РАСЛІННЫ СВЕТ

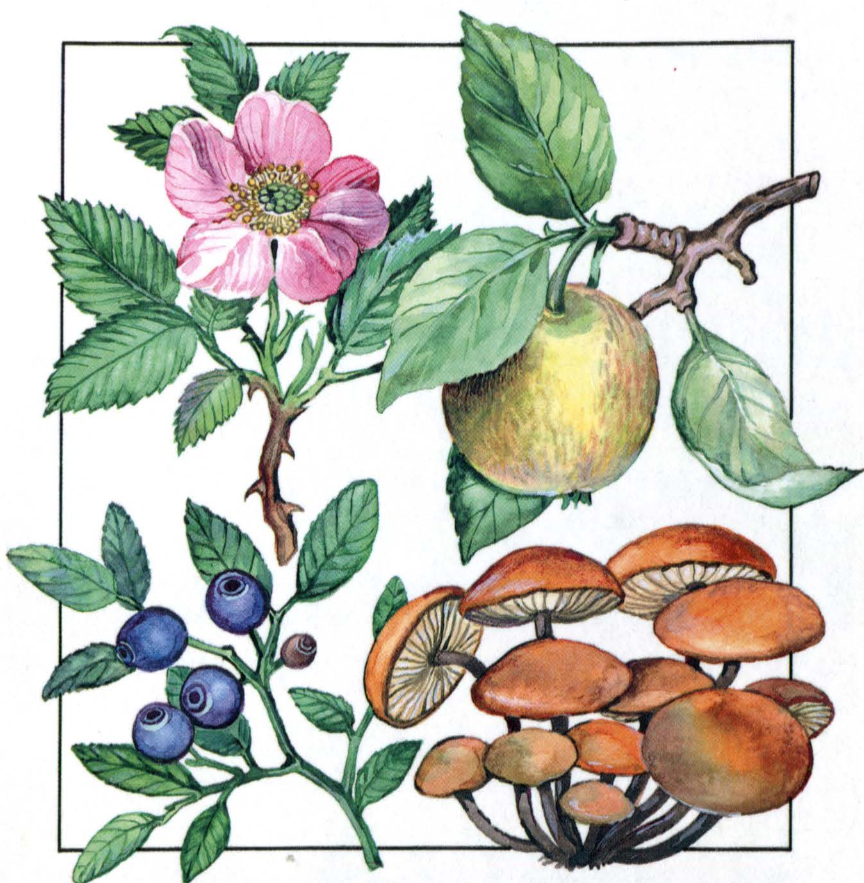

ТЭМАТЫЧНЫ СЛОЎНІК

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
ІНСТЫТУТ МОВАЗНАЎСТВА ІМЯ ЯКУБА КОЛАСА

РАСЛІННЫ СВЕТ

ТЭМАТЫЧНЫ СЛОЎНІК

Мінск
«Беларуская навука»
2001

УДК 58(038)
ББК 28.5я2
Р 24

Складальнікі:

В. Дз. Астрэйка, М. А. Ісачанкава, А. А. Крывіцкі, Ф. Д. Клімчук,
Л. П. Кунцэвіч, В. М. Курцова, Т. М. Трухан, А. І. Шаблоўскі

Навуковыя рэдактары:

Л. П. Кунцэвіч, А. А. Крывіцкі

Тэхнічная падрыхтоўка рукапісу
Н. В. Драбудзька

Рэцэнзенты:

доктар філалагічных навук В. Дз. Старычонак,
кандыдат філалагічных навук М. Н. Крыўко

Раслінны свет: Тэматычны слоўнік / Склад.
Р24 В. Дз. Астрэйка і інш.; навук. рэд. Л. П. Кунцэвіч, А. А. Крывіцкі. — Мн.: Беларуская навука, 2001. — 655 с.
ISBN 985-08-0457-2

Слоўнік уключае выбраныя з розных крыніц рэгіянальныя беларускія народныя назвы розных раслін і лексіку, звязаную з іх характарыстыкай і жыццядзейнасцю.

УДК 58(038)
ББК 28.5я2

ISBN 985-08-0457-2

ПРАДМОВА

Слоўнік «Раслінны свет» з'яўляецца працягам серыі слоўнікаў, аб'яднаных пад агульнай назвай «Беларуская народная тэрміналогія і наменклатура» (апублікаваны першы выпуск серыі «Жывёльны свет». Мн., 1999). Тэматычны слоўнік «Раслінны свет» уключае мясцовыя назвы раслін і грыбоў і лексіку, звязаную з іх жыццядзейнасцю. Як і папярэдні слоўнік, ён складаецца з дзвюх частак. У першай прыводзяцца назвы прадстаўнікоў расліннага свету, у другой — назвы груп раслін і словы, якія абазначаюць паняцці аб іх частках, жыццядзейнасці, якасцях, уласцівасцях і інш., у канцы кнігі — алфавітны паказальнік прыведзеных слоў. У першай частцы слоўніка падаюцца назвы толькі тых раслін, якія характарызуюцца разнастайнасцю назваў у гаворках.

Лексічны матэрыял у абедзвюх частках слоўніка прыведзены па тэмах. У аснову яго тэматычнай класіфікацыі пакладзены пашыраныя народныя традыцыйныя ўяўленні аб групоўцы паняццяў, звязаных з падзелам раслін, іх будовай, асаблівасцямі існавання, уласцівасцямі і якасцямі.

Аўтарская работа выканана наступным чынам: «Лясныя, садовыя і паркавыя дрэвы» — Ф. Д. Клімчук, «Дзікія і культурныя кустарнікі» — Ф. Д. Клімчук, «Лугавыя і палявыя травяністыя расліны» — Л. П. Кунцэвіч (А — К), В. М. Курцова (Л — Я), «Лясныя травяністыя расліны» — А. А. Крывіцкі, «Водныя і балотныя травяністыя расліны» — В. Дз. Астрэйка, «Сельскагаспадарчыя травяністыя расліны» — М. А. Ісачанкава, «Кветкавыя агародныя і пакаёвыя расліны» — М. А. Ісачанкава, «Назвы грыбоў» —

Т. М. Трухан, «Тэматычныя групы лексікі са значэннем характарыстыкі раслін і грыбоў» — А. І. Шаблоўскі (падраздзелы 3.1—3.3 падрыхтаваны сумесна з В. Дз. Астрэйка і Ф. Д. Клімчуком).

Мясцовыя словы ўпарадкаваны ў слоўнікавых артыкулах з улікам галоўным чынам іх пашырэння ў мясцовых гаворках. Паметы аб пашырэнні з'яўляюцца абагульненымі, арыентацыйнымі. Побач падаецца крыніца фіксацыі мясцовага слова.

Слоўнік з'яўляецца даведнікам аб беларускай мясцовай лексіцы, звязанай з раслінамі, не толькі для філолагаў, але і для батанікаў, этнографаў і ўсіх аматараў роднага слова.

ПРЫНЯТЫЯ СКАРАЧЭННІ

НАЗВЫ ВЫКАРЫСТАНЫХ КРЫНІЦ

АЛА —	Агульнаславянскі лінгвістычны атлас. Архіў матэрыялаў па населеных пунктах Беларусі сеткі атласа. Захоўваецца ў Інстытуце мовазнаўства імя Якуба Коласа НАН Беларусі.
Бялькевіч —	Бялькевіч І. К. Краёвы слоўнік усходняй Магілёўшчыны. Мн., 1970.
Варлыга —	Варлыга А. Краёвы слоўнік Лагойшчыны. Нью-Йорк, 1970.
Верас —	Беларуска-польска-расейска-лацінскі батанічны слоўнік. Вільня, 1924.
Гарэцкі —	М. Гарэцкі. Невялічкі беларуска-маскоўскі слоўнік. Выд. 2-е. Вільня, 1921.
ГЧ —	Гаворадь чарнобыльцы. Мн., 1994.
ДАБМ —	Дыялекталагічны атлас беларускай мовы. Мн., 1963.
Дабравольскі —	Добровольский В. В. Смоленский областной словарь. Смоленск, 1914.
ДСБ —	Дыялектны слоўнік Брэстчыны. Мн., 1989.
ЖНС —	Жывое народнае слова. Мн., 1992.
ЖС —	Жывое слова. Мн., 1978.
З нар.сл. —	З народнага слоўніка. Мн., 1975.
Каспяровіч —	Каспяровіч М.І. Віцебскі краёвы слоўнік. Мн., 1927.
Кісялеўскі —	Киселевский А.И. Латино-русско-белорусский ботанический словарь. Мн., 1967.
ЛАБНГ —	Лексічны атлас беларускіх народных гаворак: У 5 т. Раслінны і жывёльны свет. Мн., 1993. Т. 1.
ЛП —	Лексика Полесья: Материалы для полесского диалектного словаря. Мн., 1968.
Мат. апыт. —	Матэрыялы, сабраныя ў час спецыяльных экспедыцыйных выездаў, у выніку апытанняў прадстаўнікоў гаворак і інш.
Мат. Гом. —	Матэрыялы да дыялектнага слоўніка Гомельшчыны // Беларуская мова і мовазнаўства. Мн., 1975—1982. Вып. 3—10.
Мат. Гродз. —	Сцяшковіч Т. Ф. Матэрыялы да слоўніка Гродзенскай вобласці. Мн., 1972.
Мат. Маг. —	Матэрыялы для абласнога слоўніка Магілёўшчыны. Мн., 1981.

Мат. мін.-мал. —	Матэрыялы для слоўніка мінска-маладзечанскіх гаворак. Мн., 1970—1977. Вып. 1—3.
Мат. дыял. сл. —	Матэрыялы для слоўніка народна-дыялектнай мовы. — Мн., 1960.
Насовіч —	Насовіч І. І. Слоўнік беларускай мовы. Мн., 1983.
НЛ —	Народная лексіка. Мн., 1977.
НЛГ —	Народная лексіка Гомельшчыны ў фальклоры і мастацкай літаратуры: Слоўнік. Мн., 1983.
НС —	Народнае слова. Мн., 1976.
Н. сл-сць —	Народная словатворчасць. Мн., 1979.
Растаргуеў —	Расторгуев П. А. Словарь народных говоров Западной Брянщины. Мн., 1973.
Сл. Гродз. —	Сцяшковіч Т. Ф. Слоўнік Гродзенскай вобласці. Мн., 1983.
СПЗБ —	Слоўнік гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча: У 5 т. Мн., 1979—1986.
Станкевіч —	Станкевіч Я. Белорусско-русский (Великолитовско-русский) словарь. Нью-Йорк, 1990.
СЦБ —	Слоўнік гаворак цэнтральных раёнаў Беларусі: У 2 т. Мн. 1990. Т. 1.
Сцяцко ДС —	Сцяцко П. У. Дыялектны слоўнік: З гаворак Зэльвеншчыны. Мн., 1970.
Сцяцко НЛ —	Сцяцко П. У. Народная лексіка. Мн., 1970.
Сцяшковіч —	Сцяшковіч Т. Ф. Гаворкі Ваўкавыскага раёна Гродзенскай вобласці. Гродна, 1959.
Тарнацкі —	Tarnacki J. Studia porównawcza nad geografi[1] wyrazów (Polesie—Mazowsce). Warszawa, 1939.
ТС —	Тураўскі слоўнік: У 5 т. Мн., 1982—1987.
Федароўскі —	Federowski M. Lud bia[3]oruski na Rusi Litewskiej. Warszawa, 1969. Т. 7.
Цыхун —	Цыхун А.П. Скарбы народнай мовы. Гродна, 1994.
Шаталава —	Шаталава Л.Ф. Беларускае дыялектнае слова. Мн., 1975.
Шатэрнік —	Шатэрнік М.В. Краёвы слоўнік Чэрвеншчыны. Мн., 1929.
ЭБ —	Энцыклапедыя Беларусі: У 4 т. Мн., 1979. Т. 2.
ЭПБ —	Энцыклапедыя прыроды Беларусі: У 5 т. Мн., 1983 — 1986.
ЭСБМ —	Этымалагічны слоўнік беларускай мовы. Мн., 1978 — 1993. Т. 1—8.
Юрчанка —	Юрчанка Г. Ф. Дыялектны слоўнік (з гаворак Мсціслаўшчыны). Мн., 1966; Юрчанка Г. Ф. Народная сінаніміка. Мн., 1969; Юрчанка Г. Ф. Народнае вытворнае слова: З гаворак Мсціслаўшчыны. Мн., 1981—1985. Вып. 1—3. Юрчанка Г. Ф. Сучаснае народнае слова: З гаворкі Мсціслаўшчыны: Слоўнік. Мн., 1968; Юрчанка Г. Ф. Сучасная народная лексіка: З гаворкі Мсціслаўшчыны: Слоўнік: А — Н. Мн., 1993.
Янкова —	Янкова Т. С. Дыялектны слоўнік Лоеўшчыны. Мн., 1982.

Янкоўскі —	Янкоўскі Ф. М. Дыялектны слоўнік. Мн., 1959—1970. Вып. 1—3.
Яўсееў —	Яўсееў Р. М. Маці казала так...: З гаворкі Бялыніцкага раёна. Мн., 1978.
Яшкін —	Сержанина Г. И., Яшкин И. Я. Грибы. Мн., 1986.

НАЗВЫ ДЫЯЛЕКТНЫХ ГРУП ГАВОРАК

агульн. —	агульнавядомае
асн. мас. г. —	асноўны масіў гаворак
зах-.пал. г. —	заходнепалескія гаворкі
паўдн.-зах. д. —	паўднёва-заходні дыялект
гродз.-бар. г. —	гродзенска-баранавіцкая група гаворак
сл.-маз. г. —	слуцка-мазырская група гаворак
паўн.-усх. д. —	паўночна-ўсходні дыялект
віц.-маг. г. —	віцебска-магілёўская група гаворак
пол.-мін. г. —	полацка-мінская група гаворак
сярэд.-бел. г. —	сярэднебеларуская група гаворак

АСНОЎНЫЯ ДЫЯЛЕКТНЫЯ ЗОНЫ

цэнтр. з. —	цэнтральная зона
паўн.-зах. з.	паўночна-заходняя зона
паўдн.-усх. з. —	паўднёва-ўсходняя зона
зах. з. —	заходняя зона
усх. з. —	усходняя зона

ДЫЯЛЕКТНЫЯ РЭГІЁНЫ

Беластоц. р. —	Беласточчына (Польшча)
Бярэз. р —	У наваколлі р. Беразіны
Вілен. р. —	Віленшчына
Віц. р. —	У наваколлі Віцебска
Гом. р. —	У наваколлі Гомеля
Гродз. р. —	У наваколлі Гродна
Зах.-бран. р. —	Заходняя Браншчына (Расія)
Латгал. р. —	Латгальскі рэгіён
Маг. р. —	Магілёўскі рэгіён
Мін. р. —	Мінскі рэгіён
пал. р. —	палескі рэгіён
Паням. р. —	Панямонне
паўдн. р. —	паўднёвы рэгіён
паўн. р. —	паўночны рэгіён
Слуц. р. —	Слуцкі рэгіён
Смален. р. —	Смаленскі рэгіён
усх.-маг. р. —	усходнемагілёўскі рэгіён
усх.-пал. р. —	усходнепалескі рэгіён
Чэрв. р. —	Чэрвенскі рэгіён

ІНШЫЯ СКАРАЧЭННІ

адзінк. —	адзінкавае
адм. —	адмоўнае
дзіц. —	дзіцячае
ж. —	жаночы род
зак. —	закончанае трыванне
зборн. —	зборнае
ласк. —	ласкальнае
м. —	мужчынскі род
метаф. —	метафарычнае
мн. —	множны лік
мясц. —	мясцовае
н. —	ніякі род
незак. —	незакончанае трыванне
павеліч. —	павелічальнае
павел.-адм. —	павелічальна-адмоўнае
памянш. —	памяншальнае
памянш.-ласк. —	памяншальна-ласкальнае
прым. —	прыметнік
фалькл. —	фальклорнае
экспр. —	экспрэсіўнае

НАЗВЫ РАЁНАЎ

Акц.—Акцябрскі
Арш. — Аршанскі
Асіп. — Асіповіцкі
Астр. — Астравецкі
Ашм. — Ашмянскі
Бабр. — Бабруйскі
Бар. — Баранавіцкі
Барыс. — Барысаўскі
Бераст. — Бераставіцкі
Беш. — Бешанковіцкі
Браг. — Брагінскі
Брасл. — Браслаўскі
Брэсц. — Брэсцкі
Буда-Каш. — Буда-Кашалёўскі
Бых. — Быхаўскі
Бял. — Бялыніцкі
Бяроз. — Бярозаўскі
Бярэз. — Бярэзінскі
Валож. — Валожынскі
Ваўк. — Ваўкавыскі
Верхнядзв. — Верхнядзвінскі
Ветк. — Веткаўскі
Віл. — Вілейскі
Віц. — Віцебскі
Воран. — Воранаўскі
Ганц. — Ганцавіцкі
Гарад. — Гарадоцкі
Гл. — Глускі
Глыб. — Глыбоцкі
Гом. — Гомельскі
Гор. — Горацкі
Гродз. — Гродзенскі
Дзярж. — Дзяржынскі
Дзятл. — Дзятлаўскі
Добр. — Добрушскі
Докш. — Докшыцкі
Драг. — Драгічынскі
Дрыб. — Дрыбінскі
Дубр. — Дубровенскі
Ельск.—Ельскі
Жаб. — Жабінкаўскі
Жлоб. — Жлобінскі
Жытк. — Жыткавіцкі
Зэльв. — Зэльвенскі
Іван. — Іванаўскі
Івац. — Івацэвіцкі
Івян. — Івянецкі
Іўеў. — Іўеўскі

Калінк. — Калінкавіцкі
Кам. — Камянецкі
Капат. — Капаткевіцкі
Капыл. — Капыльскі
Карм. — Кармянскі
Карэл. — Карэліцкі
Касц. — Касцюковіцкі
Кір. — Кіраўскі
Клецк. — Клецкі
Клім. — Клімавіцкі
Кліч. — Клічаўскі
Кобр. — Кобрынскі
Краснап. — Краснапольскі
Кругл. — Круглянскі
Круп. — Крупскі
Крыч. — Крычаўскі
Лаг. — Лагойскі
Лельч. — Лельчыцкі
Леп. — Лепельскі
Лёзн. — Лёзненскі
Лід. — Лідскі
Лоеў. — Лоеўскі
Лун. — Лунінецкі
Люб. — Любанскі
Лях. — Ляхавіцкі
Маг. — Магілёўскі
Маз. — Мазырскі
Маладз. — Маладзечанскі
Малар. — Маларыцкі
Маст. — Мастоўскі
Мёр. — Мёрскі
Мін. — Мінскі
Мсцісл. — Мсціслаўскі
Мядз. — Мядзельскі
Навагр. — Навагрудскі
Нараўл. — Нараўлянскі
Нясв. — Нясвіжскі
Паст. — Пастаўскі
Петр. — Петрыкаўскі
Пін. — Пінскі
Пол. — Полацкі
Пруж. — Пружанскі
Пух. — Пухавіцкі
Раг. — Рагачоўскі
Рас. — Расонскі
Рэч. — Рэчыцкі
Саліг. — Салігорскі
Светлагор. — Светлагорскі
Свісл. — Свіслацкі
Сен. — Сенненскі
Слаўг. — Слаўгарадскі
Слон. — Слонімскі
Слуц. — Слуцкі
Смал. — Смалявіцкі
Смарг. — Смаргонскі
Старадарож. — Старадарожскі
Стаўб. — Стаўбцоўскі
Стол. — Столінскі
Тал. — Талачынскі
Уздз. — Уздзенскі
Ушацк.— Ушацкі
Хойн. — Хойніцкі
Хоц. — Хоцімскі
Чав. — Чавускі
Чач. — Чачэрскі
Чашн. — Чашніцкі
Чэрв. — Чэрвенскі
Чэрык.—Чэрыкаўскі
Шарк. — Шаркаўшчынскі
Шкл. — Шклоўскі
Шум. — Шумілінскі
Шчуч. — Шчучынскі

1а Зак. 2012

1. ТЭМАТЫЧНЫЯ ГРУПЫ НАЗВАЎ РАСЛІН

1.1. ЛЯСНЫЯ, САДОВЫЯ І ПАРКАВЫЯ ДРЭВЫ

Асіна, таполя дрыжачая

Лісцёвае дрэва з зеленавата-шэрай гладкай карой і акруглым лісцем, якое дрыжыць нават пры нязначным ветры.

асіна ж. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Сл. Гродз., Сцяшковіч, Кісялеўскі, ТС, Янкова, Верас, Бялькевіч, ДСБ, Шатэрнік, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *асіна́* ж. — Гродз., Астр., Навагр. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *сіна* ж. — усх.-маг. р. (ЛАБНГ), *асініна* ж. — усх. з., паўн. р., пал. р. (ЛАБНГ, АЛА, Бялькевіч, Каспяровіч, Насовіч, Мат. апыт.), *асінка* ж. памянш. — агульн. (Мат. апыт.), *аса́* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. апыт.), *асіка* ж. — Лельч. (ЛАБНГ, АЛА, НЛ), *асо́ва дрэ́ва* — Ваўк. (Сцяшковіч, ЭСБМ), *я́сеннічак* м. — Смал. (Кісялеўскі), *я́вар* м. — Старадарож., Люб., Лун. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ).

Белая акацыя

Дрэва або куст з белымі духмянымі кветкамі ў доўгіх гронках.

ака́цыя ж. — агульн. (ГЧ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *ака́ца* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *ака́тнік* м. — Рас. (СПЗБ), *ка́ця* ж. — Гродз. (Сцяшковіч), *гаро́шкавае дрэ́ва* — мясц. (Ластоўскі), *гаро́шнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *кацяры́нкі* мн. 'жоўтая акацыя' — Віц. р. (Каспяровіч), *ака́цыя жо́ўтая* — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі).

Белы клён, гл. **Явар.**

Бераст, вяз грабалісты

Дрэва або куст з цёмна-шэрай глыбока патрэсканай карой, багатай дубільнымі рэчывамі.

бе́раст м. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ТС, СПЗБ, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *берасці́на* ж. — Слон., Стол., Маз. (ТС, ГЧ, Мат. апыт.), *берасці́нка* ж. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *бярэ́сціна* ж. — Паням. р. (ЛАБНГ, Сцяцко), *ільм* м. — Навагр., Клім. (ЛАБНГ), *і́льма* ж., *ільма́* ж. — паўн.-зах. з., спарадычна Віц. р., Маг. р. (ЛАБНГ, Ластоўскі), *ільмі́на* ж. — Віц. р., Маг. р., Глыб., Докш., Барыс. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ільма́к* м. — усх.-маг. р., Пух., Ганц. (ЛАБНГ, Бялькевіч, СПЗБ, Кісялеўскі), *ільмі́нь* м. — Чашн., Барыс. (ЛАБНГ), *ільмён* м. — Барыс. (СПЗБ), *і́лім* м. — Пол., Мсцісл., Акц. (ЛАБНГ), *лём* м. — усх. з., пераважна Гом. р., Брасл. (ЛАБНГ, СПЗБ, НС, Кісялеўскі), *ліма́к* м. — Ельск. (ЛАБНГ), *лі́мень* м. — Маз. (ЛАБНГ), *лямі́на* ж. — Шум.. Віц., Бярэз., Стаўб., Раг., Бабр., Лях. (ЛАБНГ, СПЗБ), *яльме́ніна* ж. — Докш. (СПЗБ), *ільма́чына* ж. — Ганц. (СПЗБ), *вяз* м. — Гродз. р., Лаг. (Верас, Варлыга), *габ* м. — Гродз. р. (Цыхун).

Брэднік, вярба казіная

Дрэва з роду вярбовых з гладкай зеленавата-шэрай карой на парастках.

брэ́днік м. — Маг. р., Смален. р., Лаг. (Кісялеўскі, ЭПБ), *брэд* м. — Лаг. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Станкевіч), *бро́днік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *брод* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *брадзі́ніна* ж. — Каспяровіч), *вярба́ казі́ная* — мясц. (ЭПБ).

Бяроза

Лісцёвае дрэва з белай карой

бяро́за ж. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Верас, Кісялеўскі, Бялькевіч, Дабравольскі, Сцяшковіч, Шатала-

ва, Каспяровіч, ГЧ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *бяро́зка* ж. памянш. — агульн. (Янкова, Каспяровіч, Мат. апыт.), *бяро́зухна* ж. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *бяро́зіна* ж. — Брасл, Мёр., Маг, Бяроз., Пін., Стол. (ЛАБНГ, АЛА, Шаталава), *беразіна́* ж. — Гродз. (СПЗБ), *бярэ́за* ж. — усх.-пал. р., Бяроз., Смарг. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Станкевіч), *бярэ́зіна* ж. — зах. з., Беш., Круп., Чав., Клім., Чэрв., Навагр., Жытк. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, Шатэрнік, Сцяшковіч, Каспяровіч, Мат. апыт.), *бярэ́зінька* ж. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *бярэ́зініна* ж. — Драг. (ЛАБНГ), *бярза́* ж. — мясц. (Ластоўскі), *бе́рка* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Віды бярозы: *бяро́за бе́лая* — Слон. (Мат. апыт.), *бяро́за чо́рная* 'кара, як у альхі, лісце, як у бярозы' — Слон. (Мат. апыт.), *чо́рная бярэ́зіна* — Слон. (Мат. апыт.), *глуха́я бяро́за* 'бяроза пухнатая' — Краснап. (Бялькевіч), *вясёлка* ж. 'дробналістая бяроза' — Гарад., Лёзн. (ЛАБНГ, АЛА, НЛ), *чачо́тка* ж., *бяро́за-чачо́тка* ж. 'карэльская бяроза' — Віц. р., Мін. р., Маг. р., Брасл., Ашм., Пух., Слон., Вілен. р. (Насовіч, СПЗБ, Бялькевіч, Кісялеўскі, Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч, Мат. апыт.), *бяро́завая чачо́тка* — Слон. (Мат. апыт.), *чачу́га* ж. 'бяроза-чачотка' — Гарад., Беш. (НЛ, НС), *бяро́за ні́цая*, *ні́цая бяро́за* 'плакучая бяроза; кусты ніжэй за метр' — Маг. р., Лаг., зах.-бран. р. (Кісялеўскі, Варлыга, Станкевіч), *дрыёўка* ж. 'бяроза з роўнай слаістай драўнінай' — Беш. (НС), *карка́ль* м. 'каржакаватая бяроза' — Шчуч., Пух. (СПЗБ), *ракі́тавая бяро́за*, *ракі́ціна* ж. 'від бярозы з вельмі цвёрдай драўнінай' — Верхнядзв. (СПЗБ), *бярэ́за-саме́ц* — 'бяроза, у якой голле расце ўверх' — Стол. (ТС).

Вішня

Садова-ягаднае дрэва з цёмна-чырвонымі костачкавымі пладамі

вішня ж. — агульн. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Верас, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Янкова, Станкевіч, Дабравольскі,

Растаргуеў, Каспяровіч, Мат. апыт.), *вішні* мн. — агульн. (Янкова, Мат. апыт.), *вішні́* мн. — зах.-пал. г. (Мат. апыт.), *вішніна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *вішанне* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *вішанька* ж. памянш. — агульн. (Станкевіч, Мат. апыт.), *вішанька-зеляпу́ха* ж. 'недаспелая вішня' — Гом. р. (НЛГ), *вішанка* ж. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі, Кісялеўскі); *вішаннік* м.'вішнёвы сад' — Смален. р. (Дабравольскі).

Вішня птушыная, гл. **Чарэшня.**

Вольха

Лісцёвае дрэва з цёмна-бурай з неглыбокімі трэшчынамі карой, драўніна якой мае чырванаваты колер.

але́шына ж. — асн. мас. г., найбольш паслядоўна — Мін. р, Чэрв. р., Слуц. р., Паням. р. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, СПЗБ, СБ, Сцяшковіч, Кісялеўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *аляшына́* ж. — Слон., Пін. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. апыт.), *гале́шына* ж. — Маст., Бар. (Сцяшковіч, ДСБ), *але́шыніна* ж. — Мсцісл. (Юрчанка), *але́шчына* ж. — Глуск., Маз. (ГЧ, Янкоўскі, Станкевіч), *але́ха* ж. — Чач., Лун., Лельч. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. Гом, Шаталава, ЖС), *але́шка* ж. — усх.-маг. р., Лун. (ЛАБНГ, АЛА, Шаталава, ЖС), *але́шша* н. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, Станкевіч), *алёшка* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *альха́* ж. — спарадычна агульн. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, ЭСБМ, Каспяровіч, Кісялеўскі, Цыхун), *вальха́* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *во́льха* ж. — паўн.-зах. з., Маг. р., усх.-пал. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Сцяшковіч, Кісялеўскі, Станкевіч, Ластоўскі), *во́льшніца* ж. — Мёр. (ЛАБНГ), *альшы́на* ж. — зах.-пал. г., спарадычна паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, АЛА, ДСБ, Шаталава, Верас, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *альшы́ніна* ж. — Віц. р. (Станкевіч), *альшы́нка* ж. памянш — Слон. (Мат. апыт.), *альшына́* ж. — Маст., Слон. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *во́льшына* ж. — Мёр. (ЛАБНГ), *альхо́віна* ж. — Мін. р., Чэрв. р. (Шатэрнік, Кісялеўскі, Станкевіч), *альшэ́віна* ж. — Ашм.,

Віл., Лаг. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Шаталава), *альшавіна* ж. — Паст. (СПЗБ), *алксня́* — Вілен. р. (СПЗБ).

Віды вольхі: *альшы́на бе́лая* 'вольха шэрая' — Маг. р. (Кісялеўскі), *во́льха бе́лая* 'вольха шэрая' — Мядз. (СЦБ), *альшы́на чо́рная* 'вольха клейкая' — Віц. р. (Кісялеўскі), *чарнао́льха* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *глуха́я але́шына* 'чорная вольха' — Беш. (Каспяровіч), *во́льха грудава́я* 'вольха клейкая' — Мядз. (СЦБ), *межаву́ха* ж. 'вольха балотная' — Іўеў. (Сцяшковіч), *ляпе́шнік* м. 'алешнік' — Віц. р. (Каспяровіч).

Вяз

Лісцёвае дрэва з буравата-карычневай карой, якая адстае вузкімі доўгімі палосамі.

вяз м. — агульн., акрамя паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Верас, Варлыга, Шатэрнік, Станкевіч, Янкова, Дабравольскі, Сцяшковіч, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *вя́зіна* ж. — Віц. р., Дзятл. (Каспяровіч, СПЗБ), *кавяза́* ж. — Кліч. (ЖС), *бе́раст* м. — Брэст. (ТС, Кісялеўскі, Ластоўскі), *лём* м. — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *ільма́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *га́біна* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дро́хі* мн. — Маладз. (СЦБ).

Вяз грабалісты, гл. **Бераст.**

Вярба

Дрэвавая і кустовая расліна з разложыстымі гнуткімі галінамі і вузкім лісцем.

Дрэвавыя віды: *вярба́* ж. — агульн. (ДАБМ, СПЗБ, ТС, ГЧ, Бялькевіч, Кісялеўскі, Каспяровіч, Шатэрнік, Верас, Сл. Гродз., Сцяшковіч, Растаргуеў, Станкевіч, Мат. апыт.), *вярбі́на* ж. — Віц. р., Чэрв. р., Драг., Стол. (ТС, Каспяровіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *ве́рба* ж. — паўн.-усх. д., Смален. р. (ДАБМ, СПЗБ, СЦБ, ТС, ГЧ, Бялькевіч, Дабравольскі, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *ве́рбіна* ж. —

Гом. р. (Мат. Гом., НЛГ), *вéрбачка* ж. памянш. — Дзятл. (Сцяшковіч), *бярбá* ж. — Шчуч. (СПЗБ), *ярбá* ж. — Навагр. (3 нар. сл., Мат. апыт.).

Хмызняковыя, кустовыя, паўкустовыя віды: *íва* ж. — усх.-маг. р., Слон., Жытк. (Юрчанка, ТС, ЭСБМ, Мат. апыт.), *íвіна* ж. — Маг. р., Гродз. р., Навагр., Стол., Жытк. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Насовіч, Кісялеўскі), *íвінка* ж. памянш.—усх.-маг. р. (Юрчанка), *íвенька* ж. памянш. — Маг. р. (Насовіч), *лазá* ж. 'разнастайныя кустовыя віды вярбы' — агульн. (СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, Каспяровіч, Шаталава, ГЧ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *лóза* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *лóзанька* ж. памянш. — Маг. р. (Насовіч), *лóзенька* ж. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *лýзка* ж. памянш. — Нараўл.(Мат. Гом.), *лазíна* ж. 'куст ці галіна лазы' — агульн. (СПЗБ, Каспяровіч, Янкоўскі, Мат. апыт.), *лазінá* ж. — Брасл., Паст., Іўеў. (СПЗБ), *лазíніна* ж. — Мсцісл. (Юрчанка), *лазíца* ж. 'дробная і тонкая лаза' — Маг. р. (Насовіч, ЭСБМ), *лазачóк* м. — Гродз. р. (Федароўскі, ЭСБМ), *бéлая лазá, лазá бéлая* — Віц. р., Стол. (ТС, Каспяровіч), *глухáя лазá* — Стол. (ТС), *ніцая лазá* — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *ніцалазá* ж. — Мін. р., Чэрв. р. (Шатэрнік, Кісялеўскі, Станкевіч), *ніцлазá* ж. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ), *лазá ніцая* — Віц. р., Маг. р., Чэрв. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Варлыга, Станкевіч), *ніцалóззе* н. зборн. — Чэрв. р. (Станкевіч), *лýціца* ж. 'добрая лаза' — Лоеў. (Янкова), *блíнда* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *мышалóз* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *вéтла* ж. 'белая вярба' — Стол., Жытк., Маз. (ТС, Мат. Гом., ЭСБМ), *вéцёлка* ж. памянш. — Жытк. (ТС), *бéлая вéтла* 'белая вярба' — Стол. (ТС), *пескавáя вéтла* 'белая вярба, якая расце на пяску' — Жытк. (ТС), *вётла* ж. — Маз. (Мат. Гом., ЭСБМ), *вятлíна* ж. — Пін. (ДСБ, ЭСБМ), *віхлá* ж. — Маладз., Іўеў., Карэл., Свісл. (СПЗБ, СЦБ), *вíсла* ж. 'ніцая вярба' — Паст., Мядз., Вілен. р. (СПЗБ, СЦБ), *загранíчная вярбá* 'вярба з чырванавата-жоўтай карой на маладых галінках' — Драг. (Мат. апыт.),

ракíта ж. (на большай частцы тэрыторыі Беларусі так называюць расліну, якая мае кустова-дрэвавы характар; на поўдні — гэта нізкі куст з тонкімі гнуткімі галінкамі і вузкім лісцем) — агульн. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *ракíціна* ж. — Іўеў., Старадарож., Свісл, Ветк. (СПЗБ, Шаталава, Мат. Гом.), *ракíтнік* м. 'ніцая лаза' — Паням. р. (Верас), *жылвíца* ж. — Брасл., Латгал. р. (СПЗБ), *жулвíца* ж. — Брасл. (СПЗБ), *жульíца* ж. — Латгал. р. (СПЗБ), *жылвíць* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *жылвíчына* ж. — Брасл. (СПЗБ), *жылвíчнік* м. — Латгал. р. (СПЗБ), *зянóвец* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *занóўнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *малакíта* ж. — зах.-пал. г. (ЭСБМ, НЛ), *мóлаж* ж. — Нараўл. (ГЧ), *муравá* ж. — зах. з. (Яшкін), *рáкаўнік* м. — Стол. (ТС), *шаўлюгá* ж. — мясц. (Ластоўскі), *шалюгá* ж. — мясц. (Ластоўскі), *шылег* м. — Лоеў. (Янкова), *шылега* ж. — Маз. (З нар. сл.), *шыльга* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *шылéга* ж. — Петр., Ельск., Лоеў. (Мат. Гом.), *шылягá* ж. — Петр., Ельск., Лоеў. (Мат. Гом.), *шыгалле* н. зборн. — Карм., Гом. (Мат. Гом.), *сíлега* ж. — Пін., Стол., Жытк. (СПЗБ, ТС, ДСБ), *сíляжына* ж. 'адзін куст' — Стол. (ТС).

Вярба казіная, гл. **Брэднік.**

Граб

Лісцёвае дрэва або куст з гладкай шэрай карой і буйным зверху цёмна-зялёным, знізу больш светлым лісцем.

граб м. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч, Янкова, Ластоўскі, Мат. апыт.), *грáбік* м. памяншь. — Слон. (Мат. апыт.), *граб* (г выбухное) м. — Ашм., Воран. (ЛАБНГ), *грабíна* ж. — Паням. р., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ), *габ* м. — Свісл., Пруж. (ЛАБНГ), *габá* ж. — Астр., Валож., Іўеў. (ЛАБНГ), *габíна* ж. — Пруж. (ЛАБНГ), *каб* м. — Кам., Бяроз. (ЛАБНГ), *бéраст* м. — мясц. (Ластоўскі), *бéлы бук* м. — мясц. (Ластоўскі).

Груша, ігруша

Фруктовае дрэва з сакавітымі салодкімі пладамі ў форме акруглага конуса.

гру́ша ж. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., паўдн.-усх. з., спарадычна астатняя тэрыторыя (АЛА, СПЗБ, ТС, Верас, Кісялеўскі, Сцяцко, Сцяшковіч, Ластоўскі), *гру́шачка* ж. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *гру́шыца* ж. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *гру́шка* ж. — Воран., Слон., Брэсц., Драг., Жытк. (АЛА, ТС, Мат. апыт.), *гру́шына* ж. — Рас., Брасл., Гарад., Беш. (АЛА), *ігру́ша* ж. — асн. мас. г., Смален. р. (АЛА, СПЗБ, Верас, Кісялеўскі, Насовіч, Шатэрнік, Бялькевіч, Каспяровіч, Дабравольскі, Янкоўскі, Станкевіч), *ігру́шка* ж. — Маг. р. (АЛА, Насовіч, Бялькевіч, Станкевіч), *ігру́шына* ж. — паўн. р., Мін. р., Бабр. (АЛА, СЦБ, Каспяровіч), *ду́ля* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *ду́лька* ж. памянш. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *ду́лька* ж. памянш., *ду́лёчка* ж. памянш. 'невялікая прадаўгаватая груша' — Маг. р. (Насовіч), *ду́ліна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч).

Гатункі грушы: *ба́ба* ж. 'груша-бэра' — Мядз., Бых., Зэльв., Жытк. (СЦБ, ЖНС, ТС, НЛ, ЭСБМ, Сцяцко), *бэ́ра* ж. — Слуц., Люб., Драг. (Мат. апыт.), *ду́ля* ж. — асн. мас. г. (СПЗБ, ТС, АЛА, Насовіч, Шатэрнік, Бялькевіч, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Мат. мін.-мал., Янкоўскі, Янкова, Станкевіч, Юрчанка, Мат. апыт.), *ду́ля* ж. 'вялікая прадаўгаватая груша' — Маг. р. (Насовіч), *ду́лька* ж. — Мсцісл., Крыч. (АЛА, Юрчанка), *ду́лька* ж. памянш., *ду́лёчка* ж. памянш. 'невялікая прадаўгаватая груша' — Маг. р., Чэрв. р. (Насовіч, Шатэрнік), *ду́ліна* ж. — спарадычна паўн.-усх. д. (АЛА, Каспяровіч, Юрчанка, Мяц., Станкевіч), *дулёўка* ж. 'невялікая даўгаватая груша' — Мсцісл., Жытк. (ТС, Юрчанка), *дулява́ха* ж. — Жытк., Лоеў. (ТС, Янкова), *паўду́лька* ж. 'груша з буйнымі пладамі' — Ушацк. (НЛ), *глі́ва* ж. — Маг. р., зах.-бран. р. (Насовіч, Растаргуеў), *ба́ба* ж. 'груша бэра' — Зэльв., Жытк. (ТС, Сцяцко), *вінёўка* ж. 'познія кісла-салодкія грушы' — Браг. (Мат. Гом.), *віно́ўка* ж. — Навагр. (Мат. апыт.),

віслýха ж. — зах.-пал. г. (ЭСБМ), *вашыўка* ж. — Лельч. (ЖС), *гнілка* ж. 'гатунак грушы-дзічкі' — Гродз. р. (Сцяшковіч), *гнілка* ж. 'падгнілая груша' — сярэд.-бел. г., паўдн.-зах. д., зах.-пал. г. (СПЗБ, НЛГ, СЦБ, З нар. сл., Мат. Гом., Янкова, Цыхун, Мат. апыт.), *гнілýшка* ж. — Чэрв. (СПЗБ), *гнілíца* ж. 'плод дзікай грушкі' — Жытк. (ТС), *грýшыца* ж. 'гатунак ранніх груш' — Гом. р. (НЛГ), *давýха* ж. 'даўкая груша' — Жытк. (ТС), *дзéвіца* ж. 'гатунак летніх вялікіх чырвонабокіх груш' — Быx. (ЖНС), *дзíкая грýша* 'дзічка' — Навагр. (Мат. апыт.), *дзíчка* ж. 'груша-дзічка' — агульн. (ГЧ, Мат. апыт.), *жаўтýшка* ж. 'жоўтая спелая груша' — Стол. (ТС), *жаўтырка* ж. 'жоўтая салодкая прадаўгаватая груша' — Люб. (Мат. апыт.), *зімавýха* ж. 'гатунак позніх груш' — Жытк. (ТС), *зімухá* ж. 'гатунак позніх груш' — Стол. (ТС), *іллíнка* ж. 'гатунак груш, якія паспяваюць к Ілліну дню' — Маг. р. (Насовіч, Юрчанка), *каменíца* ж. 'гатунак груш з цвёрдай сярэдзінай' — Жытк. (ТС), *кáмянка* ж. 'гатунак груш з цвёрдай сярэдзінай' — Стол (ТС), *касцянка* ж. 'гатунак груш, у якіх многа дробненькіх костачак' — Гом. р., Дзярж., Гл. (СПЗБ, Янкоўскі, Кісялеўскі), *крымка* ж. — Лоеў. (Мат. Гом.), *лéжанка* ж. 'груша, якая пэўны час ляжала' — Гом. р. (НЛ., ЖНС), *лесавýшка* ж. 'лясная дзікая груша' — мясц. (Станкевіч), *лясóўка* ж. 'лясная дзікая груша' — Карэл. (Сл. Гродз.), *лімóнка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *малгажáтка* ж. — Нараўл. (Мат. Гом.), *мучáнка* ж. — Мядз. (СЦБ), *памаранчóўка* ж. — Гродз. р., Брасл. (Сцяшковіч, СПЗБ, ЭСБМ), *панéнка* ж. — Стол. (ТС), *пáнна* ж. — Жытк., Калінк., Нараўл. (ТС, Мат. Гом., ЭСБМ), *рабенíца* ж. — Жытк. (ТС), *рэ́панка* ж. 'гатунак груш сярэдняй велічыні' — Жытк. (ТС), *сапяжáнка* ж. — Віц. р., зах.-бран. р., Сен., Дзятл., Гл. (Сл. Гродз., Каспяровіч, Янкоўскі, Растаргуеў, Станкевіч), *сапяжынка* ж. — Маг. р. (Насовіч), *смалянка* ж. 'гатунак асенніх груш' — Жытк., Лоеў. (ТС, Мат. Гом.), *спáсаўка* ж. 'гатунак груш, якія паспяваюць у спасаўку' — Мёр., Жытк. (ТС, ЖНС), *спасóўка* ж. — Карэл. (З нар. сл.), *хунтóўка* ж. 'гатунак вялікіх салодкіх груш' — Стол., Лельч., Нараўл., Добр. (ТС, Мат. Гом.), *цукрóўка* ж. 'невялікая салодкая кругла-

ватай формы гру́ша' — Люб. (Мат. апыт.), *цытры́наўка* ж. 'невялікая салодкая круглаватай формы груша' — Драг. (Мат. апыт.), *цэнтрыко́ўка* ж. — Навагр. (Мат. апыт.).

Дуб

Буйное лісцёвае дрэва з моцнай драўнінай і пладамі жалудамі.

дуб м. — агульн. (АЛА, ТС, ЭСБМ, Кісялеўскі, Верас, Шатэрнік, Сцяшковіч, Сл. Гродз., Янкова, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *дубо́к* м. памянш. — агульн. (Насовіч, ТС, Станкевіч, Мат. апыт.), *дубе́ц* м. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі, Станкевіч), *дубяня́тка* н. памянш. — Гом. р. (НЛГ), *дубі́на* ж. — Маст. (СПЗБ), *дубі́ніна* ж. — Смален. р. (Станкевіч).

Віды дуба: *лень-дуб* 'дуб, які позна распускаецца' — Жытк. (ТС), *лянівы дуб* — Стол. (ТС), *не́лень* м. 'дуб, які не скідае лісце на зіму' — Жытк., Хойн., Рэч., Лоеў. (ТС, Мат. Гом., ЭСБМ), *няле́нь* м. — усх.-пал. р. (ЭСБМ), *не́лін* м. — Жытк. (ТС), *нялі́н* м. — Лельч. (ЖС, ЭСБМ), *глухі́ дуб* 'дуб, які не скідае лісце на зіму' — Стол. (ТС), *лядны́ дуб* 'дуб з цвёрдай драўнінай' — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *ле́тнік* м. 'дуб з цвёрдай драўнінай' — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *лёгкі дуб* 'дуб, які скідае лісце ўвосень' — Слон. (Мат. апыт), *міко́льнік* м. — Гродз. р., Маг. р., Лельч. (ЖС, Сцяшковіч, Мат. Маг.), *како́ра* ж. 'нізкі разгалісты дуб на балоце' — Стол. (ЭСБМ), *крэ́пкі дуб* 'позна распускаецца, не скідае на зіму лісце' — Слон. (Мат. апыт.).

Елка

Вечназялёнае хваёвае дрэва з конусападобнай кронай і доўгімі лускаватымі шышкамі.

е́лка ж. — цэнтр. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, АЛА, Каспяровіч, Кісялеўскі, Шатэрнік, Верас, Сцяшковіч, Растаргуеў, Ластоўскі, Мат. апыт.), *е́лачка* ж. памянш. — цэнтр. з. (Кас-

пяровіч, Шатэрнік, Сцяшковіч, Растаргуеў, Станкевіч, Мат. апыт.), *ель* м. — спарадычна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, АЛА, Бялькевіч, Ластоўскі), *е́ля* ж. — Акц., Петр. (ЛАБНГ, АЛА), *ёлка* ж. — спарадычна агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Дабравольскі, Мат. апыт.), *ёла* ж. — Ганц. (ЛАБНГ), *яліна* ж. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., спарадычна усх. з. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Насовіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч, Мат. апыт.), *яле́на* ж. — Ганц. (СПЗБ), *яліна́* ж. — Гродз., Шчуч., Карэл, Слон., Зэльв., Беластоц. р. (СПЗБ, ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ялу́шка* ж. — паўн. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, НС, Станкевіч), *ялу́га* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *яльні-на́* ж. — мясц. (Ластоўскі), *я́лка* ж. — Малар. (НЛ), *яла́* ж. — Кам., Лун., Малар. (ЛАБНГ), *ял* м. — Брэсц. (ЛАБНГ, АЛА, ДСБ, ЖС), *ёдла* ж. — Воран., Вілен. р. (СПЗБ, ЛАБНГ, АЛА).

Віды елкі: *ёлка бе́лая* ’елка, якая расце на высокім сухім месцы’ — Астр. (Сцяшковіч), *бе́лая ель* ’белакорая елка’ — Рас. (СПЗБ), *ёлка чырво́ная* ’елка з драўнінай чырванаватага колеру, расце на сырых мясцінах’ — Астр. (Сцяшковіч), *ял́осціч* м. ’яловае дрэва, драбнастой з густым суччам’ — Лаг. (Варлыга), *астро́ва* ж., *астро́ўка* ж. ’нятоўстая елка з сучкамі па 10—15 см’ — Гл. (Янкоўскі), *карнява́ха* ж. ’вялізная старая елка’ — Смален. р. (Дабравольскі), *цялі́ца* ж. ’елка-сухастоіна’ — Жытк. (Мат. Гом.).

Клён

Дрэва з буйным перыстым лісцем і крылатымі плодзікамі.

клён м. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Каспяровіч, Верас, ЭСБМ, Янкова, Сл. Гродз., Сцяшковіч, Дабравольскі, Кісялеўскі, ГЧ, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *клен* м., *клін* м., *клюн* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА), *кляно́к* м. памяншг. — Слон. (Мат. апыт.), *клёнік* м. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *кляне́ц* м. — мясц. (Ластоўскі), *кляні́на* ж. ’адно дрэва клёну’ — агульн.

(ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Мат. апыт.), *клéніна* ж. — Навагр. (Сцяшковіч).

Віды клёна: *палявы́ клён* — Віц. р. (Кісялеўскі), *паклён* м. — Жытк. (ТС), *чарнаклён* м. 'клён татарскі' — Віц. р. (Кісялеўскі), *я́вар* м. 'ілжэплатанавы клён' — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Ліпа

Лісцёвае дрэва з сэрцападобнымі пілаватымі лістамі і жаўтаватымі духмянымі меданоснымі кветкамі.

лíпа ж. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Каспяровіч, Сцяшковіч, Мат. Гом., Верас, Кісялеўскі, Дабравольскі, Янкова, ГЧ, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *лíпка* ж. памянш. — агульн. (Мат. апыт), *ліпá* ж. — Паням. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ЭСБМ, Мат. апыт.), *лíпіна* ж. — усх. з., пал. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Каспяровіч, Мат. апыт.), *ліпíна* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *лíпавіна* ж. — Гродз. р. (Сцяшковіч), *лíпнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *лíп'е* н. зборн. — Смален. р. (Дабравольскі), *лут* м. 'маладая ліпа' — асн. мас. г. (ЭСБМ, Сл. Гродз.), *лутóк* м. памянш. — асн. мас. г. (ЭСБМ).

Лістоўніца

Хвойнае дрэва з мяккай, ападаючай на зіму ігліцай і цвёрдай, моцнай драўнінай.

загранíчная éлка — Віл. (СЦБ), *замóрская ёлка* — Верхнядзв. (СПЗБ), *мудрадрэ́ва* н. — Віц. р. (Каспяровіч, ЭСБМ), *му́драе дзéрава* — Кобр. (Мат. апыт.), *мадры́на* ж., *мандры́на* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *мандрá* ж. — Жытк. (ТС), *хвóя* ж. — мясц. (Ластоўскі), *хвóйка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *я́вар* м. — Драг. (Мат. апыт.).

Піхта

Вечназялёнае хваёвае дрэва.

е́льніца ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, ЭСБМ), *піхт* м. — Лаг. (СЦБ), *хво́я* ж. — мясц. (Ластоўскі), *хво́йка* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Рабіна

Дрэва з гронкамі аранжава-чырвоных ягад.

рабіна ж. — асн. мас. г., спарадычна зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Каспяровіч, Бялькевіч, Шатэрнік, Верас, Кісялеўскі, ГЧ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *рабіна́* ж. — Воран., Іўеў. (ЛАБНГ), *рабі́ніца* ж. — Віц. р., Гом. р. (НЛГ, Каспяровіч), *грабіна* ж. — Бераст., Ваўк., Слон., Драг. (ЛАБНГ, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *грабінка* ж. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *грыбіна* ж. — Гом. р. (НЛГ), *арабіна* ж. — Чэрв. р., Слуц. р., зах.-пал. г., спарадычна Мін. р., Гродз. р., усх.-пал. р., Гл., Краснап., Старадарож. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ДСБ, ЖС, Шатэрнік, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Бялькевіч, Янкоўскі), *аграбіна* ж. — Слон. (ЛАБНГ), *гарабіна* ж. — Паням. р., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ, СПЗБ, Кісялеўскі, Цыхун, Сл. Гродз., Сцяцко, Верас, Сцяшковіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *гарамбіна* ж. — Брэсц. (Кісялеўскі), *верабіна* ж. — Гродз., Карэл, Клецк., Гл., Ельск. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сцяшковіч, Янкоўскі), *ярабіна* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ярамбіна* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ерамбіна* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *ярбіна* ж. — Светлагор. (Мат. Гом.), *о́раб* м. — Кам., Брэсц. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, ЭСБМ).

Сасна, гл. **Хвоя.**

Сліва

Фруктовае дрэва з пладамі ліловага або жоўтага колеру з костачкай у сярэдзіне.

сліва ж. — асн. мас. г. (АЛА, ТС, Кісялеўскі, Шатэрнік, Бялькевіч, Сцяшковіч, Мат. Гом., Янкова, ГЧ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *слі́ўка* ж. — паўн.-усх. д., зах.-пал. г., Слон. (АЛА, ДСБ, Мат. апыт.), *слі́віна* ж. — усх. з. (АЛА, Каспяровіч, Мат. Гом.), *слі́вачка* ж. памянш. — агульн. (Насовіч, Мат. апыт.).

Віды сліў: *бяло́слі́ўка* ж. 'сліва з белымі пладамі' — Мсцісл. (Юрчанка), *вадзя́нка* ж. 'вялікая сакавітая сліва' — Дзятл., Слон. (Сл. Гродз., Сцяшковіч, Мат. апыт.), *вянге́ра* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *вянге́рка* ж. — Лід., Драг., Жытк. (ТС, Сл. Гродз., Мат. Гом., Мат. апыт.), *ванге́рка* ж. — Гродз. р. (ТС, Сцяшковіч, Цыхун, Мат. апыт.), *вангэ́ркі* мн. — Навагр. (Мат. апыт.), *анге́рка* ж. 'сліва з буйнымі пладамі' — Стол. (ТС), *глі́ва* ж. 'сліва з буйнымі пладамі' — Стол. (ТС), *жасцёр* м. 'калючая дзікая сліва' — Віц. р. (Кісялеўскі), *жасцялі́на* ж. 'калючая дзікая сліва' — Стол. (ЛП), *картафля́нка* ж. 'сліва з чырвонымі пладамі' — Навагр. (Мат. апыт.), *касця́нка* ж. 'сліва з дробнымі пладамі' — Дзятл., Слон. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *краснаслі́ва* ж. — Жлоб., Буда-Каш. (Мат. Гом.), *мо́рва* ж. 'чарнасліў' — Свісл. (Сл. Гродз.), *налівá́йка* ж. 'жоўтая сакавітая сліва' — Лід. (Сл. Гродз.), *ранклёд* м. — Свісл. (Сл. Гродз.), *слі́ва чо́рная* 'калючая сліва' — Лельч. (ЛП), *чарнаслі́ў* м. — Жытк. (ТС), *чарнаслі́ўка* ж. — Маст. (Сл. Гродз.), *шыпшы́на* ж. 'калючая сліва' — Віц. р. (Кісялеўскі).

Таполя

Буйное лісцёвае дрэва з дробным насеннем з пухам, якое разносіцца ветрам.

тапо́ля ж. — паўдн.-зах. г., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, Янкова, Янкоўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *тапалі́на* ж. — Брэсц., Беласт. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *то́пля* ж. — Ганц. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *то́паль* м. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, Кісялеўскі, Сцяшковіч,

Мат. апыт.), *то́палік* м. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *тапалёк* м. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *то́піліна* ж. — Віц. (ЛАБНГ, АЛА), *тапо́ль* м. — Навагр., Стаўб., Пух., Маг., Свісл., Лях., Пруж., Брэсц., Кобр., Лоеў. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Кісялеўскі, Янкова), *то́пель* м., *то́піль* м. — паўн.-усх. д., Гом. р. (ЛАБНГ, АЛА, Каспяровіч, Шатэрнік, Мат. Гом., Станкевіч), *то́мпель* м. — Свісл. (ЛАБНГ, АЛА), *то́фель* м. — Мёр., Шарк., Віл., Уздз. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, СЦБ), *то́фаль* м. — Брасл., Вілен. р. (СПЗБ), *я́сакар* м. — Віц. р., Гродз. р., Мін. р., Маг. р., Брэсц., Жытк. (ТС, Кісялеўскі, Насовіч, Верас, Станкевіч, Ластоўскі), *ясака́р* м. 'чорная таполя' — Віц. р. (Каспяровіч), *во́сакар* м. — Карэл., Браг. (ЛАБНГ, Шаталава), *во́сакарань* м. — Карэл. (ЛАБНГ, З нар. сл.), *о́сакар* м. — Стол., Жытк. (ТС), *асако́р* м. — Гродз., Іван. (ДСБ, Цыхун), *со́кар* м. — Гродз., Драг., Стол., Жытк. (ДСБ, ТС, Цыхун), *сакары́на* ж. — Бяроз., Кобр. (ДСБ), *ясо́ка* ж. — Петр. (Мат. Гом.), *я́вар* м. — Мсцісл., Карэл., Стол. (ЛАБНГ, ТС, Бялькевіч), *я́вер* м. — Мсцісл. (Бялькевіч), *яваро́к* м. — Браг. (Мат. Гом.), *бальза́н* м. — Паст. (ЛАБНГ, АЛА), *бальзамі́н* м. — Карэл. (ЛАБНГ), *тапо́ля бе́лая*, *бе́лая тапо́ля* — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, Ластоўскі), *бе́лы то́паль* — мясц. (Ластоўскі).

Таполя дрыжачая, гл. **Асіна.**

Хвоя, сасна

Вечназялёнае дрэва з доўгай ігліцай.

хво́я ж. — сярэд.-бел. г., паўдн.-зах. д., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, ГЧ, Сцяшковіч, Янкоўскі, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *хво́йка* ж. памянш. — Чэрв. р., Стол., Жытк., Хойн. (ТС, Шатэрнік, Мат. Гом.), *хваі́нка* ж. памянш. — Гом. р. (НЛГ), *хвая́* ж. — Мёр. (ЛАБНГ), *хво́йка* ж. — Паням. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Мат. апыт.), *хво́йка-грушо́віна* ж. 'нізкарослая хвоя' — Воран. (СПЗБ), *хво́йна* ж. 'назва сасны і елкі' — Чав.

(ЛАБНГ), *хваіна* ж. — зах.-пал. г., Навагр., Карэл., Слуц., Светлагор., Стол. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ДСБ, ТС, Мат. апыт.), *хваіна́* ж. — Ушацк., Смарг., Валож., Бярэз., Мсцісл., Слон. (ЛАБНГ), *хвой* м. — Брасл. (СПЗБ), *хвая́к* м. — Брасл. (СПЗБ), *кваі́ня́* ж. — Брасл. (СПЗБ), *сасна́* ж. — паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, АЛА, ТС Кісялеўскі, Бялькевіч, Верас, Сцяшковіч, Юрчанка, ГЧ, Мат. апыт.), *сасёнка* ж. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *со́сна* ж. — паўн.-зах. з. (спарадычна), Смален. р., зах.-бран. р., Гл., Драг., Стол. (ЛАБНГ, АЛА, Станкевіч, Растаргуеў, Ластоўскі), *сасні́на* ж. — Віц. р., Гродз., Малар. (СПЗБ, ДСБ, Станкевіч), *сасніна́* ж. — Гродз. (СПЗБ), *сасо́нка* ж. — паўн.-зах. з., Бял., Слаўг., Пін. (ЛАБНГ, АЛА), *падсасёнак* м. — Лоеў. (Янкова), *смалі́на* ж. — Стол., Жытк. (ЛАБНГ, ТС), *абазо́к* м. 'галінастая хвоя' — Лельч. (ЖС), *абе́рдзіна* ж. 'смалістая хвоя' — мясц. (ЭСБМ), *асо́харніца* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *бары́на* ж. — Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Насовіч), *бар'я́к* м. — Брэсц., Малар. (ДСБ, НЛ), *бара́к* м. — Брэсц. (НЛ), *бая́к* м. — Кам. (СПЗБ), *бо́рціна* ж. 'хвоя, у якой можна выдзеўбаць вулей-калоду для пчол' — Маг. р. (Насовіч), *галава́ч* м. 'вялікая сасна на полі' — Ваўк. (ЭСБМ, Сцяшковіч), *дзі́да* ж. 'крывая хвоя' — Мядз. (СЦБ), *жары́на* ж. 'дробнаслойная хвоя' — Маг. р. (Насовіч), *кром* м. 'хвоя са спіленай ці зламанай верхавінай' — Стол. (ТС), *укро́м* м. 'хвоя са спіленай ці зламанай верхавінай' — Жытк. (ТС), *крэж* м. 'хвоя з крохкай і цвёрдай драўнінай' — Жытк. (ТС, ЭСБМ), *лі́павая хво́я* 'смалістая хвоя' — Стол. (ТС), *лу́ці́ца* ж. 'хвоя з тонкай абалонкай' — Лоеў. (Мат. Гом., ЭСБМ), *мяжу́ха* ж. 'хвоя, якая расце на адкрытым месцы' — Брэсц. (ДСБ, ЭСБМ), *прысто́я* ж. 'вельмі смалістая хвоя' — Стол. (ТС), *сто́йла* ж. 'хвоя, на якой стаіць вулей', *сурві́на* ж. 'хвоя, у якой адзін бок больш смалісты' — Гарад. (Каспяровіч, Станкевіч), *хва́лка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *хлапі́на* ж. 'хвоя, у якой буйныя і мягкія слаі драўніны' — Маг. р. (Кісялеўскі).

Чаромха

Дрэва ці высокі куст з сабранымі ў гронкі белымі духмянымі кветкамі і чорнымі даўкімі на смак ягадамі.

чаро́мха ж. — асн. мас. г., Смален. р., Вілен. р. (Кісялеўскі, СПЗБ, Верас, Сцяшковіч, Мат. Гом., Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *чаро́мка* ж. — Смарг., Воран. (СПЗБ), *чаро́мфа* ж. — Смарг. (СПЗБ), *чарэ́мха* ж. — Верхнядзв., Ашм., Пін., Беласт. р. (СПЗБ, Станкевіч), *чаро́муха* ж. — асн. мас. г., акрамя пал. р.; Смален. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, СПЗБ, Цыхун, Ластоўскі, Мат. апыт.), *чарэ́муха* ж. — Пух., Чэрв., Уздз. (СПЗБ, СЦБ), *чаро́мшына* ж. — Навагр., Маст., Віц. р., Латгал. р. (Каспяровіч, Сцяшковіч, СПЗБ, Мат. апыт.), *чарэ́мшыца* ж. — Брэсц. (Кісялеўскі), *чарамшы́на* ж. — Слон., Кам., Драг. (ЖНС, ДСБ, Мат. апыт.), *цяро́мха* ж. — Шчуч. (СПЗБ), *цярэ́мха* ж. — Маг. р., Гл. (Насовіч, Кісялеўскі, Янкоўскі), *цярэ́мшына* ж. — Лёзн., Ганц., Жытк. (СПЗБ, ТС, Каспяровіч, Станкевіч), *калакалу́ша* ж. — Віц. р., Гродз. р., Мін. р., Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Бялькевіч, Верас, Станкевіч, ЖНС, ЭСБМ, Ластоўскі), *калакалу́шына* ж. (адна ягада чаромхі) — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *калакалу́ха* ж. — Смарг., Хоц. (СПЗБ, Бялькевіч), *калакалу́га* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *калаку́ша* ж. — усх.-маг. р., зах.-бран. р. (Бялькевіч, ЭСБМ, Станкевіч), *калаку́шка* ж. — Касц. (Бялькевіч), *калаку́га* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *какалу́ша* ж. — усх. з. (ЭСБМ), *какалу́га* ж. — усх. з. (Каспяровіч, ЭСБМ), *какалу́ха* ж. — Маладз. (СПЗБ), *калу́ша* ж. — Дзятл. (Сл. Гродз., ЭСБМ), *каló кавіна* ж. — Гродз. р. (Сцяшковіч).

Чарэшня, вішня птушыная

Садова-ягаднае дрэва з чырвонымі, жоўтымі ці амаль чорнымі костачкавымі ягадамі.

чарэ́шня ж. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, Кісялеўскі, Каспяровіч, Верас, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *чарэ́-*

шанька ж. памянш. — агульн. (Мат. апыт.), *чарэ́шля* ж. — Навагр. (ЛАБНГ, АЛА), *чарэ́шнік* м. — Жлоб. (ЛАБНГ, АЛА), *цярэ́шня* ж. — паўдн.-зах. д., Рас., Лаг., Чэрык. (ЛАБНГ, АЛА, СЦБ, Цыхун, Сцяцко, Шаталава, Мат. апыт.), *цярэ́шанька* ж. памянш. — Слон., Лоеў. (Янкова, Мат. апыт), *цярэ́сня* ж. — Шчуч. (ЛАБНГ), *цырэ́шня* ж. — Кам. (ЛАБНГ, АЛА).

Шаўкоўніца, шаўкавіца

Дрэва або куст з касцянкападобнымі салодкімі пладамі ад белаватага да цёмна-фіялетавага колеру.

шаўко́віца ж. — паўдн.-усх. з. (ТС, Мат. Гом.), *шаўкаві́ца* ж. — паўдн.-усх. з. (ТС, Мат. Гом., Янкова, ГЧ, Мат. апыт.), *шо́ўкавіца* ж. — Жытк. (ТС), *мо́рва* ж. — Віл. (СПЗБ, Кісялеўскі, ЭСБМ), *тут* м. — мясц. (Кісялеўскі).

Яблыня

Пладовае дрэва з ядомымі сакавітымі акруглымі пладамі (яблыкамі).

я́блыня ж. — агульн. (АЛА, Кісялеўскі, Каспяровіч, Бялькевіч, Верас, Сцяшковіч, ГЧ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *я́бланя* ж. — Маг. р., Драг., Стол., Жытк. (ТС, Насовіч, Мат. апыт.), *я́блына* ж. — агульн. (АЛА, СПЗБ, Кісялеўскі, Шатэрнік, Варлыга, Шаталава, Сцяшковіч, Янкоўскі, Юрчанка, Станкевіч, Мат. апыт.), *я́блынь* ж. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *я́блань* ж. — Капат., Пін., Стол., Жытк. (АЛА, ТС), *я́блёнь* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *я́блынка* ж. — Краснап., Хоц., Слон., Драг., Вілен. р. (СПЗБ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *я́бланка* ж. — Маг. р. (Насовіч), *ябло́нка* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *я́бланька* ж. — Гродз., Драг., Стол. (СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *ябло́нушка* ж. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *ябло́нне* н. зборн. — Жытк. (ТС).

Гатункі яблыкаў і яблынь: *але́хаўка* ж. — Жытк. (ТС), *анана́с* м. — Леп., Зэльв. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *ано́рт* м. — Іўеў. (Сцяшковіч), *анто́наўка* ж. — Леп., Іўеў., Зэльв.,

Слон., Драг. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *антоны* мн. — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *аныжсоўка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *асінаўка* ж. 'яблыня з яблыкамі позняга гатунку' — Лід. (Сл. Гродз.), *бабы* мн. — Стол. (ТС), *бальсамка* ж. 'яблыня з яблыкамі, якія маюць бальзамавы смак' — Маг. р. (Насовіч, Станкевіч), *баравінка* ж. — Зэльв., Буда-Каш. (Сцяшковіч, Мат. Гом.), *баравухі* мн. 'чырванаватыя яблыкі' — Мёр. (ЖНС), *бараннія наскі* — Зэльв. (Сцяшковіч), *белы наліў* — Верхнядзв., Іўеў., Дзятл., Леп., Слон. (СПЗБ, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *бель* ж. 'белы наліў' — Верхнядзв., Леп. (СПЗБ, Мат. апыт.), *бялянкі* мн. 'белы наліў' — Мёр. (ЖНС), *валошка* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *вашонка* ж. 'дзікая яблыня' — Стол. (ТС), *вінаўка* ж. 'яблыня з чырвонымі кісла-салодкімі яблыкамі' — Мядз. (СЦБ), *віноўка* ж. — Гродз. р. (Сцяшковіч, ЭСБМ), *віняк* м. 'яблыня з кісла-салодкімі яблыкамі' — Вілен. р. (СПЗБ), *гарчакі* мн. 'яблыня з яблыкамі, якія добра захоўваюцца' — Ашм. (Сл. Гродз.), *горкаўка* ж. 'яблыня з гаркаватымі яблыкамі' — Маг. р. (Насовіч), *грабштэйн* м. 'штрыфель' — Зэльв., Брасл., Вілен. р. (СПЗБ, Сцяшковіч), *грабштэйна* ж. — Леп. (Мат. апыт), *грыништэйн* м. — Верхнядзв. (СПЗБ), *дзікая яблыня* 'непрышчэпленая яблыня' — Слон. (Мат. апыт.), *дзічка* ж. 'непрышчэпленая яблыня' — агульн. (СПЗБ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Мат. апыт.), *добры крэсцьянін* 'яблыня з буйнымі познімі пладамі' — Жлоб. (Мат. апыт.), *дубовыя* прым. — Зэльв. (Сцяшковіч), *жытнік* м., *жытнікі* мн. 'яблыкі, якія спеюць, калі жнуць жыта' — Старадарож., Гл. (ЖНС, Янкоўскі), *зімовыя* прым. 'познія гатункі яблык' — Драг. (Мат. апыт.), *зімоўка* ж. 'яблыня з познімі яблыкамі' — Жытк. (ТС), *канвіль* м. 'ружавата-жоўты яблык' — Верхнядзв. (Шаталава), *карапкоўкі* мн. 'ранет' — Сен. (Каспяровіч), *караўка* ж. 'салодкі яблык, мае шмат плямаў' — Маг. р. (Насовіч), *каштэля* ж. — Слон., Драг. (Мат. апыт.), *кіслічка* ж. 'яблыня-дзічка' — Нараўл. (Мат. Гом.), *кісляў-*

ка ж. ’з кіслымі яблыкамі’ — Маг. р., Смален. р. (Насовіч, Дабравольскі), *круглянка* ж. — Стол. (ТС), *лесічыха* ж. ’яблыня-дзічка’ — Верхнядзв. (Шаталава, ЭСБМ), *ляскоўка* ж. ’лясная яблыня з кіслымі яблыкамі’ — Гом. р., зах.-бран. р. (НС, ЖНС, ЭСБМ, Растаргуеў), *ляснушка* ж. ’яблыня-дзічка’ — паўн. р. (ЖС, НС, Каспяровіч, ЭСБМ), *лясоўка* ж. ’яблыня-дзічка’ — Віц. р., Барыс., Слаўг. (СПЗБ, Каспяровіч, ЭСБМ, Станкевіч), *малінаўка* ж. ’яблыня з буйнымі ружовымі кісла-салодкімі яблыкамі’ — Леп., Слон., Жлоб., Буда-Каш. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *мандэ́ра* ж. ’яблыня з чырвонымі яблыкамі з прыемным пахам’ — Мядз. (СЦБ), *мундэ́ры* мн. ’яблыня з віннымі ружова-чырвонымі яблыкамі’ — Мядз. (НС, ЭСБМ), *медуніца* ж. ’яблыня з салодкімі спецыфічнымі на смак яблыкамі’ — Маг. р. (Насовіч, Станкевіч), *мядунічка* ж. памянш. ’яблыня з салодкімі яблыкамі, якія пахнуць мёдам’ — Маг. р., Пух. (СЦБ, Насовіч, Станкевіч), *мядоўка* ж. ’яблыня з салодкімі яблыкамі’ — Пух. (СЦБ), *наліва́шка* ж. ’белы наліў, папяроўка’ — Жытк. (ТС), *налі́ў* м. — Слон. (Мат. апыт.), *падпінкі* мн. ’яблыні з познімі яблыкамі’ — Ашм. (Сл. Гродз., ЭСБМ), *палёўка* ж. ’яблыня, якая расце на полі, у лесе, яблыня-дзічка’ — Смален. р. (Дабравольскі, Кісялеўскі), *паліва́нка* ж. ’ад белага наліву’ — Карэл. (ЖНС), *пальнюх* м. ’дзікая яблыня, якая расце на полі, у лесе’ — Мёр. (ЖНС), *палявушка* ж. ’дзікая палявая яблыня’ — Віц. р. (Станкевіч), *паляўка* ж. ’яблыня, якая расце ў полі, у лесе’ — Віц. р., усх.-маг. р. (Бялькевіч, Юрчанка, Станкевіч), *паляўнікі* мн. ’яблыні, якія выраслі на полі самі’ — Мёр. (ЖНС), *пане́нка* ж. — Жытк. (ТС), *папінка* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *папінкі* мн. — Зэльв. (Сцяшковіч), *папінька* ж. — Шчуч. (СПЗБ), *пе́панка* ж. — Люб. (Мат. апыт.), *пе́пенка* ж. — Люб., Жлоб., Жытк. (ТС, Мат. апыт.), *пе́пелька* ж. — Жытк. (ТС), *піпінька* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *пэпінка* ж. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *пе́пін шафра́нны* — Гродз. р. (Сцяшковіч), *піпен-шафра́н* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *папяро́ўка* ж.

’яблыня з белымі або жоўтымі кісла-салодкімі яблыкамі’ — Іўеў., Шчуч., Дзятл., Брэсц., Драг., Стол., Нараўл. (ДСБ, ТС, Сцяшковіч, Сл. Гродз., Мат. Гом., Мат. апыт.), *папяру́ўка* ж. — Воран. (СПЗБ, Мат. апыт.), *пяско́ўка* ж. — Жытк. (ТС), *пятро́ўка* ж. ’белы наліў’ — Стол., Жытк. (ТС), *рабчакі́* мн. — Зэльв. (Сцяшковіч), *рамэ́ткі* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *рэ́пкі* мн. — Зэльв. (Сцяшковіч), *садо́ўка* ж. ’садовая яблыня’ — Краснап. (Бялькевіч), *саро́кі* мн. ’летнія чырвонабокія яблыкі’ — Бых. (ЖНС), *се́янка* ж. ’яблыня з чарнаватымі яблыкамі’ — Мёр. (ЖНС), *смаля́нка* ж. — Стол. (ТС), *ушчэ́пы* мн. ’прывітыя яблыні’ — Драг. (Мат. апыт.), *хунто́ўка* ж. ’яблыня з вялікімі яблыкамі’ — Жытк. (ТС), *цукро́ўка* ж. ’гатунак салодкіх яблык’ — Чэрв. р., Маг. р., пал. р., Гл. (ТС, ДСБ, Насовіч, Шатэрнік, Янкоўскі, Мат. апыт.), *цыга́нка* ж. ’яблыня з чырвонымі бліскучымі яблыкамі’ — усх.-пал. р. (ТС, Мат. Гом.), *чарнагу́зы* мн. ’познія яблыкі цёмна-чырвонага колеру’ — Гродз., Зэльв. (Сл. Гродз., Сцяшковіч), *шапа́к* м. — Чач., Лоеў. (Мат. Гом., Мат. апыт), *шапо́ўка* ж. — Жытк. (ТС), *шля́пы* мн. — Жытк. (ТС), *штры́фель* м., *штрэ́фель* м., *штрэ́хель* м. — Буда-Каш., Добр., Лоеў. (Мат. Гом.), *янта́рка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Явар, белы клён

Дрэва з вялікімі пяцілопасцевымі лістамі і крылатымі плодзікамі.

я́вар м. — Слон., Стол., Жытк., Лоеў. (ТС, Янкова, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *явары́на* ж. — Лоеў. (Янкова), *яво́р* м. — Лельч. (Мат. Гом.).

Ясень

Дрэва з перыстым лісцем і цвёрдай драўнінай.

я́сень м. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ГЧ, Каспяровіч, Бялькевіч, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Станкевіч,

Ластоўскі, Мат. апыт.), *есяне́ц* м. — Стол. (ТС), *есянчу́к* м. 'невялікі ясень' — Слон. (Мат. апыт.), *ясянёк* м. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *я́сань* м. — Ганц. (СПЗБ), *я́сюнь* м. — Докш., Маг. (ЛАБНГ, АЛА), *е́сінь* м. — Лёзн. (ЛАБНГ, АЛА), *я́сен* м. — спарадычна паўдн.-усх. з., Слон. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *я́сён* м. — Зэльв., Кам., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, Кісялеўскі), *сён* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *я́сюн* м. — Маз. (ЛАБНГ), *я́сіна* ж. — Маг. (ЛАБНГ), *я́сеніна* ж. — Паст., Смарг., Навагр., Клім., Пін. (ЛАБНГ, АЛА), *сіні́на* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *я́сеніца* ж. — Навагр. (Сцяшковіч), *ясе́льна* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *я́зьвіна* ж. — Лаг., Лях. (СПЗБ, ЛАБНГ).

1.2. ДЗІКІЯ І КУЛЬТУРНЫЯ КУСТАРНІКІ

Агрэст

Кустовая садовая расліна з гладкімі або апушанымі ягадамі ад белага да чорнага колеру і з калючкамі на галінках.

агрэ́ст м. — паўн.-зах. з., Мін. р., Чэрв. р., Навагр. (СПЗБ, ЖС, Сцяшковіч, Шатэрнік, ЭСБМ, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *а́граст* м. — Гродз. р., Мін. р., Маг. р., Жытк. (ТС, Верас, Бялькевіч, Кісялеўскі, Станкевіч), *а́груст* м. — Рэч., Лоеў. (Мат. Гом., Станкевіч), *о́груст* м. — Уздз. (СЦБ, Станкевіч), *ягрэ́ст* м. — Лаг., Петр. (Мат. мін.-мал., Шаталава), *я́граст* м. — Ашм., Смарг., Гродз. р., Навагр., Мсцісл., Чэрык., Клім., Бар., Асіп., Гл. (Сцяшковіч, Цыхун, Бялькевіч, Янкоўскі, Юрчанка, СПЗБ, Станкевіч, Мат. апыт.), *я́граст* (г выбухное) м. — Капыл. (ЖС), *я́грыст* (г выбухное) м. — Гродз. р., Асіп. (Верас, СПЗБ), *я́грыста* (г выбухное) ж. — Пух. (З нар. сл.), *я́груст* м. — Валож., Маг., Мсцісл., Чач., Буда-Каш., Гом., Добр., Браг. (Бялькевіч, Мат. мін.-мал., Мат. Гом.,

Кісялеўскі), *ягруст* м. — Валож. (Мат. мін.-мал.), *ягрус* м. — Стаўб., Маг., Чач., Буда-Каш., Гом., Добр., Браг., зах.-бран. р. (Мат. мін.-мал., Мат. Гом., Янкова, ГЧ, Растаргуеў, Кісялеўскі), *якрус* м. — Краснап. (Бялькевіч), *агрыстнік* м., *агрыснік* м. — Віц. р., усх.-маг. р. (Бялькевіч, Каспяровіч, Станкевіч), *агрэснік* м. — мясц. (Ластоўскі), *крыжоўнік* м. — Паст., Маг., Чач. (СПЗБ, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *цюкун* м. ’агрэст, у якога ягады пакрыты валаскамі’ — Чэрык. (Бялькевіч).

Ажына

Паўкустовая ягадная расліна з калючымі сцяблами і чорнымі спажыўнымі ягадамі-шматкасцянкамі з шызым налётам.

ажыны мн., *ажына* ж. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., усх.-маг. р., спарадычна іншыя рэгіёны (ЛАБНГ, СПЗБ, АЛА, ЛП, ТС, ГЧ, Насовіч, Верас, Бялькевіч, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *жыны* мн. — Калінк. (ЛАБНГ), *важыны* мн. — Драг., Стол., Лельч., Ельск (ЛАБНГ), *гажыны* мн. — Драг., Лельч., Маз. (ЛП, ЛАБНГ), *ажыннік* м. — Гродз. (Кісялеўскі), *яжыны* мн. — зах.-пал. г., Гродз. р., Чэрв. (ЛАБНГ, АЛА, ЛП, СПЗБ, Мат. апыт.), *яжына* ж. — Маст., Брэсц. (Сл.Гродз., Кісялеўскі), *ажавіна* ж., *ажавіны* мн. — паўн.-зах. з., Мін. р., Чэрв. р., Кругл. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, НС, Мат. апыт.), *ажэвіны* мн. — Мін. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Шатэрнік, Кісялеўскі), *аржавіны* мн. — спарадычна паўн. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *яжавіна* ж. — Віц., Дзярж., Маз. (ЛАБНГ), *яжавіннік* м. — Пух. (СЦБ), *жавіны* мн. — усх. з., Гродз. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, АЛА, Бялькевіч, Сл. Гродз., Юрчанка, ЖС, ЭСБМ, Верас, Кісялеўскі, Растаргуеў, Мат. апыт.), *жавіна* ж. — усх. з., зах.-бран. р., Мін., Лельч. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Мат. Гом., ЭСБМ, Каспяровіч, Кісялеўскі, Юрчанка, Растаргуеў), *жавіна* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *жавіннік* м. — Бярэз. р., Маг. р.

(СЦБ, Кісялеўскі), *ажавіка* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *жавікі* мн. — Гом. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *ажэўні* мн. — Гродз. (Кісялеўскі), *сербаліны* мн. — Віц. р. (ЛАБНГ, АЛА, Станкевіч), *сербалін* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *чурбаліна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *шчарбаліна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч.), *скарбарыха* ж. — Гродз. (Кісялеўскі), *сурмаліны* мн. — Пол., Шум. (ЛАБНГ, Станкевіч), *сурмаліна* ж. — Гарад. (ЛАБНГ, НЛ), *чо́рныя маліны* — Гродз., Зэльв., Брэсц. (ЛАБНГ, Верас, Кісялеўскі), *чо́рная маліна* — Паст., Астр. (ЛАБНГ), *мядзве́дзіны* мн. — Брэсц., Жаб., Кобр., Малар. (ЛАБНГ, АЛА, НЛ, ДСБ, ЭСБМ), *мядзве́дзіна* ж. — Брэсц., Малар. (ЛАБНГ), *вядзьме́дзіны* мн., *вядзме́дзіна* ж. — Брэсц. (АЛА, ДСБ), *медзвядзі́* мн. — Петр. (ЛП), *камы́* мн. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, Сцяшковіч, Шаталава), *камо́ўнік* м. — Смарг. (Шаталава), *камо́чнік* м. — Смарг. (Шаталава), *каманіца* ж. — Смал. (ЭСБМ), *маржэ́віны* мн. — Іўеў. (Сл.Гродз.), *квасліны* мн. — усх.-пал. р. (ЛП, ТС), *кісліцы* мн., *кісліца* ж. — Жытк. (ТС), *варо́нні во́чкі* — Леп. (Мат. апыт.), *дубро́ўка* ж. — Віц. (Кісялеўскі), *жучкі́* мн. — Стол. (ЛП), *стругвіна* ж. — Жытк. (ТС), *я́гады* мн. — Жытк. (ТС).

Віды ажын: *мядзве́дзікі* мн. ’ажыны сіняватага колеру’ — Маз. (ГЧ), *сінюхі* мн. ’ажыны сіняватага колеру’ — Стол. (ТС), *чо́рная ажына* ’ажыны з цемнаватым колерам ягад’ — Жытк. (ТС).

Амела

Кустовая вечназялёная расліна з белымі ядавітымі ягадамі; паразітуе на дрэвах.

амяла́ ж. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, ЭСБМ, Мат. апыт.), *аме́ла* ж. — Гродз. р. (ЭСБМ, ЛАБНГ, АЛА, Сцяшковіч), *і́мяла* ж. і н. — Панам. р., Кам. (ЛАБНГ, АЛА, НЛ), *імяла́* ж. — Шум. (СПЗБ), *імала́* ж. — Лун. (ЛАБНГ, АЛА), *вяха́* ж. — усх.-пал. р. (ТС),

ве́ха ж. — Лельч. (НЛ), *ку́кла* ж. — Кліч. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС), *лапкі́* мн. — усх.-пал. р. (ЭСБМ), *барве́нак* м., *бярве́нак* м., *бервяно́к* м. — Жытк. (ТС), *вяно́к* м. — Карэл. (ЛАБНГ, АЛА), *зюмазялён* м. — Рэч. (ЛАБНГ), *калёсы* мн. — Рэч. (ЛАБНГ, АЛА), *каўту́н* м. — Драг. (ЛАБНГ, АЛА), *калту́н* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *памяло́* н. — Бяроз. (ЛАБНГ, АЛА), *раса́* ж. — Стол. (ЛАБНГ), *я́брацъ* ж. — Акц. (ЛАБНГ, АЛА), *ямёла* ж. — Смарг. (СПЗБ).

Арэшнік, гл. **Ляшчына.**

Барбарыс

Калючая кустовая расліна з чырвонымі кіслымі ягадамі.

барбары́с м. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, ЭСБМ), *кісле́ц* м. — Віц. р., Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, ЭСБМ, Ластоўскі), *кісля́к* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *кісля́нка* ж. — усх.-маг. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі).

Бружмель

Кустовая расліна з папарна размешчаным лісцем і featureрознакаляровымі духмянымі кветкамі.

бружме́ль м. — Гродз. р., Віц. р., усх.-маг. р. (Насовіч, Бялькевіч, Верас, Кісялеўскі, Каспяровіч, Станкевіч, Ластоўскі), *бружме́ліна* ж. — мясц. (Ластоўскі), *бружме́нь* м. — Гродз. р. (Верас, Станкевіч), *бружэ́ліна* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *бружне́ўнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *бражджэ́ль* м. — Верхнядзв., Смарг., Вілен. р. (СПЗБ, НС), *брузге́ль* м. — Слон. (Мат. апыт.), *брызге́ль* м. — Слон. (Мат апыт.), *бруслён* м. — Гродз. р. (Верас, Станкевіч), *браската́* ж. — Свісл. (СПЗБ), *жы́маласць* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч, Кісялеўскі, ЭСБМ,), *жы́ламаць* ж. — Маг. р. (Насовіч, Юрчанка), *жы́лямасць* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *жы́ламатнік* м. — усх.-маг. р. (Насовіч), *жаламу́сцік* м. — Віц. р. (Каспяровіч, ЭСБМ), *жыламу́сцін* м. —

Віц. р. (Каспяровіч), *жаламу́дзіна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *сухадрэ́ўца* н. — Ушацк. (ЖС), *сухадрэ́ўка* н. — Віц. р. (Кісялеўскі), *дрэ́ва сухо́е* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *свідзі́на* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ишо́ўдзіна* ж. — Стол. (ТС).

Брызгліна

Кустовая расліна з голымі або ў густых бародаўках галінкамі і зеленавата-жоўтымі дробнымі кветкамі.

брызглі́на ж. — мясц. (ЭСБМ), *бразгулі́на* ж. — Гродз. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭСБМ), *брызгулі́на* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *брызгелі́на* ж. — Брэсц. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *брузлявіна* ж. — Брэсц. (ЭБ), *брузле́віна* ж. — мясц. (ЭБ), *бружлявіна* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бруслявіна* ж. — Лельч. (ЖС), *брузглявіна* ж. — мясц. (ЭПБ), *бразкалі́на* ж. — Жытк. (ТС), *брусляні́на* ж. — Жытк. (ТС), *бручляні́на* ж. — Жытк. (ТС), *бярлі́на* ж. — Навагр. (Сцяшковіч), *брызі́на* ж. — Пух. (СЦБ), *браздзе́льнік* м. — мясц. (ЭПБ), *бружне́ўнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *бружэ́ль* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *бружме́ль* м. — Гродз. р., Маг. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *бружаме́ль* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бружме́нь* м. — Гродз. р., Маг. (Верас, Кісялеўскі, ЭСБМ), *бружме́н* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бружне́ўнік* м. — мясц. (ЭПБ), *бруслё́н* м. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭСБМ, Ластоўскі), *бераскле́т* м. — Слон. (Мат. апыт.), *гіржамалі́на* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *трамялі́на* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *трамяні́на* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *тржамялі́на* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *страмяні́на* ж. — мясц. (ЭПБ), *сухале́снік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі,ЭПБ), *вашо́ўнік* м. — Жытк. (ТС), *во́ўча лы́ка* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Бузіна

Кустовая расліна з чырвонымі або чорнымі дробнымі ягадамі ў буйных гронках.

бузі́на ж., *бузіна́* ж. — асн. мас. г. (Кісялеўскі, Сцяшковіч, Шатэрнік, ЭСБМ, Мат. апыт.), *бэз* м. — Віц. р., Маг. р., Драг. (Кісялеўскі, ЭСБМ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *бэ́за* ж. — Гродз. р., Маг. р. (Верас, Кісялеўскі, Насовіч, Станкевіч), *боз* м. — Лельч. (ЖС), *буз* м. — мясц. (ЭСБМ), *бузо́к* м. — мясц. (ЭСБМ), *бзо́ўнік* м. — Маг. р. (Насовіч, Станкевіч, Ластоўскі), *бадзя́к* м. — Браг. (Мат. Гом.), *мушке́т* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ), *чымгала́* ж. — Светлагор. (Мат. Гом.), *самбу́к* м. — мясц. (Ластоўскі), *шура́* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Бэз

Дэкаратыўная кустовая расліна з блакітна-ліловымі або белымі пахучымі кветкамі, якія ўтвараюць вялікія суквецці.

бэз м. — агульн. (СПЗБ, Бялькевіч, Насовіч, Каспяровіч, Верас, Шатэрнік, Янкоўскі, Сцяшковіч, ЖС, Кісялеўскі, Гарэцкі, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *без* м. — Мін. р., Стол. (Мат. мін.-мал., ТС), *бёз* м. — Навагр. (ЖС), *бэзг* м. — мясц. (ЭСБМ), *бэзд* м. — мясц. (ЭСБМ), *бэст* м. — мясц. (ЭСБМ), *буз* м. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *бузо́к* м. — Гом. р., зах.-бран. р. (Кісялеўскі, Растаргуеў), *сірэ́нь* ж. — Слон., Гом., Хойн. (Кісялеўскі, ГЧ, Мат. апыт.), *сірэ́нь* м. — Драг. (Мат. апыт.), *сірэ́ня* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *срэнь* ж. — Латгал. р. (СПЗБ).

Воўчая ягада

Ядавітая кустовая расліна з ружовымі кветкамі і чырвонымі ягадамі.

во́ўчыя я́гады — Віц. р., Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Бялькевіч, ЭСБМ), *ваўчы́нец* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *во́ўчае лы́ка* — Віц. р., Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Бялькевіч, Ластоўскі, ЭСБМ), *лы́ка во́ўчае* — Віц. р., Мін. р., Барыс. (Кісялеўскі, ЭСБМ),

во́ўчы лык — Слон. (Мат. апыт.), *во́ўчалы́к* м., *воўчалы́к* м. — Дзятл. (Сцяшковіч), *во́ўчае во́ка* — усх.-маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ), *жылямяць* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *брузге́ль* м. — Слон. (Мат. апыт.).

Вербалоз

Куст ці дрэва з роду вярбовых з цёмна-шэрай патрэсканай бліскучай карой.

вербало́з м. — Паням. р., Віц. р., Маг. р., Гом. р., зах.-бран. р. (Верас, Бялькевіч, Каспяровіч, Кісялеўскі, Растаргуеў, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *вербало́знік* м. — Лун. (Шаталава), *вербало́за* ж. — Слон., Смален. р. (Дабравольскі, Мат. апыт.), *вербало́зіна* ж. — Гл. (Янкоўскі), *вербало́зы* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *берало́з* м. — Стол., Жытк., Маз. (ТС, ГЧ., ЭСБМ), *берало́зіна* ж. — Жытк. (ТС), *беляро́з* м. — Стол., Жытк. (ТС), *бярло́з* м. — Стол., Жытк. (ТС), *ве́рбнік* м. — Маз. (ГЧ.), *вербало́та* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *вярба́* ж. — Слон. (Мат. апыт), *ве́цельнік* м. — Жытк. (Мат. апыт.), *ракі́та* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *ві́ксліна* ж. — Латгал. р. (СПЗБ).

Вінаград

Пладовая павойная расліна са спажыўнымі ягадамі, сабранымі ў вялікія гронкі.

вінагра́д м. — агульн. (АЛА, ТС, Кісялеўскі, Верас, Бялькевіч, ЭСБМ, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *бінагра́д* м. — Лаг. (АЛА), *віно́* н. — мясц. (Станкевіч), *вінагра́дзік* м. — Навагр. (ЭСБМ), *вінагро́ддзе* н. — мясц. (Ластоўскі), *вінная лаза* — мясц. (Ластоўскі), *кішмі́ш* м. ’гатунак дробнага вінаграду, у якім няма костачак’ — мясц. (Ластоўскі), *мушка́т* м. ’мускат — сорт вінаграду з духмянымі ягадамі’ — мясц. (Ластоўскі), *ві́пціннік* м. ’вінаграднік, гароднінны сад’ — мясц. (Насовіч, ЭСБМ).

Вярба, гл. 1.1. **Лясныя, садовыя і паркавыя дрэвы.**

Глог

Кустовая або невялікая дрэўная расліна з ядомымі ярка-чырвонымі, аранжавымі і жоўтымі пладамі.

глог м. — мясц. (Станкевіч, ЭСБМ), *глод* м. — Мін. р., Жытк. (СЦБ, ТС), *вуглóд* м.—Жытк. (ТС), *глóтка* ж. — Гродз. р. (Цыхун), *баярышнік* м. — Мёр. (ЖС), *свіднік* м. — мясц. (Ластоўскі), *свідніца* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Дзікая ружа, гл. **Шыпшына.**

Жарновец

Куст з ярка-зялёнымі рабрыста-гранiстымі галінкамі і буйнымі залаціста-жоўтымі кветкамі.

мятліца ж. — Гродз. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *мятлюг* м. — мясц. (ЭСБМ), *метлюжóк* м. — мясц. (ЭСБМ), *мятлюгá* ж. — мясц. (ЭСБМ).

Жасцёр

Куст або дрэва з жаўтавата-зялёнымі кветкамі і плодам у выглядзе шарападобнай бліскучай касцянкі.

жасцёр м. — мясц. (ЭСБМ), *жастыр* м. — Маг. р. (Насовіч), *жыстóр* м. — Брэсц. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *жысцёрына* ж. — Брэсц. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *жыстáр* м. — Гродз. р. (Верас, ЭСБМ), *жысцяр* м. — Гродз. р. (Верас, ЭСБМ), *жысцярына* ж. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, ЭСБМ), *засір* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *жарсціна* ж. — Драг. (НЛ), *жасцяліна* ж. — Стол. (НЛ), *жалясціна* ж. — Стол. (ТС), *крушына* ж. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *крушына слабячая* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Жаўтазель

Кустовая расліна з жоўтымі, радзей белаватымі кветкамі і пладамі ў выглядзе струкоў.

жаўтазе́ль ж. — Гродз. р., Брэсц. (Кісялеўскі, Верас), *жаўтазёл* м. — мясц. (Ластоўскі), *жо́ўтае зе́лле* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *жаўці́чнік* м. — Гродз. р., Брэсц. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *жаўсце́нь* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *жаўцю́ха* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *жаўці́ха* ж. — Брэсц. (Кісялеўскі), *жаўці́ла* н. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *жаўці́дла* н. — Брэсц. (Кісялеўскі), *дрок* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *ніцлазá* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭСБМ), *лянóк* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *зеляну́ха* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *чы́сцік* м. — Віц. р., Маг. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі), *сачаві́ца ляснáя* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *прыту́ліца* ж. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *прымачóк* м. — Жытк. (ТС), *зáяччы гарóх* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *хвар-бі́дла* н. — Гродз. р., Брэсц. (Кісялеўскі, Верас), *кóлкая травá* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Каліна

Кустовая расліна з белымі кветкамі і чырвонымі горкімі ягадамі-касцянкамі, сабранымі ў гронку.

калі́на ж. — агульн. (Кісялеўскі, Бялькевіч, Каспяровіч, СПЗБ, Верас, ТС, Янкова, Сцяшковіч, Насовіч, Дабравольскі, ГЧ, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *калінá* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *калі́н-дзе́рава* н. — Смален. р. (Кісялеўскі), *калі́нка* ж. памянш. — агульн. (Бялькевіч, Мат апыт.), *калі́ніца* ж. — Маг. р. (Насовіч, Бялькевіч), *пуці́на* ж. — Навагр., Шчуч. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *горд* м. ’чорная каліна’ — паўн.-зах. з. (ЭСБМ), *гардаві́на* ж. — Жытк. (Мат. Гом.).

Кізільнік

Кустовая расліна з белымі або ружовымі кветкамі і дробнымі мучністымі ядомымі пладамі чырвонага або чорнага колеру.

свідзільнік м. — Жлоб. (Мат. Гом.), *свідзіна́* ж. — Жытк. (Мат. Гом.), *свізі́на* ж. — Петр. (Мат. Гом.), *дрон* м. — мясц. (Ластоўскі), *драно́ўнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *цяжко́е дзе́рава* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *загранічныя я́гады* — Віл. (СЦБ).

Крушына

Невялікае лісцёвае дрэва або куст з чорнымі ягадамі.

крушы́на ж. — агульн. (СПЗБ, Бялькевіч, Каспяровіч, Кісялеўскі, Верас, Шатэрнік, Сцяшковіч, ЭСБМ, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *крушы́на кро́хкая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *крушы́нка* ж. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *крушына́* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *крушана́* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *крышы́на* ж. — Дзятл., Дзярж. (Сцяшковіч, СЦБ), *крышына́* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *крушы́ніна* ж. — Гарад. (СПЗБ), *карушы́на* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *круха́* ж. — Стол., Жытк., Лельч. (ТС, ЖС, ЭСБМ), *ваўчаніца* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *ваўчы́ныя я́гады* — Маг. р. (Бялькевіч, Кісялеўскі), *ваўко́выя я́гады* — усх.-маг. р. (Бялькевіч, Станкевіч), *во́ўчая я́гада* — Гом. р. (Кісялеўскі), *во́ўчыя смаро́дзіны* — Стол. (ТС), *калаку́ша* ж. — мясц. (Ластоўскі), *чаро́мха* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *шакла́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Куманіка, маліна нескал

Паўкуст падобны да ажыны з плодам у выглядзе малінава-чорнай бліскучай шматкасцянкі.

кумаліны мн. — Віц. р. (Каспяровіч, ЭСБМ), *дубро́ўка* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ажы́на* — Віц. р., Гродз. р., Мін. р., Маг. р., Гом. р., Жлоб. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *ажы́на не́ская* — Віц. р. (Кісялеўскі), *ажэ́ўні* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *жавіна* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *жавіны* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *жавіннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ажавіна* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *ажэвіны* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі), *чо́рныя маліны* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Ліяна

Павойная кустовая або дрэвавая расліна.

дзікі вінагра́д — Драг. (Мат. апыт.), *ну́днікі* мн. — Мін. р., Стаўб. (СЦБ, ЭСБМ), *апаво́йнік* м. — мясц. (Ластоўскі).

Ляшчына, арэшнік

Лісцёвае дрэва або куст з дравяністымі пладамі-арэхамі ў зялёнай абгортцы.

арэ́шына ж. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Каспяровіч, Шатэрнік), *гарэ́шына* ж. — Паням. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *рэ́шына* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *арэ́шчына* ж. — паўдн.-усх. з., пераважна Гом. р. (ЛАБНГ), *арэ́шніна* ж. — Мёр. (ЛАБНГ), *арэ́шня* ж. — Беластоц. р. (СПЗБ), *арэ́шнік* м. — спарадчына агульн. (ЛАБНГ, Шаталава, Каспяровіч, Кісялеўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *гарэ́шнік* м. — спарадычна зах.-пал. Г., Паням. р. (ЛАБНГ, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *рэ́шнік* м. — Калінк. (СПЗБ), *гарашня́к* м. — Бяроз. (Шаталава), *арэ́х* м. — спарадычна асн. мас. г. (СПЗБ, Бялькевіч, Кісялеўскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *гарэ́х* м. — Слон. (Мат. апыт.), *рэх* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *куст арэ́шніку* — Саліг., Лоеў. (ЛАБНГ), *арэ́шкавы куст* — Раг. (ЛАБНГ), *ляшчы́на* ж. — зах.-пал. г., Паням. р., Докш., Лаг., Арш., Гор., Краснап., Жытк., Вілен. р. (ЛАБНГ,

СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Верас, Шаталава), *ляшчына́* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *ляшчы́ніна* ж. — Мёр., Паст., Глыб., Тал., Бяроз. (ЛАБНГ), *лашчы́на* ж. — Жаб. (ДСБ), *ляшчэ́віна* ж. — Віл., Мядз., Чэрв. р., Маг. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Насовіч, Каспяровіч, ЭСБМ), *ляшчэ́ўніна* ж. — мясц. (ЭСБМ), *лешчаві́на* ж. — усх.-маг. р. (Насовіч), *ляшчы́ннік* м. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Мат. апыт.), *ляшчэ́ўнік* м. — Беш., Смарг., Віл. (СПЗБ, Каспяровіч), *ляшчэ́йнік* м. — Смарг., Віл. (СПЗБ), *лешчава́ннік* м. — мясц. (ЭСБМ), *корч ляшчы́навы* — Кобр. (ЛАБНГ), *ку́пка ляшчы́ны* — Малар. (ЛАБНГ), *ляхчы́на* ж. — мясц. (ЭСБМ), *ляхчы́ніна* ж. — Шарк. (ЛАБНГ), *лясо́к* м. — зах.-пал. г. (спарадычна) (ЛАБГ, Мат. апыт.), *ляско́ўнік* м. — Зэльв. (Шаталава), *ляс́інка* ж. — Лельч. (НЛ), *трасцяні́ца* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *цюку́н* м. — Чэрык. (Бялькевіч).

Маліны

Кустовая расліна з чырвонымі спажыўнымі ягадамі-шматкасцянкамі.

малі́ны мн. — пал. р., Мёр., Паст., Лёзн., Леп., Астр., Гродз., Навагр., Слон., Драг., Латгал. р. (АЛА, СПЗБ, ЛП, ТС, ЖС, Каспяровіч, Сцяшковіч, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *малі́на* ж. — агульн. (АЛА, ЛП, Сцяшковіч, Бялькевіч, Кісялеўскі, Верас, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *мале́на* ж. — Ашм. (Станкевіч), *малі́ніца* ж. — Гом. р., Ашм., Навагр. (НЛГ, ЭСБМ, Станкевіч), *мале́ніца* ж. — Ашм. (Станкевіч), *малі́нка* ж. памянш. — агульн. (Мат. апыт., Станкевіч), *малі́нушка* ж. — Гом. р., Навагр. (ЭСБМ), *малі́ннік* м. — (АЛА), *хво́шчка* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.).

Мі́рт

Вечназялёнае дрэўца або куст з цёмна-зялёным, яйцападобна-ланцэтным, скурыстым лісцем.

мірт м. — Дзятл., Драг. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *буздзе́рава* н. — Жытк. (ТС).

Парэчкі

Кустовая расліна з чырвонымі або чорнымі спажыўнымі ягадамі.

Парэчкі чырвоныя: *парэ́чкі* мн. — агульн. (СПЗБ, ЛП, ТС, Кісялеўскі, Каспяровіч, Шатэрнік, Сцяшковіч, ЭСБМ, ГЧ, Станкевіч, Мат. апыт.), *пурэ́чкі* мн. — Гродз. р. (СПЗБ, Цыхун), *апарэ́чкі* мн. — Гродз. р. (СПЗБ), *парэ́чка* ж. — асн. мас. г. (Насовіч, Бялькевіч, Кісялеўскі, Станкевіч, ЖС, Мат. апыт.), *лісі́чкі* мн., *лісі́цкі* мн., *лісі́чанкі* мн., *лісі́чанка* ж. — Стол. (ТС), *вяпры́ны* мн. — Пін. (ДСБ), *я́гаднік* м. — Слон. (Мат. апыт.).

Парэчкі чорныя: *смаро́дзіна* ж. — усх. з., пал. р., Навагр., Слон. (ЛАБНГ, ЛП, ДСБ, Каспяровіч, Бялькевіч, Мат. апыт.), *чо́рная смаро́дзіна* ж. — Стол., Жытк., Лельч. (ЛП), *смаро́дыня* ж. — Маг. р., Гом. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Растаргуеў, Мат. апыт.), *смаро́жсына* ж. — Круп. (ЛАБНГ), *самаро́дзіна* ж. — Малар. (ЛАБНГ), *смаро́дзіны* мн. — Пін. (ЛАБНГ, ЛП), *смуро́дзіна* ж. — агульн., акрамя Віц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, Шатэрнік, ЖС, Шаталава, Станкевіч, Мат. апыт.), *смуро́дзіны* мн. — Паст, Ашм.. Воран., Гродз., Бераст., Ваўк., Старадарож., Жлоб., Гл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Янкоўскі), *смыро́дзіна* ж. — Стаўб., Слон., Навагр. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *смыро́дзіны* мн. — Навагр. (ЛАБНГ), *смаро́да* ж. — усх. з., Латг.р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Мат. Гом., Кісялеўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *смаро́да чо́рная* — Смален. р. (Кісялеўскі), *смаро́дзя* ж. — Гарад. (ЛАБНГ), *смаро́д* м. — Стол. (ТС), *смаро́ды* мн. — Віц. р. (Каспяровіч), *смуро́да* ж. — усх. з., пераважна Маг. р., Пруж. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *смуро́д* м. — Лун.,Стол. (ЛАБНГ, ТС), *смуро́ды* мн. — Віц. р., Жлоб., Калінк. (ЛАБНГ, Станкевіч), *смыро́дзіна* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *смыро́да* ж. — Буда-Каш. (ЛАБНГ), *смаро́днік* м. — Пол. р. (ЛАБНГ, ЖС), *смарда́* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *смуро́днік* м. — Брасл., Глыб., Віл., Гродз, Лун. (ЛАБНГ, Сл. Гродз., Шаталава, ЖС), *смыро́днік* м. — Стаўб. (ЛАБНГ, 3 нар. сл.),

парэ́чкі мн., *парэ́чкі чо́рныя* — спарадычна паўдн.-зах. д. і зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *парэ́чка* ж., *парэ́чка чо́рная* — Гродз. р., Мін. р. (Верас, Кісялеўскі), *бы́кі* мн. — Навагр., Стаўб. (ЛАБНГ, НС, Мат. апыт), *бычкі́* мн. — Навагр. (ЖС), *курьі́ны* мн. — Гродз. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сцяшковіч, Сл. Гродз., ЭСБМ), *пуры́ны* мн. — Пін. (СПЗБ), *во́ўчыя я́гады* — Лун. (ЛАБНГ).

Плюшч

Вечназялёная дэкаратыўная ліяна.

блюшч м. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, Ластоўскі).

Ружа

Дэкаратыўная расліна з шырокапялёсткавымі пахучымі кветкамі рознай афарбоўкі і са сцяблом, пакрытым калючкамі.

ру́жа ж. — Панямі. р., Мін. р., Слуц. р., Шарк., Астр. (Кісялеўскі, ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ро́жа* ж. — Мін. р., Маг. р., Смален. р., зах.-пал. г., Іўеў. (Кісялеўскі, ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ро́за* ж. — спарадычна асн. мас. г. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *шчыпо́вая ро́за* — Кам. (ЛАБНГ), *руса́льніца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *радо́ста* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *талача́нка* ж. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі).

Свідзіна

Куст або невялікае дрэва з белымі, жоўтымі або ружовымі кветкамі.

свідзі́на ж. — Віц. р., Гродз. р., усх.-пал. р. (Кісялеўскі, ТС), *сві́дзіна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *дрэ́ва сві́давае* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *свідні́ца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *швідзі́на* ж. — Жытк. (ТС), *шві́д* м. — Стол. (ТС), *шмо́лднік* м. — Стол. (ТС).

Сліва калючая, гл. **Цёрн.**

Снежнаягаднік, снежная ягада

Дэкаратыўны куст з прыгожымі дробнымі беласнежнымі пладамі.

снягу́лькі мн. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі), *сне́жнік* м. — мясц. (ЭПБ), *снежная́гаднік* м. — мясц. (ЭПБ), *сне́жная я́гада* — мясц. (ЭПБ), *гро́нкавая я́гада* — Гродз. (Кісялеўскі), *па́нскія слёзы* — Драг., Іван. (Мат. апыт.).

Спірэя

Хмызняковая расліна з белымі, ружовымі або чырвонымі кветкамі, сабранымі ў парасоны; вятроўнік.

спірэ́я ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *спы́рнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *шпы́рнік бало́тны* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *медуні́ца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *бружэ́ліна* ж. — мясц. (Ластоўскі), *бружэ́льнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *вятро́ўнік* м. — мясц. (ЭСБМ), *вятро́ўніца* ж. — мясц. (ЭСБМ).

Цёрн, сліва калючая

Калючы куст або дрэва з дробнымі чорна-сінімі, з шызым налётам пладамі даўкага смаку.

церн м. — Мёр., Кам., Драг. (АЛА), *це́ран* м. — Кам., (СПЗБ), *це́рань* м. — Калінк. (АЛА), *цернь* м. — мясц. (Ластоўскі), *цёран* м. — Шкл., Крыч. (АЛА), *це́рна* ж. — Гарад. (АЛА), *це́рне* н. — мясц. (Станкевіч), *дзе́ран* м. — Бяроз., Драг. (Мат. апыт.), *дзёран* м. — Жытк. (АЛА), *дзёрань* м. — Браг. (АЛА), *цярмі́на* ж. — Лоеў. (Янкова), *засты́рына* ж. — Лаг. (Варлыга), *жа́сцер* м. — мясц. (Ластоўскі), *шыпшы́ннік* м. — мясц. (Ластоўскі), *ку́піна* ж. — Пін. (ЭСБМ).

Шыпшына, дзікая ружа

Кустовая расліна з буйнымі простымі (немахровымі) ярка-чырвонымі кветкамі і са сцяблом, пакрытым калючкамі.

шыпшы́на ж. — паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г., зах.-пал. г., Маг. р., Чашн. (ЛАБНГ, АЛА, ЛП, СПЗБ, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Каспяровіч, Насовіч, Бялькевіч, ГЧ, Станкевіч, Мат. апыт.), *шыпшына́* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *шыпшы́ны* мн. — Пін. (ЛП), *пшыпшы́на* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *шупшы́на* ж. — сярэд.-бел. г., Калінк., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Верас, Растаргуеў, Янкова, Станкевіч, Мат. апыт.), *супшы́на* ж. — спарадычна паўдн.-зах. д. і сярэдн.-бел. г. (ЛАБНГ, Янкоўскі), *шупчы́нка* ж. — Бял. (ЛАБНГ, НС), *чыпчы́на* ж. — Астр., Ашм. (ЛАБНГ, Сцяшковіч), *шыпшы́ннік* м. — паўн.-зах. з., Мін. р., Чэрв. р., Маг. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Насовіч, Кісялеўскі, Ластоўскі), *шыпшы́ннічак* м. памянш. — паўн.-зах. з., Маг. р. (Насовіч, Мат. апыт.), *шыпчы́ннік* м. — Смарг. (СПЗБ), *шыпці́ннік* м. — Смален. р. (Дабравольскі, Кісялеўскі), *шчыпчы́ннік* м. — Брасл., Тал., Клім. (ЛАБНГ), *чыпчы́ннік* м. — Верхнядзв., Мёр, Пол., Ушацк., Паст, Глыб, Мядз., Смарг., Ашм. (ЛАБНГ., СПЗБ, ЖС), *шупшы́ннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *чупчы́ннік* м. — Ашм. (Станкевіч), *супчы́ннік* м. — Карм. (ЛАБНГ), *шыпо́ўнік* м. — паўн.-усх. д., Бяроз., Гом. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі), *ру́жа* ж. — Гродз. р., Мін. р., Слуц. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *ро́жа* ж. — Мін. р., Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *ро́за* ж. — Рас., Астр., Докш.. Навагр., Гом. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *палява́я ро́за* — Гарад. (ЛАБНГ), *дзі́кая ро́за* — спарадычна асн. мас. г. (ЛАБНГ), *агло́т* м. — Ваўк. (Сл. Гродз.), *глух* (г выбухное) м. — Стаўб. (СЦБ), *талача́нка* ж. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *дзі́ка це́рня* — Брасл. (СПЗБ), *руса́льніца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *радо́ста* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ле́шка* ж. — Драг. (ЛАБНГ), *вепрычкі́* мн. — Малар. (ЛАБНГ).

Ядловец

Вечназялёны куст, радзей дрэва з ягадападобнымі чорна-сінімі пладамі.

ядло́вец м. — паўн. р., Мін. р., паўдн. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Кісялеўскі), *ядлаве́ц* м. — паўн.-зах. з., Брэсц., Добр. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Сцяшковіч, Шаталава, Кісялеўскі, Сцяцко, Мат. апыт.), *ядло́ўчык* м. памянш. — Воран., Дзятл., Ваўк. (Сцяшковіч, СПЗБ), *пад'ядло́вец* м. — Лаг. (СЦБ), *ядло́ўнік* м. — Калінк. (ЛАБНГ, АЛА), *ядло́ўчына* ж. 'адно дрэва ці куст' — Пух. (СПЗБ), *ядле́нец* м. — паўн. р. без усходняй часткі, Раг., Латгал р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Каспяровіч, ЖС, НС, ЭСБМ), *едляне́ц* м. — Паст. (СПЗБ), *ядлі́нец* м. — Докш. (ЛАБНГ, АЛА), *ядле́ц* м. — Калінк. (ЛАБНГ, АЛА), *яло́вец* м. — Гродз. р., Маг. р., Слуц. р., зах.-пал. г., Гл, Стол., Жытк. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, Кісялеўскі, Янкоўскі), *ялаве́ц* м. — зах. з., акрамя паўночнай часткі, Віц. р., Мін. р., Чэрв. р., Слуц. р. Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ЖНС, ДСБ, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Верас, Шатэрнік, Цыхун, Сцяцко, Ластоўскі, Мат. апыт), *елаве́ц* м. — Навагр. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *яло́ўчык* м. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *пад'яло́вец* м. — Смарг., Віл., Лаг. (ЛАБНГ, АЛА, СЦБ, Сл. Гродз.), *велаве́ц* м. — Гродз. р. (СПЗБ, Сцяшковіч, ЭСБМ), *яле́нец* м. — паўн.-усх. д., Гродз., Чач., Смален. р. (ЛАБНГ, АЛА, Каспяровіч, Насовіч, Бяльkевіч, Кісялеўскі, Дабравольскі, Юрчанка, Мат. Гом., Ластоўскі, ЭСБМ), *еляне́ц* м. — Віц. р., Маг. р., Светлагор. (Кісялеўскі, Мат. Гом.), *яле́ніца* ж. — Гарад. (ЛАБНГ), *пад'яле́нец* м. — Віл. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *ялі́нец* м. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, АЛА), *ялінé́ц* м. — Пін. (ЛАБНГ, АЛА), *ялы́нец* м. — Латгал. р. (СПЗБ), *пад'ялі́нец* м. — Віл. (СЦБ), *яле́нік* м. — Бых. (ЛАБНГ, АЛА), *яле́няк* м. — Пол. (ЛАБНГ, АЛА), *яле́ц* м. — Ганц., Лун., Петр., Стол., Лельч., Ельск. (ЛАБНГ, АЛА, ДСБ), *е́лец* м. — Лельч. (ЖС), *пад'ялу́шнік* м. — Віл. (СЦБ), *ялаве́чнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *яля́жнік* м. — Смарг. (Мат. апыт.), *ве́рас* м. — Гарад. (НЛ), *жаламу́дзіна* ж. — Гарад. (Каспяровіч), *жаралясці́на* ж. — Стол. (ТС), *жы́маласць* ж. — Мсцісл. (Насовіч, Юрчанка, ЭСБМ), *зано́вец* м. — Гродз. (Кісялеўскі), *мажу́ха* ж., *мажжу́ха* ж. — Віц. р., Смален. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *маро́г* м. — Кам. (ЛАБНГ, АЛА), *саві́на* ж. 'ядловец казачы' — Гродз. р., Брэсц. (Кісялеўскі, Верас).

Язмін

Дэкаратыўны куст з белымі пахучымі кветкамі сабранымі ў невялікія гронкі.

я́змін м., *я́зьмін* м. — Паням. р. (СПЗБ, Верас, Ластоўскі), *я́зьмен* м. — Слон. (Мат. апыт), *язьме́н* м. — мясц. (Станкевіч), *я́змень* м. — Ваўк., Беластоц. р. (Сцяшковіч, СПЗБ), *я́зьма* ж. — Мядз., Віл. (СЦБ), *язмя́нь* м. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *я́звін* м., *я́зьвін* м. — Шчуч., Навагр., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *я́зьвен* м. — Слон. (Мат. апыт.), *я́зьвень* м. — Уздз., Слон. (СЦБ, Мат. апыт.), *язьве́нь* м. — Уздз. (СЦБ), *я́зьва* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *я́збін* м., *я́зьбін* м. — Іўеў., Навагр. (Сцяшковіч, ЖС), *вя́зьмін* м. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, Станкевіч, ЭСБМ), *вя́зьменічак* м. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *жасмі́н* м. — спарадычна усх. з., Латгал. р.(Кісялеўскі, Бялькевіч, СПЗБ, Станкевіч), *жасме́н* м. — Беластоц. р. (СПЗБ), *ажмі́н* м. — Слон. (Мат. апыт.), *бэж* м. — Клім. (Бялькевіч), *іза́ф* м. — Бераст. (Сл. Гродз.), *маду́нкі* мн. — Пруж. (ЖС, ЭСБМ).

1.3. ЛУГАВЫЯ І ПАЛЯВЫЯ ТРАВЯНІСТЫЯ РАСЛІНЫ

Агурочнік лекавы

Шматгадовая расліна, сцябло якой пакрыта шчаціністымі валаскамі; лісце мае пах агуркоў.

агуро́чнік м. — Мін., Маг. (Кісялеўскі), *таргу́н* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

Адуванчык

Расліна з жоўтымі кветкамі і пушыстым семем, якое разносіцца ветрам.

адува́нчык м. — усх. з., Стол., Слон. (АЛА, ЛАБНГ, ЖС, ЛП, Кісялеўскі), *дува́нчык* м. — Ветк., Слон. (АЛА, ЛАБНГ, Мат. апыт.), *дыва́ньчык* м. — Навагр. (Мат. апыт.), *надува́нчык* м. — Докш., Навагр., Дзятл., Жытк., Ганц. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, ТС), *раздува́нчык* м. — Ельск. (ЖС), *луда́нчык* м. — Старадарож. (АЛА, ЛАБНГ), *дзьмухаве́ц* м. — Маг. (Кісялеўскі), *дмухаве́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дмухе́ль* м. — Гродз. р. (ЭПБ, Кісялеўскі), *бага́тка* ж. — Слаўг., Гродз. р., Віц. р., Віл. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭБ, Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *багаты́ркі* мн. — Глыб. (СПЗБ), *ба́ба* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Мат. апыт.), *дзед* м. — Добр., Малар. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *дзядо́к* м. — Бар. (ЛАБНГ), *дзед і ба́ба* — Бых. (АЛА, ЛАБНГ), *малача́й* м. — зах.-пал. г., Гродз. р., Мін., Паням. р. (АЛА, ЛАБНГ, ЭСБМ, ЛП, ТС, Кісялеўскі), *малач'я́к* м. — Маз., Петр. (ЛАБНГ, ТС, ЛП), *мало́чнік* м. — паўн.-зах. з., Лёзн., Касц. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *мле́чнік* м. — Латгал. р. (СПЗБ, ЭСБМ), *папо́к* м. — Гом. р., Маг. р., Смален. р. (ЭСБМ, ЭБ, Кісялеўскі), *пупо́к* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *бабо́к* м. — Стол. (ТС), *като́к* м. — Жытк. (АЛА, ЛАБНГ), *зу́бнік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *казачо́к* м. — Жытк., Бяроз., Кобр. (ЛАБНГ, ДСБ, ТС, НЛ), *знахо́рка* ж. — Калінк. (АЛА, ЛАБНГ), *жыдо́к* м. — Крыч., Жытк. (АЛА, ЛАБНГ), *ксёндз* м. — Маг. (Кісялеўскі), *ксяндзо́ў плеш* — Маг. р. (Кісялеўскі, Верас), *слепота́* ж. — Пруж. (ЛАБНГ), *а́рлічык* м. — Мёр. (АЛА, ЛАБНГ), *пуха́р* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *пухо́ўка* ж. — Гарад., Беш. (АЛА, ЛАБНГ), *пералётнік* м. — Карэл. (Сцяшковіч), *во́ўча малако́* — Лун. (АЛА, ЛАБНГ), *жо́ўтая цыко́р'я* — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *бо́жай ма́церы саро́чка* — Лельч. (ЛП), *казакі́* мн. — Гом. р., Лоеў. (ЭСБМ, Мат. Гом.), *пупышы́* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *ко́цікі* мн. — Гом. (ЭБ, Кісялеўскі), *ячме́нькі* мн. — Ашм. (ЛАБНГ), *кульба́ба* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Аксамітнік, амарант

Дэкаратыўная расліна з дробнымі кветачкамі ў коласападобна-мяцёлчатых суквеццях.

аксамітнік м. — Маг. р., Мін. р. (Каспяровіч), *зельбо́р* м., *зельбо́рнік* м. — Віц. р., Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Ластоўскі), *псярка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шчыр* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *глушчэ́рыца* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Анапордум, гл. **Татарнік.**

Анемона, гл. **1.4. Кураслеп.**

Анхуза, гл. **1.4. Пакрывец.**

Асліннік двухгадовы, начная свечка

Буйная расліна з мясістым стрыжнёвым коранем, якая мае жоўтыя, радзей ружовыя кветкі, што раскрываюцца вечарам, ноччу і ў пахмурнае надвор'е.

кава́льнік м. — Маг. р., Віц. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Каспяровіч), *сіне́ла* (*сіні́ла*) ж. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *ба́бек по́льны* — Гродз. р. (ЭСБМ, ЭБ, Кісялеўскі), *дзіва́нна*, *(дзява́нна) дзі́кая* — зах.-пал. г., Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *дзіва́ннік дзі́кі* — мясц. (Ластоўскі), *ляўко́нія палява́я* — Мін. р. (ЭБ, Кісялеўскі).

Асот

Пустазелле, якое мае доўгі корань, цвёрдае лісце з калючкамі па краях, ярка-жоўтыя кветкі.

асо́т — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, Бялькевіч, Станкевіч, Кісялеўскі, Ластоўскі,), *асо́та* ж. — Брасл., Добр., Ашм., Воран., Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *сот* м. — Гарад., Хоц. (ЛАБНГ), *оцо́т* м. — Івац. (ЛАБНГ), *отцо́т* м. — Івац. (ЛАБНГ), *псот* м. — Драг. (ЛАБНГ), *жаўтасо́т* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бада́к* м. — Зэльв., Чэрв., Мядз., Слон. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, СЦБ, Станкевіч, Сцяцко), *бады́к* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *буда́к* м. — Зэльв. (СПЗБ), *бадзя́к* м. — Беш., Леп., Малар., Пін., Брэсц. (ЛАБНГ), *бадзю́к* м. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *дзед* м. —

усх. з. (ЛАБНГ, Янкова), *дзядóўнік* м. — спарадычна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ), *дурэ́ц* м. — Лун. (ЛАБНГ, Шаталава), *малóчнік* м. — усх.-маг. р., Смален. р. (ЭСБМ, ТС, Кісялеўскі), *чартапалóх* м. — зах. з. (ЛАБНГ), *ляжджáй* м. — паўн.-зах. з. (ЭСБМ), *шалённік* м. — Жытк. (Мат. Гом.), *шалýцька* ж. — Іўеў. (СПЗБ), *дзéдзьвір* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бадзюгí* мн. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *зебракí* мн. — Нараўл. (Мат. Гом.), *дзядуны́* мн. — Рэч. (ЛАБНГ).

Асот балотны: *дзéдзвіль* м. — Бярэз. р., віц.-маг. г., Гродз. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *дзéдзвір* м. — Шум., Віц. (ЛАБНГ), *дзéдзьва* ж. — Чэрв. (ЛАБНГ), *дзяды́* мн. — Чэрв., Касц., Краснап. (ЛАБНГ), *дзядзéўнік* м. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ), *дзя́гіль* м. — Ушацк., Іўеў., Шкл. (ЛАБНГ), *храбýст* м. — Паням. р., пал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз.), *хрóбуст* м. — Панам. р., Слуц. р. (ЛАБНГ), *грабýст* м. — Воран. (СПЗБ), *храбóўст* м. — Навагр. (СПЗБ), *храбýсьнік* м. — Іўеў., Маладз. (ЛАБНГ), *храпýшнік* м. — Рэч. (ЛАБНГ), *хрóпасьнік* м. — Гл. (ЛАБНГ), *хрóпытнік* м. — Карм. (ЛАБНГ), *скрыпéль* м. — Кругл. (ЛАБНГ), *лагéсь* м., *лагясí* мн. — Брасл., Паст. (ЛАБНГ).

Армерыя падоўжаная

Расліна з дробнымі ружовымі кветкамі, якія размешчаны на канцы доўгай бязлістай стрэлкі.

жудрэ́ц м. — Віц. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *барадýльнік* м. — Віц. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Ластоўскі).

Аўсюк

Пустазелле, падобнае на авёс.

аўсю́к м. — Мін., Мёр., Чэрв., Гл. (СПЗБ, ЭСБМ, ЖС, Станкевіч, Кісялеўскі, Шатэрнік, Насовіч, Янкоўскі), *гаўсю́к* м. — Лід. (Мат. Гродз.), *аўсю́г* м. — Маг. р., Іўеў. (ЭСБМ, Мат. Гродз., Насовіч), *аўсюгáн* м. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *аўсюгá* ж. — Бяроз., Зэльв. (ДСБ,

Сяцко), *авясе́ц* м. — Барыс. (СПЗБ), *аўся́ніца* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *падаўе́с* (*подоўе́с*) м. — Стол. (ТС), *шары́на* ж. — Воран. (Мат. Гродз.), *аўцюкі́* мн. — Паст. (СПЗБ), *авёс пусты́, авёс дзі́кі* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Аўсяніца, мурожніца

Кармавая травяністая расліна, падобная да злакаў.

аўсю́г м. — Маг. р., Мсцісл. (ЭБ, Кісялеўскі, Верас), *аўсюга́* ж. — Зэльв. (Сцяцко), *асцю́к* м. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Ластоўскі, Верас), *асцю́г* м. — мясц. (Ластоўскі), *амяла́* ж. — Маг. р., Чэрв. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *муро́г* м. — Віц. р., Гродз. р., Маг. р., Дзярж. (ЭСБМ, ТС, ЭБ, Кісялеўскі, Верас), *муро́жніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ма́ннік* м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *мамы́чнік* м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі).

Бадзяк

Шматгадовая расліна з калючкамі на лісці і пурпуровымі кветкамі.

бадзя́к м. — Гом. р., Маг. р., Мсцісл. (Кісялеўскі, Бялькевіч, ЭСБМ), *бадзя́га* ж. — Гом., Краснап., Мсцісл., Смален. р. (Бялькевіч, Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *бадзя́жнік* м. — мясц. (Насовіч), *булдо́ўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *дзядо́ўнік* м. — Смален. р., Мсцісл., Касц., Сен. (Кісялеўскі, Бялькевіч, Каспяровіч), *дзядо́ўнік калю́чы, дзядо́ўнік дзі́кі* — Смален. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *дзед* м. — усх. з., Паст., Астр. (ЛАБНГ), *дзядзіві́р* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *багра́к* м. — зах.-пал. г. (ЖС, ДСБ), *хро́буст* м., *хры́буст* м. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *чартапало́х* м. — Гродз. р., Дзятл., Астр. (Кісялеўскі, Станкевіч), *старо́жнік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *асо́т* м. — Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі), *абадзю́шка* ж. — Лід. (Мат. Гродз.), *стро́пства*

ж. — Віл. (СПЗБ), *ваўчкі́* мн. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *чо́ртавы пажуры́* — зах.-пал. г. (ЭБ, Кісялеўскі).

Балігалоў

Буйная атрутная расліна, якая вызначаецца рэзкім пахам.

балігало́ў м. — Смален. р. (ЭСБМ, Дабравольскі), *во́мег* м. — Смален. р. (ЭСБМ, Дабравольскі, Станкевіч), *о́мег* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *блёкат* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *пятру́шнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *свісту́льнік* м. — мясц. (ЭБ).

Балотніца, гл. **1.5. Сітняк.**

Баршчэўнік

Буйная расліна сямейства парасонавых з дробнымі белымі або зялёна-жоўтымі кветкамі; сок выклікае апёкі скуры.

баршчэ́ўнік м. — Маг. р., Мёр. (ЖС, Кісялеўскі, Насовіч, Станкевіч), *баршчо́ўнік* м. — Глыб. (Мат. апыт.), *баршч* м., *боршч* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *бо́ршчаўка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *баршча́ўка* ж. — Віц. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *барэ́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бядры́ца* ж. — Віц. р. (ЭБ, Ластоўскі, Кісялеўскі), *вярло́ма* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, Насовіч).

Батлачык, гл. **Лісахвост.**

Бекманія звычайная

Шматгадовая травяністая расліна з доўгім паўзучым карэнішчам.

вектánія ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Беладонна, гл. **Красаўка.**

Белакапытнік

Рэдкая расліна з духмянымі чырвонымі, бела-жоўтымі або брудна-пурпуровымі кветкамі.

белакапы́тнік м. — Смален. р. (Дабравольскі), *бало́тная пастрэ́лка* — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *ма́тачнік ле́кавы (ма́ташнік ле́кавы)* — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *цар-трава́* — Смален. р. (Кісялеўскі), *пітушкі́* мн. — Краснап. (Бялькевіч).

Белакудранік

Буйная расліна з белымі, блакітна-ружовымі або чырвона-фіялетавымі кветкамі.

кудраве́ц м. — Лоеў. (Мат. Гом.), *чо́рная ша́пка* — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі).

Блёкат

Ядавітая лекавая расліна з шырокімі лістамі і жоўтымі кветкамі.

блёкат м. — Чэрв. р., Віц. р., усх.-маг. р., Гродз. р. (СПЗБ, ЛП, Сл. Гродз., Кісялеўскі, Каспяровіч, Бялькевіч, Дабравольскі, Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік, Ластоўскі, Верас), *блёкатнік* м. — Віл. (СПЗБ), *дурнап'ян* м. — Жытк., Віц. р., Гродз. р., Маг. р., Мін. р. (ТС, Мат. Гом., Кісялеўскі, Насовіч), *дурэ́ц* м. — Зэльв. (СПЗБ), *дурне́ц* м. — Лельч., Стол. (ТС, ЛП), *дыда́р* м. — Смален. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *дыбы́р* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *дур* м. — Ваўк. (СПЗБ), *дур-трава́* — Смален. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Дабравольскі), *ду́рман* м. — Жытк. (ТС), *зу́бнік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *зу́бранік* м. — Петр. (ЛП), *мардо́ўнік* м. — Гродз. р., Смарг. (ЭСБМ, Мат. мін.-мал., Кісялеўскі), *беляна́* ж. — Слон. (Сл. Гродз.), *дзі́кая беляна́* — пал. р. (ЛП), *разаўя́шнік* м. — Лельч. (ЛП), *дзед* м.— Лельч. (ЛП), *лятучая мыш* — Лельч. (ЛП), *во́ўчы мак* — мясц. (Станкевіч), *чарто́вы гарлачы́* — Смален. р. (Дабравольскі, Станкевіч), *гарла́чыкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Браткі

Травяністая расліна з фіялетавымі, радзей белымі або рознакаляровымі кветкамі.

браткí мн. — Мёр., Стол. (ЖС, ЛП), *брáткі* мн. — пал. р. (ЛП, Станкевіч, Шатэрнік, Каспяровіч), *брацяткі* мн. — Валож., Астр., Мядз. (СЦБ, Станкевіч), *брáтачкі* мн. — Светлагор., Віл., Валож. (СЦБ, Мат. Гом., Верас), *брáтачнік (брáташнік)* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *брат з сястрóю* — зах.-пал. г. (ЭБ, Кісялеўскі), *брат і сястрá* — Мсцісл. (Бялькевіч), *зéбрыкі* мн. — Ельск. (ЖС), *анюціны глáзкі* — Стол., Буда-Каш. (ЛП, Мат. Гом.), *мáхвіцы* мн. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *залатýха* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *крупéнька* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *званóчкі* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі), *трайцвéт* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭБ)*травá трыцвéтная* — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі).

Брыца

Дробнае пустазелле, плашчуга, пласкуша.

брыца ж. — Мін. р.. Чэрв. р., усх.-маг. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Станкевіч, Шатэрнік, З нар. сл.), *брыкса* ж. — Лаг. (ЛАБНГ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *пласкýха* ж. — спарадычна паўн.-зах. і паўдн.-усх. ускраіны Беларусі (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом.), *пласкухá* ж. — Гродз. (ЛАБНГ), *пласкýша* ж. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *пласкá* ж. — Воран. (ЛАБНГ, СПЗБ), *плóска* ж. — Маст., Свісл. (СПЗБ), *плóска травá* — Воран., Ваўк. (ЛАБНГ), *плашчугá* ж. — Паням. р., Гродз. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Мат. апыт.), *плашчыца* ж. — Рас. (ЛАБНГ), *пластýха* ж. — Шчуч. (СПЗБ), *касцёр* м. — Лун. (ЛАБНГ, ЭСБМ), *касцярýха* ж. — Гл., Калінк., Маз., Ельск. (ЛАБНГ, Янкоўскі), *касцярóва* ж., *касцярэва* ж. — зах.-пал. г., Навагр., Слуц., Гл., Іўеў., Лельч. (ЛАБНГ, ТС, ЖНС), *касцярóвіца* ж. — Саліг., Люб. (ЛАБНГ, ЖНС), *касцярыца* ж. — Івац. (ЛАБНГ), *касцярóга* ж. — Івац. (ЛАБНГ),

кастырва́ ж. — Кобр. (ЛАБНГ), *кашчэ́рава* ж. — Іўеў. (СПЗБ), *мятла́* ж. — Мёр., Мядз., Чашн. (ЛАБНГ), *мяцёлка* ж. — Мёр., Ганц. (ЛАБНГ), *мятлíца* ж. — Астр., Навагр., Зэльв. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *мятлю́к* м. — Асіп., Лельч. (ЛАБНГ), *мятлу́га* ж. — Чэрык. (ЛАБНГ), *ячме́нец* м. — Навагр., Лях. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ячме́ніца* ж. — Паст. (СПЗБ), *ячме́нка* ж. — Верхнядзв., Паст., Смарг., Слон. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ячмянёк* м. — Маладз. (ЛАБНГ), *прася́ніца* ж. — Брасл., Віл. (ЛАБНГ), *парся́ніца* ж. — Віл. (СПЗБ), *прася́нка* ж. — Брасл. (ЛАБНГ), *гуся́тнік* м. — Шум., Леп. (ЛАБНГ), *гусíнец* м. — Тал. (ЛАБНГ), *пы́рнік* м. — Шкл., Маг. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *плюшчэ́ўнік* м. — Леп. (ЛАБНГ), *яжо́ўнік* м. — Пол. (ЛАБНГ), *пуза́тка* ж. — Мёр. (ЖС), *таўсту́ха* (*тоўсту́ха*) ж. — Стол. (ЛАБНГ), *ла́чка* ж. — Стол. (ТС), *гарча́к* м. — Хойн. (ЛАБНГ), *гíрус* м. — Люб. (ЛАБНГ), *бор* м. — Жытк. (ТС), *петушы́ная го́лень* — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *куры́нае про́са* — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *за́йцава жы́та* — Драг. (ЛАБНГ), *пшаніца палява́я* — Верхнядзв. (ЛАБНГ).

Бусельнік

Невялікая расліна з перыстым лісцем і чырванаватымі кветачкамі ў парасонападобных суквеццях.

бу́сельнік м. — Гом. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *бу́слікі* мн. — Жытк., Лельч., Пух., Светлагор. (СПЗБ, ТС, ЖС, Мат. Гом., Мат. апыт.), *буськí* мн. — Лельч., Стол. (ТС, ЛП), *бу́сячкі* мн. — Ганц. (СПЗБ), *бацяны́* мн. — Іўеў. (СПЗБ), *буця́нчыкі* мн. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *бусячкí* мн. — Стол. (ТС), *бусько́вы коскí* — Стол. (ТС), *гра́белькі* мн. — Віц. р., Гом. р., Маг. р., Карэл. (Кісялеўскі, Верас, З нар. сл.), *гра́бельчыкі* мн. — мясц. (ЭБ), *грабе́нчыкі* — Маг. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *дажджо́ўнік* м. — Віц. р., Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *жа́бнік* м. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *жа́барнік* м. — Лаг. (СЦБ), *чарвíвец* м. — Маг.

р. (Кісялеўскі), *суичэннік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *стýпа вóўча* — Гродз. р. (Верас).

Быльнік

Адзін з відаў палыну, чарнобыль.

чарнóбыль м. — Краснап., Мсцісл. (Бялькевіч, Верас), *чарнóбаль* (*чарнóбель, чарнóбіль, чарнóбуль*) — Ашм., Свісл., Смарг., Астр., Маст., Верхнядзв. (СПЗБ), *чарнабóль* м. — Шчуч. (СПЗБ), *чарнóбільнік* м. — Мёр., Верхнядзв. (СПЗБ, ЖС), *бы́льнік* м. — Паст., Іўеў., Лях., Карэл., Докш., Латгал. р. (СПЗБ, Варлыга, Верас, Ластоўскі), *бýльнік* м. — Жытк. (ТС), *бульня́к* м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *былінá* ж. — Слон., Зэльв. (ЖС, Мат. апыт.), *булінá* ж. — Слон. (ЭСБМ), *канатóрэкнік* м. — Віл. (СПЗБ, СЦБ), *бадылёк* м. — Лаг. (СЦБ), *экуимéль* м. — Мсцісл. (ЭСБМ, Юрчанка), *забýдкі* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *чóрны палы́н* — Лях. (СПЗБ).

Бярозка

Пустазелле з белымі ці ружовымі кветкамі і павойным сцяблом.

бярóзка ж. — Брасл., Маст., Чэрв., Краснап., Слон., Леп., Мёр., Дзятл., Лоеў., Гом. (СПЗБ, ЭСБМ, ЖС, Бялькевіч, Верас, Янкова, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *падбярóзка* ж. — Смарг., Лаг., Маладз., Астр. (СПЗБ, СЦБ, Станкевіч), *павóй* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *павóя* ж. — Пух. (СПЗБ), *павілíца* ж. — Верхнядзв. (Шаталава), *павітýха* ж. — Стол., Жытк., Навагр. (ТС, Станкевіч), *пáвіцень* м. — мясц. (Ластоўскі), *прывітýха* ж. — Стол. (ТС), *павітýшка* ж. — Астр. (Станкевіч), *павýтка* ж. — Кам. (Шаталава), *павóйнік* м. — Пух. (СЦБ), *віюха* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *вітухá* ж. — Маз. (З нар. сл.), *павіхá (повіхá)* ж. — Стол. (ТС), *павуцéль* (*пувуцéль*) м. — Краснап. (Бялькевіч), *прывíціца* ж., *прывіцíца* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *пляцёнка* ж. — Браг.,

Ельск. (Мат. Гом.), *грэчуха́* ж. — Пін. (СПЗБ), *гры́чка* ж. — Маст. (СПЗБ), *квасо́лька* ж. — Стол. (ТС), *галаго́нчык* м. — Жытк. (ТС), *бло́шка* ж. — Воран. (Сл. Гродз.), *во́шы* мн. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *язы́чкі* (*язы́чкы*) мн. — Кобр. (ЖС), *кру́чаныя панічы́* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Бяссмертнікі, гл. **Сухацветы.**

Бяссмертнік, гл. **Цмен.**

Валадушка

Рэдкая расліна з жоўтымі кветкамі ў парасоніках.

вало́даўнік м. — Віц. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *за́яча капу́ста* — Віц. р. (Кісялеўскі).

Васілёк, валошка

Расліна, якая расце ў азімых пасевах, на лугах і цвіце сінімі або ружовымі кветкамі.

Васілёк палявы: *васілёк* м. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, ДСБ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Шатэрнік, Каспяровіч, Станкевіч, Дабравольскі), *васі́лька* м. — Панямр., Верхнядзв., Чашн. (ЛАБНГ, Станкевіч, Шаталава), *ва́сілька* ж. — паўн.-зах. з., Чашн., Тал. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Ластоўскі, Шаталава), *ва́сілек* м. — Шарк. (ЛАБНГ), *васе́лік* м. — Пух. (ЛАБНГ), *васількі́* мн. — Жытк., Леп. (ТС, ЛП, Мат. апыт.), *вало́шка* ж. — зах.-пал. г., паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, АЛА, ЭСБМ, ТС, Насовіч, ЛП, Станкевіч, Кісялеўскі, Шаталава, Ластоўскі, Каспяровіч), *валы́нка* ж. — Лід., Навагр., Ганц., Лях. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *радня́нка* ж. — Гродз. (ЛАБНГ), *жы́тнічкі* мн. — Маз. (ЛП), *валаме́кі* мн. — Гом. (Мат. Гом.), *сі́нька* ж. — Жытк. (ТС), *казэ́лец* (*козэ́лець*) м. — Вілен. р. (СПЗБ), *хабёр* м., *хабэ́рка* м. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *сіно́ўнік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *валаме́ні* мн. — Браг. (Мат. Гом.), *гарандля́нка* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.).

Васілёк лугавы: *клóтнік* м. — паўн.-зах. з. (СПЗБ), *дзераўянка* ж. — Стол. (ТС), *бабóўнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *чартапалóх* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *рáннік* м. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *шáпашнік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *хлéбны кóрань* (*кóрэнь*) — Лельч. (ЖС), *рóзава валóшка* — Жытк. (ТС), *галóўкі мядзвéжыя* — Смален. р. (Кісялеўскі), *цвяклóў лясны* — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі).

Васілёк шурпаты: *ляскýтніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзядзяк* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, Верас), *лістóўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *галавáч* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Кветкі васілька: *матыя́лькі* мн. — Карэл. (ЭСБМ, Сл. Гродз.).

Ваўчкі

Расліна з учэпістымі калючкамі.

ваўчкí мн. — агульн. (ЛАБНГ, ЭСБМ, ТС, ГЧ, Кісялеўскі), *ваўкí* мн. — зах.-пал. г., Панят. р., Клецк., Ганц., Лельч., Ельск. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖНС, Сл. Гродз., Мат. апыт.), *ваўчакí* мн. — Старадарож., Жаб., Стол. (ЛАБНГ), *ваўкачэ́* мн. — Маст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ваўчуны́* (*вовчуны́*) мн. — Пін. (ЛАБНГ), *аўчкí* мн. — Маз. (ГЧ), *сýчкі* мн. — паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Бялькевіч, Шаталава), *сабáчкі* мн. — усх.-маг. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖНС, ГЧ, ЭБ, Мат. Гом., Кісялеўскі, Бялькевіч), *бадýлькі* мн. — Навагр. (СПЗБ), *бадзюкí* мн. — Віл., Чэрв. (ЛАБНГ), *клéшчык* м. — Паст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *калю́шкі* мн. — Ваўк. (ЛАБНГ), *выстрышчка* ж. — Брэсц. (ЛАБНГ), *прастрэ́льнік* м. — Слуц., Саліг. (ЛАБНГ), *лапáтнік* м. — Маг. (Кісялеўскі), *стрэлкí* мн. — Кобр. (ЛАБНГ), *чарадá*

ж. — пал. р., Паням. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *воўчы калючкі* — Стол. (ЛАБНГ).

Ваўчок, гл. **Заразіха.**

Ваўчук, гл. **Стальнік.**

Венерын чаравічак

Рэдкая расліна з яркімі адзіночнымі кветкамі ў форме чаравіка, якія пакрыты плямкамі ці кропкамі.

зязюлька ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *чамярыца* ж. — Стол. (ЛП), *чамярычнік* м. — Стол., Лельч. (ЛП), *лапушнік* м. 'чаравічак еўрапейскі' — Лельч. (ЛП).

Вербена

Лекавая расліна з дробнымі светла-ліловымі кветкамі.

кошычкі мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Вострыца

Кармавая расліна, падобная да злакаў.

вастрыца ж. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *вострыца* ж. — Гом. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *вастрэц* м. — мясц. (ЭСБМ), *мурог* м. — Гом. р., Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Янкова), *шчучка* ж. — мясц. (ЭПБ).

Вочны цвет палявы

Лекавая ядавітая расліна з дробнымі чырвонымі кветкамі.

макрыца чырвоная — Гродз. р., Гом. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Верас).

Вятроўнік

Буйная расліна з жаўтавата-белымі кветкамі.

вятроўнік м. — Гродз. р., Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *папоўнік* м. — Маг. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *парыла* (*парыло)* н. — усх.-пал. р., Жытк., Пух., Раг., Гом. р. (ТС, СПЗБ, Мат. Гом., Кісялеўскі, Шатэрнік), *парджыла* н. — Гродз. р., Мін. р. (Кісялеўскі), *парыльнік* (*парыннік, парыўнік*) м. — Іўеў., Паст., Віл. (СПЗБ), *шпырнік* м. — Гродз. р. (Верас), *спірнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *спірэя* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *спірэй* м. — Брэсц. (Кісялеўскі), *медуніца* ж. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *рабінка* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *пудра* ж. — Жытк. (ТС), *сабачча мыла* — Мёр. (ЖС), *дзівірык* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *падснежнік* м. — Брасл. (СПЗБ), *лабазнік вязалісты* — мясц. (Ластоўскі).

Вячорніца, начная фіялка

Расліна з ліловымі, радзей белаватымі кветкамі і зубчастым лісцем; мае востры пах уначы.

вячорніца — Маг. р. (Кісялеўскі), *гаштва* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Галадок

Невялікая расліна з дробнымі кветачкамі.

галадок м. — Гродз. р., Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *грымотнік* м. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *пархун* м. — Вілен. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *мурышка* ж. — Вілен. р. (ЭСБМ, ЭБ, Кісялеўскі), *муравец* м. — Маг. р., Сен. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Каспяровіч), *сівец* м. — Мін. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *дзвіна* ж. — Краснап. (Бялькевіч, Насовіч), *дзівана* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *дзівук* м. — Вілен. р. (СПЗБ).

Гарліца

Расліна з галінастым сцяблом, пакрытым валаскамі, з белымі, сабранымі ў гронкі, кветкамі.

гарлі́ца ж. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *гарля́нка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *грымо́тнік* м. — Віц. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *і́катнік* м. — Гом. р., Буда-Каш. (ЭСБМ, Мат. Гом.), *уко́тка сяда́я* — Вілен. р. (Кісялеўскі).

Гарлянка, чорнагалоў

Лекавая расліна з цёмна-пурпуровым лісцем і блакітнымі ці фіялетавымі кветкамі.

гарля́нка ж. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, ТС, ЖС, ЛП, Кісялеўскі, Бялькевіч, Станкевіч, Шатэрнік, Сцяшковіч, Дабравольскі, Каспяровіч), *гарля́начка* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *гарлаві́нка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарле́чнік* м. — Петр. (ЛП), *гарла́чнік* (*гарла́шнік*) м. — Чэрв. (НЛ), *гарлада́ўка* ж. — Рэч. (ЛАБНГ), *жарля́нка* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *бурнэ́лька* ж. — Панял. р., Чэрв., Лун., Слон. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, Кісялеўскі, Верас), *брунэ́лька* ж. — Шчуч., Кобр., Стол., Жытк., Ельск. (ЛАБНГ, ТС, ЭСБМ, ЖС, Станкевіч,), *барнэ́лька* ж. — Маладз. (Мат. мін.-мал.), *бурнэ́ляк* м. — Маладз. (ЛАБНГ), *брунэ́ляк* м. — Паст. (ЛАБНГ), *чарнагало́ў* м. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Сцяшковіч), *чарнагало́ўка* ж. — паўн.-усх. д., Маг. р. (ЛАБНГ, ЖС), *чорнагало́ва* ж. — Стол. (ТС), *чарнагало́ўнік* м. — Брасл., Гарад., Ушацк., Астр. (ЛАБНГ), *чарнагало́вец* м. — Дзярж., Буда-Каш., Хойн. (ЛАБНГ, ГЧ), *чарнагало́віца* ж. — Карэл., Шчуч. (ЛАБНГ, СПЗБ), *чарнагало́вік* м. — Нясв. (ЛАБНГ), *чарнагало́ўчык* м. — Карм. (ЛАБНГ), *чарнагу́бка* ж. — Гродз. р. (Верас), *жыву́чка* ж. — Маг. (Кісялеўскі), *купе́нка* ж. — Мядз. (ЛАБНГ), *по́слугі* м. — Стол. (ТС), *бядры́нец* — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *дзеравя́нка* ж. — Драг., Пін., Стол., Лельч. (ЛАБНГ), *хмялёк* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сэ́рпнік* м. — Бяроз., Драг. (ЛАБНГ), *о́рля о́чкі* — Воран. (ЛАБНГ), *б'ю здаро́ўе* (*б'ю здоро́в'е*) — Кам. (ЛАБНГ), *хмель дзі́кі* — Смален. р. (Кісялеўскі).

Гарлянка паўзучая: *казакі* мн. — зах.-пал. г., Гродз. р. (ЭПБ, ЭСБМ, Кісялеўскі, Федароўскі, Верас), *казакі* мн. — мясц. (Ластоўскі), *разрыў* м. — Маг. (ЭПБ, Кісялеўскі), *гандзель* ж. — Гродз. р. (ЭПБ, Кісялеўскі).

Гарошак

Паўзучая расліна з пладамі ў стручках.

Мышыны гарошак: *мышыны гарошак* — Мсціл., Паст., усх.-маг. р., Мёр. (СПЗБ, ЭСБМ, ЖС, Бялькевіч), *мышыны гарох* — Беш. (Каспяровіч), *гарох мышачы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарошык-мышшак* — Краснап. (Бялькевіч), *мышак* м. — Ветк., Лёзн., Віц. (Мат. Гом., ЭСБМ, Каспяровіч, Станкевіч), *мышшак* м. — Краснап. (Бялькевіч), *мышы ляд* — Бяроз. (ЭСБМ), *мышый ляд* — Драг. (ЭСБМ, НЛ), *гарошак* м. — Жытк. (ТС, Ластоўскі), *вічка* ж. — Мёр. (ЖС, Шаталава, ЭСБМ).

Гарошак пасяўны: *віка* ж. — Гом. р., Гродз. р., Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі), *выка* ж. — Маг., Мін. (Кісялеўскі, Шатэрнік), *вык* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.).

Гарошак плотавы: *ляда* ж. — Гродз., Слуц., Лях., Стаўб., Нясв., Пін. (ЭСБМ, СПЗБ, ТС, Верас, Шаталава, Кісялеўскі), *мышак* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарошак* м. — Маг. р. (Шатэрнік, Кісялеўскі), *мядзянкі* мн. — Маз. (ЛП), *барадачнік* (*барадашнік*) м. — Лельч. (ЛП).

Гарошак гарохападобны: *гарошнік* м. — Віц. р., Мін. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *гарошак* м. — Віц. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *гарох воўчы* — Маг. (Кісялеўскі), *гарох дзікі* — Маг. (Кісялеўскі), *пялюшка* ж. — Карэл. (ЖНС).

Гарошак лясны: *гарох злучы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *лядзей лесавы* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Гарошак лугавы: *гарошак* м. — Астр. (Сцяшковіч), *вязель (в'язель)* м. і ж. — Лоеў., Стол., Жытк. (ТС, Янкова).

Гарошак балотны: *лютка* ж., *лютки* мн. — Маг. р., Віц. р. (ЭСБМ, Каспяровіч, Кісялеўскі).

Гарыца

Расліна з паўзучымі тонкімі сцяблам, якая расце па мокрых месцах.

гарыца ж. — Лёзн. (Каспяровіч), *астрыца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Гарычка

Рэдкая невялікая расліна з ярка-сінімі кветкамі.

калтуннік м. — Віц. р. (ЭСБМ, Каспяровіч), *званочкі* мн. — Стол. (ЛП), *боцікі сінія* — Валож., Уздз. (СЦБ), *цюльпан лясны* — мясц. (ЭПБ), *буцікі* мн. — мясц. (ЭПБ).

Гарчыца

Пустазелле з невялікімі жоўтымі кветкамі і плодам-стручком.

гарчыца ж. — зах.-пал. г., Гродз. р., Стол., Жытк., Мсцісл., Касц. (ЛП, Кісялеўскі, Бялькевіч), *гарпа* ж. — пал. р. (ЛП), *свірапа* ж. — Пін., Лун., Лельч. (ЛП).

Гладун

Расліна з кароткім галінастым сцяблом і дробнымі жаўтавата-зялёнымі або белымі кветкамі.

грызнік м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *грызь* ж. — мясц. (Ластоўскі), *заячнік* м. — Віц. р. (ЭБ, Мат. мін.-мал.), *пшчанка* ж. — Віц., Ветк., Добр. (Мат. Гом., Кісялеўскі), *падградзіна* ж. — пал. р. (ЭСБМ, ЛП), *падарожнік* м. — пал. р. (ЭСБМ, ЛП), *шаленец* м. — Петр. (ЛП), *буркун* м. — Лельч. (ЛП), *паўзун* м. — Стол. (ЛП), *ліпчыца* ж. — Драг. (ЭСБМ, НЛ), *марог* м. — Стол. (ТС), *мурог* м. —

Лельч., Стол. (ЭСБМ, ЛП), *му́рава* ж. — Жытк. (ЭСБМ, ЛП), *свіня́чая трава́* — Жытк. (ЛП), *за́йчыкава цыбу́лька* — Лельч. (ЖС).

Гладыёлус, гл. **Шпажнік.**

Грэбнік звычайны

Расліна з дробнымі каласкамі, падобная да злакавых.

аўсяні́ца ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *грэ́бнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Гуляўнік

Пустазелле з дробнымі светла-жоўтымі кветкамі і плодам у выглядзе тонкага стручка.

ку́дзер м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *крыва́вец* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ру́та палява́я* — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі).

Гусялапка

Невялікая расліна з зеленаватымі кветкамі і складчатымі лісткамі.

ла́пкі мн. — Стол., Жытк. (ТС, ЛП, Шатэрнік), *ла́пнік* м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *лапча́тнік* м. — Стол. (ЭСБМ, ЛП), *гуся́чыя лапкі* — Жытк. (ЛП, Верас), *гусі́ныя ла́пкі* — Лун., Астр., Віц., Гом. (СПЗБ, ЭБ, ЛП, Кісялеўскі, Ластоўскі), *гу́сельнік* м. — Стол. (ТС), *каця́чыя ла́пкі* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *свіня́чыя ла́пкі* — Жытк. (ТС), *ніжы́парніца* ж. — Верхнядзв. (ЭСБМ, СПЗБ), *ніжы́пернік* м. — Лаг. (СЦБ), *нізі́перніца* ж. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, ТС), *нізі́пернік* м. — Ашм. (СПЗБ, ТС), *нізі́пірсьніца* ж. — Краснап. (ТС, Бялькевіч), *ніжы́персніца* ж. — Уздз. (СЦБ), *межпе́рсціца* ж. — Маг. р., Смален. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *міжы́пірнік* м. — Лаг. (ЭСБМ), *тры-*

пе́рсіца ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *рабі́нка* ж. — Жытк. (ТС), *рабі́ннік* м. — Астр., Латгал. р. (СПЗБ), *драбі́нка* ж. — Стол. (ТС), *срэ́бнік* м. — Ашм., Шчуч., Пін., Лун., Петр., Вілен. р. (СПЗБ, ЛП, Верас), *срэ́браnік* м. — Лельч. (ЛП), *серабра́нка* ж. — Пух. (СПЗБ), *расі́чка* ж. — Маг. р., Віц. р. (ЭБ, Каспяровіч, Насовіч, Кісялеўскі), *ру́та* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мацяры́нка* ж. — Лельч. (ЭСБМ, ЛП), *марко́ўка* ж. — паўн. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *расакі́ля* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *крыва́лка* ж. — Лельч. (ЛП), *звяздзі́ца* ж. — Жытк. (ЛП), *звяздзія́нка* ж. — Жытк. (ЛП), *падарэ́шнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *га́рнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шале́нец* м. — Петр., Гродз. (ЛП, Верас), *шы́льнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *ша́льнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, Дабравольскі), *пашчу́ха* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *гаю́чае (гаю́шчае) зе́лле* — Гродз. (ЭБ, Кісялеўскі), *палява́я мушка́ціна* — Вілен. р. (СПЗБ).

Дзіванна

Расліна з жоўтымі кветкамі, сабранымі ў густую коласападобную гронку.

дзява́нна ж. — Гродз. р., Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, Верас), *дзева́нна* ж. — Віц. р., Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *дзіва́нна* (*дзіва́на, дзіво́нна*) ж. — Маг., Воран., Мін., Смал. (СПЗБ, ЭБ, Кісялеўскі), *дзівіна́* ж. — Пін., Стол. (ЛП), *дзіва́н* (*дзівя́н*) м. — Маз., Стол. (ЛП), *па́нна-дзіва́нна* ж. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *піва́нна* ж. — Лельч. (ЛП), *лі́сік* м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *ліся́к* м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *зевіна́* ж. — Петр. (ЛП), *каўту́нічнік* м. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Верас), *каўту́ннік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *касма́к* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *ша́льнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мядзве́жае ву́шка, мядзве́жыя ву́шкі* — Жытк., Краснап., Мсцісл. (ЛП, Бялькевіч), *мядзве́жжы ву́шы* — Верхнядзв. (СПЗБ), *мядзве́дзева ву́ха* — Жытк. (ТС), *первя́нік* м. — Лельч. (ЛП), *каравя́к* м. — Рас.

(СПЗБ), *бýслікі* мн. — Астр. (ЛП), *бурáк палявы́* — Лельч. (ЛП), *свéчка цáрская* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *травá касмáтая* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Дзівасіл

Высокая расліна з вялікімі прадаўгаватымі лістамі і дробнымі жоўтымі кветкамі.

дзівасíл м. — паўн.-зах. з., Леп., Хойн. (СПЗБ, ЖС, ГЧ, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *дзевясíл* м. — Слон., Чэрв., Навагр., Смален. р. (Дабравольскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *дзевяцьсíл* м. — Лоеў., Лельч. (ЖС, Мат. Гом.), *дзівасíльнік* м. — Гродз., Смален. р. (СПЗБ, Станкевіч, Бялькевіч), *жывасíл* м. — Пух., Чэрв., Стол., Ваўк. (СПЗБ, ЭСБМ, ТС, СЦБ, Шатэрнік), *стосíл* м. — Верхнядзв. (СПЗБ), *барадáўнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сланэ́чнік* (*сланэ́шнік*) м. — Чашн. (Каспяровіч), *ромацíзнік* м. — Жытк. (ТС).

Дзядкі

Лекавая расліна з ядавіта-жоўтымі кветкамі, сабранымі ў коласападобную гронку.

срэ́бнік м. — Стол. (ЛП), *стаўбýрнік* м. — Маз. (ЛП), *буркýн* м. — Лельч. (ЛП), *брылéўнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч, Насовіч), *сýчкі* мн. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *смятáннік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *шчэрб* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі).

Дзярэга

Пустазелле з чырванавата-фіялетавымі кветкамі ў густых гронках.

дзярэ́ча ж. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі).

Драсён

Пустазелле з зеленаватымі кветкамі ў тупых гронках.

драсён м. — зах.-пал. г., паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, Кісялеўскі, Станкевіч, Верас), *дро́сень (дро́сен)* м. — Бярэз. р., паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, ТС, ГЧ, Кісялеўскі, Шатэрнік), *дро́сінь* м. — Лаг. (СЦБ), *дро́сель* м. — Глыб., Докш. (ЛАБНГ), *дро́снік* м. — Пол., Ашм., Смарг., Мёр., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС), *драсьлён* м. — Слуц. (ЖС), *драсёнак* м. — Слон. (Мат. апыт.), *дрост (дрёст)* м. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Насовіч), *драсён чырво́ны* — мясц. (Ластоўскі), *драку́ць* м. — Навагр., Дзятл. (ЛАБНГ, ЖС), *дро́чак* — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарча́к* м. — зах.-пал. г., спарадычна усх. з. (ЛАБНГ, ЭСБМ, ЖС, ТС, ЭБ, Кісялеўскі, Шаталава), *гарча́й* м. — Карм., Чач. (ЛАБНГ), *гарэ́ц* м., *го́рэц* (*го́рiц*) м. — Сен., Маг. р., Жытк. (ЛАБНГ, ТС, Кісялеўскі), *гарчы́шка* ж. — Віц., Мсцісл. (ЛАБНГ), *гарчы́чнік* м. — Брасл., Шум. (ЛАБНГ, ГЧ), *гарку́ша* ж. — Раг. (ЛАБНГ), *гарчы́ца* ж. — паўн. р. (ЛАБНГ, ЭБ, Кісялеўскі), *птушы́ная грэ́чка* — Маг. р. (Кісялеўскі), *грачы́шка* ж. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *ра́чыкі* мн. — Смален. р., Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *ра́кавыя шы́йкі* — мясц. (Станкевіч), *ра́кавыя шы́шкі* — Маг. р. (Кісялеўскі), *спары́шнік* м. — Маг. р., Віц. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *адвара́чнік* м. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *о́бер* м. — Брэсц. (Кісялеўскі), *обярэ́к* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *во́барацень* м. — Брэсц. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Ластоўскі), *гуся́тнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *свінакро́п* м. — Лоеў., Ветк., Калінк., Лельч. (Мат. Гом., Янкова), *свіну́ха* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *свіна́я трава́* — Смален. р. (Кісялеўскі), *багаро́дзічнік* м. — Гродз. р. (ТС, ЭСБМ, Кісялеўскі), *ба́бка* ж. — зах.-пал. г. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *падве́й* м. — пал. р. (ЭСБМ, ЛП), *уцэ́ўнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *вянжо́ўнік* (*венжо́ўнік*) м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ру́каць* м., *ру́кці* мн. — Ашм., Воран. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бісо́чкі* мн. — Стол. (ЛП), *здры́сывіца* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *зе́рніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зяўзю́льнік* м. — Петр., Лун. (ЛП), *зяўзю́ліна зе́лле* — Стол., Петр. (ЛП), *дзе́рдзец* м. — Гродз.

р. (Кісялеўскі), *блюшчáўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бярóзка* ж. — Мін., Бераст., Маг. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *бералёзка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *павóйка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *кастацéц* м. — мясц. (Ластоўскі).

Драсён птушыны, гл. **Спарыш.**

Дрыжнік

Невялікая расліна з некалькімі сцябламі і суквеццем у выглядзе мяцёлкі, падобная да злакаў.

здрыжнік м. — Маг. р, Мсцісл. (Станкевіч, Бялькевіч, Кісялеўскі, Верас), *дрыжка* ж. — Стол. (ТС), *трасýнька* ж. — Стол. (ТС), *слёзкі* мн. — Глуск., Навагр., Лёзн. (СПЗБ, ЭБ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Станкевіч), *канапéлька* ж. — Віл., Мсцісл., Краснап., Шчуч., Буда-Каш., Латгал р., Шум. (СПЗБ, ЖС, Мат. Гом. Бялькевіч), *калапéнька* ж. — Докш., Мёр. (СПЗБ, ЭСБМ, ЖС), *канапéльцы* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *зязюлькі* мн. — Смарг., Латгал. р. (СПЗБ, СЦБ), *муткí* мн. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *калéнік* м. — Віц. р. (ЭСБМ), *сярдзéчнік* м. — Ельск. (ЖС), *падзішáчкі* мн. — Гом. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *клапкí* (*клóпікі*) мн. — Мін. р., Буда-Каш., Смал. (ЭСБМ, Мат. Гом., Кісялеўскі), *бóжа канапéлька* — Калінк. (СПЗБ), *бóжые слёзы* — Стол. (ТС), *мáцер бóжае слёзкі* — Слон. (ТС), *кукýшкіны слёзкі* — Маг. р. (Кісялеўскі), *канапéлькі палявыя* — Віц. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *мятліца балóтная* — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, Верас).

Дурнап'ян

Ядавітая расліна з дурманлівым пахам.

дурнап'ян м. — Віл., Мсцісл., Мёр., Віц., Гродз., Маг., Мін. (СПЗБ, ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч, Станкевіч, Шатэрнік, Растаргуеў, Каспяровіч, Ластоўскі), *дурмáн* м. — Мсцісл., Ельск., Іўеў., Гродз. (ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч,

Станкевіч, Верас), *дурмап'ян* м. — Брэсц. (Кісялеўскі), *дурэ́ц* м. — Брэсц., Слон. (Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *дур-зе́лье* н. — Смарг. (СПЗБ), *дур-трава́* ж. — Смален. р. (Станкевіч), *растро́п* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *шале́й* м. — Брэсц. (Кісялеўскі), *шаляне́ц* м. — Брэсц. (Кісялеўскі), *бялу́н* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *люля́к* м. — Ваўк. (СПЗБ, ЭСБМ), *друзе́ля* н. — Смарг. (СПЗБ), *чо́ртаў агурэ́чнік* — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі).

Душыца

Лекавая расліна з фіялетава-пурпуровымі кветкамі, размешчанымі ў пазухах лісця.

душы́ца ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *чабры́ца* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *чабры́чнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *ма́цічнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *базілі́ка палява́я* — Мін. р. (Кісялеўскі), *мацярду́шка* ж. — Навагр., Люб. (Мат. апыт.), *паруштэ́нец* м. — мясц. (ЭПБ).

Дымніца

Невялікая ядавітая шэра-зялёная расліна з фіялетава-ружовымі або пурпуровымі кветкамі.

за́йчая (*за́ячча, зае́чая*) *ру́та* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *гаро́шак лесавы́* — пал. р. (ЛП).

Жаўтушнік

Буйная расліна з жоўтымі кветкамі ў гронках.

жаўту́шка ж. — Стол., Маг. (ТС, ЭБ, Кісялеўскі), *жаўту́шнік* м. — Краснап. (Бялькевіч), *жаўце́нь* м. — Мсцісл. (Бялькевіч), *гарча́к* м. — Бярэз. (СЦБ).

Жытняк

Шматгадовая кармавая расліна, падобная да злакаў.

жы́цік м. — Чэрв., Уздз., Стаўб., Слон. (СПЗБ, ЭСБМ, СЦБ, Мат. апыт.), *жы́цец* м., *жыце́ц* м. — Мсцісл., Краснап., Пух., Стол. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч), *жы́ціца* ж. — Іўеў., Воран., Шчуч., Уздз., Валож., Карэл. (СПЗБ, СЦБ, З нар. сл., Верас), *жы́тніца* ж. — Віл., Круп., Брэсц. (СПЗБ, СЦБ, ДСБ), *жы́тнік* м. — Слон. (Мат. апыт.), *жы́цвіца* ж. — Ваўк., Круп., Гарад. (СПЗБ), *іржа́ніца* ж. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, ЭСБМ), *мяжо́ўка* ж. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *жы́тняя мя́тліца* — Віл., Уздз. (СЦБ).

Жыцік

Расліна, падобная да злакаў, расце сярод збожжа і лёну.

жы́цік м. — Маг. р., Гом. р., Мін. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік), *жыце́ц* м. — Гом. р. (Кісялеўскі, Насовіч), *жы́твіца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *жыві́ца* ж. — Маг. (Кісялеўскі), *галаві́ца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *галаўня́* ж. — мясц. (Ластоўскі), *дурнап'я́н* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *зе́ліва* н. — мясц. (Ластоўскі).

Зарніца

Пустазелле або дэкаратыўная расліна з жоўтымі ці фіялетавымі кветкамі.

зарні́ца ж. — Стол. (ЛП, Кісялеўскі), *ляно́к* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *лёнка* (*лёнко*) ж. — паўн.-зах. з. (ЭСБМ, Федароўскі), *льня́нка* ж. — пал. р. (ЭСБМ, ЛП), *льні́ца лясна́я* — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *по́льны ляно́к* — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *ма́тачнік* м. — Маг. р., Мёр. (ЭСБМ, ЖС, Кісялеўскі), *чы́сцік* м. — Маг. р., Краснап. (Кісялеўскі, Бялькевіч), *чысце́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *смо́лка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *блашчы́чнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *блашчы́нец* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *масля́нка* ж. — Ашм. (Мат.

мін.-мал.), *буслінні*к м. — Петр. (ЛП), *бýслікі* мн. — Петр. (ЛП), *загіб* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сабáчкі* мн. — Ельск. (ЖС), *малакó карóўе* — Маг. р. (Кісялеўскі), *львіны зеў* — пал. р. (ЭСБМ), *курáча слепатá* — Пін. (ЛП), *размарын палявы́* — Мін. р. (Кісялеўскі), *брат і сястрá* — Жытк. (ТС).

Заячая капуста, гл. **Расходнік.**

Званец

Расліна з жоўтымі або фіялетавымі кветкамі і плодам у выглядзе каробачкі.

званéц м. — Віл., Верхнядзв., Бярэз., Пух., Навагр., Ашм., Карэл., Мсцісл., Мёр., Маг., Мін., Смален. р. (СПЗБ, ТС, ЖС, Станкевіч, Кісялеўскі, Бялькевіч, Дабравольскі, Верас, Сцяшковіч, Насовіч), *званóк* м., *званкí* мн. — Краснап., Мсцісл., Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Бялькевіч), *званóчак* м., *званóчкі* мн. — Зэльв., Астр. (Сцяцко, Сцяшковіч), *дзванéц* м. — Вілен. р., Гродз. р. (СПЗБ, ЭБ, Кісялеўскі), *скаварóдка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *смактýшкі* мн. — Гродз. (ЭПБ, Кісялеўскі, Верас), *ключыкі* мн. — Маг. (ЭБ, Кісялеўскі), *грамкí* мн. — Смален. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *пéўнікі* мн. — Чэрв. (Шатэрнік), *ляскаўка* ж. — Асіп., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *лáскавіца* ж. — Брэсц. (ЭСБМ), *паштáр* м. — Жытк. (ЭСБМ, ТС), *пікала* (*пікало*) н. — Стол. (ТС), *баркýн* м. — Дзятл. (Сцяшковіч), *шастýнікі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *смаляркі* мн. — Гродз. р. (ЭПБ, Кісялеўскі, Верас), *бóжэй мáцеры трóйца* — Стол. (ТС).

Званочак

Расліна з блакітнымі або цёмна-сінімі кветкамі, падобнымі на званок.

званóк м. — Стаўб., Віц. р., Маг. р., Мін. (Мат. мін.-мал., Кісялеўскі), *званóчак* м. — Леп., Гом., Пін., Стол.,

Петр. (ЛП, Станкевіч, Каспяровіч, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *званéц* м., *званцы́* мн. — Стол., Петр., Лельч., зах.-пал. г. (ЛП, Растаргуеў, Кісялеўскі), *звóнка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *званніца* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *званóчнік* м. — Стаўб., Лаг. (Мат. мін.-мал., СЦБ), *званкунцы́* мн. — Лельч. (ЛП), *звóначкі* мн. — Круп. (СЦБ), *дзвóнак* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *званóк купкавáты* — Маг. р. (Кісялеўскі), *бóма* ж. — мясц. (ЭСБМ), *калакóльчык* м. — Віц., Гом., Стол., Жытк., Маз., Петр. (ЛП, Каспяровіч, Кісялеўскі), *гарлáчык* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бýбны* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *балабóн* м. — Віц. р., Мсцісл. (ЭСБМ, Янкоўскі, Юрчанка), *вешчанéц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *вешчаніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зарá* ж. — Смал. (Кісялеўскі), *стаўбунóчак* м. — Верхнядзв., Мёр. (СПЗБ, ЖС), *дрэ́ма* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *лянóк* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ужсóўнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *нязíпер* м. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *цыпадлé* н. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *рыштáчнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *тóя* ж. — Лельч. (ЛП), *чаравíчкі палявы́я* — Маг. р. (Кісялеўскі), *івáнава галавá* — пал. р., Лельч., Мёр., Маг. р. (ЖС, ЛП, Кісялеўскі), *івáнавы крáскі* — Маг. (Кісялеўскі), *івáнькавы шáпачкі* — Чашн., Віц. р. (Кісялеўскі), *сабáча мы́ла* — Слон. (Мат. апыт.), *шалдзéй палявы́* — Мін. р. (Кісялеўскі), *лянóк* м. — Гродз. р. (Верас).

Зоркаўка, гл. **Макрыца.**

Зубнік

Расліна з жоўтымі кветкамі, сабранымі ў суквецце.

зýбнік м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *малóччы* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *скéрда* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *курáчча слепатá* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *палявáя цыкóрыя* — Смален. р. (Кісялеўскі), *кашэ́чая травá* —мясц. (ЭПБ).

Зябер

Расліна з жоўтымі ці пурпурова-чырвонымі кветкамі ў калючай чашачцы.

зя́бер м. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Кісялеўскі, Станкевіч, Насовіч, Верас), *зябёр* м. — Браг., Ветк., Лельч. (Мат. Гом.), *зя́бра* ж. — спарадычна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, СПЗБ), *зубрэ́й* м. — Рэч. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *зебракі́* мн. — Маз. (ЛАБНГ), *жа́бер* м. — Лаг. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *жа́бор* м. — Стол., Ваўк. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *жабрэ́й* м. — Барыс., Чэрык., Лун., Лельч. (ЛАБНГ, ТС, СПЗБ), *жа́брык* м. — Чэрв., Маг. (ЛАБНГ, Каспяровіч), *жабрэ́йка* ж. — сл.-маз. г., Лях. (ЛАБНГ, СПЗБ), *жабурэ́йка* ж. — Старадарож. (СПЗБ), *жабрэ́ль* м. — Ваўк. (СПЗБ), *жыбу́лька* ж. — Шчуч., Гродз., Воран. (СПЗБ, ЭСБМ), *мяду́шка* ж. — Шарк., Леп., Круп. (ЛАБНГ), *медуні́ца* ж. — Буда-Каш., Жытк. (ЛАБНГ, ТС), *мяду́лькі* мн. — Слаўг., Карм. (ЛАБНГ), *мядо́ўнік* м. — Маг. (ЭБ, Кісялеўскі), *ме́днік ружо́вы* — Маг. (Кісялеўскі, ЭБ), *канапе́лька* ж., *канапе́лькі* мн. — зах.-пал. г., паўн.-зах. з., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Мат. Гом., Сл. Гродз., СЦБ), *кано́пля* ж. — Шчуч., Кам., Малар., Нараўл. (ЛАБНГ), *смакту́лька* ж. — Мёр. (ЖС), *смакту́н* м. — Нясв. (ЛАБНГ), *смо́кта* ж. — Стол. (ТС), *сысункі́* мн. — Бых. (ЛАБНГ), *вы́тарапка* ж. — Карэл., Валож., Стаўб. (ЛАБНГ, СПЗБ), *вы́тарапак* м. — Стаўб. (ЖС), *вы́рачкі* мн. — Івац., Бяроз., Драг. (ЛАБНГ), *зелянчу́к* м. — Маг. (Кісялеўскі), *срэ́бнік* (*срі́бнык*) м. — Пін. (ЛАБНГ), *бадзюлі́* мн. — Валож. (ЛАБНГ), *сы́рчыкі* мн. — Ветк. (ЛАБНГ), *базілі́ка палява́я* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *каласні́ца ле́тняя* — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭБ).

Ісоп

Расліна, лісце якой змяшчае пахучы алей.

красаве́нь м. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, Верас), *красвя́к* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *крузбе́нь* м. —

Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *ізо́п* м. — Гродз. р. (Верас), *цім'ян* м. — мясц. (Ластоўскі).

Іпамея

Павойная расліна з буйнымі кветкамі розных колераў ў выглядзе званочкаў.

паво́йка ж. — Валож. (СЦБ), *кру́цікі* мн. — Стаўб. (СЦБ).

Казлабарод

Расліна з жоўтымі кветкамі і голым сцяблом, пакрытым лямцаватымі шматкамі.

казяло́к м. — Лёзн., Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч).

Казялец

Ядавітая расліна з залаціста-жоўтымі бліскучымі кветкамі.

казе́лец м. — усх. з. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Бялькевіч, Станкевіч, Кісялеўскі, Юрчанка, Верас), *казяле́ц* м. — Докш., Барыс., Гродз., Асіп., Добр., Ельск., Маг., Смален. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Кісялеўскі), *казёлак* м. — Віц. р. (ЭСБМ, Каспяровіч), *казёл* м., *казлы́* мн. — пол.-мін. г., Стаўб., Рас., Віц., Мёр., Калінк. (ЛАБНГ, ЭСБМ, СЦБ, СПЗБ, ЖС, НЛ, Кісялеўскі), *казе́лькі* мн. — Віл., Сен. (СПЗБ, Каспяровіч), *казе́ліца* ж. — Сен. (Каспяровіч), *казе́льчыкі* мн. — Віл., Бабр., Слуц., Добр., Бярэз. (ЛАБНГ, СЦБ), *ко́злікі* мн. — Светлагор., Рэч., Маз. (ЛАБНГ), *казачкі́* мн. — Лельч. (ЛП), *казакі́* мн. — пал. р. (ЭСБМ), *ко́зы* мн. — Стол. (ЛП), *казякі́* мн. — Паст., Віц. (ЛАБНГ), *казі́нец* м. — Гом. р. (Мат. Гом.), *казя́тнік* м. — Шум., Беш. (ЛАБНГ), *казі́ннік* м. — Стол. (ЛП), *казе́льнік* м. — Ветк. (Мат. Гом.), *курасле́п* м. — усх. з., Ваўк., Лун., Іван. (ЛАБНГ, ТС, Каспяровіч), *куро́слеп* м. — Стол. (ТС), *слепата́* ж. — зах.-пал. г., Лях., Ганц., Хоц, Касц., Воран. (ЛАБНГ, ЛП,

СПЗБ), *сляпу́ха* ж. — Воран., Іўеў., Карэл., Стол. (ЛАБНГ, ЛП), *слепа́к* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *сляпэ́тка (слепэ́тка)* ж. — Івац. (ЛАБНГ), *куры́ная слепата́* — Паням. р., зах.-пал. г., Гом. р., Маг. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, ЭБ, Кісялеўскі), *кура́ча слепата́*— Шчуч., Брэсц., Маг. р. (СПЗБ, Кісялеўскі, Верас), *жаўту́шкі* мн. — Петр. (ЛП), *жаўту́шнікі* мн. — Дзятл., Асіп., Хоц., Віц. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *жо́ўтыя кра́скі* — Буда-Каш. (ЛАБНГ), *жо́ўтыя кве́ткі* — Стаўб. (ЛАБНГ), *лю́цік* м. — спарадычна усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ), *глады́шнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *лады́шнік* м. — Брэсц. (Кісялеўскі), *ко́нікі* мн. — Стол. (ЛАБНГ, ТС), *нары́ўнік* м. — Лельч., Віц. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Кісялеўскі), *зару́жа* ж. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас), *зару́за* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *зара́за* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *зару́ха* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шчавялёк* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *я́скра* ж. — Ваўк., Паст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *я́скар* м., *я́скір* м. — Лях., Навагр. (СПЗБ), *шчы́пер* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *віштуклі* мн. — Воран. (СПЗБ), *блашчы́шнік* м. — Жытк., Стол. (ТС), *кале́снік* м. — Жытк. (ЛП), *бліску́шка* ж. — Пух. (ЛАБНГ), *аўся́нік* м. — Бярэз. (ЛАБНГ), *бліскуны́* мн. — Брасл. (ЛАБНГ), *плаву́шка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *прышча́ўнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *прышчыне́ц* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *прышча́тнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *перашкуці́* мн. — Астр. (ЛАБНГ), *каро́ста* ж. — Ашм. (ЛАБНГ), *рагу́лькі* мн. — Валож. (ЛАБНГ), *дзеравя́нка* (*дэрэўля́нка*) ж. — Лельч. (ЛАБНГ), *цемяржы́ца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дрысту́шкі* мн. — Дзярж. (ЛАБНГ), *зубро́вая трава́* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *гуся́чы ла́пкі* — Малар. (ЛАБНГ), *ла́стаўчын ляно́к* — Пін. (ЭСБМ, ЛП), *дзі́кія анюціны во́чкі* — Чэрык. (ЛАБНГ), *цыба́тая кве́тка* — Клецк. (ЛАБНГ).

Каласоўнік

Расліна, падобная да злакаў, якая расце на лугах, засмечаных месцах, на палях як пустазелле.

гірс м. — Слуц., Саліг., Маг., Латгал. р., Мядз., Брасл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі), *гірса* ж. — Панямонне р., цэнтр. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сцяшковіч, Каспяровіч, Кісялеўскі), *гірса́* ж. — паўн. р., пол.-мін. г., Бярэз. р. (ЛАБНГ, ЖС), *гірза́* ж. — Стол. (ТС), *гірса́к* м. — Гродз. (Сл. Гродз.), *дырса* ж. — паўн.-зах. з. (ЭСБМ), *дзірса* ж. — Пол., Шчуч., Іўеў., Маст. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз.), *кірза́к* м. — Лун. (Шаталава), *кірза́* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ТС, Шаталава), *касце́р* м. — Мсцісл., Маг. р. (Кісялеўскі, Насовіч, Мат. апыт.), *касцёр* м. — усх. з., Смален. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *касце́руха* ж. — Люб., Петр., Калінк. (ЛАБНГ), *касцяро́ва* ж. — Ганц. (ЛАБНГ), *ку́сцір* м. — Чэрык. (ЛАБНГ), *касцярэ́ва* ж. — Брэсц. (ЛАБНГ), *кастрэ́ц* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *касцярня́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *касцю́лькі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *аўсю́г* м. — спарадычна агульн. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Ластоўскі), *аўсю́к* м. — спарадычна асн. мас. г. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *аўсе́ц* м. — Маг. р., Клім. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *аўсюга́* ж. — Івац., Саліг. (ЛАБНГ), *аўсюга́н* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *авясе́ц* м. — Гродз. р., Чач. (Кісялеўскі, Мат. Гом., ЭСБМ), *аўся́нка* ж. — Капыл., Ганц. (ЛАБНГ), *аўся́ніца* ж. — Івац. (ЛАБНГ), *аўсёх* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *аўёс* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *гавёс* м. — Шчуч. (ЛАБНГ), *авёс за́ячы* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *жы́цец* м. — Стол., Лоеў., Лельч., Светлагор. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *жы́ціца* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *жы́цвіца* ж. — Круп. (НС), *жы́тнік* м. — Браг. (Мат. Гом.), *жы́цік* м. — Лельч. (Мат. Гом.), *мя́тліца* ж. — Мін. р., Навагр. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Насовіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *мятлу́г* м. — мясц. (Ластоўскі), *мятлю́г* м., *метлюжо́к* м. памянш. — Чэрв. р., усх.-маг. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік, Насовіч, Бялькевіч,), *ю́дрыца* ж. — Ашм. (ЛАБНГ), *дурэ́ц* м. — Стол., Лун., Жытк. (ЛАБНГ, ТС), *каце́ц* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *стакало́с* м. — Стол., Лельч., Жытк., Маз. (ЛАБНГ, ТС), *каласо́ўнік* м. — Мсцісл., Хоц. (ЛАБНГ), *зайцо́ва жы́та* — Драг. (ЛАБНГ).

Калістэгія, гл. **Павой.**

Каманішнік

Лекавая расліна з сіне-фіялетавымі або блакітна-бэзавымі кветкамі ў шарападобных галоўках.

куманічнік (*куманішнік*) м. — Віц. р., Маг. р., Жытк. (ТС, Кісялеўскі, Каспяровіч), *камянічнік* (*камянішнік)* м. — Лоеў. (Мат. Гом.), *каманíца* ж. — Гродз. р., Смален. р., Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *куманíца* ж. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *папы́* мн. — Смален. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *канапéль ляснáя* — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *сівéц* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *каласнíца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Калматка

Расліна з жоўтымі кветкамі ў клубочках, якая цвіце ранняй вясной.

блéднік м. — зах.-пал. г. (ЭПБ, Кісялеўскі), *касмóтка* ж. — Брэсц. (ЭПБ, Кісялеўскі), *свінакрóп* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *чарватóчнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *пучы́нкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *гарля́нка бéлая* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Канюшына

Кармавая расліна з трайчастым лісцем і шарападобнымі кветкамі.

канюшы́на ж. — агульн. (ЛАБНГ, ЭСБМ, СПЗБ, ТС, ЖС, ГЧ, Сцяшковіч, Каспяровіч, Шаталава, Шатэрнік, Станкевіч, Мат. апыт.), *канюшы́нка* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *клéвер* м. — усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, НЛ, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Бялькевіч), *клéвір* м. — Мёр., Мсцісл. (ЖС, Мат. апыт.), *квятнíца* ж. — Воран. (Сл. Гродз.), *смактýшкі* мн. — Лун. (ЛАБНГ, ЛП), *клéверышча* н. —

Гом. р. (ЭСБМ, Мат. Гом.), *клевярына* ж. — Мсцісл. (Юрчанка), *мядзеліна* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Канюшына палявая: *мядунка* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *мядуніца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *канюшкі* мн. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *мінушкі* мн. — Глыб. (СПЗБ, ЭСБМ), *каткі(е), кеткі* мн. — паўн.-зах. з., Мін. р. (СПЗБ, ЭСБМ, НЛ, Кісялеўскі, Шатэрнік), *коцікі* мн. — Лях., Стол., Жытк. (ЭСБМ, СПЗБ, ТС), *кіцюкі* мн. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Верас), *кошачкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *кашуркі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *кашурнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шутачкі* мн. — Маг. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, Каспяровіч), *авечкі* (*овечкі*) мн. — Жытк. (ТС), *мудкі* мн. — усх.-маг. р. (ЭСБМ, Бялькевіч), *спарышнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *агурнік (агурнык)* м. — Вілен. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *лапкі заячы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *воўчкі сівенькіе* — Жытк. (ТС).

Канюшына палявая: *хмялёк* м. — Лях., Віц. р., Маг. р. (СПЗБ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Мат. апыт.), *хмель заячы* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *шурка* ж., *шурычка* ж. памянш. — Краснап., Слаўг. (Бялькевіч, Мат. апыт.), *мядзеліна* ж. — Віц. р., Маладз. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *кошка дзікая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзятліна жоўтая* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Канюшына лугавая: *канюшына* ж. — Мін. р., пал. р. (ЛП, Кісялеўскі), *мядок* м. — Стол., усх.-маг. р. (ЭСБМ, ЛП, Бялькевіч), *мядоўнік* м. — Лельч. (ЭСБМ, ЛП), *канічына* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *валашок* м. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *папок* м. — Краснап. (Бялькевіч), *тройца* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *смаката* ж. — Лун. (ЛП), *дзятлавіна* ж. — Лельч. (ЛП), *дзятліна красная* — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзянцяліна* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дзяцельнік* м. — Лельч. (ЛП), *курыжка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *курыга красная* — Смален. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *цацкі* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Канюшына горная: *канюшы́на бе́лая* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *каўту́ннік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пражало́т* м. — Гродз. р.(Кісялеўскі), *жыр вадзяны́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *каўры́га бе́лая* — Смален. р. (Кісялеўскі), *трылі́снік бе́лы* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *дзя́тліна бе́лая высо́кая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзя́целіна* ж. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *дзя́нцяліна* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Канюшына паўзучая: *кле́вер* м. — Петр. (ЛП), *кле́вер дзі́кі* — Лельч. (ЛП), *канюшы́на* ж. — пал. р. (ЛП), *канюшы́на бе́лая* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дзя́целіна бе́лая* — Гродз. р., Маг. (Кісялеўскі), *дзя́целька* ж. — зах.-пал. г., Мін. р. (Кісялеўскі), *дзя́цельніна* ж. — Мін. р., Чэрв. р. (Шатэрнік, Кісялеўскі), *дзя́тлавіна* ж. — Гом. р., Маг. р., Лун., Петр., Лельч., Маз. (Кісялеўскі, ЛП), *дзя́целіна* ж. — Мін. р., пал. р. (Кісялеўскі), *бе́лая дзя́тліна* — Мін. р., Маг. р., Гродз. (Кісялеўскі), *хме́льнік* м. — Гродз. р. (Верас), *грудо́к* м. — Пін. (ЛП), *ба́бкі* мн. — пал. р. (ЭСБМ, ЛП), *я́целіна* ж. — Стол. (ЛП).

Канюшына шамятка́я: *дзя́цельнік* м. — Паст. (СПЗБ), *хме́льнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *зло́тнік* м. — Гродз. р., Вілен. р. (Кісялеўскі).

Канюшына сярэдняя: *дзя́тліна баравя́я* — Маг. р. (Кісялеўскі), *канюшы́на бе́лая* — зах.-пал. г., Мін. р. (Кісялеўскі), *дзя́целіна баравя́я* — Маг. р. (Кісялеўскі);

Канюшына альпійская: *піралётнік чырво́ны* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *пржалётнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *краснаба́й* м. ’канюшына ружовая’ — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарлі́нка* ж. ’канюшына сунічная’ — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пажа́рнік* м. ’канюшына цёмна-каштанавая’ — Лёзн., Віц. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *дзя́тліна* ж. ’канюшына лубінавая’ — Мін. р. (Кісялеўскі);

Дзяцеліна: *дзя́тліна* ж. — віц.-маг. г., Гродз. р. (ЛАБНГ, Бялькевіч, СЦБ, Каспяровіч, Ластоўскі, Верас, НС, Юрчанка), *дзя́тлавіна* ж. — Пол., Барыс., Чав., Стол. (ЛАБНГ, ТС), *дзятлаві́на* ж. — паўн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч), *дзя́целіна* ж. — Панямм. р., пол.-мін. г., Івац., Лун. (ЛАБНГ, СПЗБ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *дзя́цельніца* ж. — Лаг., Круп., Бял., Бяроз., Пух., Воран., Бар. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ), *дзя́гцеліна* ж. — Пруж., Бяроз. (ЛАБНГ), *дзя́тлаўка* ж. — Лаг., Верхнядзв., Рэч., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом., СЦБ), *дзя́целіца* ж. — Воран. (ЛАБНГ), *дзя́тлівіна* ж. — Верхнядзв. (Шаталава), *дзя́целька* ж. — Уздз., Бял., Лях., Лун. (ЛАБНГ, СЦБ), *дзя́тліца* ж. — Бераст. (ЛАБНГ), *дзя́цельнік* м. — паўн.-зах. з., Слуц. р., Мсцісл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сцяшковіч, ЖС, Янкоўскі), *дзя́целяўнік* м. — Слуц., Саліг. (ЛАБНГ), *дзя́целі* мн. — мясц. (Ластоўскі), *дзя́тлавік* м. — Браг. (ЛАБНГ), *дзя́тленнік* м. — Маз. (ЛАБНГ), *дзятло́ўнік* м. — Нараўл. (ЛАБНГ), *дзя́тлік* м. — Мсцісл. (Бялькевіч), *мяду́нка* ж. — Глыб., Віл., Паст., Мядз., Гродз. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *мудкі́* мн. — Мсцісл. (Бялькевіч), *ка́шка* ж. — Пух. (СЦБ), *смакту́шка (смокту́шка)* ж. — Стол. (ЛАБНГ), *пералёт* м. — Мёр. (ЖНС), *пы́рнік* м. — Дзярж. (ЛАБНГ), *вя́зель* м. — Ганц., Калінк. (ЛАБНГ, СПЗБ), *я́целіна, е́тылына* (*е́талына*) ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *я́цельніца* (*е́тылныця*) ж. — Брэсц. (ЛАБНГ), *я́целіна* ж. — Драг. (ЛП), *елаві́на, (еловы́на)* ж. — Кобр. (ЛАБНГ), *бе́ла* ж. — Гродз. (Сцяшковіч), *кле́вер* м. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ), *канюшы́на* ж. — спарадычна паўдн. р., Шчуч., Дзярж. (ЛАБНГ), *като́вы муткі́* — Вілен. р. (СПЗБ), *дзі́ка канюшы́на* — Ашм., Брасл., Жытк. (СПЗБ, ТС), *лазо́ўка* ж. 'від канюшыны' — Вілен. р., пал. р. (ЭСБМ, ТС, СПЗБ).

Капуста палявая, гл. **Свірэпіца.**

Касталом

Ядавітая расліна з белымі, блакітнымі або чырвонымі кветкамі, сабранымі ў мяцёлчатыя суквецці.

кастало́м м. — Віц. р., Маг. р., Краснап., Мёр., Лоеў. (Бялькевіч, Кісялеўскі, Янкова, ЖС, ГЧ), *шалянéц* м. — Мін. р., Дзятл. (ЭСБМ, ЭБ, Кісялеўскі, Сцяшковіч), *багу́н* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *кастало́мнік* м. — Маг. (Кісялеўскі),*дзевалю́к* (*дзівалю́к*),*дзевулю́к* м. — Смарг., Вілен. р. (СПЗБ), *саба́чы язы́к* — Гродз. р. (ЭБ, Верас, Кісялеўскі).

Кацямятка, кацінaя мята

Расліна з пілаватым лісцем і белымі або светларужовымі кветкамі ў густых коласападобных суквеццях.

мялíса ж. — зах.-пал. г. (ЭБ, Кісялеўскі), *мелíса* ж. — Віц. р. (ЭПБ, Кісялеўскі), *крапíва ляснáя* — Маг. (ЭБ, Кісялеўскі), *крато́ўнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *мáліца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *шандá* ж. — Гродз. (Цыхун), *шандá палявáя* — мясц. (Ластоўскі).

Клапоўнік

Расліна, што скарыстоўваецца ў народнай медыцыне як сродак ад клапоў.

клапо́ўнік м. — Віц. р., Мёр., Маг. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Каспяровіч, ЖС), *кло́пікі* мн. — Гом. р. (Мат. Гом.), *вéнічкі* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі), *ліхамáнкавая травá* — мясц. (ЭПБ).

Кмен

Расліна з прамым, разгалінаваным уверсе сцяблом і белымі або ружовымі кветкамі; выкарыстоўваецца як вострая прыправа.

кмен м. — паўд.-зах. д., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, ЭСБМ, СПЗБ, Верас, Мат. апыт.), *кмень* м. — Карэл. (ЛАБНГ), *кмін* м. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, Бялькевіч, ЭСБМ, ЖС), *кмінь* м. — Капыл., Стол. (ЛАБНГ), *тмін* м. —

Брэсц., Гл., Рэч., Калінк., Чач., Буда-Каш., Добр., Глыб. (ЛАБНГ, СПЗБ), *цмін* м. — усх.-пал. г., Верхнядзв. Мёр. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС), *цмян* м. — Гом. (ЛАБНГ), *цмень* м. — Лоеў. (Янкова), *хмін* м. — Чэрык., Рэч., Краснап. (ЛАБНГ, Бялькевіч), *атме́н* м. — Светлагор. (ЛАБНГ), *атмі́н* м. — Маз. (ЛАБНГ), *укме́н* м. — Бял., Бабр., Жлоб. (ЛАБНГ), *часмі́н* м. — Нясв. (Мат. мін.-мал.), *ніту́ніч* м. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *сухаве́йка* ж. — Воран., Смарг., Навагр. (СПЗБ, Кісялеўскі), *сухадо́лькі* мн. — Астр. (СПЗБ), *чуйве́цер* — Валож. (ЭСБМ), *нечуйве́цер* м. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *курасле́п* м. — Мёр. (ЖС), *га́нуш* м. — Добр. (ЛАБНГ), *чарну́шка* ж. — Люб. (ЛАБНГ), *зя́лкі* мн. — Кір. (ЛАБНГ), *маркаўня́к* (*моркувня́к*) м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *дзі́кая марква́ (морква́)* — Кам., Івац. (ЛАБНГ), *дзі́кі укро́п* (*ды́кый окрі́п*) — Драг., Пін. (ЛАБНГ).

Крапіва

Расліна з тонкімі пякучымі валаскамі на сцябле і лісці.

крапіва ж., *крапі́ўка* ж. памянш. — агульн. (АЛА, ЛАБНГ, ДАБМ, СПЗБ, СЦБ, Мат. мін.-мал., Юрчанка, Янкова, Янкоўскі, Цыхун, Каспяровіч, ЖС, ГЧ, Сл. Гродз., Бялькевіч, ЛП, Ластоўскі, Кісялеўскі), *крапіва́* ж. — цэнтр. з. (АЛА, ЛАБНГ, Сцяшковіч, СПЗБ, Каспяровіч, Бялькевіч, ЖС, НЛ, Мат. апыт.), *крапівіца* ж. — Лоеў., Краснап. (Бялькевіч, Янкова), *пракі́ва* ж. — Акц., Драг., Пін., Стол., Жытк., Бяроз., Івац. (АЛА, ЛАБНГ, ДСБ, ТС, ЛП, Мат. Гом.), *праківа́* ж. — Драг., Малар., Стол., Лельч. (ЛАБНГ), *бракі́ва* ж. — Стол., Пін., Лельч. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС), *пакры́ва* (*пукрэ́ва*) ж. — Драг. (ЛАБНГ), *пакрыва́* ж. — Іўеў., Драг. (ЛАБНГ), *стракі́ва* ж. — Рас., Пол., Гарад., Шум. (АЛА, СПЗБ, Каспяровіч, Станкевіч, Шаталава), *стрыка́чка* ж. — мясц. (Станкевіч), *стрыку́чка* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *смакту́ха* ж. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *кастры́ва* ж. — Віц. р. (ЭСБМ, Станкевіч, Каспяровіч),

абжо́га (*обжо́га*) ж. — Лельч. (ЖС), *чы́сцік* м. — Жлоб., Лельч. (Мат. Гом.); *крапіва вялікая* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Жыгучка: *жыгу́чка* ж. — паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, Бялькевіч, Мат. апыт., Ластоўскі, Станкевіч, Насовіч, Кісялеўскі), *жыгу́тка* ж. — Астр. (Сл. Гродз.), *жыку́чка* ж. — Чэрв. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *жыгу́шка* ж. — Кам. (ЛАБНГ), *жыжу́тка* ж. — Астр. (СПЗБ), *жыжу́ха* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *жы́жка* ж. — цэнтр. з., паўдн.-зах. д., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, ЭСБМ, ТС, СЦБ, Мат. мін.-мал., Мат. Гом., Насовіч, Кісялеўскі, ЖС, ГЧ, Мат. апыт.), *жы́шка* ж. — Астр., Слон., Ваўк. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *жэ́шка* ж. — Гродз. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Цыхун), *жгу́чка* ж. — усх.-маг. р., Пін., Мёр. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Бялькевіч, Кісялеўскі, Насовіч, ЖС), *жы́чка* ж. — Докш., Маст., Шчуч., Чэрв., Старадарож., Навагр., Глыб., Чэрв., Пух. (АЛА, СПЗБ, Мат. апыт.), *жу́чка* ж. — Мядз., Віл. (ЛАБНГ, СЦБ), *жэ́чка* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *жы́чкаўка* ж. — Смарг. (СПЗБ), *джыгу́чка* ж. — Гродз. р., Бран. р. (Кісялеўскі, Растаргуеў, Верас), *жы́гаўка* ж. — Чэрв., Лаг., Краснап. (СЦБ, Мат. мін.-мал., Бялькевіч), *жа́гаўка* ж. — Жытк. (ТС), *жа́га* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *жыгу́ха* ж. — Латгал. р. (СПЗБ), *жыгу́та* ж., *жыгу́тка* ж. — Пол., Астр. (ЛАБНГ), *жыгу́шка* ж. — Кам. (ЛАБНГ), *жыву́шка* ж. — Паст. (ЛАБНГ), *жыжу́нка* ж. — Брэсц. (ДСБ), *жаглі́ўка* ж. — Гарад. (ЛАБНГ, ЭСБМ, НЛ), *зы́ска* ж. — Раг. (ЛАБНГ), *пяку́чка* ж. — Ушацк., Бераст., Пін., Лельч. (ЛАБНГ), *стрэкі́ва* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *жы́чкая крапі́ва* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *жы́шкая крапі́ва* — цэнтр. з., зах.-пал. г., спарадычна паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *пяку́чая крапі́ва* — Брэсц., Бяроз. (ЛАБНГ), *мала́я пракі́ва* (*мала́я прокі́ва*) — Лельч. (ЛАБНГ), *сво́йская крапі́ва* — Стол. (ЛАБНГ), *дро́бная бракі́ва* (*дрі́бна брокы́ва*) — Пін. (ЛАБНГ).

Крапінец

Расліна з вузкім лінейна-ланцэтным лісцем і сінімі, пурпуровымі, ружовымі або белымі кветкамі, сабранымі ў гронкі.

Крапінец звычайны: *крапінец* м. — Маг. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *зязюльчыны ручнікі* — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Верас), *надсаднік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *лянок божы* — Віц. (СПЗБ), *дзікі лён* — Ашм. (СПЗБ), *блашчынец* м., *блашчыннік* м. — мясц. (ЭСБМ).

Крапінец чубаты: *козлік* м. — Хойн., Лоеў. (Мат. Гом.), *малыя козлікі* — Мін. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *шчэпа* ж. — Смален. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *вераднік* м., *вярэднік* м. — Віц. р., Маг. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭСБМ).

Красаўка, беладонна

Расліна з паніклымі чырванавата-бурымі кветкамі і чорна-бліскучымі сакаўнымі ягадамі.

красаўка ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *нахільнік* м. — пал. р. (ЭСБМ, ЛП), *ягады воўчыя* — Маг. р. (Кісялеўскі), *шалей* м. — мясц. (Ластоўскі).

Крываўнік

Расліна з белымі кветкамі, сабранымі ў кошык, з пёрыстымі рассечанымі лістамі і моцным пахам.

крываўнік м. — спарадычна агульн. (ЛАБНГ, Станкевіч, Сцяшковіч, Кісялеўскі, Шатэрнік, Верас, ЛП, Мат. апыт.), *крываўнік* м. — зах.-пал. г., Панят. р. (ЛАБНГ, ЛП, Мат. апыт.), *крывавец* м. — Гом. р., Бераст., Лоеў. (ЭБ, Кісялеўскі, Янкова), *крываўка* ж. — Верхнядзв., Бераст., Рас., Смал. (ЛАБНГ, СЦБ), *крэўнік* м. — Воран. (ЛАБНГ), *крывапуск* м. — Гродз. р., Маг. р. (Насовіч, Станкевіч, Кісялеўскі), *крываціч* м. — Кругл. (ЛАБНГ), *серпарэз* м. — спарадычна сярэд.-бел. г., усх.-пал. р.

(ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЛП), *сярпо́ўнік* м. — Брасл. (ЛАБНГ), *серпарэ́знік* м. — Лоеў., Гом., Паст., Стол., Жытк., Лельч., Петр. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЭБ, Мат. Гом., Янкова, Кісялеўскі, ЖС, ЛП), *серпае́жнік* м. — Жытк. (Мат. Гом.), *серпарэ́жнік* м. — Раг. (Мат. Гом.), *пары́з* м. — Гарад., Чав., Латгал. р. (СПЗБ, ЛАБНГ), *парэ́знік* м. — Гарад. (ЛАБНГ), *падбе́л* м. — усх. з., Гродз. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, Бялькевіч, Шатэрнік, Мат. Гом., Кісялеўскі, ЛП, ЭСБМ), *падбе́ла* ж. — Валож. (СЦБ), *падбе́ла кра́сная* — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *ахла́* ж. — Смален. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі, Станкевіч, Дабравольскі), *ахле́й* м. — Смален. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *шчыр* м. — Старадарож. (СПЗБ), *стано́ўнік* (*стоно́ўнік*) м. — Лельч. (ЖС), *валасьні́к* м. — Краснап. (Бялькевіч), *белагало́вік* м. — Дзятл. (ЛАБНГ), *белагало́вец* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *рудамётка* ж. — Смален. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *ка́рэўка* ж. — Хойн. (Мат. Гом.), *пыжма* ж. — Ветк., Раг., Рэч., Лоеў., Буда-Каш. (Мат. Гом.), *дзераўя́нка* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *дзярэ́віій* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *тысенчнік* м. — Лях. (СПЗБ), *тысячалі́снік* м. — Бял. (ЛАБНГ), *разу́ха* ж. — Брэсц. (ЛАБНГ), *пле́шнік* м. — Ушацк. (ЛАБНГ), *грудна́я трава́* — Смален. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *іва́нава кроў* — Мсцісл. (ЛАБНГ), *сямёнава кроў* — Клім. (ЛАБНГ).

Крывацвет

Расліна з блакітнымі кветкамі ў моцнааблісцелых завітках.

крывацве́т м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *калю́чнік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *пакраве́ц* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *сушо́нік* м., *су́шанік* м., *сушо́ннік* м. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *страсні́к* м. — (ЭПБ), *ста́раснік* м. — Лёзн. (Каспяровіч), *ста́расцнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Крынічнік

Лекавая расліна з ружавата-блакітнымі кветкамі ў невыразных гронках.

Крынічнік-дуброўка: *расхóднік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *кандрáцікі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ужóўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *трыдзевя́тка* ж. — Маг. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *дзеравя́нка пóльная* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *сярдзéчнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *палéйка* ж. — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Верас), *незабýдка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *слепатá* ж. — Стол. (ЛП), *кýрача слепатá* — Стол. (ЛП).

Крынічнік лекавы: *расхóднік* м. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *варóннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *сухóтнік* м. — пал. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭБ), *пржэ́тачнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *паруиіэ́нец жанóчы* — Гродз. р. (ЭБ, Кісялеўскі), *урáзнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *рáквіца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *кандрáцікі* мн. — Віц. (Кісялеўскі), *сцілáха* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сцялýха* ж. — Маг. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *сіялýха* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *станаўнíк* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *лянóк бóжай мáцеры* — Стол. (ЛП).

Крынічнік паручайны: *казарóст* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭСБМ), *бабóўнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *крынíчнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, Гарэцкі, Станкевіч, ЭСБМ).

Крынічнік даўгалісты: *расхóднік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *падхлóп* м. — Віц. р., Маг. р. (ЭСБМ, ЭПБ, Каспяровіч, Кісялеўскі), *бурáчнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *паруиіэ́нец* м. — Гродз. р. (ЭСБМ, Кісялеўскі), *шалфéй баравы́* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *турэ́чынка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Крынічнік шчытковы: *ужóўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *вужóўнік (ужóўнік)* м. — Віц. р., Маг. р., Лёзн. (Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭСБМ).

Крынічнік каласісты: *травá андрэ́еўская* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *грызнік* м. 'разнавіднасць крынічніку' — Бяроз., Лаг. (СЦБ).

Куколь

Расліна пераважна з ружовымі кветкамі і ядавітым насеннем; пустазелле, якое расце сярод злакаў.

кукóль — Мін., Брэсц., Гом., Маг., Гродз., Ганц., Чэрв., Жытк., Гарад., Вілен. р. (СПЗБ, ТС, ЭСБМ, Мат. Гом., Сцяшковіч, Кісялеўскі), *кýкаль* м. — Гродз. р., Маг. р., Лоеў., Брасл., Лаг., Стаўб. (СПЗБ, СЦБ, Кісялеўскі, Станкевіч, Мат. Гом., Шатэрнік, Ластоўскі, Верас), *кукýль* м. — Свісл., Слон., Шчуч., Пруж. (СПЗБ, Шаталава, Мат. апыт.), *кóкаль* м. — Бяроз. (Шаталава), *какóль* м. — Бяроз., Брэсц. (ДСБ), *кукéль* м. — Гом. р. (Мат. Гом.), *кукýлькі* мн. памянш. — Пух. (СПЗБ), *гýгаль* м. — Гродз. р., Маг. р., Барыс. (СЦБ, Мат. мін.-мал., Станкевіч, Насовіч, Кісялеўскі), *тýгаль* м. — Віц. р. (ЭБ, Кісялеўскі, Верас), *кóнкуль* м. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, ЭСБМ), *вадап'я́н* м. — Ганц. (СПЗБ), *кукýшкін лён* — Гом. р. (Кісялеўскі), *зязю́льчын лён* — мясц. (ЭПБ).

Купалка

Расліна з бледна-ліловымі кветкамі па краях і жоўта-зялёнымі ўсярэдзіне, сабранымі ў кошык.

купáлка ж. — Чэрв. (Шатэрнік), *багáтка* ж. — Мядз. (СЦБ), *страмéнты* мн., *страмéнкі* мн. — Пін. (ЛП), *іванéц* м. — Бярэз. (СЦБ), *івáн-травá* — Смал. (СЦБ), *івáн пóсны* — Круп. (СЦБ).

Купалка едкая: *купáлка* ж. — Віц. р., Мін. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭСБМ), *купáла* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *купáлкі* мн. — Гом. (Кісялеўскі), *дóля* ж. — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *дóльнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, ЭПБ), *загáдка* ж., *загáдкі* мн. — Віц. р.,

Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сіналóй* м. — Маг. (Кісялеўскі, ЭПБ), *пушкí* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Купалка канадская: *калатóўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *манíкта* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭБ).

Купкоўка зборная

Расліна, падобная да злакаў, з кветкамі, сабранымі ў мяцёлкі.

купкóўка ж. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *псіўлюй* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *яжá* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мізанíца* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Лаганец

Невялікая расліна з жоўтымі ў форме язычка кветкамі і прадаўгаватым лісцем каля кораня.

лелячáй м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *травá залатýшная* — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ).

Лебяда

Расліна з голым сцяблом і зубчастым лісцем, пакрытым сізым налётам, і зеленаватымі кветкамі, сабранымі ў гронку.

лебядá ж., *лябёдка* ж. памянш., *лебядзíніна* ж. (адна), *лебядзíнінка* ж. памянш. — агульн., Вілен. р., Латгал. р., Беластоц. р. (СПЗБ, ТС, НЛ, ЖС, ГЧ, НЛГ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Бялькевіч, Юрчанка, Мат. апыт., ЭСБМ), *лебядá бéлая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *лабадá* ж. — паўн.-зах. з., усх.-пал. р., Вілен. р., Латгал. р., Беластоц. р. (СПЗБ, ГЧ, Мат. Гом., Кісялеўскі, Янкова, Сцяшковіч, Ластоўскі), *лабадá свінáя* — Гом. р. (Кісялеўскі), *лабóднік* м. — мясц. (Ластоўскі), *лабадóўнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *быльнік* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *гусíннік* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч).

Лісахвост, батлачык

Злакавая расліна з вялікай колькасцю добра аблісцвелых сцяблоў і суквеццем у выглядзе мяцёлкі.

лісахво́ст м. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *батла́чык* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *батла́нчык* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Ліснік, гл. **Паслён.**

Лопух

Вялікая расліна з лілова-пурпуровымі кветкамі, буйнымі шырокімі лістамі і ўчэпістымі калючкамі.

ло́пух м., *лапушо́к* м. памянш.— усх.-маг. р., паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, Насовіч, Мат. апыт., ЭСБМ), *лапу́х* м. — зах.-пал. г., спарадычна зах. з., Мін. р., Смален. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Шатэрнік, Верас, Сцяшковіч, Дабравольскі, Ластоўскі, ЭСБМ), *лапу́х суко́нны* — Вілен. р. (СПЗБ), *лапуха́* ж. — Мёр., Брасл., Паст., Астр., Смарг. (СПЗБ, ЖС, ЭСБМ), *лапу́шнік* м. — Маз., Смален. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *ло́пен* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *ло́пуцень* м. — Брэсц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *рапе́й* м. — Панім. р., Брэсц., Лельч., Чэрык. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Сцяшковіч, ЭБ), *рапе́нь* м. — Шчуч. (СПЗБ), *рапу́й* м. — Нараўл. (ЛАБНГ), *рапе́йнік* м. — Панім. р., спарадычна. усх. з. (ЛАБНГ), *рапо́ўнік* м. — Пол. (ЛАБНГ), *рапе́шнік* м. — усх.-пал. р. (ЛАБНГ, ЖС, ГЧ, Мат. Гом., Шаталава), *рапя́шнік* м. — Лоеў. (Янкова), *рэ́пашнік* м. — Нараўл. (Мат. Гом.), *рапе́х* м. — Добр., Рэч. (ЛАБНГ), *рэ́пех* м. — Добр., Рэч. (ЛАБНГ), *рапя́шша* н. зборн., *рапяшэ́* н. зборн. — Петр. (ЛАБНГ), *рэ́пік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *рэ́пнік* м. — Валож., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *рапні́к* м. — Іўеў. (ЛАБНГ), *рапа́к* м. — Ваўк. (СПЗБ, Сцяшковіч), *верапе́й* — Дзятл., Маст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *дзед* м. — усх.-маг. р., Мёр., Лёзн. (ЛАБНГ, ЖС, Юрчанка), *дзяды́* мн. — усх. з.,

Астр., Віл., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *дзядкі* мн. — Гродз. р., Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *дзядуны́* мн. — Асіп. (ЛАБНГ), *дзядо́ўнік* м. — паўн.-усх. д., Смален. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Насовіч, Дабравольскі, Станкевіч, ЭПБ, ЭБ), *брыль* м. — Мсцісл. (Юрчанка), *брылі́* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *брылёўнік* м. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Насовіч, Каспяровіч, ЭПБ), *шáпашнік* м. — спарадычна паўн.-усх. д., Пух. (ЛАБНГ, СПЗБ), *капялю́шнік* м. — Віл., Стол. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, ЭСБМ), *каўту́ннік* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *кубáрышнік* м. — Жлоб. (ЛАБНГ), *шапі́рнік* м. — Жытк. (ТС), *капту́р* м. — Бабр. (ЛАБНГ, НЛ), *кубáр* м. — Кір. (ЛАБНГ), *бадáк* м. — Ваўк. (Сл. Гродз.), *бадзю́лькі* мн. — Верхнядзв. (ЛАБНГ), *гузы́* мн. — Мсцісл. (ЛАБНГ), *ваўкі́* мн. — Слуц. (ЛАБНГ), *сабáчкі* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сабáка* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *сабáчнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *шчапá* ж. — Нясв. (ЛАБНГ), *задзёрка* ж. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *чортапало́х* м. — Бяроз., Стол. (ЛАБНГ), *падты́ннік* м. — Лельч. (НЛ), *рáнік* м. — Лун. (ЛАБНГ), *качыне́ц* м. — Гродз. р. (Сл. Гродз.), *жывакóст* м. — Лун. (ЛП).

Любіста

Высокая расліна з голым трубчастым сцяблом, зеленавата-жоўтымі, сабранымі ў парасонікі кветкамі і бліскучымі лістамі.

любі́ста ж. — віц.-маг. г., Смален. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *любі́м* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *лы́бчык* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *ладу́к* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *сардэ́чнік* м. — Віц. р. Кісялеўскі).

Макрыца, зоркаўка

Невялікая расліна з паўзучым сцяблом і дробнымі белымі кветачкамі; расце ў сырых месцах.

макрыца ж. — агульн., за выключэннем поўдня Беларусі (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., Мат. Гом., ЖС, НЛГ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Каспяровіч, Верас, Сцяшковіч, Цыхун, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт., ЭСБМ), *макрыца белая* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *макрэц* м. — усх.-пал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ДСБ, ЛП, ЖС, Янкоўскі, Шаталава, ЭСБМ), *макрэц* (*мокрэць*) м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *макрэз* м. — Лун. (ЛАБНГ, Шаталава, ЭСБМ), *макрычнік* м. — Барыс. (ЭСБМ), *макруха* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, Насовіч, ЭСБМ), *брыца* ж. — Круп. (СПЗБ), *лянок* (*лёнок*) м. — Стол., Лельч. (ТС, ЛП, ЭСБМ), *шаўковая трава* — Лельч. (ЛП), *зорачка* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі), *зоркаўка травяністая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *зоркаўка-пырнік* — Маг. р. (Кісялеўскі), *пырнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *чапняк* м. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *цапняк* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *вушывец* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік).

Малачай

Расліна з ядавітым млечным сокам; мае зеленавата-жоўтыя кветкі і суцэльнае лісце.

малачай м., *малачэй (молочій)* м. — пераважна агульн., за некаторым выключэннем паўн.-усх. д., Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛГ, ЛП, Кісялеўскі, Бялькевіч, Сцяшковіч, Шатэрнік, Мат. апыт., ЭСБМ), *малачай глухі* 'буйны лугавы малачай' — Жытк. (ТС), *малачай разгаты* — Маг. р. (Кісялеўскі), *малачаў* м. — Мядз. (ЛАБНГ), *маладчай* м. — Стаўб., Гом. р. (З нар. сл., Мат. Гом., ЭСБМ), *малачайнік* м. — усх.-маг. р., Раг. (ЛАБНГ, Бялькевіч, ЭСБМ), *малач'як* м. — усх.-пал. р. (ЛАБНГ, ЛП, НЛ, ЖС, ЭСБМ), *малачняк* м. — Калінк., Лоеў., Нараўл., Хойн., Браг. (ЛАБНГ, ЭСБМ), *малачак* м. — усх.-пал. р. (ЛАБНГ, НС, ЭСБМ), *маладчак* (*малатчак*) м. — Гом. (Кісялеўскі, Мат. Гом., ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *малакан* м. — Буда-Каш., Гом. (Кісялеўскі, Мат. Гом., ЭСБМ), *малоча*

ж. — Гор., Шкл. (ЛАБНГ), *мало́чнік* (*мало́шнік*) м. — паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч, Каспяровіч, ЭСБМ), *мало́тнік* м. — Гарад. (ЛАБНГ), *мало́чніца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *малача́йка* ж. — Малар. (ДСБ), *малако́ бу́слава* (*бу́ськава, буслі́нае*) — усх.-пал. р. (ТС, ЛП), *бу́слікі* мн. — Петр. (ЛП), *бусле́ннік* м. — Петр. (ЛП), *малако́ вужо́вае* — Жытк. (ТС, ЭСБМ), *мучні́к* м. — Лід. (Сл. Гродз.), *мучані́чнік (мучані́шнік)* м. — Ашм. (Сл. Гродз.), *ляшчэ́й* м. — Стол. (ЛАБНГ), *ме́сячнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *ме́сяўнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *за́ячы скок* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *асо́т* (*сот*) м. — Хоц., Буда-Каш. (ЛАБНГ), *падбе́л* м. — Жытк. (ЛП).

Маргарытка, гл. **Стакротка.**

Мардоўнік

Расліна з белымі кветкамі ў шарападобным суквецці і перыстым лісцем.

мардо́ўнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзед* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас).

Маркоўнік

Буйная расліна з лісцем, падобным да морквы, і дробнымі белымі ці жаўтаватымі кветкамі ў парасоніках.

марко́ўнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *маркаўня́к* м. — Драг. (НЛ, ЭСБМ), *ство́льны цвет* — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *ство́лле* н. — Смален. р. (Кісялеўскі), *вадзяны́ укро́п* (*кроп*) — Смален. р. (Кісялеўскі).

Маруна

Расліна з белымі, жоўтымі або ружовымі невялікімі кветкамі ў паўпарасоніках ці ў мяцёлках і суцэльным з прылісткамі лісцем.

мару́на ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *маро́на* ж. — Валож. (СЦБ), *марэ́на* ж., *марэ́на ру́ская* — Смален. р. (Кісялеўскі), *падмарэ́ннік сі́зы* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *мір* м., *мару́на-мір* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *паві́ліца* ж. — Гродз. р., Маг. р., Верхнядзв., Мёр. (ЖС, Кісялеўскі, Каспяровіч, Верас, Шаталава, ЭСБМ), *палявіца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *паву́тка* ж. — Кам. (Шаталава), *уро́чнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *уро́чнік бе́лы* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *уро́чнік жо́ўты* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *маслянка* ж., *маслянка жо́ўтая* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *макрэ́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *макры́ца цвя́тная* — Маг. р. (Кісялеўскі), *перапалё́чнік* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *сухало́м* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *сцверало́м палявы́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *мядуні́ца* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *дзяра́чка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сцярдзю́шка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *дзяргу́н* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ла́пка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ляно́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *гра́днік* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *лесава́я рэзеда́* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *го́льнік* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч).

Меліса

Расліна з белымі або ружовымі кветкамі і прыемным пахам.

мелі́са ж. — паўн.-зах. з., Гродз. р., Латгал. р., Стол. (СПЗБ, СЦБ, Кісялеўскі, Верас, ЭСБМ), *малі́са* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *малі́за* ж. — паўн.-зах. з., Гродз., Лях. (СПЗБ), *мане́са* ж. — Карэл. (Н. сл-сць), *ванюха́* ж. — Капыл. (СПЗБ).

Метлюжок

Злакавая расліна з вялікай колькасцю аблісцвелых сцяблоў і раскідзістай мяцёлкай кветак.

метлюжо́к м., *метлюжо́к лугавы́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *мя́тлік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *мятлю́г* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ), *мятлю́к* м. — Чэрв. р., Мін. р. (Шатэрнік), *метлюга́* ж. — Стол. (ТС), *мятлі́ца* ж. — паўн.-зах. з., Ганц., Стол., Вілен. р. (СПЗБ, ТС, Верас, Мат. апыт., ЭСБМ), *мядлі́ца* ж. — Раг. (Мат. Гом., ЭСБМ), *смільга́* (*смілга́*) ж. — Паст., Астр. (СПЗБ), *мурава́* ж. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭСБМ), *метлюжо́к-мурава́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *амяла́* ж. — Чэрв. р., Мін. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік, Станкевіч, ЭСБМ), *пырэ́й* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *смаргане́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Мурожніца, гл. **Аўсяніца.**

Мыльнік

Расліна з доўгім вострым лісцем, белымі ці ружовымі кветкамі; яе карані выкарыстоўваюцца як заменнік мыла.

мы́ла н. — Мін. р. (Кісялеўскі), *мы́ла саба́чае* — Лун., Маз., Брэсц., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЛП, Верас, Сцяцко), *мы́лец* м. — Пух. (СЦБ), *мы́льнік* м. — Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *мыльня́нка* м. — Мсцісл. (Бялькевіч, ЭСБМ), *мала́нка* ж. — Навагр. (Сл. Гродз., ЭСБМ), *фія́лак палявы́* — Мін. р. (Кісялеўскі), *гваздзі́ка ле́тняя* — Стол. (ЛП), *начні́к* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *малі́са* ж. — Астр. (Сцяшковіч), *панчо́шнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *пузы́рнік* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *бялу́ха* ж. — Стол. (ЛП), *малач'я́к* м. — Лельч. (ЛП, ЭСБМ), *малако́ бу́слава* — Маз. (ЛП), *буха́лцікі* мн. — Стол. (ЛП), *бабо́ўнік мы́льны* — Петр. (ЛП), *бабо́ўнік палявы́* — Петр. (ЛП), *боб каша́чы* — Жытк. (ЛП).

Мядзведжая цыбуля, гл. **Чарамша.**

Мята

Расліна з моцным пахам, зубчастым лісцем і дробненькімі ружова-ліловымі кветачкамі.

мя́та (*м'я́та, мня́та, мне́тва*) ж. — паўн.-зах. з., усх.-пал. р., Леп., Віц. р., Латгал. р. (ТС, ЖС, ГЧ, НЗ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Мат. апыт., ЭСБМ), *мя́та паху́чая* — Мін. р. (Кісялеўскі), *паху́чка* ж. — Шчуч. (Мат. Гом., Насовіч), *пінаве́й* м. — Гродз. р. (Сл. Гродз.), *ру́та* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *мя́та лядо́вая* (*хало́дная, суко́нная, кру́глая*) — Хойн., Гом., Маг. р. (ГЧ, Кісялеўскі), *мя́та раго́вая* (*раго́ва*, *бліску́шчая*) — Хойн. (ГЧ).

Мята дзікая, сабачая: *дзі́кая* (*дзі́ка*) *мя́та* — Маг. р., Слон., Маст., (СПЗБ, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *мя́та саба́чая (саба́ччая, саба́ча)* — Чэрв. р., Мін. р., Старадарож., Мёр., Шум., Леп., Докш., Мсцісл., Гродз. р., Драг. (СПЗБ, Сл. Гродз., ЖС, Кісялеўскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *сабачэ́ўнік* м. — Бяроз. (Кісялеўскі), *мя́та палява́я* — Маг. р. (Кісялеўскі), *мя́тка* ж., *мя́тка палява́я* — зах.-пал. г., Гродз. р., (Кісялеўскі, Верас), *мя́та про́стая* — зах.-пал. г., Маг. р., (Кісялеўскі), *мя́та каці́ная* — Смален. р. (Кісялеўскі), *мя́та* (*ме́нта*) *пятро́ва* — зах.-пал. г., Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас), *мя́та пе́рная* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *мя́та сцюдзёная* — Мін. р. (Кісялеўскі), *сцюдзя́нка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мя́та кучара́вая* — Гом. р. (Кісялеўскі), *мя́та лясна́я* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мя́та бало́тная* — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *мя́та пухо́вая* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *ша́нта палява́я* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *ша́нта дзі́кая* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *душы́ца дзі́кая* — Смален. р. (Кісялеўскі), *шы́шка ві́нная* — Маг. р. (Кісялеўскі), *ля́скаўка* ж. — Жытк. (ТС), *падгру́днік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *шумя́та* ж., *шумя́та лесава́я* — Мін. р. (Кісялеўскі), *смярдзю́ха* ж., *смердзюха́* ж. — Іўеў., Карэл. (СПЗБ), *смярдзю́чка* ж. — Віл. (СПЗБ), *падбе́л ваню́чы* — Стол. (ТС).

Мятліца

Злакавая расліна з вузкім шурпатым лісцем і суквеццем у выглядзе мяцёлкі.

мятліца ж. — Маг. р., Гом. р., Чэрв. р., Ашм., Мсцісл. (Кісялеўскі, Бялькевіч, Шатэрнік, Станкевіч), *мядліца* ж. — Раг. (Мат. Гом.), *мятлюг* м. — спарадычна паўдн.-усх. з., Гродз. р., Маг. р. (Мат. Гом., Кісялеўскі, Верас, Станкевіч, ЭСБМ), *мятлюк* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік, Станкевіч), *мятляк* м. — Лях. (СПЗБ), *мятлюжок* м. — усх.-маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *мятлік* м. — Чэрв. р., Лельч., Лоеў., Буда-Каш. (Мат. Гом., Шатэрнік, Янкова), *мятла* ж. — Мёр. (ЖС), *мяцёлка* ж. — Мёр. (ЖС), *мятліна* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў, Станкевіч, ЭСБМ), *мятлінак* м. — Слон. (Сл. Гродз., ЭСБМ), *амяла* ж. — Стол., Жытк., Пол. (ЖС, НЛ), *касцёр* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *касцярушка* ж. — Гом. р. (НЛГ), *разак* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Мятлічка

Расліна з вузкім доўгім шурпатым лісцем і суквеццем у раскідзістай мяцёлцы; мае доўгі асцюк.

мятлічка ж. — Маг. р., Гом. р., Слон. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *мятла* ж. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *мятлуг* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Мяшэй

Расліна з вузкім доўгім лісцем і шчаціністым каласком кветак на кароткай ножцы.

мяшэй м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мяжэй* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *прада* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Наперстаўка

Высокая расліна з суцэльным прадаўгаватым лісцем і буйнымі жоўтымі ці чырвона-пурпуровымі кветкамі, падобнымі на напарстак.

па́лечнік жо́ўты (*чырво́ны*) — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Начная свечка, гл. **Аслíннік.**

Начная фіялка, гл. **Вячорніца.**

Незабудка

Невялікая расліна з дробнымі блакітнымі кветкамі і падоўжаным лісцем.

незабу́дка ж. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Кісялеўскі), *неўзабу́дка* ж. — Пін. (Шаталава, ЭСБМ), *незабу́дзька* ж. — Карэл. (Шаталава, ЭСБМ), *незабу́дзіца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *незабу́дкі* мн. — Стол., Жытк., Петр., Гом. (ЛП, Кісялеўскі, ЭСБ), *незапаміна́й* м. — Смарг., Шчуч. (ЛАБНГ), *незапаміна́йка* ж. — Шчуч., Воран., Астр. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. мін.-мал., Шаталава, ЭСБМ), *галубкі́* мн. — Лях. (ДСБ), *галуба́я* (*кве́тка*) — Карэл. (ЛАБНГ, АЛА), *сі́ненькі* (*цвято́к*) — Лёзн., Слаўг., Драг. (ЛАБНГ, АЛА), *жыва́я кве́тка* — Лях. (ЛАБНГ), *сляпа́й* м. — Лельч. (ЖС), *куры́ная слепата́* — Жытк. (ТС), *міну́шачка* ж. — Ганц. (ЛАБНГ, АЛА), *кру́пнічак* м. — Шчуч. (Сл. Гродз., ЭСБМ), *ле́скавіца* ж. — Дзятл. (Сл. Гродз., ЭСБМ), *смярто́льнік* м. — Мядз. (Мат. мін.-мал.), *лазі́ніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *жа́бернік* м. — Жытк. (ТС), *жа́біныя во́чкі* (*жа́б'і а́чкі*) — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ, ЭБ), *па́церачка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *палява́я разе́та* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ).

Нівянік, гл. **Рамонкі.**

Павіліца, гл. **Маруна.**

Павітуха

Расліна без каранёў і зялёнага лісця, сцябло якой абвівае іншыя расліны і жывіцца за іх кошт.

паўю́ха ж. — Ваўк. (СПЗБ, ЭСБМ), *по́вець* ж. — Гарад. (СПЗБ), *паўзу́ха* ж. — Шум. (СПЗБ), *лі́пец* м. — Жытк.

(ТС, ЭСБМ), *ліпчыца* (*лыпчыця*) ж. — Кобр. (СПЗБ), *дзераза́* ж. — Стол. (ТС), *сяру́ха* ж. — Жытк. (ТС), *жабёрка* (*жаб'ёрка*) ж. — Жытк. (ТС).

Павой, калістэгія

Расліна з доўгім сцяблом і адзіночнымі бела-ружовымі кветкамі.

паво́й м. — Стол. (ТС, ЭСБМ), *паво́я* ж. — Стол. (ТС, ЭСБМ), *павіха́* ж. — Стол. (ТС), *паві́ту́ха* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *узуно́к* м. — Лоеў. (Мат. Гом.), *уюно́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бяро́зка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі),

Павойнік

Высокая расліна з белымі або жоўтымі кветкамі, сабранымі ў шчыткападобныя суквецці; уецца.

апаво́йнік м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *лазі́нка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭСБМ), *нарыу́нік* м. — мясц. (Ластоўскі), *гуне́ц* м. — мясц. (Ластоўскі), *жыгуне́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Падарожнік, гл. **Трыпутнік**.

Падбел

Невялічкая расліна з адзіночнымі жоўтымі кветкамі ў кошыку, якія з'яўляюцца раней за лісце, мае шырокае лісце, пакрытае з-пад нізу белымі варсінкамі.

падбе́л м. — пераважна ўсх. з., за выключэннем пал. р., Брэсц. р., Гродз. р., Слон., Смален. р. (СПЗБ, ЛП, Кісялеўскі, Бялькевіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Верас, Даб-равольскі, Ластоўскі, Станкевіч, Мат. апыт., ЭСБМ), *падбя́л* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *пабе́л* м. — Ваўк. (СПЗБ), *паўбе́л* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *падбе́ла* ж. — Сен. (Каспяровіч), *падбе́луха* ж. — Сен. (Каспяровіч), *ма́тачнік* (*ма́тшнік*) м. — Маг. р., Брасл., Віл., Вілен. р., Латгал. р.

(Кісялеўскі, Насовіч, СПЗБ, ЭСБМ), *маць* (*мáці*)*-і-мáчаха* (*маць-мáчаха*) ж. — Маг. р., Жытк., Слон., Дзятл., Шчуч., Леп., Мёр. (СПЗБ, ТС, ЖС, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *мáтка-і-мáчаха* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *мацярдýшка* ж. — Карэл. (Сцяшковіч, ЭСБМ), *лóпух* м. — Слон., Смален. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт., ЭСБМ), *плюснік* м. — Шчуч. (СПЗБ), *рóжавік* м. — Віл. (СПЗБ), *бяссмéртнік* м. — Лельч., Пін. (ЛП), *цар-зéлле* — Стол., Жытк. (ТС), *малачáй глухí* — Жытк. (ТС).

Падтыннік, чыстацел

Расліна з жоўтымі кветкамі, сабранымі ў парасоністае суквецце, і пакрытым валаскамі лісцем; пры надломе дае густы ярка-аранжавы млечны сок.

падты́ннік м. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *паддым-нік* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *чыстацéл* м. — Віц. р., Мёр., Леп., Буда-Каш., Жытк., Слон. (ТС, ЖС, ГЧ, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *чыстацéльнік* м. — Стол. (ТС), *чысцяк* м. — Буда-Каш. (Мат. апыт.), *цынцылéй* м. — Гродз. р. (СПЗБ), *цанцалéя* (*цанцылéя, цынцылéя)* ж., *цынцылíя* ж. — Гродз. р., зах.-пал. г., Вілен. р. (СПЗБ, Кісялеўскі, Верас, ЭПБ, ЭБ), *цымбалéй* м. — Паст., Вілен. р. (СПЗБ), *цындалéй* м. — Лях., Слон., Паст., Маг. р., Вілен. р. (Кісялеўскі, СПЗБ, Мат. апыт.), *цындалéя* ж., *цындалíя* ж. — Слон., Шчуч. (СПЗБ, Мат. апыт.), *дзіндзілéя* ж., *дзіндзялéй* м. — Іўеў., Віл., Смарг. (СПЗБ), *сындылíя* ж. — Карэл. (СПЗБ), *цан-тылíя* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *селідáрня* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *цалідóнія* (*цылідóнія*) ж. — Маг. р., Паст. (СПЗБ, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *цалідóўнік* м. — Пух. (ЖС), *малачáй жóўты* — Маг. р., Дзятл. (Кісялеўскі, Сцяшковіч, ЭПБ, ЭБ), *жалтáчнік* м. — Брасл. (СПЗБ), *рáннік* м. — Жытк., Петр. (ТС, ЛП), *рáлнік* м. — Жытк., Петр. (ТС, ЛП), *серабрáнік* м. — Маз. (ЛП), *лýннік* м. — Стол. (ЖС), *шáльнік* м. — Жытк., Лельч. (Мат. Гом.), *чóртава срэ́бра* — Сен. (Каспяровіч, Станкевіч), *чóртава сéмя* — Маг. р. (Кі-сялеўскі), *крывáўнік* м. — паўн.-зах. з., Вілен. р., Гарад.

(СПЗБ), *крывоўнік* м. — паўн.-зах. з., Вілен. р., Гарад. (СПЗБ), *кроўнік* м. — Лаг. (СЦБ), *божае чало* — Стол. (ЛП), *чалавечнік* (*чалавеишнік*) м. — Лельч. (ЛП), *марочнік* (*марошнік*) м. — Лельч. (ЛП, СПЗБ), *бяльменчык* м. — Стол. (ЛП), *тоя* ж. — Лельч. (ЛП), *грызнік* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *гаркаўка* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *ёдавая трава* — Латгал. р. (СПЗБ).

Пакрывец, анхуза

Расліна, сцябло якой пакрыта шорсткімі валаскамі, з сіне-фіялетавымі кветкамі і прадаўгаватым лісцем.

валовы язык — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *заячая салата* (*заячы салат*) – Гродз. р. (Кісялеўскі,ЭПБ, ЭБ), *мядоўка* ж. — Гродз. р., Пін. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *мядоўніца* ж. — Стол. (ЛП), *чарвечнік* м. — Петр. (ЛП).

Палын, чарнобыль

Высокая расліна з перыстым лісцем, якая мае моцны пах і горкі смак.

палын м. — асн. мас. г., зах.-пал. г., Вілен. р., Латгал. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, Кісялеўскі, Насовіч, Бялькевіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Верас, Сцяшковіч, Растаргуеў, Мат. апыт., ЭСБМ), *палынь* ж. — пераважна зах.-пал. г., спарадычна ўсх. з., Смален. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *палынка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *пялын* м. — Паст., Воран., Гродз. р. (ЛАБНГ), *пялун* м. — спарадычна паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Мат. мін.-мал., Сцяшковіч, Шаталава), *быльнік* м. — Докш., Барыс., Гл., Акц., Петр., Лельч., Карэл., Ветк. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *быльняк* м. — Браг. (Мат. Гом.), *бульнячча* н. — Лоеў. (ЛАБНГ), *блошнік* (*блішнік*) м. — Брэсц., Драг., Лун. (ЛАБНГ, ДСБ), *касталом* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *сухалом* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *кнаторжнік* м. — Віл. (СЦБ).

Палын звычайны, або чарнобыль: *чарно́быль* м. — віц.-маг. г., зах.-пал. г., Гродз. р., Слон. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *чарно́быль по́льная* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *чарнабы́ль* м. — зах.-пал. г., Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *чарнабе́ль* м. — мясц. (Станкевіч), *чарнаба́й* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *чарнабы́льнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *чарно́быльнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *бы́льнік* м. — зах.-пал. г., Гродз. р., Мсцісл., Чач. (Кісялеўскі, Бялькевіч, Ластоўскі, Мат. апыт., ЭСБМ), *быльня́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бульня́к* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *бы́ліца* ж. — зах.-пал. г., Гродз. р., (Кісялеўскі), *бы́лле* н. — Пол. (НЛ), *бур'я́н* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *забу́дкі* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *дзе́рава бо́жжа* — Мін. р. (Кісялеўскі).

Палын мяцёлчаты: *кудраве́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *цы́прус* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *цім'я́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дрэ́ўка бо́жа* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *даждзераўё* н. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі).

Панікніца

Апушаная расліна з перыстым лісцем і жоўтымі ці чырванаватымі кветкамі, адзіночнымі або ў шчыткападобным суквецці.

панікніца ж. — віц.-маг. г., Мядз., Смален. р. (СЦБ, Кісялеўскі, Каспяровіч, ЭСБМ), *пано́кніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *паніко́нніца* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *гарлачо́ўка* ж. — віц.-маг. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Верас), *гра́белькі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *куба́рыкі* мн. — Чашн. (Каспяровіч, ЭСБМ), *смаля́ркі* мн. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *жа́біны ку́бачкі* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *гусі́ныя ла́пкі* — Маг. р. (Кісялеўскі), *чо́ртавы гало́ўкі* — Смален. р. (Кісялеўскі), *ажы́ннік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *грэ́бнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *падаро́жнік* м. — зах-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *гваздзі́чнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *падварэ́шнік*

м. — Петр. (ЛП), *будзяга* ж. — мясц. (Ластоўскі), *чагіль* м. — мясц. (Ластоўскі), *хвáйла* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Паслён, ліснік

Высокая расліна з белымі ці ліловымі кветкамі і суцэльным або перыстым лісцем; пры выспяванні мае чорныя або ярка-чырвоныя ягады.

паслён м. — Леп. (Мат. апыт.), *плісклён* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *гліснік* м. — віц.-маг. г., Гродз. р., Смален. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Верас, Станкевіч, Ластоўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *ліснік* м. — Маг. р., зах.-пал. г., Шчуч. (СПЗБ, Кісялеўскі, ЭСБМ), *вóўчыя* (*сабáчыя, свіньíя*) *я́гады* — усх.-пал. р., віц.-маг. г. (ЛП, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *вужóвыя я́гады* — Петр. (ЛП, ЭСБМ), *мядзвéжыя я́гады* — Смален. р. (Кісялеўскі), *зáйцава картóпля* — Ельск. (ЖС), *пусты́рнік* м. — Жытк. (ТС), *дурмáн* м. — Жытк. (ЛП), *дурмáн абыкнавéнны* — Слон. (Мат. апыт.), *глухáя пракíва* (*прокíва глу́ха*) — Жытк. (ТС), *цытвáр* м. — мясц. (Насовіч), *падты́ннік* м. — Лельч. (ЛП, ЭСБМ), *падстрэ́шнік* м. — Стол. (ЛП), *залóзнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *залóцнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *гузíчнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *бздзюжнік* м., *біздзюжнік* м. — Лельч. (ЛП), *гру́шаўнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *зу́бнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *слепатá* ж. — Маз. (ЛП), *гарашы́ца* ж. — Лельч. (ЛП).

Паўночнік

Невялікая расліна з прыкарнявым перыстым лісцем, блакітна-бэзавымі ці ліловымі ў кошыках кветкамі; мае шчаціністае сцябло.

паўнóчнік м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, ЭСБМ), *начнíчнік* м. — мясц. (ЭСБМ), *начнíца* ж. — Слон., Драг., Бярэз. (Мат. мін.-мал., СЦБ, ЭСБМ), *рáннік* м. — Маг. р., зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *каманíчнік* (*каманíшнік*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ),

папкі мн. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч, ЭСБМ), *пóпікі* мн. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч, ЭСБМ), *гаéц* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *гóйнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *марóчнік* (*марóшнік*) м. — Лельч. (ЛП, ЭСБМ), *стáраснік* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *шкабіёза* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *удóвушка палявáя* — Стол. (ЛП), *вырдóўнік* (*вырдóўнэк*) м. — Драг. (ЭСБМ).

Пахучакаласнік

Невялікая расліна з вузкім лінейным лісцем і коласападобным суквеццем; мае прыемны пах.

тóмка ж. — віц.-маг. г., Мін. р. (Кісялеўскі), *тóмка пахýчая* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Пералёт

Невысокая расліна з жоўтымі кветкамі, сабранымі ў галоўчатыя суквецці, і перыстым лісцем.

пералёт м. — Чэрв. р., Маг. р., Паст. (СПЗБ, Кісялеўскі, Шатэрнік), *пралёт* м. — Мёр. (ЖС), *пералётнік* м. — Гродз. р., Навагр. (СПЗБ, Кісялеўскі), *пералётнік жóўты* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *язвавік* м. — Лельч. (Мат. Гом.), *нятýбіц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *смáлквіца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Піжма

Расліна з ярка-жоўтымі кветкамі ў паўшарападобных кошыках і перыстым лісцем; мае моцны пах.

піжма ж. — асн. мас. г., Вілен. р., Латгал. р., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, ГЧ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Дабравольскі, Ластоўскі), *пізьма* ж. — Паням. р., спарадычна паўночны захад, Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Верас, Мат. апыт.), *пыжма* ж. — Бярэз., Кобр. (ЛАБНГ), *пóжма* ж. — Жытк. (ТС), *пýжма* ж. — Рэч. (ЛАБНГ), *ціжма* ж. —

Латгал. р. (СПЗБ), *чыжма* ж. — Брасл., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *спіжма* ж. — Клецк. (ЛАБНГ), *спізьма* ж. — Капыл. (ЛАБНГ), *спіж* м. — Круп. (ЛАБНГ), *сівапізьма* ж. — Гродз. р. (Верас), *піжма́к* м. — Дзятл., Брэсц. (ЛАБНГ), *глісні́к* м. — усх.-пал. р., Краснап. (ЛАБНГ, ТС, ЖС, ГЧ, Бялькевіч), *лісні́к* (*ля́сньік*) м. — Івац., Пруж., Бяроз., Драг., Маз. (ЛАБНГ, ТС, СЦБ, ЭСБМ), *рабінні́к* м. — Ашм., Мядз., Шчуч., Клім. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *дзікая рабінка* — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *ко́варат* м. — Драг. (ЛАБНГ), *ко́варатнік* (*ко́воротнік*) м. — Кам. (ЛАБНГ), *калаваро́тнік* (*коловорі(ю)тнык*) м. — Іван. (ЛАБНГ), *цытва́р* м. — Бяроз., Лун., Пін., Хойн. (ЛАБНГ), *цытва́рнік* (*цэтва́рнык*) м. — Лун. (ЛАБНГ), *серабры́сцік* (*сырыбрі́стык*) м. — Кобр. (ЛАБНГ), *дурма́н* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *чамяры́ца* ж. — Мін. р. (СПЗБ), *палявы́ хмель* — Старадарож. (СПЗБ), *ко́нскі слепаце́нь* — Саліг. (ЛАБНГ), *ру́та* ж. — Жытк. (ТС), *калу́фер* м., *калу́фар* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Насовіч, ЭСБМ), *піво́ня* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *пінаве́я* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі).

Пупок, гл. **Рамонкі.**

Пырнік

Расліна з лінейным вузкім лісцем і суквеццем у выглядзе каласка.

пы́рнік м., *пы́рнічак* м. памянш. — асн. мас. г., акрамя паўднёвай часткі і паўднёва-заходняга памежжа, Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Кісялеўскі, Насовіч, Бялькевіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Сцяшковіч, Верас, Янкоўскі, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *пырэ́й* м. — паўн. р., Панял. р., Барыс., Тал., Бых. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, Янкова, Сцяцко, Мат. апыт.), *прэй* м. — Слон. (Мат. апыт.), *пы́рай* м. — зах.-пал. г., паўдн.-усх. з., Панял. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ГЧ, Сцяшковіч, Янкоўскі, Цыхун), *пы́рый* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *пу́рай* м., *пурэ́й* м. —

Жытк., Петр., Ельск., Браг. (Мат. Гом., ТС, ЖС), *пыр'як* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *пырняк* м. — Навагр., Рэч. (ЛАБНГ), *пыр'е* н., *пу́р'е* н. — Гл., Гом., Жытк. (ТС, Янкоўскі, Кісялеўскі), *пырава* ж. — Навагр. (ЛАБНГ), *пыраўка* ж. — Лях. (СПЗБ), *пырніца* ж. — Стаўб. (ЛАБНГ, ЖС), *пыравіца* ж. — Лід., Навагр., Карэл., (ЛАБНГ, СПЗБ), *по́пар* м., *папа́р* м. — Жытк., Стол., Бяроз. (ТС, ДСБ), *папа́рніца* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *пажня́ўка* ж. — Паст. (ЛАБНГ), *пажнявіца* ж. — Глыб. (ЛАБНГ), *дзярно́* н. — Навагр. (ЖС), *плашчуга́* ж. — Дзятл., Слон. (Сл. Гродз., Мат. апыт.), *пласкуга́* ж. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *пласку́шка* ж. — Гом. р. (НЛГ), *сува́лка* ж., *су́валка* ж. — Глыб., Паст., Навагр. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз.), *су́валака* ж. — Пін., Іван., Добр. (ЛАБНГ), *каснікі́* мн. — Глыб., Клім. (ЛАБНГ), *касні́чкі* мн. — Крыч. (Бяльkевіч), *касцеруха́* ж. — Акц. (ЛАБНГ), *хвашча́нка* ж. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *пырнікавая барада́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *ні́ўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *жытвіц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Пярэступ

Расліна з вельмі доўгім сцяблом, зубчастым лісцем і зеленавата-белымі ў гронках і шчытках кветкамі.

пярэ́ступ м. — Жытк. (ТС), *пераступ* м. — Гродз. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *пераступнік* м. — Гродз. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі).

Пясчанка

Невысокая расліна з вельмі вузкім, шылаватым лісцем і дробнымі белымі кветкамі; расце на сухіх пясчаных глебах.

пяско́ўніца ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *швыго́лка* ж. — Гродз. р., Чач. (Мат. Гом., Кісялеўскі).

Рагулькі

Невялікая расліна з вузкім лісцем і ярка-сінімі буйнымі кветкамі са шпоркай; мае галінастае, растапыранае сцябло.

рагýлькі мн. — Гродз. р., Іўеў. (СПЗБ, Верас, Кісялеўскі), *кóзлікі* мн. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *кóзлікі вялíкія* — Маг. р. (Кісялеўскі), *казёлкі* мн. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *казёлчыкі* мн. — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *казéльчыкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *казялкí* мн. — мясц. (Ластоўскі), *кóзлік* м. — Стол. (ЛП), *бýслікі* мн. — Стол., Петр., Маз. (ЛП), *бýські* мн. — Стол. (ЛП), *бусóчкі* мн. — Стол. (ЛП), *бацянкí* мн. — Валож. (СЦБ), *клікýнчык* м. — Петр. (ЛП, ЭСБМ), *казакí* мн. — пал. р. (ЭСБМ), *званóчкі* мн., *званкóўкі* мн. — Петр. (ЛП), *тапаркí* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *дзядкí* мн. — Петр. (ЛП), *тóе* н. — усх.-пал. р. (ТС, ЛП), *паўёў* (*паўёвы*) *хвост* — Лельч. (ЛП, ЭСБМ), *бóжае мáцер сон* — Жытк. (ТС), *сардэ́чнік* м. — Лельч. (ЛП), *жывакóст* м., *жавакóст* м. — Віц. р., Брасл., Ашм., Латгал. р. (СПЗБ, Кісялеўскі).

Рамонкі, нівянік, пупок, хамаміла

Расліны з зубчастым лісцем і кветкамі з белымі пялёсткамі і жоўтай сярэдзінай.

рамóнак м. — усх.-пал. г., Панярм. р. (СПЗБ, ТС, ГЧ, Сцяшковіч, Янкоўскі, Верас), *арамóнак* м. — Лоеў. (Янкова), *рамóнак* (*ром'ёнок*) *кóнскі* — Стол. (ТС), *рамóн* м. — усх.-маг. р., Жытк., Стол., Шчуч. (ТС, Бялькевіч, Сцяшковіч, Насовіч, Станкевіч), *рóман* м. — Віц., Смален. р., зах.-бран. р. (Каспяровіч, Растаргуеў), *рамáн* м. — Лун. (Шаталава), *раманíк* м. — Мёр. (ЖНС), *раманёк* м. — Віл. (Мат. мін.-мал.), *раманéц* м. — Ельск., Драг. (ЖС, З нар. сл.), *рамашóк* м. — Маладз. (Мат. мін.-мал.), *рамóнька* ж. — Паст. (СПЗБ), *рамáнька* ж. — Мёр. (ЖС), *рамандýля* ж. — Лун. (Шаталава), *румя́нак* м. — паўн.-зах. з., усх.-пал. р., Віц. р. (СПЗБ, ТС, ДСБ, ЖС, НЛ, Каспяровіч, Сцяшковіч, Цыхун, Ластоўскі, Мат. апыт.), *румя́нка* ж. — Астр., Мядз. (СПЗБ, Мат. мін.-мал., Станкевіч), *румя́на* ж. — Чэрв. (СПЗБ), *рамýна* ж., *рамýнкі* мн. — Паст. (СПЗБ,

Ластоўскі), *раму́лькі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *рама́шка* ж. — агульн., за выключэннем зах.-пал. г. (СПЗБ, ГЧ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *ро́йка* ж. — Дзятл. (Сцяшковіч), *во́рля во́чкі* — Воран. (СПЗБ), *зо́рачка* ж. — Рэч. (Мат. Гом.).

Рамонак аптэчны: *рамо́нак* м. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *рамо́нак сво́йскі* — Маз., Лельч. (ЛП), *рамо́нак праўдзі́вы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *рамо́нак дзі́кі* — Стол. (ТС), *румо́нак* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *рамо́н* м. — Мін. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *ро́ман* м. — Гом. (Кісялеўскі), *рама́н* м., *рама́нька* ж. — Мёр. (ЖС), *румя́нак* м. — Гродз. р., зах.-пал. г., Лельч., Пін., Мін. (Кісялеўскі, ЛП, ЖС), *румя́нак сво́йскі* — Слон. (Мат. апыт.), *рама́шка* ж. — віц.-маг. г., Гом. р., Петр. (Кісялеўскі, ЛП), *рама́шка палява́я* — Стол. (ЛП), *слепата́* ж. — Петр. (ЛП), *зры́ўнік* м. — Стол. (ТС), *верыўя́нка саба́чча* — Жытк. (ЛП).

Рамонак пахучы: *рамо́н* м. — Стол., Чэрв. (ЛП, Шатэрнік), *рамо́нак* м. — усх.-маг. р., Петр. (ЛП, Бялькевіч), *раме́нак* (*руме́нок*) *сво́йскі* — Стол. (ТС, ЛП), *румя́нак* м. — Пін., Слон. (ЛП, Мат. апыт.), *румя́нак сво́йскі* — Жытк. (ЛП), *румя́нак дзі́кі* — Стол. (ЛП), *румя́нка* ж. — Петр. (ЛП), *руме́нка* ж. — мясц. (Насовіч), *рама́шка душы́стая* — Слон. (Мат. апыт.), *мар'ёнак* м. — Драг. (НЛ, ЭСБМ), *мыру́н* м. — Бяроз. (НЛ, ЭСБМ), *я́блачка* н. — Жытк. (ЛП).

Дзікі (сабачы) рамонак: *рамо́н* м., *рамо́н смярдзя́чы* — Пін. (СПЗБ, Насовіч), *рамо́ніха* ж., *рамо́ніха дзі́ка* — Гарад. (СПЗБ), *саба́чы рамо́н* — Клім., Мсцісл. (Бялькевіч), *румя́нак* м., *дзі́кі* (*саба́чы*) *румя́нак* — Астр., Навагр., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *румя́нка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *раму́нка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *дзі́кая рама́шка* — Слон. (Мат. апыт.).

Палявыя рамонкі: *саба́чы рамо́нак* — Шчуч. (СПЗБ), *рамулí* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *цю́цькі* мн. — Віл. (НС).

Агародныя рамонкі: *амерыка́нка* ж. — Драг. (ТС), *пу́драчкі* мн., *каляро́выя рамо́нкі* — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *жаўтуга́* ж. 'рамонак жоўты'— Дзятл. (Сцяшковіч).

Нівянік звычайны: *нівя́нка* ж. — Буда-Каш. (Мат. Гом., ЭСБМ), *жы́тнічкі бе́лыя* — Жытк. (ЛП), *крынду́льнік* м. — Петр. (ЛП), *рамо́н* м. — віц.-маг. г., Смален. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Станкевіч), *паро́ман* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі), *рама́шка* ж. — Лельч. (ЛП), *румя́нак лясны́* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *рамо́нак лугавы́* — мясц. (ЭПБ, ЭБ), *белаквя́т* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *папы́* мн., *папкі́* мн. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *папо́ўка палява́я* — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *ляха́ўка бе́лая* — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *бе́лая кра́ска* — Чэрв. р. (Шатэрнік), *пастрэ́л* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *кукішня́* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Пупок палявы: *пупа́ўка* ж., *папа́ўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, Насовіч, Станкевіч, ЭСБМ), *пупкі́* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі), *рамо́н* м. — Стол. (ЛП), *рамо́нак* м. — Стол., Лун. (ЛП), *румёнак* м. — Стол. (ЛП), *румя́нак* м. — Пін. (ЛП), *румя́нка* ж. — Стол., Петр. (ЛП), *саба́чы румя́нак* — Жытк. (ЛП), *жа́бячы румя́нак* — Стол. (ЛП), *паху́чы рамо́нак* — Лельч. (ЛП), *рама́шка* ж. — Петр., Смален. р. (Кісялеўскі, ЛП), *рама́шка по́льная* — Мін. р. (Кісялеўскі), *вало́ва во́чка* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас) *слепата́ куры́ная* — Петр. (ЛП), *ку́рач'я слепата́* — Жытк. (ЛП).

Пупок сабачы (смярдзючы): *саба́чы рамо́н* — Мін. р., Чэрв. р., Сен. (Кісялеўскі, Шатэрнік, Каспяровіч), *рамо́н* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *раманёк* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Растаропша

Высокая расліна з шырокім зубчастым лісцем, верхнія з якіх — у вялікіх белых плямах, ніжнія — у

жоўтых калючках, мае дробныя лілова-малінавыя кветкі ў кошыках.

калю́чкі мн. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч).

Расходнік, заячая капуста

Невысокая расліна з сакаўным лісцем featureрознага колеру і формы, featureрознакаляровымі кветкамі; мае прамыя сцяблы або яны сцеляцца.

расхо́днік м. — Маг. р., Верхнядзв., Іўеў., Жытк. (СПЗБ, ТС, Кісялеўскі), *расхо́днік заро́дні* — Гродз. р. (Верас), *разыхо́днік валасі́сты* — Бярэз. (СЦБ), *зало́жнік* м. — Гродз. р., *зало́знік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *я́дранец* м. — Буда-Каш., Жытк. (Мат. Гом.), *ядране́ц* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *адцы́тнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *сы́тнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *ра́бачкі* мн. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *скрыпу́н* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ачы́так* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *п'яні́ца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бадзя́га* ж. — Валож. (СЦБ), *куры́ная ла́пка* — Ельск. (ЖС), *зайцо́вая* (*за́ячая, за́йчыкавая*) *капу́ста* — віц.-маг. г., зах.-пал. г., Гом. (Кісялеўскі), *за́ячча карто́шка* — Гом. р. (Кісялеўскі), *цалі́снік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Рутвіца

Маленькая расліна з перыстым лісцем і жоўтымі кветкамі ў пазухах верхняга лісця.

ру́твіца ж. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *ру́та по́льная* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *трава́ за́яча* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *бра́ткі за́ячы* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *трыза́ўка* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, Ластоўскі), *ча́палат* м. — мясц. (Ластоўскі).

Рыжак

Расліна, падобная на лён, з жоўтымі ці белымі кветкамі ў гронкавых суквеццях; з яе семя здабываюць алей.

рыжа́к м. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *рыжу́ха* ж. — Беластоц. р. (СПЗБ), *лён рыжы* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ).

Салодка

Расліна з галінастым ці апушаным сцяблом і клейкім лісцем, кветкі якой сабраны ў гронку або суквецце; мае плод у выглядзе бобу.

лакры́чнік м. — мясц. (ЭПБ), *лакры́ца* ж. — мясц. (ЭПБ, ЭСБМ), *лакіры́ца* ж. — мясц. (ЭСБМ), *сало́дкая грызь* — мясц. (Станкевіч).

Сардэчнік

Расліна з рассечаным лісцем і ружовымі ці пурпуровымі кветкамі ў пазухах лісця; сцябло мае чырванаваты колер.

сардэ́чнік (*сярдзе́чнік*) м. — Верхнядзв., Мёр., Астр., Навагр., Дзятл., Петр., Жытк., Вілен. р., Латгал. р. (СПЗБ, ТС, ЛП, ЖС, Сцяшковіч), *сардэ́чнік лугавы́* — Петр. (ЛП), *пусты́рнік* м. — Верхнядзв., Леп., Смарг., Слон., Хойн., Вілен. р. (СПЗБ, ГЧ, Мат. апыт.), *глуха́я крапіва* — Маг. р. (Кісялеўскі), *глуха́ крапіва́* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *ша́нта* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі).

Свербігуз

Расліна з зубчастым лісцем, усыпаным бародаўкамі, і ярка-жоўтымі кветкамі.

свербігу́з м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *мя́тлік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Светнік

Расліна з прадаўгаватым лісцем і ружовымі кветкамі, сабранымі ў мяцёлку; мае галінастае шурпатае сцябло.

смалянка ж. — Мёр. (ЖС), *смалянка палявая* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *смолка балацяная* — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *смолка баравая* — Мін. р. (Кісялеўскі), *бурчык* м. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭП), *чарацвет* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *зяўзюльнік* м. — Лельч. (ЖС), *камарыкі* мн. — Бяроз. (НЛ, ЭСБМ), *дрэма* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Свінакроп, шпергель

Расліна з доўгім ніткападобным лісцем і белымі кветкамі.

свінакроп м. — паўн.-зах. з., усх.-маг. р., Гродз. р., Гом., Калінк., Латгал. р. (СПЗБ, Бялькевіч, Каспяровіч, Станкевіч), *свінакропка* ж. — Ашм. (СПЗБ), *крапец* м. — Лях. (СПЗБ, ЭСБМ), *свінец* м. — Жытк. (ТС), *вошы* мн. — Ваўк., Маст. (СПЗБ), *вошкі* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *ушывец* м. — Ваўк. (СПЗБ), *гніды* мн. — Пруж. (СПЗБ), *гніднік* м. — Жаб., Навагр. (ДСБ, ЖС), *юдра* ж., *юрда* ж. — Латгал. р. (СПЗБ), *елец* м. — Глыб. (СПЗБ), *рачка* ж. — Стол. (ТС), *марнак* м. — Ашм. (СПЗБ), *разметкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мінушкі* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Свірэпа, капуста палявая

Расліна з голым сцяблом, перыстым лісцем і жоўтымі кветкамі.

свірэпа ж., *свярэпа* ж. — паўн.-зах. з., зах.-пал. г., спарадычна сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *свіропа* ж. — Стол., Жытк., Лельч. (ЛАБНГ, ТС, ЖС), *свірапа* ж. — Стол., Жытк., Лельч. (ЛАБНГ, ТС, ЖС), *свірэпка* ж., *свярэпка* ж. — сярэд.-бел. г., паўн.-зах. з., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, ДСБ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Шатэрнік, Ластоўскі, Растаргуеў), *свірэпіца* ж. — паўн.-усх. д., спарадычна Гродз. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., Кісялеўскі, Каспяровіч, Верас, Станкевіч), *свірапень* м. —

Карм. (ЛАБНГ), *свінарэ́па* ж. — Воран., Акц. (ЛАБНГ), *сурэ́пка* ж. — Чач., Лельч., Браг., Лоеў. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Мат. апыт.), *сурэ́па* ж. — Чач., Лельч., Браг., Лоеў. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Мат. апыт.), *рэ́дзька* ж., *рэ́дзечка* ж. — Кам., Пруж. (ЭСБМ), *радзюха́* (*рыдзюха́*) ж. — Кам. (ЛАБНГ), *радзько́ўка* (*рюткі́вка*) ж. — Браг., Петр., Кобр. (ЛАБНГ), *радзько́ўнік* м. — Петр. (Мат. Гом.), *ры́дчак* (*ры́дчек*) м. — Брэсц. (ЛАБНГ), *го́рпа* ж., *гарпа́* ж., *гарапа́* ж. — Лун., Стол., Жытк. (ЛАБНГ, ТС, ДСБ), *гару́пка* ж. — Пруж., Малар. (ЛАБНГ, ДСБ), *гарчы́ца* ж. — Маладз., Воран. (ЛАБНГ), *гарчы́чнік* м. — Маладз. (СЦБ), *бруквя́нік* м. — Петр. (ЛП), *свярбі́га* ж. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Станкевіч), *свярбігу́з* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *свярбі́на про́стая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *калато́ўка* ж. — Арш., Бяроз. (ЛАБНГ), *свірэ́лка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі).

Сівец

Шурпатая, з шчацінападобным сцяблом расліна, на якой побач з маладым зялёным лісцем трымаецца ссівелае мінулагодняе.

сіве́ц м. — асн. мас. г., акрамя паўн. р. і Гродз. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Насовіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Бялькевіч, Шаталава, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *сівуха́* ж. — Слуц. (ЛАБНГ), *сіві́ца* ж. — Смарг., Мядз. (ЛАБНГ, СПЗБ), *сі́ўчык* м. — Сен. (ЛАБНГ), *свіне́ц* м. — Касц., Мсцісл., Пол., Івац. (ЛАБНГ, НС), *свіну́х* м. — Добр. (ЛАБНГ), *свінту́х* м. — Касц. (ЛАБНГ), *свінцю́г* м. — Мсцісл. (ЛАБНГ), *свіну́шнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *свіну́ха* ж., *свінну́ха* ж., *свінту́ха* ж. — паўн. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, НЛ, Каспяровіч, Шаталава, Ластоўскі), *свіна́рка* ж. — Паст., Мядз., Астр., Смарг. (ЛАБНГ, СПЗБ, НС, Шаталава), *свіна́я шэрсць* — Карм. (ЛАБНГ), *бо́рава трава́* — Стол. (ТС), *казі́нец* м. — Пух., Стаўб., Карэл. (СПЗБ, ЖС, ЭСБМ), *казяне́ц* м. — Пух. (СЦБ), *казе́лец* м. — Пух. (СЦБ), *казяле́ц* м. — Лельч. (ЛАБНГ, НЛ, ЭСБМ), *каза́*

ж. — Жытк. (ТС), *казлíннік* м. — Уздз. (ЛАБНГ), *казíна́* ж. — Валож. (ЛАБНГ), *казíная* (*казлíная*) *барада́* — Астр., Зэльв., Карэл. (СПЗБ, ЭСБМ), *барада́* ж. — Беластоц. р. (СПЗБ), *барада́ чо́ртава* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *барада́ ада́мава* — Рэч. (ЛАБНГ), *барада́ч* м. — Навагр. (ЛАБНГ), *валасе́нь* м., *сухí валасе́нь* — Іўеў., Пух., Чач. (ЛАБНГ, СПЗБ), *валашáй* м. — Гродз. р. (ЖНС), *вус* м. — Карм. (ЛАБНГ), *белаву́с* м. — Буда-Каш., Ветк., Жытк. (Мат. Гом.), *цíпе́ц* м. — пераважна ўсх.-пал. р., (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., ДСБ, Бялькевіч, Янкоўскі, Шаталава), *шчо́тка* ж. — зах.-пал. г., спарадычна паўн.-зах. з. і Гродз. р. (ЛАБНГ, ТС, ДСБ, НЛ, Шаталава), *шчо́тнік* м. — Ганц., Бяроз. (СПЗБ, Шаталава), *шчы́тнік* м. — Паням. р., Бяроз. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шаталава), *шчы́тніца* ж. — Ушацк. (ЛАБНГ), *шчацíна* ж. — Верхнядзв., Пол., Гарад., Бяроз. (ЛАБНГ), *шчацíннік* м. — Верхнядзв., Гарад. (ЛАБНГ), *шчацíнне* н. — Гарад. (ЛАБНГ), *мы́чка* ж., *му́чка* ж. — усх.-пал. г., спарадычна віц.-маг. г. (ЛАБНГ, Мат. Гом., НЛГ, Бялькевіч, Янкоўскі, ЭСБМ), *му́шка* ж. — Браг. (Шаталава, ЭСБМ), *шарала́* ж. — Ашм., Смарг., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *шары́ннік* м, *шары́льнік* м. — Воран., Іўеў., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *пу́цíна* ж., *апу́цíна* ж. — Старадарож., Слуц., Ганц., Івац. (ЛАБНГ), *пуцíха́* ж. — Старадарож., Слуц., Ганц., Івац. (ЛАБНГ), *кušо́т* м. — Свісл. (СПЗБ, Шаталава, ЭСБМ), *кумшá* ж. — Брасл. (СПЗБ, ЭСБМ), *шада́к* м. — Пол. (ЛАБНГ), *шаду́ха* ж. — Рас. (Шаталава), *ваўчы́ца* ж. — Астр. (СПЗБ), *ваўча́рка* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *пясю́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *грыу́ка* ж. — Віл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бурэ́ц* м. — Віл. (ЛАБНГ), *буда́к* м. — Слон. (ЛАБНГ), *ласíнец* м. — Слуц. (ЛАБНГ), *кругля́к* м. — Івац. (ЛАБНГ), *канюха́* ж. — Пруж. (ЛАБНГ), *перaку́с* м. — мясц. (Насовіч), *каме́нічнік (каме́нішнік)* м. — Лоеў. (Мат. Гом.).

Сінюха

Расліна з цёмна-блакітнымі званочкавымі кветкамі і лісцем, падобным на лісце рабінкі.

сіня́к м. — Навагр. (Сцяшковіч), *сінюшнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *рабі́нка* ж. — Віл., Смален. р. (Мат. мін.-мал., Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *астру́шка* ж. — Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *гадзі́ннік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ).

Сіняк

Ядавітая расліна з прадаўгаватым, завостраным лісцем і спачатку ружовымі, а потым сінімі кветкамі.

сіня́к м. — Лельч. (Мат. Гом.), *сі́ні цвет* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *асаце́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *печані́ца* ж. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *ке́пек* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *мядо́ўка* ж. — Маз. (ЖС, ЭСБМ).

Скабіёза

Расліна з сабраным ля кораня перыстым лісцем і жаўтлявымі або чырванаватымі кветкамі; мае шорсткае сцябло.

скабіёза палява́я — Віц. р. (Кісялеўскі), *сіні́чнік* м. — Гродз. р. (Верас), *папы́* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *папакі́* мн. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *гу́зікі* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі), *каўту́ннік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭБ), *каўту́начнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *ста́раснік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *перапялі́чнік* м., *перапяля́чнік* м. — Гродз. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *купі́на* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭСБМ), *верадні́к* м. — Віц. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *каро́стаўка* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Скрыпень

Расліна з адзіночнымі або ў суквеццях ружовымі ці белымі кветкамі і з сядзячым або кароткачаранковым лісцем; мае апушанае сцябло.

скрыпе́нь м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *скрыпе́ль* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *скрыпу́н* м. — Дзятл., Смален. р. (Кісялеўскі, Сцяшковіч), *скры́пнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *скры́пышнік* м. — Краснап. (Бялькевіч), *скрыпу́ля* ж. — Іўеў. (СПЗБ), *скрыпу́ха* ж. — Глыб., Навагр. (СПЗБ), *дзі́кая фія́лка* — Смален. р. (Кісялеўскі), *бараво́е зе́лле* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *залётнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сінаво́д* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *палява́я ляўко́нія* — Мін. р. (Кісялеўскі), *ляска́лка* ж. — Лельч. (ЭСБМ).

Смалянка

Расліна з прадаўгаватым вострым лісцем і белымі, чырвонымі або ружовымі кветкамі.

смаля́нка ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *све́тнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *панчо́шнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *упу́днік* м. — Верхнядзв. (СПЗБ), *шчалку́шкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ).

Смарганец

Расліна, падобная да злакаў, з прамастойкім вузлаватым сцяблом і каласкамі, сабранымі ў суквецці.

смарганéц м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *пажа́рніца палява́я* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Смолка

Расліна з ліпкім сцяблом і ружова-чырвонымі кветкамі.

смо́лка ж. — усх.-маг. г., Мін. р., Гом. р., Гродз. р., Беш., Карм., Лоеў., Лаг., Астр, (Мат. Гом., Кісялеўскі, Бялькевіч, Каспяровіч, Варлыга, Сцяшковіч, Насовіч, Станкевіч), *смо́лда* ж. — Браг., Хойн. (Мат. Гом.), *смаля́нка* ж., *смаля́нька* ж. — Маг. р., Шчуч., Іўеў., Лельч., Леп., Латгал. р. (СПЗБ, Мат. Гом., Кісялеўскі, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *смалья́нка* ж. — Лун. (Шаталава), *сма-*

лярка ж. — Навагр. (Сцяшковіч), *смалёўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *смалянóчкі* мн. — Дзятл. (Сцяшковіч), *ліпýчкі* мн. — Стол. (ТС), *ліпýцік* м. — Жытк. (ТС), *заéча куцéйка* — Жытк. (ТС), *ичаўкýшка* ж. — Беш. (Каспяровіч), *драмá* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *сон-дрымóта* — Маг. р. (Кісялеўскі), *сон-травá* — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *куцéйка* ж. — Стол. (ТС), *тушóнчыкі* мн. — Жытк. (ТС), *крывáўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Снітка, гл. **Сыць.**

Сонцацвет

Невысокая расліна з авальным або лінейным лісцем, апушаным знізу, і залаціста-жоўтымі ці жаўтавата-ружовымі кветкамі ў гронкавых завітках.

святлянка ж. — Дзятл. (Сл. Гродз.).

Спарыш, драсён птушыны

Расліна з дробнымі непрыкметнымі кветкамі і дробным, на кароткіх чаранках лісцем.

спарыш м. — пераважна Панямон. р., віц.-маг. г., спарадычна зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ), *спарышнік* м. — Шкл., Маг. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *спарýш* м. — Клім. (ЛАБНГ), *парыш* м. — Нараўл. (ЛАБНГ), *спарыич* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *спарэц* м. — Пін. (ЛАБНГ), *спýрнік* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *дарóжнік* м. — Іўеў., Шчуч. (ЛАБНГ, СПЗБ), *падарóжнік* м. — агульн., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, Мат. апыт.), *падарóжняк* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *падарóжніца* ж. — Уздз. (ЛАБНГ), *падарóжная травá* — Ашм., Слуц. (ЛАБНГ, СПЗБ), *прыдарóжнік* м. — Асіп., Калінк. (ЛАБНГ), *дрóбны падарóжнік* — Лельч. (ЛАБНГ), *свінская травá* — спарадычна Панямон. р. (ЛАБНГ), *свінáя травá* — Смален. р. (Кісялеўскі), *свінýха* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *свінéц* м. — Пін. (СПЗБ), *свінáрка* ж. — Слон. (ЛАБНГ), *гузя́тнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *птушыная грэчка* — Маг.

р. (Кісялеўскі), *зерніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *паўзун* м. — Лаг. (ЛАБНГ), *паўзуха* ж. — Рэч. (ЛАБНГ, НС), *плятуха* ж. — Бабр. (ЛАБНГ), *пасцілуха* ж. — Рэч. (ЛАБНГ), *пацягуишка* ж. — Жытк. (ТС), *казліная барада* — Астр., Гродз., Бераст., Ваўк., Чэрык., Слуц. (ЛАБНГ), *казінец* м. — Бабр., Пух., Карэл., Бераст. (ЛАБНГ), *лапкі* мн. — Капыл., Жытк. (ЛАБНГ, ТС), *мурог* м. — пераважна зах.-пал. г. і ўсх.-пал. г. (ЛАБНГ), *падмурожнік* м. — Стол. (ТС), *мурава* ж. — Чэрык., Бабр., Гл., Віц. р., Ганц. (ЛАБНГ), *разбой* м. — Віц. р. (ЛАБНГ), *трыпутнік* м. — Хоц. (ЛАБНГ), *баранчыкі* мн. — Клім. (ЛАБНГ), *бярозка* ж. — Рэч. (ЛАБНГ), *расходнік* м. — Лун. (ЛАБНГ), *трапнік* м. — Івац. (ЛАБНГ), *скрыпнік* м. — Лаг. (ЛАБНГ), *руцвіца* ж. — Бераст. (Сл. Гродз.), *блізнюкі* мн. — Драг. (ДСБ), *блізняты* мн. — Драг. (ДСБ), *двуяны* мн. — Камян. (ДСБ).

Стакротка, маргарытка

Невялічкая расліна з прыкарнявым лісцем і махрыстымі рознакаляровымі кветкамі.

стакротка ж., *стакротачка* ж. памянш. — Добр. (Мат. Гом., Насовіч), *стокроць* ж. — мясц. (Насовіч), *цыганачка* ж. — Добр. (Мат. Гом.).

Стальнік, ваўчок

Расліна з вастразубчастым ніжнім лісцем, якая мае ў кожнай пазусе па дзве ружовыя ці белаватыя кветкі, што ўтвараюць коласападобнае суквецце.

ваўчуг м. — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, ЭСБМ), *ваўсюг* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *ваўчуга* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *стаўбнік* м., *стаўбняк* м. — Гродз. р. (Сл. Гродз.), *стрымбунік* м. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *калюкі* мн. — Стол. (ЛП).

Старасцень

Расліна з рознакаляровымі кветкамі і зубчастым лісцем; ніжняе лісце мае доўгія чаранкі, верхняе — сядзячае.

старасце́нь м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *го́йнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас, ЭБ), *сухо́тнік* м. — Віц. р., Малар. (ДСБ, Кісялеўскі, ЭБ), *сахо́тнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭБ), *сухаве́я* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭБ), *нечаве́й* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *нячуйве́цер* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *няту́пнік* м. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *несмяртэ́льнік* м. — зах.-пал. г., Паст. (Кісялеўскі, СПЗБ, ЭСБМ), *пі́жма* ж. — Маг. р., Вілен. р. (Кісялеўскі), *пізмо́* н. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *жаўту́ха* ж. — Маг. р., Чашн. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *хвошч жо́ўты* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *старына́* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Стрэлкі

Расліна з маленькімі белымі кветкамі і лісцем, якое сабрана ў прыкарнявую разетку; плод уяўляе трохвугольную каробачку, падобную на торбачку (сумку).

стрэ́лкі мн. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Сцяшковіч), *пасту́шша су́мка* — Стол., Жытк. (ЛП), *пастухо́ва су́мка* — Браг. (Мат. Гом., ЭСБМ), *пасту́шная су́мка* — Добр. (Мат. Гом.), *пасту́шая су́мка* — Слон. (Мат. апыт.), *су́мкі* мн. — Стол. (ЛП), *чарве́ц* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *чарві́чнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *чарве́нец* м. — Гродз. р. (Верас), *се́рыкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сі́рыкі* мн. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *кло́пікі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *во́шы* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *лапа́тачкі* мн. — Мёр. (ЖС), *плашчу́ха* ж. — Гродз. р. (Верас), *казя́рнік* м. — Нараўл. (Мат. Гом., ЭСБМ), *табачо́к* м. — Жытк. (ЛП), *грачы́ха палява́я* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *аддо́хе* н. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Сыць, снітка

Расліна, лісце якой падобнае да лісця морквы, а белыя дробныя кветкі сабраны ў парасонік.

сніткa ж. — сярэд.-бел. г., віц.-маг. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, (Кісялеўскі, Каспяровіч, Сцяшковіч, Ластоўскі), *сны́тка* ж. — паўдн.-усх. з., спарадычна зах. з., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Насовіч, Растаргуеў), *шні́тка* ж. — паўн. р., акрамя Віц. р. (ЛАБНГ), *шны́тка* ж. — Тал., Карм. (ЛАБНГ), *шніць* ж. — Віц. р. (ЛАБНГ), *сныты́* мн. — Кам. (ЛАБНГ), *цна́тка* ж. — Гродз. р. (Сл. Гродз.), *мо́рква* ж. — зах.-пал. г., Маз. (ЛАБНГ), *марко́ўнік* м. — Ганц. (ЛАБНГ), *марко́вняк* (*марку́вняк*) м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *маркя́нік* м. — Маз. (ЛАБНГ), *маркаві́нне* (*морковы́нне*) н. — Стол. (ЛАБНГ), *смы́чка* ж. — Валож. (ЛАБНГ), *смуча́й* ж. — Стол. (ЛАБНГ), *гарыва́* ж. — Воран. (ЛАБНГ), *борич* м. — Навагр. (Мат. апыт.).

Татарнік

Расліна з зубчатым калючым лісцем; мае лілова-пурпуровыя кветкі ў шарападобных кошыках.

чартапало́х м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *чо́ртавы пазуры́* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *уро́чнік* м. — Жлоб. (Мат. Гом.).

Трыпутнік, падарожнік

Невялікая расліна без сцябла, з шырокім лісцем і дробнымі кветкамі ў коласападобным суквецці на доўгіх кветкавых стрэлках.

трыпу́тнік м. — агульн., за некаторым выключэннем паўдн.-усх. з., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЛП, ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч, Насовіч, Шатэрнік, Каспяровіч, Сцяшковіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *трыпу́днік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *трыпу́тнік гла́дкі* — мясц. (Ластоўскі), *трэпу́тнік* м., *трэ́патнік* м. — Верхнядзв., Брасл., Глыб., Докш., Віл., Круп., Раг. (СПЗБ), *тры́патнік* м. — Карэл. (ЛАБНГ), *трыпу́тняк* м. — Арш. (ЛАБНГ), *трэ́пацень* м. — Капыл. (ЛАБНГ), *тру́пуцень* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *прыпу́тнік*

м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *крыпы́тнік* м. — Пух. (СПЗБ), *падаро́жнік* м. — пераважна паўдн.-усх. з., спарадычна паўн.-зах. з., Мін. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, СЦБ, ЛП, Мат. Гом., ГЧ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Сцяшковіч, Ластоўскі, Мат. апыт., ЭСБМ), *падаро́жнік мужскі́* — Лельч. (ЭСБМ), *падаро́жсына* ж. — Жытк. (ТС), *падаро́жніца* ж. — Рас. (Шаталава), *прыдаро́жнік* м. — Капыл., Лун. (ЛАБНГ), *даро́жнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ба́бка* ж. — зах.-пал. г., Панaм. р. (ЛАБНГ, ЖС, Сл. Гродз., Кісялеўскі, Насовіч, Бялькевіч, Сцяшковіч, Верас, Мат. апыт., ЭСБМ), *ба́бачка* ж. — Астр., Бяроз. (СЦБ, ДСБ., Мат. мін.-мал.), *ба́ба* ж. — Слон. (Сцяшковіч), *бабо́к* м. — Зэльв. (ЛАБНГ), *ба́бнік* м. — Драг., Іван., Пін. (ЛАБНГ, ДСБ), *ба́бін цвет* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас, ЭСБМ), *міжпе́рсніца* ж. — Верхнядзв., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *міжыпе́рсніца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *нізі пе́рснік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *нізіпе́рсніца* ж. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *міжыпа́рніца* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ, ЭСБМ), *шпа́рнік* м. — Гродз. р., Свісл. (СПЗБ, Кісялеўскі), *шпа́рніца* ж. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *во́баратнік* м. — Віл., Лаг. (СПЗБ, СЦБ), *капы́тнік* м. — Іўеў. (Сцяшковіч), *ра́ннік* м. — Пін., Стол., Петр. (ЛП), *серпарэ́знік* м. — Стол. (ЛП), *ужа́чнік* (*ужа́шнік*) м. — Лельч. (ЛП), *скуля́снік* м. — Петр. (ЛП), *пле́снік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *про́рва* ж. — Лях. (СПЗБ), *язы́чніца* ж. — Паст. (СПЗБ), *куку́шка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *валаснікі́* мн. — Воран. (ЛАБНГ), *бісо́чкі* мн. — Стол. (ЛП), *казакі́* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі), *падбе́л* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *цягу́н* м. — Навагр. (СПЗБ).

Тысячагалоў

Шыза-зялёная расліна з вострым супраціўным лісцем і буйнымі ружовымі кветкамі.

смо́лка ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Урочнік

Расліна з перыстым, у калючых зубцах лісцем і чорна-пурпуровымі кветкамі ў буйных паўшарападобных кошыках.

уро́чнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сыро́чнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *уда́рнік* м. — Мін. р., Чэрв. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік, Станкевіч), *дзядо́ўнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *чартапало́х* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Хамаміла, гл. **Рамонкі.**

Хацьма

Расліна з буйным лісцем і вялікімі ружовымі кветкамі ў пазухах лісця.

грудні́чнік (*грудні́шнік*) м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *алце́й-ко́рань* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Хвошч

Споравая расліна з зялёным галінастым сцяблом і лускаватым лісцем; падобная на елачку.

хвошч м., *хво́шчык* м. памянш. — агульн., Вілен. р., Латгал. р. (СПЗБ, ТС, ЛП, Мат. Гом., НЛГ, ЖС, ГЧ, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *хвошч палявы́* — Гродз. р., Глыб., Буда-Каш., Маз, Жытк., Лун. (СПЗП, ЛП, ГЧ, Кісялеўскі, Верас), *хвашча́й* м., *хвашчэ́й* м. — Гродз. р., Ганц., Стол., Жытк., Вілен. р. (СПЗБ, ТС, Сл. Гродз.), *хвашча́р* м. — Паст. (СПЗБ), *хварашча́й* м. — Маст. (СПЗБ), *хвашча́йка* ж. — Зэльв. (Сцяцко), *хвашча́йнік* м. — Іўеў. (Сцяшковіч), *хвашчо́ўнік* м., *хвашчэ́ўнік* м. — Верхнядзв., Брасл., Смарг., Латгал. р. (СПЗБ), *хво́шчка* ж., *хвы́шка* ж. — Ваўк., Свісл., Пін., Беластоц. р. (СПЗБ), *е́лка* ж., *ёлка* ж. — Карэл., Стаўб., Слон. (СЦБ, СПЗБ, ЖНС, Мат. апыт.), *елца́* ж. — Навагр., Карэл. (СПЗБ), *я́лца* ж. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *е́лачка* ж. — Чэрв. р., Ашм. (Ша-

тэрнік, Станкевіч), *ёлачка* ж. — Ашм., Леп., Пух., Буда-Каш., Лельч., Вілен. р. (СЦБ, Сл. Гродз., СПЗБ, Мат. Гом., Мат. апыт.), *хвóйка* ж., *хóйка* ж., *хвóечка* ж. памянш. — усх.-пал. р. (ТС, ЛП, Мат. Гом., ЖС), *хвóйнік* м., *хвóйнічак* м. памянш. — Стол., Жытк. (ТС), *сасóнка* ж. — Зэльв., Стол. (ЛП, Сцяцко), *сóсанка* ж. — Зэльв., Стол. (ЛП, Сцяцко), *скрып* м. — віц.-маг. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, Цыхун), *скрыпя́чнік* м. 'разнавіднасць палявога хвашча' — Астр. (СПЗБ), *асёкла* ж., *асёклі* мн. — Іўеў. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *асюкля* ж., *асюкле* н., *асюклі* мн., *сюклі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *арэшаўнік* м. — Віл. (СЦБ), *земляны́я арэ́хі* — Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі), *гігель* м. — Віц. р. (ЭСБМ), *гу́гель* м., *гу́галь* м., *гугóльчык* м. памянш. — Брасл., Паст., Смарг., Віл., Валож., Докш., Лаг. (СПЗБ), *гігéльнік* м. — Ашм. (СПЗБ), *гігялéўнік* м. — Віл. (СПЗБ), *бадзюк* м., *бадзюля* ж. — Ашм. (СПЗБ), *бараздзюк* м. — Астр., Вілен. р. (СПЗБ), *барадачы́* мн. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *стукí* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі), *ца́рскія ку́дры* — Латгал. р. (СПЗБ), *какóш* м. — Маз. (З нар. сл., ЭСБМ), *вéхатнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі).

Вясенні хвошч, ці хвошч споравай стадыі развіцця: *хвошч* м. — пераважна агульн., за выключэннем паўн. з. і ўсх. з., Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЛП, Кісялеўскі), *хвóшчык* м. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ), *хвашча́й* м. — Воран., Кам., Івац., Іван. (ЛАБНГ), *хвашчэ́й* м. — Слон. (Мат. апыт.), *хвашча́р* м. — Паст. (ЛАБНГ), *хвашчэ́ўнік* м. — Смарг. (ЛАБНГ), *хвашча́йка* ж. — Зэльв., Бяроз., Драг., Пін. (ЛАБНГ), *хвашча́нка* ж. — Круп., Пін., Стол. (ЛАБНГ, ЛП), *хвашша́йка* ж. — Пін., Стол. (ЛП), *хвашчаянка* ж. — Пін. (ЛАБНГ), *хвóшка* ж. — зах.-пал. г., Ваўк. (ЛАБНГ), *таўка́чык* м., *таўка́чыкі* мн. — віц.-маг. г., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Каспяровіч), *таўка́чнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *таўкачы́* мн. — Іўеў., Маг. (ЛАБНГ), *гігéль* м., *гігялёк* м. памянш., *гігелькí* мн. памянш. — паўн.-зах. з., Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *гігель* м. — Віц. р., Верхнядзв.,

Астр. (СПЗБ, Сл. Гродз., Каспяровіч, ЭСБМ), *гіргéль* м. — Мёр. (ЖС), *гýгель* м. (г выбухное), *гугóльчык* м. памянш. — зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ), *гугéль* м., *гýгель* м. — Верхнядзв. (ЛАБНГ, Шаталава), *гýкаль* м. — Беш. (ЛАБНГ), *гугóль* м., *гугóльчык* м. памянш. — Ушацк., Леп., Лаг., Віл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *гугы́ль* м. — Леп. (ЛАБНГ), *éлка* ж., *éлачка* ж. — Гарад., Ушацк., Лаг., Валож., Нясв., Слаўг., Хоц., Івац. (ЛАБНГ), *хвóйка* ж. — Ганц. (ЛАБНГ), *сасóнка* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *тарчóк* м. — Круп. (СПЗБ), *калáчыкі* мн. — Валож. (ЛАБНГ), *стаўбунóчык* м. — Маст. (ЛАБНГ), *пупáлькі* мн., *пупя́лькі* м. — Воран. (ЛАБНГ), *расóха* ж. — Пін. (ЛАБНГ), *барадáч* м. — Іўеў. (СПЗБ), *дзядóк* м. — Саліг. (ЛАБНГ), *стырч* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *скрып* м. — Смарг., Ваўк. (СПЗБ), *бугáйчыкі* мн. — Маз. (ЛАБНГ), *кудравéц* м. — Докш. (СПЗБ), *памялó* н. — Віл. (СЦБ).

Летняя разнавіднасць хвашча: *сасóнка* ж. — Стол. (ТС), *гігялéўнік* м. — Віл. (СПЗБ).

Хвошч вадзяны: *хвошч вадзя́ны* — Віл. (СПЗБ), *кваснíк* м., *квáснік* м. — Стол. (ТС, ЭСБМ), *лугавáя éлка* — Чэрв. (СПЗБ).

Хвошч балотны: *хвошч* м. — Гом. р., Леп. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *хвошч балóтны* — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *хвóйка* ж., *хóйка* ж., *хвóечка* ж. памянш. — Жытк., Стол. (ТС), *жáбеча хвóйка* — Жытк. (ТС), *éлачка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *ёльнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *я́ленец* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *сасóнка* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі), *вéхатнік* м. — Барыс. (СПЗБ), *асёклі* мн. — Іўеў. (СПЗБ), *асю́кля* ж., *асю́кле* н., *асю́клі* мн., *сю́клі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ).

Хвошч лугавы: *хвошч лугавы́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *хрушчáй* м. — Ганц. (СПЗБ), *стукí* мн. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *арэ́шнік свіны́* — Віц. р. (Кісялеўскі).

Хрэн

Расліна з вялікім шчыльным цёмна-зялёным лісцем і тоўстым мясістым коранем, які выкарыстоўваецца як прыправа.

хрэн м. — агульн. (СПЗБ, СЦБ, ТС, ЖС, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *хрэнь* м., — Астр., Гродз., Дзятл., Ганц. (СПЗБ), *ахрэ́н* м. — Пух. (СЦБ).

Цвінтарэй

Расліна з ярка-ружовымі кветкамі ў мяцёлчатых, як шчыток, суквеццях і з прадаўгаватым завостраным лісцем.

цвінтарэ́й м. — Гродз. р., Маг. р., Навагр. (Кісялеўскі, Сцяшковіч, Верас, Насовіч), *цвінтарэ́я* ж., *цвінтары́я* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *цвінтарэ́йка* ж. — Вет. (Мат. Гом.), *цэнта́ўра* (*цынта́ўра*) ж. — усх.-маг. р., Гом. р., Мёр., Рэч. (Мат. Гом., ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч), *цынта́ўрыя* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *цынту́рыя* ж., *цынту́ра* (*цэнту́ра*) ж. — пераважна паўднёва-заходняя частка паўн.-зах. з., Вілен. р. (СПЗБ, ЖС), *ты́сячнік* м. — мясц. (ЭПБ, ЭБ), *залататы́сячнік* м. — Лоеў., Смален. р. (Мат. Гом., Дабравольскі), *тысёнчык* м. — Свісл. (Шаталава), *сардэ́чнік* (*сярдзе́чнік*) м. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, Верас, ЭПБ, ЭБ), *чараўні́к* м. — усх.-пал. р., Гродз. р. (Мат. Гом., Кісялеўскі), *смачо́к* м. — Жытк. (ТС), *гары́чка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *гарчы́ца* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *первяне́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *червяне́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Цімафееўка

Расліна з дробнымі кветкамі, сабранымі ў мяцёлку.

цімафе́еўка ж. — паўн.-зах. з., Гродз. р., Гом. р., Браг. (СПЗБ, ЖС, Мат. Гродз., Мат. Гом., Кісялеўскі, Мат. апыт.), *цімахве́еўка* ж. — Мёр. (ЖС), *цімафе́йка* ж. — Гродз. р., Мін. р., Маг. р., Мёр. (ЖС, Кісялеўскі), *цімахве́й-*

ка ж. — Мёр. (ЖС), *цімо́шка* ж. — Воран. (Сл. Гродз.), *цімо́тка* ж. — Латгал. р. (СПЗБ), *тымо́тка* ж. — Беластоц. р. (СПЗБ), *матэ́йка* ж. — Гродз. р. (Мат. Гродз.), *се́янка* ж. — Воран. (СПЗБ), *трава́ ме́жава* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Цмен

Травяністая расліна з дробнымі жоўтымі ці аранжавымі кветкамі, сабранымі ў шарападобныя кошыкі; ужываецца як прыправа.

цмен м. — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *цмян* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі), *цмін* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *цмен жо́ўты* — Маг. р. (Кісялеўскі), *сухо́тнік* м. — Слон., Іўеў., Навагр., Брэсц. (ДСБ, Сцяшковіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *сухо́ткі* мн. — Смарг. (Сл. Гродз.), *сухо́тнічкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *сухазе́лле* н. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сухаве́йка* ж. — Гродз. р. (Сл. Гродз., Кісялеўскі, Верас), *сухадо́лька* ж. — Астр. (Сцяшковіч), *сухалёткі* мн. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *бяссме́ртнік* м. — усх.-пал. р., Гом. р., Дзятл., Слон. (ГЧ, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *несмяро́тнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *несмяртэ́льнік* м. — Паст. (СПЗБ), *ніту́біч* м. — Ваўк. (СПЗБ, ЭСБМ), *ніту́піч* м. — Гродз. р. (Верас), *ніту́ніч* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *драмо́тка* ж., *драмо́ткі* мн. — Паст. (СПЗБ), *драму́лі* мн. — Астр. (СПЗБ), *пясо́чнік* м. — Іван. (ДСБ), *ага́ткі* мн. — Свісл. (Шаталава), *зо́рачкі* мн. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *залату́шнік мужчы́нскі* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *нячуйве́цер* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *змяёўнік лясны́* — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *кацяла́пкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *грымо́тнік* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Цыбуля мядзведжая, гл. **Чарамша.**

Цыкорыя

Светлалюбівая расліна з ярка-сінімі язычковымі кветкамі, сабранымі ў буйныя кошыкі.

цыко́рыя ж.,*цыко́р'я* ж. — Маг. р., Гом. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *цыко́ра* ж. — Мін. р., Чэрв. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік), *падаро́жнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *падро́жнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *мачаўні́к* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *мацаўні́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *сухо́тнік* м. — Петр. (ЛП), *гаро́шак* м. — Жытк. (ЛП), *падрыу́нік палявы́* — Стол. (ТС).

Цмянец

Высокая расліна з белымі або ружовымі кветкамі ў парасоніках і з перыстым лісцем.

цмя́нец м. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *цмя́нец дзі́кі* — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзяньча́ль* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Цяцюшнік

Расліна з белымі ці бледна-фіялетавымі кветкамі, якая прысмоктваецца каранямі да іншых травяністых культур і часткова харчуецца за іх кошт.

цяцю́шнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *цяцу́шнік* м. — Краснап. (Бялькевіч), *зязю́лька* ж. — Гродз. р., Смарг. (Мат. мін.-мал., Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *зязю́лькі* мн. — Светлагор. (Мат. Гом.), *пе́льнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *чабрэ́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *жабрэ́ц* ж. — Маладз. (СЦБ), *шчыр* м. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *кашэ́чы сардэ́чнік* — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ).

Чабор

Невялікая расліна з прыемным духмяным пахам і дробнымі ружова-ліловымі кветкамі на вяршыні сцяблінак.

чабо́р м., *чабо́рык* м. памянш., *чабо́рчык* м. памянш. — агульн., Вілен. р., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., ЛП, ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч, Шатэрнік, Верас,

Сцяшковіч, Насовіч, Ластоўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *чóбар* м. — Верхнядзв., Шкл., Маг., Карм. (ЛАБНГ), *чá-бар* м. — Беш., Сен., Шчуч. (ЛАБНГ), *чáбер* м. — Мсцісл., Дзятл., Браг. (ЛАБНГ, Бялькевіч), *чáбер лілóвы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *чабёр бéлы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *чáбур* м. — Гродз. р., Круп., Калінк. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *чóмбар* м., *чóнбар* м., *чэнбар* м., *чóмбрык* м. памянш., *чанбóрак* м. памянш., *чымбóрык* м. памянш. — паўн.-зах. з., усх.-пал. р., Віц. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЛП, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *чóмбер* (*чóмбір*) м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *чóмбрак* м. — Стол. (ЛАБНГ), *чóмбрык* м., *чэмбрык* м. — Гом. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *чамбóр* м., *чымбóр* м., *чынбóр* м. — паўн.-зах. з., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., Ластоўскі, Мат. апыт.), *чамбóр крáсны* — Маг. р. (Кісялеўскі), *цымбóр* м., *цымбéр* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *чамбóрак* м., *цымбóрак* м. — Гродз. р. (Сл. Гродз., Кісялеўскі, ЭПБ), *чамбарэц* м. — Слон. (Мат. апыт.), *чабó-рык* м. — Гродз., Слуц., Пух., Асіп., Бабр., Жлоб. (ЛАБНГ), *чабарóк* м. — Старадарож., Светлагор., Буда-Каш. (ЛАБНГ), *чóбрык* м. — Гом. (ЛАБНГ, ГЧ, Янкова), *цэбрык* м. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *чабрэц* м. — зах.-пал. г., спарадычна ўсх. з., Гродз. р., Бераст., Навагр., Барыс., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЛП, Кісялеўскі, Ластоўскі), *шчабрэц* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *шчабрýшка* ж. — Пін. (ЛАБНГ), *чабрýк* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *чабурэц* м. — зах.-пал. г., Лельч. (ЛАБНГ), *чабярыца* (*чэберыца*) ж. — Жытк. (ТС), *чабрэйка* м. — Гл. (ЛАБНГ), *бара́нкі* мн., *бара́нчыкі* мн. — Гарад. (ЛАБНГ), *бара́начкі* мн. — Бял. (ЛАБНГ, НС), *кацярынка* ж. — Стол. (ЛАБНГ, ЖС), *мацярынка малáя* — Буда-Каш. (ЛАБНГ), *мацярдýшка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *мацяржáнка* ж. — усх.-пал. р., Гродз. р. (ЛП, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭСБМ), *мáтачнік* (*мáташнік*) м. — Гом., Рэч. (Мат. Гом., ЭСБМ), *марýшкіна травá* — Латгал. р. (СПЗБ, ЭСБМ), *лябéдка* ж. — Лельч. (ЛАБНГ), *лянóк* м. — Лельч. (ЛП, ЭСБМ), *калатóвічкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сімія́н* м. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *цімія́к* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Чальчак

Расліна з буйнымі малінавымі кветкамі, сабранымі ў перарывістых коласападобных мяцёлках.

чальча́к м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *слёзнік* м. — Гродз. р., Віц. р., Карм., Жытк. (Мат. Гом., Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі, ЭПБ, ЭБ), *плаку́н* м. — Жытк. (ТС, Ластоўскі), *пла́кса* ж. — Буда-Каш., Жытк. (Мат. Гом.), *гарлёўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *ляўко́нія палява́я* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *ра́кавыя шы́йкі* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *тро́йнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *вербяні́ца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *дзярбе́ннік* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *васілёк* м., *васі́лькі* мн. — Жытк., Стол. (ТС), *кра́ўпіца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *кабыля́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мя́та кабы́лля* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *бо́бік баравы́* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *цвярдзя́нка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Чамярыца

Ядавітая расліна з жаўтавата-зялёнымі кветкамі ў буйным мяцёлчатым суквецці і з шырокім лісцем.

чамяры́ца ж. — віц.-маг. г. (Бялькевіч, Каспяровіч, Станкевіч), *чамары́ца* ж. — Жытк. (ТС), *чамяры́чнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *чэ́мер* м. — Мёр., Чэрык., Карм., Ветк., Гом., Добр., Светлагор., Нясв., Шчуч., Беластоц. р. (СПЗБ, Мат. мін.-мал., Мат. Гом., ЖС, Ластоўскі), *чамо́р* м. — Стол. (ЖС), *чаме́р* м. — Гродз. р., Астр. (Сл. Гродз., Верас.), *чаме́рнік* м. — мясц. (Ластоўскі).

Чарамша, мядзведжая цыбуля

Расліна з двума шырокімі вострымі пляскатымі лістамі, клубень якой мае смак часнаку.

зайцо́ў (*за́йчыкаў, за́ечы*) *часно́к* — Стол., Жытк. (ТС), *чысно́к лугавы́* — Чач. (Мат. апыт.), *часны́к палявы́* —

Гродз. р. (Верас), *часно́к мядзве́жы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзі́ка цыбу́лька* — Жытк. (ТС), *за́йцава* (*за́йчыкава*) *цыбу́ля* (*цыбу́лька*) — Жытк. (ТС), *гусі́ная цыбу́лька* — Лун. (ЛП).

Чарнагалоў, гл. **Гарлянка.**

Чарнобыль, гл. **Палын.**

Чартапалох

Высокая калючая расліна з пурпуровымі кветкамі ў кошыку.

чартапало́х м. — паўн.-зах. з., Мін. р., усх.-пал. р. (СПЗБ, ТС, Кісялеўскі, Шатэрнік, Ластоўскі, Мат. апыт.), *дзяды́* мн. — Мін., Чэрв., Вілен, Круп. (СПЗБ), *дзе́дкі* мн. — Лельч. (Мат. Гом.), *дзядо́ўнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, ЭПБ, ЭБ), *булдо́ўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *калю́чка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *калюкі́* мн. — Лельч. (ЖС), *бадзюлі́* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ, ЭСБМ), *будзя́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *асо́т* м. — Маг. р., Мін. р., Смален. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *асо́т палявы́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *растро́п* м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас, Насовіч, Станкевіч, ЭПБ, ЭБ), *шандзёлы* мн., *шамдзёлы* мн. — Чэрв., Уздз. (СПЗБ), *дагі́ль* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *чо́ртавы пазуры́* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *старо́жнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ло́пух* м. — Слуц. (ЭСБМ).

Чыстацел, гл. **Падтыннік.**

Чысцік

Расліна з фіялетава-пурпуровымі кветкамі ў несапраўдных мяцёлках і з шурпатаваласістым сцяблом.

чы́сцік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *чыстаце́л* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *жыві́чка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *блашчы́чнік* м. — Гродз. р. (Верас), *галаве́нька* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, ЭПБ), *во́ўчая крапі́ва* — Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *во́ўчая мя́та* — Чэрв.

р., Маг. р., (Кісялеўскі, Шатэрнік, ЭПБ), *зя́бра палява́я* — Віц. р. (Кісялеўскі).

Чысцяк

Невялікая расліна з адзіночнымі залаціста-жоўтымі кветкамі і мясістым бліскучым лісцем; цвіце ранняй вясной.

градаўні́к м. — Стол. (ЛП), *сардэ́чнік* м. — Петр. (ЛП).

Шалфей

Расліна з буйнымі духмянымі кветкамі ў верхавінкавых коласападобных суквеццях і простым ці перыстым лісцем.

шалфе́й м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *шалве́й* м. — мясц. (Ластоўскі), *шальві́я* ж.,*шальве́я* ж. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *шалфе́я* ж. — Гродз. р. (Верас), *шальва́* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *шаўлюга́* ж. — Ельск. (Мат. Гом.), *дужэ́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *жаўрэ́ц* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Шпажнік, гладыёлус

Рэдкая расліна з мечападобным лісцем і пурпуровымі або пурпурова-фіялетавымі, зрэдку белымі кветкамі ў коласе.

шпа́жнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шпа́тнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зро́чнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *цыбу́лька* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *часно́к палявы́* — Віц. р. (Кісялеўскі), *кульчы́бер* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ).

Шпергель, гл. Свінакроп.

Шчаўе

Расліна з сакаўным лісцем, якое мае кіслы смак.

шча́ўе (*шча́ўя, шча́ўё*) н. — паўн.-зах. з., цэнтр. з., усх.-маг. р., Гом. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі,

Бялькевіч, Каспяровіч, Сцяшковіч), *шчаўе́* н., *шчаўя́* н. — Ашм., Іўеў., Ганц. (ЛАБНГ, Ластоўскі), *шчо́ўе* н. — паўн.-зах. з., Вілен. р. (СПЗБ, Шатэрнік), *шчаў* м. — Паст. (ЛАБНГ), *шчаўлю́к* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *шча́ва* ж. — Лоеў. (Янкова, НЛГ), *шча́вель* м. — асн. мас. г., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ГЧ, ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч, Верас, Ластоўскі, Растаргуеў, Янкоўскі), *шчаве́ль* м. — паўн.-зах. з., усх.-маг. р., Лоеў., Лельч. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Янкова), *шчаве́ль праўдзівы* — Маг. р. (Кісялеўскі), *шчаве́й* м. — зах.-пал. г., гродз.-бар. г., Віц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., НЛ, ДСБ, Кісялеўскі, Сцяцко, Сцяшковіч, Цыхун, Мат. апыт.), *шча́вей* м. — Светлагор. (ЛАБНГ), *шча́вер* м., *сво́йскі шча́вер* — усх.-пал. р. (ЛАБНГ, ТС), *шчаве́льнік* м. — Старадарож. (ЛАБНГ, СПЗБ), *шчаўні́к* м. — Гродз, Слон., Віц. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *шчаву́х* м., *шчаву́к* м. — зах.-пал. г., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *чаву́х* м. — Пруж., Брэсц. (ДСБ, ЖС), *кіслі́ца* ж. — віц.-маг. г., Стаўб., Латгал. р., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Шаталава, ЭСБМ), *кісляні́ца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *квасо́к* м. — усх.-пал. р. (ТС, ДСБ, ЭСБМ), *о́барацень* м. — Свісл. (Сл. Гродз.), *ру́дзік* м. 'шчаўе лугавое' — Лаг. (СПЗБ), *шчаву́к* м. 'разнавіднасць шчаўя' — Гл. (СПЗБ), *за́льва* ж. 'маладое шчаўе' — Лях. (ДСБ, ЖС, ЭСБМ).

Шчаўе вераб'інае, або малое, ці шчаўлюк: *шчаўлю́к* м., *шчаўлю́к палявы́* — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *шчаву́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *грабі́нец* м. — Маст. (СПЗБ), *вераб'ёў* (*вороб'ёў*, *воробе́йкоў*, *горобе́йкоў*) *шча́вер*, *вераб'ёў* (*вороб'ёў*, *воробе́йкоў*, *горобе́йкоў*) *шчаве́р* — Жытк., Лельч. (ТС, ЖС), *за́йчыкаў шча́вер* — Жытк. (ТС), *вераба́тнік* м. — Гродз. р. (Цыхун).

Шчаўе конскае: *шча́ўе ко́нскае* — Віц. р., Мін. р., Хойн. (ГЧ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Шатэрнік, ЭСБМ), *шча́вель* (*шчаве́ль*) *ко́нскі* (*ко́ньскі*) — усх.-маг. р., Мёр., Чач., Слон., Смален. р. (ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч, Насовіч, Дабравольскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *шчаве́й*

ко́нскі (*ко́ньскі*) — Віц. р., Слон. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *шчаве́р ко́нскі* (*ко́ньскі*) — Лельч., Жытк. (ТС, ЛП), *шчаўні́к* (*шчыўні́к*) *ко́нскі* (*ко́ньскі*) — Слон. (Мат. апыт.), *шчаў ко́нскі* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *квасо́к ко́нскі* — Стол. (ТС), *пу́чча ко́нскае* — Краснап. (Бялькевіч), *бура́к ко́нскі* — Жытк. (ТС), *шчаўні́к крыні́чны* — Віл. (СПЗБ), *шчаўлю́к крыні́чны* — Маг. р. (Кісялеўскі), *шчаўлю́к вадзяны́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *шчаву́к* м. — зах.-пал. г., Маг. р. (Кісялеўскі), *шчаве́й* м. — Стаўб. (З нар. сл.), *шчаву́льнік* м. — Ушацк. (НЛ), *шчаўлю́к* м. — Мсцісл. (Бялькевіч), *шчаву́к* м., *шчаву́х* м. — Віл., Мядз., Вілен. р. (СПЗБ), *каншча́к* м. — Гродз. р., Ваўк. (Сцяшковіч, Цыхун), *кабяльню́х* м. — Кобр. (НЛ), *лапа́тнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, Дабравольскі), *падваро́тнік* м. — Ашм. (СПЗБ), *лапу́х гла́дкі* — Ашм. (СПЗБ), *карпа́ч* м. — зах.-пал. г., Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *карна́ч* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *бараба́с* м. — Ваўк. (Сл. Гродз.).

Эльсгольцыя

Расліна з вельмі вострым пахам.

мялі́са ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *мя́та псяр-ская* (*саба́чая*) — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *псярка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *мя́та падты́нная* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Эстрагон

Від палыну з вялікай колькасцю эфірных алеяў, які ўжываецца як вострая прыправа.

астраго́н м. — мясц. (ЭСБМ), *экстраго́н* м. — мясц. (Ластоўскі), *дзе́медзь* (*дзе́мяць*) м. — Вілен. р. (СПЗБ), *цы́прус* м. — мясц. (Насовіч).

Ядрушка

Расліна з вузкім даўгаватым лісцем і дробнымі духмянымі светла- ці лілова-пурпуровымі кветкамі, сабранымі ў гронкі.

ядру́шка ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ручнікí* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *стáрчык* м. — Мін. р. (Кісялеўскі).

Яснотка

Расліна з белаватым, нібы апыленым зубчатым лісцем і жоўтымі, чырвонымі ці ружовымі кветкамі; падобная на крапіву, але не стрыкаецца.

глухáя крапíва — асн. мас. г., Вілен. р. (СПЗБ, ЛП, Кісялеўскі, Бялькевіч, Верас, Станкевіч, Ластоўскі, ЭБ, Мат. апыт.), *глухáя бракíва* (*глухá брокíва*) — Жытк. (ТС), *крапíва бéлая* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *крапíва пяку́чая* — Стол. (ЛП), *крапíва сабáч'я* — Жытк. (ЛП), *крапíва дрóбная* — Стол. (ЛП), *крапíва* ж., *пракíва* ж. — усх.-пал. р. (ЛП), *яснóтка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шáнта*, *шáнта чырвóная* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *шáндра* ж. — Лельч. (ЛП), *мядóўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭСБМ), *пусты́рнік* м. — Слон. (Мат. апыт.), *сляпáк* м. — Астр. (СПЗБ).

Ястрабок

Апушаная расліна, пераважна з бязлістым сцяблом і дробнымі ў кошыках кветкамі ад жоўтага да аранжава-чырвонага колеру.

ястрабóк м., *ястрабóк лугавы́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *ястрэ́ц* м. — Гродз. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *лагунéц* м., *лганéц* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч, ЭСБМ), *манéц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сакóльнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *самíцічнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *цыкóр'я палявáя* — Мін. р. (Кісялеўскі), *гарку́ша* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *валасéнь* м. — віц.-маг. г. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *валасня́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бялкí* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бацвíнчык* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *шалёнчык* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *зéлле ад трáсцы* — Гродз. р. (Верас).

Ятрышнік

Расліна з плямістым лісцем і бэзава-фіялетавымі, ружовымі або жоўтымі кветкамі ў коласападобным суквецці.

зязюлька ж. — Гродз. р., Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *зяўзюлька* ж. — Мёр. (ЖС), *зязюлькі* мн. — усх.-маг. г., Хойн. (ГЧ, Насовіч), *зяўзюльнік* м. — Петр., Лельч. (ЛП), *куку́лька* (*куку́лка*) ж. — Мін. р., Маг. р., Чач. (Мат. Гом., Кісялеўскі, Шатэрнік), *ку́каўка* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭБ, ЭСБМ), *куку́шка* ж. — усх.-маг. г., Смален. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *зязюліны слёзы*, *зязюльчыны слёзы* — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас), *зязюліны ручнічкí* (*зовзу́ліны ручнычкы́*) — Стол. (НЛ), *пада́рак зязюлін* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ру́чка чо́ртава* — Маг. р. (Кісялеўскі), *бо́жжа ру́чка* — Маг. р. (Кісялеўскі), *канва́лія* ж., *канва́лія лугава́я* — Мін. р. (Кісялеўскі), *зе́лле чырво́нае* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас, ЭБ), *сале́п* м., *сале́пны ко́рань* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *каманí чнік* (*каманíшнік*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *язве́жнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *сардэ́чнік* (*сярдзе́чнік*) м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *таўка́н* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *таўку́н* м. — мясц. (ЭБ), *чымяры́ца* ж. — Стол. (ЛП), *лю́бжа* ж., *лю́бша* ж. — зах.-бран. р. (ЭСБМ).

1.4. ЛЯСНЫЯ ТРАВЯНІСТЫЯ РАСЛІНЫ

Агаткі

Невялікая расліна, зростак белых або ружаватых кветачак якой на невысокай кветаножцы нагадвае каціную лапку.

ага́ткі мн. — агульн. (Мат. апыт.), *га́ткі* мн. — Пух. (Мат. мін.-мал.), *бага́ткі* мн. — Мядз. (ЖС), *зага́ткі* мн. — Навагр. (ЛАБНГ), *аўду́лькі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ),

дзед м. — Пол. (ЛАБНГ), *нагаткі* мн. — Віц., Дубр., Касц. (ЛАБНГ), *бяссмертнік* м. — Верхнядзв. (ЛАБНГ, СПЗБ), *грызнік* м. — Мін. р., Лаг., Добр. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Насовіч), *драмулі* мн. — Астр. (ЛАБНГ), *зайцава капуста* — Лун. (ЛАБНГ), *кашачыя лапкі* — усх. з., Шчуч. (ЛАБНГ), *лапкі* мн. — Шчуч., Шкл., Мсцісл. (ЛАБНГ), *кацалапкі* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *каты* мн. — Клецк. (ЛАБНГ), *каткі* мн. — Мін. р., Арш., Краснап., Добр. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭПБ), *кочкі* мн. — Зэльв. (ЛАБНГ), *коцікі* мн. — спарадычна. агульн. (ЛАБНГ), *магільнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зелле мёртвае* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мудэчкі* мн. — Беш. (ЛАБНГ), *ніжаперніца* ж. — Гом. р. (ЭСБМ), *нітубіч* м. — Ваўк. (ЛАБНГ), *пераскок* м. — Чач. (ЛАБНГ), *падбел* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *пух* м. — Віц. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі), *сухотнік* м. — паўн.-зах. д., Валож. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭПБ), *сухапут* м. — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сухавей* м. — Гродз., Ашм., Іўеў. (ЛАБНГ), *сухавеянкі* мн. — Ваўк. (ЛАБНГ), *сухавянкі* мн. — Ваўк. (ЛАБНГ), *сухаветачкі* мн. — Пух. (ЛАБНГ), *сухалеткі* мн. — Іўеў. (ЛАБНГ), *сухапутнік* м. — Бых. (ЛАБНГ), *сухотнік палявы* — мясц. (ЭПБ), *скочка* ж. — Стаўб. (Мат. мін.-мал.), *скочыкі* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі, Насовіч), *сабачкі* мн. — Касц. (ЛАБНГ), *стакротка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *срэбнік* м. — Івац. (ЛАБНГ), *цмен* м. — Маг. р., Пол., Глыб., Віл., Тал., Чэрв. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *шастуны* мн. — Лун. (ЛАБНГ), *шаўлея* ж., *шаўлейка* ж. — Пін. (ЛАБНГ), *шчасце* н. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі).

Ажыка

Расліна сярэдняй вышыні з шырокімі пёрыстымі доўгімі лістамі.

плакса ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сітніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *язычкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *пырнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ячменнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *трава лясная* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Аканіт, гл. **Боцікі.**

Аквілегія, гл. **Ворлік.**

Алісум, гл. **Бурачок.**

Анемона, гл. **Кураслепнік.**

Арляк, гл. **Папараці.**

Арніка, гл. **Купальнік.**

Артылія, рамішыя

Дробная вечназялёная лекавая расліна хвойных і мяшаных лясоў з гронкай белых дробных кветачак на вяршыні сцябліны.

сісінéц м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *станóўнік бáбскі* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Асліннік, начная свечка

Буйная расліна з бледна-жоўтымі кветкамі, якая расце па пясках каля дарог, на ўскрайках бароў.

дзівáнна дзíкая — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ), *дзявáнна дзíкая* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *бáбек пóльны* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сінíла* н. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *палявáя ляўкóнія* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Астрагал, гл. **Куравай.**

Барадаўнік, гл. **Рудзянец.**

Бальзамін

Расліна, якая расце па нізкіх месцах у лесе і каля рэчак; утрымлівае араматычныя смолы.

бальсамíна лéкавая — Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *бельсамíна лесавáя*, *бельсамíна* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі),

бальсамін м. — паўн.-зах. з. (Станкевіч), *бальзамін* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *бальза́н* м. — Бяроз. (Шаталава), *нядо́тка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *пстрыкаўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *прыгаўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Барвенак

Расліна з ляжачымі сцяблінамі з вечназялёным лісцем; трапляецца на паўночным захадзе і захадзе Беларусі пераважна на месцы старых пахаванняў.

барве́нак м. — Зэльв., Жытк. (ЭСБМ, ТС), *бярве́нак* м. — Гом. р., Гродз. р. (Мат. Гом., Сл. Гродз.), *барвяне́ц* м. — Гродз. р. (Сл. Гродз.), *барві́нак* м. — зах.-пал. г., Віц. р. (Кісялеўскі), *барві́нец* м. — зах.-пал. г., Віц. р., Слон. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *абарві́нец* — Слон. (Мат. апыт.), *барлі́нак* м. — Гродз. (Цыхун), *страме́нкі* мн., *страме́нты* мн. — Пін. (ЛП, СПЗБ), *бу́слікі* мн. — Стол., Петр. (ЛП), *замозыліна* ж. — Кам. (ЖНС).

Баркун

Буйная расліна з дробным трайчастым лісцем і дробнымі белымі кветачкамі, сабранымі ў шматкветкавыя гронкі.

барку́н м. — Гродз. р., Маг. р., Вілен. р. (СПЗБ, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Верас, Станкевіч, Мат. апыт.), *бурку́н* м. — паўдн. р. (ЛАБНГ, ТС), *берку́н* м. — мясц. (ЭСБМ), *брыку́н* м. — Лельч. (ЖС), *брызаўка* ж. — паўн.-зах. з. (Верас), *то́мка* ж. — Маг., Лёзн. (Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭПБ), *папо́ўнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *маляснік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сніну́ха* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, Ластоўскі), *до́ннік* м. — Паст., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.).

Блюшчык

Невялікая расліна з непрыемным пахам лісця і кветачак у яго пазухах.

плю́шчык м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *расхо́днік* м. — Віц. р., Маг. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *саба́ччая мя́та* — Смален. р. (Кісялеўскі), *каці́ная мя́та* — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *каша́ччая мя́та* — Мсцісл. (Бялькевіч), *хме́лік* м. — (ЛП).

Боцікі, аканіт

Буйная расліна з жаўтаватымі шлемападобнымі кветкамі.

бо́цікі мн. — мясц. (Кісялеўскі), *мышабо́й* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *ваўчабо́й* м. — мясц. (ЭСБМ), *барча́к* м. — мясц. (ЭСБМ), *бару́нка* ж. — мясц. (ЭСБМ, Ластоўскі).

Братаўка, іван-ды-мар'я

Невялікая расліна з жоўтымі кветачкамі з сінім верхам.

брат з сястро́й — паўн.-зах. з., Гродз. р., Віц. р., Слон. (Станкевіч, Верас, Мат. апыт.), *брат-сястра́* — паўн.-зах. з., Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *бра́цік-сястры́ца* — Смален. р. (Кісялеўскі), *бра́таўка* ж., *брато́ўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бра́ткі* мн. — Жытк., Стол., Лоеў. (ТС, Янкова), *іва́н-да-ма́р'я* — Віц. р., Навагр. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *мар'я́нка* ж. — Навагр. (ЖС), *сачо́ўка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *магі́льнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *купа́ла* ж. — Мёр. (ЖС), *мяду́нка* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *чмяльні́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дзень і ноч* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *зе́брыкі* мн. — Ельск. (ЖС, ЭСБМ), *жару́ха* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *іване́ц* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *зване́ц* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *дзване́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Браткі, гл. **Фіялка.**

Брусніцы

Кусцікавая расліна з вечназялёным лісцем і з гронкамі бліскучых чырвоных спажыўных ягад.

брусніцы мн. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ЖС, ЛП, ТС, Кісялеўскі, Шаталава, Юрчанка, Станкевіч, Мат. апыт.), *бруиніцы* мн. — спарадычна агульн. (АЛА, СПЗБ, ЖНС, Кісялеўскі, Бялькевіч, Шатэрнік, Верас, Сцяшковіч, Цыхун, Юрчанка, Дабравольскі, Мат. апыт.), *брусніка* ж. — Маг. р., Гом. р., Смален. р., Навагр. (АЛА, Кісялеўскі, Дабравольскі, Мат. апыт.), *брусіны* мн. — Ваўк., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *брусініцы* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *брусляніцы* мн. — Жытк. (ТС), *бружыніцы* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *баруўкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сардэ́чнік* (*сярдзе́чнік*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *му́чальнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *спары́шка* ж. — Гродз. р. (Мат. Гродз.).

Букашнік

Невялікая расліна, якая цвіце светла-жоўтымі кветачкамі ў суквецці на высокай ножцы.

начакве́т м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, Ластоўскі), *начнік* м. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *начніца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *во́бмарак* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *абмаро́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Буквіца

Невялікая расліна з дробнымі фіялетава-блакітнымі кветачкамі, сабранымі ў шчыльныя верхавінкавыя галоўкі.

залатнік м. — Смарг., Ветк. (Мат. мін.-мал., Мат. Гом.), *златнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бу́квіца* ж. — Маг. р., Віц. р., Смален. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі), *буко́віца* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *глуха́я крапіва* — мясц. (ЭПБ).

Бурачок, алісум, каменнік

Невялікая рэдкая расліна з дробнымі бледна-жоўтымі кветкамі ў прадаўгаватых суквеццях на вяршынях парасткаў.

пасме́ртнік м. — Жытк. (ЛП), *бяссме́ртнік* м. — Жытк., Петр. (ЛП), *перавóратнік* м. — Лельч. (ЛП), *падбе́л* м. — Лельч. (ЛП), *ка́менны цвятóк* — Стол. (ЛП).

Бядрынец

Духмяная расліна з дробнымі кветкамі, сабранымі ў складаныя шматпрамянёвыя парасоны.

бядры́нец м. — Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *бе́дранец* м. — мясц. (Насовіч), *едране́ц* м. — зах.-пал. г., Маладз. (Мат. мін.-мал., Кісялеўскі, ЭПБ, Ластоўскі), *ядры́нец* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *бярджы́нец* м. — мясц. (ЭПБ), *беджане́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *бране́ц* м. — Гродз. р., Маг. р. (Насовіч, Кісялеўскі), *брóнец* м. — мясц. (Насовіч), *варане́ц* м. — Гродз. р., Уздз., Жытк. (ТС, Мат. мін.-мал., Кісялеўскі), *пятру́шка* — Маг. р. (Кісялеўскі), *пастарна́к* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *пе́рац* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *балóтні кроп* — Жытк. (ЛП), *маркóўнік* м. — Стол., Петр. (ЛП), *дзя́гель* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *дзя́нгель* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *аны́ш* (*ганы́ш*) м. — мясц. (ЭСБМ).

Бялюк

Невялікая расліна паўднёвага захаду Беларусі з вузкім лісцем і белымі кветкамі на тонкіх кветаножках, сабранымі ў мяцёлку або гронку.

вянóчнік м. — мясц. (Ластоўскі), *білю́к* м. — мясц. (ЭПБ).

Бяссмертнік, гл. **Цмен.**

Вагавік, гл. **Ясколка.**

Вапнаўка

Рэдкая шарападобная разгалінаваная расліна з белымі кветачкамі ў мяцёлцы.

ва́пнаўка ж. — Гом. р. (Кісялеўскі).

Варанец

Рэдкая расліна з буйным складаным лісцем на доўгіх чаранках і дробнымі белымі кветачкамі ў гронках.

варане́ц м. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, Сцяшковіч), *жаўтаквет́* м. — Віц. р. (Кісялеўскі).

Ватачнік, гл. **Птушанец.**

Венерын чаравічак

Вельмі рэдкая расліна з арыгінальнымі па форме кветкамі.

зязю́лька ж. — мясц. (ЭПБ), *зязю́льнік* м. — мясц. (Ластоўскі).

Верас

Кусцікавая расліна з дробным лісцем і мяцёлачкамі дробных светла-сініх кветак, якімі заканчваюцца разгалінаваныя галінкі.

ве́рас м. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ЛП, ЖС, ГЧ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Верас, Каспяровіч, Шатэрнік, Дабравольскі, Насовіч, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *ве́расы* ж. — Круп. (АЛА), *ве́рус* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *вэжос* м. — Гродз. (Кісялеўскі), *врэск* м. — мясц. (Насовіч), *ве́раст* м. — Шчуч., Ваўк., Кам., Кобр. (ЛАБНГ, АЛА), *верасо́к* м. — Бых. (ЛАБНГ, АЛА), *верасён* м. — Шчуч. (ЛАБНГ), *верасе́нь* м. — Пух., Капыл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *верасо́н* м. — Клім. (ЛАБНГ), *верасні́к* м. — Хоц. (ЛАБНГ), *по́дверасак* м. — Свісл. (СПЗБ), *барві́нкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Ворлікі, аквілегія

Буйная рэдкая расліна з суквеццем густа-сініх арыгінальных па форме павіслых кветак на вяршыні парасткаў.

во́рлікі мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, Каспяровіч, Гарэцкі, Насовіч), *го́рлікі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *збано́чкі* мн. — Гродз. р., Ельск. (ЖС, Кісялеўскі, ЭПБ), *ліле́я* ж., *ліле́йка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *міжпе́рсніца* ж. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Вужоўнік

Невялікая рэдкая споравая расліна з адным лістком і споравым невысокім адросткам ад яго асновы.

вужо́ўнік м. — агульн. (СПЗБ), *вужэ́ўнік* м. — Мёр. (ЖС), *ванжэ́ўнік* м. — Ашм. (СПЗБ), *ву́жава зе́лле* — мясц. (Ластоўскі), *ву́жакава зе́лле* — паўн.-зах. з. (Верас).

Вырачка

Невялікая расліна з дробным падоўжаным лісцем і дробнымі пурпурнымі кветачкамі, сабранымі ў шчыльныя шыпякі каля сцябліны і асновы чаранка лістоў.

бо́гава крэ́салка — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *свентая́ннік* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *тымя́нкі* мн. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *дзерав́янка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *вы́рачка* ж. — Гродз. р., Шчуч. (Кісялеўскі, З нар. сл.), *крэ́селцы* мн. — мясц. (Ластоўскі).

Вязель

Буйная расліна паўднёвага захаду Беларусі з ляжачай галінастай сцяблінай, пёрыстым лісцем, з бела-ружовымі або бела-фіялетавымі кветкамі, сабранымі ў гронкі.

зя́ячы хмель — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *за́йчы гаро́шак* — мясц. (Ластоўскі), *гаро́шак* м. — мясц. (Ластоўскі), *паўзу́н палявы́* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *во́ўча ла́да* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *дзя́тлаўнік* м. — Ельск. (ЖС), *ву́жава зе́лле* — мясц. (Ластоўскі).

Галадок

Невялікая расліна з зеленавата-шэрым лісцем і сцяблом з дробнымі непрыкметнымі кветкамі на канцах галінак.

Галадок шматгадовы: *мурышка* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *паркýн* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *грымóтнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сівéц баравы́* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *дзівáна* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі).

Галадок аднагадовы: *галадóк* м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *муравéц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Гарычка

Невялікая расліна з цёмна-сінімі кветкамі ў пазухах верхніх спалучэнняў лісця.

гары́чка ж. 'гарычка лёгачная' — Гродз. р. (Кісялеўскі), *цюльпáн лясны́* 'гарычка лёгачная' — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сакóллі пералёт* 'гарычка крыжападобная' — Мін. р. (Кісялеўскі), *пералётнік* м. — Жытк. (Мат. Гом.), *бóцікі* мн. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *каўтýннік* м. 'гарычка багновая' — Маг. р. (Кісялеўскі), *бýцікі* мн. 'гарычка лёгачная' — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарчáк* м. 'гарычка багнавая' — Смален. р. (Кісялеўскі), *таўстýшка* ж. 'гары́чка крыжападобная' — Маг. р. (Кісялеўскі), *бздзюжнік* (*біздзюжнік*) м. — Лельч. (ЛП).

Гваздзік, гл. **1.7. Гваздзік.**

Герань, журавельнік

Расліна з глыбока раздзеленым лісцем і ружовымі, чырвонымі і ліловымі буйнымі кветкамі.

герáнія ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *юрáнь* ж. — Сен. (Каспяровіч), *юрáнія* ж. — мясц. (Ластоўскі), *грабéлькі*

мн., *грáбелькі* мн. — Гродз. р., Маг. р., Віц. р., усх.-пал. р. (ЖС, Каспяровіч, Верас, Кісялеўскі), *пантóпалькі* мн. — Смарг. (Мат. Гродз.), *дубрóўка* ж. — Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *трыпéрсніца* ж. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *пяціпéрсніца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сяміцвéтнік* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *мужчы́нскі залатнічóк* — Маг. р. (Кісялеўскі), *змяёўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *баршчóўнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *чарвятóчнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *гваздзíчнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *падарóжнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *злáтчыск* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарлачóўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *кураслéп* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *цюльпáн лясны́* — мясц. (ЭПБ), *дзеравя́нка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *лíпка* ж. — Гом. р. (Мат. Гом.), *браткí* мн. — Лельч. (ЖС), *бýцікі* мн. — мясц. (ЭПБ), *гусíная лáпка* — Маг. р. (Кісялеўскі), *грыжная травá* — Смален. р. (Кісялеўскі), *вóўчая ступá* — Віц. р., Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч).

Гладыш

Рэдкая буйная расліна з шызым сцяблом, складаным лісцем і белымі кветачкамі, сабранымі ў парасонік.

ляснáя мóркаў — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Граздоўнік, ключ-трава

Папараць з 1—3 дробна расчлененымі лістамі.

вýжава зéлле — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, ЭПБ).

Грушанка

Невялікая расліна з разеткай закругленага цёмназялёнага зімуючага лісця і гронкай белых кветак на высокім кветаносе.

грушáнка ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *грýшніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *грýшаўнік* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі),

я́блынька лесава́я — Мін. р. (ЖС, Кісялеўскі), *бацві́нка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пе́рац палявы́* — Маг. р. (Кісялеўскі), *стано́ўнік ба́бскі* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *бято́ніка лесава́я* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *ла́ндыш* м. — Маг. р., Віц. р. (Кісялеўскі), *ла́ндышкі* мн. — Віц. р. (Каспяровіч), *румя́нка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Гусіная цыбуля

Невялікая цыбулінкавая расліна з вузкім прыкаранёвым лістом і суквеццем жоўтых кветачак на невысокай кветаножцы.

гусі́ная цыбу́ля — Маг. р. (Кісялеўскі), *сне́дзік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Дабраполь

Невялікая расліна са сцяблом, якое сцелецца па зямлі, і з залаціста-жоўтымі кветкамі на яго прыўзнятых канцах.

лі́пнік м. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *дабапо́ль* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Двухпялёснік

Невялікая расліна з ружовымі кветачкамі ў простых або галінастых гронках на версе сцябла.

лі́пта ж. — мясц. (ЭПБ), *лі́тба* ж. — Беш. (Каспяровіч), *лі́тпа* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Дзераза

Спораносная расліна з паўзучым сцяблом, пакрытым зялёнымі лускападобнымі лісточкамі.

дзераза́ ж. — Віц. р., Гродз. р., Мін. р., Маг. р. (СПЗБ, ЖС, Кісялеўскі, Верас, Бялькевіч, Сцяшковіч, Станкевіч,

Мат. апыт.), *дзяра́з* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дзяра́зка* ж. — Маладз. (Мат. мін.-мал.), *дзеруза́* ж. — Мін. р., Смален. р. (Шатэрнік, Кісялеўскі), *дзермеза́* ж. — Лаг. (Шаталава, Мат. мін.-мал., Станкевіч), *дзерага́* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Шаталава), *дзяра́чка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзяра́* ж. — Маладз. (ЖС, Мат. мін.-мал.), *дзяру́га* ж. — паўн.-зах. з., Віц. р., Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, СПЗБ, ЖС), *дарича́* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *рагаза́* ж. — Лун. (Шаталава), *цяку́н* м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас, Станкевіч, ЭПБ), *плаву́шка* ж. — Шчуч. (СПЗБ), *відла́к* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *віла́к* м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *варане́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *баране́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *бране́ц* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *бро́нец* м. — мясц. (ЭСБМ), *павілі́ца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *казіро́г* м. — паўн.-зах. з. (Верас), *пацягу́ха* ж. — Латгал. р. (СПЗБ), *каўту́ннік* м. — Стол., Жытк. (ТС), *селяні́ка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ба́бін мур* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Насовіч, ЭПБ), *кра́ўпіца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *по́плывень* ж. — мясц. (Ластоўскі), *дзяраба́* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Дзіванна, мядзведжае вуха

Буйная расліна са светла-жоўтымі кветкамі ў густой коласападобнай гронцы на вяршыні сцябла.

дзіва́нна ж. — Сен. (Каспяровіч), *мядзве́дзева ву́ха* — Маз. (ГЧ), *куўты́чнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *дзява́н* м. — мясц. (Ластоўскі), *каўту́нічнік* м. — мясц. (ЭПБ), *касма́к* м. — мясц. (ЭПБ).

Дзягіль, дуднік лекавы

Высокая расліна з дудкаватым сцяблом з буйным перыстым лісцем і жаўтавата-зялёнымі кветкамі ў шарападобных парасонах.

дзя́гіль м. — мясц. (Насовіч, ЭПБ, Ластоўскі), *дзя́гель* м. — Віц. р., Гродз. р., Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі, Верас,

Станкевіч), *дзя́галь* м. — Маладз., Краснап. (Мат. мін.-мал.), *дзя́гільнік* м. — Мядз. (Мат. мін.-мал.), *дзя́гліца* ж. — мясц. (Станкевіч), *відо́мец* м. — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *ство́льнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *кроп зáячы* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пасвісцёл* м. — Стол., Жытк. (ТС), *пук* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *блёкат* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *сны́тка* ж. — Краснап., Мсцісл. (Бялькевіч).

Дзядкі

Расліна з перыстым зубчастым лісцем і дробнымі залаціста-жоўтымі кветкамі на верхняй частцы сцябла.

дзядкí мн., *дзядкí-травá* — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзядо́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *смятáнік* м. — Маг. р., Сен. (Кісялеўскі, Каспяровіч, ЭПБ), *шчэрб* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *су́чкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *рэ́пік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі).

Дзярачка, гл. **1.3. Маруна.**

Дуброўка

Расліна розных відаў са складаным пальчатым або перыстым лісцем, з кветкамі па адной на галінках або ў суквецці.

дубро́ўка ж. — Гом. р., Мёр. (ЖС, Мат. Гом.), *дзярвя́нка* ж. — зах.-пал. г., Маладз. (ЛАБНГ, Мат. мін.-мал.), *дзеравя́нка* ж. — Іўеў., Карэл., Люб., Воран. (СПЗБ, Ластоўскі), *калгáн* м. — Бяроз. (СПЗБ), *падаро́жнік* м. — Слон. (Мат. апыт.), *рабíнка* ж. — Жытк. (ТС), *бязвéршнік* м. — Жытк. (ТС), *дзевяцірáнка* ж. — Воран. (СПЗБ), *грымо́тнік* м. — Воран. (СПЗБ).

Дуброўка прамастаячая: *дубро́ўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *дзеравя́нка* ж. — Віц. р., Гродз. р., Маг. р., Смален. р., Петр., Лельч. (ЛП, Кісялеўскі), *калгáн* м. — мясц. (ЭПБ), *паддýбнік* м. — Лельч. (ЛП), *пеправяжы́ха* ж. —

Віц. р. (Кісялеўскі), *кустóўнае дзéрава* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *сурмалíна* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі).

Дуброўка серабрыстая: *дубрóўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *жáбнік* м. — Мін. р. (Мат. мін.-мал., Кісялеўскі), *сярэ́бнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сярэ́бранік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *срэ́брак* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *гарля́нка бéлая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *гартáнная травá* — Смален. р. (Кісялеўскі).

Дуброўка гусіная лапка: *дубрóўка* ж. — Віц. р., Мсцісл. (Каспяровіч, Станкевіч), *лáпкі* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі), *лáпнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *срэ́бнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *гусíная лáпка* — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарля́нка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *маркóўка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Дуднік, гл. **Дзягіль.**

Жаўтакруг

Расліна з прыкаранёвай разеткай шурпатага лісця і залаціста-жоўтымі кветкамі ў кошыках на верхавінах сцяблоў.

свíннік м. — мясц. (ЭПБ), *ястрабóвая травá* — мясц. (ЭПБ).

Залозніца

Буйная расліна з парасонікамі дробных кветачак, сабранымі ў мяцёлку.

падты́ннік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *падцéннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *старавíца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *мáтачнік* (*мáташнік*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зя́бер* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *жáбер* м. — паўн.-зах. з. (Мат. мін.-мал.), *вóўчая крапівá* — Мін. р., Чэрв. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік, ЭПБ), *валлякóвая травá* — мясц. (ЭПБ).

Заячая капуста

Расліна з сакавітым густым лісцем на галінках і дробнымі зеленавата-ружовымі кветачкамі, сабранымі ў густы шчыток на версе галінак.

зáяччая (*зáячая*) *капýста* — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *зайцóвая капýста* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *зáйчыкава капýста* — Гом. р. (Кісялеўскі), *залóзнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *залóжнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *ядранéц* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *скрыпýн* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *цылісцíк* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зáячае шчáўе* — мясц. (ЭПБ).

Званочкі

Невялікая расліна з кветкамі ў выглядзе званочкаў.

званкí мн. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *званóчкі* мн. — Віц. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *звóнка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *дзвóнкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дзванкí* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *дзвóнчыкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *бýбны* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *калакóльчыкі* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *вешчáнец* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *гарлáчыкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *цыпадле* н. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *кацялкí* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *нязíпер* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ужóўнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *лянóк* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *драмá* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *чаравíчкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зарá* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *рыштóчнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *івáнавы крáскі* — Маг. р. (Кісялеўскі), *івáнава галавá* — мясц. (ЭПБ), *тóчнік* м. — мясц. (ЭПБ), *шалфéй* м. — мясц. (ЭПБ).

Зверабой, гл. **Святаяннік.**

Зіглінгія, гл. **Трохзубка.**

Зуброўка

Травяністая расліна з вузкім лісцем і мяцёлкай трохкветкавых каласкоў на тонкай сцябліне.

зубро́ўка ж. — Гродз. р., Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі, Верас, Сцяшковіч, ЭПБ), *жубро́ўка* ж. — Ваўк. (СПЗБ), *зу́брава трава́* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ), *цяпало́ць* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ту́раўка* ж. — мясц. (ЭПБ).

Іван-ды-мар'я, гл. **Братаўка.**

Іван-чай, скрыпень

Буйная расліна з вузкімі лістамі на сцяблінах і мяцёлкай ружовых кветак на іх версе.

залётнік м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *сі-наво́д* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *скрыпе́ль* м., *скрыпе́нь* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *скры́пнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *скрыпу́н* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *баравое зе́лле* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *дзі́кая фія́лка* — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *палява́я ляў-ко́нія* — Мін. р. (Кісялеўскі).

Кадзіла

Рэдкая невысокая духмяная расліна з буйнымі бела-ружовымі кветачкамі пад лісцем верхняй часткі сцябла.

лясна́я таба́ка — мясц. (ЭПБ).

Казлабарод

Расліна з кошыкамі жоўтых шматлікіх кветак на высокіх голых сцяблах.

казяло́к м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *казе́лак* м. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч).

Калган, гл. **Дуброўка.**

Каменнік, гл. **Бурачок.**

Касцянец, гл. **Папараць.**

Касцяніцы, маліна камяністая

Невялікая расліна з гронкай чырвоных кіслых ягад наверсе з цвёрдай зернеўкай у сярэдзіне кожнай ягады.

касцяні́цы мн. — Гродз. р., Мсцісл., Чач. (СПЗБ, Кісялеўскі, Верас, Сцяцко, Юрчанка, Мат. апыт.), *касця́нкі* мн. — Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі, Бялькевіч), *касцяні́ка* ж. — паўн.-зах. з., Мін. р., Мсцісл. (Кісялеўскі, СПЗБ, Шаталава, Гарэцкі, Станкевіч, Мат. апыт.), *кацязе́лле* н. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *камяні́цы* мн. — пал. р. (ТС, СПЗБ, Мат. Гом.).

Качадыжнік, гл. **Папараць.**

Кісліца

Невялікая расліна з лісточкамі, падобнымі да канюшыны, кіслымі на смак; ужываецца ў ежу.

кіслі́ца ж. — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі, Мат. Гом.), *кіслу́ха* ж. — Лельч. (ЖС), *кісля́ўка* ж. — мясц. (Насовіч), *кісля́ніца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *квасо́к* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *квасе́ц* м. — Маг. р. (Бялькевіч, Кісялеўскі), *ба́бкі* мн. — Лельч. (ЛП, ЖС), *барич* м. — мясц. (Насовіч), *баршчо́ўка* ж. — мясц. (Насовіч, Станкевіч, Кісялеўскі), *капу́ста* ж. — Пух. (СПЗБ), *капу́стачка* ж. — Лоеў. (Янкова), *блі́шчыкі* м. — Люб. (Мат. апыт.), *чатырохла́пка* ж. — Стол. (ЛП), *шчаўлю́к* м. — Мёр. (ЖС), *салаве́йка* м. — Лельч. (ЖС), *за́йцава капу́ста* — зах. з., Мёр. (ЖС, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *за́йчыкава капу́ста* — Лоеў. (Янкова), *за́ячча* (*за́ячая*) *капу́ста* — Маг. р., Астр., Лун. (СПЗБ, ЛП, Бялькевіч), *за́йча капу́ста* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, Ластоўскі), *за́йцаў шчаве́р* — Жытк. (ЛП), *за́йчыкаў шча́вер* — Жытк., Петр., Маз. (ТС, ЛП), *за́яччы шча́вель* — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *за́йчы шча́вей* — Ваўк. (Сцяшковіч), *за́ячча канюшы́на* — Лельч. (ЛП), *заў-*

зу́лін шча́вер — Стол. (ЛП), *салаве́йкаў шчаве́р* — Маз. (ЛП), *варабе́йкаў шчаве́р* — Петр. (ЛП), *жураўлёў шча́вер* — Лельч. (ЛП).

Клевяшчына

Расліна з перыстым лісцем і белымі кветкамі ў складаных парасоніках.

клевашчы́на ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *клевашчы́ца* ж. — Маг. р. (ЭСБМ), *клеве́шчыца* ж. — Віц. р. (Каспяровіч).

Крапінец

Невялікая расліна з выцягнутай мяцёлкай дробных густа-сініх кветачак на вяршыні парасткаў.

Крапінец звычайны: *зязю́льчыны ручнікі́* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭПБ), *надса́днік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *крапі́нец* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Крапінец гаркаваты і чубаты: *верадні́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *малы́я ко́злікі* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *шчэ́па* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Крываўнік, гл. **Святаяннік.**

Купальнік, арніка

Расліна з аранжава-жоўтымі буйнымі кветкамі, падобнымі да рамонкаў.

купа́льнік м. — Гродз. р., Мін. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *купа́лка* ж. — Пух., Чэрв. (СПЗБ), *ціту́н лясны́* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пералёт* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *касця́н* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *бу́квіца* ж. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЖС, СПЗБ, Верас), *арні́к* (*гарні́к*) м. — зах.-пал. г., Верхнядзв., Брасл. (Кісялеўскі, СПЗБ, Ластоўскі), *бу́каўка* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *тур* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *за́яча капу́ста* —

Мін. р. (Кісялеўскі), *чамярыца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *гваздзік баравы* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *янавы галоўкі* — Паст. (СПЗБ), *божае мацеры сон* — Жытк. (ТС), *гайчынец* м. — мясц. (Ластоўскі).

Купена

Расліна з аблісцелым сцяблом і белымі кветачкамі, якія звісаюць званочкамі з-пад лісця.

купена ж. — Гродз. р., Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі, Верас, Насовіч, ЖС, Каспяровіч, Гарэцкі), *куп-купена* — Маг. р. (Кісялеўскі), *куп* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *грыжнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *пупнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *пупіннік* м. — Гом. р. (Мат. Гом.), *зязюліны ручнікі* —Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *баб'я кароўка* — Маг. (Кісялеўскі, Насовіч), *падлеснік* м. — Лельч. (ЛП), *зайчыкава цыбулька* — Лельч. (ЛП), *чамярыца* ж. — Жытк. (ЛП), *карэньчык* м. — Стол. (ЛП), *ландыш* м. — Жытк. (ЛП).

Куравай, астрагал

Расліна з паўзучым сцяблом, падобным да рабінавага лісцем і зеленавата-жоўтымі кветкамі ў падоўжаных гронках.

куравай м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *авечы гарох* — Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *воўчы гарох* — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *жураўліны гарох* — Маг. р. (Кісялеўскі), *віхрава трава* — Смален. р. (Кісялеўскі), *лесавы паўзун* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ, Ластоўскі), *пэльзач лясны* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ), *слічны ясь* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *мядок* м. — Драг. (НЛ), *зайчы гарошак* — мясц. (ЭПБ).

Кураслеп, анемона

Невялікая расліна з белай буйной або жоўтай кветкай; цвіце ранняй вясной.

Кураслеп (без указання віду): *кураслéп* м. — паўн.-зах. з., Віц., Чэрв., Жытк., Петр. (Кісялеўскі, ЛП, Сцяшковіч, Станкевіч, Ластоўскі), *памяжóвы кураслéп* — Смал. (Мат. мін.-мал.), *сляпýха* ж. — Гродз. р. (СПЗБ, Мат. Гродз.), *слéпнік* м. — Гродз. р. (Мат. Гродз.), *слéпет* м. — Шчуч. (СПЗБ), *слепятá* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *гаркýха* ж. — Мядз. (СПЗБ), *жывíцельнік* м. — мясц. (Станкевіч), *латáць* ж. — Гродз. р. (Верас), *паньíківіца* ж. — мясц. (ЭСБМ), *панíкніца* ж. — мясц. (ЭСБМ), *панóкніца* ж. — мясц. (ЭСБМ), *казéлец* м. — Петр. (ЛП), *казя́тнік* м. — Шум. (СПЗБ), *казлы́* мн. — Чэрв. (СПЗБ), *казóдры* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *казóдрыца* ж. — Шчуч. (СПЗБ), *казёдрышча* н. — Гродз. р. (Мат. Гродз.), *канóздра* ж. — Драг. (Мат. Брэсц.), *канóздрыца* ж. — Стол., Драг. (ЛП), *канóдры* мн. — Лун., Драг., Стол. (НЛ, Шаталава), *канóдрыс* м. — Стол. (ЛП).

Кураслеп дуброўны: *кураслéп* м. — Мін. р., Маг. р., Гом. р., Барыс., Жытк., Петр. (СПЗБ, ЛП, Кісялеўскі), *кураслёп* м. — Барыс., Чэрв. (СПЗБ, Шаталава), *кураслéп гаёвы* — Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *куры́ная слепатá* — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *слепетá* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *кураслéп бéлы* — Смален. р. (Дабравольскі), *слéпет* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *зáячы мак бéлы* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пралéска* ж. — паўн.-зах. з. (Верас), *пралéскі бéлыя* — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ, Мат. апыт.), *пра лéска бéлая* — Віц. р. (Кісялеўскі), *падснéжнік* м. — пал. р., усх.-маг. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *сняжы́нка* ж. — Стол. (ТС), *канапéлька* ж. — паўн.-зах. з., Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі), *дубрóўка* ж. — паўн.-зах. з., Віц. р. (Верас, Кісялеўскі), *сасóнка* ж. — паўн.-зах. з. (Верас), *трыпéрнік* м. — Петр. (ЛП), *фія́лкі* мн. — Петр. (ЛП), *сóннік* м. — Лельч. (ЛП), *сярдзéчнік* м. — Жытк. (ЛП), *маслянка* ж. — паўн.-зах. з. (Верас), *звяздзíца* ж. — Жытк. (ЛП), *звездзяня́нка* ж. — Жытк. (ЛП), *казóдра бéлая* — Слон. (Мат. апыт.), *казадрóст бéлы* — Гродз. р., паўн.-зах. з. (Кiся-

леўскі, Верас), *казóдрыста* ж. — паўн.-зах. з. (Верас), *казрóст* м. — паўн.-зах. з. (Верас), *вéтраніца* ж. — Гом. р. (Мат. Гом.).

Курaслеп жоўты: *курaслéп жоўты* — Віц. р., Маг. р., Гродз. р., Хойн. (Кісялеўскі, ГЧ), *сасóнка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *панíкніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *казялéц* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *казарóст жóўты* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *курынaя слепатá* — Хойн. (ГЧ).

Лазаніца, лугавы чай

Буйная расліна са сцяблом, густа пакрытым лісцем, з мяцёлачкамі ярка-жоўтых кветачак, якія выступаюць на галінках сярод лісця.

лазанíца ж. — паўн.-зах. з., пал. р. (Кісялеўскі, ТС, Верас, Станкевіч), *лазóўка* ж. — мясц. (ЭПБ), *вярбíчнік* (*вярбíшнік*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *верабéйнік* м. — Валож. (Мат. мін.-мал.), *жаўтóчнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *зімазялёнка* ж. — зах.-пал. г., Віл. (Кісялеўскі, Мат. мін.-мал.), *зімазялён* м. — мясц. (Ластоўскі), *самазялённік* м. — мясц. (Ластоўскі), *бабóўнік* м. — Стол., Жытк. (ТС), *зарóслік* м. — Гродз. (Кісялеўскі), *мятнýшка* ж. — Мін. р., Чэрв. (Шатэрнік, Кісялеўскі, Станкевіч, ЭПБ), *расхóднік аблóжны* — Маг. р. (Кісялеўскі), *разлóжнік* м. — Жытк. (ТС), *базанóвец* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *чарóп* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *кішóк* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *жывóтнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *удáрнік* м. — Мін. р. (Мат. мін.-мал., Кісялеўскі), *бязыменнікі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Ландыш

Расліна, якая мае вельмі духмяныя белыя кветачкі, сабраныя на павіслай кветаножцы ў рыхлую аднабаковую гронку.

ла́ндыш м. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЛП, Кісялеўскі, ЖС, Мат. Гродз., Бялькевіч, ГЧ, Мат. апыт.), *ла́нтыш* м. — Рэч. (ЛАБНГ), *ла́ндуш* м. — Верхнядзв., Шум., Лаг., Мсцісл., Хоц. (ЛАБНГ), *ла́нтуш* м. — Маг. р., Глыб., Тал., Светлагор. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі), *ла́нуш* м. — Гродз. р., Маз. (Кісялеўскі, ЛП), *гла́ндыш* м. — Навагр., Кругл., Нараўл. (ЛАБНГ), *гла́дыш* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *бяле́нчык* м. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *звано́чкі* мн. — Нясв. (ЛАБНГ), *зязю́лька* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі), *падхварту́шнік* м. — Жытк. (ТС), *каса́чнік* м. — Паст. (ЛАБНГ), *краспа́к* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, Ластоўскі), *цім'я́н* м. — мясц. (Ластоўскі), *тымя́нка* м. — мясц. (Ластоўскі), *саба́чы язы́к* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *во́ўчы я́гады* — Маг. р. (Кісялеўскі), *канва́лія* (*канва́лея*) ж. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сцяшковіч, Кісялеўскі, Верас, Шаталава, ЭПБ, Ластоўскі).

Лугавы чай, гл. **Лазаніца.**

Ляскаўка, гл. **Смалёўка.**

Майнік

Невялікая расліна з мяцёлкай белых кветачак на версе сцябла з двума лісткамі.

майна́ ж. — Стол. (ТС), *ма́ніца* ж. — Навагр. (Сцяшковіч, ЭСБМ), *кулі́нка* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *кулі́на* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сярдзе́чнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *гарэ́лачка* ж. — Карэл. (Мат. Гродз.), *камяні́чка* ж. — Ельск. (ЖС), *пе́рац* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *за́йцавы* (*за́яччыя*) *я́гады* — Маг. р. (Кісялеўскі), *за́ячча зе́лле* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *за́ячча кроў* — Гом. р. (Кісялеўскі), *сакалі́ныя я́гады* — Смален. р. (Кісялеўскі).

Маліна камяністая, гл. **Касцяніцы.**

Маркоўнік

Буйная расліна з дробнымі белымі кветачкамі, сабранымі ў парасонікі, якія ўтвараюць агульны парасон на версе разгалінаванняў сцябла.

маркоўнік м. — агульн. (СПЗБ, ТС, ЖС, Каспяровіч, Бялькевіч, Растаргуеў, Кісялеўскі), *маргоўнік* м. — Мядз. (СПЗБ, ЖС), *мо́рхва* ж. — Воран. (СПЗБ), *мо́рка* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *маркаве́нне* н. — Стаўб. (ЖС), *дзі́кая мо́рква* — Слон. (Мат. апыт.), *за́яча мо́рква* — Пін. (НЛ), *сцяпёр* м. — Стол. (ТС), *свісцёл* м. — Жытк. (ТС), *сабакру́т* м. — Стол. (ТС), *ство́лле* н. — Смален. р. (Кісялеўскі), *ство́льны цвет* — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *вадзяны́ ўкроп* — Стаўб., Смален. р. (Кісялеўскі, Мат. мін.-мал., ЭПБ), *блёкат* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *валяр'я́на* ж. — Круп. (Мат. мін.-мал.).

Маруна, гл. **1.3. Павіліца.**

Мацярдушка

Расліна з суквеццямі дробных чырванавата-ліловых кветачак, сабраных у мяцельчатыя суквецці на вяршынях адгалінаванняў ад сцябла.

мацярду́шка ж. — Гродз. р., Маг. р., зах.-пал. г., Вілен. р. (Кісялеўскі, СПЗБ), *мацяры́нка* ж. — Гом. р., Лоеў., Жытк. (Мат. Гом., ТС, НЛ, Янкова), *мацяжа́нка* ж. — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, СПЗБ), *мацяры́ца* ж. — Добр. (Мат. Гом.), *ма́цічнік* м. — Гродз. (ЭСБМ), *душы́ца* ж. — Слон., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *ба́біна душы́ца* — Мін. р. (Насовіч, Кісялеўскі, ЭПБ), *душа́нка* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, ЭПБ), *паху́чка* ж. — Лельч. (Мат. Гом.), *пчалалю́б* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *зяно́ўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *лябёдка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мя́та глуха́я*, *мя́та палява́я* — Віц. р. (Кісялеўскі), *мя́та глуха́я*, *мя́та лясна́я* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Медуніца, гл. **Шчамяліца.**

Мінушкі

Невялікая расліна з дробнымі светла-жоўтымі кветачкамі на вяршыні сцябла, абкружанымі разеткай жаўтавата-зялёнага лісця.

мянýшкі мн. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *мішýшкі* мн. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *мінюшкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *мянюшкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *мядýніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *залацянка* ж. — мясц. (ЭПБ), *сабáчая травá* (*мята*) — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі, ЭПБ), *чóртава серабрó* — Смален. р. (Кісялеўскі), *пухлінавая травá* — мясц. (ЭПБ), *грыжавая травá* — мясц. (ЭПБ), *кýрачча слепатá* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *камнялóм* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *камнялóмнік* м. — Маг. р., Гом. р. (Мат. Гом., Кісялеўскі), *лянýшкі* мн. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі).

Мудранка

Невялікая расліна з чатырма лістамі ў выглядзе разеткі, над якой прыўзнята на кароткай кветаножцы жаўтавата-зялёная кветачка.

варанéц м. — мясц. (Ластоўскі), *варóнне* (*варóнняе*) *вóка* — Маг. р., Гом. р., Смален. р., Лаг. (Кісялеўскі, Мат. мін.-мал.), *вóўчае вóка* — Краснап. (Бялькевіч), *п'яніца* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Мякатніца

Невялікая расліна, вядомая на паўночным захадзе краіны, з адным лістом і гронкай дробных жаўтавата-зялёных кветачак на кветаносе.

мякýха ж. — Брасл., Верхнядзв., Глыб. (СПЗБ), *паплавýха* ж. — Рас. (СПЗБ).

Начная свечка, гл. **Аслліннік.**

Начная фіялка, гл. **Чараўнік.**

Падалешнік

Расліна з буйнымі лістамі, падобнымі да конскага капыта, якія захоўваюцца і зімою; расце пад алешнікам, арэшнікам.

падале́шнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *капы́тнік* м. — Віц. р., Гродз. р., Мін. р., Лун., Стол., Петр. (Кісялеўскі, ЛП, Верас, Ластоўскі, Шатэрнік), *каня́чыя капыткі́* — мясц. (ЭПБ), *капы́тнік* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *падлі́снік* м. — Петр. (ЛП), *лату́шнік* м. — Петр. (ЛП), *церазгры́віца* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *капялю́шнік* м. — Пін., Стол., Петр., Маз. (ЛП), *дзікі пе́рац* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *курале́сь бе́лы* — Петр. (ЛП), *расхо́днік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Сцяшковіч), *атме́нь* м. — Петр. (ЛП), *чысце́ц* м. — Лельч. (ЛП), *бабо́ўнік* м. — Лун., Стол. (ЛП), *бабо́к* м. — Петр. (ЛП), *вашы́ўнік* м. — Лельч. (ЛП), *лата́ць* ж. — Стол. (ЛП), *марко́ўнік* м. — Петр. (ЛП), *бліску́чая трава́* — Жытк. (ЛП).

Пад'ельнік

Невялікая расліна без лісця з жоўтым, лускаватым сцяблом і светлымі кветачкамі на вяршыні.

сліўшаня́ ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Пажарніца

Буйная расліна з вузкім лісцем і кветкавай мяцёлкай на высокай сцябліне.

пажарні́ца ж. — Маг. р., Гродз. р., Гом. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *пажарні́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *пажарня́* ж. — Шум. (СПЗБ), *перапалякві́ца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *пло́ская трава́* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *кру́глая трава́* — Віц. р. (Кісялеўскі), *ляснáя мятлá* — Смален. р. (Кісялеўскі), *вішáр* м. — Рэч. (Мат. Гом.).

Палуніцы

Расліна, вельмі падобная да суніц, але з больш буйным і нягладкім лісцем.

палуні́цы мн. — Жытк. (ТС).

Папараці, гл. таксама **Граздоўнік, Шчытоўнік.**

Расліны без кветак з доўгім пёрыстым лісцем.

па́параць ж. — агульн. (Кісялеўскі, ТС, Мат. мін.-мал., Мат. Гом., Шатэрнік, Бялькевіч, Сцяшковіч, ГЧ, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *па́парць* ж. — Воран., Паст. (СПЗБ), *па́парацень* ж. — паўн.-зах. з., Слон., Жытк. (ТС, Верас, Ластоўскі, Мат. апыт.), *па́паратнік* м. — агульн. (Кісялеўскі, СПЗБ, ЖС, Бялькевіч, Сцяшковіч), *па́парнік* м. — Паст., Мёр., Смарг., Навагр. (СПЗБ, ЖС, Шаталава, Мат. апыт.), *папро́тка* ж. — Ваўк. (Мат. Гродз.), *уро́чнік* м. — Паст., Смарг., Іўеў. (СПЗБ), *качады́жнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *жа́біны хо́ванкі* — Маст. (СПЗБ), *чо́ртава барада́* — Іўеў. (СПЗБ), *плаву́н* (*плыву́н*) м. — Смал. (Кісялеўскі).

Парушэнец

Невялікая расліна з вечназялёным лісцем і з разеткай рудавата-белых шарападобных кветачак на кветаножцы.

парушэ́нец м. — Гродз. (Мат. Гродз.), *парушы́нец* м. — Шчуч., Чэрв. (СПЗБ), *грушні́ца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *станаўні́к* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *мацаўні́к* м. — Маст. (СПЗБ), *патаску́ха* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *камані́чнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *самазялёнка* ж. — Іўеў. (СПЗБ).

Паўночнік

Расліна з разгалінаваным уверсе сцяблом, дробнымі сіне-ліловымі кветкамі, сабранымі ў шарападобныя суквецці.

паўно́чнік м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *ра́ннік* м. — Віц. р., Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *гае́ц* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *гайні́к* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *папкі́* мн., *по́пікі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *шкабіёза* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Пахучакаласнік, пахучы каласок

Расліна з прыемным пахам са шматлікімі сцябламі з коласападобным суквеццем дробных жаўтавата-бурых кветачак на версе кожнага з іх.

то́мка ж. — Віц. р., Маг. р., Мін. р., Лельч. (Кісялеўскі, Мат. Гом., Станкевіч), *то́мка паху́чая* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Пералеска, пячоначніца

Невялікая расліна з зімуючым лісцем, якая цвіце ранняй вясной сінімі кветачкамі на невысокіх кветаножках.

прале́ска ж. — Гродз. р., Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі, НЛ, Бялькевіч, Каспяровіч, Насовіч), *прале́шка* ж. — Гродз. р., Мін. р., зах.-бран. р. (Кісялеўскі, Сцяшковіч, Шатэрнік, Растаргуеў), *пржале́шчка* ж. — Гродз. р. (Сцяшковіч), *ле́ска* ж. — Жытк. (ТС), *прале́сак* м. — Жлоб. (Мат. Гом.), *фія́лка* ж. — Жытк. (ЛП), *ма́нечкі* мн. — Стол. (ЛП), *падсне́жнік* м. — Віц. р., Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *перабро́да* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *ка́шка* ж. — Малар. (Сл. Брэсц.), *капу́лька* ж. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *казо́дра* ж. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *казо́дрыца* ж. — Карэл. (Сл. Гродз.), *канадры́ста* м. — Лун. (Шаталава), *казе́дра* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Першацвет, прымула

Расліна з разеткай прадаўгаватага сакавітага лісця, над якой на кветаножках узвышаюцца суквецці жоўтых кветак.

клю́чыкі мн. — Гродз. р., зах.-пал. г., Гом. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, ЭПБ), *Свято́га Пятра́ клю́чыкі* — паўн.-зах. з. (Верас), *грабе́лькі* мн. — Гродз. р., Мін. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Мат. мін.-мал., Ластоўскі, Верас), *га́снік* м. — мясц. (Ластоўскі), *бу́квіца* ж. — Віц. р., Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *казакі́* мн. — Петр. (ЛП), *адка́шнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *шчаве́р* м. — Стол.

(ЛП), *шчáвей* м. — Лельч., Пін. (ЛП), *буракí зáйцавы* — Стол. (ЛП), *гáвез* м. — Стол. (ЛП), *дзівáн* м. — Стол. (ЛП), *зязю́льчыны панчóшкі* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас).

Пралеснік

Невялікая расліна з лісцем на сцябле і зросткам дробных зялёных шарападобных кветачак на кветаножцы.

сіневарóць ж. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сінярóд* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сінявóчка* ж. — Смарг. (Мат. Гродз.).

Прасянік

Высокая расліна з вузкім доўгім лісцем і раскідзістай мяцёлкай дробных каласкоў-кветачак на высокай сцябліне.

прася́нік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мятлá* ж. — Гом. р., Смален. р. (Кісялеўскі).

Прымула, гл. **Першацвет.**

Птушанец, ватачнік

Высокая расліна з буйным лісцем, белаватым знізу, і чырвонымі кветкамі на кароткіх кветаножках у пазухах лісця.

птушанéц м., *пташанéц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *лáстачнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *удáрнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *лугавы́ гарóшак* — Мін. р. (Кісялеўскі).

Птушкамлечнік

Невялікая расліна з разеткай вузкага лісця і суквеццем белых кветак на кветкавай стрэлцы.

вярбéльнік м. — Віц. р. (Кісялеўскі).

Пузырнік, гл. **Папараці.**

Пылкагалоўнік

Расліна з пёрыстым лісцем на сцябліне і суквеццем белых кветак у выглядзе рыхлага коласа.

прастрэ́л м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Пылюшнік

Буйная расліна з густым суквеццем дробных кветачак з пышнымі жоўтымі тычынкамі.

Пылюшнік ворлікалісты: *пылю́шнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *пажы́тнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *расхо́днік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *піле́йка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *срэ́бранік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *зо́лата* н. — Смален. р. (Кісялеўскі), *жыва́цельнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *жыві́цельнік* м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас), *пажы́тнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *чо́ртава зо́лата* — Віц. р. (Кісялеўскі), *бо́жае крэ́сла* — Маг. р. (Кісялеўскі), *сярэ́браная трава́* — Смален. р. (Кісялеўскі), *стары́ дуб* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Пылюшнік вузкалісты: *руцвя́нка* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *мяду́ніца* (*мяду́ніца лугавая́*) ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *пажы́тнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *памо́чнік* (*памо́шнік*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *расхо́днік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *су́зік* м., *су́зіц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бало́тная мятла́* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Палюшнік малы: *паду́чнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі).

Пылюшнік жоўты: *вярэ́днік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *вяха́* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Пярэсна

Буйная расліна з галінастымі сцяблінамі і залаціста-жоўтымі шарападобнымі кветкамі.

пярэ́сна ж. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *бу́кавіца цвятна́я* — Смален. р. (Кісялеўскі), *бу́клі* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі), *бу́каўка* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *купа́йла* н. — Ганц. (СПЗБ), *купа́льнік* м. — Дзятл. (СПЗБ), *купа́льніца* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *маслёнка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *бурдзе́лка* ж. — Віл. (ЖС), *паўдзёнышак* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *куры́ная слепата́* — Смален. р. (Кісялеўскі).

Пячоначніца, гл. **Пералеска.**

Рамішыя, гл. **Артылія.**

Рудзянец, барадаўнік

Расліна з тонкім шырокім лісцем на сцябліне з дробнымі кошыкамі кветак у мяцёльчатых суквеццях.

перастрэ́л м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *рудзяне́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *барада́ўнік* м. — мясц. (Станкевіч).

Святаяннік, крываўнік

Лекавая расліна з разгалінаванымі аблісцелымі сцяблінамі і яркімі жоўтымі кветамі на іх вяршынях.

святая́нскае (*свентая́нскае*) *зе́лле* — пераважна зах. з. (Кісялеўскі, СПЗБ, Верас, Станкевіч, Ластоўскі, Насовіч, Мат. апыт.), *святая́нкі* мн. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *сінсія́нскае* (*сенція́нскае*) *зе́лле* — зах. з. (СПЗБ, Каспяровіч, Мат. апыт.), *ян-зе́лле* — Мядз., Віл., Воран. (ЛАБНГ), *зе́лле Свято́га Іва́на* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ), *свентая́нскія зёлкі* — зах. з. (ЛАБНГ), *свентая́нка* (*свентая́ньска*, *свентыя́нка*, *свентыя́лка*, *светая́нка*) ж. — Брасл., Верхнядзв., Мёр., Шарк., Глыб., Астр., Маст., Дзятл., Бар. (СПЗБ, ЛАБНГ, Мат. апыт.), *свентыя́н* (*свенція́н, сенція́н*, *свентая́н*) м. — Мёр., Віл., Шчуч., Жытк. (СПЗБ, ЛАБНГ, НС, ЖС, Мат. Гродз.,

ТС), *свенціядла* н. — Свісл., Зэльв. (СПЗБ, ЛАБНГ, Шаталава), *свентаяннік* (*святаяннік*) м. — Мёр., Дзятл., Жытк., Буда-Каш. (Сцяшковіч, СПЗБ, ТС, Мат. Гом.), *хрыстаян* м. — Беш. (ЛАБНГ), *язуснік* м. — Стаўб., Карэл. (ЛАБНГ, Мат. Гродз.), *Крыстова кроў* — Жытк. (ТС), *Хрыстоўская* (*Хрыстова*) *кроў* — Віц., Гл., Стол. (ЛАБНГ, СПЗБ), *Божжа кроў* (*крэўка*) — Докш., Леп. (ЛАБНГ, СПЗБ), *Іванава кроў* — Карм., Жлоб. (ЛАБНГ), *Іванава галава* — Пін. (ЛАБНГ), *Сямёнава кроў* — Маг. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭПБ), *заячая кроў* — Клім., Слаўг., Краснап., Маз. (ЛАБНГ), *крыстопакроўнік* м. — Стол. (ТС), *крываўнік* м. — спарадычна агульн. (ЛАБНГ, НС, Кісялеўскі), *крывавец* м. — паўн.-ўсх. г. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *кроўка* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі, Мат. Гом., ЭПБ), *хрыстоснік* м. — Лун. (ЛАБНГ), *багароднік* м. — Стол. (ЛАБНГ), *бярозка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *расанкі* мн. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі, ЭПБ), *дзюравец* м. — Гродз. (Кісялеўскі), *дзеравянка* ж. — Лельч. (ЖС), *дзежнік* м. — Слон. (ЛАБНГ), *падгруднік* м. — Пін. (ЛАБНГ), *арычнік* м. — Кам. (СПЗБ), *гадзючнік* м. — Лоеў. (Янкова), *вішнёвае зелле* — Пін. (ЛАБНГ), *вароннія ачкі* — Маг. р. (Кісялеўскі), *красная трава* — Мін. р. (Кісялеўскі), *зверабой* м. — агульн. (ЛАБНГ, ТС, СПЗБ, Шатэрнік, Бялькевіч, Кісялеўскі, ГЧ), *перабой* м. — Віл., Чач. (СПЗБ, ЛАБНГ), *верабой* м. — усх.-пал. р., Навагр. (ТС, ЛАБНГ), *ваябой* м. — Жытк. (ТС).

Семачок

Невялікая расліна з разеткай лісця на версе сцябла і белай кветачкай на кветаножцы, якая мае сем пялёсткаў.

седмачок м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *варонні вочкі* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Скочкі

Расліна, у якой прыкаранёвае сакавітае лісце ўтварае шарападобныя разеткі; кветкі на версе сцябла сабраны ў шчытападобнае суквецце.

скóчка ж., *скóчкі* мн. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, ТС, ЖС, Мат. Брэсц., Верас, ЭПБ), *скáлачка* ж. — Лельч. (ЛП), *падскóчка* ж. — Петр. (ЛП), *рапóтка* ж. — Лельч. (ЛП), *рыбýткі* мн. — Жытк. (ЛП), *сардэ́чнік* м. — Маг. р., Стол. (ЛП, Кісялеўскі), *гартáнка* ж. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *бяссмéртнік* м. — Стол. (ЛП), *маладзíла* ж. — Жытк. (ЛП), *шышка* ж. — Пін., Петр., Маз. (ЛП), *зáйцаў боб* — Жытк. (ТС), *зáйцава капýста* — Жытк. (ТС), *чóртаў перапалóх* — Жытк. (ТС), *перакацí-пóле* — Стол. (ЛП).

Скрыпень, гл. **Іван-чай.**

Смалёўка, ляскаўка

Расліна з разгалінаваным з дробным лісцем сцяблом і рыхлымі мяцёлкамі белых кветак.

ля́скаўка ж. — Жытк. (ТС), *лáскаўка* ж. — Віц. р., Маг. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *лýскаўка* ж. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *луснéц* м. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, Верас), *лýскавіца* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *хлапýшка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *званéц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *звóнчык* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *скрыпýшка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *зóрка* ж. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *смóлка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *калéтнік* м. — паўн.-зах. з., Віц. р. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *лáндыш* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *заéчы мак* — Мін. р. (Кісялеўскі), *зáяча капýста* — Мін. р. (Кісялеўскі).

Сон

Расліна, якая цвіце ранняй вясной буйнымі сінімі кветкамі, падобнымі па форме да званочкаў.

сон м. — агульн. (СПЗБ, ТС, ЛП, Мат. Гродз., Мат. Гом., ЖС, Кісялеўскі, ЭПБ, Мат. апыт.), *сонь* м. — Ганц. (СПЗБ), *Бóжае Мáцер сон* — Жытк. (ТС), *сóнчык* м. — Гродз. р., Дзятл., Пруж. (СПЗБ, Мат. Гродз., Мат. Брэсц.,

Кісялеўскі), *со́ннік* м. — Чэрв., Петр. (СПЗБ, ЛП), *со́нджык* м. — Гродз. (СПЗБ), *со́ндзік* м. — Шчуч. (Мат. Гродз.), *сасо́ннік* м. — Чэрв. (Шатэрнік), *саксо́ннік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сасну́лькі* мн. — Астр. (СПЗБ), *падсо́нечнік* (*падсо́нешнік*) м. — Краснап. (Бялькевіч), *сонтрава́* — Віц. р., Гродз. р., усх.-маг. р. (Кісялеўскі, Верас, Каспяровіч, Бялькевіч, Станкевіч), *дрымо́тнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі, ЭПБ), *дрыме́ль* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *курга́ннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *булдо́ўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *тру́бнік* м. — Жытк. (ЛП), *зво́ньчыкі* мн. — Лун. (ЛП), *зано́чкі* мн. — Пін., Стол., Петр. (ЛП), *званкаўкі́* мн. — Петр. (ЛП), *калако́льчык* м. — Маз. (ЛП), *шпа́чнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *пралéска* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *марко́ўнік* м. — Стол. (ЛП), *то́я* ж. — Лельч. (ЛП), *казі́нае ма́сла* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Сумнік, залатацень, залатая розга

Буйная расліна з мяцёлкай жоўтых суквеццяў на галінках.

су́мнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *упла́ўнік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *ку́ннік* м. — Віц. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *стрэ́льнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *перастрэ́л* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *уга́днік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ро́зга* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *жаўтакру́г* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *палятýха* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *грабкі́* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бло́шкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *таба́ка лясна́я* — Віц. р. (Кісялеўскі), *цыко́рыя дзі́кая* — Мін. р. (Кісялеўскі).

Суніцы

Расліна, якая цвіце белымі кветачкамі і мае чырвоныя спажыўныя ягады.

суні́цы мн. — агульн., за выключэннем паўн.-усх. з. (ЛАБНГ, АЛА, ЛП, ТС, Кісялеўскі, Сцяшковіч, Каспя-

ровіч), *шуніцы* мн. — Валож. (ЛАБНГ), *сунікі* мн. — Лёзн. (ЛАБНГ), *пазёмкі* мн., *паземкі* мн. — паўн.-зах. з., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., Кісялеўскі, Шатэрнік, Верас, Насовіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *пазімкі* мн. — Навагр., Чэрв. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *казюмкі* мн. — Драг. (Мат. Брэсц.), *пóзянка* ж., *пóземка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *паземіца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *пазюнкі* мн. — Драг. (Мат. Брэсц.), *земляніцы* мн. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, Дабравольскі), *земляніка* ж. — спарадычна ўсх. з. (ЛАБНГ, АЛА), *землянікі* мн. — Віц. (ЛАБНГ), *гарніца* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *ягады* мн. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *чырвóныя ягады* — Гродз. р. (ЛАБНГ, Сцяшковіч, Верас, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *крáсныя ягады* — Гом. р. (Кісялеўскі), *палуніцы* мн., *палявыя суніцы* — Жытк. (ТС), *клубніцы* мн., *клубніка* ж., *садóвыя суніцы* — спарадычна агульн. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *трускáўкі* мн. 'садовыя суніцы' — зах. з. (ЛАБНГ, Кісялеўскі).

Таемнік

Расліна, якая мае лускаватае сакавітае сцябло без лісця з гронкай чырвоных кветачак на вяршыні.

таўстýшнік м. — Стол. (ЛП), *грымóтнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *грóматнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *зяўзюльнік* м., *заўзюльнік* м. — Жытк., Лельч. (ЛП), *зэнзэль* м. — Бяроз. (НЛ), *вясёлка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *міжыпéрсніца* ж. — Бяроз. (НЛ), *цар-травá* — Маг. р. (Кісялеўскі), *чóртаў пáлец* — Петр. (ЛП).

Тайнік

Невялікая расліна з двума сэрцападобнымі лісточкамі на сярэдзіне сцябла і мяцёлачкай жаўтавата-зялёных кветачак на кветаносе над лісцем.

дрэмлік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *начнáя цень* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Талакнянка

мучáн м. — цэнтр. з. (СПЗБ, Кісялеўскі, Мат. мін.-мал., Шатэрнік, Каспяровіч), *мачáн* м. — Барыс., Лаг., Карэл., Чэрв. (СПЗБ, НЛ), *мýчанік* м. — Верхнядзв., Паст., Віл., Чэрв., Жытк. (СПЗБ, ТС, Кісялеўскі), *мýчаннік* м. — Гродз. р., Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *мýчальнік* м. — Гродз. р. (СПЗБ, Мат. мін.-мал., Верас, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *мучáрнік* м. — Барыс. (СПЗБ), *мучанíчнік* м. — Віл., Смарг., Мін., Чач. (СПЗБ, Мат. мін.-мал., Мат. апыт.), *мучнíк* (*мушнíк*) м. — Воран. (СПЗБ), *мачапíчнік* м. — Лаг. (Варлыга), *талакнянка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *талачáннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *талакóннік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *талакнянік* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *станóўнік* м. — Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *залатнíк* м., *злáтнік* м. — Валож. (Мат. мін.-мал.), *падрыўнік* м. — Жытк., Стол. (ТС, Фралова), *надстáўнік* м. — Верхнядзв. (СПЗБ), *настáўнік* м. — Пух. (ЖС), *мядзвéджыя вýшкі* — Гродз. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт.).

Урочнік

Расліна з доўгім і вузкім калючым па краях лісцем і чорна-пурпуровымі кветкамі ў буйных кошыках.

унýднік м. — Мёр. (ЖС), *дзядóўнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *чартапалóх* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *урóчнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *удáрнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі).

Фегаптэрыс, гл. **Папараці.**

Хмель

Расліна, якая абвівае сцяблы кустарнікаў і дрэў і мае зеленавата-карычневыя суквецці ў выглядзе мяцёлкі шышачак.

хмель м. — агульн. (СПЗБ, ТС, ЖС, Верас, Бялькевіч, Мат. Гом., Кісялеўскі, Мат. апыт.).

Хвошч, гл. **1.3. Хвошч.**

Чараўнік, начная фіялка

Расліна з двума прыкаранёвымі лістамі і падоўжанай гронкай белых вельмі духмяных кветачак на высокім кветаносе.

чараўнік м. — Віц. р., Гродз. р., зах.-пал. г. (Верас, Кісялеўскі), *прычар* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *любка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *вячорніца* ж. — мясц. (ЭСБМ), *зяполькі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *каманічнік* (*каманішнік*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Чарнакорань

Расліна з прыкаранёвай разеткай ланцэтападобных лісцяў, шарсцістымі сцяблінамі, якія заканчваюцца буйнымі кошыкамі жоўтых кветак.

пералёт м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Чарніцы

Кусцікавая расліна са спажыўнымі чорнымі ягадамі на галінках сцяблін сярод дробных лісцікаў.

чарніцы мн. — агульн. (Кісялеўскі, СПЗБ, АЛА, ТС, ЛП, ЖС, Мат. Гродз., Шатэрнік, Верас, Мат. апыт.), *чарніца* ж. — Віц. р., зах.-пал. г., Смален. р. (Кісялеўскі, Мат. Брэсц.), *чарнікі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *чарніка* ж. — Леп., Навагр., Слон., Жытк. (ЛП, Мат. апыт.), *чарнушкі* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *чорныя ягады* — Гродз. р., паўдн. р. (АЛА, Кісялеўскі, Мат. Гродз., Верас, Мат. апыт.), *ягады* — паўдн. р. (АЛА, ТС, ЛП).

Чубатка

Невялікая расліна, якая цвіце ранняй вясной светлафіялетавымі кветачкамі, сабранымі ў рыхлую мяцёлку.

ру́тка ж. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі), *жарно́ўка* ж. — Стол. (ЛП), *ужа́шнік* м. — Лельч. (ЛП), *бурне́йка* ж. — Лельч. (ЛП), *пятру́шка* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *п'я́тніца* ж. — Лельч. (ЛП), *марко́ўнік* м. — Стол. (ЛП), *зяўзю́льнік* м. — Петр., Лельч. (ЛП), *зяўзю́ліна зе́лле* — Стол. (ЛП), *куку́шкін ручніčо́к* — Жытк. (ЛП), *зубны́ цвет* — Петр. (ЛП).

Чына

Буйная расліна з лісцем з вусікамі на вяршынках, гронкамі жоўтых кветак і пладамі ў стручку.

лю́тка ж. — Маг. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі), *за́ячы гаро́шак* — Гродз. р., Вілен. р. (Кісялеўскі), *жураў́ліны гаро́шак* — Маг. р. (Кісялеўскі), *гусі́ны гаро́х* — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *лесавы́ лядзе́й* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *чо́рнае зе́лле* — Віц. р. (Каспяровіч).

Чысцік

Расліна з разеткамі супраціўнага лісця на сцябліне і са зросткам пурпуровых кветак на яе версе.

галаве́нька ж. — Гродз. (Кісялеўскі, ЭПБ), *во́ўчая крапіва́* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *во́ўчая мя́та* — Мін. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *зя́бра палява́я* — Віц. р. (Кісялеўскі), *чы́сцік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *чыстаце́л* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *жыві́чка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Шчамяліца

Расліна, якая цвіце рана вясной чырвонымі, а потым сінімі кветкамі, сабранымі ў невялікія спалучэнні на версе сцябла.

меду́ніца ж. — усх. з. (СПЗБ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Сцяшковіч), *медуні́чнік* (*медуні́шнік*) м. — Мсцісл. (Бялькевіч), *мяду́нка* ж. — Віц. р., Жытк. (ЛП, Каспяровіч,

Мат. апыт.), *мядýлька* ж. — Леп., Свісл., Смарг. (СПЗБ, Мат. апыт.), *цмок* м. — Жытк. (ЛП), *сасóнкі* мн., *сасóнькі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *смактýшкі* мн. — Жытк. (ЛП), *шчамялíца* ж. — Маг. р., Віц. р. (Кісялеўскі, Бялькевіч, Каспяровіч), *палýціца* ж. — Навагр. (СПЗБ), *інгíрычнік* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *петушкí* мн. — Навагр. (СПЗБ), *снíтка* ж., *сны́дка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *падарэ́жнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *крупéнькі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *дурэ́ц* м. — Лун. (ЛП).

Шчытоўнік

Папараць з пучком двойчы перыстага цёмна-зялёнага лісця на іржава-бурых чаранках.

пáпараць ж. — Маг. р., зах.-пал. г., Мін. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *пáпарці* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *качарыжнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *барóмец* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сухалóм* м. — Смален. р\ (Кісялеўскі), *грудніца* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

1.5. ВОДНЫЯ І БАЛОТНЫЯ ТРАВЯНІСТЫЯ РАСЛІНЫ

Аер

Расліна з доўгім мечападобным лісцем і тоўстым паўзучым карэнішчам, якая мае своеасаблівы востры пах.

аéр м. — Віц. р., Панням. р., Смален. р., Лун. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Дабравольскі, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *гаéр* м. — Шчуч., Бяроз. (ЛАБНГ), *аэ́р* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *áер* м. — спарадычна паўн.-зах. з., Арш. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭСБМ), *яéр* м. — Маг. р., Мін. р., Навагр., Карэл., Івац. (ЛАБНГ, Сл. Гродз., Кісялеўскі), *я́ер* м. — Валож., Бых. (ЛАБНГ, Насовіч), *яéрнік* м. — Петр. (Шаталава), *éра* ж. — Маз. (З нар. сл.), *éрнік* м. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, ГЧ, ЖС, ЛП, Янкоўскі), *вéрнік* м. —

Рэч. (ЛАБНГ), *аíр* м. — паўн.-усх. д., Мін. р., Панямм. р., Слуц. р., Хойн. (ЛАБНГ, ЖС, Кісялеўскі, Верас, Мат. апыт.), *áір* м. — Докш., Барыс., Краснап., Хоц. (ЛАБНГ), *я́ір* м. — спарадычна Гродз. р., Маг. р., Круп. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Верас), *яíрнік* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *я́рнік* м. — Раг., Жлоб. (ЛАБНГ), *íр* м. — Гарад., Слуц., Нараўл. (ЛАБНГ), *íрнік* м. — Акц., Петр., Лоеў. (ЛАБНГ), *íрны кó-рань* — Вілен. р. (Кісялеўскі), *аве́р* м. — Валож., Шчуч., Маст. (ЛАБНГ), *хаве́р* м. — Бяроз. (ДСБ), *аге́р* м. — спарадычна Панямм. р. (ЛАБНГ, Сцяшковіч, Цыхун), *я́гер* м. — Астр., Вілен. р. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *áлер* м. — Воран. (ЛАБНГ), *авíр* м. — Шчуч. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *áвір* м. — мясц. (Ластоўскі), *хавíр* м. — Бяроз. (ЖС), *агíр* м. — Глыб., Слон., Ваўк. (ЛАБНГ, Сл. Гродз., Мат. апыт.), *я́вір* м. — Маг. р., Лаг., Барыс., Круп. (ЛАБНГ, СПЗБ), *я́гір* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *я́вер* м. — Круп., Валож., Стаўб., Мсцісл., Быx., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Кісялеўскі), *я́вар* м., *я́варына* ж. адзінк. — цэнтр. з., Віц. р., усх.-маг. р., Смален. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., Бялькевіч, Дабравольскі, Каспяровіч, Кісялеўскі, Насовіч, Растаргуеў, Сцяшковіч, Янкова, Шатэрнік), *я́гар* м. — Паст., Іўеў. (ЛАБНГ, СПЗБ), *áвяр* м. — Добр. (ЛАБНГ), *я́рай* м. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., НС, Кісялеўскі, Янкова), *ярэ́й* м. — Пін. (ЖНС), *арэ́й* м. — Клецк., Саліг., Ганц. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, ЭСБМ), *арэ́йнік* м. — Асіп. (ЛАБНГ), *ярэ́ннік* м. — Жытк. (ЛП, ЭСБМ), *ары́ннік* м. — Гл. (ЛАБНГ), *гары́й* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *хары́й* м. — Кобр. (ЛАБНГ), *ары́ль* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *я́гель* м. — Маст. (Сл. Гродз.), *рабрэ́й* м. — Жытк., Пін., Стол. (ЛАБНГ, ТС, ДСБ), *лепехá* ж. — пал. р. (ЛАБНГ, ТС), *ляпе́ха* ж. — Стол. (ТС), *свая́ лепяхá* — Стол., Лельч. (ЛАБНГ), *свóйска лепяхá* — Жытк. (ТС), *ле́пех* м. — Іван., Пін. (ЛАБНГ, ЛП), *ляпе́шнік* м. — Жытк. (ТС), *пле́шнік* м., *пляшня́к* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ, НЛ, ЛП), *дóбры пле́шнік* —

Стол. (ТС), *пляшнік* (*пахýчы*, *свóйскі*) м. — Жытк. (ТС), *свóйскі плісняк* — Драг. (Мат. апыт.), *плішнік* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ), *плíшнік* м. — Пух., Кобр. (ЛАБНГ, СПЗБ), *плашнік* м. — Жаб. (ДСБ), *плю́шнік* м. — сл.-маз. г. (ЛАБНГ, Мат. Гом., ЖС, 3 нар. сл.), *свóйскі плюшнік* — Калінк. (СПЗБ), *плю́снік* м. — Ветк. (Мат. Гом.), *плюшня́к* м. — Рэч., Лоеў. (Мат. Гом.), *плюшня́* ж. — Лун., Жытк. (ЛАБНГ, ТС), *плю́шня* ж., *плюшча́й* м. — Гродз. (Сл. Гродз.), *плюха́* ж. — Жытк. (ТС), *бабкí* мн. — Кам. (ЛАБНГ), *бабнік* м. — Брэсц. (ЛАБНГ), *па́нна* ж. — Слаўг., Бабр., Маз., Стол. (ЛАБНГ), *па́нны* мн. — Старадарож. (СПЗБ), *ню́нькі* мн. — Бых., Карм., Раг., Чач. (ЛАБНГ, ЖНС, Мат. апыт.), *карóўкі* мн. — Бял., Асіп. (ЛАБНГ, НС), *пікаўкі* мн. — Івац. (ЛАБНГ, НС), *пішчык* м. — Свісл. (Шаталава), *пішчыкі* мн. — Пруж. (ЛАБНГ), *пішчы́* мн. — Ганц. (ЛАБНГ), *пяры́ла* н. — Ельск. (ЖС), *тата́рнік* м. — Стол., Лельч., Ельск. (ЛАБНГ, ТС, ЖС, ЛП), *касатар* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *каса́цікі* мн. — Хоц. (ЛАБНГ), *ля́лька* ж. — Бых. (Мат. дыял. сл.), *шараха́ўка* ж. — Астр. (Сл. Гродз.), *кардóўнік* м. — Віц. р., усх.-маг. р. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Мат. Маг., ЭСБМ), *курдóўнік* м. — Маг. р. (Мат. апыт.), *рагóжнік* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *óб'ядзь* ж. — Ганц. (СПЗБ, ЭСБМ), *калмус* м. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Аер чаротавы: *пляшнік* м. — Лун., Пін., Стол. (ЛП), *плю́шнік* (*свóйскі*) м. — Лельч. (ЛП), *плаву́н* м. — Жытк. (ЛП), *ба́бкі* мн. — Петр., Лельч. (ЛП), *кýкла* ж. — Петр., Маз. (ЛП), *зяўзю́лька* ж. — Жытк. (ЛП), *асака́* ж. — Жытк. (ЛП), *шаўкóвая трава́* — Петр., Лельч. (ЛП), *шырóкая трава́* — Маз. (ЛП).

Андрамеда, імшарніца шматлістая

Вечназялёны кусцік з тонкімі чырвона-бурымі сцёбламі і ружовымі кветкамі, якія расце на балотах і ў забалочаных мясцінах.

імшáрніца ж. — мясц. (Кісялеўскі), *дурэ́ц* м. — мясц. (ЭПБ), *тухля́нка* ж. — мясц. (ЭПБ).

Асака

Расліна з вузкім, доўгім і звычайна жорсткім лісцем, якое пучкамі расце ад карэнішча.

асакá ж. — агульн., усх.-маг. р. спарадычна (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., Бялькевіч, Верас, Каспяровіч, Насовіч, Янкова, ЭСБМ, Мат. апыт.), *сакá* ж., *со́чка* ж. памянш., *сачы́ца* ж. памянш. — усх.-маг. р., Пух., Ветк. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., Гарэцкі, Насовіч, Юрчанка, ЭСБМ), *асачы́на* ж. — Мёр. (ЖС), *асянчы́на* ж. — Мёр., Мядз. (ЛАБНГ, ЖС, НС), *асáчка* ж. — Навагр. (Сл. Гродз.), *асáчнік* м. — Дзятл. (ЛАБНГ), *асо́ка* ж. — зах.-пал. г., Лельч., Вілен. р., Латгал. р. (ЖС, СПЗБ, ЭСБМ), *асо́к* м. — Лун. (ЛАБНГ), *асо́чнік* м. — Навагр., Дзятл. (ЛАБНГ, ЖС), *асарно́* н. экспр. — Жытк., Стол. (ТС), *аíр* м. — Віц. р., усх.-маг. р. (Бялькевіч, Каспяровіч, Мат. дыял. сл., ЭСБМ), *разу́ха* ж. — заходняя частка зах.-пал. г., Рас., Верхнядзв., Глыб. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, Шаталава), *разáк* м. — зах.-пал. г., спарадычна Паням. р., Докш., Барыс., Маз. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал.), *разакá* ж. — Гродз., Навагр. (ЛАБНГ, ЖНС), *рэ́знік* м. — Чэрв. (НЛ), *серпарэ́знік* м. — Чач., Ветк. (Мат. Гом.), *рэ́зкая травá* — Воран. (ЛАБНГ), *віксвá* ж., *вісхвá* ж., *вікса* ж., *íксвá* ж., *íсквá* ж. — паўн.-зах. з., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., ЭСБМ), *пло́ска* ж., *плашчугá* ж., *плашчухá* ж. — Гродз. (СПЗБ), *пляску́нка* ж. — Брэсц. (ДСБ), *пліся́к* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *ню́нькі* мн. — усх.-маг. р., Ветк. (Мат. Гом., Бялькевіч), *катахí* мн. — Ваўк. (Сцяшковіч), *ко́снічак* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *кастражо́н* м. — Бераст. (Сл. Гродз.), *зімо́рда* ж., *зімо́дра* ж. — Шчуч. (Сл. Гродз., НЛ), *пры́зка* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *танкано́г* м. — Лоеў. (Янкова), *урэ́чнік* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *вішáр* м. — Рэч. (ЛАБНГ), *шаралá*

ж., *шарахáўка* ж. — Астр. (Сл. Гродз.), *шáвер* м. 'асака сухая' — Калінк. (Мат. Гом.), *казлы́* мн. 'грубая балотная асака, не прыгодная на корм жывёле' — Ушацк. (НЛ, ЭСБМ).

Розныя віды асакі: *кýпавіца* ж. — Стол. (ТС), *сярýха* ж. — Стол. (ТС), *лабазá* ж., *лабýза* ж. — Віл., Латгал. р. (СПЗБ), *плёса* н. — Бар. (СПЗБ), *шалюгá* ж. — Гродз. (СПЗБ), *шалаўя́* ж. — Паст. (СПЗБ).

Асака ранняя, светла-зялёнага колеру: *я́жджаль* м. — спарадычна паўн. р., Бял., Бярэз., Петр. (ЛАБНГ, СПЗБ), *я́жаль* м. — Бярэз. (СПЗБ), *я́жджар* м. — паўн. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шаталава), *ляжджáй* м. — Панязм. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., ЭСБМ), *ляжджáйчык* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *лягджáй* м. — Свісл. (СПЗБ, ЭСБМ), *ля́жай* м. — Бярэз., Асіп., Раг. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *ля́жджа* ж. — Клім., Брэсц. (ЛАБНГ), *ля́жа* ж. — цэнтр. з. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ля́жнік* м. — Віл. (СПЗБ), *ляжджóўнік* м. — Гродз. (ЛАБНГ), *ляшчáй* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *хляшчáй* м. — Дзятл. (ЛАБНГ), *ляшч* м. — Барыс. (ЛАБНГ, СПЗБ), *лячáй* м. — Люб., Ганц., Рэч. (ЛАБНГ, НС, ЭСБМ), *лячáя* ж., *лячá* ж. — Калінк. (ЛАБНГ), *блюжджáй* м. — Шчуч. (Сл. Гродз., НЛ), *разýха* ж. — Лун., Ельск., Малар. (ЛАБНГ), *разáк* м. — Рэч., Маз., Стол. (ЛАБНГ), *смы́чка* ж. — спарадычна паўн.-зах. з., Бых. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *смы́чаўка* ж., *смы́каўка* ж. — Іўеў. (ЛАБНГ), *смычáль* м. — Кліч., Буда-Каш. (ЛАБНГ, ЖС), *смыч* ж. — Кліч. (ЖС), *смоч* ж. — Пух. (ЖС), *смучáй* м. — Стол. (ЛАБНГ), *смýчай* м. — Жытк., Стол. (ТС), *чарнагалóў* м. — спарадычна зах.-пал. г., Беш., Жытк. (ЛАБНГ, ТС), *чарнагалóўка* ж. — Валож. (ЛАБНГ), *паплавýха* ж., *паплавýшка* ж. памянш. — Чэрв., Кам., Іван. (ЛАБНГ, НЛ, Станкевіч, Шатэрнік), *аблавýха* ж. — Кругл. (ЛАБНГ), *плавухá* ж. — Слуц. (ЛАБНГ), *плавýшка* ж. — Пін. (ДСБ), *паплаўня́* ж. — Бял. (ЛАБНГ), *плывунóк* м. — мясц. (Станкевіч), *пю́пікі* мн. — Гродз. (Сл. Гродз.), *ню́нькі* мн. —

віц.-маг. г. (ЛАБНГ), *маладзічнік* м., *маладзіцы* мн. — Акц. (ЛАБНГ), *бабро́ўнік* м. — Браг. (ЛАБНГ), *даўгуне́ц* м. — Саліг. (ЛАБНГ), *дубро́ва* ж. — Івац., Кобр. (ЛАБНГ), *кунютка* ж. — Валож. (ЛАБНГ), *сінюга́* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *сіня́ўка* ж. — Брэсц. (ЛАБНГ), *сінюшка* ж. — Бяроз. (ЛАБНГ), *скараспе́йка* ж. — Івац. (ЛАБНГ), *цыбу́лька* ж., *цыбу́льнік* м. — Навагр., Дзятл. (ЛАБНГ, ЖС), *ячме́нка* ж. — Брасл., Уздз., Слон. (ЛАБНГ), *ячме́нік* м. — Паст. (СПЗБ), *дзеко́кт* м. — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі).

Асака вастралістая, разуха: *разу́ха* ж. — Мёр., Мсцісл., Стол. (ЖС, ТС, Мат. апыт.), *раза́чка* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *разні́ца* ж. — Навагр. (ЖС), *раза́к* м. — Стол., Лельч. (ТС, ЖС), *паві́ха* ж. — Старадарож. (СПЗБ, ЭСБМ), *віш* м., *віша́* ж. — Люб. (СПЗБ), *віша́р* м. — Гом. р. (НЛГ), *вішшэ́й* м. — Пін. (НЛ), *пу́кавадзь* ж. — Стол. (ТС).

Асака-мякуха: *мяку́ха* ж. — Глыб. (СПЗБ, ЭСБМ), *мякі́шнік* м. — Жытк. (ТС).

Асака дзірвані́стая: *кусто́віца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *смо́чка* ж. — Мін. р., Чэрв. р. (Шатэрнік, Кісялеўскі), *целарэ́з* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *аі́р* м. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Асака круглая: *кругле́ц* м. — Брасл., Мёр., Раг. (СПЗБ, ЖС, ЭСБМ), *кругля́к* м. — Чэрв. р., Круп., Уздз., Лях., Жытк., Стол. (СПЗБ, ТС, Мат. мін.-мал.), *крузля́к* м. — Лун. (Шаталава).

Асака жоўтая: *сіто́віна* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сітавіна* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Асака балотная (ілжывавострая): *смо́чка* ж. — Чэрв. (Шатэрнік).

Асака пальчатая: *скаро́да* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *скарада́* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Асака лясная: *лясо́ха* (*лісо́ха*) ж. — зах.-пал. г. (ЭСБМ).

Астранцыя вялікая

Меданосная расліна з белымі кветкамі.

маркоўнік м. — Лельч. (ЛП).

Аўран лекавы

Расліна з паўзучым карэннем і белымі на доўгіх кветаножках кветкамі.

аўран м. — мясц. (Насовіч).

Бабоўнік, бабок

Расліна з сакаўным трайчастым лісцем.

бабоўнік м. — агульн. (акрамя Паням. р.), Гродз. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЛП, ГЧ, Мат. Гродз., Бялькевіч, Верас, Каспяровіч, Кісялеўскі, Шатэрнік, ЭСБМ, ЭБ, Мат. апыт.), *глухі бабоўнік* — Жытк. (ТС), *бабоўняк* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *баброўнік* м. — Гродз., Браг. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭБ), *бабок* м. — цэнтр. з., Паням. р., Вілен. р., Брэсц. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛ, Мат. Гродз., Цыхун, Кісялеўскі, ЭСБМ, Мат. апыт.), *бобак* м. — Кам. (ЛАБНГ), *бобік* м. — Чэрв. р., Брэсц. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Шатэрнік, ЭСБМ, ЭБ), *бобка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *бобрык* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭБ), *бабова трава* — Уздз. (ЛАБНГ), *казятнік* м. — спарадычна паўн. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *казлінная дзятлеўка* — Латгал. р. (СПЗБ), *трыліснік* м. — усх.-маг. р., Смал., Навагр. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Кісялеўскі, ЭБ), *тройнік* м. — Стол. (ЛП), *барадачнік* м. — Стол. (ЛП), *вобаратнік* м. — Лаг. (ЛАБНГ), *жыватабольнік* м. — Гродз. (Цыхун), *зялень* ж. — Жытк. (ЛП), *какошнік* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *падкіднік* м. — Стол. (ЛП), *жабінец* м. — мясц. (Ластоўскі), *лугавая капуста* — Іўеў. (СПЗБ), *пахучка* ж. — Маг. р., Віц. р., Шчуч., Гл. (Сл. Гродз., Мат. дыял. сл., Каспя-

ровіч, Кісялеўскі), *мята вядзяная* — Жытк. (ТС), *мента* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Багноўка чорная

Нізкарослая балотная расліна з прадаўгаватым лісцем і дробнымі цёмна-чырвонымі кветкамі.

багноўка (*багнаўка*) ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, Насовіч, ЭСБМ), *вадзяніца* ж. — Стол. (ТС), *валасатнік* м. — Жытк. (ТС).

Багун

Вечназялёная расліна з рэзкім адурманьваючым пахам.

багун м. — агульн., акрамя заходняй часткі паўн. р., Вілен. р., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Верас, Дабравольскі, Кісялеўскі, Насовіч, ЭСБМ, Мат. апыт.), *багун* м. — Тал. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *бахун* м. — пал. р., Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *бугун* м. — Чач. (Мат. апыт.), *багунне* н. зборн. — Бярэз. (СПЗБ), *багон* м. — паўдн. р., Віц. р., Гродз., Свісл., Старадарож., Гл. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., ЖС, Янкова, Янкоўскі, Станкевіч, Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭБ), *турэцкі багон* — Жытк. (ТС), *баган* м. — паўн. р., пал. р., Круп., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛ, ЖС, Мат. мін.-мал., СЦБ, Кісялеўскі, ЭСБМ, Мат. апыт.), *багно* н. — зах.-пал. г., Мін., Гродз. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭБ), *багульнік* м. — паўдн.-зах. д., пал. р., Віц., Паст., Астр., Мсцісл., Мін. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Кісялеўскі, ЭСБМ, Мат. апыт.), *багульнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *багуннік* м. — Дубр., Круп., Бярэз., Бых., Слуц., Пін. (ЛАБНГ), *багуднік* м. — Віл. (СПЗБ), *багурнік* м. — Мядз. (ЛАБНГ), *багунец* м. — Навагр. (ЖС), *багоннік* м. — пал. р., Віц. р., Гл. (ЛАБНГ, ТС, Бялькевіч, Станкевіч, ЭСБМ), *багоўнік* м. — Слуц. р., Пух. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ), *багаўнік* м. — Леп. (ЛАБНГ), *буганнік* м. — Бярэз. (Мат. мін.-мал.), *багнік* м. — Круп., Лун. (ЛАБНГ), *багнік* м. — Ганц. (СПЗБ), *багавін-*

не н. — зах.-пал. г., Краснап. (ЛАБНГ), *клапо́ўнік* м. — Гом., Лоеў. (Кісялеўскі, Янкова), *бор* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас, ЭБ), *дурэ́ц* м. — мясц. (Насовіч, Станкевіч).

Балотнік, вадзяная зорачка

Расліна з дробнымі надводнымі кветкамі і з лісцем, якое плавае па воднай паверхні.

вадзяні́ца ж. — мясц. (ЭПБ), *вадзяна́я зо́рачка* — мясц. (ЭПБ), *расі́ца* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Балотніца, гл. **Сітняк.**

Баляскі, гл. **Хваснік.**

Белакапытнік

Расліна з духмянымі чырвонымі, бела-жоўтымі або брудна-пурпуровымі кветкамі.

Белакапытнік гібрыдны: *падбе́л* м. — Мёр., Слон. (ЖС, Мат. апыт.), *ма́тачнік ле́кавы* (*ма́ташнік ле́кавы*) — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *цар-трава́* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Белакапытнік несапраўдны, балотны: *ма́тачнік* м. — Мёр. (ЖС), *бало́тная пастрэ́лка* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Буйміна

Атрутная для свойскай жывёлы расліна з белымі або бледна-фіялетавымі кветкамі.

Буйміна лугавая: *буймі́на лугава́я* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *канюшы́на барава́я* — Стол. (ЛП), *жыру́ха* ж. — мясц. (Кісялеўскі), *мужчы́нскі сардэ́чнік* — пал р. (ЛП, ЭСБМ).

Буйміна горкая: *буйміна* (*буйман*, *баймана*) ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *жаруха* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *ражуха крынічная* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *рэжыха крынічная* — Віц. р. (Каспяровіч), *макруха* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ).

Буякі, ганабобель, дурніцы

Кусцікі з буйнымі спажыўнымі ягадамі блакітна-сіняга колеру.

буякі мн. — паўдн.-усх. з., Чэрв. р., Пол., Смарг., Мін., Маг., Шчуч., Стол., Жытк. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., ЛП, Кісялеўскі, Шатэрнік, Янкоўскі,), *буяхі* мн. — цэнтральная частка пал. р. (ЛАБНГ, ТС, ЛП, Мат. Гом.), *буйкі* мн. — Лун., Брэсц. (ДСБ), *буяны* мн. — Бабр., Рэч., Стол. (ЛАБНГ, ТС), *буіны* мн. — Ганц. (СПЗБ), *буяніцы* мн. — Лоеў. (Мат. Гом.), *бугаі* мн. — Мін. р., Чэрв. р., Ашм., Карэл., Стол. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Мат. мін.-мал., З нар. сл., Кісялеўскі), *бугáны* мн., *бугуны* мн. — Бярэз. (ЛАБНГ, Мат. мін.-мал.), *дурніцы* мн. — цэнтр. з., віц.-маг. г., усх.-маг. р., Гродз. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., Бялькевіч, Верас, Каспяровіч, Кісялеўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *дурніца* ж., *дурніка* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *дурыны* мн. — Докш., Віл. (ЛАБНГ, Мат. мін.-мал.), *дурава* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *дурнап'янкі* мн. — Віц. р. (Станкевіч), *п'яніцы* мн. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Мат. мін.-мал., Кісялеўскі), *п'янічніца* (*п'яніишніца*) ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *круцікі* мн. —Валож., Стаўб. (ЛАБНГ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *круцялі* мн. — Іўеў., Навагр. (ЛАБНГ, З нар. сл., Мат. апыт.), *лахіны* мн. — зах.-пал. г., Зэльв., Слон., Бар. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, Сл. Гродз., Мат. апыт.), *лаханы* мн. — Бар., Лях. (СПЗБ, ЭСБМ), *лахачы* мн. — зах.-пал. г., гродз.-бар. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, ЖС, Мат. Гродз., Кісялеўскі, Шаталава, ЭСБМ,), *балабоны* мн. — Віл., Маладз. (ЛАБНГ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *галабоні* мн. —

Леп. (Мат. апыт.), *галубóні* мн. — пол.-мін. г., Леп. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ганабóлі* мн. — Рас. (Шаталава), *ганабóбель* м. — мясц. (ЭПБ), *галавабóль* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *галубíца* ж. — усх.-маг. р., Шум., Смален. р. (ЛАБНГ, Бяль-кевіч, Дабравольскі), *галубíка* ж. — Пол., Мсцісл. (ЛАБНГ), *галубíкі* мн. — Слуц. (ЛАБНГ), *галубы́* мн. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *сініцы* мн. — паўднёвы захад паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Сл. Гродз., Мат. апыт.), *сініца* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *суніцы* мн. — Шчуч. (ЛАБНГ), *сінія галóвы* — Валож. (ЛАБНГ), *чарніца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *белякí* мн. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *белагалóўнік* м. — Гродз. р., Вілен. р. (Кісялеўскі), *валуí* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі), *калуны́* мн. — Маст. (Мат. Гродз.), *біцухí* (*бэйцухí*) мн. — Стол. (ЛАБНГ, ТС), *баравíца* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Вадаперыца

Расліна, сцёблы якой сцелюцца пад вадой.

вадзяны́ кураслéп — Маг. р., Уздз., Смален. р. (СЦБ, Кісялеўскі), *туры́ца* ж. — Ганц., Драг. (СПЗБ).

Вадзяная грэчка, вуцёўнік, драсён земнаводны, гл. **1.3. Драсён.**

Вадзяная зорачка, гл. **Балотнік.**

Вадзяная крапіва, гл. **Рагаліснік.**

Вадзяное алоэ, гл. **Разак.**

Вадзяны арэх

Расліна, якая мае сабраныя ў гронкі буйныя, падобныя на арэхі плады.

арэ́х вадзяны́ (*камéнны, калёны*) — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *вадзяны́ арэ́шак* — Віц. р. (Каспяровіч), *рагýльнік* м. — мясц. (ЭПБ).

Вадзяны крэс, кустоўнік лекавы

Лекавая і харчовая расліна з белымі ў кароткіх гронках кветкамі, якая ўтрымлівае шмат ёду і гарчычнага эфірнага алею.

кустóўнік (*кустаўні́к*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *кустня́к* м. — мясц. (Ластоўскі), *бабóўнік палявы́* — Петр. (ЛП), *жыру́ха* ж. — Гродз. р. (Верас), *рэ́жыха крыні́чная* — Віц. р. (Каспяровіч).

Валяр'ян лекавы, маун

Лекавая расліна, карэнне якой выкарыстоўваецца для атрымання заспакаяльнага сродку — валяр'яны.

валяр'я́н м. — Віц. р., Гродз. р., Гом. р., Мёр., Дзятл. (Мат. Гродз., ЖС, Кісялеўскі, ЭСБМ), *лавяр'я́н* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *аўрыя́н* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *валяр'я́на* — Гродз. р., Шум. (Кісялеўскі, Каспяровіч), *валяр'я́нна* ж. — Лельч. (ЛП), *валяр'я́нка* ж. — Маг. р., Пух., Слон., Жытк., Стол. (ТС, ЛП, СЦБ, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *варалья́нка* ж. — Жытк. (ТС), *левяр'я́нка* ж. — Стол. (ЛП), *авяр'я́нка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *варвя́нка* ж. — Пін. (ЛП), *вір'я́нка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *валерыя́на* (*валерыáна*) ж. — Віц. р. (Кісялеўскі), *валерыя́нка* ж. — Астр. (Мат. Гродз.), *грудóўка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *дубрóўка* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *капрóўнік* (*лесавы́*) — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭПБ), *ру́та* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *скры́пнік* м. — Ельск. (ЖС), *сціпéльнік* м. — Стол. (ЛП).

Відомец балотны

Расліна з белымі пяціпялёсткавымі кветкамі.

відóмец м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *віду́н* м. — Маладз. (Мат. мін.-мал.), *сярдзéчнік* м. — Віц. р., Ветк.,

Лоеў., Лельч., Смален. р. (Мат. Гом., Кісялеўскі), *сярдзе́чнік мужчы́нскі* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Вуцёўнік, гл. **1.3. Драсён.**

Гайнік

Расліна з зеленавата- ці белавата-пурпуровымі павіслымі кветкамі і падоўжаным вострым або яйцападобным лісцем.

га́йнік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *купе́на* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Ганабобель, гл. **Буякі.**

Гарлачыкі

Расліна з белымі або жоўтымі буйнымі кветкамі і вялікімі лапушыстымі лістамі, якія сцелюцца па паверхні вады.

Агульная назва: *лі́лія* ж. — спарадычна паўн.-зах. з. (СПЗБ, Мат. Гродз., ЭСБМ, Мат. апыт.), *алі́я* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *ліле́я* ж. — зах.-бран. р., Латгал. р. (СПЗБ, Растаргуеў), *ліле́я вадзяна́я* — Гродз. р. (Верас, ЭБ), *ляле́я* ж. — Маг. р., Паст. (СПЗБ, ЭСБМ), *ло́пух* м. — усх.-пал. р., Смален. р. (ЛП, Кісялеўскі, ЭСБМ), *лапу́шнік* м. — Петр. (ЛП), *латаце́нне* (*латаце́не*) н., *латаця́* н., *лако́тнік* м. — пал. р. (ЛП, ЭСБМ), *ло́тац* м. — Лельч. (ЛП), *калі́тка* ж., *калі́ткі* мн. — пал. р. (ДСБ, ЛП, ЭСБМ), *гу́ска* ж. — Бяроз., Жытк. (ТС, ДСБ), *гу́скі* мн. — Маст. (СПЗБ), *ку́рачка* ж. — Віл., Буда-Каш. (СПЗБ, Мат. Гом.), *капялю́шнік* м. — спарадычна пал. р. (ЖС, ЛП, ЭСБМ), *капялю́шына* ж. — Стол. (ЛП), *збанкі́* мн. — Бяроз. (ДСБ), *було́ўка* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *булда́ўка* ж. — Мядз. (Мат. мін.-мал.), *балбу́ткі* мн. — Жытк. (ЛП), *бо́лбаткі* мн. — Гродз. (СПЗБ), *бо́ўлік* м. — Лун. (ДСБ, ЖС), *вадзяні́ца* ж. — мясц. (ЭСБМ), *во́дзік* м. — Стол. (ТС), *ма́каў-*

ка ж. — Буда-Каш., Браг. (Мат. Гом.), *ру́жа* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *гіро́ўка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *лукшт* м. — Брасл. (СПЗБ).

Белы гарлачык: *ліле́я* ж. — Паням. р. (Верас, Мат. апыт.), *бе́лая ліле́я* — Круп. (СЦБ), *ліле́я вадзяна́я* — зах.-пал. г., Маг. р. (Кісялеўскі), *лі́лія* ж. — Глыб., Леп., Валож., Мсцісл., Латгал. р. (СПЗБ, Мат. апыт.), *гу́ска* ж. — спарадычна пал. р., Чэрв., Гл. (ТС, ДСБ, ЛП, Мат. Гом., Станкевіч, Шатэрнік, Янкоўскі), *гу́ска бе́лая* — Стол. (ЛП), *гу́скі* мн. —Гом. р., Мін. р., спарадычна пал. р., Чэрв., Карэл. (СПЗБ, СЦБ, Сл. Гродз., ЛП), *бе́лыя гу́скі* мн. — Паст. (СПЗБ), *гу́ські* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *гу́сачкі* мн. — Мін. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *бе́лыя ку́рачкі* — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ло́пух* м. — Маг. р., Жытк. (ТС, ЭСБМ, Кісялеўскі), *вадзяны́ ло́пух* — Стаўб. (СЦБ), *лапу́шнік* м. — спарадычна ўсх.-пал. р. (ЖС, ЛП), *лата́ць* ж., *ло́тачнік* м. — Стол. (ЛП), *латуце́нь бе́лы* — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭПБ), *лакно́* н. — Драг. (НЛ, ЭСБМ), *глячкі́* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *ку́бачкі* мн. — Гродз. (Цыхун), *мамо́л* м., *ма́міл* м., *маму́л* м. — Пін. (СЦБ, НЛ, ЛП, ЭСБМ), *мо́маль* (*мо́мал*) м. — Стол. (ТС), *булдо́ўка* ж. — Чашн. (Каспяровіч), *бе́лая було́ўка* — Уздз. (СЦБ), *ма́каўка* (*мако́ўка*) ж. — Гом., Лоеў. (Кісялеўскі, Янкова, ЭСБМ), *купа́ва* ж. — Ветк. (Мат. Гом., ЭСБМ), *плавэ́чнік* м. — Глыб. (ЭСБМ), *жыдаўкі́* мн. — Лун. (ЛП), *бабо́ўнік гавя́жсы* — Жытк. (ЛП).

Жоўты гарлачык: *гарла́чык* м. — Віц. р., Краснап. (Бялькевіч, Каспяровіч, ЭСБМ), *гарла́чыкі* мн. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, Насовіч, Станкевіч), *гле́чык* м. — Ельск. (ЖС), *гле́чыкі* мн. — Стол. (ЛП), *глэ́чыкі* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *кушы́нкі* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *куўшы́нкі* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *куўшы́нка* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *кукшы́нчыкі* мн. — Латгал. р. (СПЗБ), *гладышыкі* мн. — Круп. (СПЗБ), *гладышкі* мн. — Стол. (ТС), *гладышачкі* мн. — Жытк., Маз. (ЛП), *гладышачка* ж. —

Лельч. (ЛП), *гаршчо́кі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ, ЭСБМ), *жбанкі́* мн. — Маг. р., Мін. р., Сен. (Каспяровіч, Кісялеўскі, Насовіч, Станкевіч,), *жбано́чкі* мн. — Віл. (СПЗБ), *збанкі́* мн. — мясц. (ЭПБ), *жо́ўты збано́к* — Стаўб. (СЦБ), *ба́нька* ж. — Пін. (ЛП), *дайні́чка* ж. — Паст. (СПЗБ), *жо́ўтая ліле́я* — Маг. р., Круп., Валож., Навагр. (СЦБ, Кісялеўскі, ЭПБ, Мат. апыт.), *ляле́я* ж. — Гродз. р., Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *ло́пух* м. — Краснап., Навагр. (Бяльковіч, Мат. апыт.), *лапу́шнік* м. — Маз. (ЛП), *лакно́* н. — Стол. (ЛП), *ло́тац* м. — Стол. (ЛП), *ло́тачнік* м., *ло́ташнік* м. — Жытк. (ЛП), *калі́тнік* м. — Саліг. (Н. сл-сць, ЭСБМ), *капялюш* м. — Петр. (ЛП), *капялю́шыкі* мн. — Стол. (ЛП), *бубе́нчыкі* мн. — Стол. (ЛП), *бу́рбалка* ж. — Чэрв. (Шатэрнік, ЭСБМ), *бу́рбалкі* мн. — Паст., Вілен. р. (СПЗБ), *бурбало́чнік* м. — Валож. (СПЗБ), *бо́балка* ж. — Пух. (СПЗБ), *булдо́ўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *жо́ўтая булдо́ўка* — Уздз. (СЦБ), *бубу́шка* ж. — Чашн. (Каспяровіч, Станкевіч, ЭСБМ), *бу́цікі* мн. — Жытк. (ТС), *мо́лман* м. — Жытк. (ТС), *плывунцы́ жо́ўтыя* — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *пла́ўкі* мн. — Іўеў. (Мат. Гродз.), *пуплы́* мн. — Чэрв. (СПЗБ), *бабо́ўнік* м. — Стол. (ЛП).

Гарычкавачка багнавая

Расліна з яйцападобным ці ланцэтным лісцем і бруднa-фіялетавымі кветкамі.

гарча́к м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *каўту́ннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Драсён земнаводны, гл. **1.3. Драсён.**

Дурніцы, гл. **Буякі.**

Жабнік, парэз

Расліна з нітападобным сцяблом і доўгачаранковым сэрцападобным лісцем, якая свабодна плавае па вадзе.

жа́бнік м. — Маг. р., Лаг., Стаўб. (СЦБ, Кісялеўскі, ЭСБМ), *жа́бер* м., *жабо́р* м. — Стол. (ТС), *жа́бер'е* н. зборн. — Жытк. (ТС), *парэ́з* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, Кісялеўскі, ЭПБ).

Жарушнік

Расліна з жоўтымі, сабранымі ў густыя гронкі кветкамі і плодам-стручком.

вадзяны́ хрэн — мясц. (Кісялеўскі).

Журавіны

Вечназялёная расліна з тонкім, паўзучым па мохавым покрыве сцяблом і буйнымі цёмна-чырвонымі спажыўнымі ягадамі.

жураві́ны мн. — асн. мас. г., Пін., Стол., Вілен. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., Мат. Гродз., ЛП, Бялькевіч, Кісялеўскі, Растаргуеў, Станкевіч, Янкова, Мат. апыт.), *журавíна* ж. — Віц. р., Чэрв. р., Гор., Мін., Карэл., Добр. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Шатэрнік), *журахві́ны* мн. — спарадычна зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ, Кісялеўскі), *журафі́ны* мн. — Пін. (ДСБ), *жураўлі́ны* мн., *жараўлі́ны* мн. — Паням. р., Стаўб., Кам., Пруж., Бяроз. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, СЦБ, Сцяшковіч, Цыхун, ЭСБМ, Мат. апыт.), *жураўлі́на* ж. — Навагр., Шчуч. (НЛ, Мат. апыт.), *журахлі́ны* мн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ), *журахлё́ны* мн. — Кам. (ЭСБМ), *жараві́ны* мн. — Крыч., Хоц. (Бялькевіч), *журава́ны* мн. — мясц. (Насовіч), *жураві́ца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *клю́ква* ж. — спарадычна ўсх. з., Смален. р. (ЛАБНГ, Дабравольскі, Кісялеўскі), *кля́цва* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *бикí* мн., *бычкí* мн. — Карэл. (Сл. Гродз.), *балабо́ны* мн. — Астр. (Сл. Гродз.), *п'я́ніцы* мн. — Карэл. (Сл. Гродз.), *я́гады* мн. — Жытк., Стол. (ТС, ЛП), *кра́сныя я́гады* — Жытк. (ТС), *бо́йкія я́гады* — Зэльв. (Сл. Гродз.).

Жывакост

Лекавая расліна з буйным лісцем і трубчатымі кветкамі.

жывако́ст м. — Маг. р., Мёр., Сен., Слон., Жытк., Лун. (ЖС, ТС, ЛП, Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭСБМ, Мат. апыт.), *жывако́сць* ж. — Мядз. (СЦБ), *жывако́снік* м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭСБМ) *жывахво́ст* м. — Навагр. (Мат. апыт.), *крас* м. — мясц. (Ластоўскі), *бура́чнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *гардо́ўнік* м. — Жытк. (ТС), *га́вез* м. — Стол. (ТС, ЛП), *бо́цікі* мн. — Ушацк. (ЖС).

Зязюлін лён, лугавы лён, палітрыхум

Мохавая расліна, якая вызначаецца асаблівым спараносам на тонкай ножцы, падобным да льняной галоўкі.

зязю́льчын лён — Мёр. (ЖС), *зязю́льчын ляне́ц* — мясц. (Ластоўскі), *лугавы́ лён* — мясц. (ЭПБ), *куку́шкіны слёзы* — Навагр. (Сл. Гродз.), *во́ўчыя спі́чкі* — Чэрв. р. (Шатэрнік).

Імшарніца шматлістная, гл. **Андрамеда.**

Ірдзест, урэчнік

Расліна з доўгім падводным сцяблом і дробнымі непрыкметнымі кветкамі, сабранымі ў надводнае суквеццекаласок.

уро́чнік м. — Мядз. (НС), *рабяза́* ж., *рабе́знік* м. — Стол. (ТС), *расса́* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *ко́злікі* мн. — Стол. (ТС), *маўра́* ж. — Астр., Вілен. р. (СПЗБ, ЭСБМ).

Каменяломнік

Расліна з белымі, жоўтымі або чырвонымі кветкамі і лісцем рознай формы ў прыкаранёвай разетцы.

каменяло́мнік бало́тны — Маг. р. (Кісялеўскі).

Капытнік

Лекавая расліна з доўгачаранковым, сэрцападобным бліскучым лісцем, дробнымі ў шчыльным катаху кветкамі і доўгім мясістым карэнішчам, у якім шмат крухмалу.

капы́тнік м. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Шатэрнік), *капу́тнік* м. — Старадарож. (СПЗБ), *белакапы́тнік* м. — Мін. р., Астр., Арш., Клім., Бераст., Кобр. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *капыткі́* мн. — Шчуч. (СПЗБ), *кане́чыя капыткі́* — Віц. р. (Каспяровіч), *ко́нскія* (*чо́ртавы*) *капы́цікі* — Шум., Віц. (ЛАБНГ), *бабо́ўнік* м. — паўн.-зах. з., паўдн.-усх. з., Маг. р., Житк., Стол. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, Кісялеўскі), *бабо́ўнік за́ячы* (*зае́чы*) — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *свіня́чы бабо́ўнік* — Брасл. (СПЗБ), *бабо́ўня* ж. — Стол. (ТС), *бабо́к* м. — Гродз. р., Лаг., Валож., Чэрв., Капыл., Бар. (ЛАБНГ, СЦБ, Мат. мін.-мал., Кісялеўскі), *гу́ска* ж. — Маг. р., Беш., Добр. (Мат. Гом., Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *гу́скі* мн. — паўдн.-усх. з., Віл., Лаг., Бярэз., Чэрв., Уздз. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *гу́сачкі* мн. — Бабр. (ЛАБНГ), *гусакі́* мн. — Свісл. (СПЗБ), *гусі́ннік* м. — Стол. (ЛАБНГ), *качы́ннік* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *пе́ўнікі* мн. — Гом. р., Бых., Хойн. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *петушкі́* мн. — Гом. р., Маг. р., усх.-маг. р., Докш. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі), *како́шнік* м. — Бярэз. р., Мін. р., Чашн. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, НЛ, Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭСБМ), *како́чнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *капялю́шнік* м. — пал. р. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *ву́шкі* мн. — спарадычна Панярм. р., Беш. (ЛАБНГ), *ву́ха* (*мядзве́жае*) — Маст., Кір., Чач., Браг. (ЛАБНГ), *ла́пкі мядзве́жыя* — Смален. р. (Кісялеўскі), *лапу́х* м. — Гродз., Драг. (ЛАБНГ, СПЗБ), *лапуха́* ж. — Гродз. (СПЗБ), *куба́ркі* мн. — Слаўг. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *чараві́чкі* мн. — Бяроз. (ЛАБНГ), *жы́тніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ра́лнік* м. — Пін. (ЛАБНГ), *сардэ́чнік* м. — Стол. (ЛАБНГ), *тро́ўнік* м. — Івац. (ЛАБНГ), *храпо́тнік* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *шале́й* м. — Гродз.

р. (Кісялеўскі), *ва́хка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *лаге́сь* м. — Паст. (СПЗБ), *жа́біна мы́ла* — Ваўк. (ЛАБНГ), *за́йцава гаршо́чка* — Стол. (ЛАБНГ), *свіня́ча зе́лле* — Ельск. (ЛАБНГ), *свіны́я* (*во́ўчыя*) *агуркі́* — Воран. (ЛАБНГ), *дзі́кая капу́ста* — Іўеў. (ЛАБНГ).

Касач

Расліна з доўгімі мечападобнымі лістамі і вялікімі кветкамі жоўтага, сіняга або фіялетавага колеру.

каса́ч м. — зах.-пал. г., Маг. р., Гродз. р., спарадычна Панямм. р., Верхнядзв., Мёр., Чэрв., Лоеў., Лельч. (СПЗБ, Мат. Гродз., Мат. Гом., Кісялеўскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *касачы́* мн. — Навагр. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *кася́ч* м. — Мёр. (ЖНС), *каса́цік* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, Мат. апыт.), *касні́к* м. — Брасл. (СПЗБ), *сво́йскі плісня́к* (*плі́снік*) — Драг. (Мат. апыт.), *плюсня́г* м. — Нясв., Карэл. (СПЗБ), *плю́снік* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *пло́шчай* м. — Шчуч. (НЛ), *плюха́* ж. — Жытк. (ТС), *плюсня́* ж. — Бар. (СПЗБ), *бу́ськава плюшня́* — Жытк. (ТС), (*ко́нскі*) *пляшні́к* м. — Жытк. (ТС), *ба́бкі ко́нскія* — Лельч. (ЛП), *ко́нскі сі́тнік* — Жытк. (ТС), *ко́ньска* (*куры́на*, *глуха́*, *сі́ва*) *лепяха́* — Стол. (ТС), *пе́ўнікі* мн. — Ельск. (ЖС), *петухі́* мн. — Слон., Лід. (Сл. Гродз., Мат. апыт.), *крыва́ўнік* м. — Лельч. (ЖС), *мячэ́ўнік* м. — усх.-маг. р., Круп., Краснап. (НЛ, НС, Бялькевіч), *шале́я* ж. — Нар. (Мат. Гом.).

Касач вадзяны, жоўты: *касачы́* мн. — Гродз. р., Стол. (ЛП, Кісялеўскі), *касачкі́* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *каса́тнік* м. — Віц. р., Светлагор. (Мат. Гом., Кісялеўскі), *каса́тнік вадзяны́* — мясц. (Ластоўскі), *каса́рыкі* мн. — Гродз. р., Гом. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ко́сіца* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ко́шыц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *кардо́ўнік* м. — Лёзн. (Каспяровіч), *ву́жачкі* (*вужа́чкі*) мн. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, ЭСБМ, ЭПБ),

мачо́ўнік м. — Стол. (ТС, ЛП, ЭСБМ), *пляшні́к* м. — Стол. (ЛП), *плюшнік ко́нскі* — Петр., Лельч. (ЛП), *плюшнік жа́бій* — Лельч. (ЛП), *па́нна* ж. — зах.-пал. г., Жытк., Маз. (ЛП, ЭСБМ), *цэ́рачкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шато́рак* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *гуркі́ гусько́выя* — Пін. (ЛП), *гуркі́ сві́ныя, сві́ныя гуро́чкі* — Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч), *ко́нская раго́жа* — Лельч. (НЛ), *я́вар ко́нскі* — Віл. (СПЗБ).

Касач сібірскі: *касі́ца* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *калаце́ц* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сіня́ўка* ж. — Воран. (СПЗБ), *дзі́кія агуркі́* — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *зязю́льчын гашт* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Касач бязлісты: *каса́ч сі́ні* — Мін. р. (Кісялеўскі).

Касач дэкаратыўны аранжавага колеру: *качкано́с* м., *качкано́сы* мн. — Слон. (Мат. апыт.).

Кізляк, наумбургія гронкакветкавая

Лекавая расліна з доўгім паўзучым карэнішчам, ланцэтападобным вострым лісцем і дробнымі жоўтымі з чырвона-бурымі кропкамі кветкамі, сабранымі ў густыя пазушныя гронкі.

вярба́ ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *вярбі́шнік* (*паўзу́чы*) м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ні́цая лаза́* — Маг. р., Віц. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭПБ).

Кустоўнік лекавы, гл. Вадзяны крэс.

Лотаць

Расліна з лапушыстым бліскучым лісцем і жоўтымі кветкамі.

ло́таць ж. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., сярэд.-бел. г., Маг. р., Краснап. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., ГЧ, Бялькевіч, Станкевіч, Шатэрнік, ЭСБМ), *ло́таць жо́ўта* —

Хойн. (ГЧ), *ло́тац* м. — Лун., Стол., Лельч. (ЛП), *ла́та́ць* ж. — усх.-маг. р., спарадычна: зах.-пал. г., ПанЯм. р. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., ЛП, Станкевіч, Юрчанка, Мат. апыт.), *ло́тась* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *ло́тач* ж. — Воран., Люб., Кобр. (ЛАБНГ), *лата́ч* ж. — Жаб. (ДСБ), *ла́тач* ж. — Воран. (СПЗБ), *латата́* ж. — Іван., Пін. (ЛАБНГ), *лата́та* ж., *лата́ця* н. зборн. — Пін. (ДСБ), *лата́цце* н. зборн. — Пруж., Драг. (ДСБ, ЭСБМ), *лато́цце* н. зборн. — Слон. (Мат. апыт.), *латацё* н. зборн. — спарадычна зах.-пал. г., гродз.-бар. г. (ЛАБНГ), *латаце́нь* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭПБ), *латаце́нне* (*латаце́не*) н. — Зэльв. (СПЗБ, ЭСБМ), *ло́таценне* (*ло́тацене*) н. — Воран. (СПЗБ), *ло́та* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭПБ), *ло́тачнік* м. — Жытк., Петр. (ЛП), *ло́ташнік* м. — Люб., Жытк. (СПЗБ), *лата́шнік* м. — Ганц. (СПЗБ), *лата́к* м. — Бяроз. (ЛАБНГ, ДСБ), *ло́каць* ж. — Маз. (ЛАБНГ), *ло́кацце* н. — Драг. (ЛАБНГ), *лако́тнік* м. — Стол. (ЛП), *лакно́* н. — Лельч. (ЛАБНГ), *ло́пух* м. — асн. мас. г., спарадычна усх.-пал. р., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЛП, Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭСБМ), *ло́пуха* ж. — Віц. р., Бярэз. р. (ЛАБНГ, Каспяровіч), *ло́пуш* м. — Нараўл. (ЛАБНГ), *ло́пушнік* м. — Лаг. (ЛАБНГ), *лапу́х* м. — спарадычна паўн.-усх. д., Паням. р., паўдн. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шаталава, ЭСБМ), *лапуха́* ж. — паўн. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *лапухі́* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *лапушо́к* м. — Асіп., Смален. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *лапу́шнік* м. — спарадычна паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *ло́пытнік* м. — Хоц. (ЛАБНГ), *ню́нькі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Насовіч, ЭСБМ), *пухачы́* мн. — Брасл. (СПЗБ), *бабо́ўнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *булбу́шка* ж. — Лоеў. (ЛАБНГ), *пумпуры́на* ж. — Брасл., Астр., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *жаўту́шнік* м., *жаўту́шкі* мн. — Маладз., Валож. (ЛАБНГ), *жоўтагало́вік* м. — Смален. р. (Станкевіч), *жо́ўты курасле́п* — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *казяле́ц* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *калу́жніца* ж. — Пух. (Станкевіч, Шатэрнік), *качы́нец* м., *качэ́нец* м. — Гродз. (СПЗБ, Цыхун), *масля́начка* ж., *ма́слячкі* мн. — Смарг. (СПЗБ), *ро́ска*

ж. — Гом. (ЛАБНГ), *лянóк зазýлін* — Кобр. (ЛАБНГ), *мядзвéжая лáпка* — Гом., Смален. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, ЭПБ), *кóньскае мы́ла* — Слон. (Мат. апыт.).

Лугавы лён, гл. **Зязюлін лён.**

Маліна прыземістая, гл. **Марошка.**

Маннік

Кармавая расліна з вялікімі, падобнымі на мяцёлкі суквеццямі.

мáннік м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *мáйна* ж. — Жытк. (ТС), *пóплаў* м. — Стол. (ТС), *паплавóк* м., *плаўкí* мн. — Жытк. (ТС).

Маннік наплываючы: *мáнна* ж., *мáйна* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ).

Маннік водны: *мурóг* (*марóг*) м. — мясц. (ЭСБМ), *кóнь-ска лепяхá* — Стол. (ТС), *лагавó прóса* — Жытк. (ТС).

Маннік высокі, вялікі: *мурóг* м. — Лёзн. (Каспяровіч, Станкевіч), *ляпéха* ж., *лепяхá* ж. — Стол. (ТС, ЭСБМ).

Марошка, маліна прыземістая

Кустарнічак з белымі кветкамі і аранжавымі спажыўнымі ягадамі.

марóшка ж. — Віц. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *камяніца* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Маун, гл. **Валяр'ян лекавы.**

Наумбургія гронкакветная, гл. **Кізляк.**

Незабудка балотная, гл. **1.3. Незабудка.**

Падвей

Расліна, насенне якой мае доўгія бліскучыя белыя валаскі.

падвéй м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *павéй* м. — Паст. (СПЗБ), *павéйнік* м. — Астр. (СПЗБ), *кіёўка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, ЭСБМ), *кругля́к* м. — Пух., Уздз. (СЦБ), *куцучкí* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *чорнагалóў* м. — Лельч. (ЖС), *чорнагалóвік* м. — Брасл. (СПЗБ), *пухóўка* ж. — Гродз. р. (ЭСБМ), *смучáй* м. — Лельч. (ЖС), *смоч* ж. — Пух. (ЖС), *сóнькі* мн. — Беш. (Каспяровіч), *вáтачнік* м. — Мядз. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *пабéл* м. — Драг. (Мат. апыт.), *пушыца* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.).

Падвей шыракалісты: *навéй* м. — Мёр. (ЖС), *зайцы* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Падвей многакаласковы: *пушóк* м. — Стол. (ТС), *ядрэ́ц* м. — Смален. р. (Кісялеўскі).

Падвей похвенны: *смучáй* м. — Слаўг., Гл., Стол. (Янкоўскі, Мат. апыт.), *пухóўкі* мн., *пурхóўкі* мн., *чорнагалóў* м. — Слаўг. (Мат. апыт.).

Палітрыхум, гл. **Зязюлін лён.**

Палушнік

Вечназялёная падводная расліна са шматлікімі каранямі і шылападобным, сабраным у пучок лісцем.

шыліца ж. — мясц. (ЭПБ).

Парэз, гл. **Жабнік.**

Плюшчай

Расліна з прамастойным або плывучым сцяблом, вузкалінейным лісцем і з дробнымі, непрыкметнымі, у шчыльных галоўках кветкамі.

плюшчáй м. — сярэд.-бел. г., Бераст., Ваўк. (ЛАБНГ, СПЗБ, З нар. сл., ГЧ, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *плюшчэ́й* м. — усх.-маг. р. (ЛАБНГ, Кісялеўскі, Станкевіч), *плóшчай* м. — Шчуч. (ЛАБНГ), *плюшчáйнік* м. —

Асіп. (ЛАБНГ), *плюшчэ́ўнік* м. — Круп. (ЛАБНГ), *плюшч* м. — спарадычна ўсх.-маг. р., Верхнядзв. (ЛАБНГ), *плешчына́* ж. — Брэсц. (ЛАБНГ), *плешына́* ж. — Слон. (ЖНС), *плю́шнік* м. — агульн., акрамя Паням. р. і паўн. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ГЧ), *плюшня́к* м. — Гом. р. (ЛАБНГ), *плюшня́* ж. — Ганц. (СПЗБ), *ко́нская плюшня́* — Лун. (ЛАБНГ), *плюсня́* ж. — Бар. (ЛАБНГ), *плюсня́г* м. — Карэл., Нясв. (СПЗБ), *плюснёк* м. — Чэрык. (ЛАБНГ), *плюс* м. — Светлагор. (ЛАБНГ), *плюха́* ж. — Капыл., Лельч. (ЛАБНГ), *плісня́к* м. — спарадычна зах.-пал. г., Валож., Карэл. (ЛАБНГ), *плі́снік* м., *плісні́к* м. — спарадычна паўдн.-усх. з., Круп., Барыс. (ЛАБНГ, СПЗБ), *плеснюшо́к* м. — Нясв. (ЛАБНГ), *лечая́* ж. — Калінк. (СПЗБ), *ля́ча* ж., *ляча́й* м. — Люб. (СПЗБ), *лепяха́* (*ляпе́ха*) ж. — спарадычна зах.-пал. г., гродз.-бар. г., цэнтральная частка пал. р. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. апыт.), *лепяшня́к* м. — Слон., Пін. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *лепяшні́к* м. — Стол. (ЛАБНГ), *лепяса́* ж. — Бяроз. (ЛАБНГ), *лепясню́х* м. — Нясв. (ЛАБНГ), *я́джыр* м. — Леп. (ЛАБНГ), *ядзі́р* м. — Пін. (ЛАБНГ), *ае́р* м. — Шум., Віц., Краснап. (ЛАБНГ), *ко́нскі я́вар* — Віл. (ЛАБНГ), *ко́ньскі аве́р* — Маст. (ЛАБНГ), *ко́нскі е́рнік* — Лельч. (ЛАБНГ), *па́нны е́рнік* (*і́рнік*) — Петр. (ЛАБНГ), *каса́ч* м. — Віл., Воран., Іўеў. (ЛАБНГ), *каса́чнік* м. — Паст., Смарг. (ЛАБНГ), *ко́ньскія касакі́* — Глыб. (ЛАБНГ), *каснікі́* мн. — Брасл. (ЛАБНГ), *о́б'ядзь* ж. — Ганц. (СПЗБ), *вех* м. — Брасл. (ЛАБНГ), *веха́* ж. — Акц. (ЛАБНГ), *мячэ́ўнік* м. — спарадычна паўн. р., Лаг. (ЛАБНГ), *грызні́к* м. — Маладз. (ЛАБНГ), *смы́чка* ж. — Ашм. (ЛАБНГ), *смяла́* ж. — Лельч. (ЛАБНГ), *піка́ўкі* мн. — Івац. (ЛАБНГ), *пішчы́ ко́ньскія* — Ганц. (ЛАБНГ), *за́йцавы гуркі́* — Іван. (ЛАБНГ).

Плюшчай галінасты: *плюшча́й* м. — Шум. (Каспяровіч), *плісні́к* м. — Чэрв. р. (Станкевіч, Шатэрнік), *пліскуне́ц* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *кардо́ўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Пухоўка, гл. **Рагоз.**

Рагаліснік, вадзяная крапіва.

Расліна з дробнымі непрыкметнымі беспялёсткавымі кветкамі, якая расце ў вадзе без каранёў.

рагалісцік м. — Лоеў., Лельч. (Мат. Гом.), *рэзнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *расса́* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *вадзяна́я крапіва* — Лаг. (СЦБ, ЭПБ), *вадзяна́я страківа* — Сен. (Каспяровіч), *ціна* ж. — Гродз., Беластоц. р. (Мат. апыт.).

Рагоз, пухоўка

Расліна з доўгім лісцем і тоўстым, моцным, чорна-белым катахом на высокім сцябле.

рагóз м. — цэнтральная частка пал. р., Чашн., Слаўг., Лаг. (ЛАБНГ, ТС, ДСБ, Каспяровіч, ЭПБ, Мат. апыт.), *рагаза́* ж. — паўдн.-усх. з., Івац., Лун. (ЛАБНГ, Мат. Гом., НЛГ, Янкова, ЭПБ), *рагóза* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *рагóж* м. — Маз. (ГЧ), *рагóжа* ж. — пал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, Мат. Гом.), *рагóжнік* м. — Жытк. (ТС), *кіёўка* ж. — Глыб., Віл. (СПЗБ, ЭПБ, Мат. апыт.), *кіёўкі* мн. — спарадычна паўн.-зах. з., Бярэз. (ЛАБНГ), *кіёўнік* м. — Смал., Касц. (ЛАБНГ, Кісялеўскі), *кіёвачнік* м. — Паст. (ЛАБНГ), *кія́ўкі* мн. — Паст., Віл., Вілен. р. (СПЗБ), *кіяхí* мн. — сл.-маз. г., Пруж., Пін. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, ЭСБМ), *кіяшы́* мн., *кіяшкí* мн. памянш. — Шчуч., Пух., Хойн., Браг. (ЛАБНГ, СПЗБ), *кія́ш* м. — Шчуч., Пух., Саліг. (ЛАБНГ, НЛ, ЭСБМ), *кія́шнік* м. — спарадычна ўсх.-маг. р., спарадычна сл.-маз. г., Пух., Бар. (ЛАБНГ, СЦБ), *кіюха́* ж. — Гродз. (СПЗБ), *кіюхí* мн. — Беластоц. р. (СПЗБ), *кіюшнік* м. — Шчуч. (ЛАБНГ), *катахí* мн. — Гродз., Уздз., Івац. (ЛАБНГ, Цыхун), *каты́* мн. — Чэрв., Карэл., Бар. (ЛАБНГ), *шышка* м., *шышкі* мн. — Барыс., Старадарож., Жаб. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *була́ўкі* мн. — Воран., Ваўк., Вілен. р. (ЛАБНГ,

СПЗБ), *во́дна була́ўка* — Ваўк. (СПЗБ), *була́ўнік* м. — Іўеў., Лід., Бераст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *була́чнік* м. — Навагр. (СПЗБ), *булашні́к* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *бу́лахі* мн. — Гродз. (ЛАБНГ), *буя́шнік* м. — Жытк. (ТС), *таўкачы́* мн., *таўка́чыкі* мн. памянш. — Дзятл., Маст., Слон. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *кача́лкі* мн. — Асіп., Жытк., Малар. (ЛАБНГ, ТС), *кача́льнік* м., *качаве́льнік* м., *качалба́снік* м. — Жытк. (ТС), *кала́ч* м. — Лід., Лях. (СПЗБ, ЭСБМ), *калато́ўка* ж. — Бярэз. (СПЗБ), *пухо́ўка* ж. — Докш., Барыс., Бярэз., Латгал. р. (СПЗБ, Верас, ЭПБ), *пуко́ўка* ж. — Беластоц. р. (СПЗБ), *пурхо́ўка* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *пухо́ўкі* мн. — усх.-маг. р., спарадычна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ), *пухо́ўнік* м. — Круп., Бярэз. (ЛАБНГ), *пу́шкі* мн. — Буда-Каш. (ЛАБНГ), *мячэ́ўнік* м. — паўн.-усх. д., Чэрв. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, НЛ, НС, ЖС, ЭПБ), *мачу́ла* ж. — Маг. (Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭПБ), *трасня́г* м., *трасня́к* м., *трысня́г* м., *трысня́к* м., *трыснёг* м. — Смарг. (СПЗБ), *трасні́к* м. — Шум., Віц., Астр., Лаг. (ЛАБНГ), *трасцё* н. — Стаўб. (ЛАБНГ), *чаро́т* м. — Мін. р., спарадычна пал. р., Капыл. (ЛАБНГ), *чара-ця́нка* ж. — Кам. (ЛАБНГ), *камы́ш* м. — Гарад., Лельч., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *плюшча́й* м. — Стаўб. (ЛАБНГ), *плюшня́й* м. — Ганц. (СПЗБ), *пляшні́к* м. — Жытк., Стол. (ТС), *пляснюх* м. — Нясв. (ЛАБНГ), *луча́й* м. — Жытк., Стол. (Мат. апыт.), *лучэ́й* м. — Стол. (ЛАБНГ), *ляжджа́й* м. — Іўеў., Ваўк. (ЛАБНГ, СПЗБ), *лепясні́к* м. — Гродз. р., Лях. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *сі́тнік* м. — Бял. (ЛАБНГ), *сьціна́* ж. — Ашм. (ЛАБНГ), *плыва́к* м. — Навагр. (ЖС), *плывакі́* мн. — Дзятл. (ЛАБНГ), *ню́нькі* мн. — Гарад. (ЛАБНГ), *мяздра́* ж. — Воран. (ЛАБНГ), *ванжэ́ўнік* м. — Смарг. (ЛАБНГ), *аве́чачкі* мн. — Хойн. (ЛАБНГ), *га́лкі* мн. — Гл. (ЛАБНГ), *пералётнік* м. — Гродз. (ЛАБНГ), *кардо́ўнік* м. — Клім. (ЛАБНГ), *аграза́* ж. — Светлагор. (Мат. Гом.), *сво́йскі раго́з* 'рагоз без катахоў' — Стол. (ТС).

Рагоз шыракалісты: *рагаза́* ж. — Гом. (Кісялеўскі), *раго́ж* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *глухі́ раго́з* — Стол. (ТС),

глухí (дзíкі) аéр — Віц. р. (ЛАБНГ), *кіёўка* ж. — Маг. р., Мін. р., спарадычна паўн.-зах. з., Смален. р. (СПЗБ, Мат. дыял. сл., Кісялеўскі, ЭБ, ЭПБ), *кіёўнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *кіéўка* ж. — Маг. р., Мін. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *кіяхí* мн. — Лоеў. (Янкова), *буяхí* мн., *буякí* мн., *буяшóк* м. памянш. — Жытк., Стол. (ТС), *пухóўка* ж. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, ЭПБ), *пýхаўка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мячэўнік* м. — Мін. р., Маг. р., Віц. р., Гом. р., Рас. (Мат. Маг., Мат. Гом., Каспяровіч, Кісялеўскі, Шаталава), *мéчаўнік* м. — Слаўг. (ЭСБМ), *мачáла* ж., *мачýла* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *плюшчэй* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *калавéй* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭБ), *каткí* мн. — Мін. р., Чэрв. р. (Кісялеўскі, Шатэрнік), *кардóўнік* м. — Гом. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *хамýтнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мяндры* мн. — Воран. (СПЗБ, ЭСБМ), *тросць* ж. — Лёзн. (Мат. апыт.).

Рагоз вузкалісты: *пухóўка* ж., *пухóўка тóпкая* — Маг. р. (Кісялеўскі), *лýчáй* м. — Жытк., Стол. (ТС, ЭСБМ), *ляжджáй* м. — Навагр. (ЭСБМ), *філацíка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі).

Разак, вадзяное алоэ

Расліна з моцнымі калючымі лістамі і буйнымі белымі кветкамі, якая ў час цвіцення ўсплывае на паверхню вадаёма.

разáк м. — агульн., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, ЭПБ), *вадзяны́ разáк* — Віл. (Мат. мін.-мал., ЭПБ), *рэ́знік* м. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом., ГЧ, Кісялеўскі), *серпарэ́знік* м. — Карм., Чач., Буда-Каш., Хойн., Нараўл. (ЛАБНГ, ГЧ), *разýха* ж. — Шум., Віц. (ЛАБНГ), *рэ́зка* ж. — Жлоб. (ЛАБНГ), *рэ́зя* ж. — Чэрв. (СПЗБ), *разéй* м. — Кам., Малар. (ЛАБНГ), *разагýс* м. — Леп. (ЛАБНГ), *парэ́з* м. — Віц. р., Маг. р., Ушацк. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭПБ), *матарэ́з* м. — спарадычна усх-маг. р., Паням. р., а таксама Слуц.

(ЛАБНГ), *мутарэ́з* м. — Гродз. (СПЗБ), *мударэ́з* м. — Іўеў. (СПЗБ), *казарэ́з* м., *казарэ́знік* м. — Глыб. (ЛАБНГ, СПЗБ), *казёл* м. — Жытк. (ТС), *асо́т* м. — Верхнядзв., Стол., Жытк. (НС, ТС), *вадзяны́ асо́т* — Верхнядзв. (СПЗБ), *асо́та* (*ваднáя*, *азірнáя*) ж. — Брасл., Рас. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ляшчáй* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *лучэ́й* м. — Пін. (ЛАБНГ), *пласку́ха* ж. — Пруж. (ЛАБНГ), *тро́снік* м. — Навагр. (ЖС), *бадзя́* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *грабу́зда* ж. — Воран. (СПЗБ), *купáк* м. — Кобр. (ЛАБНГ).

Расіца, расянка

Насякомаедная расліна з разеткай лісця, пакрытага ліпкімі кропелькамі вадкасці.

расі́ца ж. — зах.-пал. г., Гродз. р., Маг. р., Гом. р. (Верас, Кісялеўскі), *расі́чка* ж. — зах.-пал. г., Маг. р., Смарг. (СПЗБ, Кісялеўскі), *разя́нка* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *расá* ж. — Лельч. (ЖС), *бо́жа(я) расá* — Мін. р., Чэрв. р., Жытк. (ТС, Кісялеўскі, Станкевіч, Шатэрнік), *бо́гава расá* — мясц. (ЭПБ), *загарду́шка* (*загарту́шка*) ж. — зах.-пал. г., Гродз. р., (Верас, Кісялеўскі, Ластоўскі), *панчо́шка* ж. — Валож. (СЦБ), *капу́цік* м. — Ельск. (ЖС), *лáпкі* мн. — Жытк. (ТС), *гуся́чыя лáпкі* — мясц. (Станкевіч).

Раска

Дробная расліна, якая плавае па паверхні вады і ў масе хутка зацягвае вадаём.

рáска ж. — усх. з., Докш., Слон., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *ро́ска* ж. — Гом. (Мат. Гом.), *расá* ж. — Бял., Навагр., Пух., Ваўк., Зэльв., Люб., Пін. (ЛАБНГ, СПЗБ, НС, Мат. апыт.), *рáса* ж. — Віл., Барыс. (ЛАБНГ), *жабуры́нне* н. зборн. — Бяроз. (Шаталава), *жабуры́на* ж. — Іўеў. (ЛАБНГ), *жабурэ́нне* н. — зах.-пал. г., паўдн.-зах. д., цэнтр. з. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *жабурэ́йка* ж. — Акц. (ЛАБНГ), *жáбер* м. —

Жытк., Стол. (ЛАБНГ, Н. сл-сць, Мат. апыт.), *жа́бернік* м. — Навагр., Малар. (ЛАБНГ), *жа́бур* м. — Стаўб., Маз. (Мат. мін.-мал., ГЧ), *жабу́р* м. — Воран., Слуц. (ЛАБНГ), *жабурні́к* м. — Малар. (ДСБ), *жыбуры́* мн. — Воран. (СПЗБ), *жа́біна ікра́* — Чэрв. (ЛАБНГ), *жа́біна капу́ста* — Бар. (ЛАБНГ), *ці́на* ж. — паўн. р., Калінк., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. апыт.), *ціна́* ж. — Глыб., Пол., Шум. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *наці́на* ж. — Паст., Мядз., Лаг. (ЛАБНГ), *наці́ня* ж. — Паст. (СПЗБ), *плаў* м. — Верхнядзв. (НС), *пла́ўня* ж. — Бабр. (ЛАБНГ), *плаўкі́* мн. — Лельч. (ЛАБНГ), *плывуны́* мн. — Латгал. р. (СПЗБ), *плавуне́ц* м. — Саліг. (ЛАБНГ), *плаву́чка* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *плаву́шка* ж. — Кобр. (ЛАБНГ), *паплаву́шка* ж. — Лях., Івац. (ЛАБНГ), *паплаву́ха* ж. — Стол., Лун. (ЛАБНГ, ДСБ), *пуплаве́нь* м. — Круп. (ЛАБНГ), *пле́сня* ж. — Раг. (ЛАБНГ), *плі́сня* ж., *плі́ска* ж. — Бяроз. (ЛАБНГ, ДСБ), *зе́ліва* н. — Навагр., Дзятл. (ЛАБНГ, ЖС), *зяле́ніва* н. — Воран. (СПЗБ), *зяле́пуха* ж., *зялёпуха* ж. — Ашм. (СПЗБ), *каро́ста* ж. — Іўеў., Маст., Круп., Бых. (ЛАБНГ, СПЗБ), *вадзяна́я каро́ста* — Іўеў. (СПЗБ), *кракаці́нне* н. — Валож. (ЛАБНГ), *кархаві́нне* н. — Круп. (НС), *маўра́* ж. — Паст., Астр., Смарг., Мсцісл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ір* (*йір*) м. — Гарад., Слуц., Нараўл. (ЛАБНГ), *сачэ́віца* ж., *сачэ́ўка* ж. — Івац. (ЛАБНГ), *шалягі́* мн. — Зэльв., Маст. (СПЗБ), *жучо́к* м., *жучкі́* мн. — Лун. (ЛАБНГ), *ладо́шнік* м. — Лоеў. (ЛАБНГ), *ра́бчыкі* мн. — Бабр. (ЛАБНГ), *качы́ннік* м. зборн. — Гродз. (СПЗБ), *бусло́ва рэ́па* — Шчуч. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *жа́біна дзяру́жка* — Жытк. (ТС, ЭПБ), *дзяру́жка лягуша́чча* — Смален. р. (Кісялеўскі), *дзяру́нка лягуша́чча* — Маг. р. (Кісялеўскі), *бало́тная цень* — Чэрв. (ЛАБНГ).

Рэпік

Расліна з чырванаватым сцяблом і брудна-ружовымі, пурпуровымі ці белымі кветкамі.

Рэпік канапляны: *рэ́пік* м., *рэ́чнік* м., *сяда́ч* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Расянка, гл. **Расіца.**

Сіт

Расліна з галоўчатым, мяцёльчатым шчытка- або парасонападобным суквеццем, сцябліны якой выкарыстоўваюцца ў пляценні.

сіта́ ж. — Брасл., Мёр., Латгал. р. (СПЗБ), *сі́тнік* м. — Мёр., Слон. (ЖС, Мат. апыт.), *сі́тнік ко́ньскі* — Жытк. (ТС), *сы́тнік* м. — Ашм. (СПЗБ), *круглéц* м. — Беш., Слаўг. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *крапéц* м. — Лях. (СПЗБ), *мячэ́ўнік* м. — Рас., Віл. (СПЗБ, Шаталава), *мі́ліца* ж. — Мёр. (Мат. апыт.), *жа́біна цыбу́ля* — Лях. (СПЗБ).

Сіт скучаны: *сіт* м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *сі́тнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *асака́* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *хвашчэ́ўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Сіт разгалісты: *ко́нская цыбу́ля* — Чэрв. р. (Шатэрнік).

Сітняк (сітнік), балотніца

Расліна з гладкімі бязлістымі трубчастымі сцяблінамі.

сі́тнік м. — паўдн.-усх. з., Віц. р., Маг. р. (ТС, Мат. Гом., ГЧ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *сітніčо́к* м. — Ушацк. (Мат. апыт.), *сітня́к* м. — Рэч., Лоеў., Браг. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *сітнé к* м. — Хойн (ГЧ), *сітні́на* ж. — Смарг. (Сл. Гродз.), *кашо́ўнік* м. — Петр. (Шаталава).

Сітняк балотны: *бало́тнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *жа́бечы сі́тнік* — Стол. (ТС, Мат. апыт.), *сіт* м. — Віц. р., Маг. р., спарадычна паўдн.-усх. з. (Мат. апыт.), *сіта́* ж. — Віц. р., Мёр., Смален. р. (Дабравольскі, Мат. апыт.), *асіта́*

ж. — Пол. (Мат. апыт.), *стусіннік* м. — Брасл. (Мат. апыт.), *стусіна* ж. — Вілен. р. (Мат. апыт.), *рагаза́* ж., *мячэ́ўнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *бізу́ннік* м. — Слаўг., Гл. (Мат. апыт.), *паплаўнік* м. — Іўеў. (СПЗБ).

Стрэлкаліст звычайны

Расліна з белымі кветкамі і лісцем, падобным да наканечніка стралы.

стрэ́ліца ж. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Сушаніца

Лекавая расліна з жаўтавата-белымі або аранжавымі кветкамі.

Сушаніца жоўта-белая: *сухо́тнік паляву́*, *шча́сце* н. — Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі).

Сушаніца багнавая, балотная: *сушніца бало́тная* — Маг. р. (Кісялеўскі), *сіву́ха* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *сівае зе́лле* — Старадарож. (ЖНС), *апла́вічнік* м. — Віц. р., Маг. р., Круп. (СЦБ, Кісялеўскі, ЭСБМ).

Сушаніца лясная: *сушніца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *во́гнік* м. — мясц. (Станкевіч, ЭСБМ), *во́чнік* м., *во́нчык* м. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *чарві́ўнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *адува́нчык* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *цьмен* м. — Віц., Чашн. (Каспяровіч), *цмен лясны́* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Трынасеннік

Расліна з цыліндрычным сцяблом і вузкалінейным, у прыкаранёвай разетцы лісцем.

Трынасеннік балотны: *бало́тніца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *трынасе́ннік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі).

Трыснёг і чарот

Буйная расліна з раскідзістай насеннай мяцёлкай і каленчатым пустацелым або губчатым сцяблом; высокая расліна з моцнай, звычайна акруглай сцяблінай, доўгім шырокім лісцем і кветкамі ў выглядзе сабраных у пучкі каласкоў.

чарóт м. — паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г., зах.-пал. г., Віц. р., Маг. р., Мёр., Мсцісл., Чэрык. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Сл. Гродз., ГЧ, ЖС, Бялькевіч, Каспяровіч, Кісялеўскі, Ластоўскі, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *чарэ́т* м. — пал. р. (ЛАБНГ, ТС), *чэ́рат* м. — зах.-бран. р., Добр. (ЛАБНГ, Растаргуеў), *ачарóт* м. — Гом. р., спарадычна паўд.-зах. д., Слаўг., Малар. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛГ, Кісялеўскі, Янкова, ЭСБМ), *óчарат* м. — зах.-пал. г., Віц. р. (ЭСБМ), *ачарэ́т* м. — Жытк., Малар. (ЛАБНГ, ТС), *чарóта* ж. — Драг. (ЛАБНГ), *чарэ́ціна* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *чарóтнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *трасні́к* м. — паўн.-усх. д., Гом. р., спарадычна Паням. р., Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ЖС, Каспяровіч, Кісялеўскі, Ластоўскі, Шаталава, Мат. апыт.), *трóснік* м. — Шчуч. (СПЗБ), *тры́снік* м. — спарадычна паўн. р., Іўеў., Лід., Мсцісл., Чэрык. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Юрчанка), *трасня́к* м. — спарадычна Панямр. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. апыт.), *трасня́г* (*трысня́г*) м., *трыснёг* м. — спарадычна паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ), *траснёк* м. — Навагр. (Мат. апыт.), *трасцё* н. зборн. — паўн.-зах. з., Гарад. (ЛАБНГ, СПЗБ), *трысцёўе* н. зборн. — мясц. (Станкевіч), *трось* ж. — спарадычна паўн. р. (ЛАБНГ), *трасці́на* ж., *трасціна́* ж., *трасці́начка* ж. памянш., *трасці́нка* ж. памянш. — Панямр. р., Гарад., Віл., Беластоц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Станкевіч, Мат. апыт.), *камыш* м. — Леп., Слон. (Мат. апыт.), *кругля́к* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *мячэ́ўнік* м. — Смарг., Смален. р. (Сл. Гродз., Кісялеўскі), *сі́тнік* м., *сі́тнічак* м. памянш. — Віц. р., Стол. (Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *сітні́к* м. — Бяроз., Малар. (ДСБ), *сіта́* ж. — Віц. (Мат.

апыт.), *рагаза́* ж. — Лоеў. (Янкова), *кіёўка* ж. — Глыб. (Мат. апыт.), *катахі́* мн., *каташкі́* мн. памянш. — Ваўк. (Мат. Гродз.), *пукі́* мн. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *була́ўнік* м. — Бераст. (Сл. Гродз.), *мятлі́ца* ж. — усх.-маг. р., спарадычна ўсх.-пал. р. (ЖС, Бялькевіч, ЭСБМ), *мятла́* ж. — Лёзн. (Мат. апыт.), *пампу́шка* ж. — Лоеў. (Янкова), *чорнагало́віна* ж. — Гом. р. (НЛГ), *шы́шачка балацяна́я* — Віц. р. (Каспяровіч), *раза́к баló́тны* — Маг. р., Мін. р. (Кісялеўскі), *ро́ссе* н. зборн. — Бяроз. (Шаталава), *канюхі́* мн. ’чарот з чорнымі шышкамі’ — Гродз. (Сл. Гродз.).

Чарот лясны: *сітня́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *камы́ш* м. — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *міла́* ж. — усх.-маг. р. (ЭСБМ), *мі́ліца* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *дзі́кая грэ́чка* — Мін. р., Чэрв. р. (Кісялеўскі, Станкевіч, Шатэрнік).

Чарот азёрны: *ша́пашнік* м. — Бял. (НС).

Увярэднік

Расліна-паўпаразіт з фіялетава-ружовымі ці жоўтымі кветкамі.

увярэ́днік м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *вярэ́днік* м. — Валож. (СЦБ), *падвяро́днік* м., *падвярэ́днік* м. — Навагр. (СПЗБ), *ваўчкі́* мн. — Віц. р., Маг. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі), *про́рва* ж. — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі), *маса́днік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *надса́днік* м. — мясц. (ЭПБ), *падса́днік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *гні́льнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *гні́днік* м. — мясц. (Ластоўскі, ЭПБ), *е́лачка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *завушні́ца* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *завушні́чка* ж. — Маладз. (Мат. мін.-мал.), *ску́льнік* м. — Паст. (СПЗБ), *ску́лічнік* (*ску́лішнік*) м. — Краснап. (Бялькевіч), *сіто́віца* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *сако́рыца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *твaражaўнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *зязю́ліна мыла* — мясц. (ЭПБ), *мы́ла куку́шкіна* — Маг. р.

(Кісялеўскі), *травá ушывая* — Віц. р. (Кісялеўскі), *вашывая травá* — мясц. (ЭПБ).

Уман

Лекавая расліна з прамастойным галінастым сцяблом і з брудна-жоўтымі, паўшарападобнымі кветкамі, сабранымі ў мяцёлчата-шчыткападобнае суквецце.

умáн м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *áрлік* м. — Мёр. (ЖС).

Урэчнік, гл. **Ірдзест.**

Хваснік, баляскі

Расліна з прамастойным і пустым сцяблом, падводным і надводным лінейным, сабраным у кальчакі лісцем.

баля́скі мн. — мясц. (ЭПБ), *вадзянáя сасóнка* — мясц. (ЭПБ), *пяры́лцы* мн. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі).

Хвошч балотны, гл. **1.3. Хвошч.**

Цыкута

Атрутная расліна з прамастойным, пустым, часта з пурпуровым або фіялетавым адценнем сцяблом і дробнымі белымі, у складаных парасоніках кветкамі.

вех м. — спарадычна пол.-мін. г., Смален. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛ, НС, Дабравольскі, ЭСБМ), *вёх* м. — Гарад., Вілен. р. (ЭСБМ), *вэх* м. — Вілен. р. (ЭСБМ), *вяхá* (*віхá*) ж. — Гродз. р., Маг. р., Круп., Краснап., Сен., Смален. р. (СЦБ, Бялькевіч, Каспяровіч, Кісялеўскі, ЭСБМ, ЭПБ), *вéха* ж. — Лоеў. (Мат. Гом.), *вя́хіль* м. — мясц. (Ластоўскі), *аўёх* м. — Жытк., Стол., Лельч. (ЖС, ЭСБМ), *вóмег* м. — Смален. р. (Дабравольскі, Станкевіч), *манíст* м. — зах.-пал. г. (ЭСБМ), *шалéй* м. — Віц. р., Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *швандрынá* ж. — Гродз. (СПЗБ).

Чаротніца

Кармавая расліна з высокімі шматлікімі сцяблінамі, густа ўкрытымі шырокалінейным лісцем.

чаро́тніца ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *вадзяна́я* (*вялі́кая*) *ку́рка* — мясц. (ЭПБ).

Чылім, гл. **Вадзяны арэх.**

Шабельнік

Расліна з доўгім паўзучым карэнішчам і зорачкападобнымі цёмна-чырвонымі кветкамі.

раме́ннік м. — Жытк. (ТС), *рабі́ннік* м. — Маг. р., Лёзн. (Каспяровіч, Кісялеўскі), *рака́ўнік* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *ажэ́ўнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *грэ́бнік* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *гравілат* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *сухало́м* м. — Маг. р., Брасл. (СПЗБ, Кісялеўскі), *ве́тка* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *дзеко́п* м., *дзеко́х* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *бало́тная ро́за* (*ру́жа*) — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ), *бацяно́вы но́жкі* — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі).

Шальнік

Атрутная расліна з авальным лісцем і дробнымі белавата-ружовымі кветкамі, сабранымі ў пірамідальныя суквецці.

Шальнік трыпутнікавы: *ша́льнік* м. — Маг. р., Смален. р. (Кісялеўскі), *шы́льнік* м. — Віц. р., Маг. р. (Каспяровіч, Кісялеўскі, Станкевіч), *вадзяны́ шы́льнік* — Маг. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *шаляне́ц* м. — зах.-пал. г., Гродз. р. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *во́дны трыпу́тнік* — мясц. (ЭПБ), *чашчу́ха* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *тава́рач* м. — Ельск. (ЖС).

Шышняк

Расліна з паўзучым карэнішчам, трубчастым, галінастым, густа ўкрытым лісцем сцяблом і дробнымі белаватымі або ружаватымі кветкамі.

Шышняк каласавы: *шышня́к* м., *бало́тныя шы́шачкі* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Эладэя

Расліна з дробнымі ружаватымі кветкамі, зарасці якой засмечваюць вадаёмы.

маўра́ ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *вадзяна́я чума́* (*зара́за*) — мясц. (ЭПБ).

1.6. СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫЯ ТРАВЯНІСТЫЯ РАСЛІНЫ

Авёс

Злакавая расліна з мяцёлкай каласкоў.

авёс м. — агульн. (АЛА, ДАБМ, ЭСБМ, ТС, СЦБ, ГЧ, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ЛП, Верас, Кісялеўскі, Бялькевіч, Юрчанка, Ластоўскі, Станкевіч, Янкова), *гавёс* м. — Віц. р., Гродз. р., Драг. (СПЗБ, Мат. Гродз., Ластоўскі, Кісялеўскі, Верас), *авясе́ц* м. памянш. — Мсцісл. (Бялькевіч), *аве́с* (*увэ́с*) м. — Драг. (СПЗБ), *шаві́ль* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *шакі́ль* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *каза́к* м. ’гатунак высокаўраджайнага аўса’ — Зэльв., Бяроз. (ЛП, Сцяцко), *грыва́ч* м. ’гатунак аўса з тоўстымі каласамі’ — Зэльв., Слон. (Мат. Гродз., Сцяцко), *грыва́к* м. ’гатунак скараспелага аўса’ — Валож., Астр. (СПЗБ, Мат. Гродз.), *сямі́к* м., *семічо́к* м. памянш. ’авёс, які пасеялі на сёмым тыдні пасля Вялікадня’ — мясц. (Насовіч), *асьма́к* м. ’авёс, які пасеялі на восьмым тыдні пасля Вялікадня’ — мясц. (Насовіч).

Пусты авёс: *шатра́к* м. — Слон. (Мат. Гродз.), *аўсю́к* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *аўсю́г* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *авёс дзі́кі* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Агурок

Агародная расліна з паўзучым сцяблом і зялёным прадаўгаватым плодам.

агурóк м., *агуркí* мн. — асн. мас. г., пераважна паўн.-зах. з. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Шатэрнік, Ластоўскі, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *гурóк* м., *гуркí* мн. — агульн., акрамя паўн.-зах. з., спарадычна паўн. р. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., ГЧ, Янкова, Бялькевіч, Верас, Ластоўскі, Кісялеўскі, Растаргуеў, Станкевіч, Мат. апыт.), *гурóчак* м. памянш. — Віл., Леп., Ганц. (СПЗБ, Станкевіч, Мат. апыт.), *агурэ́ц* м. — спарадычна віц.-маг. г., Круп., Івац. (АЛА, ЛАБНГ), *пýпалка* ж. 'маленькі агурок, ад якога адпала кветка' — Лоеў. (Янкова), *банавічкí* мн. 'маленькія агуркі' — Дзятл. (Сл. Гродз.), *бальшыя агуркí* 'познія агуркі, якія соляць на зіму' — Астр. (Мат. Гродз.), *ешчавíк* м. 'агурок, прыгодны для ежы' — Дзятл. (Сл. Гродз.).

Насенныя агуркі: *сéменнік* м. — мясц. (Станкевіч), *семянíк* м., *семенікí* мн. — Дзятл. (Сл. Гродз), *сеўбянíк* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *насéннік* м. — Чач. (Мат. апыт.).

Гатункі агуркоў: *спéшні* мн. — Астр. (Мат. Гродз.), *даўгунéц* м. — Калінк. (Мат. Гродз.), *турэ́цкія агуркí* 'вялікія і доўгія агуркі' — Лоеў. (Янкова).

Аніс звычайны

Эфіраалейная расліна, якая выкарыстоўваецца як прыправа і ў медыцыне.

аныш м. — Віц. р., Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі), *анýж* м. — мясц. (Ластоўскі), *ганыш* м. — Віц. р., Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі), *гáнуш* м. — Мін. р. (Кісялеўскі, Насовіч), *гáнус* м. — Віц. р., Чашн. (Станкевіч, Каспяровіч, Насовіч), *гэ́нус* м. — Віц. р. (Каспяровіч, Насовіч).

Боб

Расліна з пладамі ў выглядзе буйных стручкоў.

боб м. — агульн. (АЛА, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ГЧ, Бялькевіч, Верас, Станкевіч, Шатэрнік, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *про́сты боб* — Жытк. (ТС), *боб ядо́мы* — Жытк. (ТС), *хвасо́ля* ж. — Гродз. (Верас).

Гатункі бобу: *сяду́н* м. — Кам. (ДСБ), *сырае́д* м. — Брэсц. (ДСБ), *лапша́к* м. 'буйны і пляскаты боб' — Віл. (СПЗБ), *цукрава́ны боб* — Віц. р. (Станкевіч).

Бручка

Агародная расліна з кораняплодам жоўтага ці жоўта-белага колеру.

бру́чка ж. — пераважна цэнтр. з., спарадычна асн. мас. г., акрамя Гродз. р. (ДАБМ, Кісялеўскі, Станкевіч, Сцяцко, Насовіч, Верас, Ластоўскі, Каспяровіч, Бялькевіч), *бру́чква* ж. — Верхнядзв. (ДАБМ), *бру́ччына* ж. 'корань аднаго каліва бручкі' — Лаг. (Варлыга), *бру́ка* ж. — Астр., Саліг. (ДАБМ), *бру́шка* ж. — цэнтр. з., Паням. р., Слуц. р., спарадычна усх.-маг. р. (ДАБМ, СЦБ, Мат. мін.-мал., НС, Сцяшковіч, Шатэрнік, Цыхун, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *бру́шчка* ж. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *бру́кша* ж. — усх.-маг. р. (ДАБМ, Бялькевіч), *бру́ква* ж. — усх. з., зах.-пал. г. (ДАБМ, ТС, ГЧ, Кісялеўскі, Янкова, Ластоўскі, Бялькевіч), *брукава́* ж. — Клім., Касц. (ДАБМ), *бру́хва* ж. — Бяроз., Добр. (ДАБМ), *бры́ква* ж. — паўдн.-усх. з. (ДАБМ, Мат. Гом.), *бру́кса* ж. — усх.-маг. р. (ДАБМ), бры́кса ж. — Бярэз. р. (ДАБМ), *брыку́ха* ж. — Бярэз. р. (ДАБМ), *бры́чка* ж. — Светлагор., Стол. (ДАБМ), *барку́ха* ж. — Добр. (ДАБМ), *баруха́* ж. — Івац. (ДАБМ), *гры́за* ж. — Віц. (Каспяровіч), *гры́занка* ж. памянш. — Віц. (Каспяровіч), *гры́зіна* ж. — Брасл. (ДАБМ), *гры́жа* ж. — паўн. р. (ДАБМ, СПЗБ, НС, Шаталава, Каспяровіч, Станкевіч), *грыжсы́на* ж. — паўн. р. (ДАБМ, Ластоўскі, Каспяровіч), *гры́жсынка* ж. — паўн. р. (ДАБМ, Каспяровіч, Мат. апыт.), *грыжа́нка* ж. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *гры́жанка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *рыжа́нка* ж. — Сен., Лёзн. (Каспяровіч, Станкевіч), *грыжа́н*

м. — паўн. р. (ДАБМ), *бу́льба* ж. — сл.-маз. г. (ДАБМ, ТС, Мат. Гом.), *бу́льма* ж. — Слуц. р., Гл. (ДАБМ, СПЗБ, ЖНС, Янкова), *бу́шма* ж. — мясц. (Станкевіч), *кру́чка* ж. — паўн.-зах. з., Гродз. р. (ДАБМ, СЦБ, Сл. Гродз., Мат. мін.-мал., НС, Кісялеўскі, Насовіч, Шаталава), *гру́чка* ж. — паўн.-зах. з. (ДАБМ, СПЗБ, СЦБ), *калі́ка* ж., *ка́ліка* ж. — Рас., Брасл., Пол., Круп. (ДАБМ, СЦБ, Мат. мін.-мал., Шаталава), *ка́ліўка* ж. — пол.-мін. г., Жлоб. (ДАБМ, СЦБ, Мат. Гом., Каспяровіч), *ка́лька* ж. — Бабр. (ДАБМ), *вэ́мбрух* м. — Смал., Пух. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *вэ́нбрух* м. — Уздз. (ДАБМ), *вэ́ндбрух* м. — Слуц. р., Смал., Пух. (ДАБМ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *сіню́ха* ж. — Віц. р., Смален. р. (ДАБМ, Кісялеўскі), *я́рмуш* м. — Асіп., Клім. (ДАБМ), *свірэ́пка* ж. — Стол. (ЛП), *свірапа́* ж. — Пін., Лун. (ЛП), *тру́кша* ж. — Слаўг. (ДАБМ), *карэ́ўка* ж. — Гарад. (ДАБМ), *гарпа́* ж. — Стол., Лун. (ЛП), *кудзі́на* ж., *кузі́на* ж. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *гу́зік* м. — Браг. (Мат. Гом.), *чыгіры́нка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *салядзя́нка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *не́мка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *кілава́тка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *кілу́ша* ж. — мясц. (ЭСБМ), *бу́кса* ж. — Маг., Хоц. (ДАБМ, Кісялеўскі), *буксі́нка* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *бару́ха* ж. — Івац. (ДСБ), *бурну́ха* ж. — Рэч. (Мат. Гом.), *бурку́н* м. — Лоеў. (Янкова).

Гатункі бручкі: *гузі́ка* ж. — Воран. (СПЗБ), *кузі́ка* ж. — Рас., Іўеў., Валож. (ЖС, Сл. Гродз., Шаталава), *кузю́ка* ж. 'кармавая бручка' —Іўеў., Зэльв., Пух. (СПЗБ, СЦБ), *кузю́ля* ж. — Маладз. (СЦБ), *рапс* м. — Люб. (СПЗБ), *турнэ́кс* м. — Лоеў. (Янкова).

Бульба

Расліна, клубні якой выкарыстоўваюцца ў ежу.

бу́льба ж. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., Смален. р., зах.-бран. р., Гродз., Шчуч., Навагр., спарадычна зах.-пал. г.

(ДАБМ, СПЗБ, ТС, ГЧ, Мат. Гродз., Каспяровіч, Станкевіч, Шатэрнік, Юрчанка, Ластоўскі, Кісялеўскі, Верас, Бялькевіч, Дабравольскі, Растаргуеў, Мат. апыт.), *бу́льбіна* ж. адз. — зах.-бран. р., Мсцісл. (Растаргуеў, Мат. апыт.), *бу́льма* ж. — Чэрв. р. (СПЗБ, Мат. мін.-мал., Шатэрнік, Станкевіч), *бу́льва* ж. — Лях., Пруж., Беластоц. р. (СПЗБ), *карто́шка* ж. — спарадычна ўскраіны тэрыторыі Беларусі (СПЗБ, ГЧ, Мат. Гродз., Бялькевіч, Кісялеўскі, Дабравольскі, Растаргуеў, Мат. апыт.), *карто́шкі* мн. — Жытк. (ДАБМ), *кардо́шка* ж. — Лоеў. (Янкова), *карто́чка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *карто́пля* ж. — паўд.-зах.д., Чэрв. р., Смален. р., зах.-бран. р., Кам., Пін. (ДАБМ, СПЗБ, ДСБ, ГЧ, Мат. Гродз., Мат. Гом., Насовіч, Шатэрнік, Шаталава, Кісялеўскі, Янкова, Бялькевіч, Дабравольскі, Растаргуеў, Мат. апыт.), *карто́плі* мн. — паўдн.-зах. д., спарадычна зах.-пал. г. (ДАБМ, СПЗБ, ТС, ДСБ, ГЧ, Верас, Сцяцко, Янкова, Мат. апыт.), *карто́пель* м. — Капыл., Гл., Раг. (Мат. Гом., ЖС, Янкова), *кардо́пля* ж. — Малар., Акц., Рэч., Лоеў. (ДСБ, Мат. Гом.), *курдо́пля* ж. — Маст. (СПЗБ), *кардо́плі* мн. — Лоеў., Калінк. (ДАБМ, Янкова), *карто́фля* ж. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., Мін. р. (ДАБМ, ЭСБМ, СПЗБ, ДСБ, ГЧ, Мат. Гродз., Сцяшковіч, Цыхун, Мат. апыт.), *карто́флі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *карто́хля* ж. — Смарг., Гродз., Кам., Нараўл. (ДАБМ, ДСБ, Кісялеўскі), *карто́хлі* мн. — Кам., Беластоц. р. (СПЗБ, ЖС), *кардо́хля* ж. — Клім. (Бялькевіч), *карто́хі* мн. — Смален. р. (Дабравольскі, Кісялеўскі), *кардо́ка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *кардо́па* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *курдо́па* ж. — Маг., Гор., Мсцісл., Буда-Каш. (ДАБМ, Мат. Гом., Кісялеўскі, Бялькевіч), *карду́п* м. — Малар. (ДСБ), *карчо́хі* мн. — Бяроз. (Мат. апыт.), *барабо́ля* ж. — Гродз., Маст., Лях., Жытк. (ДСБ, ТС, Сл. Гродз.), *барабу́ля* ж. — Гродз. (Цыхун), *барбо́ля* ж. — Малар. (ДСБ), *куна́да* ж. — Віл., Гродз. р. (СЦБ, Станкевіч, Кісялеўскі), *куна́ды* толькі мн. — Зэльв. (Сцяцко), *коп* ж. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *ко́пка* ж. — Стол. (ТС), *канцада́лы* мн. — Гродз. (Верас, Кісялеўскі), *хе́лька* ж. — Хоцім. (Станкевіч), *наво́гда* ж. — Калінк. (ДАБМ), *змякі́* мн. — Воран. (Мат. Гродз.), *кругля́к* м. — Драг. (ДСБ).

Раннія гатункі бульбы: *скараспéшка* ж. — Арш. (ДАБМ), *спéшка* ж. — Верхнядзв., Чэрв. (НЛ, Шаталава), *скараспéйка* ж. — Гродз., Ваўк., Уздз. (Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., Цыхун), *караспéйка* ж. — Гродз. (Цыхун), *караспéлка* ж. — Маладз. (СЦБ), *кураспéлка* ж. — Бых. (ЖНС), *курасляпка* ж. — Круп. (СПЗБ), *барздаспéйка* ж. — Уздз. (СЦБ), *паспéшка* ж. — паўн.-зах. з., Верхнядзв. (СПЗБ, НС, ЖС, Каспяровіч, Станкевіч, Шаталава), *паспéха* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *агрэ́та* ж. — Глыб., Мсцісл. (Мат. апыт.), *мóрганка* ж. — Петр. (Шаталава), *маргáнка* ж. — Лельч. (ЖС), *амерыкáнка* ж. — Віл., Дзятл., Брэсц. (ДСБ, ЖС, СЦБ, НС, Мат. Гродз.), *варшáўка* ж. — Слон., Стаўб., Гл., Петр. (ЭСБМ, Сл. Гродз., НС, Янкова, Шаталава, Мат. апыт.), *аршáўка* ж. — Навагр., Гл. (ЭСБМ, 3 нар. сл., Янкова), *варшáўцы* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *мéмка* ж. 'варшаўка' — Гл. (ЭСБМ, Янкова), *саракóўка* ж. 'бульба, якая паспявае за 40 дзён' — Уздз., Буда-Каш. (Мат. мін.-мал., Мат. Гом.), *драплянка* ж. — Ваўк., Баран. (Мат. Гродз., ДСБ), *мясёнжка* ж. 'мясцовы гатунак бульбы' — Віл. (Мат. мін.-мал.), *капцóўка* ж. — Чэрв. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *рыжóўка* ж. — Стаўб. (ЖС), *курдóпа* ж. — Круп. (ЖС), *сычы́* мн. — Лоеў. (Янкова), *панáда* ж. — Гродз., Навагр. (Сл. Гродз., Мат. Гродз.), *імперáтарка* ж. — Навагр. (Сл. Гродз.).

Гатункі бульбы рознага колеру; ружóвая: *ружóўка* ж. — Гродз., Вілен. р. (СПЗБ, Мат. Гродз., Цыхун), *гальтмáнка* ж. — Нясв. (СПЗБ); **жóўтая:** *гéмка* ж., *гэ́мка* ж. — Гродз., Стаўб. (СЦБ, 3 нар. сл., Цыхун); **сіняя:** *мы́ска* ж. — Ганц. (СПЗБ), *сінёўка* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.); **белая:** *беланы́* мн. — Жытк. (ТС), *пóчкі* мн. — Лоеў. (Янкова), *лы́нда* ж. 'бульба з ружовымі плямамі' — Гродз. (Цыхун), *лэ́па* ж. 'бульба з сіняватымі ямачкамі' — Гродз. (Цыхун), *сялéдзя* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *гэ́мка* ж. — Карэл., Стаўб. (Сл. Гродз., Мат. мін.-мал.); **чырвоная:** *верабінка* ж. — Стаўб. (Мат. мін.-мал.), *маркáнка* ж. — Жытк. (ТС), *чырванавóчка* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *ня-*

ме́цкая прым. — Слон. (Мат. апыт.), *се́льскія дзе́ці* — Стол. (ТС), *кра́сная* прым. — Лоеў. (Янкова), *дабэ́ра* ж. — Гом. (Мат. Гом.), *дубэ́ра* ж. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *дуба́ра* ж. 'стары гатунак бульбы' — Мсцісл. (Юрчанка), *дуба́рына* ж. 'адна расліна або плод дубары' — Мсцісл. (Юрчанка), *тэ́мпа* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Іншыя гатункі бульбы: *лігіёнка* ж. 'позні гатунак бульбы' — Іўеў. (Сл. Гродз.), *махра́тка* ж. 'гатунак дробнай, але ўрадлівай бульбы' — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *маліно́ўка* ж. — Гом. (Мат. Гом.), *лазо́ўка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *бабо́ўка* ж. — Лаг. (СЦБ), *мадэ́ля* ж. — Гродз. (Цыхун), *шы́шка* ж. — Гродз. (Цыхун), *гальма́нка* ж. — Мядз. (СЦБ), *гарадзі́чка* ж. — Маладз. (СЦБ), *тэ́льманка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *э́мка* ж. — Гродз. (Цыхун), *сяле́дзя* ж., *сяле́зя* ж. — Гродз. (ЖНС, Цыхун), *каласо́ўка* ж. — Гродз. (Цыхун), *ціка́ўка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *рабі́нка* ж. — Добр. (Мат. Гом.), *верабі́нка* ж. — Стаўб. (СЦБ), *харто́ўка* ж. — Карм. (Мат. Гом.), *васілёк* м. — Добр. (Мат. Гом.), *турча́нка* ж. — Лоеў. (Янкова), *цукро́ўка* ж. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *папо́ўка* ж. — Ашм. (Станкевіч), *рэ́панка* ж. — Жытк., Гом. (ТС, Мат. Гом.), *ра́каўка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *фара́н* м. — Жытк. (ТС), *сло́нка* ж. — Гарад. (СПЗБ), *гіргу́ха* ж. — Нясв. (СПЗБ), *рамно́ўка* ж. 'мясцовы гатунак бульбы' — Пух. (Мат. мін.-мал.), *бу́пка* ж. 'дробная бульба' — Чэрв. (СПЗБ), *ляско́ўцы* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *бухне́вічыха* ж. 'назва ад прозвішча гаспадара' — Шчуч. (Сл. Гродз.).

Перамерзлая або гнілая бульба: *гарулі́* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *гу́лікі* мн. — Лоеў (Янкова), *гніля́к* м. — Жытк. (ТС).

Дробная бульба, якая ідзе на корм жывёле: *па́ранка* ж. — Верхнядзв., Леп. (Шаталава, Мат. апыт.), *паро́нкі* мн. — Круп. (Мат. апыт.).

Насенная бульба: *мацёра* ж. — Зэльв. (Сцяцко), *маця́рка* ж. — Маст. (СПЗБ), *насе́ніца* ж. — Маст. (СПЗБ), *ся-*

мя́нка (*сімя́нка*) ж. — Кругл. (ЖНС), *се́мянка* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *сея́нка* ж. — Леп. (Мат. апыт.).

Бурак

Агародная расліна з чырвонымі або белымі кораняплодамі, якія выкарыстоўваюцца ў ежу.

бура́к м., *буракí* мн. — агульн., зах.-бран. р., Смален. р. (АЛА, ТС, Мат. Гродз., ГЧ, Верас, Кісялеўскі, Шатэрнік, Бялькевіч, Станкевіч, Каспяровіч, Ластоўскі, Юрчанка, Сцяцко, Насовіч, Растаргуеў, Дабравольскі, Мат. апыт.), *барачы́на* ж. 'адна расліна', 'буракі наогул' — Мсцісл. (Юрчанка), *бурачо́к* м. памянш. — Леп., Мсцісл. (Юрчанка, Мат. апыт.), *свёкла* ж. — Леп., Слаўг., Гом. (АЛА, Кісялеўскі), *свякла́* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *бацві́нне* — Віц. (Кісялеўскі), *батва́* ж. 'буракі ліставыя, ці мангальд' — мясц. (Насовіч), *маму́ты* мн. 'гатунак сталовых буракоў' — Паст., Астр. (СПЗБ, Сл. Гродз.).

Кармавыя буракі: *быдля́чы бура́к* — Мядз., Астр. (СЦБ, Мат. мін.-мал., Мат. Гродз.), *ру́нклі* мн. — Смарг., Вілен. р. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *вало́вік* м. — Навагр. (Мат. Гродз.).

Віка

Кармавая стручковая расліна.

ві́ка ж. — агульн. (СПЗБ, Кісялеўскі, Шатэрнік, Верас, Шаталава, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *ві́ка се́ўная* — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *вы́ка* ж. — Шчуч., Чэрв., Мін. р., Маг. р. (СПЗБ, СЦБ, Кісялеўскі), *вык* м. — Мсцісл. (Юрчанка), *ві́га* (г выбухное) ж. — Смарг., Гродз., Ваўк., Слон., Уздз. (СПЗБ, СЦБ, Мат. Гродз., Сцяшковіч), *вяха́* ж. — мясц. (Насовіч), *лы́га* ж. — Чашн., Беш., Навагр., Зэльв., Стаўб. (Сл. Гродз., ЖС, СЦБ, Каспяровіч), *ля́да* ж. — Гродз. (ЭСБМ, Цыхун), *палю́шка* ж. —

Лях. (СПЗБ), *вігýшка* ж. (г выбухное)'дзікая віка' — Ушацк. (НЛ).

Гарбуз

Агародная расліна з паўзучым сцяблом і буйным круглым або авальным плодам.

гарбýз м. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ГЧ, Мат. Гродз., Мат. Гом., Ластоўскі, Шатэрнік, Станкевіч, Каспяровіч, Насовіч, Юрчанка, Янкова, Цыхун, Верас, Кісялеўскі, Бялькевіч, Сцяцко, Растургуеў, Мат. апыт.), *арбýз* м. — Воран., Краснап. (АЛА, Бялькевіч), *гарбузá* ж. — Стол., Жытк., Гом. р., Браг. (АЛА, ТС, Кісялеўскі), *гарбýзка* ж. памянш. — Жытк., Стол. (ТС), *тыќва* ж. — Рас., Пін. (АЛА), *кабáк* м. — Светлагор. (Мат. Гом.).

Гарох

Расліна з лазячым сцяблом і насеннем у стручках.

гарóх м. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ЛП, Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч, Насовіч, Ластоўскі, Бялькевіч, Верас, Янкова, Кісялеўскі, Сцяцко, Мат. апыт.), *арóх* м. — Астр., Воран., Гродз. (СПЗБ), *гарó-шак* м. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *струýчча* н. зборн. — Гом. (Кісялеўскі).

Гатункі гароху: *бурчáк* м. 'высокаўраджайны скараспелы гарох' — Віл., Зэльв., Бераст. (Сл. Гродз., Сцяцко), *велігрóх* м. 'гарох, які ўецца' — Лоеў. (Янкова), *гарбавáны гарóх* 'гатунак цукровага гароху з буйнымі струкамі' — Вілен. р. (СПЗБ), *пялю́шка* ж. 'кармавы гарох' — Панямр. (СПЗБ, Мат. Гродз., Цыхун., Сцяцко).

Гарчыца

Расліна з невялікімі жоўтымі кветкамі і плодам-стручком.

гарчы́ца ж. — агульн. (Верас, Мат. апыт.), *гарычы́ца* ж. — Навагр., Шчуч. (Мат. Гродз.).

Грэчка

Меданосная расліна з белымі дробнымі кветкамі, сабранымі ў гронкі, і зернем у выглядзе трохграннага арэшка.

грэ́чка ж. — агульн. (ЛАБНГ, ТС, ЖНС, ЛП, Сл. Гродз., Каспяровіч, Верас, Шатэрнік, Янкова, Кісялеўскі, Ластоўскі, Бялькевіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *грэ́чкі* толькі мн. — Навагр., Драг. (СПЗБ), *грэ́ча* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі, Дабравольскі), *грачы́шка* ж. — Нараўл. (ГЧ), *грачы́ха* ж. — паўн.-зах. з., віц.-маг. г., Смален. р. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Насовіч, Кісялеўскі), *рачы́ха* ж. — Шчуч. (З нар. сл., Сл. Гродз.), *грэ́ччына* ж. — спарадычна паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СЦБ, НС, Станкевіч), *грачына́* ж. — Зэльв. (Сцяцко), *грэчу́ха* ж. — пал. р., Стаўб., Лях. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, ЛП, СЦБ), *гры́ка* ж. — Паням. р. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Цыхун, Сцяцко, Шаталава, Сцяшковіч), *ры́ка* ж. — Бераст. (Сл. Гродз.).

Жыта

Хлебная злакавая расліна з зернем, сабраным у колас.

жы́та н. — агульн. (АЛА, СПЗБ, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ТС, ЛП, Мат. Гом., ГЧ, Каспяровіч, Станкевіч, Насовіч, Бялькевіч, Верас, Янкова, Сцяцко, Шаталава, Кісялеўскі, Цыхун, Ластоўскі, Растаргуеў, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *жы́цечка* ж. памянш. — Ашм., зах.-бран. р. (Станкевіч, Растаргуеў), *іржа́* ж. — усх.-маг. р., зах.-бран. р. (Бялькевіч, Растаргуеў, Станкевіч), *аржа́* ж. — Слаўг., зах.-бран. р. (Растаргуеў, Мат. апыт.), *аржані́на* ж. — Мсціcл. (Юрчанка), *рож* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ).

Яравое жыта: *я́рка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *я́рыца* ж. — пал. р., спарадычна паўн.-зах. з., Лёзн., Уздз., Пух. (СПЗБ, ЛП, Мат. мін.-мал., Ластоўскі, Каспяровіч), *я́рніца* ж. — Чач. (ЖНС), *я́рушка* ж. — Лоеў. (Янкова), *веснаві́ца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *вясну́ха* ж. 'жыта, якое яшчэ не выка-

ласавалася’ — Смален. р. (Дабравольскі), *зе́лень* ж. ’жыта ў самым раннім развіцці’ — Смален. р. (Дабравольскі).

Гатункі жыта: *трасці́на* ж. — Малар. (ЛП, ДСБ), *аіпснае жы́та* ’егіпецкае’ — Ваўк. (Мат. Гродз.).

Земляная груша, гл. **Тапінамбур.**

Каляндра

Эфіраносная расліна, якая выкарыстоўваецца як прыправа.

каля́ндра ж. — Гом. р., Мін. р., Віц. р., Слон., Стол. (ТС, Каспяровіч, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *кале́ндра* ж. — Гродз. (Цыхун), *го́лендра* ж. — Гродз. (Цыхун).

Каноплі

Высокая расліна, са сцёблаў якой вырабляюць валакно, а з семя — алей.

кано́плі мн. — агульн. (СПЗБ, ТС, ГЧ, ЛП, Мат. Гродз., Бялькевіч, Верас, Янкова, Кісялеўскі, Ластоўскі, Юрчанка, Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч, Мат. апыт.), *кано́п’е* н. зборн. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *канаплі́* мн. — Віл., Іўеў., Гродз. р., Смален. р. (СПЗБ, Кісялеўскі, Ластоўскі, Дабравольскі), *канапе́лькі* мн. памянш. — Браг., Хойн. (ГЧ, Мат. Гом.), *кано́пля* ж. — Пін., Стол. (ЛП), *канапе́ль* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *канапля́* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *канапе́лька* ж. памянш. — Смален. р. (Кісялеўскі), *канапля́начка* ж. памянш. — Гом. р. (НЛГ), *кано́пы* мн. — мясц. (Ластоўскі), *кано́пка* ж. памянш. — мясц. (Ластоўскі), *канапні́* мн. — мясц. (Ластоўскі), *кало́пні* мн. — Чашн. (Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч), *кало́плі* мн. — Барыс. (СПЗБ), *калапні́* мн. — паўн.-зах. з., Мін. р. (СПЗБ, НС, Ластоўскі, Кісялеўскі), *калабні́* мн. — Навагр. (Мат. Гродз.), *калапне́* мн. — Астр. (Мат. мін.-мал.), *калапня́* ж. — Віл., Мядз., Мін. р. (Мат. мін.-мал., Насовіч, Кісялеўскі), *недаго́ніч* м. ’запозненые ў развіцці каноплі’ — Жытк. (ТС), *дабо́ркі* мн. ’каноплі горшай якасці, якія вырываюць у апошнюю чаргу’ — Мсцісл. (Юрчанка).

Мужчынскія асобіны канапель: *плóскані* мн. — Вілен. р., Мін. р., Гом. р. (НЛГ, Насовіч, Янкова), *плóсканне* н. — Чэрв. (ДАБМ), *плóскання* н. — Бабр., Жлоб., Жытк. (ДАБМ), *плóскамні* мн. — Карм. (Мат. Гом.), *плóскань* ж. — Гом. р. (Мат. Гом.), *плóскуні* мн. — Гарад., Ваўк., Пін., Стаўб., сл.-маз. г., усходняя Гомельшчына (ДАБМ, СПЗБ, Мат. Гом., Мат. Гродз., ЖС, ТС, НС, Сцяшковіч), *хлóскуні* мн. — Петр. (Мат. Гом.), *плóскунь* ж. — спарадычна паўдн.-зах. д., зах.-пал. г. (ДАБМ, Янкова), *плóскунькі* мн. памянш. — спарадычна Паням. р. (заходняя частка), зах.-пал. г. (ДАБМ), *пласкóні* мн., *пласкóнні* мн. — сярэд.-бел. г. (ДАБМ, СПЗБ, Мат. Гродз., Кісялеўскі), *пласкóнне* н. зборн. — сярэд.-бел. г., Ганц., Буда-Каш., Браг. (ДАБМ, Мат. Гом., Станкевіч, Шатэрнік), *пласкóннік* м. — Стаўб. (ДАБМ), *пласкóня* ж. — Уздз. (ДАБМ), *пласкóцце* н. — Верхнядзв. (ДАБМ), *плыскáнне* н. — Мёр. (ДАБМ), *пласкані́* мн. — Лаг. (Варлыга), *пласканння́* ж. — спарадычна Падзвінне (ДАБМ), *пласканíна* ж. — паўн. р. (усходняя частка), Карэл., Касц., Бяроз. (ДАБМ), *пласканнё* н. — Рас. (ДАБМ), *пласкýнь* ж. — Слон., Люб. (ДАБМ), *пласкýны* мн. — Карэл., Гл., Капат. (ДАБМ), *пласкýнкі* мн. памянш. — Чэрв., Светлагор. (ДАБМ), *пласкýнькі* мн. памянш. — Свісл., Кам. (ДАБМ), *пласкýшы* мн. — Буда-Каш. (ДАБМ), *пласкýхі* мн. — Клецк. (ДАБМ), *пласкуня́* ж. — Хойн. (Мат. Гом.), *пласкуні́* мн. — зах. з., спарадычна агульн. (ДАБМ, Мат. Гродз., Цыхун), *пласцуні́* мн. — Драг. (ДАБМ), *пласкуны́* мн. — Верхнядзв., Хойн. (Мат. Гом., Шаталава), *пласкунькí* мн. — спарадычна зах.-пал. г. (ДАБМ), *пляскуны́* мн. — Старадарож., Пін. (ДАБМ), *плíскуні́* мн. — Кам. (ДАБМ), *плю́скі* мн. — Клецк. (ДАБМ), *пластýнцы* мн. — Маз. (ГЧ), *плашчýга* ж. — Іўеў. (ДАБМ), *плашчугá* ж. — Лях. (ДАБМ), *пласкугá* ж. — Гродз., Кам. (ДАБМ), *пласкýха* ж. — Шчуч., Навагр. (ДАБМ), *пласкухá* ж. — Клецк., Навагр., Кам., Пруж. (ДАБМ), *пластухá* ж. — Гродз. (ДАБМ), *плóскадні* мн. — Ветк. (ДАБМ), *пóскадні* мн. — Крыч., Бых., Карм. (ДАБМ, Мат. Гом.), *паскадні́* мн. —

Арш., Клім. (ДАБМ), *пасканя́, пасканне́* мн. — Маг. р., зах.-бран. р. (ДАБМ, Насовіч, Растаргуеў), *паскані́, пасканні́* мн. — віц.-маг. г., Смален. р. (ДАБМ, Дабравольскі), *пасківі́* (*пыскіні́*) мн. — Хоц. (ДАБМ), *піскані́* мн. — Віц. (ДАБМ), *пасканіна* ж. — спарадычна усх.-маг. р., зах.-бран. р. (ДАБМ, Растаргуеў), *па́сканні* мн. — Маг. (ДАБМ), *по́сканні* мн. — паўдн.-усх. з. (ДАБМ, Юрчанка), *по́скання* ж. — Бярэз., Краснап., Касц., Клім. (ДАБМ), *по́скань* ж. — Гродз., Баран., зах.-бран. р. (ДАБМ, Растаргуеў), *паско́нь* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *паско́нне* н. — Бял., Бых., Маг. (ДАБМ), *паско́ннік* м. — Маг. (ДАБМ), *паско́ні* мн., *паска́ні* мн., *паскані́* мн. — усх.-маг. г., вярхоўе Друці (ДАБМ), *па́сахлі* мн. — Маз. (Мат. Гом.), *паплаўкі́* мн. — Слон. (ДАБМ), *вы́біранкі* мн. — Мін. р., Слуц., Зэльв. (ДАБМ, Сцяцко), *вы́бірніцы* мн. — Навагр. (ДАБМ, Мат. Гродз., Шаталава), *вы́бірыніцы* мн. — Дзятл. (ДАБМ), *вы́біркі* мн. — Панам. р., Смарг. (ДАБМ, Мат. Гродз., З нар. сл.), *выбі́ранкі* мн. — Пух. (ДАБМ), *выбіра́нкі* мн. — Мядз., Смал. (ДАБМ, Сцяцко), *выбіра́нцы* мн. — Панам. р. (ДАБМ, Мат. мін.-мал., З нар. сл.), *выбіра́льнікі* мн. — Смарг. (ДАБМ), *бра́ніцы* мн. — Панам. р. (ДАБМ, Мат. Гродз.), *бра́нкі* мн. — Воран., Капыл. (ДАБМ), *брані́цы* мн. — Панам. р., Мін. р., Слуц. р. (ДАБМ, СПЗБ), *барні́цы* мн. — Стаўб. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *ма́ніцы* мн. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *мані́цы* мн. — Мін. р., Уздз., Барыс., Ваўк., Калінк. (ДАБМ, Мат. мін.-мал.), *зама́шкі* мн. — Сен., Лід., Слон., спарадычна паўдн.-усх. з., зах.-бран. р. (ДАБМ, Янкова, Растаргуеў), *машкі́* мн. — Салiг. (ДАБМ), *зяле́нькі* мн. — Віц. р. (Станкевіч), *зялёнкі* мн. — мясц. (Насовіч), *зяля́нкі* мн. — Бял. (ДАБМ), *зелянкі́* мн. — Маг., Раг. (ДАБМ, Мат. Гом.), *зелянцы́* мн. — Мсціcл. (Юрчанка), *чарну́ха* ж. — Верхнядзв. (ДАБМ), *чарну́хі* мн. — Пол. (ДАБМ), *чарну́гі* мн. — Глыб. (ДАБМ), *чарнуха́* ж. — зах. Падзвінне (ДАБМ), *чарнугі́* мн. — Шарк., Глыб., Мядз. (ДАБМ, СПЗБ), *чарнюгі́* мн. — паўдн.-зах. Падзвінне (ДАБМ, СПЗБ),

чарнашы́ мн. — Леп., Сен. (ДАБМ), *бялуха́* ж. — Пол. (ДАБМ), *білухі́* мн. — Пол., Глыб. (ДАБМ, СПЗБ), *бялу́хі* мн. — Пол. р. (ДАБМ), *бе́лыя* прым. — Жытк. (ТС), *кура́ўкі* мн. — Баран. (ДАБМ), *ку́ралкі* мн. — Пруж. (ДАБМ, СПЗБ), *браткі́* мн. — Жытк. (ТС), *міканькі* мн. — Гарад. (ДАБМ), *мачы́лка* ж. — Брасл. (ДАБМ), *канапліца* ж. — Іўеў. (ДАБМ), *первянцы́* мн. — Навагр. (ДАБМ), *галаве́ннік* м. — Пол. (ДАБМ), *сінія кано́плі* — Ганц. (ДАБМ, СПЗБ), *сіняя канапля́* — Ганц. (ДАБМ), *глухія кано́плі* — Ганц. (ДАБМ), *прадзе́льныя кано́плі* — Жытк. (Мат. Гом.).

Жаночыя асобіны канапель: *мацяркі́* мн. — Гродз., Зэльв., Стол. (ТС, Сцяцко, Цыхун), *ма́церкі* мн. — Гарад., Ваўк., Драг. (СПЗБ, ДСБ, Мат. Гродз), *мацёрка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *маткі́* мн. — Лід., Стол., Жытк., Лоеў. (ТС, Сл. Гродз., Янкова), *мо́ткі* мн. — Стол., Жытк. (ТС), *мато́к* м. — Гом. р. (ЭСБМ), *жа́ціцы* мн. — Гродз., Шчуч. (СПЗБ, Мат. Гродз.), *мача́ны* мн. — Стол. (ТС), *выбіра́нцы* мн. — Іўеў. (Мат. мін.-мал.), *грудо́лкі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *жано́чыя кано́плі* — Стол. (ТС), *чуба́тыя канаплі́* — Гродз. (СПЗБ).

Капуста

Агародная расліна, лісце якой звіваецца ў качаны.

капу́ста ж. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ГЧ, Кісялеўскі, Ластоўскі, Янкова, Дабравольскі, Бялькевіч, Сцяцко, Станкевіч, Мат. апыт.), *качаны́* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *ката́нне* н. зборн. — Маг. р., Гом. р. (Кісялеўскі), *аму́ркі* мн. 'капуста, у якой лісты не завязаліся ў качаны' — Шчуч. (СПЗБ).

Капуста з дробнымі качанчыкамі паміж лістамі: *лялюшка* ж.— Вілен. р. (СПЗБ), *кілу́ха* ж. — Стол. (ТС), *шуля́к* м. — Стол. (ТС), *шупля́к* м. — Жытк., Стол. (ТС); *мархáт* м. 'малы і мяккі качан капусты' — Лаг. (ЭСБМ), *зімо́ўка*

ж. ’ранняя капуста’ — Браг. (Мат. Гом.), *капурно́* н. пагард. ’капуста’ — Жытк. (ТС), *каляфёра* ж., ’цвятная капуста’ — Брасл., Гродз. (СПЗБ).

Клубніцы

Расліна з буйнымі пахучымі і салодкімі чырвонымі ягадамі.

клубніца ж. — пераважна усх. з. (ЭСБМ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *клубні́цы* толькі мн. — Люб., Хойн., Чач. (СПЗБ, ГЧ, Мат. апыт.), *клубні́ка* ж. — пераважна усх. з., Навагр. (ЖС, Мат. апыт.), *клубні́к* м. — Мёр. (ЖС), *тру́скаўка* ж. — зах. з. (ТС, Мат. мін.-мал., ДСБ, Верас, Каспяровіч, Мат. апыт.), *тарэ́скаўкі* мн. — Лід. (Сл. Гродз.), *трыска́лка* ж., *трыска́лкі* мн. — мясц. (Станкевіч), *трэ́сні* мн. — Чашн. (Каспяровіч), *куслі́ца* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *суні́цы* мн. — Стол. (ТС, Ластоўскі).

Кмен

Расліна з прамым, разгалінаваным уверсе сцяблом, пахучае насенне якой выкарыстоўваецца як прыправа.

кмен м. — агульн., паўн. р. спарадычна (Мат. Гродз., Каспяровіч, Станкевіч, Шатэрнік, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *кмін* м. — паўн. р., Іўеў., Гродз. р., Маг. р. (Мат. Гродз., Кісялеўскі, Насовіч), *цмін* м. — паўдн.-усх. з., Слон. (Мат. Гом., ГЧ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *цмен* м. — Гом. р. (Мат. Гом., ГЧ, Кісялеўскі), *цмян* м. — Лоеў., Браг. (Мат. Гом.), *цмяне́ц* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *тмен* м. — Слон., Лельч. (Сл. Гродз., Мат. Гом.), *тмень* м. — Гом. р. (Кісялеўскі), *каралёк* м. — Мін. р. (Кісялеўскі), *грымо́тнік* м. — Навагр. (Мат. Гродз.).

Кроп

Расліна з вострым прыемным пахам, якая ўжываецца як прыправа.

кроп м. — паўн.-зах. з., Гарад., Беш., Навагр., Слон., Стол., Хойн. (СПЗБ, ТС, ЖС, ГЧ, Станкевіч, Каспяровіч, Мат. апыт.), *копр* м. — Іўеў. (СПЗБ), *крóпіна* ж. 'адно каліва кропу' — Паст. (СПЗБ), *акрóп* (*окрóп*) м. — Лельч. (ЖС), *акрóпчык* м. — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *укрóпец* (*вкрыпэць*) м. — Малар. (ЖС), *укрóп* м. — паўдн.-усх. з., зах.-бран. р., Слон. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Шатэрнік, Насовіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *укрóпінка* ж. памянш. — Паст. (СПЗБ), *кмен* м. — Пух. (З нар. сл.).

Дзікі кроп: *круп паляны́* 'расліна з жоўтымі кветкамі, расце ў балоцістых мясцінах' — Слон. (Мат. апыт.).

Кукуруза

Расліна з высокім і тоўстым сцяблом і ядомымі буйнымі жоўтымі зярнятамі, сабранымі ў пачаткі.

кукуру́за ж. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., спарадычна агульн. (АЛА, Мат. Гродз., Шаталава), *ку́ркуруза* ж. — Верхнядзв., Рас., Шкл. (АЛА, СПЗБ), *какару́за* ж. — паўд.-зах. д., зах.-пал. г., Маладз., Пух., Кліч. (АЛА, СПЗБ, Мат. Гродз., ГЧ, Шаталава), *какару́зя* ж. — Асіп., Ганц., Драг., Пін. (АЛА), *какару́с* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *какарнáк* м. — мясц. (Ластоўскі), *какóрыца* (*какóрыце*) ж. зборн. — паўн. р. (ЭСБМ, Ластоўскі), *кіяхí* мн. — усх.-пал. р., Лях., Стол. (АЛА, ДСБ, ТС, ЖС, Янкова), *к'яхí* мн. — Лун. (ДСБ), *кійкí* мн. — усх.-пал. р., зах.-бран. р. (АЛА, Станкевіч, Янкова, Растаргуеў), *кіяны́* мн. — Жлоб. (АЛА), *кіёўкі* мн. — спарадычна паўдн.-усх. з. (АЛА, Бялькевіч), *кіюшкі* мн. — Чач. (АЛА), *кіюшка* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *кіяшнік* м. — Бабр. (АЛА), *кія́к* м. — Гл. (Янкова), *кіёк* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

Лён

Расліна, са сцяблоў якой атрымліваюць валакно, а з семя — алей.

лён м. — агульн. (СПЗБ, ЛП, ТС, Мат. Гродз., ГЧ, Насовіч, Шатэрнік, Каспяровіч, Бялькевіч, Верас, Сцяцко, Станкевіч, Кісялеўскі, Юрчанка, Сцяшковіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *лянóк* м. памянш. — мясц. (Ластоўскі), *лёнчык* м. памянш. — мясц. (Ластоўскі).

Гатункі ільну: лён-даўгунец: *вялíчак* м. — Маз. (ГЧ), *велькалён* м. — Зэльв., Пін. Малар. (НЛ, ДСБ, ЛП, ГЧ, Сцяцко), *дóўжык* м. — Лоеў. (Янкова), *казáк* м. — зах.-пал. г. (ЛП), *лён-даўганéц* — Слон. (Мат. апыт.).

Лён-кудраш: *лён-кудрáш* — Стаўб. (Мат. мін.-мал.), *кудрáч* м. — Уздз. (СЦБ), *кудравéц* м. — Драг., Лях. (ЛП, ДСБ).

Іншыя гатункі: *лён-чарнýха* — Леп. (Мат. апыт.), *паўтарнíк* м. — Шум. (СПЗБ).

Лубін

Стручковая расліна з ярка-жоўтымі пахучымі або сінімі, фіялетавымі, ружовымі ці белымі непахучымі кветкамі.

лýбін м. — сярэд.-бел. г., паўдн.-зах. д., зах.-пал. г. (СПЗБ, ЛП, Мат. Гродз., Сл. Гродз., Шатэрнік, Бялькевіч, Верас, Кісялеўскі, Сцяцко, Мат. апыт.), *люпíн* м. — паўдн.-зах. д. (Мат. Гом., ГЧ, Кісялеўскі), *лíпін* м. — Латгал. р. (СПЗБ), *лýгін* м. — Брэсц. (ДСБ).

Люцэрна

Кармавая расліна з кветкамі ад светла-бэзавага да цёмна-фіялетавага колеру.

Люцэрна пасяўная: *люцэ́рна* ж. — Гродз. р., Гом. р., Мсцісл., Стол. (ЛП, Мат. Гродз., Кісялеўскі, Верас, Бялькевіч), *люцэ́рна сéўная* — Маг. р. (Кісялеўскі), *лячýха* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мядунíца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *мядýнка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мя́дзеліна* ж. — мясц. (Ластоўскі), *гарóх вóўчы* — Стол. (ЛП), *вíка* ж. — Лун. (ЛП).

Люцэрна серпападобная: *баркýн* м. — зах.-пал. г., Гродз. р. (Верас, Кісялеўскі), *беркýн* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *зянóвец* м. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі).

Мак

Расліна з высокім сцяблом і вялікімі рознакаляровымі, часцей чырвонымі, кветкамі; плод мае форму каробачкі з дробным насеннем унутры.

мак м. — агульн. (ТС, ЛП, СПЗБ, Мат. Гродз., Сл. Гродз., Кісялеўскі, Верас, Бялькевіч, Цыхун, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *мак харóшы* — Гом. р. (Кісялеўскі), *мак праўдзíвы* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *мак цукрóвы* — мясц. (Ластоўскі), *цýкравы мак* — Гродз. (Мат. Гродз.), *дзíкі мак* — Шчуч. (СПЗБ), *зайцóў* (*зáйчыкаў*) *мак* — Жытк. (Стол.), *зáйчы мак* — Навагр. (СПЗБ), *своíйскі мак* — Стол. (ЖС), *глухí мак* — Стол., Жытк. (ТС, ЭСБМ), *мак-самасéй* — Брэсц., Жытк., Мін., Маг. р. (ТС, ЛП, Кісялеўскі, ДСБ, Ластоўскі), *самасéй* м. — Астр., Гродз., Малар. (СПЗБ, Сцяшковіч), *самасéў* м. — Брэсц. (ДСБ), *самасéйка* ж. — Чэрв., Гл. (Шатэрнік, Янкоўскі), *мак-цякýн* — Маг. р. (Кісялеўскі), *цякýн* м. — Гом., Рэч. (Мат. Гом., Кісялеўскі, Насовіч, Станкевіч), *мáкаўка* (*макóўка*) ж. — Латгал. р. (СПЗБ), *пáдальнік* м. — Мёр. (ЖНС), *відýн* м. — Ельск. (ЖС), *відýк* м. — Гродз. р., Брэсц., Карэл., Маг., Мін., Лаг., Лоеў. (СПЗБ, Кісялеўскі, Верас, Янкова, Шатэрнік, ЭСБМ), *відýка* ж.— Старадарож. (ЖНС).

Маяран садовы

Малапашыраная на Беларусі расліна з дробнымі белымі, ружовымі або чырванаватымі кветкамі ў кароткіх коласападобных суквеццях, якія выкарыстоўваюць як прыправу.

маярáн м. — Жытк. (ЭСБМ), *майрáн* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *майрáнак* м. — Гродз. (Цыхун), *мар'ян* м. — мясц. (ЭСБМ), *мар'я́нак* м. — Гродз. (Сл. Гродз.),

размар'ян м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мар'янка* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *мацярдўшка* ж. — Маг. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *мацяржáнка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *мажэржáнка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *лябёдка* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Морква

Агародная расліна са спажыўным аранжавага колеру кораняплодам.

мóрква ж. — агульн. (ЛАБНГ, ТС, ЖС, Мат. Гродз., Станкевіч, Каспяровіч, Насовіч, Сцяшковіч, Растаргуеў, Сцяцко, Верас, Кісялеўскі, Ластоўскі, Янкова, Бялькевіч, Мат. апыт.), *мóркаўка* ж. памянш. — цэнтр. з., Віц., Навагр., зах.-бран. р. (СПЗБ, ЖС, Каспяровіч, Шатэрнік, Янкова, Кісялеўскі, Ластоўскі, Растаргуеў), *мóргаўка* ж. памянш. — Паст., Смарг., Мядз. (СПЗБ, ЖС), *мóрквіна* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *марквá* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *мóркава* ж. — цэнтр. з. (ЛАБНГ, СЦБ, Станкевіч), *мóрка* ж. — Паням. р., Старадарож. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖНС, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *мóрґава* ж. — Мядз., Смарг. (СПЗБ, Мат. мін.-мал.), *мóргва* ж. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, З нар. сл., Шаталава), *мóргаўка* ж. — Мядз. (ЖС), *мóрфа* ж. — Шчуч. (Мат. Гродз.), *мóрхва* ж. — паўн.-зах. з., Клім. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Шаталава), *мóркаў* ж. — пераважна Паням. р., цэнтр. з., усх.-пал. р., зах.-бран. р., Докш. (ЛАБНГ, ТС, Мат. Гродз., Кісялеўскі, Растаргуеў), *мóркаў* ж. — Хоц. (Бялькевіч), *маркóва* ж. — мясц. (Насовіч), *маркéў* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *маркóўка* ж. — спарадычна віц.-маг. г. (ЛАБНГ), *баркáн* м. — Жлоб. (Мат. Гом.), *баркáна* ж., *барканá* ж. — Шум. (Каспяровіч), *баркáнне* н. — Круп. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *бархáнне* н. — Круп. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *пастэ́ўка* ж. — Брэсц. (ДСБ), *мíзянка* ж. — Лаг. (Мат. мін.-мал.).

Гатункі морквы: *каратýлька* ж. 'каратэль' — Беш. (Каспяровіч), *мышка* ж. — Навагр. (З нар. сл.).

Памідор

Агародная расліна з чырвонымі або жоўтымі спажыўнымі пладамі.

памідо́р м., *памідо́ры* мн. — агульн. (АЛА, Мат. Гродз., Мат. Гом., Янкова, Мат. апыт.), *пуміЭо́р* м. — Латгал. р. (СПЗБ), *паміндо́р* м., *паміндо́ры* мн. — Зэльв. (Сцяцко), *памідо́ра* ж. — спарадычна гродз.-бар. г., сл.-маз. г., віц.-маг. г. (АЛА), *кымідо́ра* ж. — Гор. (АЛА), *баклажа́н* м. — Чач., Светлагор. (Мат. Гом.), *шабальбо́ны* мн. — Чэрв. р. (Шатэрнік).

Проса

Злакавая расліна з сабранымі ў мяцёлкі каласкамі і дробным шарападобным зернем.

про́са н. — агульн. (СПЗБ, ТС, ГЧ, Станкевіч, Насовіч, Варлыга, Янкова, Мат. апыт.), *про́са* ж. —Вілен. р., Смален. р., Слон. (СПЗБ, Дабравольскі, Мат. апыт.), *прасцэ́* н. — Лоеў. (Янкова), *пшано́* н. — мясц. (Насовіч), *пшань* н. — Смален. р. (Дабравольскі), *пшанча́нка* ж. — Лоеў. (Янкова), *пша́нка* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Гатункі проса: *бор* м. — Бярэз. р. (ніжняя частка) (ЛАБНГ, СПЗБ), *чумі́за* ж. — Жытк. (ТС), *ма́нка* ж. 'гатунак проса, якое лёгка таўчэцца' — Слаўг. (Мат. апыт.).

Пшаніца

Хлебны злак, зерне якога ідзе на выраб белай мукі і іншых прадуктаў.

пшані́ца ж. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ТС, ЛП, ГЧ, Мат. Гродз., Сцяшковіч, Каспяровіч, Ластоўскі, Бялькевіч, Верас, Янкова, Мат. апыт.), *пышані́ца* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *пшані́цка* ж. памянш. — Маз. (ГЧ), *пшо́нка* ж. — мясц. (Станкевіч), *палаві́ца* ж. — мясц. (Насовіч).

Яравая пшаніца: *ярыца* ж. — Віц. р., Мін., Мсцісл., Малар. (ЖС, Кісялеўскі, Бялькевіч), *ядрыца* ж. — Жытк. (ТС), *ярушка* ж. — Смален. р. Карм. (Мат. Гом., Дабравольскі), *яруха* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *яроўка* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *ярка* ж. — Астр. (СПЗБ, Ластоўскі), *яр* (*ярь*) ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *яра пшаніца* — Стол. (ТС), *летка* ж. — Пол. (ЭСБМ), *лядаўка* ж. — Гарад. (Каспяровіч), *вяснянка* ж. — Бяроз., Стол. (ЭСБМ, ЛП), *вяснячка* ж. — Слон. (Мат. Гродз.), *веснавіца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *брысатка* ж. 'гатунак яравой пшаніцы' — Гродз. (Мат. Гродз.).

Азімая пшаніца: *зімка* ж. — Панямр., Бяроз., Гл. (СПЗБ, ЛП, Мат. Гродз., Янкова), *азімка* ж. — Пол., Чэрв., Уздз., Лоеў. (СПЗБ, НЛ, СЦБ, Мат. мін.-мал., Янкова), *назімка* ж. — Ваўк., Брэсц. (НЛ), *зімова(я) пшаніца* — Воран. (Мат. Гродз.), *азімая пшаніца* — Ганц., Стол. (СПЗБ, ТС).

Гатункі пшаніцы: *высокалітоўская* прым. — Гродз. (Мат. Гродз.), *банатка* ж. — мясц. (ЭСБМ).

Радыска

Агародная расліна з белымі, фіялетавымі або чырвонымі спажыўнымі кораняплодамі.

радыска ж. — Панямр., Астр. (Мат. Гродз., Сцяцко, Мат. апыт.), *радыса* ж. — Смарг. (СПЗБ), *рэдзькаўка* ж. — мясц. (Станкевіч, Ластоўскі), *месячка* ж. — усх.-пал. р. (Мат. Гом., ЖС, Янкова), *кацюбка* ж. — Маст. (Сл. Гродз.).

Рэвень

Расліна з тоўстымі каранямі і вялікім лісцем, маладыя чаранкі якой ўжываюцца ў ежу.

бáрбара ж. — Астр. (Мат. мін.-мал.), *рабáрбар* м. — Смарг., Латгал. р. (СПЗБ, Ластоўскі), *рэбарбар* м. — мясц.

(Насовіч), *хрóбаст* м., *хрóбуст* м., *хрóпуст* м. — Смарг. (СПЗБ).

Рэдзька

Агародная расліна, спажыўныя кораняплоды якой маюць гаркаваты востры смак і пах.

рэ́дзька ж. — Чэрв. р., усх.-маг. р., Панярм. р., усх.-пал. р. (СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Мат. Гродз., Янкова, Бялькевіч, Шатэрнік, Станкевіч, Мат. апыт.), *чóрная рэ́дзька* (*чóрна рэ́дзька*) — Слон. (Мат. апыт.), *бéлая рэ́дзька* (*бéла рэ́дзька*) — Слон. (Мат. апыт.), *тýрмас* м. — Карэл. (Сл. Гродз).

Рэдзька здзічэлая: *свірэ́пка* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *свірэ́па* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *рапýха* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Рэпа

Агародная расліна, якая мае спажыўныя кораняплоды белага або жоўтага колеру.

рэ́па ж. — агульн. (СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Кісялеўскі, Верас, Бялькевіч, Станкевіч, Шатэрнік, Ластоўскі, Растаргуеў, Мат. апыт.), *рэ́пка* ж. памянш. — Беш. (Каспяровіч), *рэ́піна* ж. адзінк. — Віц., Стол. (ТС, Станкевіч), *лядзя́нка* ж. 'рэпа, якая вырасла на лядзе' — мясц. (Насовіч), *таўкачы́* мн. — Маст. (Сл. Гродз.).

Сачавіца

Зернебабовая культура, насенне якой ужываецца ў ежу.

сачаві́ца ж. — агульн. (ЛАБНГ, ТС, ЛП, Мат. Гродз., Верас, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *чачаві́ца* ж. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі), *шачаві́ца* ж. — Іўеў., Валож., Стаўб., Хоц., Маз. (ЛАБНГ, СПЗБ), *сачыýка* ж. — зах. з.,

віц.-маг. г., Бярэз. р., Гом. р. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, ЛП, Мат. мін.-мал., Кісялеўскі, Каспяровіч, Насовіч, Шаталава, Ластоўскі, Станкевіч), *сачэ́ўка* ж. — цэнтр. з., Паням. р., Краснап., Івац., Брэсц. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Цыхун, Шатэрнік, Кісялеўскі, Бялькевіч), *сачу́ўка* ж. — Ваўк., Брэсц. (ДСБ, Мат. Гродз., Сцяшковіч), *сачо́ўка* ж. — Ваўк. (Мат. Гродз., Ластоўскі), *слёзкі аве́чыя* — Ваўк. (СПЗБ).

Сланечнік

Расліна на высокім сцябле з буйным жоўтым суквеццем і алейным насеннем.

слане́чнік м. — агульн., акрамя паўдн.-усх. з. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., ЛП, Насовіч, Кісялеўскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *салане́чнік* м. — Віл., Барыс., Кам., Пін. (АЛА, СПЗБ), *склане́чнік* м. — Шкл. (АЛА), *сланэ́чнік* м. — паўн.-зах. з., Віц., Слон., Пруж., Вілен. р., Беластоц. р. (АЛА, СПЗБ, Каспяровіч, Мат. апыт.), *слунэ́чнік* м. — Брасл. (АЛА), *слано́чнік* м. — Пух., Бяроз. (АЛА), *слане́шнік* м. — Пол., Докш., Барыс., Чэрв., Бял., Крыч., Саліг., Гродз. р., Брэсц. (АЛА, СПЗБ, ДСБ, Кісялеўскі, Верас), *салане́шнік* м. — Віл., Мсцісл. (СПЗБ, Бялькевіч), *сланэ́шнік* м. — Вілен. р., Маг. р., Баран. (АЛА, СПЗБ), *салаве́шнік* м. — Маст. (Сл. Гродз.), *савашні́к* м. — Гом. (Мат. Гом.), *слано́шнік* м. — Бярэз. (СПЗБ), *сланíна* ж. — Пол. р. (АЛА), *сло́нечнік* м. — Петр. (АЛА), *сло́начнік* м. — Бых. (АЛА), *сло́мачнік* м. — Капыл. (ЖС), *соме́чнік* м. — Калінк. (ЛАБНГ), *слон* м. — паўн. р., Чэрв. (АЛА, ЛАБНГ, Мат. мін.-мал., Шаталава), *сло́ній* м. — Петр. (Мат. Гом.), *сло́нца* н. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *сло́нка* ж. — Бярэз. (АЛА), *со́нашнік* м. — паўдн.-усх. з., Бых., Стол. (АЛА, ДСБ, Мат. Гом., Кісялеўскі), *со́нажнік* м. — Капыл. (АЛА), *со́нешнік* м. — усх.-пал. р. (АЛА, СПЗБ, ГЧ), *со́нечнік* м. — паўдн.-усх. з., Ганц., Лун., Стол., Жытк. (АЛА, ЛАБНГ, ТС, ЖС, Янкова, Ластоўскі), *со́ўнечнік* м. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ), *со́ўнешнік* м. —

паўдн.-усх. з. (АЛА, ТС, Шаталава), *саўнéшнік* м. — усх.-пал. р., Стол., Жытк. (АЛА, ТС, ЛП), *сóвечнік* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *сóўнях* м. — Лельч. (ЖС), *сóўячнік* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *салнэшнік* м. — Лельч. (ЛП), *салнéшнік* м. — Петр., Маз., Лельч. (ЛП), *падсóлнечнік* м. — спарадычна усх. з. (ЛАБНГ), *падсóлнух* м. — пераважна паўдн.-усх. з., Пол., Гарад., Гродз., Дзятл., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Верас, Кісялеўскі), *сóлнухі* мн. — Рэч., Добр. (ЛАБНГ), *падсóлнуха* ж. — Кліч. (АЛА), *падсóлнашнік* м. — Гарад. (АЛА), *падсóлнушнік* м. — Лёзн. (АЛА), *падсóлнушкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *падсóнечнік* м. — Лаг., Асіп. (АЛА, СЦБ, Ластоўскі), *падсóначнікі* мн. — Люб. (ЛАБНГ), *падсóнух* м. — Касц. (АЛА), *падсóнік* м. — Чач. (АЛА), *падсóнушкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *падсóўнік* м. — Бабр. (ЛАБНГ), *сóнца* н. — усх.-маг. р., Чач., Буда-Каш. (АЛА, ЛАБНГ, Мат. Гом., Мат. апыт.), *падсóнца* н. — Краснап. (ЛАБНГ), *падсóнцы* мн. — Ветк. (Мат. Гом.), *скулусóнца* н. — Дубр., Гор. (ЛАБНГ), *сон* м. — паўдн.-усх. з. (АЛА, ЛАБНГ, ЖС, Мат. Гом., Кісялеўскі, Янкова), *сóнкі* мн. — Нараўл. (Мат. Гом.), *сандá* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *саны́* мн. — Гом. р. (Кісялеўскі), *санóт* м. — Жытк. (ЛП), *кружэлка* ж. — Маг. р., Быx., Слаўг., Ветк. (АЛА, ЛАБНГ, ЭСБМ, Мат. апыт.), *кружэлкі сóнца* — Нясв. (ЛАБНГ), *калясó* н. — Лун., Лоеў. (ЛАБНГ, Янкова, Шаталава), *калясáйкі* мн. — Браг. (ГЧ), *качэлкі* мн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *кацéлкі* мн. — Маг. р., Чач. (Кісялеўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *кацёлка* ж. — усх.-маг. р. (ЛАБНГ), *кацёлкі* мн. — Слон. (Сл. Гродз.), *пакачóлкі* мн. — Жлоб. (АЛА), *плех* м. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *семяннік* м. — Ветк. (Мат. Гом.), *сёмачка* ж. — Кір., Слуц. (ЛАБНГ), *струлéчнік* м. — Драг. (ЛАБНГ, ДСБ, НЛ).

Сырадэля

Кармавая стручковая расліна з дробнымі белымі ці ружовымі кветкамі, сабранымі ў гронкі.

сарадэля ж. — Гом. р., Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас), *сэрадэль* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі), *цырадэля* ж. —

Віл. (СПЗБ), *серадо́ля* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі), *салядэ́ра* ж. — Паням. р., Ашм. (СПЗБ, Цыхун, Станкевіч, Мат. апыт.), *селядэ́ра* ж. — Слон., Смарг. (Сл. Гродз., Мат. Гродз.), *петушкі́* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пе́ўнікі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *звярэ́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *сіню́ха* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *гаро́шак баравы́* — Віц. р. (Кісялеўскі).

Тапінамбур, земляная груша

Травяністая расліна з тоўстым высокім сцяблом, з прыдатнымі для ежы бясформеннымі клубнямі.

тапіна́мбур м. — Слон. (Мат. апыт.), *бу́льва* ж. — мясц. (Станкевіч), *зімо́ва карто́шка* — Навагр. (Мат. апыт.), *карто́фля* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Турнэпс, кармавая рэпа

Расліна, буйныя кораняплоды якой ідуць на корм жывёле.

турнэ́пс м. — паўн.-зах. з., Паням. р., Лоеў. (СПЗБ, Янкова, Кісялеўскі), *турнэ́т* м. — Верхнядзв., Латгал. р. (СПЗБ), *ту́рмус* м. — Навагр. (ЖС).

Тытунь

Расліна, лісце якой багата нікацінам.

ты́тунь м., *тыту́н* м. — паўн.-зах. з., зах.-пал. г., Чашн., Мсцісл., Крыч. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Каспяровіч, Станкевіч, Ластоўскі), *тыці́н* (*тыті́н*) м., *тыці́нь* (*тыті́нь*) м. — зах.-пал. г., Лельч. (ЛАБНГ, ДСБ), *туту́н* м., *туту́нь* м. — Паням. р., Віц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Кісялеўскі, Сцяцко, Каспяровіч, Верас, Ластоўскі), *піту́н* м. — Смарг. (СПЗБ), *цюцю́н* м. — паўдн. р., усх.-маг. р., зах.-бран. р., Віц., Беш., Чэрв. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., Каспяровіч, Шатэрнік, Растаргуеў, Насовіч), *цюцюне́ц* м. — Жытк. (ТС), *ціцю́н* м. — Стол.,

Люб. (СПЗБ, ТС, Насовіч), *цюцін* м. — Нараўл. (СПЗБ), *ціце́нь* м. — Лун. (Шаталава), *таба́к* м. — агульн. (паўн.-зах. з. спарадычна) (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Янкова), *таба́ка* ж. — зах.-бран. р., асн. мас. г., акрамя усх.-пал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом., Мат. Гродз., Сл. Гродз., Бялькевіч, Верас, Янкова, Каспяровіч, Станкевіч, Растаргуеў, Юрчанка, Насовіч, Мат. апыт.), *самасе́й* м. — Краснап., зах.-бран. р. (Бялькевіч, Растаргуеў), *самасе́йка* ж. — Лаг., Мсцісл., Уздз. (ЛАБНГ, Мат. мін.-мал., Бялькевіч), *самаса́д* м. — Ганц., Чэрык. (ЛАБНГ, НЛ), *samaро́сак* м. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *запіка́нка* ж. 'моцны тытунь-самасей' — Краснап. (Бялькевіч), *крапачо́к* м. 'моцны тытунь' — Гом. (НЛГ), *ко́рбач* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Гатункі тытуню: *стамбо́ль* м. — Гл. (Янкоўскі), *баку́н* м. — Стол. (ТС), *ру́банец* м. — Стол. (ТС), *мальта́н* м. — Лоеў. (Янкова), *маніс* м. — Гродз. (Цыхун).

Фасоля

Стручковая расліна, рознакаляровае насенне якой выкарыстоўваецца ў ежу.

фасо́ля ж. — паўн.-зах. з., Панямо. р., Касц. (СПЗБ, Мат. Гродз., Бялькевіч, Мат. апыт.), *фасо́ль* ж. — Астр. (СПЗБ), *басо́ль* ж. — Беш. (Каспяровіч, ЭСБМ), *расо́ля* ж. — Зэльв. (Сл. Гродз.), *пасо́ля* ж. — цэнтр. з., Панам. р., зах.-пал. г. (СПЗБ, ДСБ, ЛП, НЛ, ЖС, Мат. мін.-мал., Мат. Гродз., Сл. Гродз., Варлыга, Кісялеўскі, Шатэрнік, Сцяцко, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *пусо́ль* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *хвасо́ля* ж. — Гродз. р., Мін. р., Жытк. (ТС, Верас, Кісялеўскі), *хвасо́ль* ж. — Сен., зах.-бран. р. (Каспяровіч, Растаргуеў), *хваса́ль* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *квасо́ля* ж. — паўдн. р., спарадычна ўсх. з., зах.-бран. р. (СЦБ, Мат. мін.-мал., ДСБ, ЛП, ТС, ГЧ, Мат. Гом., Шаталава, Кісялеўскі, Янкова, Юрчанка, Каспяровіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *квасо́ль* ж. — усх.-маг. р., Лоеў., Нясв., зах.-бран. р. (ГЧ, Кісялеўскі, Бялькевіч, Юрчанка, Янкова, Растаргуеў), *квасёл* м. — усх.-маг. р. (Кісялеўскі, Бялькевіч), *квасу́ля* ж.,

квасу́лі мн. — Гом. р., Лоеў. (Кісялеўскі, Янкова), *квíсця* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *кас'яч* — Віц. р. (Кісялеўскі), *боб* м. — зах.-пал. г., Жытк. (ТС, ЛП, ДСБ), *бабóк* м. — Навагр. (Сл. Гродз.), *шальбабóн* м., *шалбабóн* м. — паўн.-зах. з., Гродз. р. (СПЗБ, ЖС, НЛ, Сл. Гродз., Мат. Гродз., Варлыга, Станкевіч, Ластоўскі, Шаталава), *шальбабóна* ж. — Гродз. р. (Верас), *шабэ́ль* м. — Малар. (НЛ, ДСБ), *шаблí* мн. — Малар., Брэсц. (НЛ, ДСБ).

Гатункі фасолі: *цыгáнка* ж. — Жытк. (ТС), *боб цыгáнка* — Стол. (ТС).

Фасоля, якая ўецца: *тычкóвая фасóля* — Нясв., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *тычкавáя фасóля* — Ашм., Зэльв., Слон. (Сл. Гродз., Сцяцко, Мат. апыт.), *тычкавáная фасóля* — Свісл. (Сл. Гродз.), *тычкóвы боб* — Стол. (ТС), *ты́чак* м. — Беластоц. р. (СПЗБ), *тычку́ха* ж. — Хойн. (Шаталава), *віюшчая фасóля* — Мядз. (СЦБ), *віту́ха* ж. — Рэч., Лоеў., Браг. (Мат. Гом., Янкова), *віту́шка* ж. — Бярэз., Дзятл., Раг., Чач., Хойн. (СЦБ, Мат. мін.-мал., Мат. Гом., Мат. Гродз.), *павіту́ха* ж. — Смарг., Віл., Маладз. (ЭСБМ, СЦБ), *павіту́н* м. — Валож. (СЦБ), *уюн* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *паўзу́нка* ж. — Дзятл., Слон. (Мат. Гродз., Мат. апыт.), *пасóля-паўзу́лка* — Слон. (Мат. апыт.), *дзяру́н* м. — Брэсц., Стол. (ДСБ), *драпу́н* м. — Краснап. (Бялькевіч), *кручáк* м., *круцяк* м. — Лоеў., Браг. (Мат. Гом., Янкова), *кручáнка* ж. — Буда-Каш. (Мат. Гом.)

Фасоля, якая не ўецца: *пасóля-пехатá* — Слон., Навагр. (З нар. сл., Мат. апыт.), *пяхóтка* ж. — Лельч., Слон. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *сяду́н* м. — Стол., Жытк., Лоеў. (ТС, Янкова), *сéдзень* м. — Лоеў. (Янкова), *сяду́ха* ж. — паўдн.-усх. з. (Мат. Гом., ТС, НЛ, Янкова), *сяду́шка* ж. памянш. — паўдн.-усх. з. (Мат. Гом., Шаталава).

Дэкаратыўная фасоля: *пасóлька* ж. памянш. — Зэльв. (Сцяцко), *каралёў цвет* — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *турэ́цкія бабы́* — мясц. (ЭПБ).

Цыбуля

Агародная расліна з ядомымі цыбулінамі і трубчастымі доўгімі лістамі.

цыбу́ля ж. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., ГЧ, Шатэрнік, Сцяцко, Каспяровіч, Станкевіч, Бялькевіч, Ластоўскі, Верас, Кісялеўскі, Шаталава, Насовіч, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *цубу́ля* ж. — Смален. р. (Станкевіч), *лук* м. — Брасл., Круп., Гродз., Слон. (АЛА, СПЗБ, Мат. апыт.), *каза́* ж. — Калінк. (Мат. Гом.).

Цыбуля, прызначаная на насенне: *се́янка* ж. — Навагр. (Мат. Гродз.), *се́ўка* ж. — Кам. (ДСБ), *сяво́к* м. — Акц., Раг., Лельч. (Мат. Гом.), *сяву́шка* ж. — Рэч. (Мат. Гом.), *семяну́шка* ж. — Лоеў. (Янкова).

Гатункі цыбулі: *адзіно́чкі* мн. 'цыбуля, якую адразу расходавалі' — Слон. (Мат. апыт.), *лук зялёны* — Слон. (Мат. апыт.), *зуба́тка* ж. 'куставая цыбуля' — Ваўк. (Мат. Гродз., Сцяшковіч), *ды́мка* ж. — Ваўк. (Мат. Гродз.), *дубня́нская цыбу́ля* — Ваўк. (Мат. Гродз.), *чарну́шка* ж. — Стол., Лоеў. (ТС, Янкова), *карчава́я цыбу́ля* — Свісл. (Сл. Гродз.), *рэ́пчачка* ж. — Хойн. (Мат. Гом.).

Зімовая цыбуля: *трэмбу́лька* ж. — Стаўб., Стол. (ТС, ЖС), *трыбу́лька* ж. — Гродз. р. (Верас, Станкевіч), *зімо́вы лук* — Слон. (Мат. апыт.).

Дзікая цыбуля: *цыбу́ля лугава́я*, *цыбу́ля палява́я* — Маг. р. (Кісялеўскі), *цыбу́лька* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *часно́к* (*часны́к*) *палявы́* — зах.-пал. г., Гродз. р., Віц. р. (Кісялеўскі), *часно́к дзікі* — Мін. р. (Кісялеўскі), *трыбу́лька* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Часнок

Агародная расліна з ядомай цыбулінай, якая мае востры смак і рэзкі характэрны пах.

часно́к м. — агульн. (АЛА, ЛАБНГ, Мат. Гродз., ТС, ГЧ, Кісялеўскі, Каспяровіч, Станкевіч, Ластоўскі, Бялькевіч, Мат.

апыт.), *часна́к* м. — паўдн.-усх. з., Беш., Смарг., Астр., Вілен. р. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, НС, Кісялеўскі, Янкова), *часны́к* м. — зах.-пал. г. (заходняя частка), Паням. р., Беластоц. р., Капат., Жытк., Лельч., Віц. р., Мін. р. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, ЖС, З нар. сл., Мат. Гродз., Верас, Кісялеўскі, Цыхун, Мат. апыт.), *часнэ́к* м. — Кам. (СПЗБ), *чо́снак* м. — паўн. р., Латгал. р., спарадычна ўсх.-маг. р., Смал. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, ЖНС, Мат. мін.-мал.), *чо́сньік* м. — спарадычна паўн.-зах. з., паўдн.-усх. з., зах.-пал. г. (цэнтр. і ўсх. часткі) (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ, ГЧ, СЦБ, Мат. Гродз., Кісялеўскі), *чо́снук* м. — Брасл. (СПЗБ), *чэ́снак* (*чэ́снок*) м. — Пруж., Лун., Стол. (ЛАБНГ, СПЗБ), *чо́сніна* ж. — Шчуч. (СПЗБ).

Ячмень

Злакавая расліна, зерне якой ідзе на прыгатаванне круп і мукі.

ячме́нь м. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ТС, ЛП, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ГЧ, Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік, Бялькевіч, Верас, Кісялеўскі, Сцяцко, Шаталава, Юрчанка, Дабравольскі, Мат. апыт.), *ячэ́нь* м. — Віл. (СПЗБ), *ачме́нь* м. — Жлоб. (Мат. Гом.).

Гатункі ячменю: *о́ргіш* м. — мясц. (Насовіч), *яргі́ш* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *во́ркіш* ж. — мясц. (ЭСБМ), *галайда́* ж. — Малар. (ЛП), *двухра́дка* ж. 'ячмень з двума радамі зярнят у коласе' — Хойн. (Мат. Гом.), *пляска́ч* м. — Зэльв. (Сцяцко), *плашча́к* м. — Лід. (Сл. Гродз.), *шасіра́дка* ж. — 'ячмень з коласам у шэсць радоў'— Вілен. р. (СПЗБ), *вуса́ч* м. — Лаг. (Мат. мін.-мал.).

1.7 КВЕТКАВЫЯ АГАРОДНЫЯ І ПАКАЁВЫЯ РАСЛІНЫ

Абутылон, канатнік, або пакаёвы клён

Пакаёвая расліна з лісцем, падобным да лісця клёна, і з буйнымі кветкамі ў форме званочка аранжавага і іншага колеру.

клянóк м. — Лоеў., Калінк. (Мат. Гом.), *клёнік* м. — Навагр. (Мат. апыт.).

Адоніс вясенні, гарыцвет веснавы

Шматгадовая травяністая расліна з жоўтымі кветкамі на раскідзіста-галінастых сцяблах.

маркавіннік м. — Лельч. (ЛП), *ванюшка* ж. — Лун. (ЛП), *пад'яварнік* м. — Жытк. (ЛП), *крындýльнік* м. — усх.-пал. р. (ЛП), *гарыцвéт* м. — мясц. (ЭСБМ), *панчóшнік* м. — Маладз. (СЦБ).

Аканіт, гл. **1.4. Боцікі.**

Аксаміткі, бархатцы

Дэкаратыўная расліна з пахучымі жоўтымі, аранжавымі або карычневымі кветкамі, сабранымі ў кошык.

аксамíтка ж. — Навагр. (Мат. Гродз., Насовіч), *бáрхатка* ж. — Лоеў. (Насовіч, Янкова), *кудравéц* м. — Лоеў. (Янкова), *чарнабрыўцы* мн. — Лоеў. (Янкова), *шалудзíўкі* мн. 'аксаміткі жоўтага колеру' — Лоеў. (Янкова), *арабíнавая квéтка* — Слон. (Мат. апыт.).

Аксамітнік, амарант гл. **1.3. Аксамітнік, амарант.**

Дэкаратыўная расліна з зялёнымі лістамі і дробнымі кветачкамі.

аксамíтнік м. — мясц. (Насовіч), *шчыр* м. 'аксамітнік хвастаты, або лісіны хвост' — Жытк. (ТС, ЭПБ), *бурачóк* м. 'аксамітнік адкінуты' — Стол. (ТС), *падбурáчнік* м. 'аксамітнік адкінуты' — мясц. (ЭПБ), *зайцóў бурáк*, *зáйчыкаў бурáк* 'аксамітнік адкінуты' — Жытк. (ТС), *васíльчыкі* мн. — Жытк. (ТС).

Альяс, алоэ

Пакаёвая расліна з тоўстымі прадаўгаватымі калючымі па краях лістамі.

альяс м. — мясц. (ЭСБМ), *аліос* м. — мясц. (Насовіч), *алівэс* м. — Сен. (Каспяровіч), *альвас* м. — Мёр., Валож. (СПЗБ, ЖС, НС, СЦБ, Ластоўскі), *альвэс* м. — мясц. (Станкевіч), *сталетнік* м. — Мёр., Слон., Мсцісл., Слаўг., Касц. (ЖС, Мат. апыт.), *стагадун* м. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *бальсан* м. — Слон. (Мат. апыт.), *бальшан* м. — Слон. (Мат. апыт.), *вальсон* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *бадак* м. — Зэльв. (Сцяцко), *калючы вазон* — Драг., Стол., Жытк. (ТС, Мат. апыт.), *разак* м. — Стаўб. (ЖС).

Амарант, гл. **Аксамітнік.**

Антарынум, гл. **Ільвіны зеў.**

Астра

Дэкаратыўная расліна з белымі, фіялетавымі, блакітнымі і сінімі адзіночнымі буйнымі кветкамі белага, чырвонага, жоўтага або сіняга колеру.

астра ж. — агульн. (ЭСБМ, ГЧ, Мат. апыт.), *айстра* ж. — Жытк. (ТС), *гайстра* ж. — Лоеў. (Янкова), *катрынкі* мн. — Бяроз. (ДСБ), *кацярынкі* мн. — Бяроз. (ДСБ), *крыжанка* ж. — Брэсц., Нараўл. (ДСБ, ЭСБМ, Мат. Гом.), *тарэлачка* ж. — Буда-Каш., Ельск., Лоеў. (Мат. Гом.), *раструха* ж. — Гродз. (Верас).

Ахіменес мексіканскі

Пакаёвая расліна з буйнымі светла-блакітнымі, ружовымі або пурпуровымі кветкамі.

удовушка ж. — Люб. (Мат. апыт.).

Бальзамін

Дэкаратыўная расліна з кветкамі featureрознага колеру са шпоркай і плодам-каробачкай, якая ад дотыку трэскаецца.

бальзамін м. — мясц. (ЭСБМ), *бальзаміна* ж. — Астр. (ЭСБМ, Мат. Гродз.), *бальзаменка* ж. — Буда-Каш. (Мат.

Гом.), *бальсавінка* ж. — Віл. (ЭСБМ, СПЗБ), *бальсамітка* ж. — Мядз. (СЦБ), *нечапáйка* (*нечэпáйка*) ж. — Стол. (ЭСБМ, ТС), *аганёк* м. — Лоеў. (Янкова), *бальсаміна лесавáя* — мясц. (ЭПБ), *бельсаміна* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *прыгаўка* ж. — мясц. (ЭПБ), *пстрыкаўка* ж. — мясц. (ЭПБ).

Вяргіня

Дэкаратыўная клубневая расліна з буйнымі кветкамі рознага колеру, якая цвіце ўвосень.

вяргіня ж. — усх. з. (ЭСБМ, ГЧ, Станкевіч, Шатэрнік, Каспяровіч, Янкова), *вяргінія* ж. — Валож. (СЦБ), *яргіня* ж. — Чашн., Сен., Паням. р., Лун. (СПЗБ, Мат. Гродз., Каспяровіч, Станкевіч, Шаталава, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *ягрéня* ж. — Малар. (ДСБ), *аргіня* ж. — Ваўк., Слон., Навагр., Лях., Браг. (ДСБ, Мат. Гом., Сцяшковіч, Мат. апыт.), *аргéня* ж., *аргéнія* ж. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *оргіня* ж. — Слон., Драг. (Мат. апыт.), *юргіна, юргіня* ж. — паўн.-зах. з., Сен., Чашн., Гродз. (СПЗБ, НС, ЖС, Мат. Гродз., Станкевіч, Каспяровіч, Ластоўскі, Цыхун), *эргіна* ж. — Стол. (ТС), *іргіня* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *іргінія* ж. — Брэсц. (ДСБ), *рагіня* ж. — Стол. (ТС), *гаргіня* ж. — Брэсц. (ДСБ), *гергіня* ж. — Жытк. (ТС), *гяргіня* ж. — Гродз. (Сцяшковіч), *гіяргіна* ж., *гіяргіня* ж. — Слаўг. (Бялькевіч), *віргліна* ж. — Рэч. (Мат. Гом.), *варгóнія* ж. — Нараўл., Хойн. (ГЧ), *варгóшка* ж. — Ельск. (Мат. Гом.), *жаржына* ж. — Лоеў. (Янкова).

Гатункі вяргіні: *чóрны барóн* — Стол. (ТС), *жóўты кóрань* (*жóўты кóрэнь*) — Жытк. (ТС), *рóжа* ж. 'асенняя вяргіня' — Лун., Жытк. (ДСБ, ТС).

Вяргіня жоўтая: *аргіня жóўта* — Слон. (Мат. апыт.), *разлýка* ж. — Гор. (Бялькевіч), *кучарáўка* ж. — Лоеў. (Янкова).

Гартэнзія, гідрангія

Дэкаратыўная расліна з белымі кветкамі ў буйных шчытападобных або мяцёлчатых суквеццях.

гартэ́нзія (г выбухное) ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *ба́рыня* ж. — Жлоб. (Мат. Гом.), *цуд* м. — Мядз. (Мат. мін.-мал.).

Гарыцвет, гл. **Адоніс.**

Гваздзік

Дэкаратыўная расліна з рознакаляровымі адзіночнымі кветкамі або ў мяцёлках, з махрыстымі або зубчастымі пялёсткамі.

гваздзі́к м. — Мёр. (ЖС), *гваздзі́ка* ж. — Астр., Слон. (Мат. Гродз., Мат. апыт.), *гваздзікі́* мн. — мясц. (Насовіч), *гваздзюкі́* (*гвыздзюкі́*) мн. — Смален. р. (Дабравольскі), *гваздзю́к* м. — Віл., Лаг. (СЦБ), *гво́здзікі* мн. — Гродз. р. (Верас), *інды́кі* мн. — мясц. (Насовіч), *гашт* (г выбухное) м. — Гродз. р. (Верас), *га́шта* (г выбухное) ж. — Латгал. р. (СПЗБ), *га́штаўка* (г выбухное) ж. — Брасл. (СПЗБ), *га́штва* (г выбухное) ж. — Латгал. р. (СПЗБ).

Гваздзік-травянка: *махрэ́* — Мін. р., Чэрв. р. (ЭСБМ, Шатэрнік, Кісялеўскі), *і́скра* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *і́скарка* ж. памянш. — Маладз. (СЦБ), *і́скаркі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *мала́нка* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *ба́рхацец* м. — Ельск. (ЖС), *палявы́я слёзкі* — Маг. р. (ЭПБ, Кісялеўскі), *слёзкі бо́жай* (*бо́жэй*) *ма́церы* — Стол. (ТС), *слёзка* ж. — мясц. (Насовіч), *бо́жжыя слёзкі* — Краснап. (Бялькевіч), *некерко* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сардэ́чнік* м., *сярдзе́чнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *гвя́здачка* (г выбухное) ж. — Мядз. (СЦБ).

Гваздзік пясчаны: *стале́ц* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *гваздзі́кі* мн. — Гом. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *гваздзі́ка* ж. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі).

Гваздзік пышны: *махрэ́* — Чэрв. р. (Шатэрнік).

Гваздзік картузіянскі: *гваздзі́кі* мн. — Петр. (ЛП), *бо́жыя слёзкі* — Стол., Смален. р. (ЛП, Станкевіч), *гарля́нка* ж. — Стол. (ЛП), *гваздзі́ка зімо́ва* (*зі́мняя*) — Слон., Стол. (ЛП, Мат. апыт.).

Гваздзіка Борбаша: *бо́гавы слёзкі* — Смален. р. (Кісялеўскі), *гаит* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Гідрангія, гл. Гартэнзія.

Дэндрантэма, хрызантэма

Дэкаратыўная расліна з махровымі кветкамі рознага колеру.

палыно́к м. 'пакаёвая хрызантэма, магчыма індыйская' — Лельч. (ЖС), *маро́з* м. — Стаўб. (СЦБ).

Ільвіны зеў, антырынум

Дэкаратыўная расліна з кветкамі рознага колеру няправільнай формы ў гронкападобным суквецці.

звяне́ц м. — Стол. (ЛП), *саба́чкі* мн. — Мсцісл. (Бялькевіч).

Іпамея трохкаляровая

Павойная расліна з буйнымі кветкамі рознага колеру ў выглядзе званочкаў.

Садовая іпамея: *пані́ч* м. — Лоеў., Добр., Слаўг., Хойн. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *наты́чнікі* мн. — Стол. (ТС).

Хатняя іпамея: *паво́і* мн. — Гл. (Янкоўскі), *паўдзённік* м. — Гл. (Янкоўскі).

Кактус

Расліна з патоўшчаным рабрыстым зялёным сцяблом, пакрытым калючкамі.

калю́чы вазо́н — Жытк. (ТС), *язы́к* м. 'від кактуса' — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *рачо́к* м. 'від кактуса без калючак' —

Жытк. (ТС), *дапрызы́ўнік* м. 'кактус, які цвіце вясной і восенню (калі прызываюць у армію)' — Маз. (ГЧ).

Календула, гл. **Наготкі.**

Канатнік, гл. **Абутылон.**

Колеус

Дэкаратыўная расліна з цёмна-чырвоным, амаль чорным лісцем.

крапі́ўка ж. — Слаўг., Лоеў., Ветк., Чач. (Мат. Гом., Янкова, Мат. апыт.).

Крокус, гл. **Шафран.**

Лілея

Дэкаратыўная клубневая расліна з буйнымі кветкамі рознага колеру і формы.

ліле́я ж. — агульн. (СПЗБ, Кісялеўскі, Ластоўскі, Бялькевіч, Мат. апыт.), *аліле́я* ж. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *ляле́я* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі, Насовіч), *лі́лія* ж. — агульн. (СПЗБ, ЖС, Янкова, Сцяцко, Мат. апыт.), *ліле́й* м. — Лоеў. (Янкова).

Лілея беласнежная: *ліле́я* ж. — мясц. (Ластоўскі), *ма́каўка* ж. — Лоеў. (Янкова).

Лілея мартагон, або царскія кучары: *пачкано́с* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *сара́нка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *рэ́хлікі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *ку́льчыкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *зво́нчыкі* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *галубі́ныя звано́чкі* — мясц. (ЭПБ), *ліле́я палява́я* — Віц. р. (Кісялеўскі), *му́жаскае сэ́рца* — Стол. (ЛП).

Лілея чырвонага колеру (магчыма адзін з гатункаў віда мартагон**)**: *ка́зка* ж. — Гом. р. (Кісялеўскі), *ца́рска(я)*

каро́на — Жытк., Буда-Каш. (ТС, Мат. Гом.), *ца́рскія ку́дры* — Жытк. (ТС).

Ляўконія, мацыёла

Дэкаратыўная расліна з кветкамі рознага колеру, якія маюць моцны пах.

ляўко́й м. — мясц. (ЭСБМ), *маце́йка* ж. — Карэл. (ЭСБМ, Сл. Гродз.), *вечарнікі* мн., *вечарні́к* м. 'ляўконія двухрогая' — Мядз. (СЦБ), *начні́ца* ж. — Драг. (Мат. апыт.).

Мальва

Высокая расліна з яркімі буйнымі прыгожымі кветкамі ў пазухах лісця.

ма́льва ж. —зах.-пал. г., Гродз. р. (Мат. Гродз., Кісялеўскі, Верас, Сцяшковіч, Шаталава, Ластоўскі, Мат. апыт.), *ма́льва мо́лкая* — Жытк. (ЛП), *ро́жа* ж. — паўд.-усх. з., зах.-пал. г., Гродз. р., Гом. р., зах.-бран. р. (Мат. Гом., Кісялеўскі, Верас, Растаргуеў, Насовіч, Мат. апыт.), *ро́жа палява́я* (*ру́жа палява́я*) — Лёзн., Маг. р. (Кісялеўскі, Каспяровіч, ЭПБ, ЭБ), *ро́жа лясна́я* — Маг. р. (Кісялеўскі), *гу́зікі* мн. — Пін. (ЛП), *гу́зічкі* (г выбухное) мн. — Жытк. (ТС), *гу́зачкі* мн. — Лельч. (ЛП), *каро́лікі* мн. — Жытк. (ТС), *гардо́ўка* ж. — Віл. (СЦБ), *гардаві́ца* ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *гардо́віца* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *жардаві́ца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *зярдо́віца* ж. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *шляз* (*шляс*, *шляз гаро́дны*) м. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *сляз* м. — Мін. р., Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Ластоўскі), *слясь* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *прасты́ сляз* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *сля́са* ж. — Мін. р. (Кісялеўскі), *слязю́к* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шэ́лег* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *шале́жкі* мн., *шале́зкі* мн. — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас, Ластоўскі), *пацёркі* мн. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭСБМ), *пацёрнік* м. — Стол. (ЛП), *скула́чнік*

(*скулáшнік*) м. — усх.-маг. р., Лёзн., (Кісялеўскі, Каспяровіч), *скулáрнік* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *лáдышнік* м. — Краснап. (Бялькевіч, ЭСБМ), *перапéчкі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *праскурá* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *праскýркі* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *праскýрнік* м. — Мсцісл. (Бялькевіч), *паяргóня* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *свінáя рэ́па* — Маг. р. (Кісялеўскі).

Маргарытка, гл. **Стакротка.**

Мацыёла, гл. **Ляўконія.**

Мірт

Дэкаратыўнае дрэўца або куст са скурыстым лісцем і дробнымі белымі духмянымі кветкамі.

мірт м. — Стаўб., Драг. (СПЗБ), *мíрта* ж. — Брасл., Круп. (СПЗБ), *шпарáгус* м. — Мядз., Ашм., Шчуч. (Сл. Гродз., ЖС), *шпарáга* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.).

Наготкі, календула

Дэкаратыўная расліна з кветкамі ў суквецці-кошыку з вяночкам аранжава-жоўтых пялёсткаў, насенне нагадвае птушыны кіпцюрок.

нагаткí мн. — Гродз. р., Мсцісл., Гом. р., Хойн. (ГЧ, Верас, Кісялеўскі, Ластоўскі, Мат. апыт.), *нагóткі* мн. — Мёр., Гл., Гом. р., Хойн. (ЖС, ГЧ, Кісялеўскі, Янкова), *нагóтка* ж., *нагóдка* ж. — Мёр. (ЖС, Насовіч), *аднагóдкі* (*днагóдкі*) мн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *навóдка* ж., *навóдкі* мн. — Уздз., Жытк., Лоеў. (ТС, СЦБ, Янкова), *нагадóк* м. — Віл. (СПЗБ), *нагíтка* ж. — Бяроз. (СЦБ), *нагéтка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *нóгцікі* мн. — Гродз. р., Жытк. (ТС, Верас, Кісялеўскі), *нёгцікі* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *нíохцік* м., *нíохцікі* мн. — Іван., Жаб. (ДСБ), *нюхтóк* м. — Беластоц. р. (СПЗБ), *кракóс* м., *кракóз* м. — Слон., Навагр., Ганц., Лях. (СПЗБ, Мат. апыт.), *кранóс* м. — Слон. (Мат. апыт.).

Нарцыс

Дэкаратыўная клубневая расліна з прыкаранёвым доўгім лісцем і белымі ці жоўтымі кветкамі на высокай кветаножцы.

нарцы́с м., *нарцы́з* м. — агульн. (ЭСБМ, Ластоўскі, Мат. апыт.), *нарцы́з бе́лы* —Гродз. (Верас), *цыбу́лька* ж. — Уздз., Капыл. (Мат. мін.-мал., ЖС), *прыма́к* м. — мясц. (Ластоўскі).

Настурка, капуцын

Дэкаратыўная расліна з зялёным або пурпуровым лісцем на доўгіх чаранках і духмянымі жоўтымі, аранжавымі кветкамі няправільнай формы.

насту́рцыя ж. — Мёр., Гродз., Мсцісл., Слаўг. (ЖС, Верас, Мат. апыт.), *насто́рка* ж. — Лоеў. (Янкова), *насту́лька* ж. — Маст., Лоеў. (Сл. Гродз., Янкова), *красе́ля* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *круглякі́* мн. — Іван. (ДСБ), *дро́здзік* м. — Лоеў. (Янкова), *наго́дкі* мн. — Чач. (Мат. апыт.).

Пакаёвы клён, гл. Абутылон.

Пеларгонія

Дэкаратыўная расліна з апушаным лісцем і белымі, ліловымі, ружовымі кветкамі, сабранымі ў рыхлае суквецце.

паляргo´ня ж. — Ашм., Мядз. (СЦБ, Сл. Гродз.), *паярго́нія* ж. — Бераст. (Мат. Гродз.), *паюрго́нія* ж. — Мядз. (ЖС), *павярго́ня* ж. — Гродз. (Цыхун), *павірго́ня* ж. — Карэл. (Сл. Гродз.), *павірго́н* м. — Люб. (Мат. апыт.), *юра́нь* ж. — Сен. (Станкевіч), *мушке́т* м. — Касц., Слаўг. (Мат. апыт.), *мушка́т* м. — Хоцім. (Бялькевіч), *калачы́* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *калачы́ чырво́ныя* — Слон. (Мат. апыт.), *кала́чык* м. — Браг., Драг. (ЭСБМ, Мат. Гом., Мат. апыт.), *кала́шнік* м. — Лельч. (Мат. Гом.), *бабо́к* м. — Лаг., Буда-

Каш. (Мат. мін.-мал., Мат. Гом., СЦБ), *смярдзя́ча* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Півоня

Дэкаратыўная расліна з буйнымі белымі, ружовымі або чырвонымі адзіночнымі кветкамі.

іво́ня ж. — Латгал. р., Вілен. р., Слаўг., Нясв., Навагр., Стаўб., Хойн., Лоеў. (СПЗБ, Мат. Гродз., ГЧ, Станкевіч, Янкова, Мат. апыт.), *іво́на* ж. — Ваўк., Слон. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *іво́нія* ж. — Мёр., Астр., Стол., Жытк., зах.-бран. р. (СПЗБ, ТС, ЖС, Растаргуеў), *іване́я* ж. — Гродз. (Верас), *іо́на* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *іёнія* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *інёна* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *інявéй* м. — Шчуч. (СПЗБ), *інавéя* ж. — Воран. (СПЗБ).

Размарын

Дэкаратыўная расліна са скурыстым лінейным лісцем і блакітнаватымі або белымі кветкамі ў гронкападобным суквецці.

размáй м. — Жытк. (ТС, Станкевіч).

Ройцысус рамбічны

Дэкаратыўная ліяна з ромбападобным бліскучым лісцем.

бяро́зка ж. — Лоеў. (Янкова).

Ружа

Дэкаратыўная расліна з духмянымі рознакаляровымі кветкамі і сцяблом, пакрытым калючкамі.

ру́жа ж. — паўн.-зах. з., Паням. р., Стол., Нараўл. (СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., Мат. Гом., Ластоўскі, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *ро́жа* ж. — усх. з., Драг. (ТС, НЛ, Шатэрнік, Насовіч, Янкова, Бялькевіч, Мат. апыт.), *ро́за*

ж. — Мёр., Стол., Лоеў. (ТС, ЖС, Янкова), *ра́даста* ж. — 'ружа махровая' — Гродз. (Верас), *руса́льніца* ж., *русакра́свіца* ж. 'ружа махровая' — Гродз. (Верас).

Рута

Дэкаратыўная расліна з жоўтымі кветкамі ў паўпарасонавым суквецці.

ру́та ж. — агульн. (ЖС, Мат. Гом., Мат. Гродз., Верас, Кісялеўскі, Ластоўскі, Каспяровіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *ру́ценька* ж. памянш. — Гом. р. (НЛГ), *ру́цька* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *зіма́-зе́лень* — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Спаржа, аспарагус

Высокая расліна з тонкім, ледзь прыкметным лускаватым лісцем і дробнымі жаўтавата-зялёнымі кветкамі, з якіх пры выспяванні ўтвараюцца ягады.

спа́ржа ж. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *шпара́га* ж. — Віц. р., Брасл., Стаўб. (СПЗБ, Каспяровіч, Ластоўскі), *шара́га* ж. — Слон. (Сл. Гродз.), *шпара́г* м. — Маг. р. (Кісялеўскі), *шпура́гуш* м. — Мёр. (ЖС), *бо́жа дзе́рава* (*бо́жэ дзе́рэво*)— Жытк. (ТС), *бо́жа дрэ́ўка* — Верхнядзв. (СПЗБ), *бо́ж'я трава́* —Жытк. (ТС).

Спірэя

Дэкаратыўны куст з прамастойнымі або паніклымі парасткамі, пакрытымі прадаўгаватым лісцем і белымі, чырвонымі або ружовымі кветкамі, сабранымі ў мяцёлчатае суквецце.

спірэ́я ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *спы́рнік* м. — Віц. р. (Кісялеўскі), *шпы́рнік бало́тны* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *пары́ла* ж. — Чэрв. (Шатэрнік), *меduні́ца* ж. — Віц. р. (Кісялеўскі).

Стакротка, маргарытка

Расліна з вузкім лісцем у прыкаранёвай разетцы і суквеццем у выглядзе кошыка на бязлістай стрэлцы.

стакро́тка ж. — Гродз. р., Маг. р. (Кісялеўскі, Верас, Насовіч), *сто́краць* ж. — мясц. (Насовіч), *маргары́тка* ж. — Мін. р., Маг. р., Стол., Гом. р. (ЛП, Кісялеўскі), *званцы́* мн. — Лельч. (ЛП), *званкунцы́* мн. — Лельч. (ЛП).

Традысканцыя

Дэкаратыўная расліна з зялёным, лілова-чырвоным лісцем на сцелістых сцяблах і дробнымі кветачкамі рознага колеру.

паву́к м. — Шчуч., зах.-бран. р. (Сл. Гродз., Растаргуеў).

Фіялка

Невысокая расліна з фіялетавымі, белымі ці рознакаляровымі кветкамі; адна з першых веснавых кветак.

фія́лка — Іўеў., Дзятл., Петр. (Мат. Гродз.), *бра́ткі* мн. — Маг. р., Гом. р., Мін. р., Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *бра́ткі лясны́я* — Гродз. р. (Кісялеўскі), *бра́тачкі* мн. — Гродз. р., зах.-пал. г., Чэрв. (Кісялеўскі, Шатэрнік, Ластоўскі), *брат з сястро́й(-ю)*, *брат і сястра́*, *бра́тка і сястры́ца*, *брат-сястра́* — Маг. р., Мін. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Шатэрнік, Насовіч, Ластоўскі, ЭПБ, ЭБ), *бра́ткі-махві́цы* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі), *махві́цы* мн. — Маг. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *трайцве́т* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *трава́ трыцве́тная* — Вілен. р. (Кісялеўскі, ЭПБ, ЭБ), *трыкра́ска* ж. — мясц. (Ластоўскі), *сярдзе́чнік* м. — Мін. р., Петр., Лельч. (ЛП, Кісялеўскі), *сярдзе́чнік мужчы́нскі* — Лельч. (ЛП), *паруша́нец мужчы́нскі* — Гродз. р., зах.-пал. г. (Кісялеўскі, Верас), *ура́жнік* м. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *ура́знік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі, Верас), *саба́чкі* мн. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *ба́бачка* ж. — Стол. (ТС), *залату́ха* ж. — Маг. р., Ветк. (Мат. Гом., Кісялеўскі), *ра́ннік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *падце́рнік* м. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *іван-ды-мар'я* — Гродз. р. (Кісялеў-

скі), *анюціны глáзкі* — Гом. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *крупéнька* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *званóчкі* мн. — Смален. р. (Кісялеўскі), *кураслéп* м. — Лельч. (ЛП), *пралéска-кветка* — мясц. (Ластоўскі), *сінюлька* ж. — мясц. (Ластоўскі), *сінéц* м. — мясц. (Ластоўскі), *сіненькія* — Слаўг. (Мат. апыт.), *блакітка* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Флёкс

Дэкаратыўная расліна з яркімі духмянымі кветкамі белага, ружовага, фіялетавага і чырвонага колеру.

флёкс м. — Іўеў. (Мат. Гродз.), *флёксы* мн. — Стол. (ТС), *флёксія* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *гашт* м. — Гродз. (Цыхун), *гáштар* м. — Віл. (Мат. мін.-мал.), *гáшта* ж. — Стаўб. (СЦБ).

Фуксія

Пакаёвая расліна з простымі або махровымі кветкамі рознага колеру на доўгіх кветаножках.

слёзка ж. — Ушацк., Жытк. (ТС, ЖС), *сярóжка* ж. — Добр. (Мат. Гом.), *канапéлькі* мн. — Старадарож., Браг., Касц. (Мат. Гом., Мат. апыт.).

Хрызантэма, гл. **Дэндратэма.**

Цынія

Дэкаратыўная расліна з яркімі белымі, чырвонымі і ружовымі кветкамі, сабранымі ў суквецце-кошык.

маёркі мн. — Ветк. (ЭСБМ, Мат. Гом.).

Цюльпан

Дэкаратыўная расліна з вузкім лісцем у прыкаранёвай разетцы і буйнымі адзіночнымі кветкамі жоўтага, чырвонага і іншага колеру на высокай кветаножцы.

цюльпа́н м. — агульн. (ЖС, Мат. апыт.), *ку́рка* ж. — Беш. (ЭСБМ, Каспяровіч, Станкевіч), *гарду́к* м. — мясц. (Ластоўскі), *ме́чыкі* мн. — Паст. (ЭСБМ, СПЗБ).

Шафран, крокус

Дэкаратыўная клубневая расліна з вузкалінейным прыкаранёвым лісцем і адзіночнымі буйнымі кветкамі рознага колеру.

шафра́н м. — мясц. (Ластоўскі), *шапра́н* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік, Станкевіч), *шахра́н* м. — Жытк. (ТС), *кро́кус* м. — мясц. (ЭСБМ, Насовіч), *крако́с* м. — Гродз. (Верас), *ламо́тніца* ж. — мясц. (ЭСБМ), *сон* м. — Лельч. (ЛП), *со́ннік* м. — Лельч. (ЛП), *ба́бін сон* — Лельч. (ЛП), *ахі́лкі* мн. — Петр. (ЛП).

Шпажнік, гладыёлус

Дэкаратыўная клубневая расліна з высокім праместойным сцяблом, вузкім лісцем і лейкападобнымі кветкамі рознага колеру.

гладзіво́лус м. — Мёр. (ЖС), *радзіо́лус* (*родзіо́лус*) м. — Стол. (ТС), *ме́чыкі* (*мэ́чыке*) мн. — Драг. (ЭСБМ, Мат. апыт.).

2. НАЗВЫ ГРЫБОЎ

Абабак

Ядомы губчасты грыб з буравата-шэрай шапкай на высокай ножцы.

абáбак м., *абáбачак* м. памянш. — паўн. р., паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, ЭСБМ, ЭПБ, ЖС, Н. сл-сць, Мат. Гом., Бяльказіч, Дабравольскі, Насовіч, Каспяровіч, Растаргуеў, Янкова, Яшкін), *палявы́ абáбачак* — Слаўг. (Яшкін), *бáбачак* м. памянш. — Тал., Клім. (Станкевіч, Яшкін), *падбярóзавы абáбак*, *падбярóзавы бáбачак* — Слаўг. (Яшкін), *падабáбак* м. — паўдн.-усх. з., зах.- бран. р. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Растаргуеў, Яшкін), *бярóзавы падабáбачак* — Слаўг. (Яшкін), *падабáбы* мн. — Ветк. (ЖС), *бáба* ж. — Лаг., Беласток. р. (ЖС, Яшкін), *бáбка* ж., *бáбачка* ж. памянш. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЭСБМ, ДСБ, ЖС, ГЧ, Н. сл-сць, 3 нар. сл., Мат. Гродз., Каспяровіч, Шатэрнік, Гарэцкі, Станкевіч, Яшкін, Мат. апыт.), *мя́ккая бáбка* — Кір. (Яшкін), *мя́ккая*, *сівáя бáпка* — Бяроз. (Яшкін), *абáбка* ж. — Віц. р. (ЛАБНГ, Яшкін), *падабáбка* ж., *падабáбачка* ж. памянш. — Бярэз., Бял., Маг., Мсцісл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Яшкін), *падбáбка* ж., *падабáбака* ж. — Тал., Бярэз., Бял., Маг., Краснап. (Яшкін), *бáбы* мн. — Беластоц. р. (ЖС), *бáбкі* мн. — агульн. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. апыт.), *бабкí* мн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЖС), *абáбкі* мн. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ), *бярóзавік* м. — Гродз., Дзятл., Ваўк., Уздз., Чэрык., Слаўг. (ЛАБНГ, Яшкін), *беразóвік* м., *беразавíк* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *бярэ́знік* м. — Маст., Ваўк., Бабр. (ЛАБНГ, Яшкін), *беразня́к*

м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *бярэ́завец* м. — Драг. (ЖС), *беразáк* м. — Слуц. (Яшкін), *бяро́завыя* — Бераст. (ЛАБНГ), *бяро́завы грыб*, *беразо́вы грыб* — Бераст. (Яшкін), *падбяро́завік* м.— паўн.-зах. з., Мін. р., Панам. р., віц.-маг. г., Стол. (ЛАБНГ, ТС, ЖС, ЭСБМ, Н. сл-сць, Бялькевіч, Яшкін, Мат. апыт.), *падбярэ́знік* м. — Чашн., Смарг., Воран., Гродз., Маст., Івац., Ганц., Бяроз., Іван., Кліч., Шкл., Беластоц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Яшкін), *падбяро́знік* м. — Віц. (ЛАБНГ, Яшкін), *падбярэ́зняк* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *падберазя́начка* ж. — Браг. (Яшкін), *падбяро́завы* — Ганц. (Яшкін), *лядні́к* м., *ледніčо́к* м. памянш. — Барыс., Круп., Кругл., Бял., Бых. (ЛАБНГ, СПЗБ, НС, ЖС, ЭСБМ, СПЗБ, Н. сл-сць, Мат. Маг., Мат. мін.-мал., Яшкін), *лядня́к* м. — Барыс. (ЛАБНГ), *ледаві́к* м. — Леп. (ЛАБНГ, Яшкін), *чашчаві́к* м. — паўн.-зах. з., Сен. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., Каспяровіч, Станкевіч, Яшкін), *чашчэ́вік* м., *чашчэ́вічак* м. памянш. — Панам. р., Маладз., Мін. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Яшкін), *чэ́шчавік* м. — Гродз. (Цыхун), *ачашчэ́нік* м. — Мін. (Яшкін), *сашчаві́к* м., *сашчавічо́к* м. памянш. — Віл. (СПЗБ, Яшкін), *чатчаві́к* м. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *лашчаві́к* м. — Докш. (Яшкін), *лапшу́к* м. — Паст., Шчуч., Вілен. р. (СПЗБ, ЭСБМ, Яшкін), *ляпшу́к* м. — Вілен. р. (СПЗБ, ЭСБМ), *лапшáк* м. — Уздз., Краснап. (ЭСБМ, Н. сл-сць, Бялькевіч, Ластоўскі, Яшкін), *казя́к* м. — Шчуч., Кам., Брэсц., Пруж., Жытк. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, ЭСБМ, Яшкін), *казля́к* м. — Беластоц. р. (ЖС), *асо́вік* м. — Гродз. (Яшкін), *падасо́вік* м. — Гродз. р. (Яшкін), *савя́к* м. — Шчуч., Карэл., Зэльв., Слон. (ЛАБНГ, Яшкін, Мат. апыт.), *асавя́к* м. — Слон. (Яшкін), *савякí* мн., *савячкí* мн. памянш. — Навагр., Слон. (Мат. апыт.), *грыбо́к* м. — Маг. р., Тал. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *падгры́бавік* м. — Уздз. (Яшкін), *бяля́к* м. — Воран., Карэл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бе́лы грып* — Мсцісл. (ЛАБНГ), *пухля́к* м. — Маладз., Шчуч. (НЛ, Яшкін), *пахлю́к* м. — Кам. (ЖС, Яшкін), *апу́хлік* м., *апу́хлічак* м. памянш. — Віц., Свісл. (Сл. Гродз., Яшкін), *мяшкі́нь* м. — Ашм., Воран.

(ЭСБМ, Сл. Гродз., Яшкін), *мішкінь* м. — Ашм. (ЭСБМ, Сл. Гродз., Яшкін), *мішкіні* мн., *мішкінькі* мн. памянш. — Вілен. р. (СПЗБ, ЭСБМ), *маслюк* м. — мясц. (Ластоўскі), *сушонік* м. — Мёр., Шарк., Глыб., Віц., Ушацк. (ЛАБНГ, Яшкін), *маложавік* м. — Віц., Беш. (НС, ЭСБМ, Яшкін), *чумак* м. — Гродз. (ЖНС), *каптур* м. — Лід. (Сл. Гродз., Яшкін), *бальцук* м., *бальцюк* м. — Воран. (Сл. Гродз., Яшкін), *гурматка* ж. — Дзятл. (Сл. Гродз., Яшкін), *машарнік* м. — Пін. (Яшкін), *квасавік* м. — Клецк. (Яшкін), *плюха* ж. — Валож. (Яшкін), *іванькі* мн. — Краснап. (ЛАБНГ).

Бабка балотная: *бабка* ж., *бабачка* ж. памянш. — Брасл., Пол., Тал., Круп., Маг. (ЛАБНГ, Яшкін), *белая бабка* — Смал., Малар., Пін., Лун. (ЛАБНГ, Яшкін), *белаватая бабка* — Круп. (Яшкін), *беленькая бабка* — Капыл., Стол. (ЛАБНГ, Яшкін), *белая бабачка* — Жытк. (Яшкін), *падабабка* ж. — Ушацк., Маг. (ЛАБНГ, Яшкін), *падабабак* м. — усх.-маг. р., Ушацк. (ЛАБНГ, Яшкін), *слюмкаты падабабак* — Бых. (Яшкін), *падбабак* м. — Чэрык., Хоц. (ЛАБНГ), *абабак* м. — Краснап. (ЛАБНГ), *падбярозавік* м. — Паст., Стаўб. (Яшкін), *бяляк* м. — Воран., Карэл. (Яшкін), *чашчэвік* м. — Ашм., Нясв. (ЛАБНГ, Яшкін), *грыбок* м. — Чав. (ЛАБНГ, Яшкін), *белы грыб* — Бял., Мсцісл., Чэрык. (ЛАБНГ, Яшкін), *сушонік* м. — Мёр. (ЛАБНГ).

Падбярозавік чорны: *чорная бабка* — Смал., Драг., Пін. (ЖС, Яшкін), *бабка* ж., *бабачка* ж. памянш. — Маладз., Капыл. (Яшкін), *чорны грыб* — Уздз., Гор. (Н. слсць, Яшкін), *чарненькі грыбок* — Мсцісл.(Яшкін), *грыбок* м. — Тал. (Яшкін), *руды беразняк* — Кобр. (ЖС, Яшкін), *ляднік* м., *леднічок* м. памянш. — Тал., Барыс., Круп., Бял. (Яшкін), *лядняк* м. — Барыс., Круп. (Яшкін).

Апенька

Ядомы грыб светла-карычневага колеру, які расце каля пнёў або каранёў дрэў.

апе́нька ж., *апе́нечка* ж. памянш., *апе́нькі* мн. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЭПБ, ЖС, ГЧ, Н. сл-сць, Мат. Гродз., Растаргуеў, Шатэрнік, Яшкін, Мат. апыт.), *апе́нка* ж., *апе́начка* ж. памянш., *апе́нкі* мн. — паўн.-усх. д., Паням. р. (ЛАБНГ, ЖС, Бялькевіч, Верас, Каспяровіч, Яшкін, Мат. апыт.), *апе́нак* м. — Гродз., Быx., Слаўг. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *апе́нёк* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *апе́нек* м. — Стаўб., Капыл., Гл., зах.-бран. р. (ЖС, Яшкін), *апёнак* м., *апёнкі* мн. — Пол., Кругл., Чэрык., Касц., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, ЖС, Бялькевіч), *апёнка* ж. — Мёр., Пол., Карэл., Смал., Маг., Чэрык., Бабр., Клім., Крыч. (Яшкін), *апе́нік* м., *апе́нікі* мн. — паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, ЖНС, НЛ, Яшкін, Мат. апыт.), *апянькі́* мн. — Паст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *апяно́к* м., *апянёнак* м., *апяшчо́нак* м. памянш. — Слаўг. (Яшкін), *пе́нёк* м., *пе́нькі* мн. — спарадычна паўдн.-усх. з., Драг. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. Гом., Яшкін), *пе́начка* ж. — Жытк., Калінк., Гом. (Яшкін), *падапе́нькі* мн., *падпе́нькі* мн. — Стол. (ТС), *падапе́нка* ж. — Гродз. (Яшкін), *няму́ні* мн. — паўн.-зах. з. (СПЗБ), *пашанцэ́йкі* мн. — Гродз. (Мат. Гродз.), *ужо́ўка* ж. — Жытк. (Мат. Гом.).

Вясенняя апенька: *гавару́шка* ж., *гавару́шачка* ж. памянш. — усх. з., Дзятл. (ЛАБНГ, Сл. Гродз., Мат. Гом., Каспяровіч, Яшкін), *вару́шка* ж., *вару́шачка* ж. памянш. — цэнтр. з., усх.-маг. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Н. сл-сць., Каспяровіч, Яшкін), *вяру́шка* ж., *вяру́шачка* ж. памянш. — Маладз. (Яшкін), *авяру́шка* ж., *авяру́шкі* мн. — Мін., Дзярж., Уздз. (ЭСБМ, Н. сл-сць, Яшкін), *нівяру́шкі* мн. — паўн.-зах. з., Вілен. р. (СПЗБ, ЭСБМ), *вясня́нкі* мн. — Уздз., Лун. (ЛАБНГ, Н. сл-сць, Яшкін), *веснянкі́* мн. — Лельч. (ЛАБНГ), *весня́ны апенёк* — Пін. (ЖС), *весня́ная апе́нька* — Пін. (Яшкін), *вясе́нняя апе́нька* — Стол. (Яшкін).

Летняя апенька: *гавару́шка* мн. — Мсцісл. (Бялькевіч, Юрчанка), *вясёлка* ж. — Слаўг. (Яшкін), *вясня́нка* ж. — Буда- Каш. (Мат. Гом.), *жаўня́нка* ж. — Бярэз. (СЦБ), *асе́лак* м. — Лельч. (ЖС, Яшкін).

Асенняя апенька: *во́сеньская апе́нка* — Глыб., Чашн. (Яшкін), *асе́нна апе́нька* (*опы́нька*) – Кобр. (ЖС), *асе́нская апе́нка* — Брасл. (Яшкін), *пяпу́шкі* мн. — мясц. (Станкевіч).

Апенька, што расце каля бярозы: *бяро́завыя апе́нькі* — Астр., Нясв., Кам. (ЭСБМ, ЖС, Мат. Гродз., Яшкін), *падбярэ́знік* м. — Лельч. (Яшкін).

Апенька, што расце каля альхі: *альхо́выя апе́нькі* — Кам. (ЖС), *альхо́ўка* ж. — Старадарож. (Яшкін).

Апенька лугавая: *падаро́жнік* м. — паўд.-зах. д., зах.-пал. г., усх.-маг. р., Лід., Лаг., Пух. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, ЭСБМ, ЖС, Мат. Гом., Яшкін), *падаро́жка* м. — Стаўб., Кобр. (СЦБ, Яшкін), *паддаро́жка* ж. — Валож., Дзярж. (Яшкін), *даро́жанка* ж. — Пух. (Яшкін), *даро́жка* ж. — Мін. (Яшкін), *лугаві́к* м. — Навагр. (ЭСБМ, Мат. Гродз.), *вару́шка* ж. — Тал. (ЖС), *муражо́ўка* ж. — Ветк. (ЭСБМ, Мат. Гом.), *гная́нка* ж. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *гная́ўка* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *танцо́ўка* ж., *танцу́шка* ж. — Ваўк. (Яшкін).

Апенька несапраўдная: *скры́пель* м. — Лун., Маз. (ДСБ, Шаталава), *сіня́ўка* ж. — Шкл., Мсцісл., Чав., Бабр., Клім., Брэсц., Малар., Добр. (Мат. Гом., Бялькевіч, Юрчанка, Яшкін), *сіню́ха* ж. — Чэрык. (Яшкін), *зялёнка* ж. — Смал. (Яшкін), *смаля́нка* ж. — Рэч. (Мат. Гом.), *во́ўчы апе́нек* — Кобр. (Яшкін), *во́ўчая апе́нька* — Уздз. (Яшкін), *шэ́рая апе́нька* — Леп. (Яшкін), *глухі́ ры́жык* — Слон. (Мат. апыт.), *танкано́жка* ж. — Іван. (ЖС, Яшкін), *сухано́жкі* мн. — Гродз. р. (Цыхун), *вужо́ўка*, *во́ўчы грыб* — Асіп. (Яшкін), *во́ўчы апе́нек* (*опэ́нёк*) — Кам. (Яшкін).

Баравік

Ядомы губчасты грыб са светла- ці цёмна-карычневай шапкай на белай тоўстай ножцы.

баравік м., *баравічок* м. памянш. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ЭПБ, ЖС, Н. сл-сць, Мат. мін.-мал., Мат. Гродз., Мат. Гом., Бялькевіч, Верас, Каспяровіч, Ластоўскі, Насовіч, Растаргуеў, Юрчанка, Яшкін, Мат. апыт.), *барвік* м. — Барыс., Круп. (СЦБ, Яшкін), *барвяк* м. — Віл., Бярэз. (СЦБ, Мат. мін.-мал., Яшкін), *бярвяк* м. — Мядз., Маладз. (СЦБ, Яшкін), *малóжавік* м. — Віц. (ЭСБМ, Каспяровіч), *пашанцэвік* м. — Гродз. (ЭСБМ, Мат. Гродз.), *крушынавік* м. — Бярэз. (СПЗБ), *грыб* м., *грыбóк* м. памянш. — паўд.-зах. д., зах.-пал. г., Беластоц. р. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, ЖС, Н. сл-сць, Насовіч, Сцяцко, Янкова, Яшкін, Мат. апыт.), *бéлы грыб* — паўдн. р., Докш., Леп., Бабр. (СПЗБ, ЖС, ГЧ, Яшкін, Мат. апыт.), *бéлы баравік* — Жытк. (Яшкін), *бялýн* м., *грыб-бялýн* — мясц. (НЛГ), *белагалóвік* м. — Лоеў. (Янкова), *бéлы* прым. — Докш., Слон. (Яшкін, Мат. апыт.), *бéленькі* прым. — Лоеў. (Янкова), *дóбры грыб* — цэнтр. з., Бяроз., Пруж., Лельч., Ветк., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Н. сл-сць, Растаргуеў, Яшкін), *дабрáчы грыб* — Бых. (Яшкін), *дóбры дабрáк* — Добр. (Яшкін), *дабрáк* м. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, НЛГ, Мат. мін.-мал., Яшкін), *дóбрык* м. — Жлоб., Буда-Каш., Раг. (ЛАБНГ, ЖС, Станкевіч, Шаталава, Яшкін), *дабравíк* м. — Ветк. (Яшкін), *шчыранькі дóбрык* — Пруж. (Яшкін), *дóбры* прым. — Капыл., Буда-Каш. (Н. сл-сць, Яшкін), *праўдзівы грыб* — зах. з., Раг. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, Н. сл-сць, ЖС, Сл. Гродз., Ластоўскі, Сцяцко, Яшкін, Мат. апыт.), *праўдзівец* м. — Мядз., Брэсц., Малар., Кобр. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, Мат. мін.-мал., Яшкін), *праўдзівік* м. — Гарад., Ваўк., Зэльв., Слон., Бар., Лях., Капыл., Ганц., Раг. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Яшкін, Мат. апыт.), *праўдзýн* м. — Брэсц. (Яшкін), *праўдзяк* м. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *праўдзіўкі* мн. — Беластоц. р. (ЖС), *праўдзівы* прым. — Гродз. р., Івац. (ЛАБНГ, Яшкін, Мат. апыт.), *справядлівы грыб* — зах.-пал. г., Гродз. р., сл.-маз. г., Краснап. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Яшкін), *справядлівы* прым. — Пух., Бяроз., Пруж., Кобр., Стол. (ЛАБНГ, Н. сл-сць, Яшкін), *спрáведны* прым. — Пруж. (СПЗБ, Н. сл-сць, Яшкін), *шчыры грыб* — Паням. р., Буда-Каш., Бяроз., Пін., Нараўл., Беластоц. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ЖС, Верас,

Ластоўскі, Станкевіч, Шаталава, Яшкін), *ічыра́к* м. — Мядз. (СПЗБ), *ічыры* прым. — Гродз. р. (Мат. Гродз., Цыхун, Яшкін), *харо́шы грыб* — Жытк., Рэч., Ветк., Браг. (ЛАБНГ, Яшкін), *чы́сты грыб* — Шчуч., Дзярж., Брэсц., Малар., Стол., Жытк. (ЛАБНГ, Яшкін), *настая́шчы грыб* — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, Яшкін).

Баравік, які расце пад дубам: *дубо́вы грыб* — Пух., Стол. (СЦБ, НЛ, ЖС), *дубо́вы бараві́к* — Бых. (Яшкін), *дубаві́к* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *дубо́вік* м. — Лаг., Старадарож., Стол., Жытк. (СЦБ, Яшкін), *паддубо́вік* м. — Гарад., Круп., Слаўг., Жытк., Рэч. (Яшкін), *падду́бнік* м. — паўдн.-усх. з., Гродз., Маладз. (ЖС, Н. сл-сць, Янкова, Яшкін), *падду́бак* м. — Лельч. (Яшкін), *дубня́к* м. — Ветк. (Яшкін), *падбараві́к* м. — Капыл. (Яшкін), *дубро́ўны грыб* — Ельск. (Яшкін), *градо́вы грыб* — Стол. (ЖС, НЛ, Яшкін).

Баравік, які расце ў беразняку: *бараві́к бяро́завы* — Стаўб., Бых. (СЦБ, Яшкін), *бяро́завік* м. — Бар., Бабр. (ЛАБНГ, СЦБ, Н. сл-сць), *бярэ́завік* м. — Лельч. (ЖС), *падбяро́завы бараві́к* — Барыс., Круп. (Яшкін), *падбяро́завік* м. — Воран., Чэрык. (Яшкін), *бе́лы грыб* — Драг., Кобр., Гом. (Яшкін), *гаявы́ грыб* — Ельск. (Яшкін), *гаяві́к* м. — Уздз., Старадарож. (Н. сл-сць, Яшкін), *лесавы́ грыб*, *лугавы́ грыб* — Жытк. (Яшкін), *лагаві́к* м. — Бярэз. (Яшкін), *бе́лы бараві́к* — Бых. (Яшкін), *белагало́вік* м. — Старадарож. (Яшкін), *бяля́к* м. — Воран., Навагр. (Яшкін), *падбе́льнік* м. — Навагр. (Яшкін), *лазо́вік* м. — Гродз. (Яшкін), *лазаві́к* м. — Бых. (Яшкін), *грыб* м. — Лун. (Яшкін).

Баравік, які расце ў хвойніку: *чо́рны грыб* — Кобр., Драг. (ЖС, Яшкін), *чо́рны бараві́к* — Капыл. (Яшкін), *чорнагало́вы грыб* — Лельч. (Яшкін), *чорнагало́вік* м. — паўдн.-усх. з. (ТС, ЖС, Н. сл-сць, Янкоўскі, Янкова), *хваёвік* м. — Бар. (Н. сл-сць, Яшкін), *бараві́к* м. — Смал., Драг., Лельч. (Яшкін), *бараквí́к* м. — Капыл. (Яшкін), *бярвя́к* м. — Мядз. (Яшкін), *параcле́вы грыб* — Жытк. (ТС,

Яшкін), парасляві́ грыб — Жытк., Лельч., Ельск. (Яшкін), *парасе́льны грыб* — Саліг., Старадарож. (Яшкін), *парасляві́к* м. — Стол., Жытк., Лельч. (Яшкін), *парасле́вік* м., *параслёвік* м., *парасе́льнік* м. — Жытк. (ТС, Яшкін).

Баравік, які расце ў верасе: *верасаві́к* м. — Мядз., Маладз., Жытк. (СЦБ, Яшкін), *верасо́вік* м. — Барыс., Уздз., Жытк., Маз., Лельч., Рэч. (ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *верасо́вы грыб* — Лельч., Рэч. (Яшкін).

Баравік, які расце ў імху: *махаві́ грыб* — Драг., Пін. (ЖС), *махаві́к* м. — Кобр. (ЖС), *беламша́нік* м., *падымша́нік* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін).

Баравік, які расце на высокім месцы: *бараві́ грыб* — Круп., Старадарож., Ганц., Жытк., Лельч. (ЖС, Яшкін), *бараві́ баравік* — Барыс., Уздз., Старадарож., Мсцісл., Бых., Слаўг. (СЦБ, Яшкін), *гараві́ грыб* — Іван., Пін. (ЖС, Яшкін), *бараві́* прым. — Бых., Бабр. (Яшкін).

Баравік, які расце ў нізкім месцы: *нізаві́* (*нізаві́й*) *грыб* — Іван., Пін. (ЖС), *daліно́вы грыб* — Іван. (ЖС), *балаця́нік* м. — Уздз. (Н. сл-сць).

Баравік, які расце пры дарозе: *пу́тнік* м. — Ельск. (ЖС, Яшкін).

Веснавыя баравікі: *міко́льны грыб* — паўдн. р. (ЭСБМ, Яшкін), *міко́лін грыб* — Кам. (Яшкін), *міко́льнік* м. — сл.-маз. г., Слон., Капыл. (ЭСБМ, ТС, ЖС, Н. сл-сць, Мат. Гродз., Яшкін), *ніко́льнік* м. — Жытк. (ЭСБМ), *міко́льскі* прым. — Бяроз. (Яшкін), *ма́йскі грыб* — Чав., Кір., Карм., Жытк. (Яшкін), *маёвы грыб* — зах.-пал. г. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *маёвачка* ж. — Добр. (Яшкін), *вясня́ны грыб* — Бяроз. (Яшкін), *вясня́нка* ж. — Лун. (Яшкін), *трае́цкі грыб* — Стол. (ТС, Яшкін), *трае́чнік* м. — Лельч. (Яшкін).

Летнія баравікі: *расаві́к* м. — Бар., Беластоц. р. (ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *расава́льнік* м. — Лід., Навагр., Дзятл.

(СПЗБ, З нар. сл., Яшкін), *расава́ннік* м. — Навагр., Дзятл. (СПЗБ, З нар. сл., Яшкін), *красаві́к* м., *красавічо́к* м. памянш. — Гродз. р., Хойн. (СЦБ, ЭСБМ, Мат. мін.-мал., Мат. Гом., Мат. Гродз.), *каласаві́к* м. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., Вілен. р. (СПЗБ, СЦБ, ЖС, НЛГ, Н. сл-сць, Мат. Гом., Мат. Гродз., Яшкін), *каласо́вік* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *каласаўні́к* м. — Бабр. (Яшкін), *каласава́льнік* м. — Пух. (СЦБ), *плыву́н* м., *плывуне́ц* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *выплыва́ннік* м. — Маладз., Навагр., Стаўб., Дзятл. (ЭСБМ, З нар. сл., Яшкін), *выплыва́льнік* м. — Гродз., Лід., Дзятл., Капыл. (СПЗБ, Н. сл-сць, Яшкін), *высыпа́льны грыб*, *высыпа́льнік* м. — Капыл. (Н. сл-сць, Яшкін), *жні́ўнік* м. — Жытк., Маз. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *жы́тнік* м. — паўдн.-усх. з. (Н. сл-сць, Яшкін), *прасені́к* м. — Жытк. (ТС), *ушэ́сны грыб*, *пятро́віцкі грыб* — Стол. (Яшкін), *пятро́вачны грыб*, *пятро́ўка* ж. — Жытк. (Яшкін), *ю́р'евы грыб* — Драг. (Яшкін), *юр'ёвік* м. — Іван. (Яшкін).

Старыя баравікі: *квасаві́к* м. — Клецк., Стол. (ЭСБМ, ТС, Яшкін), *барычаві́к* м. — Стол., Жытк., Лоеў. (Янкова, Яшкін), *ба́бух* м. — Ушацк. (Яшкін), *пля́ха* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *пляха́н* м. — Мёр. (Яшкін), *шэ́пшаль* м. — Слуц. (Яшкін), *вы́севень* м., *сяву́н* м. — Бял. (Яшкін), *грыба́ціна* м. — Гл. (Яшкін), *ашлэ́пак* м., *махла́к* м., *грыба́ціна* м., *грыбе́нь* м., *лапаце́нь* м. — Слаўг. (Яшкін), *кісля́к* м., *махла́к* м., *псюк* м., *пясю́к* м., *пясля́к* м. — Хоц. (Станкевіч, Яшкін), *пясля́к* м., *пяслячы́на* м. — мясц. (Насовіч), *жаўця́к* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *шлапа́к* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *жаўтля́к* м. — Лельч. (ЖС).

Маладзенькія баравікі: *кашы́рны грыб*, *кашэ́рны грыб* — Стол. (Яшкін), *бе́лы грыб* — Петр., Лельч. (Яшкін), *мамара́пак* м. — Шчуч. (Яшкін), *падбараві́к* м. — Слаўг. (Яшкін).

Дробненькія баравічкі: *калупа́нец* м., *калупа́нчык* м. памянш. — Уздз. (Н. сл-сць), *калупа́нік* м. — Гл. (Янкоўскі).

Валуй

Ядомы пласцiнiсты грыб з шарападобнай увагнутай шапкай з бугрыста-рубчастым краем, завернутым або апушчаным унiз, пакрыты слiззю.

валу́й м. — агульн. (СПЗБ, ЖС, ЭСБМ, Мат. Гродз., Каспяровiч, Шатэрнiк, Дабравольскi, Бялькевiч, Насовiч, Станкевiч, Яшкiн), *вялу́й* м. — Уздз. (Яшкiн), *вало́вiк* м. — Чэрв., Уздз., Старадарож. (Н. сл-сць, Яшкiн), *малю́к* м. — Брэсц. (Яшкiн), *бычо́к* м. — Слуц. (Яшкiн), *сапля́к* (*сўпле́к*) м. — Драг. (ЖС, Яшкiн).

Ваўнянка

Ядомы пласцiнiсты грыб чырванавата-ружаватага колеру з пушыстым падагнутым краем шапкi.

ваўня́нка ж., *ваўня́начка* ж. памянш. — агульн., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, ЭПБ, Н. сл-сць, Мат. Гродз., Каспяровiч, Насовiч, Станкевiч, Растаргуеў, Яшкiн, Мат. апыт.), *ваўня́нка бе́лая* — Пруж. (Н. сл-сць), *ро́завая ваўня́нка* — Ушацк., Пруж. (Н. сл-сць, Яшкiн), *ваўне́нка* ж. — паўн. р., Чэрык., Лельч. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Яшкiн), *ваўнёнка* ж. — Лаг., Гом., Рэч. (Яшкiн), *ваўне́йка* ж. — Верхнядзв., Рас., Брасл., Паст. (ЛАБНГ), *ваўну́шка* ж. — Круп., Гродз., Шчуч., Валож., Лаг., Кiр., Раг., Кам., Брэсц., Лельч. (ЛАБНГ, ЖС, Цыхун, Яшкiн), *ваўну́ха* ж. — Слаўг. (Яшкiн), *ваўня́к* м. — Гродз., Маг., Калiнк. (ЛАБНГ, Яшкiн), *ваўня́нак* м. — Вiл. (СПЗБ, Яшкiн), *ваўля́нка* ж. — Дзярж. (Яшкiн), *гаўня́нка* ж. — Лёзн., Бярэз., Маг., Чэрык. (ЛАБНГ), *гамня́нка* ж. — Малар. (Яшкiн), *вавёнка* ж. — Гом. (Яшкiн), *во́ўнянка* ж. — паўд.-зах. д., зах.-пал. г., Гарад., Вiц., Кругл., Валож. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкiн), *во́ўняха* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкiн), *во́ўнях* м. — Драг., Кобр. (ЛАБНГ, Яшкiн), *во́ўнецiца* ж. — Ваўк. (Яшкiн), *во́ўнiк* м. — Гродз., Ваўк., Шкл. (ЛАБНГ, Яшкiн), *во́ўлянка* ж. — Салiг., Акц. (ЛАБНГ, Яшкiн), *во́ў-*

чанак м. — Кір. (Яшкін), *валнянка* ж. — спарадычна асн. мас. г. (ЛАБНГ, Яшкін), *валнейка* ж. — Глыб., Гарад., Уздз., Смален. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Н. сл-сць, Дабравольскі), *валушка* ж. — Краснап. (ЛАБНГ), *валнушка* ж. — спарадычна агульн., пераважна цэнтр. з. (ЛАБНГ, Н. сл-сць, Мат. Гродз., Мат. Гом., Яшкін), *валанянка* ж. — Ушацк. (Яшкін), *валнуха* ж. — Уздз., Слаўг. (Н. сл-сць, Яшкін), *валавянка* ж. — усх.-маг. р., Бар., Смал., Кам., Ветк. (ЛАБНГ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *валвеня* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *валвяк* м. — Кам. (Яшкін), *валавяк* м., *валаўяк* м. — Люб. (Яшкін), *валовік* м. — Смал., Чэрв., Івац., Петр. (ЛАБНГ, ЖС, СЦБ, Шатэрнік, Яшкін), *валмянік* м. — Чэрв. (Яшкін), *валойка* ж. — Валож., Рэч. (ЛАБНГ), *валуйка* ж. — Валож., Стаўб., Бабр. (Яшкін), *волянка* ж. — Акц. (ЛАБНГ), *волненка* ж. — Петр. (Яшкін), *валасянка* ж. — Лаг., Мін., Лельч., Лоеў. (СЦБ, Янкова, Яшкін), *валжанка* ж. — усх.- маг. р. (Яшкін), *карова* ж. — Нясв. (Яшкін), *кароўка* ж. — Ашм., Слуц., Гл., Стол., Жытк., Лельч., Нараўл. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. Гом., Яшкін), *каровенка* ж. — Лельч. (ЛАБНГ, Яшкін), *каровяха* ж. — Іван., Лун. (ЛАБНГ, Яшкін), *кабыленка* ж. — Лун., Петр. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Шаталава, Яшкін), *кабылёнка* ж. — Жаб. (ДСБ), *кабылы* мн. — Пол. (ЛАБНГ), *лось* м. — Бяроз., Іван. (ЛАБНГ, Яшкін), *лосеў грыб* — Стол. (ТС, Яшкін), *каза* ж. — Ельск. (ЛАБНГ, Яшкін), *баран* м. — Гродз. р., Уздз. (Н. сл-сць, ЭСБМ, Мат. Гродз., Яшкін), *малачай* м. — Лід., Зэльв., Малар. (Яшкін), *малачанік* м. — Краснап. (Яшкін), *малочнік* м. — Лун. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *малочніца* (*малошніца*) ж. — Маг. (ЛАБНГ), *мачонік* м. — Верхнядзв., Шарк., Пол. (ЛАБНГ), *мачонка* ж., *мачоначка* ж. памянш. — Рас., Глыб., Віл., Круп. (ЛАБНГ, Яшкін), *рыжкі* мн. — Пух., Пруж., Ельск. (ЛАБНГ), *дурны рыжык* — Малар. (Яшкін), *салдацкі рыжок* — Кобр. (Яшкін), *таварычы рыжок* — Ельск. (Яшкін), *падалежка* ж., *падалешнік* м. — Смал. (Яшкін).

Ваўнянка белая: *валвя́нка* ж. — усх.-маг. р. (Яшкін), *валве́нка* ж. — Хоц. (Яшкін), *бе́лая во́ўненка* — Пруж. (Яшкін), *бе́лая ваўня́нка* — Лаг., Слаўг. (Яшкін), *бе́лая валну́шка* — Слаўг. (Яшкін), *бяля́начка* ж. — Мядз. (Яшкін), *каро́ўка* ж. — Докш. (Яшкін), *сівы рыжык* — Леп. (Яшкін).

Вешанка вязавая

Вухападобны або круглаваты грыб няяркага колеру з мясістай часта слізкай шапкай.

мыша́к м. — Круп. (Яшкін), *дзіч* м., *ніччо́гі грыб* — Кам. (Яшкін), *во́ўчы грыб* — Мін., Кам. (Яшкін), *во́ўчы губя́к*, *глухі́ грыб* — Уздз. (Яшкін), *благі́ грыб* — Мін. (Яшкін).

Вешанка позняя: *дрэ́ўнае ву́шка* — Круп. (Яшкін).

Вясёлка

Грыб з выцягнутай белай ножкай, зверху прыкрытай ячэйкавай шапачкай; мае вельмі моцны пах.

вясёлка ж. — Слон., Уздз., Краснап. (ЭПБ, ЭСБМ, Яшкін, Мат. апыт.), *весялу́ха* ж. — Лоеў. (ЭСБМ, Мат. Гом.), *смярдзю́к* м. — Кругл., Слаўг. (ЖС, Яшкін), *смярдзе́нь* м. — Слаўг. (Яшкін), *смярдзя́чы грыб* — Івац., Лельч. (Яшкін), *смярдзю́чы грыб* — Старадарож., Бабр., Рэч. (Яшкін), *смярдзю́чы чо́ртам грыб* — Слаўг. (Яшкін), *ваню́чы грыб* — Тал., Быx., Ганц., Раг. (ЖС, Яшкін), *паху́чы грыб* — Быx., Клім., Рэч. (Яшкін), *ту́хлы грыб* — Добр., Карм. (Яшкін), *чо́ртаў грыб* — Быx., Рэч. (Яшкін), *чо́ртава яйцо́* — Краснап. (Бялькевіч).

Гнаявік

Неядомы грыб белага, шэрага або жаўтаватага колеру з яйцападобнай ці званочкавай шапкай.

Гнаявік шэры: *падбура́чнік* м. — Ушацк. (ЭПБ, ЖС).

Гнаявік белы: *гнаявíк лахмáты*, *навóзнік* м., *благýшка* ж. — Смал. (ЭПБ, Яшкін).

Гнаявік кастровы: *пажáрка* ж. — Нясв., Клім., Брэсц., Лельч. (Яшкін), *пажáрнік* м., *палявы́ грыб* — Чэрык. (Яшкін), *вóўчы грыб* — Леп., Мін. (Яшкін), *ваўчы́ны грыб*, *мышáк* м., *мышы́ны грыб* — Леп. (Яшкін), *благí грыб* — Мін. (Яшкін).

Грыбная капуста

Ядомы круглаваты моцна галінасты грыб з расшыранымі і пляскатымі канцавымі галінкамі ў акруглым зрастку.

гáрах м. — Кам. (ЖС, Яшкін), *гóрах* м. — Драг. (Яшкін), *óрэх* м., *кýрачка* ж. — Пруж. (Яшкін), *сядýн* м. — Смал. (Яшкін), *капýснік* м. — Лаг. (Яшкін), *грыбóвы цвет* — Петр. (ЖС, Яшкін), *грыбавы́ цвет* — Пін. (ЖС, Яшкін), *ласёў грыб* — Жытк. (Яшкін), *свінóе вýха* — Уздз. (Яшкін), *кóзья барóдка* — Беластоц. р. (ЖС).

Грузд

Ядомы пласціністы грыб з шырокай увагнутай шапачкай на кароткай тоўстай ножцы.

грузд м., *грýздзік* м. памянш. — агульн. (ЭСБМ, ЭПБ, ЖС, Бялькевіч, Дабравольскі, Станкевіч, Яшкін), *груздзявíк* м. — Стол. (Яшкін), *грýздзелек* м., *груздзялёк* м., *груздзéлька* ж., *бéлы груздзéль* — Слаўг. (Яшкін), *грузды́* мн. — Віц., Дзятл., Латгал. р., Смален. р. (СПЗБ, Станкевіч, Дабравольскі), *груздзь* м. — усх.-маг. р., Круп., Стаўб., Уздз., Брэсц., Кам., Гом. (ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *грýздзі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *груздзí* мн. — Паст. (СПЗБ), *грýздзе* н., *падгрýздзе* н. — Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін), *груз* м., *бéлы груз*, *сівы груз* — Лун. (ЖС, Яшкін), *грузь* м. — Лельч. (Яшкін), *груздж* м. — Чэрык. (Яшкін), *грудз* м. — Леп. (Мат. апыт.), *глузды́* мн. — Жытк. (ТС), *падгрóб* м., *падгрóбнічак* м. памянш. — паўн. р., Маладз., Пух., Смален. р. (СПЗБ, ЭСБМ, СЦБ, Дабравольскі, Яшкін), *падгрóбак* м. —

Маг. (Яшкін), *падгро́бы* мн. — Брасл., Мёр. (СПЗБ, ЖНС), *падгрэ́бніцы* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *падагро́бы* мн. — Гарад. (НЛ, Яшкін), *падро́б* м. — Глыб. (Яшкін), *паду́грэб* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *бе́лы падгро́б* — Мёр. (Яшкін), *хрушч* м., *хрушчы́* мн. — цэнтр. з., Смарг., Віл., Карэл., Бабр., Слаўг., Драг., Іван., Жытк., Петр., Карм., Гом., Добр. (СПЗБ, ЖС, Варлыга, Яшкін), *хрушча́нка* ж. — Шкл. (Яшкін), *храшч* м., *храшчы́* мн. — Дзярж., Жытк., Лельч., Беластоц. р. (СПЗБ, Яшкін), *храшчэ́ль* м. — Слон. (ЖС, Яшкін), *бе́лы храшч* — Ваўк. (Яшкін), *хрошч* м. — Маладз. (Яшкін), *храст* м. — Нясв. (Яшкін), *хруст* м. — Пол. (Яшкін), *хрусты́* мн. — Астр. (СПЗБ), *храслы́* мн. — Зэльв. (Сцяцко), *храпчы́* мн. — Гродз. (Сл. Гродз.), *сві́ні* мн. — Тал., Пруж., Драг. (ДСБ, ЖС), *скрыпу́н* м. — Ушацк. (Яшкін), *скрыпі́ца* ж. — Чэрв. (СПЗБ, Яшкін), *скры́пацень* м. — Тал. (ЖС), *лаша́к* м. — Валож., Лун. (ЭСБМ, Шаталава, Яшкін), *лашаві́к* м. — Стол. (Яшкін), *лашу́к* м. — Кір., Лун. (Яшкін), *кабы́лка* ж. — Стаўб., Пух. (СЦБ), *гарча́к* м. — Хоц., Малар., Жытк. (ДСБ, Яшкін), *гарка́ч* м. — Бярэз. (Яшкін), *падарэ́шніца* ж. — Рэч. (Мат. Гом.), *падарэ́шак* м., *бе́лы падарэ́шак* — Тал. (Яшкін), *падсасно́ўка* ж. — Барыс., Уздз. (СЦБ, Н. сл-сць), *то́ўсцік* м. — Ельск. (Яшкін), *таўсту́хі* мн. — усх.-пал. р. (Мат. Гом.), *таўсту́шкі* мн. памянш. — Жлоб. (Мат. Гом.), *таўсту́шкі* мн. памянш. — Гом. (Мат. Гом.), *путні́к* м. — Жытк. (Яшкін), *валу́й* м. — Маладз. (Яшкін), *бе́лы вало́вік* — Смал. (Яшкін), *мачо́нік* м. — Ушацк. (Яшкін), *мачо́нка* ж. — Лаг. (ЖС), *бяля́к* м. — паўн.-зах. з., Хоц., Жытк., Лельч., Ельск. (СПЗБ, ЖС, Мат. Гом., Яшкін), *бялу́н* м. — Дзярж., Мін., Чэрв. (СПЗБ, Яшкін), *белаві́к* м. — Дзярж. (Яшкін), *бяля́й* м., *падбе́л* м. — Тал. (Яшкін), *бяля́нка* ж. — паўн.-усх. д., Калінк. (Мат. Гом., Яшкін), *беляні́ца* ж., *беляні́чка* ж. памянш. — Маладз. (Яшкін), *бі́ла свіня́* — Кобр. (ЖС), *малача́й* м. — сярэд.-бел. г., Гродз., Драг., Лельч. (ЭПБ, ЭСБМ, ЖС, Н. сл-сць, Мат. Гом., Сцяцко, Цыхун, Яшкін), *малача́йка* м. — Кобр. (ЖС, Яшкін), *малача́к* м. — Зэльв. (Яшкін), *мало́чнік* м. — Ушацк., Гродз., Уздз., Старадарож., Пруж., Маз. (ЭСБМ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *падмало́чнік* м. — Смал. (Яшкін), *каро́ва*

ж. — Нясв. (Яшкін), *каро́ўка* ж., *каро́вы* мн. — Жытк. (ТС, Яшкін), *галу́б* м. — Круп., Чэрв., Бял. (Яшкін), *галубо́к* м. — Дзярж., Мін., Кобр. (ЖС, Яшкін), *галубе́ц* м. — Ушацк., Маг. (Яшкін), *галу́бка* ж. — Беластоц. р. (ЖС), *галубы́* мн. — Леп., Круп., Чэрв. (СПЗБ, Мат. апыт.), *чарну́ха* ж. — Смал., Нясв., Уздз. (Яшкін), *чарну́шка* ж. — Глыб., Круп. (Яшкін), *чо́рны грузд* — Мёр., Пух. (Яшкін), *чо́рная свіння́* — Тал., Кобр. (ЖС, Яшкін).

Грузд белы: *галубо́к* м. — Драг. (Яшкін), *каро́ўка* ж. — Чав., Кам. (Яшкін), *сілачча́к* м — Мсцісл. (Бялькевіч).

Грузд дубовы: *крэ́мавы падгро́б* — Тал. (Яшкін), *мала-ча́йка* ж. — Бых. (Яшкін).

Грузд жоўты: *паддубніца* ж. — Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін), *хрушч* м. — Бабр., Жытк. (Яшкін), *жаўтава́ты грузд* — Паст. (Яшкін).

Грузд чорны: *капіта́н* м. — Лоеў. (Мат. Гом.), *альхо́ўка* — Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін), *альхо́вец* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *мачо́нік* м. — Верхнядзв., Брасл., Шарк., Пол. (Яшкін), *падмо́чнік* м. — Нараўл. (Яшкін), *мачо́нка* ж. — Мёр., Пол., Глыб., Віл. (Яшкін), *кабы́лкі* мн. — Уздз. (ЭСБМ), *салёнік* м. — Лёзн., Круп. (Яшкін), *саля́нка* м. — Глыб. (Яшкін), *салані́нка* ж. — Ушацк. (Яшкін), *падале́шка* ж. — Тал. (Яшкін), *мару́шка* ж. — Віц. (Яшкін), *хрушч* м. — Карм. (Яшкін).

Губа

Тоўсты, у форме капыта ці нараста грыб, які паразітуе на дрэвах.

губа́ ж., *губачо́к* м. памянш. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, ДСБ, ЖС, ЭСБМ, Мат. Гродз., Варлыга, Янкова, Ластоўскі, Яшкін, Мат. апыт.), *гу́ба* ж. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, ЭСБМ, Янкоўскі, Мат. апыт.), *гу́бка* ж. — агульн., акрамя цэнтр. з., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ЖС, Мат. Гродз., Мат. Гом., Янкова), *гу́бкі* мн. —

Кам., Кобр., Пін. (ЖС), *гу́біца* ж. — Віц. (ЛАБНГ), *гу́біна* ж. — Віц., Навагр., Дзятл., Карэл. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Шаталава), *губя́к* м. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ЖС, Мат. Гом., Яшкін), *губя́ка* ж. — Лун., Жытк. (ТС, ЖС), *скрыпе́ль* м., *скры́пель* м., *скры́пень* м. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, ТС, Яшкін), *скрыпе́нь* м. — зах.-пал. г., Барыс., Слаўг., Добр. (ЛАБНГ, АЛА), *скры́пнік* м. — Быx., Слаўг. (Яшкін), *скрыль* м. — Жытк. (ТС), *гару́н* м. — паўн.-зах. з., Пол. (ЛАБНГ, АЛА, ЭСБМ, СПЗБ, НС, Шаталава, Яшкін), *го́ран* м. — Рас. (ЛАБНГ), *лу́па* ж. — Паст. (ЭСБМ, ЖС), *кура́шка* ж. — Касц., Чач., Гом. (ЛАБНГ, АЛА, ЭСБМ, ЖС, Мат. Гом.), *ума́шка* ж. — усх.-маг. р. (ЭСБМ, Бялькевіч, Яшкін), *бума́к* м. *му́мка* ж., *ума́к* м., *ума́ка* ж., *мамке́ль* м., *гума́к* м. — усх.-маг. р. (ЛАБНГ, Яшкін), *гу́ма* ж. — Смарг. (Шаталава), *го́рах* м. — Пруж., Драг. (ЛАБНГ, Яшкін), *о́рэх* м. — Пруж. (ЛАБНГ, Яшкін), *трут* м. (на алешыне) — Гарад. (ЛАБНГ), *трутаві́к* м. — Клім., Раг., Ветк. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. Гом.), *баро́даўка* ж. — Пух. (СЦБ), *жа́гва* ж. — Брэсц., Бяроз., Жытк., Лельч. (ЛАБНГ, АЛА, ЭСБМ, Шаталава), *жэ́гва* ж. — Чэрык. (ЛАБНГ), *жа́квіна* ж. — Лун. (ЛАБНГ), *цэль* ж. — Стол., Лельч. (ТС, ЖС), *цэр* м. — Віл., Лаг., Бярэз., Чач., Бяроз. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом., Варлыга), *цэ́ра* ж. — Навагр., Чэрв., Уздз. (ЛАБНГ, З нар. сл.), *чэр* м. — Беластоц. р. (СПЗБ, ЖС), *цыр* м. — Зэльв., Лях., Старадарож., Івац., Лельч., Ельск. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, НЛ, Сцяцко), *цмін* м. — Рас. (Шаталава), *уя́па* ж. — Ельск. (Мат. Гом.), *бяро́заўка* ж. — Лоеў. (Янкова), *бяро́завая ча́га* — Рэч. (ЛАБНГ), *блі́ца* ж., *трут* м., *жа́гра* ж., *жа́гар* м. — мясц. (Ластоўскі), *ха́хвіна* ж. — Лун. (Шаталава), *падстсовольнік* м. — Гродз. (Сл. Гродз.), *камылга́* ж. — Малар. (ДСБ), *ча́да* ж., *на́расць* ж., *наро́сты* мн., *грып* м. — Слон. (Мат. апыт.), *ча́га* ж. — Верхнядзв., Слон., Гом. (ЭПБ, СПЗБ, ЖС, Мат. апыт.), *ча́бка* ж. — Воран. (Сцяшковіч), *грыба* ж. — мясц. (Станкевіч), *грыбы́* мн. — Астр. (ЛАБНГ), *ву́ха* ж. — Бярэз., Барыс., Саліг. (Яшкін).

Грыб на асіне: *ба́бскі клятбён, ба́бская кля́тба* — усх.-маг. р. (ЭСБМ, Бялькевіч).

Дубовік, гл. **Каштанавік.**

Жоўцевы грыб

Неядомы бураваты або буры грыб з падушкападобна-пукатай, гладкай, сухой шапкай.

дуля́к м., *удуля́к* м., *гарча́к* м. — Драг. (ЖС, Яшкін), *го́ркі грыб* — зах.-пал. г. (ЖС, Яшкін), *дубаві́к* м., *палявік го́ркі* — Уздз. (Яшкін), *палявы́ грыб* — Тал., Петр. (ЖС, Яшкін), *палёвы́ грыб* — Стол. (Яшкін), *паляны́ грыб* — Івац. (Яшкін), *падальхо́вік* м. — Леп. (Яшкін), *альхо́вы грыб* — Івац. (ЖС), *пад'яло́вік* м. — Круп., Чэрв. (Яшкін), *пад'яле́нец* м. — Круп. (Яшкін), *ваўча́нак* м. — Кір. (Яшкін), *шата́н* м., *шатаны́* мн. — Беластоц. р. (ЖС).

Зялёнка

Ядомы пласцністы грыб з зялёнай ці зеленавата-бурай шапкай.

зялёнка ж., *зялёнкі* мн. — агульн. (ЭПБ, СПЗБ, ГЧ, Н. сл-сць, Шатэрнік, Янкова, Яшкін, Мат. апыт.), *пазялёнка* ж. — Уздз. (Яшкін), *по́зеленка* ж. — Старадарож. (Яшкін), *зяля́нка* ж., *зяля́нкі* мн. — Смарг., Воран., Бераст. (СПЗБ, Яшкін), *зялёніца* ж. — Пін. (Яшкін), *зеляні́ца* ж., *зеляні́цы* мн. — зах. з., акрамя Віцебшчыны, Лельч. (СПЗБ, ЖС, НЛ, ДСБ, СЦБ, Сл. Гродз., Мат. Гом., Сцяцко, Яшкін, Мат. апыт.), *зеляні́чкі* мн. — Навагр. (Мат. апыт.), *заланіца* ж. — Івац., Пруж., Стол. (ДСБ, Яшкін), *жалуніца* ж., *жалуні́чка* ж. памянш.— Лун., Стол., Жытк. (Яшкін), *жалудні́ца* ж. — Ельск. (Яшкін), *зеляну́ха* ж., *зеляну́хі* мн., *зеляну́шкі* мн. памянш. — Гродз., Маст., Слон., Бар., Івац., Маладз., Уздз. (СПЗБ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін, Мат. апыт.), *зеляну́шка* ж. — Раг. (Мат. Гом.), *зеляпу́ха* ж. — Уздз. (Н. сл-сць), *зеля́нькі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *зелянкі́* мн. — Кам. (ЖС), *зеленякі́* мн. —

Шчуч. (Сл. Гродз.), *злаянка* ж., *злаяначка* ж. памянш. — Круп., Бярэз. (Яшкін), *зялёны* прым. — Пух. (Яшкін), *пясча́нка* ж., *пясча́ніца* ж. — Ушацк., Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *пясча́лка* ж. — Докш., Віл., Лаг., Барыс. (Яшкін), *пішча́лка* ж. — Докш., Барыс., Вілен. р. (СПЗБ, Н. сл-сць), *пішчо́лка* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *пясчо́лка* ж. — Ушацк. (Яшкін), *кура́* ж. — Чач. (Мат. Гом.), *ку́рка* ж., *ку́ркі* мн. — Чач., Ветк. (ГЧ, Мат. Гом.), *ку́рачка* ж. — Гом. р., Ваўк., Касц., Слаўг., Карм. (ЖС, ЭСБМ, Мат. Гом., Яшкін), *жаўту́ха* ж., *жаўту́шка* ж. памянш. — Бых., Жлоб., Гом. (ЭСБМ, Мат. Гом., Яшкін), *жаўтабру́шка* ж. — Добр. (Яшкін), *брася́нка* ж., *брася́нкі* мн. — Верхнядзв. (СПЗБ, НС), *прася́нкі* мн. — Беш. (НС), *падлі́пка* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *салаўя́нка* ж. — Шкл. (Яшкін).

Зялёнка фальшывая: *во́ўчы грыб* — Асіп., Кам. (Яшкін), *ваўчы́ны грыб*, *ваўко́вы грыб* — Докш. (Яшкін), *пага́ны грыб*, *нічо́гі грыб* — Кам. (Яшкін).

Каўпак кольчаты

Ядомы пласцілісты грыб светла-жаўтавата-буравататага колеру з паўшарападобнай вялікай плоска-пукатай шапкай на высокай ножцы.

ку́ра ж., *ку́рачка* ж. памянш., *ку́ры* мн., *ку́рачкі* мн. памянш. — паўдн.-усх. з., Чэрв. р., Гродз. р., Пруж. (СПЗБ, СЦБ, Мат. Гродз., Яшкін, Мат. апыт.), *ку́рка* ж. — Віл., Капыл., Бял., Карм., Ветк. (Яшкін), *палуку́рка* ж., *падуку́рка* ж. — Карм. (Яшкін), *куры́ца* ж. — Докш. (Яшкін), *балаця́нка* ж. — Лоеў. (Мат. Гом., Яшкін), *падбалаця́нка* ж. — Мядз., Пух., Светлагор., Калінк. (СЦБ, Мат. Гом., Яшкін), *падбало́ценка* ж. — Лаг., Мін. (Яшкін), *пры́балатка* ж. — Карм., Маз. (ЖС), *прыбало́туха* ж. — Жытк., Калінк. (ТС, Яшкін), *пры́балатуха* ж. — зах.-пал. г. (ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *прэ́балатуха* ж. — Драг. (ЖС), *панчо́ха* ж., *панчо́шка* ж. памянш. — Дзятл., Мін., Бяроз., Дзярж., Уздз., Люб., Кам., Ельск. (Н. сл-сць, Мат. Гом., Яшкін),

калóша ж., *калóшы* мн. — Навагр., Стаўб., Карэл. (Н. сл-сць, Яшкін), *казляк* м., *бéлы казляк*, *плюха* ж. — Пін. (ЖС, Яшкін), *шарафаён* м. — Кобр. (ЖС, Яшкін), *шапірка* ж. — Смал. (Яшкін), *пліска* ж. — Мін. (Яшкін), *стажóк* м. — Дзярж. (Яшкін), *жаўтарыбýшка* ж. — Чэрык. (Яшкін), *чубáрык* м. — Асіп. (Яшкін), *выскакáнец* м., *халанýха* ж., *тýрак* м. — Кам. (ЖС, Яшкін).

Каштанавік, дубовік

Ядомы грыб з амаль гладкай, карычнявата-бураватай ці каштанавай шапкай.

дубóвік м. — Старадарож., Стол., Жытк. (ЭПБ, ТС, Яшкін), *дубавíк* м. — Валож. (Яшкін), *паддýбнік* м. — паўн.-зах. з., паўдн.-усх. з. (СПЗБ, СЦБ, Мат. Гродз., Мат. Гом., Цыхун, Яшкін, Мат. апыт.), *паддýбавік* м. — Паст., Мядз., Віл., Круп. (СЦБ, Яшкін), *паддубóвік* м. — Стаўб. (Яшкін), *паддубянка* ж. — Маладз. (СЦБ), *сіняк* м. — Навагр., Ваўк., Зэльв., Асіп., Кобр., Драг. (Яшкін), *палявíк* м. — Хоц., Ветк., Добр., Рэч., Нараўл. (Яшкін), *палявы́ грыб* — Бабр., Стол., Карм., Лельч. (Яшкін), *палявы́ грыбóк* — Бярэз. (Яшкін), *палявы́ баравíк* — Круп. (Яшкін), *дзікі палявы́ грыб* — Стол. (Яшкін), *кóнскі грыб* — Старадарож., Лун. (Яшкін), *падгры́б каштáнавы* — Жытк. (Яшкін), *палёвік салóдкі* — Уздз., Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін).

Лісічка

Ядомы пласціністы грыб жоўтага колеру.

лісíчка ж., *лісíчкі* мн. — агульн. (СПЗБ, ТС, ЭПБ, ЖС, Н. сл-сць, Каспяровіч, Станкевіч, Янкова, Яшкін, Мат. апыт.), *лісíчка-плісíчка* — Слаўг. (Яшкін), *лісíцка* ж. — паўн. р., паўднёвы ўсход Мін. р., Гродз., Ганц., Стол., Вілен. р., Латгал. р. (СПЗБ, ТС, Яшкін), *лісíца* ж., *лісíцы* мн. — агульн. (СПЗБ, ТС, ТСБМ, ЭСБМ, ЖС, Н. сл-сць, 3 нар. сл., Мат. Гом., Мат. Гродз., Бялькевіч, Каспяровіч,

Шатэрнік, Сцяцко, Янкоўскі, Яшкін, Мат. апыт.), *ліска* ж., *ліскі* мн. — Мёр., Лёзн., Уздз., Раг., Малар., Пруж., Светлагор., Беластоц. р. (СПЗБ, ЖС, ЭСБМ, Н. сл-сць, Мат. Гом., Каспяровіч, Яшкін), *ліска-пліска* — Слаўг. (Яшкін), *лісянка* ж., *лісянкі* мн. — Калінк., Рэч., Добр. (СПЗБ, ЭСБМ, Мат. Гом., Яшкін), *лісічанка* ж. — Лун., Жытк. (ЖС, Яшкін), *лісіча́нка* ж. — Старадарож., Стол. (ТС, Яшкін), *лісічык* м. — Шчуч. (З нар. сл.), *лісма́чкі* мн. — Нараўл. (ЭСБМ, Мат. Гом.), *смаля́нка* ж., *смаля́начка* ж. памянш. — Лун., Стол. (ТС, ДСБ, Яшкін), *смало́вік* м., *смалю́га* ж. — Стол. (ТС, Яшкін), *пліска* ж. — зах.-пал. г., Беластоц. р. (СПЗБ, ЖС, Яшкін), *пліскі* мн. — Кам., Жаб., Кобр. (ДСБ, ЖС), *плісіца* ж. — Раг. (Яшкін), *плісічык* м., *плісічка* ж. — Ветк. (Яшкін), *ляпёшка* ж. — Воран. (СПЗБ, ЭСБМ), *ля́пушкі* мн. — Гродз. р. (ЭСБМ, Мат. Гродз.), *раду́шка* ж. — Астр., Воран., Іўеў. (СПЗБ, Сцяшковіч), *мару́шкі* мн. — Віл. (СПЗБ, ЭСБМ), *жаўту́шка* ж. — Кам., Бярэз. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *жо́ўцікі* мн. — Стол. (ТС, Яшкін), *сасня́к* м. — Пол. (Яшкін), *сасня́нкі* мн. — Беш. (НС, Яшкін), *падсасо́нка* ж. — Кліч. (Яшкін).

Макруха

Ядомы буйны або сярэдніх памераў грыб, шапка якога звязана з ножкай слізіста-павуцінным прыватным пакрывалам, ад якога на ножцы застаецца слізістае кальцо.

макру́ха ж., *макру́шка* ж. памянш., *макру́хі* мн. — Уздз., Калінк. (ЭСБМ, Н. сл-сць, Мат. Гом., Яшкін), *сліма́к* м. — Мін. (Яшкін).

Малачай

Ядомы пласціністы грыб з пукатай, потым лейкападобнай шапкай, завернутым уніз або апушчаным краем.

малачáй м. — паўдн.-усх. з. (ЭПБ, Мат. Гом.), *малачня́к* м. — Хойн., Лоеў., Браг. (Мат. Гом.), *маладча́к* м. — Буда-Каш., Гом., Рэч. (Мат. Гом.), *маладча́й* м., *малака́н* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *малайча́к* м. — Калінк. (Мат. Гом.), *мало́чнік* м. — Ушацк. (Яшкін), *малача́нка* ж. — Рэч. (Мат. Гом.), *гарча́к* м. — Клім., Краснап., Жытк. (Яшкін), *гарка́ч* м. — Бярэз., Мсцісл. (Яшкін), *гарку́ш* м. — Маг. р. (Насовіч, Яшкін), *гарку́ша* ж. — Мін. р., Маг. р., Калінк. (Мат. Гом., Яшкін), *каро́ва* ж. — Кам. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *каро́ўка* ж. — Паст. (ЖС, ЭСБМ), *каро́вяха* ж. — Драг., Іван. (ЖС, Яшкін), *каро́ўнік* м., *ру́дачка* ж., *руды́* прым. — Ушацк. (ЖС, Яшкін), *благу́шка* ж. — Маг. (Бялькевіч, Насовіч), *бяля́нка* ж. — Лёзн. (Каспяровіч, Насовіч), *паддýбка* ж. — Лельч. (Яшкін), *паддубя́нка* ж. — Мсцісл. (Яшкін), *паддубнічо́к* м. — Клім. (Яшкін), *рудзя́к* м. — Лаг. (Яшкін).

Масляк

Ядомы губчасты грыб з жоўта-карычневай шапкай, пакрытай сліззю.

масля́к м., *маслячо́к* м. памянш., *маслякí* мн. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Н. сл-сць, ГЧ, ЭПБ, Шатэрнік, Станкевіч, Растаргуеў, Янкоўскі, Яшкін, Мат. апыт.), *маслю́к* м., *маслюкí* мн. — паўд.-зах. д., сярэд.-бел. г., Мёр., Леп., Кам., Брэсц., Беластоц. р. (СПЗБ, ТС, ЖС, ГЧ, Сл. Гродз., СЦБ, НЛГ, Янкова, Цыхун, Яшкін, Мат. апыт.), *маслю́ка* ж. — Кам., Брэсц. (ЛАБНГ, ЖС), *масле́к* м. — Драг. (ЖС, ЭСБМ), *масле́нік* м. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СЦБ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., Янкова, Яшкін), *маслёнак* м. — Віц., Дубр., Мін., Рэч. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Яшкін), *масля́н* м. — Барыс. (СЦБ, Н. сл-сць), *масля́нік* м. — Беш., Гродз., Гом. (ЛАБНГ, Яшкін), *масля́нка* ж. — Сен., Бял., Шкл., Мсцісл., Чэрык. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Яшкін), *масля́й* м. — Гл. (Яшкін), *масля́т* м. — Стаўб., Гом. (ЖС), *масля́ты* мн. — Паст., Тал., Навагр., Касц. (ЖС,

Мат. апыт.), *лупяк* м., *лупякі* мн. — Мёр., Лід., Навагр., Дзятл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Яшкін), *лупяч* м., *лупічок* м. памянш. — Навагр., Свісл. (СПЗБ, Мат. апыт.), *лупякі* мн., *лупячкі* мн. памянш. — Навагр., Дзятл., Свісл. (СПЗБ, ЭСБМ, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *лупплякі* мн. — Дзятл. (СПЗБ, ЭСБМ), *лупенік* м., *лупенікі* мн. — Шчуч., Лід., Навагр., Бар. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, Сл. Гродз., Яшкін), *лупіннік* м., *лупленік* м. — Іўеў. (ЛАБНГ, Яшкін), *люпенік* м. — Гродз. (Яшкін), *ліпняк* м. — Маст. (Сл. Гродз., ЭСБМ), *казёл* м., *козлік* м. памянш., *казельчык* м. памянш. — паўн.-усх. д., усх.-маг. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СЦБ, ЖС, Мат. мін.-мал., Насовіч, Дабравольскі, Станкевіч, Шаталава, Юрчанка, Яшкін, Мат. апыт.), *казлы* мн. — Круп., Гом. (СПЗБ, Мат. Гом.), *казелька* ж. — Сен., Арш., Кругл. (ЛАБНГ, Яшкін), *казак* м. — усх.-маг. р., Ваўк. (ЭСБМ, Бялькевіч, Сцяшковіч), *казяк* м. — паўн.-зах. з., Гарад., Пруж. (ЛАБНГ, СЦБ, Мат. Гродз., Яшкін), *казякі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *казялок* м. — Мёр., Пол., Гарад., Ушацк., Віц., Лёзн. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Яшкін), *казляк* м., *казлякі* мн. — паўн.-зах. з., Латгал. р., зах.-бран. р., Петр., Лельч. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, ЖС, Н. сл-сць, Мат. Гродз., Шаталава, Яшкін), *казля* н. — Вілен. р. (СПЗБ), *просты казлячок* — Стол. (Яшкін), *казлят* м., *казляты* мн. — Стаўб. (ЖС), *казлюк* м. — зах.-бран. р. (ЖС), *слімак* м. — Шчуч. (ЛАБНГ), *слізух* м. — Навагр., Хоц. (Мат. Гродз., Яшкін), *слізуха* ж. — Дзярж., Петр., Добр., Лельч., Ельск. (Мат. Гом., Яшкін), *слюзянка* ж. — Калінк. (Мат. Гом.), *смаркач* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *грыбенікі* мн. — Браг. (Мат. Гом.).

Махавік

Ядомы губчасты грыб з падушкападобна-пукатай жоўта-бурай шапачкай.

махавік м., *махавічок* м. памянш. — агульн. (ЭСБМ, СПЗБ, ТС, Н. сл-сць, ЖС, Мат. Гродз., Каспяровіч, Ша-

тэрнік, Бялькевіч, Шаталава, Яшкін), *махавікі* мн. — Віц., Слон., Браг. (ГЧ, Станкевіч, Мат. апыт.), *мухо́вік* м., *махавы́ грыб* — Слон. (Мат. апыт.), *мухо́вікі* мн. — Бар. (СПЗБ, ЭСБМ), *амхаві́к* м. — Гарад., Смален. р. (Дабравольскі, Яшкін), *імхавік* м. — Слуц. (Яшкін), *мхо́вік* м. — Слон. (Мат. апыт.), *імхо́вік* м. — Ганц. (СПЗБ, Яшкін), *махо́нік* м. — Лун., Пін. (ЭСБМ, Яшкін), *махо́тка* ж. — Лун. (Шаталава), *махня́ўка* ж. — Лях., Брэсц. (ДСБ, Яшкін), *мшар* м., *мша́рык* м. памянш., *імша́р* м., *мі́шар* м., *міша́рык* м. памянш. — Пруж., Бяроз., Стол. (ЖС, НЛ, Н. сл-сць, ЭСБМ, Яшкін), *маша́рнік* м. — паўн. р., Латгал. р., Капыл. (СПЗБ, Н. сл-сць, Яшкін), *машарні́к* м. — паўн.-зах. з., Беш., Капыл., Стол. (ТС, НС, НЛ, ЭСБМ, Яшкін, Мат. апыт.), *імша́рнік* м. — Леп., Стол. (ЖС, НЛ, ЭСБМ, Яшкін), *імша́нік* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *імшэ́нік* м., *амшэ́нік* м., *мушэ́нік* м. — Пух., Слуц., Старадарож., Гл. (Яшкін), *машарэ́нік* м. — Саліг., Жытк. (Яшкін), *падмо́шнік* м. — Лях. (Яшкін), *падо́мшнік* м. — Пін. (ЖС, Яшкін), *рашацю́к* м. — Лельч. (НЛ, Мат. Гом.), *рашо́тнік* м. — Петр., Калінк. (Мат. Гом.), *рашо́цік* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *рашэ́тнік* м. — Буда-Каш., Жытк. (Мат. Гом.), *рашэ́туха* ж. — Пін. (Шаталава), *падрашэ́тнік* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *падрашэ́тавік* м. — Слон. (ЖНС), *падрашо́тнічак* м. — Лаг. (СЦБ), *сіня́к* м. — зах.-пал. г., Дзятл., Слон., Беластоц. р. (СПЗБ, Мат. апыт.), *сіню́х* м., *сіню́шнік* м. — Уздз. (Яшкін), *жаўця́к* м. — Уздз., Кам., Драг. (ЖС, ЭСБМ, Н. сл-сць), *багню́к* м., *багнючо́к* м. памянш. — Пруж., Брэсц., Малар., Беластоц. р. (СПЗБ, ДСБ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *баго́льнік* м. — Старадарож. (Яшкін), *сітаві́к* м., *сітаві́чак* м. памянш. — Брасл., Ушацк., Гом. (Яшкін), *сі́тнік* м. — Слаўг., Рэч. (Яшкін), *падсі́тнік* м. — Пол. (Яшкін), *сіта́рык* м. — Шчуч. (Яшкін), *каза́* ж., *ко́зачка* ж. памянш. — Маз., Браг. (3 нар. сл., Яшкін), *казля́к* м. — Петр., Маз., Браг. (ЖС, Яшкін), *савя́к* м. — Маст. (ЖС, Яшкін), *шы́цік* м. — Віл. (СПЗБ), *крапя́г* м. — Стаўб., Карэл. (ЭСБМ, СЦБ, Сл. Гродз.), *баргчаві́к* м. — мясц.

(НЛГ), *саснавік* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *падліпавік* м. — Круп. (СПЗБ, Яшкін), *падарэшнік* м. — Ветк., зах.-бран. р. (ЖС, Яшкін).

Махавік зялёны: *махавік* м. — Лаг., Гл., Петр., Гом., Ветк. (ЖС, Яшкін), *мшар* м., *мшáрык* м., *імшáр* м., *мшáрык* м. — Пін. (ЭСБМ, ЖС), *мшáнік* м. — Уздз. (ЭСБМ, Н. сл-сць, Яшкін), *машарнік* м. — Лун. (ЭСБМ, ЖС), *машáрнік* м. — Брасл., Верхнядзв., Шчуч. (Яшкін), *сіняк* м. — Маст., Кам., Кобр., Іван. (ЖС, Яшкін), *сінюх* м., *сінюшнік* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *жаўцяк* м. — Драг. (ЖС), *чашчавік* м. — Лаг. (ЖС, Яшкін), *мухляк* м. — Драг. (ЖС), *палёвік* м. — Лун. (Яшкін), *палявік* м. — Кругл., Драг., Лун. (ЖС, Яшкін), *палявы́ грыб* — зах.-пал. г., а таксама Клім. (ЖС, Яшкін), *паляны́ грыб* — Пін., Стол. (ЖС, Яшкін), *зáяц* м. — Слон. (ЖНС), *зáячы баравік* — Паст., Лаг., Слуц., Чэрык., Іван. (ЖС, Яшкін), *зáячы грыб* — Кам., Іван., Беластоц. р. (ЖС, Яшкін), *зáйцаў баравік* — Пол., Лаг., Барыс. (СЦБ, Яшкін), *зáйчы грыб* — Кам., Іван. (Яшкін), *мукляк* м. — Драг. (Яшкін), *рашэ́тнік* м. — Смал. (Яшкін), *махéцька* ж., *рашэ́цька* ж. — Кір. (Яшкін), *падгры́бак* м. — Беластоц. р. (ЖС).

Махавік чырвоны: *зáячае вýшка* — Пух., Краснап. (Яшкін), *крáсенькі грыбóк* — Краснап. (Яшкін).

Махавік, казляк паразітны: *паляны́ грыб* — Івац. (Яшкін).

Махавік, казляк стракаты: *палёвік* — Лун. (Яшкін), *палявы́ грыб* — Драг. (Яшкін), *паляны́ грыб* — Пін. (Яшкін), *падгры́б* м. — Маст. (Яшкін), *падгры́бнік* м. — Драг. (Яшкін), *падмóшнік* м., *крáсік* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін).

Млечнік

Грыб, шапка якога гладкая, слізкая, бліскучая, брудна-шараватая, з вохрыста-ружаватым або фіялетавым адценнем.

прася́нка ж. — Іван. (ЖС, Яшкін), *каро́ўка* ж. — Паст. (ЖС, Яшкін), *вужо́вік* м. — Лун., Петр., Буда-Каш., Лельч. (Яшкін), *вужо́вы грыб* — Лун. (Яшкін), *вужо́ўка* ж. — Жытк. (Яшкін), *глуха́я вужо́ўка* — Пін. (Яшкін), *вужа́чка* ж., *вужа́чы грыб* — Лельч. (Яшкін), *мыша́к* м. — Круп., Чав. (Яшкін), *мышы́ны грыб* — Леп., Круп. (Яшкін), *во́ўчанка* ж. — Лун. (Яшкін), *во́ўчы грыб* — Рас., Леп., Валож., Смал., Асіп., Бар., Кам., Пін., Лун., Лельч. (Яшкін), *ваўчы́ны грыб* — Леп. (Яшкін), *жабо́вік* м. — Жытк. (Яшкін), *жабі́ны грыб*, *жабя́чы грыб* — Лун. (Яшкін), *жа́бскі грыб* — Пін. (Яшкін), *пага́нка* ж. — Чав., Буда-Каш. (Яшкін), *пага́ны грыб* — Круп., Кам., Лельч. (Яшкін), *дзіч* м., *дзі́кі грыб* — Кам. (Яшкін), *саладча́к* м. — Смал. (Яшкін), *нічо́гі грыб* — Кам. (Яшкін), *нічо́гі казля́к* — Пін. (Яшкін), *саба́чы грыб* — Мядз., Смарг. (Яшкін), *дрэ́нны грыб* — Чав. (Яшкін).

Млечнік шэра-ружовы: *мало́чнік* м. — Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін), *бало́тны хрушч* — Смал. (Яшкін).

Мухамор

Ядавіты грыб з чырвонай шапкай у белыя крапіны.

мухамо́р м. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЭСБМ, ЖС, ЭПБ, Мат. Гродз., Каспяровіч, Бялькевіч, Верас, Янкова, Яшкін, Мат. апыт.), *чырво́ны мухамо́р* — Паст., Кобр., Драг., Стол. (ЖС), *кра́сны мухамо́р* — Барыс. (Яшкін), *махамо́р* м. — усх. з., акрамя ўсходу Гомельшчыны, а таксама Драг. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін, Мат. апыт.), *мухама́р* м., *му́хамор* м. — Бяроз. (ЛАБНГ, ЖС), *му́харан* м. — Кір., Лун. (ЛАБНГ, Яшкін), *муха́р* м., *мухаро́к* м., *мухамо́рык* м. памянш., *муха́рчык* м., *мухарчо́к* м., *мухарчо́* м., *му́хамаранак* м. — Слаўг. (Яшкін), *мукамо́р* м. — Леп. (Яшкін), *амхамо́р* м. — Гарад. (Яшкін), *мухамо́ра* ж. — сярэд.-бел. г., паўдн.-зах. д., спарадычна паўн. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, Мат. Гом., Шатэрнік, Янкоўскі, Яшкін), *чырво́ная мухамо́ра* — Дзятл., Уздз., Пух. (Яшкін), *кра́сная мухамо́ра* — Навагр., Маладз., Пух.

(Яшкін, Мат. апыт.), *мухамо́рка* ж. — Брэсц. (ЛАБНГ, Яшкін), *мухамо́рына* ж. — Верхнядзв., Докш., Слаўг., Маз. (СПЗБ, ЖС, Яшкін), *муха́марына* ж. — Слаўг. (Яшкін), *му́харана* ж. — Лун. (Шаталава, Яшкін), *му́харанка* ж. — Івац., Ганц. (ЛАБНГ, ЖС, НС, ЭСБМ, Яшкін), *му́харніка* ж. — Івац. (Яшкін), *мухаро́нка* ж., *муха́рка* ж. — Брэсц. (ДСБ), *махамо́ра* ж. — Рас., Гарад., Леп., Кліч., Карм., Жытк., Петр., Лельч. (ЛАБНГ, Яшкін), *махамо́рына* ж. — Рас., Гарад., Леп. (Яшкін), *махамары́на* ж., *махамарына́* ж.—Слаўг. (Яшкін), *краснагало́вік* м. — Жытк. (Яшкін), *чырвонаша́пка* ж. — Астр. (Сл. Гродз.), *нага́нка* ж. — Навагр. (Мат. Гродз.).

Павуціннік

Ядомы пласцінчаты грыб з шыроказваночкавай, у старых грыбоў распасцёртай, чырванавата-карычневай шапкай.

пры́балатка ж., *пры́балатачка* ж. памянш. — Кобр., Рэч., Маз., Нараўл. (Яшкін), *пры́балатуха* ж. — зах.-пал. г., Капыл. (Яшкін), *пры́балатушка* ж. — Лельч. (Яшкін), *прыбалату́ха* ж. — Мядз., Старадарож. (Яшкін), *пры́балатуха* ж. — Кобр., Жытк., Лельч. (Яшкін), *пры́балатачак* м. — Маз. (Яшкін), *пры́балацень* м. — Пух. (Яшкін), *балату́ха* ж. — Ганц. (Яшкін), *падбалацу́нка* ж. — Слуц. (Яшкін).

Падасінавік

Ядомы губчасты грыб з чырвонай або чырвона-бурай шапкай.

падасі́навік м. — агульн. (ЛАБНГ, ЭПБ, СПЗБ, ТС, ЭСБМ, ЖС, ГЧ, Н. сл-сць, Мат. Гродз., Бялькевіч, Станкевіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Яшкін, Мат. апыт.), *падасі́навікі хрумскі́я* — Іўеў. (ЛАБНГ), *падасі́ннік* м., *падасі́нічак* м. памянш. — зах. з., Ельск. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЭСБМ, ЖС, Бялькевіч, Яшкін), *падасі́нвік* м. — Слаўг. (Яшкін), *падсі́навік* м. — Бял. (Яшкін), *асі́навік* м., *асі́на-*

вічак м. памянш. — паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін, Мат. апыт.), *асóвік* м. — Гродз. р., Старадарож., Гл., Стол. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖНС, ЖС, З нар. сл., Янкоўскі, Яшкін), *гляблы асóвік* — Ваўк. (Яшкін), *асавíк* м. — Брасл., Паням. р., Люб. (ЛАБНГ, ЭСБМ, СЦБ, ЖС, Мат. мін.-мал., Мат. Гродз., Цыхун, Яшкін), *асóвіч* м. — Гродз. (ЛАБНГ), *падасóвік* м. — Гродз., Шчуч., Беластоц. р. (ЖС, З нар. сл., Сл. Гродз., Цыхун, Яшкін), *падласóвік* м. — Шчуч., Лід. (Яшкін), *асавя́к* м. — Карэл., Стаўб., Капыл., Слуц., Саліг. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Яшкін), *савя́к* м., *савячóк* м. памянш. — Гродз. р., Петр. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛ, Мат. мін.-мал., Яшкін, Мат. апыт.), *асаўя́к* м. — Ваўк., Капыл., Слуц., Саліг. (Яшкін), *саўя́к* м., *саўячóк* м. памянш. — сл.-маз. г., Івац. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, З нар. сл., Яшкін), *сая́к* м. — Гродз. р. (Яшкін), *краснагалóвік* м., *краснагалóўчык*, *краснагалóвічак* м. памянш. — паўдн.-зах. д., акрамя паўднёвага ўсходу Гомельшчыны, сярэд.-бел. г., Брасл., Мёр. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, СЦБ, ДСБ, ЖНС, ЖС, З нар. сл., Н. сл-сць, Сл. Гродз., Мат. Гом., Янкоўскі, Яшкін, Мат. апыт.), *краснагалóвец* м. — зах.-пал. г., Кір., Карм., Пруж., Ельск. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, НЛ, Н. сл-сць, Шаталава, Яшкін), *краснюк* м., *краснючóк* м. памянш. — паўдн. р., Уздз., Беластоц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭПБ, ТС, ДСБ, ЖС, НЛ, Н. сл-сць, Шаталава, Яшкін), *краснюх* м. — Малар., Пін. (Яшкін), *крася́к* м. — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *красні́к* м. — Лельч. (Яшкін), *крáсны* прым., *крáсны грыб* — Маг. (Яшкін), *грыбóк краснагалóвенькі* — Браг. (ГЧ), *чырвонагалóвік* м. — Гродз. р., Беластоц. р. (ЛАБНГ, ЭПБ, ЖС, Мат. Гродз., Яшкін), *чырвóнік* м. — Воран. (ЛАБНГ, Яшкін), *чырвóнец* м. — Навагр. (Мат. Гродз., Яшкін), *падбярóзавік* м. — Уздз. (Яшкін), *падбярэ́знік* м. — Бяроз. (Яшкін), *бярэ́завік* м. — Стол. (Яшкін), *бярэ́завец* м. — Драг. (ЛАБНГ, Яшкін), *падласóвік* м. — Шчуч. (ЛАБНГ), *падбаравíк* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *маскáль* м. — Беш., Навагр., Дзятл. (ЛАБНГ, ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *пані́ч* м. — Карэл., Дзятл. (ЭСБМ, Сл. Гродз.), *лось* м. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *раўдóнік* м. — Воран., Вілен.

р. (СПЗБ, Мат. Гродз.), *казля́к* м. — Навагр. (ЛАБНГ), *баблю́к* м. — Гродз. (Сл. Гродз., Яшкін), *пухля́к* м. — Дзятл. (Яшкін), *высо́тнік* м. — Калінк. (Мат. Гом.), *падо́сак* м. — Гом. р. (НЛГ), *ко́шка* (*кэ́шка*) ж. — Івац. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *квасаві́к* м. — Клецк. (Яшкін), *сінаві́к* м. — Слаўг., Калінк. (ЛАБНГ, Яшкін).

Падгруздак

Ядомы пласціністы грыб, шапка якога лейкападобная, гладкая, з загнутым уніз краем.

свіня́ ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *сві́нка* ж. — Віц. (Нікіфароўскі), *сві́ні* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *сві́нні* мн., *сві́нкі* мн. памянш. — Леп. (Мат. апыт.), *падгру́здзь* м. — Уздз. (Н. сл-сць).

Падгруздак белы ’шапка сухая, ад белага да брудна-белага колеру, з жоўта-бурымі плямамі’: *свіння́* ж. — Маст., Пруж., Кобр., Драг. (ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *сві́нка* ж. — зах.-пал. г. (ЖС, Яшкін), *сві́нька* ж. — Брасл. (СПЗБ), *свіню́х* м. — Кам. (ЖС, Яшкін), *свінкі́* мн. — зах.-пал. г. (ЖС), *свіна́рка* ж. — Мядз., Бярэз., Чэрв., Пін., Маз. (СПЗБ, ЖС), *губе́ня* ж. — Бяроз. (ЖС, Яшкін), *падгро́ба* ж. — Тал. (ЖС, Яшкін), *сіву́ха* ж. — Кір. (Яшкін), *падгру́здак* м. — Уздз. (Яшкін).

Падгруздак чорны ’шапка клейкая, бурая або амаль чорная’: *свіння́* ж. — агульн. (Яшкін), *сві́нка* ж. — Пол., Карм. (Яшкін), *свіну́шка* ж. — Смал., Латгал. р. (СПЗБ, Яшкін), *чо́рная свіння́* — Бабр., Ганц., Пруж., Кобр., Пін. (Яшкін), *сівава́тая свіння́* — Ветк. (Яшкін), *плю́ха* ж. — Ашм. (Яшкін).

Падзялёнка

Ядомы пласціністы грыб з шапкай ад светла-шэрай да брудна-шэрай афарбоўкі.

падзялёнка ж. — Мін. р., сл.-маз. г., Паст., Карэл., Слон., Беластоц. р. (ЭПБ, СЦБ, ЖС, Мат. Гом., Янкова, Яшкін, Мат. апыт.), *падзяленка* ж. — Старадарож. (Яшкін), *падзяля́нка* ж., *падзяля́нкі* мн. — Астр., Смарг., Воран., Вілен. р. (СПЗБ, Яшкін), *падзяле́нка* ж. — Маз. (Яшкін), *падзялёння* ж., *падзялёнкі* мн. — Валож., Стаўб. (Яшкін), *бе́лая падзялёнка* — Рэч. (Яшкін), *по́дзеленка* ж., *по́дзеленкі* мн. — гродз.-бар. г., зах.-пал. г., Старадарож., Лельч., Маз., Беластоц. р. (СПЗБ, ЖС, Сцяцко, Яшкін, Мат. апыт.), *по́зеленка* ж. — Старадарож. (Яшкін), *плюс* м., *плю́сы* мн., *плюсы́* мн., *плю́скі* мн. памянш. — усх. з., акрамя Віцебшчыны (СПЗБ, ЖС, Яшкін), *плю́са* ж. — Старадарож. (Яшкін), *плю́ска* ж. — Бярэз., Уздз. (Яшкін), *плюх* м., *плю́хі* мн., *плю́шкі* мн. памянш. — Навагр., Слон., Карэл. (ЖНС, Нар. сл-сць, Яшкін, Мат. апыт.), *плюха́* ж., *плю́хі* мн. — Валож., Мін., Стаўб., Дзярж. (Яшкін), *плюшо́ўкі* мн. — Лоеў. (Янкова), *хлюс* м. — Бял. (Яшкін), *ку́рачка* ж. — Маг., Рэч. (Яшкін), *ку́рыца* ж., *ку́ры* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *гусь* ж., *гу́ска* ж., *гу́сачка* ж. памянш. — Гом. (Яшкін), *брузя́нка* ж. — Верхнядзв. (Яшкін), *лаша́нка* ж. — Барыс. (СЦБ), *галубо́к* м. — Віл. (СЦБ), *падво́льшнічак* м. — Драг. (ЖС, Яшкін), *сіву́лька* ж. — Ушацк. (Яшкін), *сіву́шка* ж. — Віл., Мін. (Яшкін), *сіню́шка* ж., *грама́дка* ж. — Пруж. (Яшкін), *сіве́нькая капцю́шка* — Ваўк. (Яшкін), *сяру́шка* ж. — Гродз., Лаг. (Яшкін), *альхо́вік* м. — Івац. (Яшкін), *радо́ўка* ж. — Бярэз., Пух. (Яшкін), *рандо́ўка* ж. — Люб. (Яшкін), *рага́цік* м., *ка́чар* м., *шыпу́льнік* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін).

Перцавы грыб

Неядомы губчасты грыб з плоска-пукатай, жоўта- або аранжава-карычневай шапкай.

рашо́туха ж., *рашэ́тнік* м., *рашэ́цька* ж. — Уздз. (Н. сл-сць), *падрашо́тнік* м. — Бераст. (Сл. Гродз.), *падрашэ́тнік* м. — Уздз. (Н. сл-сць), *падрашэ́цік* м. — Віл. (СЦБ), *го́р-*

кая рашэ́цеха — Драг. (ЖС, Яшкін), *казёл* м., *казля́к* м. — Уздз. (ЭСБМ, Н. сл-сць), *паддубо́вік* м. — Стол. (ТС), *падгру́зд* м. — Дзярж. (СЦБ), *палёвік го́ркі* — Пруж. (Яшкін), *палёвы́ грыб* — Драг. (ЖС, Яшкін), *паляны́ грыб* — Івац. (Яшкін), *за́ячы грыб* — Кам. (Яшкін), *за́ячы баравік* — Чэрык. (Яшкін), *за́йцаў грыб* — Рэч. (Яшкін).

Пеўнік стракаты

Ядомы пласціністы грыб з шапкай плоска-пукатай або злёгку ўвагнутай.

лось м., *ласі́* мн. — Мядз., Віл., Лаг., Маладз., Уздз., Мін., Слуц., Люб., Бяроз., Стол., Жытк. (СПЗБ, ЭСБМ, ТС, Н. сл-сць, Яшкін), *ло́сік* м. — Гарад., Жытк., Петр. (Яшкін), *ласёвік* м. — Жытк. (Яшкін), *лашаві́к* м. — Стол. (ЭСБМ, ТС, Яшкін), *ласёвы грыб* — Лельч. (Яшкін), *каза́* ж. — паўдн. р., Дзярж., Уздз. (ЭСБМ, ЖС, Н. сл-сць, Мат. Гом., Яшкін), *ко́зка* ж. — Стол. (ЭСБМ, ТС), *казёл* м., *казлы́* мн. — Маз. (ЖС, Яшкін), *казі́нец* м. — Лельч. (ЭСБМ), *кот* м. — Кобр., Драг. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *ко́шка* ж. — Пух., Івац., Драг., Іван. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *кабы́ла* ж. — Кам. (ЭСБМ, ЖС, Яшкін), *еж* м., *ёж* м., *ёжык* м. — Пруж. (ДСБ, Н. сл-сць, Яшкін), *во́жык* м. — Маладз. (Яшкін), *ёршык* м. — Лаг. (Яшкін), *пе́ўнік* м., *петушо́к* м. — Ветк. (Яшкін), *пе́ўнік страка́ты*, *пупа́ч* м. — Жытк. (ТС, Яшкін), *цяце́ра* ж. — Беш., Леп., Старадарож., Рэч., Лельч. (НС, Яшкін, Мат. апыт.), *смалю́га* ж. — Чэрв., Стол., Лельч. (Яшкін), *самі́ро́га* ж. — Лун., Стол., Лельч. (ЖС, Яшкін), *валахня́нка* ж., *вало́вы язы́к* — Беластоц. р. (ЖС), *ске́панка* ж. — Лельч. (Яшкін), *ске́пнік* м. — Смал. (Яшкін), *паддубнік* м. — Лун. (Яшкін), *го́луб* м., *галубы́* мн. — Уздз. (Н. сл-сць), *галубе́ц* м. — Маг. (Яшкін), *падласо́вік* м. — Шчуч. (ЭСБМ, СПЗБ), *васі́ль* м., *ку́рачкі* мн., *го́луб* м., *сіву́ля* ж. — Дзярж., Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *рэ́паныя* прым. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *за́йцаў грыб* — Стаўб. (Яшкін).

Пеўнік жоўты: *мядзве́дзь* м., *мядзве́дзікі* мн. — Драг., Пін. (ЖС, ЭСБМ, Яшкін), *мядзве́дзік* м. — Люб., Клім., Драг., Пін., Ельск. (ЖС, ЭСБМ, Яшкін), *вядзме́дзік* м. — Драг. (ЖС, Яшкін), *вядзме́дзіца* ж. — Стол. (ЖС, Яшкін), *мядзве́джае ву́ха* (*ву́шка*) — Верхнядзв., Ушацк., Лід. (ЭСБМ, Яшкін), *мядзве́дзія ву́шы* – Лід. (СПЗБ), *каро́ўка* ж. — Маз. (ЖС, Яшкін), *галубо́к* м. — Навагр. (Яшкін).

Польскі грыб

Ядомы губчасты грыб каштанава-карычневага, бурага або шакаладна-карычневага колеру.

падгры́бак м. — Івац., Беластоц. р. (ЖС, Яшкін), *падгры́бік* м. — Гродз. (Яшкін), *падгры́бнік* м. — Гродз., Шчуч., Бераст., Слаўг., Слуц., Кобр. (Яшкін), *падгры́бніца* ж. — Слон., Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін, Мат. апыт.), *падгрэ́бнік* м. — Ваўк. (Яшкін), *падграбо́вік* м. — Уздз., Капыл. (Яшкін), *дубо́вік* м., *паддубо́вік* м. — Нясв., Жытк. (Яшкін), *дубо́вы грыб* — Стол. (ЖС, Яшкін), *падду́бнік* м. — Гродз. (Яшкін), *падду́бавік* м. — Паст. (ЖС), *палёві́к* м. — Лун. (ЖС, Яшкін), *палявы́ грыб* — Бых., Драг., Лун., Стол., Ветк. (ЖС, ТС, Яшкін), *палявы́ бараві́к* — Круп. (Яшкін), *падарэ́шнік* м. — Брасл., Дзярж., Уздз., Чэрв., Бых., Слаўг., Карм., Буда-Каш., Добр., Лельч. (Яшкін), *падарэ́хавік* м. — Гарад., Леп., Тал. (Яшкін), *падарэ́хавы бараві́к* — Гарад. (Яшкін), *падаро́хавік* м. — Раг. (Яшкін), *падгарэ́хавік* м. — Стаўб. (СЦБ), *арэ́хавы* прым. — Пух. (Яшкін), *за́ячы грыб* — Віл., Гом. (ЖС, Яшкін), *за́ячы грыбо́к* — Кам. (Яшкін), *за́ячы бараві́к* — Клім. (Яшкін), *за́йцаў грыб* — Лаг. (Яшкін), *за́йцаў бараві́к* — Леп. (Яшкін), *за́йчыкаў грыб* — Стаўб. (Яшкін), *за́йчыкаў до́брык*, *глухі́ грыб* — Ветк. (Яшкін), *за́йчыкавыя грыбы́* – Слон. (Мат. апыт.), *по́льскі грыб* — Навагр. (Мат. апыт.), *по́льскія грыбы́* — Слон. (Мат. апыт.), *по́льскі бараві́к* — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *махавы́ грыб*, *градавы́ грыб* — Стол. (ЖС, Яшкін), *земляны́ бараві́к* —

Навагр. (Яшкін), *баравік* м. — Драг., Стол. (Яшкін), *сіняк* м. — Нясв. (Яшкін).

Порхаўка

Шарападобны грыб, мякаць якога пры высыханні ператвараецца ў цёмны пыл.

пóрхаўка ж. — агульн. (ЛАБНГ, ЭПБ, ТС, ЖС, Н. сл-сць, Сл. Гродз., Насовіч, Шатэрнік, Ластоўскі, Станкевіч, Верас, Яшкін, Мат. апыт.), *пóрахаўка* ж. — Маст., Жытк. (Яшкін), *пóрхва* ж., *парахавéнька* ж. памянш. — Стаўб., Бераст. (Яшкін), *пóхка* ж. — Уздз. (Н. сл-сць), *пýрхаўка* ж. — зах.-пал. г., Паст., Мядз. (ЛАБНГ, Шаталава, Яшкін), *пýхаўка* ж. — Леп. (ЛАБНГ, Яшкін), *пýрхватка* ж. — Беластоц. р. (СПЗБ), *пурхáўка* ж. — Гарад., Слаўг. (Яшкін), *пархáўка* ж. — Лёзн., Шкл., Слаўг. (Яшкін), *пархáтка* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *пархóўка* ж., *пархóвачка* ж. памянш. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *пурхóўка* ж. — Верхнядзв., Рас., Гарад., Беш., Віц., Слаўг., Карм. (ЛАБНГ, СПЗБ, Яшкін), *пухóўка* ж. — усх. з. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч, Яшкін), *пухóрка* ж. — Жытк. (Яшкін), *пýшка* ж., *пушкí* мн. — паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, ЖС, НС, Мат. Гом., Яшкін), *пушóк* м. — Лельч. (Яшкін), *пушáйка* ж. — Ельск. (ЛАБНГ, Яшкін), *пушóнка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *пшы́каўка* ж. — Смарг., Барыс. (ЛАБНГ, СПЗБ, Яшкін), *пшы́калка* ж. — Смарг. (СПЗБ), *бздзюль* м. — Бых., Хоц. (ЛАБНГ), *бздзюх* м. — Гродз. (ЛАБНГ, СПЗБ, Яшкін), *бздзюхá* ж., *бздзюхí* мн. — Маст., Шчуч. (ЛАБНГ), *бздзю́шка* ж., *бздзюшкí* мн. — Паст., Астр., Ашм., Іўеў., Гродз., Лід. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бадзю́шка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *біздзюхá* ж. — Стол. (ЛАБНГ), *кубíздзель* м. — Воран. (ЛАБНГ, Яшкін), *ваўчы́ныя бздзíны* — Глыб. (ЛАБНГ, СПЗБ), *панпýха* ж. — Лун. (ЛАБНГ, Шаталава, Яшкін), *панпýшка* ж. — Бабр., Клім. (ЛАБНГ, Яшкін), *пампýха* ж., *капшýк* м. — Стол. (Яшкін), *пампýшка* ж. — усх.-маг. р., Лоеў. (ЛАБНГ, Яшкін), *бýрая пампýш-*

ка — Чэрык. (Яшкін), *бу́слеўка* ж., *бу́шлеўка* ж. — Пін. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *бу́снеўка* ж. — Кобр., Драг., Іван. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *бу́ськавае* прым. — Івац. (Яшкін), *бусько́вае* прым. — Іван. (Яшкін), *бу́ськаў сыр* — Стол. (ЛАБНГ, Яшкін), *бу́слава гаўно́* — Іўеў. (ЛАБНГ), *кура́ўка* ж. — Навагр., Карэл. (ЛАБНГ, ЖС, З нар. сл., Сл. Гродз., Яшкін), *ку́раўка* ж. — Уздз. (Н. сл-сць), *шапту́х* м., *шаптухі́* мн. — Гродз., Шчуч. (Сл. Гродз., Цыхун), *шапту́ха* ж. — Нясв. (ЛАБНГ, Яшкін), *мума́к* м. — Слаўг. (Яшкін), *мума́шка* ж. — Касц. (ЛАБНГ, ЖС, ЭСБМ, Яшкін), *машо́нка* ж. — Уздз., Слаўг. (ЭСБМ, Н. сл-сць, Яшкін), *пыльхаўка* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *бу́льба* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *дажджавік* м. — Уздз., Малар. (Н. сл-сць, Яшкін), *вясёлка* ж. — Уздз. (ЭСБМ), *гу́ба* ж. — Гарад. (ЛАБНГ, Яшкін), *дро́па* ж. — Драг. (ЖС), *мяшо́к* м. — Лельч. (ЛАБНГ, Яшкін), *паду́шачка* ж., *ды́мнік* м. — Бабр. (ЛАБНГ, Яшкін), *бо́мбачка* ж. — Кругл. (ЛАБНГ, Яшкін), *балабе́шка* ж. — Гл. (ЛАБНГ, Яшкін), *сыро́к* м., *сыркі́* мн. — Акц. (ЛАБНГ, Яшкін), *варо́нні сыр* — Гарад., Беш., Навагр., Карэл., Лоеў. (ЛАБНГ, Янкова, Яшкін), *варо́ны сыр* — Астр. (Яшкін), *бу́ськаў гной* — Іван. (ЖС, Яшкін), *во́ўчы таба́к* — Латгал. р. (СПЗБ), *ваўчы́нае* прым. — Глыб. (Яшкін).

Рагацік жоўты

Малавядомы ядомы грыб з булаватападобным або лапатападобным целам, шаравата-бураватага колеру.

лось м., *ласёў грыб* — Жытк. (ТС), *ку́рачка* ж. — Пруж. (Н. сл-сць), *махра́ч* м. — Смал. (Яшкін), *га́рах* м. — Кам. (ЖС), *ко́зья баро́дка* — Беластоц. р. (ЖС).

Рагацік язычковы: *вало́вы язы́к* — Ваўк. (Яшкін).

Радоўка

Ядомы пласціністы грыб.

радоўка ж., *радо́вачка* ж. памянш. — сярэд.-бел. г., віц.-маг. г., усх.-пал. р. (СПЗБ, ЭПБ, Мат. Гом., Насовіч, Станкевіч, Яшкін), *ра́даўка* ж. — Калінк. (Мат. Гом.), *радо́вік* м., *радавічо́к* м. памянш. — Докш., Ушацк. (Яшкін), *ра́ду́ха* ж. — Дзятл., Брэсц., Лун. (Яшкін), *раду́ха* ж. — Стаўб., Кір. (Яшкін), *пара́духа* ж. — Брэсц., Лун. (ЖС, Яшкін), *пара́духі* мн. — Пін. (ЖС), *параду́ха* ж. — Карэл., Кір. (Яшкін), *сіву́шка* ж. — Лун. (ЖС), *красу́лька* ж. — Пруж. (Н. сл-сць), *го́луб* м., *галубы́* мн. — Іван. (ЖС), *галу́б* м. — Докш. (Яшкін), *пасча́лка* ж. — Валож. (Яшкін), *плюс* м., *плюсы́* мн. — Маз. (ЖС), *лаша́нка* ж. — Леп., Барыс. (СПЗБ, ЭСБМ, НС, Н. сл-сць, Яшкін), *саля́нка* ж. — Леп. (Яшкін), *пад'зялёнак* м. — Карэл. (Н. сл-сць).

Радоўка фіялетавая: *сіню́ха* ж., *сіню́шка* ж. памянш. — Гродз. р., Уздз., Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін), *сі́нька* ж., *сіня́ўка* ж., *сіняпу́ха* ж., *сіняпу́зка* ж., *сінь-грыб* м., *васі́ль* м., *васілёк* м. — Мін., Дзярж., Уздз. (СЦБ, Н. сл-сць, Яшкін), *галу́бка* ж., *галубо́к* м. — Мін. (Яшкін), *кот* м., *каты́* мн. — Кам. (ЖС, Яшкін), *падду́бак* м. — Льельч. (Яшкін), *падду́бка* ж. — Шкл., Гор., Маг. (Яшкін), *паддубо́ўка* ж. — Клецк. (Яшкін), *паддубя́нка* ж. — Мсцісл. (Яшкін), *падду́бняха* ж. — Кобр., Драг. (Яшкін), *макру́ха* ж., *макру́шка* ж. памянш. — Уздз. (ЭСБМ, Н. сл-сць)

Рашэтнік

Ядомы губчасты грыб карычневага колеру.

рашэ́тнік м., *рашэ́тнікі* мн. — паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г. (ЖС, Мат. Гродз., Яшкін, Мат. апыт.), *падрашэ́тнік* м. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., гродз.-бар. г., Стол. (СПЗБ, СЦБ, Дабравольскі, Яшкін), *рашо́тнік* м., *рашо́тнікі* мн. — паўд.-зах. д., Буда-Каш., Беластоц. р. (СПЗБ, ЖС, Сл. Гродз., Яшкін), *падрашо́тнік* м. — Віл., Лаг., Круп., Гродз., Стаўб., Маст., Бераст., Ваўк., Рэч., Лоеў. (ЖС, Цыхун, Янкова, Яшкін), *рашо́цік* м. — Лун.,

Лельч. Ельск. (ЖС, Яшкін), *рашэ́цік* м. — Пух. (Яшкін), *падрашэ́цік* м. — Рэч. (Яшкін), *рашэ́цянік* м. — Пін. (ЖС, Яшкін), *рашатня́к* м. — Кам., Брэсц., Кобр. (ЖС, Яшкін), *рашаця́к* м. — Стол. (Яшкін), *рашацю́к* м. — Лун., Лельч., Ельск. (Яшкін), *рашату́н* м. — Старадарож., Стол., Лельч., Ельск. (ТС, Яшкін), *рашату́ха* ж., *рашату́хі* мн. — Навагр. (Мат. Гродз., Яшкін), *рашу́тка* ж. — Кам. (ЖС, Яшкін), *рашо́тка* ж., *рашо́тачка* ж. памянш. — Тал., Дзятл., Клім., Жытк., Маз. (СПЗБ, ЖС, Яшкін), *падрашо́тка* ж. — Маладз. (Яшкін), *рашо́цька* ж. — Гл., Лун., Лельч., Ельск. (ЖС, Яшкін), *рашэ́цька* ж. — Гл. (Яшкін), *рашэ́ценка* ж., *рашаця́нка* ж. — Стол. (Яшкін), *рашэ́цяха* ж. — зах.-пал. г. (ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *рашацю́ха* ж. — Пруж. (Яшкін), *рэ́шата* н. — Стол. (ТС, Яшкін), *ракішэ́тнік* м. — Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін), *казяло́к* м. — Паст. (ЖС, Яшкін), *бацві́ннік* м. — Беластоц. р. (ЖС), *падсасно́ўкі* мн. — Докш. (СПЗБ, Яшкін), *асі́наўка* ж. — Гродз., Лід. (Яшкін), *масля́к* м. — Смал. (Яшкін), *грэ́цкі баравік* — Бых. (Яшкін).

Рыжык

Ядомы пласціністы грыб пераважна рыжага колеру.

ры́жык м. — агульн. (ЖС, СПЗБ, Н. сл-сць, Бялькевіч, Каспяровіч, Ластоўскі, Яшкін, Мат. апыт.), *ры́жык свойскі* — Слон. (Мат. апыт.), *сасно́вы ры́жык*, *яло́вы ры́жык* — Мёр. (Яшкін), *ры́жыкі* мн. — паўн.-зах. з., Кобр., Драг., Латгал. р., Вілен. р. (СПЗБ, ЖС, Мат. апыт.), *ары́жык* м. — Гарад. (Яшкін), *рыжо́к* м. — агульн. (ТС, СПЗБ, ЖС, ГЧ, Н. сл-сць, Сл. Гродз., Шатэрнік, Янкоўскі, Яшкін), *грыжо́к* м. — Шчуч. (НЛ), *грышкі́* мн. — Гродз. (СПЗБ, З нар. сл., Яшкін), *рыж* м. — Бабр. (Яшкін), *рыжа́к* м. — Віц. р., Шчуч., Чэрв., Слуц. (Каспяровіч, Верас, Яшкін), *рыжкі́* мн. — зах.-пал. г., Маст., Пух., Беластоц. р. (СПЗБ, ЖС), *ры́жкі* мн. — Драг. (ЖС), *ры́жка* ж. — Беластоц. р. (ЖС), *рыжу́ха* ж. — Валож. (Яшкін), *ру́дзік* м. —

Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *ружавéц* м. — Калінк. (Мат. Гом.), *мачóнік* м. — Пол. (Яшкін), *мачóнка* ж. — Пол., Докш. (Яшкін), *балбатýхі* мн. — Навагр. (Мат. Гродз.).

Свінуха

Ядомы пласціністы грыб з карычнева-бураватай шапкай.

свінн́я ж., *свíнні* мн. — усх.-пал. р., Слон. (ЖНС, Мат. Гом., Мат. апыт.), ***свíнка*** ж. — мясц. (Насовіч), ***свíнкі*** мн. — усх.-пал. р. (Мат. Гом.), ***свінáрка*** ж., ***свінюха*** ж., ***свінюшка*** ж. памянш. — Чэрв. (Шатэрнік), ***свінáркі*** мн. — усх.-пал. р. (Мат. Гом.), ***свінарэйка*** ж., ***свінýха*** ж., ***свінýхі*** мн., ***свінýшкі*** мн. памянш. — Лельч., Гом., Чач. (ЖС, Мат. Гом.), ***свіняўка*** ж. — Лоеў. (Янкова), ***свініцы*** мн. — Жытк. (ТС), *швінкі* мн. — Віц. (Станкевіч), ***свінóе вýха*** — Уздз. (Н. сл-сць), ***свíныя вýшы*** — Навагр. (Мат. апыт.), ***кабыла*** ж. — Зэльв., Уздз. (СЦБ, Сцяцко), ***кабыліца*** ж. — Зэльв. (Сцяцко).

Свінуха тоўстая: *свінн́я* ж. — Ушацк., Тал. (Яшкін), *свінны грыб* — Хоц. (Яшкін), ***свíнка*** ж. — паўн. р., паўдн.-усх. з., зах.-пал. г., Карэл. (ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *свіня́нка* ж. — Гл. (Яшкін), ***свінáрка*** ж. — сярэд.-бел. г., Пруж., Пін. (Н. сл-сць, Яшкін), ***свінарэйка*** ж. — Лельч., Нараўл. (Яшкін), ***свінýха*** ж., ***свінýшка*** ж. памянш. — Ушацк., Уздз., Бых., Чэрык., Жаб., Лун., Стол., Лельч. (ЭПБ, Н. сл-сць, Яшкін), ***свінýх*** м. — Шчуч. (Яшкін), *свінюха* ж. — Кобр., Лельч. (Яшкін), ***свініца*** ж. — Жытк. (Яшкін), *сівýха* ж. — Лун. (Яшкін), *сівухá* ж. — Брэсц. (ДСБ), *сівы мачóнік* — Ушацк. (Яшкін), ***кабылка*** ж. — Кругл. (ЖС).

Свінуха тонкая: *альхóўка* ж. — зах.-пал. г. (ЖС, Яшкін), *альшáнік* м. — Лёзн. (Яшкін), *алéхавік* м. — Беш. (Яшкін), *ільхóвікі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *падалéшнік* м. — Гарад., Лёзн. (ЭСБМ, Яшкін), *падалéшніца* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *падальхóвік* м. — Ушацк., Беш., Леп. (ЖС, Яшкін, Мат. апыт.), *паддýбняк* м. — Драг., Іван.

(ДСБ, ЖС, Яшкін), *поддубень* м. — Кам. (ЖС, Яшкін), *паддубец* м. — Пін. (ЖС, Яшкін), *кабыла* ж. — Докш., Леп., Віл., Маладз., Лаг., Мін., Бярэз., Стаўб., Зэльв., Слон., Нясв., Капыл., Маг., Мсцісл., Кір., Смален. р. (ЭСБМ, ЖС, Мат. мін.-мал., Дабравольскі, Юрчанка, Сцяцко, Яшкін, Мат. апыт.), *кабылка* ж. — Навагр., Мін., Кругл., Карм. (Яшкін), *падкабылка* ж. — Маладз. (СЦБ), *кабыляха* ж. — Ваўк. (Яшкін), *кабылянка* ж. — Слуц., Гл. (Яшкін), *кабыленка* ж. — Кір., Лун. (Яшкін), *кабыльнік* м. — Маг., Рэч. (Яшкін), *свінарка* ж. — сярэд.-бел. г., Гродз., Шчуч., Івац., Хойн., Лоеў. (Яшкін), *свінарэйка* ж., *свінуха* ж., *свінюха* ж. — Лельч. (Яшкін), *капыт* м. — Верхнядзв., Тал., Арш., Шкл. (Яшкін), *капыл* м. — Мін. р. (Яшкін), *каваль* м., *кавалік* м. памянш., *баран* м. — Тал. (ЖС, Яшкін), *конь* м. — Ветк. (Яшкін), *конскі грыб* — Смал. (Яшкін), *конская лупа* — Паст. (ЭСБМ, ЖС).

Сіняк

Ядомы пласціністы грыб ад светла-бураватага да бледна-тэракотавага колеру, мякаць якога на зломе рэзка сінее.

сіняк м., *сінякі* мн. — Навагр., Зэльв., Калінк. (ЭПБ, Мат. Гом., Сцяцко. Мат. апыт.), *мядоўка* ж. — Ельск. (ЖС), *кепек* м. — мясц. (ЭСБМ), *дубавік* м. — Мін. (Яшкін), *паддубавік* м. — Паст. (ЖС), *падомшнік* м. — Пін. (Яшкін), *палявы грыб* — Маз. (ЖС), *палёвы грыб*, *палёвы белы грыб* — Драг., Лун. (ЖС, Яшкін), *палёвік горкі* — Пруж. (Н. сл-сць).

Смаржок

Ядомы ранні веснавы грыб на кароткай ножцы з цёмна-карычневай ці жаўтаватай шапкай, паверхня якой маршчыністая, у звілістых складках.

смаржок м. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., Паням. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭПБ, ЖС, Бялькевіч, Яшкін, Мат. апыт.),

сморж м. — Глыб., Малар. (Яшкін), *смаўжо́к* м., *смаўжкі́* мн. — Карм. (ЛАБНГ, Яшкін), *смарчо́к* м. — усх. з., Панями. р., Ганц. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Мат. Гродз., Каспяровіч, Яшкін), *смарчкі́* мн. — Уздз. (Н. сл-сць), *смаршо́к* м. — агульн., акрамя паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Яшкін, Мат. апыт.), *смаршкі́* мн. — Уздз. (Н. сл-сць), *шмаршо́к* м. — Чэрв., Пух., Хоц. (ЛАБНГ, Яшкін), *смаршы́* мн. — Гарад. (ЛАБНГ), *смаршчо́к* м. — Паст., Ушацк., Ашм., Гродз., Слон., Лях., Чэрв., Старадарож., Слаўг., Краснап., Кам., Беластоц. р. (ЛАБНГ, ЖС, Шатэрнік, Бялькевіч, Станкевіч, Цыхун, Яшкін), *смо́ркі* мн. — Івац. (ЛАБНГ), *маршчо́к* м. — Чач. (ЛАБНГ), *маршчы́* мн. — Раг. (ЛАБНГ), *маршча́к* м. — Слаўг., Краснап. (Яшкін), *маршо́к* м. — Малар., Кір., Лун. (ЛАБНГ, Яшкін), *мо́ршак* м. — Лун. (ЭСБМ, Шаталава), *старчо́к* м. — Пол., Стаўб., Дзятл., Клім., Акц., Лельч. (ЛАБНГ, Яшкін), *старшкі́* мн. — Віл. (ЛАБНГ), *страчо́к* м. — агульн., акрамя Мін. р., Гом. р. (ЛАБНГ), *тарчо́к* м. — Пол., Круп., Асіп. (СПЗБ), *смарка́ч* м. — Мін. (Яшкін), *грузд* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *глузд* м., *глузды́* мн. — Клецк., Ганц., Стол., Жытк., Маз., Ельск. (ЛАБНГ, Яшкін), *храпа́ч* м. — Гродз., Уздз., Гл. (Сл. Гродз., Н. сл-сць, Янкоўскі), *храпа́к* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *каўпа́к* м. — Лельч., Маз. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *вясёлка* ж. — усх.-маг. р., Бар., Уздз., Саліг., Бых., Гом. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ, Н. сл-сць, Яшкін), *глуха́я вясёлка* — Кір. (Яшкін), *вясе́лік* м., *вясе́лікі* мн. — Асіп., Старадарож., Саліг., Люб., Гл. (ЛАБНГ, ЖНС, ЭСБМ, Н. сл-сць, Янкоўскі, Яшкін), *весяло́к* м., *весялкі́* мн. — Бар., Лях., Клецк., Капыл., Калінк. (ЛАБНГ, СПЗБ), *асяло́к* м. — Уздз., Гом. (ЛАБНГ, Н. сл-сць), *васілёк* м. — Рэч. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *глухі́ васілёк* — Рэч. (ЛАБНГ, НС), *ба́біна у́ха* — Ваўк. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ваню́чы грыб* — Лун. (ЛАБНГ), *гры́бны цвет* — Стол. (Яшкін), *гры́баў цвет*, *грыбо́вы цвет* — Старадарож., Лун., Стол. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *грыбо́ў цвет* — Стол. (ТС), *маёвы грыбы́* — Малар. (ЛАБНГ), *палявы́я грыбы́* — Чэрык. (ЛАБНГ),

драге́ль м. — Стол. (Яшкін), *сняжкі́* мн., *падсне́жнікі* мн. — Гарад., Карм. (ЛАБНГ, Яшкін), *ву́ха* ж. — Гл. (Яшкін), *вужо́вікі* мн. — Ельск. (ЛАБНГ), *вужа́чкі* мн. — Хойн. (ЛАБНГ), *стаўбу́нчыкі* мн. — Стаўб. (ЛАБНГ), *танкано́жкі* мн. — Бераст. (ЛАБНГ, Яшкін), *труёнцы* мн. — Ашм. (ЛАБНГ), *таўка́чыкі* мн. — Круп. (ЛАБНГ), *шмарго́нцы* мн. — Лун. (ЛАБНГ), *зрачкі́* мн. — Клім. (ЛАБНГ), *рапкі́* мн., *ра́пчыкі* мн. памянш. — Нясв. (ЛАБНГ).

Спарыння

Паразітны грыб у каласах жыта, пшаніцы, ячменю ў выглядзе чорных ражкоў.

спары́ння ж. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ), *спары́нец* м. — паўн.-зах. з. (Верас), *спары́ш* м. — Слон., Слаўг., Бяроз. (ЛАБНГ), *спары́шнік* м. — Лёзн. (Каспяровіч), *спарэ́ц* м. — Пін., Стол. (ЛАБНГ, ЛП), *спор* м., *спо́рыкі* мн. — Воран., Слон., Лях., Клецк., Пін., Стол. (ЛАБНГ, ТС, ЛП, Мат. Гродз.), *спо́рнік* м., *спо́рнікі* мн. — Воран., Лун. (ЛП, Мат. Гродз.), *спарэ́хі* мн. — Ганц. (ЛАБНГ), *спры́ты* мн. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *галаўня́* ж. — усх. з., Гродз. р., Мёр., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, ЖС, Мат. Гродз., Растаргуеў), *алаўня́* ж. — Астр. (ЛАБНГ), *галаве́шка* ж. — Стол., Жытк., Маз., Ельск. (ЛАБНГ, ТС), *галаві́ца* ж. — Лаг. (СЦБ), *ражо́к* м. — Круп. (СПЗБ), *ражкі́* мн. — Стол., Лельч., Маз. (ЛАБНГ, ТС, ЛП), *зуб* м. — Лаг. (СЦБ), *зубе́ц* м. — Барыс. (СЦБ), *зу́бы* мн. — Рас. (ЛАБНГ), *зубы́* мн. — Пух. (ЖС, ЭСБМ), *сняце́й* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ, НЛ, Шаталава), *сянце́й* м. — Драг. (ЛАБНГ), *смяце́й* м. — Карэл., Маст., Зэльв., Бар., Слон., Лях., Клецк. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. апыт.), *смяця́й* м. — Маст., Зэльв., Бар., Лях. (СПЗБ), *смяце́нь* м. — Бяроз. (Шаталава), *са́жа* ж. — Валож., Лаг., Чэрв., Асіп., Клецк., Малар., Стол., Жытк. (ЛАБНГ, ТС, Шаталава), *дзік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *дзічы́* мн. — Віц. (ЛАБНГ), *піражо́к* м., *піражкі́* мн. — Паст., Чашн., Слуц., Карм., Чач. (ЛАБНГ,

Мат. Гом.), *маляначу́к* м., *малянчуко́вае зе́рне* — Ганц. (СПЗБ), *маланчу́к* м. — пал. р., Беластоц. р (ЭСБМ, ЛП), *галу́за* ж. — Старадарож. (ЛАБНГ), *маткі́* мн. — Бяроз. (ЛАБНГ), *бацькі́* мн. — усх.-пал. р. (ЛП, ЭСБМ), *зярню́к* м. — Воран. (СПЗБ), *аржа́* ж. — Іўеў. (СПЗБ), *пугачы́на* ж. — Драг. (ЛАБНГ), *клышы́* мн., *клышо́ўнік* м., *во́чка варо́няе* — паўн.-зах. з. (Верас), *варо́нін зуб* — Гродз. (Мат. Гродз.), *чарто́ў зуб* (*клык*) — Ашм. (Станкевіч), *вало́ва сі́ла* — Пін. (ЛП).

Спарыння ў жыце: *спор* м., *спаро́к* м. — Лях., Клецк., Старадарож., Пін., Стол. (ЛАБНГ, ЛП), *спо́рнік* м. — Ганц., Лун., Стол. (ЛАБНГ, ЛП), *спарэ́ц* м. — Пін. (ЛАБНГ), *спары́ш* м. — зах.-пал. г., Арш., Навагр., Слон., Капыл. (ЛАБНГ, ЛП), *спарына́* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *спарыня́* ж. — Сен., Гом. (ЛАБНГ), *спо́рышча* н. — Лун. (ЛП), *спарэ́хі* мн. — Ганц. (ЛАБНГ), *галаўня́* ж. — спарадычна асн. мас. г. (ЛАБНГ, Дабравольскі), *галаве́шка* ж. — Мядз., Лун., Стол., Маз., Лельч. (ЛАБНГ), *галу́за* ж. — Гл. (ЛАБНГ), *ражо́к* м., *ражкі́* мн. — усх. з., Слон. (ЛАБНГ, ЛП, Станкевіч, Шаталава, Мат. апыт.), *рага́к* м. — Асіп., Рэч., Лельч. (ЛАБНГ), *рагаві́к* м. — Жытк. (ЛП), *ро́гі* мн. — Жытк. (ТС), *зуб* м. — паўн.-зах. з., Пол., Чэрв. (ЛАБНГ, НЛ, ЭСБМ), *зубе́ц* м. — Віл., Барыс., Мін. (ЛАБНГ), *ма́тка* ж., *ма́ткі* мн., *маткі́* мн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЛП, НЛ, ЭСБМ, Шаталава), *жы́тная ма́тка* — Смален. р. (Дабравольскі), *пiражо́к* м. — віц.-маг. г., Паст., Бярэз. (ЛАБНГ, СПЗБ), *маляначу́к* м. — Ганц. (СПЗБ), *сняце́й* м. — Кам., Малар., Стол. (ЛАБНГ), *чарну́шка* ж. — Кір., Саліг. (ЛАБНГ), *са́жа* ж. — Кір. (ЛАБНГ), *курдзю́к* м. — Паст. (ЛАБНГ), *дзі́чка* ж. — Віц. (ЛАБНГ), *ядро́* н. — Іван. (ЛАБНГ), *клык* м., *клыкі́* мн. — Мёр. (ЖНС), *но́гці* мн. — Рас. (ЛАБНГ), *пераско́кі* мн. — Чач. (ЛАБНГ), *гво́здзікі* мн. — Драг. (ЛП), *варо́ніна жы́та* — пал. р., Слон. (ЛП, ЭСБМ, Мат. Гродз.), *варо́нне жы́та* — Гродз. р., пал. р., Карэл., Стаўб. (ЛАБНГ), *варо́нячае жы́та* — паўн.-зах.

з., Беластоц. р. (СПЗБ, Верас), *варо́ніна зярня́* — Слон. (ЛАБНГ), *варо́не во́чка* — Уздз. (ЛАБНГ), *варо́ні зуб* — Гродз., Бераст., Маст., Зэльв. (ЛАБНГ, СПЗБ), *варо́нін сыр, вало́вая сі́ла* — пал. р. (ЛП, ЭСБМ), *бу́слава дзю́ба* — Стаўб. (ЛАБНГ), *бу́снява жы́та* — зах.-пал. г. (ЛП, ЭСБМ), *чо́рна жы́та* — Навагр., Дзятл., Бар., Драг. (ЛАБНГ, СПЗБ), *чо́рнае зе́рне* — Гродз. (ЛАБНГ), *чо́рны зярню́к* — Воран. (ЛАБНГ), *чо́рны насо́к* — Нясв. (ЛАБНГ), *маланко́вае жы́та* — Лід., Навагр. (ЛАБНГ, Мат. Гродз.), *барава́я жыці́на* — Драг. (ЛАБНГ), *дзі́кае жы́та* — Іван. (ЛП), *за́йцаў піро́г* — Бых. (ЛАБНГ).

Спарыння ў пшаніцы: *таба́ка* ж. — Гродз., Ваўк. (Мат. Гродз., Цыхун), *п'янюга́* ж. — Іўеў. (СПЗБ), *галаўня́* ж., *гуго́ль* м., *куко́ль* м. — мясц. (Насовіч), *ро́слікі* мн. — Браг. (ГЧ), *смяце́й* м. — Слон. (Мат. Гродз.).

Спарыння ў ячмені: *галаўня́* ж. — Рас. (ЛАБНГ), *галаве́нька* ж. — Лун. (Шаталава), *ржа* ж. — Шум. (СПЗБ), *тражкі́* мн. — Круп. (Мат. мін.-мал.).

Спарыння ў пшаніцы і ячмені: *галаўня́* ж. — паўн. р., усх. з. (ЛАБНГ), *галаве́шка* ж. — цэнтр. і ўсх. Пал. (ЛАБНГ), *спор* м. — Пін. (ЛАБНГ), *спары́ш* м. — Гом. (ЛАБНГ), *са́жа* ж. — цэнтр. з., Панямр. р., Стол., Лельч. (ЛАБНГ), *сажня́* ж. — Брасл. (ЛАБНГ), *сняце́й* м. — зах.-пал. г., Пруж., Ганц. (ЛАБНГ), *сняча́й* м. — Ганц. (ЛАБНГ), *смяце́й* м. — Ваўк., Слон., Лях., Клецк. (ЛАБНГ), *смяцюга́* ж. — Карэл. (ЛАБНГ), *п'я́ніца* ж. — Віл. (СПЗБ), *ля́да* н. — Іван. (ЛАБНГ), *таба́ка* ж. — Панямр. р. (ЛАБНГ), *галу́за* ж. — Старадарож., Гл. (ЛАБНГ), *вузяльні́ца* ж. — Гродз. р. (ЭСБМ, Мат. Гродз.), *дзічкі́* мн. — Віц. (ЛАБНГ), *рагакі́* мн. — Рэч. (ЛАБНГ), *чо́рна пшані́ца, чо́рны ячме́нь* — Драг. (ЛАБНГ), *зубы́ чо́рныя* — Мядз. (ЛАБНГ).

Спарыння ў просе: *галаўня́* ж., *галаўню́шка* ж. — агульн., акрамя паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, ГЧ), *галаве́шка* ж. — усх.-

пал. р. (ЛАБНГ), *са́жа* ж. — Чэрв. р., Слуц. р., Докш., Барыс., Круп., Слон., Уздз., Асіп. (ЛАБНГ), *сняце́й* м. — зах.-пал. г., Пруж., Івац. (ЛАБНГ), *снача́й* м. — Ганц. (ЛАБНГ), *смяце́й* м. — Слон., Лях., Клецк. (ЛАБНГ), *галу́за* ж. — Старадарож., Гл. (ЛАБНГ), *таба́ка* ж. — Гродз., Маст. (ЛАБНГ), *ля́да* н. — Івац. (ЛАБНГ), *дзічкі́* мн. — Віц. (ЛАБНГ), *ваўкі́* мн. — Драг. (ЛАБНГ), *дзюбы́* мн. — Карэл. (Сл. Гродз.).

Страчок

Ядомы ранні веснавы грыб, які мае карычневую звіліста-маршчакаватую з глыбокімі складкамі шапку, часткова зрослую з высокай ножкай.

страчо́к м. — агульн. (ЭПБ, СПЗБ, Яшкін, Мат. апыт.), *страчкі́* мн. — Уздз. (Н. сл-сць), *старчо́к* м. — зах. з., Кругл., Слаўг., Клім., Акц. (СПЗБ, Н. сл-сць, Яшкін), *тарчо́к* м. — Пол., Круп., Асіп. (Яшкін), *смаршчо́к* м. — Паст., Пруж., Кам. (Яшкін), *смарчо́к* м. — віц.-маг. г., цэнтр. з. (Яшкін), *старшо́к* м. — Лёзн., Тал. (Яшкін), *смаржо́к* м. — Чэрв., Пух. (Яшкін), *смо́рка* ж. — Івац. (Яшкін), *шмаргóнка* ж. — Лун. (Яшкін), *стро́чка* ж. — Петр. (Яшкін), *тарчо́к* м. — Круп., Асіп. (Яшкін), *моршч* м. — Раг. (Яшкін), *васілёк* м. — Пух., Стол., Рэч. (Яшкін), *глухі́ васілёк* — Рэч. (Яшкін), *вясёлка* ж. — паўдн.-усх. з., Бар., Лях. (Яшкін), *вясе́лік* м. — Саліг., Люб., Гл. (Яшкін), *вясёлік* м. — Асіп. (Яшкін), *весяло́к* м. — Бар., Лях., Клецк., Капыл., Калінк. (Яшкін), *асяло́к* м. — Гом. (Яшкін), *глузд* м. — Дзярж., Ганц., Стол., Жытк., Лельч. (Яшкін), *каўпа́к* м. — Жытк., Лельч. (Яшкін), *пажа́рка* ж. — Нясв., Карм., Брэсц. (Яшкін), *пажаро́вік* м. — Жытк., Лельч. (Яшкін), *падсне́жнік* м. — Карм. (Яшкін), *вясня́нка* ж., *вясня́рка* ж. — Рэч. (Яшкін), *зрачо́к* м. — Клім. (Яшкін), *шмаргóнец* м. — Кір. (Яшкін), *ра́бчык* м. — Нясв. (Яшкін), *драге́ль* м. — Стол. (Яшкін), *гры́баў цвет* — Саліг., Люб., Кліч., Стол. (Яшкін), *грыбо́вы цвет* — Старадарож., Лун. (Яшкін), *ба́біна ву́ха* — Ваўк. (Яшкін).

Сыраежка

Ядомы грыб з пласцiнiстай крохкай яркаафарбаванай шапкай.

сыраéжка ж., *сыраéжачка* ж. памянш. — агульн. (ЭПБ, ЛАБНГ, ТС, ЖС, ГЧ, Янкова, Яшкiн, Мат. апыт.), *сыравéжка* ж. — паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г., вiц.-маг. г., Глыб. (ЛАБНГ, ЖС. З нар. сл., Каспяровiч, Яшкiн, Мат. апыт.), *сыравéжа* ж. — Вiл., Маг., Краснап. (ЛАБНГ), *сыравéжчына* ж., *сыравя́жсына* ж., *сыравя́жка* ж., *сыравя́жачка* ж. памянш., *сыравéга* ж. — Слаўг. (Яшкiн), *сыраéжа* ж. — зах.-пал. г., Глыб., Шум., Мядз., Вiл., Бярэз., Салiг. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкiн), *сыраéжсына* ж., *сыраéжчына* ж. — Слаўг. (Яшкiн), *сыраéга* ж. — зах.-пал. г., Гл. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкiн), *сыраéдка* ж. — Беластоц. р. (ЖС), *сырагíжка* ж. — Пiн. (ЛАБНГ, ЖС), *сырая́жка* ж. — Кам. (ЛАБНГ, ЖС), *сырадзéга* ж. — Драг. (ЖС, Яшкiн), *сураéжка* ж. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., спарадычна паўдн.-зах. д., Драг. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Мат. Гом., Яшкiн, Мат. апыт.), *суравéжка* ж. — паўн.-усх. д., паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. Гродз., Станкевiч, Каспяровiч, Растаргуеў, Цыхун, Яшкiн, Мат. апыт.), *суравéжчына* ж. — Слаўг. (Яшкiн), *сураéжсына* ж. — Верхнядзв., Рас. (ЛАБНГ), *сураéжчына* ж. — Слаўг. (Яшкiн), *суравéжа* ж., *суравéжсы* мн. — Тал., Вiл., Круп., Лаг., Бярэз., Бял. (ЛАБНГ, СПЗБ, Яшкiн), *суравéга* ж. — Слаўг., Краснап. (Яшкiн), *саравéжка* ж. — Бял., Гор., Мсцiсл., Хоц. (Бялькевiч, Юрчанка, Яшкiн), *серавéжка* ж. — Чач. (Яшкiн), *аплáўка* ж., *аплáвачка* ж. памянш. — Барыс. (СЦБ, Н. сл-сць), *лiпя́нка* ж. — Раг. (ЛАБНГ, ЭСБМ, СПЗБ), *акýбкi* мн. — Гарад., Вiц. (ЭСБМ, Каспяровiч), *кýбак* м., *кýбачак* м. памянш. — Ушацк. (ЛАБНГ), *грудзя́нка* ж. — Калiнк. (ЛАБНГ), *пры́балатка* ж., *прыбалацянка* ж. — Нараўл. (ЛАБНГ), *галýбка* ж. — Беластоц. р. (ЖС), *сурая́тка* ж. — Вiлен. р. (СПЗБ), *красóткi* мн., *жаўцю́шкi* мн. — Гарад. (ЛАБНГ).

Сыраежка чырвоная: *красо́тка* ж., *красо́ха* ж., *красо́шка* ж. — Гарад. (Яшкін), *саладу́ха* ж., *гарчакі́* мн. — Івац. (ЛАБНГ).

Сыраежка бурая: *саладу́ха* ж. — Івац. (ЖС, Яшкін), *паддубніца* ж. — Гом. (ЖС, Яшкін).

Сыраежка жоўтая: *жаўту́ха* ж. — Чэрв., Бярэз., Пух., Люб., Кліч., Бых. (Яшкін), *жаўту́шка* ж. — Чэрв. (Яшкін), *жаўцю́шка* ж. — Гарад. (Яшкін), *жаўця́нка* ж. — Чэрв., Бярэз. (Яшкін), *жо́ўтая лі́панка*, *лі́панка* ж. — Гл. (Яшкін), *ле́плянка* ж., *лепля́нка* ж., *саладу́ха* ж. — Івац. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *ліпя́нка* ж. — Старадарож., Раг. (Яшкін), *ля́плыка* ж. — Раг. (Яшкін), *вясёлка* ж. — Слаўг. (Яшкін).

Сыраежка сіняя: *сіню́га* ж., *сіню́гі* мн. — Пол., Бых., Чэрв. (ЛАБНГ, Яшкін), *сіню́шка* ж., *сіню́шкі* мн. — Гарад., Беш., Краснап., Хоц. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Яшкін), *сіне́шка* ж. — Хоц. (Яшкін), *сіня́ўка* ж. — Шкл. (Яшкін), *сіні́ца* ж. — Капыл. (Яшкін).

Сыраежка шэрая: *сі́вачка* ж. — Іван. (Яшкін), *сіву́лька* ж. — Слаўг., Лельч. (Яшкін), *сі́ўка* ж. – Слаўг. (Яшкін).

Сыраежка горкая: *гарча́к* м. — Івац., Малар., Лельч. (ЖС, Яшкін), *гарца́шка* ж. — Гарад. (Яшкін), *гарчані́* мн. — Смален. р. (Дабравольскі), *во́гнеўка* ж. — Драг. (ЖС, Яшкін).

Сыраежка з вострай шапачкай: *пры́балатка* ж., *пры́балатуха* ж., *пры́балацянка* ж. — Лельч. (ЖС)

Таўкачык жоўта-карычневы

Ядомы пласцiністы грыб са званочкападобнай шэра-карычневай шапкай з рабрыстым краем.

балату́ха ж. — Стаўб., Дзярж. (Яшкін), *балаця́нка* ж. — Пух., Слуц., Гом. (Яшкін), *бало́цянка* ж. — Старадарож.

(Яшкін), *балóцюха* ж. — Кобр. (Яшкін), *балóтніца* ж. — Маст. (Яшкін), *пры́балатуха* ж., *пры́балатушка* ж. — Малар., Стол., Жытк., Лельч. (Яшкін), *пры́балатка* ж. — Лельч. (Яшкін), *прыбалóтка* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *пры́балацянка* ж. — Лельч., Нараўл. (Яшкін), *балóтны таўкáчык* — Мядз. (Яшкін).

Таўстуха

Ядомы пласціністы грыб з жаўтавата-бураватай плямістай шапкай.

таўсту́ха ж. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., сярэд.-бел. г., Ушацк., а таксама Беластоц. р. (ЭПБ, СПЗБ, ЖС, Яшкін), *сíняя таўсту́ха* — Мін. (Яшкін), *таўсту́шка* ж. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., сярэд.-бел. г. (СПЗБ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *таўстóлка* ж. — Рэч. (Яшкін), *талсту́ха* ж. — Карэл. (Яшкін), *талсту́шка* ж. — Уздз. (Н. сл-сць), *таўсцю́хі* мн., *таўсцю́шкі* мн. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *цяцéра* ж. — Леп., Беш., Гл. (Яшкін), *кабы́лкі* мн. — Смарг. (СПЗБ, Яшкін), *сіву́ха* ж. — Пін. (ЖС, Яшкін), *параду́ха* ж., *рагату́ха* ж. — Жаб. (Яшкін), *рубíха* ж. — Маг., Карм. (Яшкін), *ру́бчык* м., *маладу́шка* ж. — Воран. (Яшкін), *падгрóб* м. — Пол. (Яшкін), *падсаснóўка* ж. — Шум. (Яшкін), *падсасóнка* ж. — Бых. (Яшкін), *падсóснік* м. — Петр. (Мат. Гом.), *лось* м. — Стол. (Яшкін), *саланíнка* ж. — Ушацк. (Яшкін), *мачóнка* ж. — Мёр. (Яшкін), *бáбка* ж. — Мядз. (Яшкін), *маладзíца* ж. — Пух. (Яшкін).

Шампіньён

Ядомы пласціністы грыб з белай ці буpаватай шапкай.

шампіньён м. — спарадычна усх. з. (ЭПБ, ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *шампіньéн* м. — Гродз. (ЛАБНГ), *шампаньён* м. — Гом. (ЖС), *шампінён* м. — Зэльв., Круп., Гор., Клім., Краснап. (ЛАБНГ, Яшкін), *шампілён* м. — Леп. (Мат. апыт.), *шампільёны* мн. — Бабр.

(ЛАБНГ), *шампіїны* мн. — Краснап. (ЛАБНГ), *шампіены* мн. — Дзятл. (ЛАБНГ), *шампіён* м. — агульн., акрамя зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Яшкін, Мат. апыт.), *шампіо́н* м. — Верхнядзв. (Яшкін), *шампіена* ж., *шлапіён* м., *шампіёніна* ж. — Слаўг. (Яшкін), *шампініён* м. — Круп. (Яшкін), *шампіво́н* м. — Рэч. (ЛАБНГ, Яшкін), *шапіён* м. — усх. з., акрамя поўдня Гомельшчыны (ЛАБНГ, Яшкін), *шап'ёны* мн. — Люб. (Н. сл-сць), *шапён* м., *шапёнік* м. памянш. — Леп., Ашм., Капыл., Слуц., Хойн. (ЛАБНГ, Яшкін), *шапёнка* ж. — Стол. (Яшкін), *шапільён* м. — Бабр. (Яшкін), *шаппінён* м. — усх.-маг. р., Кругл. (Яшкін), *шаплуёны* мн. — Леп. (ЛАБНГ, Мат. апыт., Яшкін), *шафіо́н* м. — Ашм. (ЛАБНГ, Яшкін), *шафіён* м. — Дзярж., Уздз. (Яшкін), *шахаён* м., *шахіён* м. — Стол. (Яшкін), *шпіёны* мн. — Гарад., Шум., Беш., Клім., Петр. (ЛАБНГ, Яшкін), *шпінён* м. — Пруж. (Н. сл-сць, Яшкін), *чампіён* м., *чампіо́н* м. — Слон. (Мат. апыт.), *чампіво́н* м. — Гарад. (Яшкін), *чампіёны* мн. — Шарк., Гарад., Слон., Асіп. (Мат. апыт.), *печуры́ца* ж. — паўдн. р., Уздз., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, ТС, ЖС, ДСБ, НЛГ, Н. сл-сць, Станкевіч, Насовіч, Яшкін), *палявая пячуры́ца* — Смал. (Яшкін), *пачуры́ца* ж., *пачуры́цка* ж., *пачары́ца* ж., *пачары́цка* ж. — Жытк. (Яшкін), *качуры́ца* ж. — Саліг. (Яшкін), *пячу́рка* ж., *пачу́рачка* ж. памянш. — зах.-пал. г., Бераст., Валож., Уздз., Капыл., Клецк., Чэрык., Маз. (ЛАБНГ, ЖС, ДСБ, Н. сл-сць, Яшкін), *пячуркі́* мн. — Брэсц., Драг. (ДСБ), *печуры́ны* мн. — Навагр. (Мат. апыт.), *пяча́рка* ж., *печа́ркі* мн. — Ваўк., Слон., Стаўб., Нясв., Беластоц. р. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *пячо́рка* ж. — Гродз., Карэл., Стаўб., Клецк., Капыл., Стол. (ЛАБНГ, Сл. Гродз., Мат. мін.-мал., Цыхун, Яшкін), *гаўня́нка* ж. — Зэльв. (ЛАБНГ), *гамня́нка* ж. — Кам., Малар. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *гаўня́нкі* мн. — Слон. (ЛАБНГ), *гаўня́ныя грыбы́* — Мядз. (ЛАБНГ), *гная́нка* ж. — Зэльв., Уздз., Пруж., Лельч., Нараўл. (ЛАБНГ, ЖС, Н. сл-сць, Яшкін), *гная́нкі* мн. — Бар., Беластоц. р. (СПЗБ), *гная́ўка* ж. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *гная́ўкі* мн. — Валож., Пух. (ЛАБНГ, ЖС, Яшкін), *гнаёўкі* мн. — Маст. (Сл. Гродз.), *гнаю́ўкі* мн. — Брасл. (СПЗБ, Яшкін), *гная́лкі* мн. — Кір. (ЛАБНГ,

Яшкін), *гнаякí* мн. — Бар. (ЛАБНГ), *ѓнаявíк* м. — Леп., Лаг., Уздз. (ЛАБНГ, Н. сл-сць, Яшкін), *гнаявікí* мн. — Леп. (Яшкін), *пагнóйка* ж. — Гродз., Свісл., Чэрв., Пух., Беластоц. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, ЖС, Сл. Гродз., СЦБ, Станкевіч, Яшкін), *пагнóйнік* м., *пагнóйнікі* мн. — Гродз. р., Валож., Уздз., Беластоц. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, Н. сл-сць, ЖС, ЭСБМ, Сл. Гродз., Яшкін), *навóзнік* м. — Уздз. (Н. сл-сць, Яшкін), *бяля́к* м. — паўн.-зах. з., усх.-пал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Яшкін), *белячóк* м. — Клецк. (Яшкін), *бяля́нка* ж. — Слаўг., Карм. (ЛАБНГ, Яшкін), *белякí* мн., *падбéльнікі* мн. — Навагр. (НС), *бéлы грыб* — Паст., Бераст. (ЖС, Яшкін), *кýркі* мн. — Беш. (НС, Яшкін), *чарапíцы* мн. — Івац., Іван. (ЛАБНГ, НС, Яшкін), *шапíрка* ж. — Калінк. (Мат. Гом.), *калóша* ж., *калóшкі* мн. — Дзятл., Карэл. (СПЗБ, Яшкін), *галавáч* м. — Гродз. (Сл. Гродз.), *сікýнчыкі* мн. — Маст. (СПЗБ, Яшкін), *бэ́цькі* мн. — Стол., Жытк. (ЛАБНГ, Яшкін), *гукáлкі* мн. — Смален. р. (Станкевіч), *сóвы* мн. — Смарг. (ЛАБНГ, Яшкін), *сарóка* ж. — Віл. (ЛАБНГ, Яшкін), *плю́ха* ж. — Віл. (Мат. мін.-мал.), *паплавя́нка* ж., *бéлы каўпáк* — Пруж. (ЛАБНГ, Яшкін), *палявíк* м. — Пух., Ветк., Ельск. (СЦБ, Яшкін), *палявы́ грыб* — усх.-маг. р., Капыл., Слуц., Стол., Лельч. (Яшкін), *садавікí* мн. — Гродз. (ЛАБНГ, Яшкін), *садóвы грыб* — Воран. (ЛАБНГ, Яшкін), *чапяры́ца* ж., *чапуры́чка* ж., *чыпуры́чак* м., *прóсты казля́к, казлячóк* м. памянш. — Стол. (ДСБ, Яшкін), *пáнскія грыбы́* — Віл. (ЛАБНГ, Яшкін), *вóўчанка* ж., *вужóвік* м. — Лун. (Яшкін), *вóўчы грыб* — Чэрв. (Яшкін), *стаптáрка* ж. — Глыб. (Яшкін), *пагáнка* ж. — Верхнядзв., Гарад., Беш., Тал., Бял. (Яшкін), *вужóвік* м. — Лельч. (Яшкін), *вужáчка* ж. — Маз. (Яшкін), *вужáчы грыб* — Лельч. (Яшкін), *паляны́ грыб* — Зэльв. (Яшкін), *пашанцэ́вік* м. — Ваўк. (Яшкін), *падвíшнік* м. — Слуц. (Яшкін), *мыш'я́к* м. — Краснап. (Яшкін), *мышы́ны грыб* — Пол. (Яшкін), *бéлы мышáк* — Бял. (Яшкін).

3. ТЭМАТЫЧНЫЯ ГРУПЫ ЛЕКСІКІ СА ЗНАЧЭННЕМ ХАРАКТАРЫСТЫКІ РАСЛІН І ГРЫБОЎ

3.1 АГУЛЬНЫЯ НАЗВЫ РАСЛІН І ГРЫБОЎ

Водарасці

Ніжэйшыя споравыя вадзяныя расліны, у якіх адсутнічае падзел на сцябло, ліст і корань; усе расліны, якія жывуць у вадзе; ціна.

вóдарасці мн. — Леп. (Мат. апыт.), *вóдарасць* ж. — мясц. (Ластоўскі), *вóдараслі* мн. — Уздз. (СЦБ), *вóдарасль* ж. — Навагр. (Мат. Гродз.), *вóдарасліна* ж. адзінк. — Валож. (СЦБ), *вадóраслі* мн. — Жытк. (ТС), *пáраслі* мн. — Навагр. (НС), *багавíнне* н. — Жаб. (ЛАБНГ, Станкевіч, ЭСБМ), *багнó* н. — Стол. (ТС), *балóтна* ж. — Люб. (Мат. апыт.), *балóцяна травá* (*зéлле*) — Драг. (Мат. апыт.), *жабуры́нне* н. — Слуц. р., Гом. р. (Мат. апыт., ЭСБМ), *жабурэ́нне* н. — Слуц. р. (Мат. апыт.), *зéлле* н. — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *вадзянóе зéлле* — Драг. (Мат. апыт.), *цíна* ж. — Паст., Чэрв., Слаўг., Чач. (СПЗБ, Мат. апыт.), *цінá* ж. — Глыб. (СПЗБ, Мат. апыт.), *цíня* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *рáска* ж. — Мсцісл., Чач., Люб. (Мат. апыт.), *твань* ж. і м. зборн. — паўдн.-усх. з., Смален. р. (Мат. Гом., Станкевіч), *тынь* ж. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *паплывýха* ж. — Стаўб. (СЦБ), *майнá* ж. — Жытк. (Н. сл-сць, ЭСБМ), *мох* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *рассá* ж. 'травы, якія густа растуць у вадзе' — Віц. р. (Каспяровіч), *броснь* ж., *брóсня* ж. 'цвіль на вадзе' — паўн.-зах. з. (Мат. Гродз., Насовіч, ЭСБМ); **раслінная покрыва на балоце, на вадаёмах, якое ўспухае, узнімаецца, плаў:** *кажýх* м. — Малар. (НЛ), *здымкі* мн. —

Кобр. (НЛ), *зыбе́нь* м. — Віц. р. (Мат. апыт.), *зыбу́н* м. — пол.-мін. г. (ДАБМ, Мат. апыт.), *зы́баўка* ж. — Мядз. (ДАБМ, Мат. апыт.), *зыбіна́* ж., *зыбката́* ж., *зыбі́чына́* ж., *зы́бчасць* ж., *зы́бша* ж., *зыбе́ча* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *по́плаў* м. — Слаўг., Люб. (Мат. апыт.); **тонкае покрыва расліннасці і плесні на паверхні вады:** *па́валка* ж. — Віц. р., усх.-маг. р. (Каспяровіч, Юрчанка, Мат. апыт.), *па́валака* ж., *на́валака* ж. — Слаўг. (Насовіч, Мат. апыт.).

Гароднiна

Агульная назва раслін, якія растуць на гародзе.

гаро́дніна ж. — спарадычна зах. з. (СПЗБ, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *агаро́дніна* ж. — Гл. (Янкоўскі, Насовіч), *гараднiна́* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *араднiна́* ж. — Астр. (СПЗБ), *гаро́дзіна* ж. — Жытк., Драг., зах.-бран. р. (ТС, ЖНС, Растаргуеў), *агаро́дзіна* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *гараднё* н. — Бар. (СПЗБ), *агаро́дняе* н., *гаро́дне* н. — Драг. (ЛП, Мат. апыт.), *грэдаві́на* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *гардаві́на* ж., *гардо́віца* ж. — мясц. (Ластоўскі), *сыры́зна* ж. — Віц. р., Смарг. (Каспяровіч, Станкевіч), *сыраві́зна* ж., *сыраві́знь* ж. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *ва́рыва* н. — Віц. р., Смарг., Віл., Чэрв., Гл., Петр., Браг. (СЦБ, Каспяровіч, Шатэрнік, Шаталава, Янкоўскі, Станкевіч), *ва́рава* н. — Смарг. (Сл. Гродз.), *ва́ра* ж. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *зяле́ніва* н. — Зэльв. (Сцяцко), *зеляні́на* ж. — мясц. (Ластоўскі), *яжы́на* ж. — Смарг. (СПЗБ), *сле́ціва* н., *сле́ціўе* н. зборн. — мясц. (Ластоўскі), *сыры́зна* ж. 'недаспелая гародніна' — мясц. (Станкевіч), *шугаі́* мн. 'збуялая гародніна' — Свісл. (Сл. Гродз.); *уро́д* м. 'ураджайная гародніна' — Жытк. (ТС); **малаўраджайная, дробная, невялікая гародніна:** *не́радзь* ж. — Стаўб., Жытк. (ТС, СЦБ), *не́расль* ж. — Стаўб. (СЦБ), *скараспе́йка* ж., *скараспе́лька* ж., *скараспе́лка* ж., *раннаспе́лка* ж. 'гародніна-скараспелка' — Жытк. (ТС).

Гароднiна, якая высаджваецца на насенне: *вы́садкі* мн. — Чэрв. р., спарадычна гродз. р., Гарад., Гл. (СПЗБ, ТС, ЖНС, Каспяровіч, Насовіч, Шатэрнік, Сцяцко, Станкевіч, Янкоўскі), *выса́дкі* мн. — Навагр. (Мат. апыт.), *насе́ннік* м. — Зэльв. (Сцяцко), *се́менніца* ж. — Жытк. (ТС), *се́міны* мн. — Віц. р. (Станкевіч), *се́янка* ж. 'гароднiна, вырашчаная з насення' — Слон. (Мат. апыт.).

Расада, маладыя расліны, вырашчаныя ў парніках або спецыяльных градках для перасадкі на ўчасткі ў агародзе, на полі: *раса́да* ж. — спарадычна паўн.-зах. з., Мсцісл. (СПЗБ, Мат. Гродз., Бялькевіч, Насовіч), *паса́да* мн. — Віц. р. (Каспяровіч), *паса́дкі* мн. — Лоеў. (Янкова), *садзо́нкі* мн. — Лід. (СПЗБ), *фле́нсы* мн. — Іўеў (Мат. мін.-мал.), *фля́нсы* мн., *фля́нцы* мн. — Брасл., Вілен. р., Латгал. р. (СПЗБ), *пля́нсы* мн., *пля́нцы* мн. — Вілен. р. (СПЗБ); **адно каліва расады:** *фленс* м. — Іўеў. (Мат. мін.-мал.), *флянц* м. — Мядз. (Мат. мін.-мал.), *фля́нец* м. — Мядз., Іўеў. (Сл. Гродз., Мат. мін.-мал.); **расада з засохлым карэньчыкам:** *сухано́жка* ж. — Ашм., Раг. (СПЗБ), *сухапя́тка* ж. — Раг. (СПЗБ).

Грыб

Ніжэйшая бесхларафільная расліна ў выглядзе шапачкі на ножцы.

грыб м., *грыбо́к* м. памянш., *грыбы́* мн. — агульн., Смален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Сл. Гродз., ГЧ, Бялькевіч, Каспяровіч, Сцяшковіч, Шаталава, Шатэрнік, Юрчанка, Янкова, Дабравольскі, Мат. апыт.), *грыбцы́* мн. — Іўеў., Воран., Вілен. р. (СПЗБ, Мат. мін.-мал.), *грыбата́* ж. зборн. — Браг. (ГЧ), *губа́* ж., *гу́бы* мн. — Кам., Лоеў., зах.-бран. р. (СПЗБ, Растаргуеў, Янкова), *губя́к* м. — Лельч. (ЛАБНГ), *казля́к* м. — усх.-маг. р., Пін. (ЛАБНГ, Бялькевіч, ЭСБМ), *казя́к* м., *казякі́* мн. — спарадычна Паням. р. (НС, Сцяцко, ЭСБМ), *бэ́тка* ж. — Гродз., Драг. (ЖС, Сл. Гродз.), *карпуне́ц* м. 'маленькі грыб' — Гом. р.

(НЛГ); **стары грыб:** *кісля́к* м. — Смален. р. (Дабравольскі, Насовіч), *ляпя́к* м. — Карэл. (Сл. Гродз.), *махла́к* м. — Докш. (Мат. дыял. сл.), *пля́ха* ж. — Уздз. (Н. сл-сць), *пясля́к* м., *песлячы́на* м. і ж., *пясля́чча* н. зборн. — мясц. (Насовіч), *пяссю́к* м., *псюк* м. — мясц. (Насовіч), *шлапа́к* м. — Гродз. (ЖНС), *шлупа́к* м. — Мсцісл. (З нар. сл.), *шупшу́ль* м. — Віл. (СПЗБ), *бабу́х* м. — Пруж. (ДСБ), *ро́спаднік* м., *ро́спадзень* м. — Жытк. (ТС), *раша́цька* м. — Гл. (Янкоўскі), *барщчаві́к* м. 'стары ядомы грыб' — Жлоб., Хойн. (Мат. Гом.); **першыя грыбы:** *высыпа́льнікі* мн.— Уздз. (Мат. мін.-мал.), *салёнікі* мн. 'грыбы, якія толькі соляць' — Навагр. (Мат. Гродз.), *мачо́нікі* мн. 'грыбы, якія мочаць' — Леп. (Мат. апыт.), *суша́нікі* мн. 'грыбы, якія сушаць' — Ашм., Смарг. (Станкевіч), *варэ́нікі* мн. 'грыбы, якія ядуць варанымі' — мясц. (Станкевіч), *тава́рачыя грыбы́* 'грыбы, якія ядуць каровы, авечкі' — Маз. (ЖС), *гарку́шка* ж. 'горкі грыб наогул' — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *белякі́* мн. 'грыбы белага колеру' — Жытк. (ТС), *бубе́хі* мн., *баб'я́кі* мн. 'тоўстыя наздраватыя грыбы' — Смален. р. (Дабравольскі), *струтчакі́* мн. 'грыбы, якія маюць пад нізам струткі' — мясц. (Ластоўскі), *мясі́стыя грыбы́* 'трубчастыя грыбы' — Паст., Петр., Драг. (ЖС); **пласцінчатыя грыбы:** *грыбы з пір'ем* — Кам. (ЖС), *грыбы́ з пір'ечкам* — Драг. (ЖС); **грыбы, якія выдзяляюць малако:** *мало́чныя грыбы́* — Драг. (ЖС), *грыбы́ з малако́м* — Паст. (ЖС); **першыя вясеннія грыбы:** *вясня́ныя грыбы́* — Драг., Пін. (ЖС), *вяснёвыя грыбы́* — Кам. (ЖС), *вясе́лікі* мн. — Слуц. р., цэнтральная частка пал. р. (Станкевіч), *маёвыя грыбы́* — спарадычна зах.-пал. г. (ЖС), *маявы́я грыбы́* — Драг., Пін. (ЖС), *ма́йскія грыбы́* — Навагр. (Мат. апыт.), *міко́льныя грыбы́* — Лун. (ЖС), *міко́льны грыбы́* — спарадычна зах.-пал. г. (ЖС), *міко́ліны грыбы́* — Кам. (ЖС), *міко́льнікі* мн. — Лун. (ЖС), *ю́р'евы грыбы́* — Драг. (ЖС), *юр'евікі́* мн. — Іван. (ЖС), *трае́цкі грыбы́* — Пін. (ЖС); **асеннія**

грыбы: *асенніяа грыбы́* — Гом. (ЖС), *асе́нні грыбы́* — спарадычна зах.-пал. г. (ЖС), *гасе́нні грыбы́* — Драг. (ЖС); **грыбы, якія растуць на полі:** *палявы́я грыбы́* — Паст. (ЖС), *паляны́я грыбы́* — Пін. (ЖС), *палявікі́* мн. — Хоц. (Бялькевіч), *стаптáркі* мн. — Лоеў. (Янкова); **грыбы, якія растуць на месцы пажарышчаў:** *пажáрны грыбы́* — Іван. (ЖС), *пажаро́вікі* мн. — Жытк. (ТС), *шмаргóнкі* мн. — Лун. (Шаталава).

Неядомыя грыбы: *вóўчыя* (*грыбы́*) — цэнтр. з., акрамя паўночна-заходняй часткі, Беластоц. р., спарадычна зах.-пал. г., Лельч. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Мат. апыт.), *вóўчы грыбы́* — зах.-пал. г., Капыл. (ЛАБНГ, ЖС), *вóўча грыбы́* — Шчуч. (СПЗБ), *вóўчыя губя́кі* — Лельч. (ЛАБНГ, АЛА), *вóўчыя казякí* — Зэльв., Слон. (ЛАБНГ), *вóўчыя бэ́ткі* — Драг. (ЖС), *ваўчы́ныя* (*грыбы́*) — спарадычна паўднёва-ўсходняя частка паўн. р., Бых., Краснап. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ваўкóвыя грыбы́* — Віц., Докш. (ЛАБНГ, АЛА), *ваўчакí* мн. — Шчуч., Карэл., Нясв. (ЛАБНГ, Сл. Гродз., З нар. сл.), *ваўчанюкí* мн. — Карэл. (Сл. Гродз.), *ваўчы́нікі* мн.—Леп. (Мат. апыт.), *вóўчанкі* мн. — Лун. (ЛАБНГ, Шаталава), *сабáчыя грыбы́* — заходняя частка паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., ЖС, Мат. мін.-мал.), *сабáччыя грыбы́* — Шарк., Шкл., Смарг. (ЛАБНГ, АЛА), *сабáччы грыбы́* — поўнач паўн.-зах. з., Кобр. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Мат. апыт.), *сабáчнікі* мн. — Шарк. (ЛАБНГ), *мышы́ныя* (*грыбы́*) — спарадычна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, ЖС, НС, ЭСБМ), *мышы́нныя грыбы́* — Беш., Слаўг. (ЛАБНГ, АЛА), *мышáччыя грыбы́* — Пол. (ЛАБНГ), *мышáчча* н. зборн. — усх.-маг. р. (ЭСБМ), *мышакí* мн. — спарадычна віц.-маг. г. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, НС, Бялькевіч, Насовіч, Юрчанка, ЭСБМ), *мышшакí* мн. — усх.-маг. р., Кругл. (ЛАБНГ, ЖС, Бялькевіч, Насовіч, ЭСБМ), *вужáчыя грыбы́* — Маз., Лельч. (ЛАБНГ, ЖС), *гужáчыя* (*грыбы́*) — Малар. (ДСБ), *вужóвыя грыбы́* — Ельск., Лельч. (ЛАБНГ), *вужóвы грыбы́* — Драг. (ЛАБНГ, ЖС), *вужóвыя, вужóвы казлякí* — Пін. (ЛАБНГ, ЖС), *вужóвікі* мн. — спарадычна цэнтральная частка пал.

р. (ЛАБНГ, ТС, ЖС), *ужóвікі* мн. — Лун. (ЖС), *вужóўкі* мн. — паўдн.-усх. з., акрамя паўднёва-ўсходняй часткі (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Мат. Гом., ЖС, Янкоўскі, ЭСБМ), *глухíя вужóўкі* — Рэч. (ЛАБНГ), *вужáўкі* мн. — спарадычна паўдн.-усх. з. (Мат. Гом., Янкова), *вужáчкі* мн. — паўднёва-ўсходняя частка паўдн.-усх. з., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Мат. Гом.), *вужáкі* мн. — Ветк. (Мат. Гом.), *жáбечыя* (*грыбы́*) — Стол., Браг. (ЛАБНГ, ТС), *жáбечы грыбы́* — Стол. (ЛАБНГ), *жáбскі грыбы́* — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, ДСБ, ЖС), *жабíны грыбы́* — Стол. (ЛАБНГ, ЖС), *жáбікі* мн. — Маз. (ГЧ), *жабóвікі* мн., *жаб'юкí* мн. — Стол. (ЛАБНГ, ТС), *пагáныя* (*грыбы́*) — спарадычна паўн. р., спарадычна паўднёва-ўсходняя частка паўдн.-усх. з., а таксама Уздз., Бераст. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС), *пагáны грыбы* — Камян. (ЛАБНГ), *пагáнкі* мн. — усх. з. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС, Каспяровіч), *пагáнка* ж. — Леп., Слон. (Мат. апыт.), *пагáныш* м., *пагáнышы* мн. — мясц. (Насовіч), *пóгань* ж. зборн. — Буда-Каш. (ЛАБНГ), *дрэ́нныя грыбы́* — Чав., Быx. (ЛАБНГ), *благíя грыбы́* — Віл., Маладз., Валож. (ЛАБНГ, АЛА), *благýшкі* мн. — Віц. р., Смален. р. (Дабравольскі, Станкевіч), *дурнагýбы* мн. — зах.-бран. р. (ЖС), *нічóгія* (*грыбы́*) — Пруж. (ЛАБНГ), *нічóгія*, *нічóгі казлякí* — Пін. (ЛАБНГ, ЖС), *глухíя грыбы́* — Уздз., Стол., Лельч. (ЛАБНГ, ТС, Мат. мін.-мал.), *дзíкія* (*грыбы́*) — Лёзн., Лід., Браг. (ЛАБНГ, АЛА), *дзíкі* (*грыбы́*) — Кам., Іван. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС), *дзікары́* мн., *дзіч* ж. зборн. — Кам. (ЛАБНГ, ЖС), *некуцáвыя* (*грыбы́*) — Маг. р. (Мат. Маг., ЭСБМ), *неядзíмыя грыбы́* — Слон. (Мат. апыт.), *машарэ́нікі* мн. — Жытк. (ТС), *рэшатýхі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *бэ́ткі* мн. — Гродз. (СПЗБ), *каты́* мн. — Кам. (ДСБ), *пане́нка* ж. — Ашм. (СПЗБ), *палявíк* м. — Калінк. (Мат. Гом.), *сіню́ха* ж. — Лаг., Чэрык. (Мат. мін.-мал., Бялькевіч), *смярдзю́к* м. — мясц. (Насовіч).

Ядомыя грыбы: *грыбы́* мн. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, АЛА), *ядóмыя грыбы́* — Лёзн., Шкл., Мін. (ЛАБНГ, АЛА), *з'ядóмыя грыбы́* — Пол. (ЛАБНГ, АЛА), *ядзíмыя грыбы́* — Віл., Слон. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *дóбрыя грыбы́* — Маладз., Шчуч., Уздз. (ЛАБНГ, АЛА, Н. сл-сць), *харóшыя*

грыбы́ — Ветк. (ЛАБНГ, АЛА), *свóйскія грыбы́* — Маст., Навагр. (СПЗБ, Мат. апыт.), *свóйскі грыбы́* — Кам. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *сваé грыбы́* — Навагр. (Мат. апыт.), *справядлі́вы грыбы́* — Кам. (ЖС), *бéлыя грыбы́* — Лельч. (ЛАБНГ, АЛА), *чóрныя грыбы́* — Пух. (ЛАБНГ), *праўдзі́вікі* мн. — Слон. (Мат. апыт.); **усе ядомыя грыбы, акрамя баравіка:** *казлякі́* мн — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., Мёр., Барыс., Чэрык. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ДСБ, ГЧ, ЖНС, ЖС, З нар. сл., Н. сл-сць, ЭСБМ), *казлюкі́* мн. — зах.-бран. р. (ЖС), *казякі́* мн. — спарадычна гродз.-бар. г., Кобр. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, НЛ), *казлы́* мн. — Гом. р., спарадычна ўсх-маг. р., а таксама Мёр., Бярэз., Карм. (ЛАБНГ, Мат. Гом., ЖС), *гу́бы* мн. — зах.-пал. г., Светлагор. (ЛАБНГ, АЛА, ЖС), *губякі́* мн. — спарадычна ўсх.-пал. р. (ЛАБНГ, ЖС), *гу́біна* ж. зборн. — Рэч., Лоеў. (НС, Янкова), *бэ́ткі* мн. — Гродз. р., Беластоц. р., Свісл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., ЖС, З нар. сл.), *аба́бкі* мн. — Слаўг. (ЛАБНГ), *аба́бачкі* мн. — Акц. (ЛАБНГ), *маслякі́* мн. — Ганц., Акц. (ЛАБНГ), *маслюкі́* мн. — Гом. (ЛАБНГ), *падарóжнікі* мн. — Смарг. (СЦБ), *пячу́ркі* мн. — Валож. (ЛАБНГ, АЛА).

Дрэва

Шматгадовая расліна з цвёрдым ствалом і галінамі, якія ўтвараюць крону.

дрэ́ва н., *дрэ́ўка* н. памянш., *дрэ́ўца* н. памянш. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., паўночная частка паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Мат. Гродз., Сл. Гродз., Бялькевіч, Каспяровіч, Насовіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *дравіна́* ж. — мясц. (Ластоўскі), *дравя́чына* ж. — Гом. р. (НЛГ), *драўё* н. — Смален. р. (Дабравольскі), *дрывó* н. зборн. — Дзятл. (СПЗБ), *дзéрва* н. і ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, ДСБ, Станкевіч), *дзéрава* н. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., Сл. Гродз., ГЧ, Бялькевіч, Каспяровіч, Цыхун, Янкоўскі, Мат. апыт.), *дзера́ва* н. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *дзеравó* н., *дзераўчó* н. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *дзераві́на* ж. адзінк., *дзераві́нка* ж. памянш. — паўн.-зах. з., Гом. р., Латгал. р., Лун., Петр.

(СПЗБ, НЛГ, Шаталава), *дзеравя́ка* н. экспр. — агульн. (Мат. апыт.), *дзяро́ўя* мн. зборн. — Лоеў. (Янкова), *лясíна* ж. — Сен. (Каспяровіч), *лясíніна* ж. адзінк. — Лёзн. (Каспяровіч), *пень* м. 'адно дрэва' — Чэрв. р. (Шатэрнік, Станкевіч), *карча́к* м. 'дрэва з карча' — Пух. (СЦБ), *смалíна́* ж. 'смольнае дрэва' — Драг. (ЛП), *дзерць* ж. 'тоўстае дрэва' — Паст., Іўеў., Пух. (СПЗБ), *калато́ўка* ж. 'нізкае і грубае дрэва' — Іўеў. (ЛАБНГ), *кракацíна* ж. 'нізкае дрэва на нізкім, балоцістым месцы' — Драг. (ЛП), *жо́расць* ж., *жэ́расць* ж. 'нятоўстае высокае дрэва без сукоў' — Стол. (ТС); **дрэва без сукоў ці малагалінастае:** *лу́ціца* ж. — Лоеў. (Янкова), *галаме́нь* м. — мясц. (Станкевіч); *старча́к* м. 'дрэва з абламанымі сукамі' — Лун. (Шаталава); **сукаватае, разгалінаванае дрэва:** *віла́кі* мн. — Карм. (Мат. Гом.), *вíлкі* мн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *вíлы* мн. — Шчуч. (Мат. апыт.), *рага́ліна* ж. — Нясв. (Мат. апыт.), *рага́ль* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *рага́тае дрэ́ва* — Слон. (Мат. апыт.), *галаля́дзь* ж. — Тал. (Мат. апыт.), *барсу́к* м., *балбу́чча* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *рало́* н. — Старадарож. (Мат. апыт.); *дзярту́ха* ж. 'невысокае дрэва з густымі суччамі' — Лаг. (Варлыга, Станкевіч), *галава́ч* м. 'раскідзістае дрэва на адкрытым месцы' — Ваўк. (Мат. Гродз.), *гай* м. 'дрэва з раскошнай кронай' — Ветк. (Мат. апыт.); **каржакаватае дрэва:** *карэ́мза* ж. — Жытк. (ТС), *карэмза́чына* ж., *карэмза́ч'е* н. зборн. — Стол. (ТС), *карамжа́* ж., *карамжа́к* м. — Смарг. (Станкевіч); **крывое дрэва:** *крывíна* ж. — Паст. (СПЗБ), *крыву́ля* ж. — Лаг. (Варлыга), *каса́пля* ж. — Віц. (Мат. апыт.), *гарбе́ль* м. — Гродз. (ЖНС), *гну́цікі* мн. — Раг. (СПЗБ), *кля́пы* мн., *кляпо́е дрэ́ва* — усх.-пал. р. (ЭСБМ), *ардзíлíна́* ж. — Паст. (СПЗБ); **крывое дрэва, у якім сарцавіна не ў цэнтры:** *крэж* м. — спарадычна зах.-пал. г. (ЛП, Шаталава, ЭСБМ), *гража́стае дрэ́ва* н. — Іўеў. (Мат. Гродз.); **крывое, сукаватае, непрыгожае дрэва:** *кара́чына* ж. — Стол. (ТС), *кара́ч'е* н. зборн. — Жытк. (ТС), *карачу́н* м. — Малар., Драг. (ЛП, НЛ), *карачы́нь* ж. — Кам. (ЖНС), *каркалíна* ж. — Верхнядзв. (НС); *капа́нь* м., *капане́ц* м. 'дрэва, корань якога

надае ствалу кручкаватасць' — Віц. р. (Станкевіч), *кульба́ка* ж. 'сагнутае дрэва' — мясц. (Станкевіч); **дрэва з пакручастымі валокнамі:** *зві́вач* м., *зві́тач* м. — Стол. (ТС), *сувярто́ка* ж., *сувярто́чына* ж. адзінк. — мясц. (Насовіч), *ко́сае дрэ́ва* — Лаг. (Варлыга), *ко́са дзе́рава* — Стол. (ТС), *буйнасло́й* м. 'дрэва з буйнымі слаямі' — Лаг. (Варлыга), *правіле́ц* м. 'прамое, роўнае дрэва' — Стол. (ТС), *карані́к* м. 'дуплаватае дрэва' — Ашм. (Сл. Гродз.), *гару́н* м. 'дрэва з нарастам, які ідзе на выраб труту' — мясц. (Мат. апыт.), *смо́льнік* 'абгарэлае дрэва' — Гродз. (Сл. Гродз.), *громабо́й* м. 'дрэва, пашкоджанае громам' — Лельч. (ЖС), *марозабо́й* м. 'дрэва, пашкоджанае марозам' — Стаўб. (СЦБ); **ляснoе дрэва:** *лясі́на* ж. — Віц. р., усх.-маг. р., Рас., Пух., Лоеў., Стол. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Станкевіч, Шаталава, Юрчанка, Янкова), *лесіна́* ж. — Стаўб., Стол. (ТС, Станкевіч); *ку́зня* ж. 'дрэва ў лесе і мноства шышак пад ім, якія налушчыў дзяцел' — Мсцісл. (Мат. апыт.), *межаву́ха* ж. 'балотнае дрэва' — Зэльв. (Сцяцко), *хваі́на* ж. 'хваёвае дрэва' — Лід. (Мат. Гродз.); **садовыя пладовыя дрэвы:** *садавіна́* ж. — Слаўг., Пух., Жытк., Драг., Стол. (СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *садаві́на* ж. — Чэрв., Слаўг. (СПЗБ, Мат. апыт.), *прыса́дкі* мн. — Зэльв. (Сцяцко), *паса́дкі* мн. — Лоеў. (Янкова), *паса́дзіна* ж. — Стол. (ТС), *зі́мка* ж. 'садовае дрэва, плады якога спеюць позна і добра захоўваюцца зімой' — Гл. (Янкоўскі); **дзікае пладовае дрэва:** *дзі́чка* ж. — Лаг., Стол. (ТС, Варлыга, Насовіч), *ляско́ўка* ж. — Чач., Буда-Каш., Ветк. (Мат. Гом.), *самаса́дка* ж. — Жытк. (ТС), *не́радзь* ж. 'малаўраджайнае пладовае дрэва' — Жытк. (ТС); **непладовае дрэва ў агародзе:** *прыса́днік* м. — зах. з. (Мат. апыт.); **спарыш, два дрэвы з аднаго кораня:** *спары́ш* м. — Слон. (Мат. апыт.), *спарышы́* мн. — Лоеў. (Янкова), *блізню́к* м., *блізнюкі́* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *двайні́к* м. — Гом. (Мат. Гом.), *злі́нак* м. — Навагр. (ЖС), *зро́стак* м. — Воран. (Мат. Гродз.), *суро́сціна* ж. — Дзятл., Лоеў. (Мат. Гродз., Янкова), *ро́суха* ж. — Драг. (СПЗБ), *ра́ла* н. — Лун. (Шаталава); **дрэва-самец:** *саме́ц* м. — Слон., Стол. (ТС, Мат. апыт.); **дрэва-самка:** *са́мка* ж., *ма́тка* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Маладняк, маладыя дрэвы: *маладнíк* м. зборн. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *маладняча* н. зборн. — Буда-Каш. (Мат. Гом., ЭСБМ), *падрóст* м. зборн. — Навагр. (Мат. Гродз.), *падрóстак* м. 'адно маладое дрэва' — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *падгóн* м. — Уздз. (СЦБ), *адгóны* мн. 'маладыя дрэўцы, якія размнажаюцца з пнёў, каранёў' — мясц. (ЭСБМ), *астрыжанак* м. 'маладое сукаватае дрэва' — мясц. (Насовіч), *прут* м. 'малады садовы саджанец' — Слаўг. (Мат. апыт.), *сáжанец* м. 'маладое дрэва, вырашчанае ў гадавальніку' — Навагр. (Мат. Гродз.).

Старое дрэва: *старадрэ́віна* н. — Лаг., Воран., Слаўг. (Мат. Гродз., Варлыга, Мат. апыт.), *старынá* ж. — Навагр. (Мат. Гродз.), *стары́к* м. — Браг. (Мат. Гом.), *перастáрак* м. — Карм. (Мат. Гом.), *перарóстак* м. — Жлоб. (Мат. Гом.), *перастóй* м. — Ветк. (Мат. Гом.).

Сухастоіна, засохлае на корані дрэва: *сухастóіна* ж. — агульн., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., Сцяшковіч, Янкоўскі), *сухастóвіна* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *сухастóіца* ж. — Ельск. (ЖС), *сухастóйка* ж. — Ашм., Чэрв. (ЛАБНГ), *сухастóй* м. — паўдн. р., Чэрв. р. (ЛАБНГ, Шатэрнік), *сухапастóй* м. — зах.-пал. г., Чэрв. р. (ЛАБНГ, Шаталава, Шатэрнік), *сухапастóіна* ж. — спарадычна зах. з. (ЛАБНГ), *сухапастáвіна* ж. — Смарг. (Сл. Гродз.), *сухадрэ́віна* ж. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *сухаліна* ж. — Верхнядзв., Гарад. (ЛАБНГ, Станкевіч), *сухрáк* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *сухаўя́ліца* ж. — Ельск. (ЖС), *вя́ліца* ж. — усх.-пал. р., Стол. (ЛАБНГ, ТС, ЖС, Мат. Гом.), *вя́лка* ж. — Лельч. (ЖС), *сушы́на* ж. — Навагр. (ЖС), *сушня́к* м. — Гом. р., Лаг., Асіп. (СПЗБ, НЛГ, Варлыга), *сýшка* ж. — Астр., Віл., Лаг., Кругл., Пруж. (ЛАБНГ), *самасýшка* ж. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *засмóлак* м. — Валож. (ЛАБНГ), *стурчмя́к* м. — Пух. (ЖС), *чарця́нка* (*чэрця́нка*) ж. — Пін. (ЛАБНГ), *шавíна* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *хавýтнае* н. — Лун. (Шаталава); **дрэва з засохлым верхам:** *сухавéрх* м. — Барыс., Карэл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *сухавéршка* ж. — Валож. (ЛАБНГ); *усýх* м. 'дрэва з амярцвелай унутранай часткай' — Лельч. (ЖС).

Парахнявае дрэва: *парахно́* н. — пал. р., Лаг. (ТС, ЛП, ЖС, Мат. Гом., Варлыга), *парахня́к* м. — Драг., Стол. (ТС, ЛП), *парахня́* ж. — Стол. (ТС), *парахня́віна* ж. — Жытк. (ТС), *парахо́нне* н. — Мёр. (ЖНС), *трупе́шка* ж. — Мсцісл., Шчуч. (Сл. Гродз., Юрчанка), *сітава́* ж. — Жытк., Чач. (Мат. Гом.), *агно́ек* м. — Бяроз. (Шаталава), *му́ршыны* мн. — Ваўк. (СПЗБ, ЭСБМ), *пцель* ж. 'паўзгнілае, паўспарахнелае дрэва' — Віц. р. (Станкевіч), *трухлё* н. 'гнілое дрэва' — Добр. (Мат. Гом.), *жабярдзі́на* ж. 'дрэва з гніліной' — Жытк. (ТС), *бердзь* ж. 'падгнілае слаістае дрэва' — Стол. (ТС), *ха́ут* м. 'дрэва з гнілым стрыжнем, асяродкам' — Жытк., Стол., Лельч. (ТС, ЖС).

Зламанае дрэва: *стырч* м. — Жытк., Стол. (Мат. апыт.), *старча́к* м. — Лях. (СПЗБ), *стаўбу́р* м. — Вілен. р., Паст. (СПЗБ), *сара́нка* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *све́чка* ж. — Жытк. (ТС); **дрэва, зламанае ветрам у навальніцу:** *лом* м., *злом* м., *бурало́м* м., *гразало́м* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *гра́нды* мн. — мясц. (Мат. апыт.).

Вываранець, вывернутае бурай дрэва: *вы́варацень* м. — усх. з., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шатэрнік, Станкевіч), *вывараце́нь* м. — Шум. (СПЗБ), *вы́варацін* м. — Докш. (СПЗБ), *вы́вараціна* ж. — пол.-мін. г., Шум., Слаўг., Гл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Каспяровіч, Станкевіч, Янкоўскі, Мат. апыт.), *вы́вараць* ж. — віц.-маг. г., цэнтр. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. дыял. сл., Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч, Юрчанка), *вы́варат* м. — паўдн.-зах. д. зах.-пал. г., Паст., Касц. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, Бялькевіч, Сцяцко, Янкоўскі, Мат. апыт.), *вы́варатнік* м. — Гом. р. (Мат. Гом.), *вы́варатак* м. — Буда-Каш. (ЛАБНГ), *вы́варатка* ж. — пераважна паўночная частка паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ), *вы́варатня* ж. — цэнтральная частка паўн.-зах. з., Вілен. р., Слаўг. (ЛАБНГ, СПЗБ, Станкевіч, Мат. апыт.), *вываро́тніца* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *вы́верціна* ж. — Віл. (Мат. мін.-мал.), *вы́вернутае дрэ́ва* — Краснап. (ЛАБНГ), *вывернутае дзе́рава* — Брэсц. (ЛАБНГ), *вы́скідзь* ж. —

Чэрв. р., спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, НС, Шатэрнік, Янкоўскі, ЭСБМ), *выскадзь* ж. — заходняя частка сл.-маз. г. (СПЗБ, ЭСБМ, Станкевіч, Мат. апыт.), *выскладзь* ж. — Лельч. (ЛАБНГ), *вывалы* мн. — Свісл. (СПЗБ), *поваль* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *павала* ж. — Чэрв. р. (Шатэрнік, Станкевіч), *павал* м. — Віц. р., Гл. (ЛАБНГ, Станкевіч), *ветравал* м. — Барыс. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ветравак* м. — Кам. (ЛАБНГ), *бурвалак* м. — Віл. (СПЗБ), *бураломіна* ж. — Пух. (СЦБ), *віхравата дзерава* — Стол. (ЛАБНГ), *вызваленае дзерава* — Лоеў. (ЛАБНГ), *ляжак* м. — Навагр., Жытк. (СПЗБ, ТС), *самавал* м. 'дрэва, якое само ўпала' — Стол. (ТС); **гнілое, струхлелае ляжачае дрэва:** *лежань* м. — Жытк., Лоеў. (ЭСБМ), *ляжняк* м. — Маз. (ЭСБМ), *валеж* м., *валюга* н., *валішча* н. — Жытк., Стол. (ЭСБМ).

Патанулае дрэва: *макляк* м. — Бял., Лельч. (ЖС, НС), *тапляк* м., *топленік* м. — Лельч. (ЖС), *чапы* мн. — Віц. р. (Станкевіч), *чэпы* мн. — Віл. (Станкевіч), *напсінь* ж. 'дрэва, пасінелае ці пачарнелае ад вільгаці' — мясц. (Насовіч).

Збожжа, злакі

Агульная назва хлебных злакавых раслін, з зерня якіх выпрабляецца мука і крупы.

збожжа н. — агульн. (АЛА, ЛП, Насовіч, Мат. апыт.), *збож'е* н. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *збож* ж. — зах.-пал. г. (АЛА, ТС, ЛП), *збажына* ж. — Смарг., Смал., Пух. (АЛА), *дабро* н. — паўн.-зах. з., цэнтральная частка сярэд.-бел. г. (АЛА, СПЗБ, СЦБ, ЖС, Мат. мін.-мал., Шатэрнік), *пашня* ж. — Гом. р. (НЛГ), *пашня* ж. — цэнтральная частка пал. р. (АЛА, ТС, НЛ), *пашніца* ж. — спарадычна зах.-пал. г. (ТС, ДСБ, НЛ), *пашніца* ж. — Гом. р. (НЛГ), *хлеб* м. — паўн.-усх. д., паўдн.-усх. з., Уздз. (АЛА, ТС, ГЧ, Мат. мін.-мал., Янкова), *хлебата* ж. — Лоеў. (Янкова), *ураджай* м. — Гор. (АЛА), *каласнік* м., *каласіца* ж., *калас-*

нічныя мн. — мясц. (Ластоўскі), *зе́лень* ж. 'збожжа да высыпання коласа' — Смален. р., Слаўг. (Дабравольскі, Мат. апыт.), *самасе́йка* ж. 'збожжа, што само насеялася' — Лаг. (Варлыга), *пазня́к* м. 'позна пасеяная збажына' — мясц. (Станкевіч), *падса́да* ж. 'збажына другога ўзыходу ці пасля кушчэння' — Слаўг., Ветк., Рэч. (Мат. апыт.), *радабо́ддзе* н. 'рэдкая збажына на полі' — Маладз. (Станкевіч), *пале́гліца* ж., *палёгліца* ж. 'палеглыя збожжавыя расліны' — спарадычна гродз.-бар. г., Лаг., Пух., Калінк. (СПЗБ, ЖС, Мат. мін.-мал.); **збожжавая расліна з пустым коласам:** *дуддзё* н. зборн. — Лаг. (СЦБ), *стая́н* м. — Жытк., Стол. (ТС); **прарослае збожжа:** *праро́ст* м. — Лоеў. (Янкова), *паро́сце* н. — Стол. (ТС).

Яравое збожжа, якое высяваецца і прарастае вясной і дае ўраджай восенню таго ж года: *яравы́я* мн. — агульн. (ЛАБНГ), *яраво́е* н. — Смален. р., Слаўг. (Дабравольскі, Мат. апыт.), *яраві́на* ж. — Краснап., Жытк., Стол. (ДСБ, Бялькевіч), *яравіна́* ж. — спарадычна пал. р. (ЛП), *еравіна́* ж. — Калінк. (ЛАБНГ), *яраві́шча* н. — Мсцісл. (Бялькевіч), *ярына́* ж. — зах. з., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., Насовіч, Станкевіч, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *ярыня́* ж. — Чэрв. (Станкевіч, Шатэрнік), *яры́на* ж. — Слон. (Мат. Гродз.), *я́рына* ж. — Беш., Сен. (Каспяровіч), *ерына́* ж. — Маст. (СПЗБ), *іры́на́* ж. — усходняя частка паўн.-зах. з. (СПЗБ, Варлыга), *яры́нь* ж. — Валож. (ЛАБНГ), *я́рацiна* ж. — Стол. (ЛАБНГ, ТС), *я́рыца* ж. — спарадычна паўдн.-зах. д., Барыс., Малар. (ЛАБНГ, ТС, ДСБ, Сл. Гродз., Мат. апыт.), *я́рая* н. — Стол. (ЛАБНГ), *я́ра* ж. — Стаўб., Ваўк. (ЛАБНГ), *я́рка* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *яр* ж. — віц.-маг. г., Мін. р., Слуц. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, Растаргуеў, Юрчанка), *яр* (*ярь*) м. — Беш., Сен. (Каспяровіч), *яр* н. — Мсцісл. (Бялькевіч), *суя́рак* м. — спарадычна Бярэз. р., Нараўл. (ЛАБНГ).

Азімае збожжа, якое высяваецца, прарастае і кусціцца восенню, зімуе пад снегам, а потым летам спее: *азі-*

мыя мн. — агульн. (АЛА), *азімае* н. — спарадычна зах. з., Докш., Слаўг. (Мат. апыт.), *азіма* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *азіміна* ж. — Слаўг., Нясв. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *азіміна* ж. — мясц. (Насовіч), *зіміна́* ж. — Жытк. (АЛА, ТС), *зімняе* н. — Капат. (АЛА), *зімны* мн. — Лун. (АЛА), *зімо́выя* мн. — спарадычна агульн. (АЛА, Мат. апыт.), *зімка* ж. — Навагр., Буда-Каш. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *на́зімка* ж. — Гродз. (Цыхун).

Усходы збожжа: *рунь* ж. — цэнтр. з., Беластоц. р., Вілен. р. (ДАБМ, Мат. Гродз., Насовіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *руна́* ж. — Лоеў. (Янкова), *ру́на* н. — Бых. (ДАБМ, Насовіч, Станкевіч), *ру́ня* ж. — Віл. (ДАБМ), *ру́ньяя* ж. — Мядз., Лаг. (ДАБМ), *уру́на* ж. — зах.-пал. г., Слуц. р. (ДАБМ), *уру́на* н. — Бар., Пін. (ДАБМ), *уру́н* м. — Лун., Жытк. (ДАБМ), *уру́нь* ж. — Іван., Стол. (ДАБМ), *сялба́* ж. — Маз., Малар. (ЛП), *сялбіца* ж. — Малар. (ЛП), *скарада́* ж. — сл.-маз. г. (ДАБМ, ЛП), *усхо́ды* мн. — мясц. (Насовіч), *усхо́д* м. — Слаўг., Кір., Кам. (ДАБМ, Мат. апыт.); **усходы азімага збожжа:** *рунь* ж. — агульн. (акрамя Слуц. р.), Беластоц. р., Вілен. р. (ДАБМ, СПЗБ, Бялькевіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч), *ру́на* ж. — Крыч. (ДАБМ), *ру́ня* ж. — Віл., Чэрык. (ДАБМ), *ру́нья* ж. — Докш., Віл., Лаг. (ДАБМ), *ру́нія* ж. — Паст., Докш., Віл. (ДАБМ, СПЗБ), *руно́* н. — Стол. (ТС), *ру́ні* мн. — Смарг. (ДАБМ), *уру́нь* ж. — Гродз., Іван., Стол. (ДАБМ, Сл. Гродз.), *уру́н* м. — пал. р., за выключэннем зах.-пал. г. (ДАБМ, ДСБ, ЛП, ТС, Мат. Гом., Янкова), *уру́на* ж. — сл.-маз. г., зах.-пал. г., Бярэз. (ДАБМ, ДСБ, ЖС, ЛП, НЛ, Мат. мін.-мал., Мат. Гом., Янкова, Мат. апыт.), *гуру́на* ж. — Пін. (ЛП), *уру́на* н. — пал. р., акрамя зах.-пал. г. (ТС, ЛП), *ўру́на* н. — Бар., Пін. (ДАБМ), *уру́нішча* н. — Астр. (ДАБМ), *скарада́* ж. — Верхнядзв., Бабр., Хойн. (ДАБМ, Шаталава, Янкова, Мат. апыт.), *сяўба́* ж. — зах.-пал. г. (ДАБМ), *усхо́ды* мн. — Пух., Слуц. (ДАБМ), *жніўні* мн. — Лоеў. (Янкова), *веснаво́е* н. — Добр. (Мат. Гом.), *уру́нь* ж. 'вялікія ўсходы азімых' — Капат. (ДАБМ); **усходы яравога збожжа:** *рунь*

ж. — Слуц. р., Рэч., Драг. (ДАБМ), *уруна́* ж. — Лоеў. (Янкова), *абхо́д* м., *абхо́ды* мн. — Віл. (ДАБМ), *усхо́ды* мн. — Бярэз. р., Чэрв. р., Слуц. р., Мін., Ваўк. (ДАБМ), *усхо́д* м. — Бярэз. р. (ДАБМ), *ярына́* ж. — спарадычна паўн.-зах. з. (ДАБМ), *яр* м. — Кір. (ДАБМ), *ячына́* ж. — Воран. (Мат. апыт.).

Кветка

Травяністая расліна, якая прыгожа і пахуча цвіце.

кве́тка ж., *кве́тачка* ж. памяншч. — зах. з., зах.-бран. р., спарадычна ўсх.-пал. р. і Бярэз. р., Хоц., Краснап. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ГЧ, Бялькевіч, Насовіч, Растаргуеў, Станкевіч, Мат. апыт.), *квя́тка* ж. — спарадычна зах. з. (ЛАБНГ, АЛА), *квет* м. — Жытк., Лоеў. (ТС, Насовіч, Станкевіч, Янкова), *квят* м. — спарадычна паўн.-зах. з., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, СЦБ, Мат. мін.-мал., Мат. дыял. сл., Н. сл-сць, Каспяровіч, Шаталава, ЭСБМ), *кве́цень* ж. зборн. — Круп. (НС), *цвет* м. — агульн., паўн.-зах. з. і зах.-пал. г. спарадычна, зах.-бран. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ЖС, Растаргуеў, Янкова, Мат. апыт.), *цвято́к* м., *цвято́чак* м. памянш. — усх. з., спарадычна зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. Гом.), *кра́ска* ж., *кра́сачка* ж. памянш. — цэнтр. з. (акрамя Паням. р.), Маг. р., усх-маг. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., Бялькевіч, Каспяровіч, Насовіч, ЭСБМ), *красата́* ж. зборн. — Пін. (ЭСБМ), *ца́цка* ж., *ца́цачка* ж. памянш. — спарадычна ўсх.-пал. р. (ТС, Янкова), *зёлка* ж. — Глыб. (ЛАБНГ, Насовіч), *зе́лле* н. зборн. — Люб. (ЛАБНГ), *до́да* ж. — Бераст. (Мат. Гродз.), *маро́знік* ж. 'позняя кветка' — Бяроз., Кам. (ДСБ), *лаба́тка* 'небахматая кветка, няпоўнага квету' — мясц. (Ластоўскі), *ду́шкі* мн. 'духмяныя кветкі' — Лоеў. (Мат. Гом.), *сіня́ўка* ж. 'любая кветка, якая цвіце сінім колерам' — Навагр. (ЖС).

Куст

Нізкарослая дравяністая расліна, у якой галіны пачынаюцца амаль ад самай паверхні глебы; травяністая расліна, сцяблінн якой растуць пучком.

куст м., *ку́сцік* м. памянш., *кусто́к* м. памянш., *кусто́чак* м. памянш. — агульн., зах.-пал. г. спарадычна, Беластоц. р., Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ГЧ, Бялькевіч, Насовіч, Станкевіч, Шаталава, Юрчанка, Янкова, ЭСБМ, Мат. апыт.), *корч* м., *ко́рчык* м. памянш. — зах.-пал. г., паўдн.-зах. д., спарадычна сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, ДСБ, ГЧ, ЖС, ЖНС, З нар. сл.), *карча́к* м. — спарадычна Гродз. р. (ЛАБНГ, З нар. сл.), *курга́н* м. — Беш., Чашн. (Каспяровіч); **асобны куст, корч гароднiны:** *ка́ліва* н. — Сен., Ваўк., Лоеў. (Мат. Гродз., Каспяровіч, Янкова), *гра́нка* ж. — Мядз. (СЦБ), *гро́зень* — Лаг. (СЦБ); **куст бульбы**: *ка́ліва* н. — асн. мас. г. (акрамя сл.-маз. г.), зах.-бран. р. (ЛАБНГ, Растаргуеў), *былі́на* ж. — Рас. (ЛАБНГ), *гняздо́* н. — Віц. р. (ЛАБНГ), *гра́нка* ж. — Тал. (ЛАБНГ), *грузно́* н. — Віц. (ЛАБНГ), *гро́зень* м. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *ко́рань* м. — Брасл., Іўеў., Хоц. (ЛАБНГ), *ця́віна* ж. — Капыл. (ЛАБНГ), *ця́ўвіна* ж., *ці́віна* ж., *цяці́віна* ж. — Чэрык. (ЛАБНГ), *цяці́ўка* ж. — Арш., Дубр. (ЛАБНГ); **куст, корч цыбулі:** *грязно́* н. — віц.-маг. г., Докш., Віл. (ЛАБНГ, Шаталава), *гразён* м. — Докш. (СПЗБ), *гра́нка* ж. — спарадычна паўн. р. і паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., Шаталава), *гняздо́* н. — Клім. (ЛАБНГ), *гало́ўка* ж. — Лельч. (ЛАБНГ), *каро́ўка* ж. — Ашм. (Мат. мін.-мал.), *ка́ліва* н. — Лаг. (ЛАБНГ), *карчу́к* м. — Карэл. (ЛАБНГ), *курга́н* м. — Паст. (ЛАБНГ), *ко́рань* м. — Гродз., Бяроз. (ЛАБНГ), *клычо́к* м. — Маладз. (Мат. мін.-мал.), *шып* м. — Навагр. (ЛАБНГ), *лукно́* н. — мясц. (Ластоўскі), *ке́ча* ж. — Паст. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *цыбу́ліна* ж. — Брасл. (СПЗБ).

Лішайнік

Расліна ніжэйшага тыпу, якая складаецца з грыба і водарасці, утвараючы адзін арганізм.

лішáйнік м. — Мсцісл. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *лішáй* м. — Чач. (Мат. апыт.), *мох* м. — Драг., Жытк., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *плюснік* м. — мясц. (Ластоўскі), *шалýднікі* мн. — мясц. (Ластоўскі).

Мох

Споравая расліна без каранёў і кветак, якая сцелецца або расце ў вільготных мясцінах, на дрэвах, каменні.

мох м., *машóк* м. памянш. — агульн. (ТС, Мат. Гродз., Сл. Гродз., ГЧ, ЭСБМ, Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *імшóк* м. памянш. — Шум. (ЭСБМ), *імчэ́чак* м. памянш. — Ганц. (СПЗБ), *махавíца* ж. — Віл. (СПЗБ), *саманíца* ж., *сáманы* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *альсавы́ мох* 'мох, які расце на тарфяніках' — мясц. (Ластоўскі), *страявы́ мох* 'мох, які выкарыстоўваецца ў будаўніцтве', *дубóвы мох* 'мох, які расце на дубах', *зялёны мох* 'мох, які расце на дрэвах', *мох бéлы* 'мох, які расце на лузе', *мох жóўты*, *мох чóрны* 'іншыя разнавіднасці моху' — Слон. (Мат. апыт.), *жывéц* м. 'зялёны лугавы мох' — Клім. (Бялькевіч, Мат. апыт.).

Пустазелле

Дзікарослая расліна, якая засмечвае пасевы культурных раслін.

зéлле н., *зéллейка* н. памянш. — агульн. (ЛАБНГ, ТС, Мат. Гродз., ДСБ, ЖС, Сцяшковіч, Янкоўскі, Мат. апыт.), *пустазéлле* н. — мясц. (Мат. апыт.), *зялíна* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *зялíна* ж. адзінк., *зялíнка* ж. памянш. — Жытк., Стол. (ТС), *зёлкі* мн. — спарадычна паўн.-зах. з. (ЛАБНГ), *травá* ж. — Чач. (Мат. апыт.), *пыр'ё* н. — Свісл. (Шаталава), *сабакáрнік* м. — Жытк. (ТС), *гавы́ла* ж. — Смарг. (Сл. Гродз.), *ахрáп'е* н. 'пустазелле, прыдатнае для кармлення свіней' — Глыб. (Мат. апыт.); **высакарослае сцяблістае пустазелле:** *бур'я́н* м. — Верхнядзв., Слаўг., Карэл.,

Жытк. (СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *бур'яніна* ж. — мясц. (Мат. апыт.), *бур'ё* н. — Лоеў. (Янкова), *бура́н* м. — Барыс. (СЦБ), *байра́н* м. — Жытк. (ТС), *байра́к* м. — Жытк., Пін. (ТС, ЭСБМ), *быльня́к* м. — Пух. (СПЗБ), *быльня́г* м. — Іўеў. (СПЗБ), *бы́льнік* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *бы́лле* н. — Краснап. (Бялькевіч), *буйлякі́* мн. — Воран. (СПЗБ), *бады́ллё* н. — Глыб., Зэльв. (СПЗБ), *бады́льнік* м. — Жытк. (ТС), *блёкат* м. — мясц. (ЭСБМ), *лабаза́* ж. — Слуц. р., Ашм. (СПЗБ, ЭСБМ), *лабуза́* ж. — Слуц. р., Дзятл. (СПЗБ, ЭСБМ), *лабаззё* н. — Бых. (ЖНС), *лабы́знік* м., *лабы́рнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *гай* м. — Жытк. (Мат. апыт.).

Расліна

Арганізм, які развіваецца звычайна ў нерухомым становішчы, атрымлівае пажыўныя неарганічныя рэчывы з глебы і паветра і ператварае іх у арганічныя.

расліна ж., *расці́нка* ж. памянш. — Віц. р., Слон., Драг. (Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *расці́на* ж. — Навагр., Жытк. (ТС, Мат. апыт.), *расце́ніе* н. — Мсцісл. (Юрчанка), *зяло́* н. — Малар. (НЛ), *малажа́ва* ж. 'расліна, якая мае добры выгляд' — Лаг. (ЭСБМ), *су́валка* ж. зборн. 'засохлыя расліны' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *расці́на* ж. 'культурная расліна' — Стол. (ТС), *падбе́л* м. 'дзікія і культурныя расліны з белымі кветкамі ці апушэннем' — Жытк., Стол. (ТС), *дзераза́* ж. 'усякая паўзучая расліна' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *чужапа́с* м. 'расліна-паразіт' — мясц. (Ластоўскі), *яўнасе́мныя расці́ны* 'яўнашлюбныя расліны' — мясц. (Ластоўскі), *се́янка* ж. 'расліна-сеянец' — Жытк., Стол. (ТС); **расліна-самасей:** *самасе́й* м. — Астр., Жытк. (СПЗБ, ТС), *самасе́ў* м. — Беластоц. р. (СПЗБ), *самасе́йка* ж. — Верхнядзв., Глыб., Жытк., Латгал. р. (СПЗБ, ТС); **расліна-пустацвет:** *пустацве́т* м. — Латгал. р., Мсцісл., Ганц., Жытк., Стол. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч), *пустазво́н* м. — Лельч. (Мат. Гом.); **расліна, якая расце ўгору:** *стаяро́с* м. —

Лаг. (Варлыга), *стаяро́сіна* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.); **аднагадовая расліна:** *аднаго́дак* м. — Мсцісл. (Юрчанка), *быліна* ж., *былі́нка* ж. памянш. — Лаг. (Варлыга); **калючая расліна:** *калю́к* м., *калюкі́* мн. — Стол. (ТС), *дзед* м. — Лаг. (Варлыга).

Адна асобна ўзятая расліна: *ка́ліва* н. і ж., *ка́ліўца* н. і ж. памянш. — паўн.-зах. з., пал. р. (СПЗБ, ЭСБМ, Варлыга, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *ка́льва* н. — спарадычна Паням. р. (Мат. Гродз., НЛ, Сцяцко, Цыхун), *калі́ўка* ж. — Карм. (Мат. Гом.), *ка́лівіна* ж. — Стол. (ТС), *ка́ліўе* н. зборн. — Навагр., Лоеў. (Мат. Гродз., Янкова), *ко́рань* м. — Жытк. (ТС), *грэ́нка* ж. — Лаг. (СЦБ), *сяні́нка* ж. — Гом. р. (НЛГ).

Дэкаратыўная, звычайна пакаёвая расліна: *вазо́н* м., *вазо́ны* мн. — зах. з., пал. р. (ЖС, ЭСБМ, Мат. апыт.), *цвяты́* мн. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *цвет* м. — Брасл., Ашм. (СПЗБ), *кляты́* мн. — Вілен. р., спарадычна паўн.-зах. з. (СПЗБ), *ца́цкі* мн. — Лоеў. (Янкова).

Расліны, якія растуць з аднаго кораня, звычайна разам: *спары́ш* м., *спары́шак* м. памянш. — Віц. р., Паням. р., Чэрв. р. (Мат. Гродз., Каспяровіч, Шатэрнік, Станкевіч, Мат. апыт.), *спарышы́* мн., *спары́шыкі* мн. памянш. — спарадычна паўдн.-усх. з., Слон. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *спары́шнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *спарэ́ц* м. — Слон. (Мат. апыт.), *спа́рта* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *суро́сціна* ж. — Раг., Чач., Ельск. (Мат. Гом.), *блізні́цы* ж. мн., *блізні́цка* ж. — Стол. (ТС).

Расліна, звычайна культурная, у самым пачатку свайго развіцця, парастак: *расто́к* м. — Глыб., Калінк. (СПЗБ), *ро́сцік* м. — Верхнядзв., Латгал. р. (СПЗБ), *ро́слік* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *ро́сля* ж. — Чашн. (Каспяровіч, Станкевіч), *храсто́к* м. — паўдн.-усх. з., Стаўб., Брэсц. (ДСБ, Мат. Гом., ЖС, Станкевіч), *храсткі́* мн. — Драг. (ЛП), *усхо́ды* мн. — Жытк. (ТС); **парастак цыбулі**: *шыпо́к* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *ко́зка* ж. — Мсцісл. (Юрчанка).

Садавіна

Агульная назва садовых раслін, а таксама іх пладоў.

садавіна́ ж. — Чэрв. р., Лаг., Лях., Жытк., Драг., Пін. (СПЗБ, ТС, Шатэрнік, Станкевіч, Мат. апыт.), *садаві́на* ж. — Слуц. р. (СПЗБ, Мат. апыт.), *садо́віна* ж. — зах.-бран. р., Мін. р., спарадычна Панязм. р. (СПЗБ, Мат. Гродз., Растаргуеў, Станкевіч, Мат. апыт.), *сад* м. — Чач. (Мат. апыт.), *сыры́зна* ж. — Віц. р., Смарг. (Каспяровіч, Станкевіч), *сыраві́зна* ж., *сыраві́знь* ж. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *сыныні́шча* н., *сырні́шча* н. — Зэльв. (Сцяцко), *вінагра́д* м. — пал. р. (Насовіч, ЭСБМ), *яжы́на* ж. — Смарг. (СПЗБ), *вадзя́нкі* мн. 'вадзяністая садавіна' — Смарг. (Станкевіч), *ра́йка* ж. 'садавіна накшталт яблыкаў' — Лоеў. (Мат. Гом.); **недаспелая садавіна:** *зяле́ніва* н. — Зэльв. (СПЗБ, Сцяцко), *зелені́на́* ж. — Жытк. (ТС), *зелянча́к* м., *зелянчу́к* м. — Жытк. (ТС), *зе́лень* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *на́дзелень* ж. — Гродз., Карэл. (СПЗБ, Цыхун), *зяле́пуха* ж. — Чэрв., Свісл. (СПЗБ), *зялёпуха* ж. — Гродз. (СПЗБ), *кісля́к* м. — Лаг. (ЭСБМ).

Трава

Расліна з аднагадовымі зялёнымі неадзервянелымі парасткамі і сцяблом; зялёнае покрыва зямлі з такіх раслін.

трава́ ж., *тра́ўка* ж. памянш., *тра́вачка* ж. памянш., *траві́ца* ж. памянш., *траві́шча* ж. экспр. — асн. мас. г., Вілен. р., Смален. р. (СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., ГЧ, Дабравольскі, Насовіч, Мат. апыт.), *траві́цка* ж. памянш. — Верхнядзв. (СПЗБ), *тро́ўка* ж. памянш. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *траві́на* ж. адзінк. — асн. мас. г. (АЛА, Мат. апыт.), *травіна́* ж. адзінк. — паўн.-усх. д., паўн.-зах. з., Акц. (АЛА, СПЗБ), *зе́лле* н. — Панязм. р., пал. р., Беластоц. р., Вілен. р., Мсцісл., Пух. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., ГЧ, НЛ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *зе́ліна* ж. адзінк. — Слон. (Мат. апыт.), *зе́льска* н. — Гродз.,

Ваўк., Беластоц. р. (СПЗБ), *зёлкі* мн. — Гарад., Іўеў. (ЛАБНГ), *зяле́ніва* н. — Віц. р., Уздз. (СЦБ, Станкевіч), *зяле́ня* н. — Навагр. (СПЗБ), *зе́лень* ж. — Маст. (СПЗБ), *зелянёк* м. 'адна зялёная травінка' — Ушацк. (НЛ), *шчыкаві́ца* ж. 'першая трава' — Ельск. (Мат. Гом.), *падса́да* ж. 'маладая і нізкая трава ў высокім травастоі' — Слаўг., Рэч., Смален. р. (Дабравольскі, Мат. апыт.), *валасе́нь* 'моцная высокая трава' — усх.-пал. р. (ЭСБМ), *лабаза́* ж., *лабаззё* н. 'грубая, тоўстая трава' — Мёр. (НЛ), *казіна́* ж. ' вельмі жорсткая дзікая трава' — Стаўб. (ЭСБМ), *ло́пух* м. 'шырокалістая трава наогул' — мясц. (Насовіч), *пяро́* н. 'перыстая трава' — Жытк., Стол. (ТС), *трава́* ж., *траві́на* ж. адзінк. 'толькі вузкалістая травяністая расліна, у якой няма сцябла' — зах.-пал. г. (АЛА, Мат. апыт.); **калючая трава:** *бадзюк* м. — Віл. (СПЗБ), *іжо́кіла* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч); **жорсткая сцяблiністая трава:** *быллё* н., *бы́льнік* м. — Віц. р., Мёр. (Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч), *быльнёг* м. — мясц. (Станкевіч); **мяккая сцяблiністая кусцістая трава:** *бы́льнічак* м. — мясц. (Насовіч), *му́чка* ж. — Лельч. (ЖС); **сухая на корані трава:** *пасу́шнік* м. — Гл. (Янкоўскі), *быллё* н., *былі́нка* ж. адзінк. — Смален. р. (Дабравольскі), *былі́на* ж. адзінк. — Лід. (Мат. Гродз.), *після́к* м. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *павіха́* ж. — Старадарож. (Мат. апыт.), *казя́нка* ж. — Лід. (Сл. Гродз.), *ко́зарыца* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *шумаві́нне* н. — Гом. (НЛГ), *цыбуллё* н. зборн. 'доўгія сухія травы' — Чэрв. (Шатэрнік, Станкевіч); **любая трава, якая мае непрыемны пах:** *смярдзюха́* ж., *смярдзю́ча зе́лле* — Слон. (Мат. апыт.), *тухля́нка* ж. — Касц. (Бялькевіч); *гарка́ч* м. 'горкая трава' — Краснап. (Бялькевіч); *дубро́ва* ж. 'трава, якая расце ў лесе' — цэнтральная частка пал. р. (Мат. апыт.), *лагу́н* м. 'трава на лагчынах, якая сцелецца па зямлі' — Карэл. (ЖНС), *па́ша* ж., *па́жа* ж. 'трава на папасе' — Жытк., Стол. (ТС), *папа́рына* ж. 'трава на папары' — Гродз. (Сл. Гродз.), *пажаро́ўка* ж. 'трава на выгаралых участках' — Жытк. (ТС), *трынь-трава́* ж., *тынь-трава́* ж. 'трава, якая расце пад тынам' —

мясц. (Насовіч), *шупіна* ж. 'рачная трава' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *бераэнсніца* ж. 'розная буйная трава, якая расце па берагах азёр, рэк' — Пол. (НЛ), **трава, што расце ў балоце, на купінах:** *ку́павіца* ж. — Чэрв. (НЛ, ЭСБМ), *купіца* ж. — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *куптыры́* мн. — Гом. р. (Мат. Гом.); *з'е́дзіны* мн. 'трава, патраўленая жывёлай' — мясц. (Насовіч), *зяле́ніва* н. 'трава, якая ідзе на корм свінням' — Уздз. (Мат. мін.-мал.); **непрыгодная для корму трава:** *не́смак* м. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *нецікáвая травá* — Уздз. (Мат. мін.-мал.); *бліску́ха* ж. 'трава, якую цяжка касіць' — Пух. (ЖС), *яжá* ж. 'трава, якую немагчыма скасіць' — Пух. (ЖС), *сцярнуё* н. 'трава, якую косяць на полі, дзе вырвуць лён' — Навагр. (Сл. Гродз.); **трава другога ўкосу:** *ата́ва* ж. — Чэрв. р., Смарг., Ваўк., Слон., Жытк., Стол. (ТС, Сл. Гродз., Каспяровіч, Насовіч, Сцяшковіч, Шатэрнік, ЭСБМ, Мат. апыт.), *ата́ўка* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *вята́ра* ж. — Лях. (ДСБ), *віш* м. — Лун., Лельч. (ЖС, Шаталава), *віша́р* м. — Светлагор., Ельск. (Мат. Гом.), *малажа́й* м., *малажэ́й* м. — Драг. (ДСБ, ЖС, ЛП), *пако́с* м., *другі́ пако́с* — Стол. (ТС), *пако́ша* ж. — Навагр. (Мат. апыт.); **трава, якая засталася на зіму няскошанай:** *віш* м. — усх.-пал. р., Чэрв. р., Ушацк., Асіп., Бар., Лях., Гл., Ганц. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ДСБ, СЦБ, Мат. Гом., З нар. сл., Шаталава, Янкоўскі, ЭСБМ), *віс* м. — пал. р. (ЭСБМ), *вішá* ж. — Слуц. р., Дзярж., Гл., Светлагор. (ЛАБНГ, СПЗБ, З нар. сл., Янкоўскі, ЭСБМ), *віша́р* м. — зах.-пал. г., акрамя заходняй часткі, усходняя частка ўсх.-пал. р., Ушацк., Бых., Пух., Гл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ві́шар* м. — Чэрв. р., Брэсц., Гл. (ЛАБНГ, Шаталава, Шатэрнік, Янкоўскі, ЭСБМ), *ві́шчар* м. — Жаб. (ЛАБНГ), *ві́жар* м. — Кам. (ЛАБНГ), *вішэ́й* м. — спарадычна зах.-пал. г., Слон., Івац. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, НС), *вішугá* ж. — Маз., Лельч. (ЛАБНГ), *па́суш* ж. — Віц. р., Лаг., Раг., Маз. (СПЗБ, Варлыга, Каспяровіч, Шаталава, ЭСБМ), *пасу́ш* ж. — Хойн. (ЭСБМ), *па́сушнік* м. — Маг. р., Гл., Гом. (Мат. Маг., Янкоўскі, ЭСБМ), *не́касць* ж. — спарадычна паўн.-зах. з. (СПЗБ, НС), *не́гар* ж. —

Кобр. (ДСБ), *асяніна* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *асянчыіна* ж. — Віл., Іўеў. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *асянчэць* ж. — Іўеў. (СПЗБ), *асянча́* ж. — мясц. (Станкевіч).

Густая зялёная сакавітая трава: *му́рава* ж., *му́раўка* ж. памянш. — паўн.-зах. з., зах.-бран. р., Беш., Слаўг., Краснап., Лоеў. (СПЗБ, СЦБ, Бялькевіч, Варлыга, Каспяровіч, Насовіч, Растаргуеў, ЭСБМ, Мат. апыт.), *му́рава* н. — Карэл., Навагр., Беластоц. р. (СПЗБ, Мат. апыт.), *мурава́* ж., *мура́ўка* ж. памянш. — зах.-бран. р., спарадычна зах. з. (Насовіч, Станкевіч, ЭСБМ), *мура́ва* ж. — мясц. (ЭСБМ), *муро́ва* ж., *муро́ўка* ж. памянш. — Докш., Краснап., Бяроз. (ЛП, Мат. дыял. сл., Бялькевіч, Насовіч, ЭСБМ), *му́раўца* ж. — Пух. (СЦБ), *мураўца́* ж. — Навагр. (СПЗБ), *му́раў* м. — Лаг. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *мур* м. — зах.-бран. р., Лід., Лоеў. (Сл. Гродз., Насовіч, Растаргуеў, Янкова, ЭСБМ), *муро́г* м., *муражо́к* м. памянш. — паўн.-зах. з., усх.-пал. р., Вілен. р., Беш. (СПЗБ, ТС, Каспяровіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *муро́жына* ж. адзінк. — Жытк. (ТС), *му́раг* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *муро́жнічак* м. — Пух. (СЦБ), *муражы́на* ж. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *муро́жніца* ж. — Стаўб. (Мат. апыт.), *муро́жка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *муро́жжа* н. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *по́дмураж* м. — Жытк. (ТС), *морг* м. — Петр. (Шаталава), *мяку́ха* ж. — Ушацк. (НЛ), *мяку́шка* ж. — Брасл. (СПЗБ), *мяку́ш* м. — Пол., Докш. (Мат. дыял. сл., ЭСБМ), *мякі́ш* м. — Гл. (Янкоўскі), *мякішы́* мн. — Жытк. (Мат. апыт., ЭСБМ), *мя́каць* ж., *намя́каць* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *намяку́ша* ж. — Докш. (Мат. апыт.), *вішáр* м. — Рэч. (Мат. апыт.).

Лекавыя травы: *зе́лле* н., *зе́ллейка* н. памянш. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ЖС, ГЧ, Мат. апыт.), *тро́йзелле* н. — Гом. р. (НЛГ), *зе́ллі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *зёлкі* мн. — паўн.-зах. з. Вілен. р., Лёзн., Кобр., Бяроз., Хойн. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, ЖС, Каспяровіч, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *тра́вы* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *ца́цкі* мн. — Лоеў. (Янкова).

Ягады

Агульная назва ягадных раслін.

ягады мн. — пераважна агульн. (Сл. Гродз., ГЧ, Шаталава, Мат. апыт.), *ягада* ж. — Іўеў., Буда-Каш., Смален. р. (Мат. Гом., Мат. Гродз., Дабравольскі), *буба* ж. дзіц. — Кам. (ЖНС), *збіркі* мн. 'ягадныя расліны, якія засталіся неабабранымі' — Гродз. (ЖНС), *мамаранкі* мн. 'ягадныя расліны, якія даюць мала ўраджаю' — Гродз. (Сл. Гродз.), *воўчыя ягады* 'ягадныя расліны, плады якіх нельга есці' — Слон., Стол., Жытк. (ТС, Мат. апыт.).

3.2 НАЗВЫ ГРУП РАСЛІН І ГРЫБОЎ

Агрэстнік

Кусты агрэсту

агрэстнік м., *агрэснік* м., *агрыснік* м. — у межах назвы расліны *агрэст* (ЭСБМ), *агрыстнік* м. — мясц. (Насовіч), *агрэст* м. — Глыб., Леп., Старадарож. (Мат. апыт.), *агрэст* м. — Люб., Драг., Пін. (Мат. апыт.), *яграснік* м., *ягрыснік* м. — Маг. р., усх.-маг. р., Смарг. (Бялькевіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *ягрэст* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.).

Аернік

Зараснік аеру.

ернік м. — Гл. (Янкоўскі, Мат. апыт.), *аір* м. — Глыб., Леп., Мсцісл., Люб. (Мат. апыт.), *явар* м. — усх.-маг. р. (Мат. апыт.), *яварышча* н., *яварнішча* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *ярай* м. — Рэч. (Мат. апыт.), *ярый* м. — Жлоб. (Мат. апыт.), *свойскі пліснк* — Драг. (Мат. апыт.), *пляшняк* м. — Пін. (Мат. апыт.), *плешнік* — Жытк., Стол. (Мат. апыт.), *курдоўнік* м. — Маг. р. (Мат. апыт.), *нюнькі* мн. — Чач. (Мат. апыт.).

Ажыннік

Кусты, зараснік ажын.

ажы́ннік м. — паўдн.-зах. д., Пін. (СПЗБ, ТС, ГЧ, Насовіч, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *ажы́нняк* м., *гажы́нняк* м. — Драг. (Мат. апыт.), *ажы́ны* мн., *гажы́ны* мн. — Драг., Жытк. (Мат. апыт.), *ажы́нне* н. — Леп. (Мат. апыт.), *ажаві́ннік* м. — паўн.-зах. з., Слаўг. (Мат. Гродз., ЖС, Мат. апыт.), *аржаві́ннік* м. — Брасл. (СПЗБ), *ажаві́ны* мн. — Тал. (Мат. апыт.), *жаві́ннік* м. — віц.-маг. г. (пераважна Маг. р.), зах.-бран. р., Чач. (Каспяровіч, Растаргуеў, Юрчанка, Яўсееў, Мат. апыт.), *жэ́віннік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *ажэ́ўнік* м. — Віл., Навагр. (СПЗБ, Мат. апыт.), *іжэ́ўнік* м. — Шум. (СПЗБ), *мядзве́днік* м. — зах.-пал. г. (ДСБ, ЖС, Мат. апыт.), *сурмалі́ннік* м. — Віц. (Каспяровіч), *сурмалі́ны* мн. — Шум. (СПЗБ), *сербалі́ннік* м. — Віц. р. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *шчабалі́на* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Мат. апыт.).

Алешнік

Зараснік альховых кустоў.

але́шнік м., *але́шнічак* м. памянш. — асн. мас. г., зах.-бран. р., Вілен. р. (ЛАБНГ СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., НЛГ, ГЧ, Мат. дыял. сл., Каспяровіч, Шаталава, Шатэрнік, ЭСБМ, Мат. апыт.), *гале́шнік* м. — спарадычна паўн.-зах. з. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *ле́шнік* м. — Краснап., Калінк. (ЛАБНГ), *алёшнік* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *лёшка* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *але́шняк* м. — Слаўг., Гом. (Мат. апыт.), *аляшня́к* м. — Мін. (Мат. апыт.), *але́шаннік* м., *ле́шаннік* м., *але́шанне* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *але́шша* н. — Смален. р. (Дабравольскі), *але́шына* ж. — Лях. (СПЗБ), *альшы́на* ж., *альшына́* ж. — зах.-пал. г., гродз.-бар. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сцяцко, Цыхун, Мат. апыт.), *вальшы́на* ж., *ляшы́на* ж. — Брэсц. (ДСБ), *гальшына́* ж. — Драг. (СПЗБ), *альша́на* ж. — Зэльв. (Сцяцко, ЭСБМ), *альшня́к* м. — Бяроз., Малар. (ЛАБНГ), *о́льшанік* м. — Пол. (ЛАБНГ), *альшэ́ўнік* м., *альшэ́ўнічак* м. памянш. — цэнтральная частка паўн.-зах. з., Гом. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, НЛГ, Шаталава, Мат. апыт.),

альшо́ўнік м. — Гродз. (ЛАБНГ), *альшэ́вiннік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *альшэ́віна* ж. — Лаг. (Мат. апыт.), *альша́нік* м. — Пол., Чэрв. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *альшы́ннік* м. — Слон., Брэсц. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *альшы́нняк* м. — Бяроз., Кобр. (ЛАБНГ), *альша́тнік* м. — мясц. (Мат. апыт.), *альха́* ж. — Бял., Быx., Слаўг., Добр. (ЛАБНГ), *во́льха* ж. — Астр., Слаўг., Кам. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *альхо́віца* ж. — Чэрв. (НЛ), *альхо́ўнік* м. — Мёр., Мсцісл., Слаўг., Саліг. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *альхаўня́к* м., *альхо́віннік* м., *але́хаўнік* м., *альхо́ўе* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *але́хаўе* н. — Стол. (ТС), *але́х* м. — Лельч. (ЖС), *ле́хі* мн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *карчы́ альхо́выя* — Пруж., Іван. (ЛАБНГ), *кусты́ во́льхі* — Маладз. (ЛАБНГ), *алёс* м. — Віц. р., спарадычна пал. р., Краснап. (ЛАБНГ, Бялькевіч, ЭСБМ), *альса́* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *вальса́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *ляпе́шнік* м. — Гом. р., Віц., Слаўг. (Мат. Гом., Каспяровіч, ЭСБМ, Мат. апыт.), *шале́пнік* м. — Петр., Лельч. (Мат. Гом.), *су́варата* ж. — Уздз. (ЛАБНГ), *луг* м. ’алешнік у нізіне’ — Слуц. р. (ЭСБМ).

Арэшнік

Арэхавае кустоўе.

арэ́шнік м. — пераважна ўсх. з., спарадычна зах. з., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ГЧ), *арэ́шнікі* мн. — Кобр., Брэсц. (ЛАБНГ), *за́раслі арэ́шніку* — Браг. (ЛАБНГ), *гарэ́шнік* м. — зах. з., пераважна Паням. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., Мат. апыт.), *гарэ́шнікі* мн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *рэ́шнік* м. — усх.-маг. р., Калінк. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *аварэ́шнік* (*аворэ́шнік*) м. — Ельск. (ЛАБНГ), *арашня́к* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *арэ́шыннік* м., *рэ́шаннік* м., *арашы́ннік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *арэ́шанне* н. — Слаўг., Пруж. (Мат. апыт.), *арэ́шня* ж. — Воран. (ЛАБНГ), *арэ́шша* н. — Жытк. (ТС), *арэ́хаўнік* м., *рэ́хаўнік* м., *арахо́ўнік* м., *арэ́х* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *арэ́хава гра́дка* — Стол.

(ЛАБНГ), *ляшчы́ннік* м. — паўн.-зах. з., Вілен. р., спарадычна зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ляхчы́ннік* м. — Шарк. (ЛАБНГ), *ляшчэ́ннік* м. — Смарг. (ЛАБНГ), *ляшчэ́ўнік* м. — цэнтральная частка паўн.-зах. з., цэнтральная частка віц.-маг. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Каспяровіч, Станкевіч), *ляшчэ́йнік* м. — Смарг. (ЛАБНГ), *ляшчы́на* ж. — Віц. р., Гродз. р., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, Станкевіч), *лешчаві́ннік* м. — мясц. (Насовіч), *лешчыно́вы лес* — Ваўк. (ЛАБНГ), *алешчыня́к* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *ляско́ўнік* м. — Слаўг. (Насовіч, Мат. апыт.), *лясо́к* м. — спарадычна цэнтральная частка пал. р., а таксама Івац. (ЛАБНГ, НС, ЭСБМ), *ле́ска* ж., *ляскі́* мн. — Драг. (ЭСБМ), *ляско́вы карчы́* — Кам. (ЛАБНГ), *пу́зін* м. — Навагр. (З нар. сл.).

Асакоўнік

Зараснік асакі.

асако́ўнік м. — Карм. (Мат. апыт.), *асака́* ж. — Глыб., Леп., Мсцісл., Слуц. р. (Мат. апыт.), *курдо́ўнік* м. — Маг. р. (Мат. апыт.), *раза́к* м. — Драг. (Мат. апыт.).

Асіннік

Асінавы хмызняк.

асі́ннік м., *асі́нні́чак* м. памянш. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛГ, ГЧ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *асі́нік* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *сі́ннік* м. — спарадычна ўсх.-маг. р., Калінк. (ЛАБНГ), *асінні́к* м. — Навагр. (Мат. апыт.), *асі́нняк* м. — зах.-пал. г., акрамя заходняй часткі, Астр. (ЛАБНГ, НЛ), *асіня́к* м. — Астр., Вілен. р. (СПЗБ), *асня́к* м. — Слуц. р., Паням. р., Кам., Стол. (ЛАБНГ, НЛ, ЭСБМ), *асні́к* м. — паўдн.-зах. д., Пін. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., ЖНС, З нар. сл., ЭСБМ, Мат. апыт.), *асі́на* ж. — пераважна зах.-пал. г., спарадычна Паням. р. (ЛАБНГ), *асі́навы маладня́к* — Арш., Ваўк. (ЛАБНГ), *асі́навы карчы́* — Кам. (ЛАБНГ), *аса́* м. — мясц. (Мат. апыт.), *асаво́к* м. —

Докш., Краснап. (ЛАБНГ, ЭСБМ), *асавéц* м. — Стаўб., Саліг. (Мат. апыт.), *асóвы маладня́к* — Арш., Ваўк. (ЛАБНГ), *я́варнік* м. — Слуц. р., Лун. (ЛАБНГ, СПЗБ), *я́вар* м. — Старадарож. (ЛАБНГ), *ясéннічак* м. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі).

Асотнік

Зараснік травы асоту.

асóтнік м. — Беш. (Каспяровіч), *асóт* м. — Глыб., Люб., Драг., Пін. (Мат. апыт.), *дзяды́* мн. — Чач. (Мат. апыт.), *калю́кі* мн. — Старадарож. (Мат. апыт.).

Бабоўнік

Зараснік расліны бабку балотнага.

бабóўнік м. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *бабóўняк* — Драг. (Мат. апыт.), *рамéннік* м., *кубаркí* мн. — Жытк. (Мат. апыт.).

Багуннік

Кусты, зарасці багуну.

багу́ннік м. — Астр. (Мат. Гродз.), *багу́льнік* м. — Мсцісл., Старадарож., Чач., Пін. (Мат. апыт.), *багу́н* м. — усх.-маг. р., Люб. (Мат. апыт.), *бáгун* м. — Тал. (Мат. апыт.), *бугу́н* м. — Чач. (Мат. апыт.), *бáган* м. — Леп. (Мат. апыт.), *багóн* м. — Жытк., Драг. (Мат. апыт.), *багóннік* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *багóльнік* м. — Слаўг., Саліг. (Мат. апыт.), *багóўнік* м. — Люб. (Мат. апыт.).

Блякотнік

Зараснік травы блёкату.

блякóтнік м. — мясц. (Мат. апыт.), *блёкат* м. — Мсцісл., Старадарож., Чач. (Мат. апыт.), *дурмáн* м. — Драг. (Мат. апыт.).

Бруснічнік

Зараснік дробнай кустовай расліны, на якой растуць брусніцы.

брусні́чнік м. — Смален. р., спарадычна паўдн.-зах. д., Леп., Мсцісл., Пін. (ТС, Дабравольскі, Мат. апыт.), *брушні́чнік* м. — Мсцісл., Іўеў. (Мат. Гродз., Юрчанка), *брусні́чняк* м., *брусні́цы* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *бруслянí́чнік* м., *брусле́нік* м. — Стол. (ТС, Мат. апыт.), *брушэ́чнік* м. — Гродз. (Сл. Гродз.).

Брызгліннік

Зараснік брызгліны.

брэзко́льнік м. — Жытк. (ТС).

Бузіннік

Зараснік бузіны.

бузі́ннік м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *бузіна́* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *багудзі́ннік* м. — Навагр. (Мат. апыт.), *бзо́ўнік* м. — мясц. (Насовіч), *бе́заўе* н. — мясц. (ЭСБМ, Мат. апыт.).

Буячнік

Буяковыя кусты, буяковы зараснік.

буя́чнік м. — Чэрв. р., Старадарож., Гл. (СПЗБ, Янкоўскі, Мат. апыт.), *буя́шнік* м. — паўдн.-усх. з., Бераст. (ТС, Мат. Гом., Мат. Гродз., ЖС, Мат. апыт.), *буякі́* мн. — Мін. р., Маг. р. (Кісялеўскі), *дурні́чнік* м. — Вілен. р., Смален. р., Леп., Мсцісл., Чач. (Кісялеўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *дурні́шнік* м. — Навагр., Чач., Смален. р. (Мат. Гродз., Дабравольскі, Мат. апыт.), *дурні́цы* мн. — Мін. р., Леп. (Кісялеўскі, Мат. апыт.), *дурні́ца* ж. — Маг. р., Гродз.

р. (Кісялеўскі), *дурніка* ж. — Смален. р. (Кісялеўскі), *дурава* ж. — Маг. р. (Кісялеўскі), *буга́ннік* м. — Бярэз. (СЦБ), *бугаі́* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі), *п'яні́чнік* м. — Верхнядзв., Мёр. (ЖС, Шаталава), *п'яні́шнік* м. — Смален. р. (Кісялеўскі), *п'я́ніцы* мн. — Гродз. р. (Кісялеўскі), *п'я́ніца* ж. — зрэдку зах.-пал. г. (Кісялеўскі), *лахі́ннік* м. — Слон., Свісл. (СПЗБ, Шаталава, ЭСБМ), *лаха́чнік* м., *лахачы́* мн. — зах.-пал. г. (Кісялеўскі, ЭСБМ, Мат. апыт.), *ганабо́льнік* м. — Рас. (Шаталава), *галавабо́ль* ж. — Вілен. р. (Кісялеўскі), *белагало́ўнік* м. — Вілен. р., Гродз. р. (Кісялеўскі), *бяля́шнік* м. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *валуі́* мн. — Мін. р. (Кісялеўскі), *ваўчкі́* мн. — Стол. (ТС).

Бярэзнік

Бярозавы хмызняк, зараснік.

бярэ́знік м., *бярэ́знічак* м. памянш. — агульн., Смален. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Мат. Гродз., Дабравольскі, Насовіч, Станкевіч, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *бярэ́зняк* м. — зах.-пал. г., за выключэннем заходняй часткі (ЛАБНГ, АЛА), *беразня́к* м., *беразнячо́к* м. памянш. — зах.-пал. г., Паням. р., Беластоц. р., Вілен. р., спарадычна агульн. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Насовіч, Юрчанка, Янкова, Мат. апыт.), *баразня́к* м., *берзнячо́к* м., *бера́зня* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *беразняко́ў за́раснік* — Старадарож. (ЛАБНГ), *бяро́знік* м. — Маст., Лун., Ельск. (ЛАБНГ, АЛА), *берazні́к* м. — Гродз., Лельч. (ЛАБНГ, АЛА), *бераза́к* м. — Слуц. р., цэнтральная частка пал. р., Пух. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, СЦБ, З нар. сл., Мат. апыт.), *беразя́к* м., *беразя́ка* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *бяро́завік* м. — Віл. (Мат. апыт.), *бяро́ззе* н., *бярэ́ззе* н. — Жытк., Стол. (ТС), *бярэ́зіна* ж. — спарадычна пал. р. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. апыт.), *беразіна́* ж. — спарадычна гродз.-бар. г. і цэнтральная частка пал. р., Жлоб. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. Гом., Сцяцко, Цыхун, ЭСБМ), *беразу́га* ж., *беразу́ха* ж. — Віц. р. (Мат. апыт.), *бяро́за* ж. —

пал. р., Чэрв., Слуц. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *малóжа бярóзак* — Чашн. (ЛАБНГ), *бéрка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *дубрóва* ж. — Смарг. (Мат. апыт.), *стáйкі* мн. 'малады бярэзнік каля старога лесу' — Рэч. (Мат. апыт.), *вясёлка* ж. 'бярэзнік з бяроз павіслых' — Лёзн. (Мат. апыт.).

Верасняк

Суцэльны зараснік верасу.

верасня́к м., *верасéнь* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *верасавíшча* н. — Астр. (Сл. Гродз.), *вéрас* м. — Леп., Мсцісл., Чач., Старадарож., Драг., Пін. (Мат. апыт.), *баравíнá* ж. 'верас з іншымі травамі ў хвойным лесе' — Віц. р., Чэрв. р. (Каспяровіч, Станкевіч, Шатэрнік).

Вінаграднік

Кусты вінаграду.

вінагрáднік м. — мясц. (Ластоўскі), *вінагрáд* м. — Люб., Драг. (Мат. апыт.), *вінíшча* н. — мясц. (Станкевіч), *віцíннік* м. — мясц. (Мат. апыт.).

Вішняк

Вішнёвы зараснік.

вішня́к м. — паўн. р., зах.-бран. р., Мсцісл., Чач. (СПЗБ, Каспяровіч, Насовіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *вíшнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *вíшаннік* м. — Мсцісл., Чач., Люб. (Мат. апыт.), *вішэ́ннік* м. — Слаўг., Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал., Мат. апыт.), *вíшанне* н. — Смален. р., зах.-бран. р., Пол., Слаўг. (Дабравольскі, Растаргуеў, Мат. апыт.), *вíшні* мн. — Глыб. (Мат. апыт.), *вішнí* мн. — Драг., Пін. (Мат. апыт.).

Вязнік

Зараснік вязу.

вя́знік м. — Віл., Гом., Стол. (СПЗБ, ТС, Мат. Гом.), *вязні́к* м. — Стаўб., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *вязо́вішча* н. — Іўеў. (СПЗБ), *вя́зы* мн. — Чач., Пін. (Мат. апыт.), *вязы́* мн. — Мсцісл., Драг. (Мат. апыт.).

Грабняк

Зараснік грабу.

грабня́к м. — усх.-маг. р., спарадычна паўдн. р., Мёр., Ушацк., Карэл. (ЛАБНГ, СПЗБ), *грабні́к* м. — спарадычна паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ), *гра́бнік* м. — Старадарож. (СПЗБ), *грабо́ўнік* м. — Бяроз. (ЛАБНГ), *грабіна́* ж. — Зэльв. (Сцяцко), (*малада́я*) *гра́біна* — зах.-пал. г., Дзятл., Ганц. (ЛАБНГ), (*малады́*) *граб* — спарадычна паўдн.-зах. д. і зах.-пал. г., Ашм. (ЛАБНГ), *грабкі́* мн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *грабо́вы лес* — Ваўк., Клецк., Іван. (ЛАБНГ).

Грушнік

Зараснік груш, пераважна дзічкавых.

грушні́к м., *груш'е́* н. — Жытк. (Мат. апыт.), *грушкі́* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *дзі́чкі* мн. — Глыб., Чач., Люб. (Мат. апыт.).

Грыбовішча

Грыбная сям'я, калонія грыбоў.

грыбо́вішча н. — Стол. (ТС), *сад* м. — Слаўг., Слуц. (Мат. апыт.), *се́джа* ж. — Карэл. (Сл. Гродз.), *ку́ча* ж., *ку́чка* ж. — Шчуч., Слаўг. (Мат. апыт.), *рад* м. — Леп. (Мат. апыт.), *лапіна́* ж., *лапяно́к* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *шарэ́н* м. — Мсцісл., Жытк., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *чарэ́ня* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *асаве́ц* м. 'калонія грыбоў асавікоў, падасінавікаў' — Мін., Слуц. (Мат. апыт.); **калонія грыбоў-паразітаў скрыпнікаў:** *скры́пнік* м., *скры́пень* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *скры́пель* м. — усх.-пал. р. (Мат. апыт.).

Дзядоўнік

Густы зараснік расліны дзяды.

дзядо́ўнік м. — Люб. (Мат. апыт.), *дзяды́* мн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *брылéўнік* м. — Беш. (Каспяровіч, Мат. апыт.).

Дубняк

Малады дубовы зараснік.

дубня́к м. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. апыт.), *дубеня́к* м. — Калінк. (ЛАБНГ), *дубня́х* м. — Ашм., Смарг. (ЛАБНГ), *дубнёх* м. — Валож. (ЛАБНГ), *дубні́к* м. — асн. мас. г., пераважна цэнтральная частка паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, ГЧ, Мат. апыт.), *ду́бнік* м. — паўн. р., спарадычна ўсх.-маг. р. (ЛАБНГ, Юрчанка, Мат. апыт.), *дубо́ўнік* м. — Шум., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *дубіна́* м. — спарадычна зах.-пал. г., гродз.-бар. г., Рэч. (ЛАБНГ, НС, Сцяцко, Мат. апыт.), *дубі́на* ж. — Валож., Лельч. (ЖС, Мат. апыт.), *дуб'ё* н. — паўн. р. (СПЗБ, НС), *дуб'é* н. — Стол., Лельч. (ТС, ЖС), *ду́б'е* н., *ду́б'я* н. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, Юрчанка), *дубаўé* н. — Маз. (ГЧ), *дубы́* мн. — Стаўб. (Мат. апыт.), *дубкі́* мн. — Гродз., Кобр. (ЛАБНГ), *малады́я дубкі́* — Хоц. (ЛАБНГ), *дубо́чкі* мн. — Іўеў. (ЛАБНГ), *дубро́ва* ж. — Акц. (ЛАБНГ), *дубро́ўка* ж. — Бераст. (ЛАБНГ), *дубо́ўка маладáя* — Іўеў. (ЛАБНГ).

Ельнік

Малады зараснік елкі.

éльнік м. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, ТС, Мат. Гродз., Бялькевіч, Мат. апыт.), *éлнік* м. — Пін. (ЛАБНГ), *яльні́к* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *яльня́к* м. — спарадычна Паням. р., Мін., Лоеў. (ЛАБНГ, СПЗБ), (*маладáя*) *ельніна́* ж. — Маст. (ЛАБНГ), *éльня* ж., *éлна* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), (*маладáя*) *éлка* ж. — спарадычна цэнтр. з., Гарад. (ЛАБНГ),

е́лачка ж. — Кір. (ЛАБНГ), (*маладая*) *ёлка* ж. — спарадычна асн. мас. г., акрамя Паням. р. (ЛАБНГ), *ёлачкі* мн. — Слаўг., Стаўб. (Мат. апыт.), *ёла* ж. — Кам. (ЛАБНГ), *мала́дая ялу́шка* — Пол. (ЛАБНГ), *яло́вы за́раснік* — Віл. (ЛАБНГ), *яло́вая мало́жа* — Чашн. (ЛАБНГ), *ялі́ннік* м. — Стол. (ЛАБНГ), *ялі́нняк* м., *ялі́ннячак* м. — Драг. (ЛАБНГ), (*мала́дая*) *ялі́на́* ж. — зах.-пал. г., спарадычна Паням. р. і ўсх. з. (ЛАБНГ, Сцяцко), *ялі́на́-маладня́к* — Іван. (ЛАБНГ), *ялі́нка* ж. — Драг., Пін. (ЛАБНГ), *ялінкі́* мн. — Драг. (ЛАБНГ), *маладня́к ялінo̍вы* — Іван. (ЛАБНГ), *яла́жнік* м. — Беш. (ЛАБНГ), *яля́жнік* м. — Смарг. (ЛАБНГ, СПЗБ), *іла́га* ж. — Верхнядзв. (ЛАБНГ, СПЗБ), *яля́га* ж. — Ашм. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ялу́га* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *ялюга́* ж. — Бар., Светлагор. (ДСБ, Мат. апыт.).

Журавіннік

Ягаднік журавін.

журaві́ннік м. — Мёр., Старадарож. (ЖС, Ластоўскі, Мат. апыт.), *журaві́ны* мн. — Глыб., Леп., Люб. (Мат. апыт.), *журaві́нне* н. — Люб. (Мат. апыт.), *журaхлі́ны* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *журaхві́ны* мн. — Пін. (Мат. апыт.).

Зараснік

Густа парослыя дрэвы, кусты, травы.

за́раснік м. — цэнтр. з., спарадычна ўсх.-маг. р., Чашн. (ЛАБНГ, СПЗБ, Варлыга, Ластоўскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *зарасня́к* м. — Воран. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *зарэ́шнік* м. — Добр. (ЛАБНГ), *заро́слае* н. — Лельч. (Мат. апыт.), *за́рас-ля* ж. — усх.-пал. р., Віл. (СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *зарасля́* ж. — Лун., Жытк. (ТС, ДСБ), *заро́сля* ж. — Смарг. (СПЗБ), *заро́слі* мн. — Іўеў., Гродз. (СПЗБ, Мат. Гродз.), *заро́сліны* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *за́расліна* ж. — Свісл. (ЛАБНГ), *за́раслі* мн. — Лаг., Навагр., Ваўк. (ЛАБНГ,

Станкевіч, Мат. апыт.), *зárасль* ж. — Лёзн., Ваўк. (Станкевіч, Мат. апыт.), *зárасель* ж. — Лёзн., Навагр., Слаўг. (Мат. апыт.), *зárасень* м. — Рэч. (Мат. апыт.), *зárасцень* м. — Верхнядзв., Рас., Бярэз., Крыч. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *зárасцель* ж. — Гарад. (НЛ), *зárасці* мн. — Лаг. (Варлыга), *зárасць* ж. — віц.-маг. г., Жытк., Стол. (ЛАБНГ, ТС, Мат. апыт.), *зárашч* ж. — Жытк. (ТС), *хвóраснік* м. — Старадарож. (СПЗБ, НС), *хварасця́нка* ж. — Астр. (Сл. Гродз.), *бры́днік* м. — Люб. (СПЗБ), *мышняк* м. — Вілен. р. (ЭСБМ, Мат. апыт.), *шалы́знік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чагáр* м. — Лельч. (НЛ), *чагáрнік* м. — пал. р. (ТС, Мат. апыт.), *чыгíрнік* м. — Маз. (ГЧ), *дром* м. — Карэл. (Сл. Гродз.), *лоўж* м. — Ветк. (Мат. апыт.), *імшáр* м. — зах. з. (ЭСБМ), *імшáра* ж. — мясц. (ЭСБМ), *кракацінá* ж. 'нізкарослыя зарасці па нізкіх балоцістых месцах' — Драг. (ЛП), *аблáм* м. 'зараснік у нізіне; зараснік з лужкамі' — Слаўг. (Мат. апыт.), *падшы́ў* м. 'зараснік-самасейка на месцы ляда' — мясц. (Мат. апыт.), *дзярэ́ўе* н. 'значная колькасць, зарасці дрэў' — мясц. (Насовіч), *дрóва* мн. 'зарасці дрэў у лесе' — Навагр. (Мат. апыт.), *кýдра* ж. 'некалькі дрэў на полі' — Навагр. (ЛАБНГ), *лужóк* м. 'некалькі дрэў у лагчыне сярод поля' — Стаўб. (Мат. апыт.), *качагýрка* ж., *кучугýрка* ж., *качагýрына* ж., *кучугýрына* ж. — Стол. (ТС), *дром* м. 'зараснік крапівы, ажыны, маліннiку, павою-бярозкі і іншай высокай травы ў лесе на нізкім месцы' — Слаўг. (Мат. апыт.), *плюшня́к* м. 'зараснік асакі, плюшчаю, цыкуты ядавітай на балоцістых лугах' — Рэч. (Мат. апыт.), *гусня́к* м. 'густы зараснік асакі, чароту' — Слаўг. (Мат. апыт.), *асавóк* м. 'густы зараснік маладога асінніку, бярэзніку на расчышчаным месцы' — Докш., Смал. (Мат. апыт.), *брыгвá* ж. 'густыя зараснікі дробнага лазняку, алешніку' — Беш. (НС).

Густыя зарасці ў лесе: *гушчáр* м., *гушчарóк* м. памянш — асн. мас. г. (пераважна цэнтр. з.), Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Каспяровіч, Мат. апыт.), *гушчэ́р* м. — Панам. р., Чэрв. р., Капат., Рэч. (ЛАБНГ, АЛА, СЦБ, Мат. мін.-

мал., Шатэрнік, Мат. апыт.), *гушчы́р* м. — Кам. (ЛАБНГ, АЛА), *кушча́р* м., *кушча́рнік* м. — Валож. (ЛАБНГ, АЛА), *гушчэ́рнік* м. — Івац. (ЛАБНГ, АЛА), *гушча́рня* ж. — Паням. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *гушчына́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *гу́шчына* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *гушчыня́* ж. — Лёзн., Слаўг. (Мат. апыт.), *гушча́віна* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА), *гушчале́віна* ж. — Брэсц., Кобр. (ЛАБНГ, АЛА), *гушчэ́ча* ж. — Карэл., Петр. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. Гом.), *гушча́нь* ж., *гушчы́нь* ж., *гушчэ́нь* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *гушчыно́* н. — Віл. (Мат. апыт.), *гу́шча* ж. — цэнтральная частка пал. р., спарадычна Паням. р., Лёзн., Слаўг. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, Мат. апыт.), *га́шча* ж. — мясц. (Ластоўскі), *гушч* ж. — Свісл. (ЛАБНГ, АЛА), *гушчэ́ж* м. — Акц. (ЛАБНГ, АЛА), *гусцэ́ж* м. — Чэрв. р. (СПЗБ, СЦБ), *гусцэ́жнік* м. — Калінк. (ЛАБНГ, АЛА), *гусця́ж* м., *густыж* м., *гусці́ж* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *гусця́р* м. — паўн. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Мат. апыт.), *гусці́р* м. — Браг. (ЛАБНГ, АЛА), *гусцэ́р* м., *гусця́рва* ж. — Віц. р. (Мат. апыт.), *гусцярня́к* м. — Лаг., Вілен. р. (СПЗБ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *гусаві́нь* ж., *гусцвіна́* ж., *густэ́ча* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *гусцэ́ча* ж. — спарадычна паўдн.-усх. з. (Мат. Гом., ЖНС, Мат. дыял. сл., Мат. апыт.), *гусціня́* ж. — Докш. (СПЗБ), *густата́* ж., *густо́та* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *густы́ лес* — Бых., Жлоб. (ЛАБНГ, АЛА), *гусня́* ж., *гусна́к* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чашчыня́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чашчо́ба* ж. — Пол., Слаўг. (ЛАБНГ, АЛА), *чашчэ́ба* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чашчо́жнік* м., *чашчэ́жнік* м., *часцэ́ж* м., *часцэ́р* м. — Саліг. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *часцэ́рнік* м. — Маст., Саліг. (СПЗБ, Мат. апыт.), *за́раснік* м. — спарадычна Паням. р., Лаг., Пух. (ЛАБНГ, АЛА), *зарасня́к* м. — Воран. (ЛАБНГ, АЛА), *за́расць* ж. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, АЛА), *за́расцень* м. — Рас., Крыч. (ЛАБНГ, АЛА), *за́раслі* мн. — Лаг. (ЛАБНГ, АЛА), *за́расліна* ж. — Свісл. (ЛАБНГ, АЛА), *чагарні́к* м. — Жытк. (ЛАБНГ, АЛА), *чагарэ́ча* ж. — Стол. (ТС), *немярэ́-*

ча ж. — зах.-бран. р., Мсцісл. (Бялькевіч, Растаргуеў), *немарэ́ча* ж. — Карэл. (Сл. Гродз.), *не́мярэ́чча* ж. — Смален. р., Мсцісл. (Бялькевіч, Дабравольскі), *не́марачча* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *не́мерача* ж. — Клім. (Бялькевіч), *не́марач* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч, Насовіч), *немярэ́ч* ж. — Смален. р., Мсцісл. (Бялькевіч, Дабравольскі), *хамярэ́ча* ж. — Жытк. (ТС), *мярэ́ча* ж. — спарадычна віц.-маг. г. (ЛАБНГ, АЛА, Каспяровіч, Мат. апыт.), *мярэ́чча* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *ме́рач* ж. — Стол. (ТС), *няце́ча* ж. — Драг. (ЭСБМ), *гнеч* ж., *гне́ча* ж. — Стол. (ТС), *хашч* м., *ха́шча* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *хашча́га* ж., *хашчо́ўнік* м. — Жытк. (ТС), *пу́шча* ж. — Валож., Бял., Слаўг., Жытк., Стол., Смален. р. (ЛАБНГ, АЛА, ТС, Дабравольскі, Мат. апыт.), *глухме́нь* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *глуш* ж. — мясц. (Насовіч), *глу́ша* ж. — Бабр., Слаўг. (Мат. апыт.), *глушы́ца* ж. — Стол. (Мат. апыт.), *глу́пасць* ж. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ГЧ, Мат. апыт.), *не́тра* ж. — спарадычна пал. р. (ТС, ЖНС, Мат. апыт.), *не́руш* м. — Карэл. (Мат. Гродз.), *це́мень* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *це́мрач* ж. — Рэч. (Мат. апыт.), *цямрэ́жнік* м. — Светлагор. (Мат. апыт.), *непрала́зь* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *дзе́бра* ж. — Мсцісл. (З нар. сл.), *трэ́мля* ж. — Маз. (ГЧ), *ты́ня* ж. — Стол. (ТС), *чмура́* ж. — Сен., Гом. (Мат. Гом., Каспяровіч), *ламарня́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *кне́я* ж., *княя́* ж. — мясц. (Ластоўскі, ЭСБМ, Мат. апыт.), *бе́зна* ж. і н., *бе́здна* ж. — Стол. (ТС), *трашчо́ба* ж. — Жытк. (ТС), *тлума́* ж. перан. — Чач. (Мат. Гом.), *чысця́дзь* ж. — Віц. р. (Мат. апыт.), *падырэ́чча* н. — Смален. р. (Дабравольскі), *радо́вішча* мн. — Слон. (Сл. Гродз.), *карчы́* мн. — Пін. (ЛАБНГ, АЛА), *хмыза́* ж. — Жытк. (ТС), *хмызня́к* м. — Смарг., Бярэз. (ЛАБНГ, АЛА), *во́мшар* м. — Навагр. (Мат. апыт.), *цяпцю́жнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *по́цябнік* м. — мясц. (Ластоўскі), *паме́льнік* м. — Стол. (ТС), *смы́жнік* м. — Гродз. (ЖНС), *смаро́знік* м., *смуры́знік* м., *сумуры́знік* м. — Жытк. (Мат. апыт.), *во́ступ* м. — Жытк., Стол. (ЭСБМ), *бало́та* н. — Смален. р., спарадычна віц.-маг. г. (Дабравольскі, Мат. апыт.), *але́с* м. — Свісл. (ЛАБНГ, АЛА,

Шаталава), *ваўчарнéча* ж. 'гушчар, у якім водзяцца ваўкі' — Жытк. (ТС), *мáтачнік* м. 'гушчар, сярэдзіна пушчы, цалкам недасягальная' — мясц. (ЭСБМ), *пішчугá* ж. 'гушчар маладога лесу' — Сен. (Каспяровіч, Станкевіч); **глухое, зацішнае, непраходнае месца ў лесе, звычайна мокрае:** *вýха* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *вýшка* н. — Краснап. (Мат. апыт.).

Ільменнік

Зараснік ільмы.

лімíння н. — Асіп. (СПЗБ, ЭСБМ), *берасты́* мн. — Драг. (Мат. апыт.).

Каліннік

Зараснік каліны.

калíннік м. — Астр. (Мат. Гродз.), *калíна* ж. — Люб., Чач., Драг., Пін. (Мат. апыт.).

Клубнічнік

Травяністыя кусты клубніц.

клубнíчнік (*клубнíшнік*) м. — Мёр., Мсцісл., Люб. (ЖС, Мат. апыт.), *клубнíка* ж. — Глыб., Леп. (Мат. апыт.), *клубнíцы* мн. — Старадарож. (Мат. апыт.), *трускáўкі* мн. — Драг. (Мат. апыт.).

Кляноўнік

Зараснік маладога клёну.

клянóўнік м. — Валож., Браг. (Мат. Гом., Мат. мін.-мал.), *клянні́к* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *кляны́* мн. — Глыб., Чач., Драг. (Мат. апыт.), *клён* м. — Слуц. р. (Мат. апыт.).

Крапіўнік

Зарасці крапівы.

крапіўнік м. — Люб. (Мат. апыт.), *крапіва* ж. — Глыб., Леп., Мсцісл., Чач., Слуц. р. (Мат. апыт.), *крапіва́* ж. — Пін. (Мат. апыт.), *праківа* ж. — Жытк. (Мат. апыт.), *праківа́* ж. — Драг. (Мат. апыт.).

Крушыннік

Зараснік крушыны.

крушы́ннік м. — Віц. р., Астр., Іўеў., Мсцісл., Люб. (Мат. Гродз., Станкевіч, Мат. апыт.), *крышы́ннік* м. — Дзярж. (СЦБ), *крушы́на* ж. — Мсцісл., Старадарож. (Мат. апыт.), *карушына́* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *крушні́к* м. — Жытк. (ТС, Мат. апыт.), *кру́шні* мн. — мясц. (Станкевіч), *круха́* ж. — Стол. (Мат. апыт.).

Лазняк, вярбняк

Зараснік розных парод вярбы.

лазня́к м. — зах. з. (СПЗБ, ТС, Цыхун, Мат. апыт.), *лазні́к* м. — Брасл., Паст., Чэрв., Люб. (СПЗБ, Станкевіч, Мат. апыт.), *ло́знік* м. — паўн. р. (СПЗБ, НЛ, Станкевіч), *лазо́ўнік* м. — Шчуч. (СПЗБ), *ло́ззе* н. — Жытк., Смален. р. (ТС, Дабравольскі), *лаза́* ж. — Глыб., Леп., Мсцісл., Навагр., Слон., Старадарож., Драг., Жытк., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *ло́за* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *ло́зка* ж. — Чэрв. р. (Шатэрнік, ЭСБМ), *вярбня́к* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *вярбні́к* м. — Пух. (СПЗБ, СЦБ), *ве́рбнік* м. — Мсцісл., Жытк. (ТС, Мат. апыт.), *ве́рбы* мн. — Глыб. (Мат. апыт.), *вярбе́ж* — Слаўг. (Мат. апыт.), *вярэ́ма* ж. — Слуц. р. (ЭСБМ), *кусты́* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *верба-ло́з* м. 'малады зараснік вярбы, лазы' — Мсцісл. (Мат. апыт.), *ло́зы* мн. 'вялікі лазовы зараснік' — Драг. (Мат.

апыт.); **зараснік вярбы пруткападобнай:** *іўнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *сілега* ж., *шылега* ж. — цэнтральная частка пал. р. (НЛ, Мат. апыт.); **зараснік вярбы казінай:** *лазá* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *брóднік* м. — Гарад. (Каспяровіч, Мат. апыт.); **зараснік вярбы пяцітычынкавай:** *вербалóзнік* м. — Слаўг., Дзятл., Гл. (СПЗБ, Янкоўскі, Мат. апыт.), *вербалэ́знік* м. — Чэрв. (СПЗБ), *вербалóз* м. — Сен. (Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч), *бералóзнік* м., *беларóзнік* м. — Стол. (ТС); **зараснік вярбы ломкай:** *лазá* ж. — Крыч., Слаўг. (Мат. апыт.), *вербалóзнік* м. — Слаўг., Гл. (Янкоўскі, Мат. апыт.), *бералóз* м. — Стол. (Мат. апыт.); **зараснік вярбы размарыналістай:** *тáлька* ж. — Рэч. (Мат. апыт.); **зараснік вярбы востралістай ці ракіты:** *ракíтнік* м. — Іўеў., Чэрв., Люб., Жытк. (СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., Станкевіч, Мат. апыт.), *ракíта* ж. — Старадарож., Драг. (Мат. апыт.), *шаўлю́га* ж., *шаўлю́жнік* м., *шалы́знік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.); **зараснік вярбы попельнай:** *ракíтнік* м. — Гродз. р. (Кісялеўскі).

Лапушнік

Зараснік лапуху.

лапу́шнік м. — паўн.-зах. з. (ЭСБМ), *лапу́х* м. — Драг. (Мат. апыт.), *лóпух* м. — Старадарож., Пін. (Мат. апыт.), *лапухí* мн. — Старадарож. (Мат. апыт.), *брылёўнік* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *дзядóўнік* м. — Глыб., Леп., Мсцісл. (Мат. апыт.), *дзяды́* мн. — Чач. (Мат. апыт.).

Лес

Дрэвы на корані, якія займаюць значную прастору; масіў зямлі, зарослы дрэвамі.

лес м., *лясóк* м. памянш. — агульн., Вілен. р., Латгал. р., Смален. р. (СПЗБ, ТС, Сл. Гродз., Мат. Гродз., ГЧ, Бялькевіч, Дабравольскі, Юрчанка, Мат. апыт.), *лéсік* м. памянш. — Гом. р. (НЛГ), *лясю́га* м. экспр., *лесюгáн* м. экспр., *лясíшча* м. экспр. — Мсцісл. (Юрчанка), *бор* м.,

баро́к м. памянш. — Слаўг., Раг., Лоеў. (Янкова, Мат. апыт.), *луг* м. — Віц. р. (Мат. апыт.), *лом* м. — Віц. р. (ЭСБМ), *ча́шча* ж. 'чысты, гонкі, тоўсты лес адной пароды' — Лёзн. (Мат. апыт.), *абсе́вак* м. 'лес-самасейка' — Слаўг. (Мат. апыт.), *се́янка* ж. 'пасеяны лес' — Стол. (Мат. апыт.), *чапы́жнік* м. 'каржакаваты лес, які дрэнна расце' — Слаўг. (Мат. апыт.), *сахра́н* м. 'лес, пакінуты расці на доўгі тэрмін' — Віц. р. (Каспяровіч), *лясе́нства* н., *край* м. 'вялікі лясны масіў' — Слаўг. (Мат. апыт.); **вялікі векавы лес, звычайна густы, непраходны:** *пу́шча* ж. — агульн. (ТС, Каспяровіч, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *лясі́шча* н. — Гом. р. (НЛГ), *бало́та* н. — Віц. р., Смален. р. (Каспяровіч, Дабравольскі, Мат. апыт.); **густы лес:** *гусця́к* м. — Астр. (Сл. Гродз.), *густы́ лес* — Слон. (Мат. апыт.), *пагуда́сты лес* — мясц. (Ластоўскі), *непрахадзі́мы лес* — Мядз. (Мат. мін.-мал.), *ваўкаўня́* ж. — Стол. (ТС); **запаведны лес:** *запрэ́тнік* м. — Арш. (Мат. апыт.), *заказні́к* м. — Пух. (Шатэрнік); **рэдкі лес, які чаргуецца з палямі, палянамі:** *перале́сак* м. — Крыч., Слаўг., Шчуч., Нясв. (Мат. апыт.), *прале́сак* м. — Віц. р. (Каспяровіч); *па́луж* ж. 'рэдкалессе каля рэк' — мясц. (Станкевіч), *лаго́ўе* н. 'лес у лагчыне' — Барыс. (Станкевіч); **балоцісты лес:** *бало́та* н. — Віц. р. (Каспяровіч), *бало́цішча* н. — Смален. р. (Дабравольскі), *баго́н* м. — зах.-пал. г. (Мат. апыт.), *алёс* м. — Гродз., Маз. (ГЧ, Цыхун, Станкевіч), *альса́* ж., *альссе́* н. зборн. — мясц. (Станкевіч); *рамень* м. 'вялікі балотны лес' — Крыч. (Мат. апыт.), *луг* м. 'забалочаны лес, парослы травой' — пал. р. (Мат. апыт.); **лес, парослы мохам:** *імша́р* м., *імшары́на* ж. — зах. з. (Мат. апыт.), *імша́рнік* м. — Нясв., Светлагор. (Мат. апыт.); *ля́да* ж. 'сухадольны лес' — усх.-пал. р. (ДАБМ, ЭСБМ), *ля́да* ж. 'цёмны лес без травы' — Лаг. (ДАБМ), *на́спа* ж. 'лес, які расце на ўскраіне поля' — мясц. (ЭСБМ), *крутаяр* м. 'лес на абрыве' — Лоеў. (Мат. Гом.), *суме́сніца* ж. 'лес, якім карыстаюцца сумесна некалькі вёсак' — Валож. (Мат. мін.-мал.), *купа́к* м. 'участак лесу з аднастайнай расліннасцю' — зах.-пал. г. (Мат. апыт.), *баравíна* ж. 'участак лесу, парослы мала-

дымі дрэўцамі' — Пух. (СЦБ), *абсе́вак* м. 'абнасенены ўчастак лесу' — Слаўг. (Мат. апыт.), *асе́ча* ж. 'участак лесу сярод высечкі' — Слаўг. (Мат. апыт.), *ку́дравіна* ж. 'рог лесу, які адыходзіць ад асноўнага масіву' — Маладз. (СЦБ); **выгаралы ўчастак лесу:** *гарэ́лік* м. — Докш. (Мат. апыт.), *пажа́рына* ж. — Карэл. (ЖНС).

Стары лес: *стараля́с* м. — Паст. (СПЗБ), *старале́сіца* ж. — Стол. (ТС), *старадзярэ́ўе* н. — Жытк., Стол. (ТС), *старадзярэ́віца* ж. — Стол. (ТС), *старадрэ́віца* ж. — Жытк. (Мат. апыт.), *старадрэ́віна* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *вы́стай* м. — Слаўг. (Мат. апыт., ЭСБМ), *галава́ч* м. — Ваўк. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *перасто́й* м. 'стары, смалісты без абалоні лес' — Слаўг. (Мат. апыт.), *бор* м. 'высокі стары лес з розных парод' — спарадычна паўдн.-усх. з. (Мат. апыт.).

Малады, звычайна дробны лес: *маладня́к* м. — агульн., Латгал. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Каспяровіч, Шатэрнік, ЭСБМ, Мат. апыт.), *маладня́г* м., *маладня́х* м. — Смарг., Ашм., Іўеў. (ЭСБМ, СПЗБ), *малазня́к* м. — Астр. (ЛАБНГ), *маладня́ча* н. зборн. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *маладні́к* м. — спарадычна заходняя частка паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Мат. Гродз.), *маладзіна́* ж. — Карэл., Маст. (СПЗБ, ЭСБМ), *маладзе́на* ж., *маладзён* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *мо́ладзь* ж. — Маладз. (Мат. апыт.), *во́бмаладзь* ж. — Старадарож. (ЛАБНГ), *во́тмаладзь* ж. — Жытк., Стол. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *мало́жа* ж. — спарадычна Віц. р. (ЛАБНГ, Каспяровіч, ЭСБМ), *малады́ лес* — зах.-пал. г., спарадычна Гом. р., спарадычна ўсх.-маг. р., спарадычна паўн.-зах. з., Бабр. (ЛАБНГ), *маларо́ст* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *па́раснік* м. — віц.-маг. г. (акрамя усх.-маг. р.), Лаг., Капыл. (ЛАБНГ, Насовіч, Станкевіч), *па́раснічак* м. — Калінк. (Мат. апыт.), *паро́снік* м., *паро́снічак* м. памянш. — Лёзн. (Насовіч, Мат. апыт.), *па́расля* ж. — гродз.-бар. г., Ушацк., Драг. (ЛАБНГ, СПЗБ), *па́раслі* мн. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *по́расля* ж. — Бабр., Стол., Лельч. (ЛАБНГ, ЖС,

Мат. апыт.), *парасля́* ж. — Саліг., Стол. (Мат. апыт.), *парасе́лькі* мн. — Маз. (Мат. апыт.), *па́расць* ж. — Мсцісл., Слаўг. (Юрчанка, Мат. апыт.), *по́расць* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *паро́сцень* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *па́цепнік* м., *па́цепнічак* м. памянш. — Віц. р., Мсцісл., Ельск., Браг. (Мат. Гом., Каспяровіч, Юрчанка, Насовіч), *пацяпнік* м. — Ельск., Браг. (Мат. Гом.), *пацяпні́к* м. — Стол. (ТС), *по́цепнік* м., *по́цебнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *пацэ́пнік* м. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *па́цемнік* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *памельні́к* м. — Жытк., Стол. (ТС), *пале́сак* м. — Стаўб. (СЦБ), *па́сынне* н. зборн. — Старадарож. (СПЗБ), *вы́цераб* м. — Гродз. (ЛАБНГ), *малады́ вы́цераб* — Ваўк. (ЛАБНГ), *ку́дра* ж. — Шчуч., Навагр. (ЛАБНГ), *падро́ст* м. — Жлоб., Жытк. (Мат. Гом.), *драбнале́ссе* н. — Шчуч., Слаўг. (Мат. апыт.), *на́спа* ж., *на́спачка* ж. памянш., *на́сыпка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *сму́жнік* м. — Жытк. (ТС), *трупі́знік* м. — Лоеў. (Янкова), *хво́раст* м. — мясц. (Насовіч); **малады танкастволы лес, які высякаецца сякерай:** *тапо́рнік* м. — Шчуч., Нясв., Слаўг. (Мат. апыт.), *тапарня́к* м. — Астр., Бар. (СПЗБ), *рум* м. — Уздз. (Мат. мін.-мал.); *падле́сак* м., *падуле́сак* м. ’малады гадавалы лес’ — Слаўг. (Мат. апыт.), *пастаўні́к* м. ’малады рослы лясок’ — Лун. (Мат. апыт.); **пасадкі маладога лесу:** *садзо́нкі* мн. — паўн.-зах. з., Вілен. р. (СПЗБ), *садзо́нькі* мн. — Шчуч. (СПЗБ), *саджо́нкі* мн. — Глыб. (СПЗБ), *саджо́нькі* мн. — Воран. (СПЗБ); **малады невялікі лес на краю старога**: *прыле́сак* м. — зах. з., Слаўг., Рэч. (Мат. апыт.), *прыле́ссе* н., *прылясо́ўе* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *узле́сак* м., *узлёсак* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *узле́ссе* н. — зах. з., Слаўг. (Мат. апыт.), *панале́ссе* н. — Беш. (Мат. апыт.), *падле́ссе* н. — Смален. р. (Дабравольскі), *по́длессе* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *прыбо́рак* м., *прыбо́рачак* м. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *апу́ха* ж. — Мёр. (ЖНС), *бало́нне* н. — Пух. (Мат. мін.-мал.), *за́варат* м. — Слаўг. (Мат. апыт.); **малады густы лес:** *часця́к* м. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *драмня́к* м. — мясц. (Мат. апыт.), *гушча́р* м. — Лаг. (Вар-

лыга); **дробны лес, годны на жэрдзе:** *жардзё* н., *жэ́рднік* м., *жардзёўнік* м., *кру́ча* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *драбясцё* н., *ла́тнік* м. — мясц. (Насовіч), *кро́ква* ж. — Краснап. (Мат. апыт.).

Засохлы на пні лес: *сухасто́й* м. — Лёзн., Докш., Чэрв., Гл., Жытк., Вілен. р. (СПЗБ, ТС, Каспяровіч, Янкоўскі), *сухасто́іна* ж. — Пух. (Мат. мін.-мал.), *сухапасто́й* м. — гродз.-бар. г., Лаг., Чэрв. (СПЗБ, Сл. Гродз., Варлыга, Станкевіч, Цыхун, Шатэрнік), *сухале́с* м. — мясц. (Станкевіч), *сухале́ссе* н. — зах. з. (Мат. апыт.), *сухаві́на* ж., *сухо́віна* ж. — Лельч. (Мат. Гом.), *усо́х* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *сушні́к* м. — Чэрв., Маст. (СПЗБ, Шатэрнік), *сушня́к* м. — Слаўг., Асіп. (СПЗБ, Мат. апыт.), *суш* м. — мясц. (Насовіч), *сухаве́рша* н. зборн. 'лес, дзе многа сухіх вяршынь' — Ганц. (СПЗБ).

Паламаны бурай, ветрам лес: *по́валь* ж. — Слаўг., зах.-бран. р. (Растаргуеў, Мат. апыт.), *пава́л* м. — мясц. (Ластоўскі), *валі́на* ж. — Слуц. (Мат. апыт.), *вале́жнік* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *валюжэ́ўнік* м. — мясц. (Станкевіч), *валка́н* м. — Рэч. (Мат. апыт.), *ветрава́л* м. — мясц. (ЭСБМ), *бурава́л* м. — мясц. (Станкевіч), *ветрало́м* м., *лесало́м* м. — мясц. (Ластоўскі), *ламы́* мн., *зламы́* мн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *выве́ртка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *лёгаў* м., *ле́гліна* ж., *ле́гля* ж., *лоск* м. — Слаўг. (Мат. апыт.).

Ліставы лес: *лісцёўнік* м. — Карм. (Мат. Гом.), *лісцвя́нік* м. — Гом. р. (НЛГ), *ліставы́ лес* — Навагр. (Мат. апыт.), *чарнале́ссе* н. зборн. — Жытк., Стол. (ТС), *чарнале́сіца* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чарнале́с* м. — Рэч., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *чо́рны лес* — спарадычна ўсх.-Маг. р., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *бор чо́рны* — мясц. (Мат. апыт.), *дубро́ва* ж. — пал. р., Старадарож. (Мат. апыт.), *луг* м. 'лісцёвы лес на абалоні' — Маг. р., пал. р. (ЭСБМ, Мат. апыт.), *лес* м. 'вільготны лісцёвы лес' — усх.-пал. р. (ЭСБМ).

Змешаны лес: *бор* м. — спарадычна агульн. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. апыт.), *дубро́ва* ж. — спарадычна ўсх.-маг. р.,

Саліг. (Бялькевіч, Мат. апыт.), *мяшняк* м. — Зэльв. (Сл. Гродз.), *змесь* ж. — Уздз. (СЦБ), *чарналéссе* н. 'змешаны лес, які расце па нізкіх месцах' — пал. р. (Мат. апыт.); **лес сасновы і яловы:** *хвóйнік* м. — спарадычна паўдн.-усх. з. (Мат. апыт.), *чарналéссе* н. — зах. з. (Мат. апыт.), *бор* — спарадычна заходняя частка паўн.-зах. з., Чашн., Чэрв. (ЛАБНГ), *бор крáсны* — мясц. (Мат. апыт.).

Сасновы лес: *бор* м., *барóчак* м. памянш. — агульн. (ЛАБНГ, АЛА, Сл. Гродз., Мат. Гродз., СЦБ, НЛГ, Каспяровіч, Станкевіч, Янкова, Мат. апыт.), *баравíнá* ж. — Слаўг. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *барыíна* ж. — мясц. (Насовіч), *хвóйнік* м. — паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. Гродз., Станкевіч, Шатэрнік), *хвайнíк* м. — Чэрык., Саліг. (ЛАБНГ, АЛА), *хвайня́к* м. — Віц. р., спарадычна Паням. р., а таксама Люб., Ветк., Малар. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. Гродз., Каспяровіч), *файня́к* м. — Брэсц. (ЛАБНГ, АЛА), *хвóняк* м. — Бяроз. (ЛАБНГ, АЛА), *хвóя* ж. — спарадычна паўдн.-усх. з., Маладз. (ЛАБНГ, Янкоўскі, Мат. апыт.), *хваíна* ж. — пал. р. (ЛАБНГ, ТС, Мат. апыт.), *хваіна́* ж. — усходняя частка зах.-пал. г., Ушацк., Іўеў., Буда-Каш. (ЛАБНГ), *хвайна́* ж. — Паням. р., Маг. р., Глыб., Лун. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *хвайня́* ж. — Панямр. (СПЗБ), *квайня́* ж. — Брасл. (СПЗБ), *хваёвы лес* — зах.-пал. г., спарадычна паўдн.-зах. д., спарадычна сярэд.-бел. г. і ўсх.-маг. р. (ЛАБНГ, АЛА), *фаёвы лес* — Драг. (ЛАБНГ, АЛА), *хвóйны лес* — спарадычна ўсх.-пал. р., Шчуч., Свісл. (ЛАБНГ, АЛА), *хваёвы бор* — Чэрв. (ЛАБНГ), *сасня́к* м. — спарадычна агульн., але пераважна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, АЛА), *сóснік* м. — спарадычна Віц. р. (ЛАБНГ, АЛА), *саснóўнік* м. — Зэльв. (ЛАБНГ, АЛА), *сасóннік* м. — паўн.-усх. д., Панямр., Калінк., Пін. (ЛАБНГ, АЛА, Каспяровіч), *сасóнне* н. — Касц. (ЛАБНГ), *сасна́* ж. — Добр., Драг. (ЛАБНГ), *саснóвы лес* — спарадычна агульн. (ЛАБНГ, АЛА), *саснóвы бор* — Верхнядзв., Леп., Воран., Касц. (ЛАБНГ, АЛА), *смóльнік* м. — цэнтральная частка пал. р. (ЛАБНГ, АЛА), *смальнíк* м. — Жытк. (Мат. апыт.), *краж-*

няк м. — Чэрык., Слаўг., Карм. (ЛАБНГ, АЛА), *кражнік* м. — Маг. р. (Мат. Маг., ЭСБМ), *красналéссе* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *цёмны лес* — цэнтральная частка віц.-маг. г. (Мат. апыт.), *дубрóва* ж. — Старадарож. (Мат. апыт.), *дубрóўка* ж. — Краснап. (Бялькевіч), *ляда* ж. — усх.-пал. р. (ДАБМ, ЭСБМ), *шчыры бор* 'выключна хвойны лес' — мясц. (Станкевіч), *часцік* м. 'чысты хвойнік, без падлеску' — Светлагор. (Мат. апыт.), *пáрасля́* ж., *пóрасля* ж. 'чысты рэдкаваты сасновы лес, у якім расце мох і рэдкія травінкі ці верас' — пал. р. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *кулíса* ж. 'сасновы лес, парослы мохам і папараццю' — Гродз. (Сл. Гродз.), *сухалéссе* н. — 'хваёвы лес, дзе няма забалацяў, вільгаці' — Гл. (Янкоўскі), *градня́к* м. 'сасновы лес з высокімі стромкімі дрэвамі' — Стаўб. (З нар. сл.); **сасновы абалоністы лес:** *маркóўнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *буя́к* м. — Жытк. (ТС); **малады хваёвы лес:** *пáраснік* м. — віц.-маг. г., Латгал. р., Глыб. (ЛАБНГ, СПЗБ), *пáрасля* ж. — спарадычна паўдн.-зах. д. і ўсх.-маг. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом.), *парасля́* ж. — сл.-маз. г., спарадычна Бярэз. р., Бабр. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *памяльнíк* м. — Навагр. (ЭСБМ), *кудрáвы лес* — Гарад. (СПЗБ); **стары хваёвы лес**: *пáраснік* м. — Арш., Круп., Бярэз. (ЛАБНГ), *пáрасля* ж. — Дубр., Хоц., Шчуч. (ЛАБНГ), *парасля́* ж. — цэнтральная частка пал. р., Барыс., Краснап. (ЛАБНГ), *гай* м. — спарадычна цэнтр. з. (ДАБМ, Мат. апыт.).

Яловы лес: *éльнік* м. — асн. мас. г., Вілен. р., Латгал. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Каспяровіч, Станкевіч), *éлнік* м. — Старадарож. (Мат. апыт.), *яльняг* м. — Ашм. (СПЗБ), *éльнiнá* ж. — Маст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *éлле* н. — Мін. (Мат. апыт.), *яллё* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *ель* — Докш. (ЛАБНГ), *éлка* ж. — спарадычна асн. мас. г. (ЛАБНГ), *ёлка* ж. — Гарад., Паст., Краснап., Слуц., Ганц., Лун. (ЛАБНГ, АЛА), *ялíна* ж. — зах.-пал. г., спарадычна паўдн.-зах. д. і віц.-маг. г. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. апыт.), *ялінá* ж. — спарадычна зах. з. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Сцяцко), *ялíннік* м. — Маст. (ЛАБНГ, АЛА), *яльнíк* м. — Івац. (ЛАБНГ,

АЛА), *ялу́шка* ж. — Пол. (ЛАБНГ), *яля́шнік* м. — Слаўг. (ЛАБНГ, АЛА), *яла́жнік* м., *яла́га* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ, НС), *яля́жачка* ж. — Ашм. (СПЗБ), *ядо́вы лес* — цэнтр. з., спарадычна зах.-пал. г., Гарад., Шкл. (ЛАБНГ, АЛА), *ялавы́ лес* — спарадычна паўн. р., Бяроз., Хойн. (ЛАБНГ, АЛА), *ялíно́вы лес* — Драг., Іван. (ЛАБНГ), *ядло́вы лес* — Воран. (ЛАБНГ, АЛА), *гай* м. — Маладз., Мін., Слуц. (ДАБМ).

Дубовы лес: *дубро́ва* ж. — спарадычна агульн. (акрамя паўн.-зах. з.), пераважна зах.-пал. г. і паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, АЛА, Бялькевіч), *дубра́ва* ж. — паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, АЛА), *дубня́к* м. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *дубні́к* м. — пераважна цэнтральная частка паўдн. р., Чэрв. р., спарадычна паўн.-усх. д., Дзятл. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ), *ду́бнік* м. — Рас., Пол. (ЛАБНГ, АЛА), *дубо́ўнік* м. — Вілен. р., Шум. (СПЗБ), *дубо́ўка* ж. — паўн. р., Іўеў. (ЛАБНГ), *дубíна́* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА), *дуб* м. — Слаўг., Кам. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *дубы́* мн. — Стол. (ЛАБНГ), *дуб'ё* н. — Гом. р., Слаўг. (НЛГ, Мат. апыт.), *дуб'е́* н. — Стол. (Мат. апыт.), *ду́б'е* н. — мясц. (Насовіч), *дубо́вы лес* — зах.-пал. г., цэнтр. з., пол.-мін. г. (ЛАБНГ, АЛА).

Асінавы лес: *асі́ннік* м., *асі́ннічак* м. памянш. — спарадычна паўн.-зах. з., Беш., Чэрв. (СПЗБ, Каспяровіч, Станкевіч), *асі́нік* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *асіня́к* м. — Астр., Вілен. р. (СПЗБ), *асні́к* м. — Слуц. р., Лях., Жытк., Стол. (СПЗБ, Мат. апыт.), *асі́навы лес* — Кам., Кобр. (ЛАБНГ), *асаве́ц* м. — Стаўб. (ЭСБМ), *асо́вы лес* — Кобр. (ЛАБНГ), *ча́шчык* м. 'густы асінавы лес' — Навагр. (Сл. Гродз.).

Альховы лес: *альшэ́ўнік* м., *альшэ́ўнічак* м. памянш. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *альша́нік* м. — мясц. (Станкевіч), *альшына́* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *але́шнік* м. —Чэрв. р., Вілен. р. (Шатэрнік, Станкевіч), *але́сьнік* м. — мясц. (Станкевіч); **альховы лес на балоце:** *алёс* м. — паўдн.-усх. з., Віц. р., спарадычна зах.-пал. г. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ольс* м. — мясц. (Мат. апыт.), *вольс* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *круг* м. — усх.-пал. р. (Мат. апыт.).

Бярозавы лес: *бярэ́знік* м., *бярэ́знічак* м. памянш. — Беш., Мсцісл. (Бялькевіч, Каспяровіч), *беразня́к* м. — Барыс. (СЦБ), *бераза́к* м. — Капыл., Гл. (З нар. сл., Янкоўскі), *бяро́зы* мн. — Смален. р. (Дабравольскі), *бяро́завы лес* — Дубр., Бяроз. (ЛАБНГ, АЛА), *бе́рка* ж. — мясц. (Мат. апыт., ЭСБМ), *на́спа* ж. 'лес, які складаецца толькі з бяроз вышэй чалавечага росту' — Віц. р. (Станкевіч); **малады бярозавы лес:** *бе́знік* м. — мясц. (Мат. апыт.), *ро́шча* ж. — Крыч. (Мат. апыт.); **лес з бяроз павіслых:** *весялу́ха* ж. — Дубр., Крыч. (Мат. апыт.), *весяльні́к* м. — Лёзн. (Мат. апыт.).

Ліпавы лес: *лі́пнік* м. — мясц. (Насовіч), *лі́павы лес* — Слон. (Мат. апыт.).

Кляновы лес: *кляно́ўнік* м. — Валож. (СЦБ), *кляннí́к* м. — Віц. р., Слаўг. (Каспяровіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *клённік* м. — Лёзн. (Мат. апыт.), *клён* м. — Слаўг. (Мат. апыт.).

Ясеневы лес: *я́сеннік* м. — Смарг. (Станкевіч).

Невялікі, звычайна малады лес, часцей лісцёвы: *гай* м., *гаёк* м. памянш., *гаёчак* м. памянш., *гайніčо́к* м. памянш. — пераважна агульн., Смален. р., зах.-бран. р. (ТС, Сл. Гродз., Мат. Гродз., НС, Дабравольскі, Каспяровіч, Насовіч, Растаргуеў, Станкевіч, Шатэрнік, Янкова, ЭСБМ), *заі́мак* м. — Маг. (Мат. апыт.), *крыве́ч* м. —Ваўк. (Сцяшковіч), *ку́дра* ж., *ку́дзе́рка* ж. — паўн.-зах. з., усх.-маг. р., Вілен. р. (ЛАБНГ, СЦБ, НС, З нар. сл., Мат. мін.-мал., Бялькевіч, Насовіч, Мат. апыт.), *кружо́к* м. — пал. р. (Мат. апыт.), *хоўп* м. 'астравок лесу' — Малар. (НЛ), *хмы́знік* м. 'гаёк з маладых дрэваў' — Лаг. (Варлыга), *мацяро́з* м. 'гай каля хаты' — мясц. (ЭСБМ), *чы́сцядзь* ж. 'гай сярод лесу' — Віц. р. (Станкевіч); **гай у полі:** *па́се́ка* ж. — Жытк. (ТС), *клачо́к* м. — мясц. (Мат. апыт.), *абе́рац* м. — Івац. (ЖНС); *ля́да* ж. 'чубок лесу сярод поля' — Мядз. (ДАБМ); **гай на высокім месцы:** *на́спа* ж. — Віц. р. (Мат. апыт.), *гарава́тка* ж. — Пол., Ушацк. (Мат. апыт.), *ку́па* ж. 'гай з адной

пароды дрэў на высокім месцы сярод лесу' — Віц. р. (Мат. апыт.), *карчы́* мн. 'гай з перавагай вольхі' — зах.-пал. г. (ДСБ, 3 нар. сл.), *лазня́к* м. 'лазовы гай' — Лаг. (Варлыга); **бярозавы гай:** *бяpэ́знік* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *бяро́завец* м. — Стаўб. (Мат. апыт.), *бяро́завая ро́шча* — Гарад., Асіп. (ЛАБНГ, АЛА), *ро́шча* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.); **дубовы гай:** *дубро́віца* ж. — Саліг. (Мат. апыт.), *дубо́вая ро́шча* — Лях. (ЛАБНГ, АЛА); **хвойны гай:** *ку́дра* ж., *ку́дзе́рка* ж. — Смарг., Вілен. р. (Насовіч, Станкевіч), *баравíнка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч).

Ліпняк

Зараснік маладых ліпавых дрэў.

ліпня́к м. — пераважна зах. з., Старадарож. (Мат. апыт.), *лíпняк* м. — Драг. (Мат. апыт.), *ліпнёг* м. — Віл. (СПЗБ), *ліпя́к* м., *ліпа́к* м., *ліпня́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *лíпнік* м. — пераважна ўсх.з. (ТС, СЦБ, Мат. Гом., Шаталава, Кісялеўскі, Мат. апыт.), *лíпы* мн. — Леп., Чач., Пін. (Мат. апыт.), *лíпкі* мн. — Глыб., Слаўг., Жытк. (Мат. апыт.), *лíпа* ж. — Слаўг., Драг. (Мат. апыт.), *лы́чнік* м., *лы́кі* мн. — Слаўг. (Мат. апыт.).

Луг

Роўная прастора, пакрытая шматгадовай травяністай расліннасцю.

луг м., *лужо́к* м. памянш. — пераважна агульн. (АЛА, СПЗБ, ТС, Бялькевіч), *лужэ́йка* м. — Калінк. (СПЗБ, ЭСБМ), *лог* м. — усх.-маг. р. (АЛА, Бялькевіч), *ла́ўка* ж. — мясц. (Мат. апыт.), *ло́нка* ж. — зах. з., Беластоц. р., Вілен. р., Латгал. р. (СПЗБ, ДСБ, Сцяшковіч, ЭСБМ), *ло́нак* м. — Драг. (СПЗБ, ЭСБМ); **заліўны луг:** *по́плаў* м. — Уздз., Бяроз., Жытк., Брэсц. (АЛА, ТС, Мат. мін.-мал., НЛ), *папла́ў* м. — Слаўг., Стол. (Мат. апыт.), *паплавы́* мн. —

пал. р. (Мат. апыт.), *паплаве́ц* м. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *аплáў* м. — Пол. (Мат. апыт.), *плаў* м. — Стол. (Мат. апыт.), *по́плава* ж. — Старадарож. (Мат. апыт.), *абало́нь* ж. — Пол., Слаўг., Гл. (Янкоўскі, Мат. апыт.), *абало́нне* н. — Віц. р., Рэч. (Мат. апыт.), *бало́нне* н. — Пух., Гом., Жытк. (СЦБ, Мат. апыт.), *бло́нне* н. — Краснап. (Бялькевіч), *блонь* ж. — Бабр. (Мат. апыт.), *баго́нне* н. — Чашн. (Каспяровіч), *дол* м. — Кобр. (Мат. апыт.), *залíў* м. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *пле́са* ж., *плёса* ж. — пал. р. (Мат. апыт.), *алёс* м. — Бых. (Мат. апыт.), *аржáўка* ж. — Докш. (Мат. апыт.), *паго́ня* ж. — зах.-пал. г. (ЭСБМ), *мо́ра* н. экспр. 'поўнасцю заліты вадою луг' — Стол. (НЛ); **сухадольны луг:** *муро́г* м., *муро́га* ж., *муражы́на* ж., *муражо́к* м., *маржо́к* м., *муро́жніца* ж., *муро́жжа* н. зборн. — паўн.-зах. з., Гродз. р., Віц. р., Чэрв. р., усх.-маг. р., спарадычна ўсх.-пал. р. (ТС, Мат. Гродз., Сл. Гродз., Бялькевіч, Каспяровіч, Шатэрнік, Насовіч, Янкова, ЭСБМ), *по́ле* н. — Лёзн., Слаўг., Ваўк., Стол. (Мат. апыт.), *се́ліца* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *лугавáтка* ж. 'прадаўгаваты вузкі сухадольны луг' — Мсцісл. (Юрчанка, ЭСБМ); *супе́сак* м., *супе́зак* м. 'замыты пяском луг' — Слаўг. (Мат. апыт.), *адсы́п* м.'частка лугу, замытая пяском у час вясенняга разводдзя ці летняй паводкі' — Слаўг. (Мат. апыт.), *не́каш* ж. 'някошаны луг, поплаў' — Пін. (НЛ), *бічáўнік* м., *бічо́ўнік* м. 'луг наўсцяж ракі' — Жытк. (Мат. апыт.); **забалочаны луг:** *луг* м. — Карэл., Ганц. (СПЗБ), *альсá* ж. — Віц. р., Слаўг. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *вальсá* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *альсáвіна* ж. — Смален. р. (Дабравольскі); **нізкі луг, парослы мохам:** *амшáра* ж., *амшарня́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *амшáрына* ж. — Лёзн. (Каспяровіч), *машо́к* м. — Слаўг., Стаўб. (Мат. апыт.); **луг сярод лесу:** *астравíнка* ж. — Віц. р., Слаўг. (Мат. апыт.), *церабе́жык* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *перало́г* м. — Пух. (Шатэрнік); **луг паміж балотамі:** *стано́к* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал.), *гай* м. 'луг каля лесу' — Крыч. (ДАБМ); **невялікі лужок на ўскраіне або сярод лесу:** *паля́на* ж., *паля́нка* ж. памянш. — паўн.-зах. з., пал. р., усх.-маг. р., Лёзн., Старадарож. (СПЗБ, ТС,

ЭСБМ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *астравінка* ж. — Рэч. (Мат. апыт.), *балонне* н. — мясц. (Насовіч), *прыгалак* м. 'невялікая паляна ў лесе на месцы пажару' — Чэрв. р. (Шатэрнік); **луг сярод поля:** *лужавінка* ж. — Жытк. (Мат. апыт., ЭСБМ), *аборағ* м., *аборак* м. — мясц. (Насовіч), *пералог* м. — Пух. (Шатэрнік), *выгар* м. 'балоцісты лужок сярод поля' — Краснап. (Бялькевіч), *абцінак* м. 'луг сярод поля ў выглядзе ўпадзіны, у якой збіраецца веснавая вада' — Лід. (Мат. апыт.); **лужок на краю сядзібы:** *селіца* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *аселіца* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *алліца* ж. — Сен. (Каспяровіч); *асёлак* м. 'лугавіна на прысядзібным участку' — Чэрв. р. (Шатэрнік), *лукі* мн. 'луг пры сяле' — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *населіца* ж. 'лужок за гумном' — Сен. (Каспяровіч), *гумнішча* н., *гуменне* н. 'лужок вакол гумна' — Віц. р. (Каспяровіч), *раскос* м. 'луг з кочкамі і пнямі' — Сен. (Каспяровіч), *гай* м. 'луг, зарослы лазой' — поўдзень зах.-пал. г. (ДАБМ), *палуж* ж. 'луг, зарослы кустамі' — мясц. (Станкевіч), *абсевак* м. 'луг, які сам абнасеньваецца' — Слаўг. (Мат. апыт.), *вітка* ж. 'луг, дзе нельга пасвіць жывёлу, пакуль не будзе скошаны травастой' — Слаўг. (Мат. апыт.); **страўлены жывёлай ці птушкамі луг:** *з'еддзе* н., *аб'еддзе* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *з'едзь* ж., *з'едзішча* н. — мясц. (Насовіч), *збой* м., *збоішча* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *страва* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.); *кудзерка* ж. 'невялікі лужок' — Стаўб. (СЦБ), *лужавіна* ж. 'лугавіна, невялікая палоска лугу' — Жытк. (ТС), *лугавіна* ж. 'участак лугу на нізкім месцы' — Слаўг. (Мат. апыт.); **іржавы луг на нізкім месцы:** *аржавіна* ж. — Віц. р., Слаўг. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *аршавіна* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *аржавіня* ж. — Віц. р. (Мат. апыт.), *аржавінне* ж. — спарадычна зах. з., Лёзн., Слаўг., Смален. р. (Каспяровіч, Дабравольскі, Мат. апыт.).

Маліннік

Зараснік малін.

маліннік м. — пераважна агульн. (СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., ЖС, Станкевіч, Мат. апыт.), *малінняк* м. — Драг.

(Мат. апыт.), *маліня́к* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *малі́ны* мн. — цэнтральная частка пал. р., спарадычна паўн. р. і паўн.-зах. з. (Мат. апыт.), *малі́на* ж. — Шчуч., Слаўг. (Мат. апыт.).

Папаратнік

Зараснік папараці.

па́паратнік м. — усх.-маг. р., Слуц. р., Леп., Пін. (Мат. апыт.), *па́параць* ж. — Старадарож., Чач., Драг. (Мат. апыт.), *па́паратніна* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *па́парнік* — Навагр. (Мат. апыт.), *па́пернік* м., *па́пнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *па́суш* м. 'калонія сухой папараці ў лесе ўвосень' — Слаўг. (Мат. апыт.).

Плюшчайнік

Зараснік плюшчаю.

плюшча́ннік м., *плюшчэ́й* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *плюшчы́ннік* м. — Пол. (Мат. апыт.), *плю́шнік* м. — Люб., Браг. (Мат. апыт.), *плісня́к* м. — Драг. (Мат. апыт.), *лепяха́* ж., *ляпе́ха* ж. — Жытк., Стол. (Мат. апыт.), *лепяшня́к* м. — Пін. (Мат. апыт.).

Рабіннік

Зараснікі рабіны.

рабіннік м. — Воран. (СПЗБ), *ярабі́ннік* м. — Стаўб. (Мат. апыт.), *гарабі́нец* м. — Гродз. (Цыхун), *арабі́нніца* ж. — Гл. (Янкоўскі), *рабі́наўка* ж., *рабі́ннаўка* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *рабі́на* ж. — Мсцісл., Чач. (Мат. апыт.), *гарабіна́* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *рабі́ны* мн. — Глыб. (Мат. апыт.), *верабі́ны* мн. — Старадарож. (Мат. апыт.).

Рагознік

Зарасці рагозу.

рагóзнік м., *рагóза* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *рагóз* м. — Слаўг., Люб., Стол. (Мат. апыт.), *лýчай* м. — Жытк., Стол. (ЭСБМ, Мат. апыт.), *кіёўкі* мн. — Глыб. (Мат. апыт.), *шышкі* мн. — Старадарож. (Мат. апыт.); **зараснік рагозу шыракалістага**: *мячэ́ўнік* м. — Чашн. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *мéчаўнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *тросць* ж. — (Мат. апыт.).

Расліннасць

Сукупнасць раслін пэўнай тэрыторыі; расліннае покрыва зямлі ў цэлым; усё, што расце.

раслíннасць ж. — Гарад., Слон. (Мат. апыт.), *расцíннасць* ж. — Навагр., Жытк. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *расцíмасць* ж. — Жытк. (ТС), *рóшча* ж. — Гродз. р., Драг. (ЖНС, Станкевіч), *растýчае* н. — Зэльв. (Мат. Гродз.), *зéльячка* н. — Ваўк. (Сл. Гродз.); **зялёная расліннасць:** *зелянíна* ж. — паўн.-зах. з., Вілен. р. (СПЗБ, Ластоўскі), *гардавíна* ж., *слéціва* ж. — мясц. (Ластоўскі), *кýчма* ж. 'густая зелень' — Ваўк., Гл., Светлагор. (ЭСБМ); **балотная расліннасць:** *балóтніна* ж. — Мёр. (ЖС); **расліннае покрыва (з моху, травы, лісцяў, цвілі) на беразе возера, ракі, сярод балота:** *усплáвіна* ж. — Пух. (Шатэрнік), *зялéніва* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.).

Сліўняк

Зараснік сліў.

сліўня́к м. — Віц. р., Слаўг., Старадарож. (Каспяровіч, Насовіч, Мат. апыт.), *слíўнік* м. — Слаўг., Старадарож., Жытк., Стол. (Мат. апыт.), *слівóўнік* м. — усх.-маг. р., Віл. (Мат. апыт.), *слíвашнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *слíвы*

мн. — Глыб., Люб. (Мат. апыт.), *сліўкі* мн. — Драг., Пін. (Мат. апыт.).

Смароднік

Зараснік, кусты пераважна чорных парэчак.

смаро́днік м. — Леп. (Мат. апыт.), *смуро́днік* м. — усх.-маг. р., Старадарож., Стол. (Мат. апыт.), *смуро́дзіннік* м., *смуро́да* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *смаро́да* ж. — Чач. (Мат. апыт.), *смаро́дзіна* ж. — Драг., Пін. (Мат. апыт.), *смаро́дзіны* мн. —Люб. (Мат. апыт.).

Сунічнік

Кусцікі сунічнага ягадніку.

суні́чнік м. — Слуц. р., Беш., Чач., Стол. (ТС, Каспяровіч, Мат. апыт.), *суні́шнік* м. — Чач. (Мат. апыт.), *суні́чняк* м., *суні́цы* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *пазёмачнік* м. — зах. з. (Ластоўскі), *пазе́мкі* мн. — Глыб. (Мат. апыт.), *я́гаднік* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *земляні́чнік* м. — Леп. (Мат. апыт.).

Талакнянік

Зараснік талакнянкі.

му́чанічнік м. — Жытк., Стол. (ТС), *му́чанік* м. — Жытк. (Мат. апыт.), *мядзве́джсыя ву́шкі* — Старадарож. (Мат. апыт.).

Таполынік

Зараснік таполевых дрэў, тапаляў.

то́пальнік м. — Лёзн. (Мат. апыт.), *то́палі* мн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *то́пілі* мн. — Ушацк. (Мат. апыт.), *тапалі́* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *тапо́ля* ж. — Старадарож. (Мат. апыт.), *тапалі́на* ж. зборн. — Беластоц. р. (СПЗБ), *то́фаль* н. зборн. — Вілен. р. (СПЗБ).

Трасценнік

Зараснік трыснягу.

трацэ́ннік м. — Слон. (Мат. апыт.), *трасціна́* ж. — Слаўг., Ваўк. (Станкевіч, Мат. апыт.), *тросць* ж. — Ушацк., Слаўг. (Мат. апыт.), *трасцэ́лкі* мн. — Смален. р. (Дабравольскі), *траснí к* м. — Беш., Лёзн., Леп., Шчуч. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *траснікí* мн. — Мсцісл., Люб. (Мат. апыт.), *чаро́тнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чаро́т* м. — Віц. р., Слаўг., Нясв., Рэч., Драг., Стол. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *ачаро́т* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *сíтнік* м. — Віц., Стол. (Каспяровіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *сіта́* ж. — Віц. (Мат. апыт.), *мятла́* ж. — Лёзн. (Мат. апыт.), *мятліца* ж. — Стол. (Мат. апыт.), *ячмéніца* ж. — Лёзн. (Мат. апыт.).

Хвойнік

Маладыя зараснікі хвоі.

хво́йнік м., *хво́йнічак* м. памянш. — паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г., спарадычна паўн. р., Крыч. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., ГЧ, Янкова, Мат. апыт.), *хвайнíк* м. — Пол., Пін., Стол. (ЛАБНГ), *хвайніčо́к* м. — Гродз. (ЛАБНГ), *хво́йняк* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *хво́йнячак* м. — Іван. (ЛАБНГ), *хвайня́к* м. — спарадычна паўн.-зах. з. і зах.-пал. г., а таксама Чэрык., Слаўг., Ветк., Рэч. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. апыт.), *хвайнячо́к* м. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *хваінння́к* м. — Пін. (ЛАБНГ), *хваіна́* ж. — Зэльв., Драг. (ЛАБНГ, Сцяцко, ЭСБМ), *маладáя хваіна́* — Іван. (ЛАБНГ), *хваíна* ж., *хваíнка* ж. памянш. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *маладáя хваíна* — Кобр. (ЛАБНГ), *хвайна́* ж. — гродз.-бар. г. (ЛАБНГ, СПЗБ), *хвайня́* ж. — Люб. (СПЗБ), *хво́йка* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *хво́йка маладзéнька* — Маз. (ЛАБНГ), *сасо́ннік* м. — паўн.-усх. д., зах.-бран. р., Астр., Смарг. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., Бялькевіч, Растаргуеў, Станкевіч, Юрчанка, Мат. апыт.), *сасо́ннічак* м. —

Слаўг. (Мат. апыт.), *сасо́нік* м. — Паст., Ашм., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *сасня́к* м. — паўдн.-усх. з., паўн.-зах. з., Вілен. р., спарадычна зах.-пал. г. і ўсх.-маг. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом., Янкова, Мат. апыт.), *малады́ сасня́к* — Брасл. (ЛАБНГ), *саснячо́к* м. — Мёр., Пол., Клім., Лоеў. (ЛАБНГ), *сснякі́* мн. — Кобр. (ЛАБНГ), *сасня́г* м. — Смарг. (СПЗБ), *со́сняк* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *со́снік* м. — пол.-мін. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, НЛ, Мат. апыт.), *сасні́к* м. — Круп., Жытк. (ТС, СПЗБ), *сасо́нкі* мн. — Брэсц. (ЛАБНГ), *маладая сасна́* — Добр. (ЛАБНГ), *сасно́вы маладня́к* — Лун. (ЛАБНГ), *смо́льнік* м. — пал. р. (ЛАБНГ, ТС, ГЧ), *яле́ц* м. — Петр., Лельч. (Мат. Гом.), *байрачкі́* мн. — Брэсц. (ЛАБНГ), *кражня́к* м. — Карм. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *паме́льнік* м. 'малады сасоннік-самасейка' — Стол. (ЭСБМ, Мат. апыт.), *мярэ́ча* ж. 'рэдкі сасоннік на імшары' — Смален. р. (ЭСБМ).

Хмызняк, кустоўе

Кусты, зараснікі дробных маладых дрэўцаў.

хмызня́к м., *хмызнячо́к* м. памянш. — Смарг., Дзятл., Чач., Стол., Латгал. р. (СПЗБ, Мат. Гродз., ГЧ, Мат. апыт.), *хвызня́к* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *хмызня́чча* н. — Гом. р. (НЛГ), *хмызя́к* м., *хмызю́к* м., *хмызяно́к* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *хмы́знік* м. — віц.-маг. г., Мёр., Смарг. (СПЗБ, НС, Бялькевіч, Станкевіч, Шаталава, Юрчанка, Мат. апыт.), *хмы́знічак* м. — Крыч., Слаўг. (Мат. апыт.), *хмыз* м. — Гом. р., Карэл. (Мат. Гродз., НЛГ), *хмызо́к* м. — Рас. (Бялькевіч), *хмез* м. — Лельч. (Мат. Гом.), *хмызь* ж. — Драг. (СПЗБ), *хмыза́* ж. — зах. з. (СПЗБ, Мат. апыт.), *хымаза́* ж. — Жытк. (Мат. Гом.), *кусто́ўе* н. — пол.-мін. г., усх.-маг. р., Гом. р., Чэрв., Слон., Жытк. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, НС, Мат. Гродз., НЛГ), *кустаўё* н. — спарадычна ўсх. з., Навагр., Лях. (ЛАБНГ, СПЗБ), *кустаўе́* н. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ), *ку́стаўе* н. — Чэрв., Бых. (ЛАБНГ, НЛ), *кустаўні́к* м., *кусто́ўнік* м. — Слаўг. (Мат.

апыт.), *кустáрнік* м. — спарадычна Паням. р., Слаўг., Маз. (СПЗБ, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *кустáр* м. — Беластоц. р. (СПЗБ), *кустарня́* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *кустóчча* н. — спарадычна ўсх.-маг. р. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *кусты́* мн. — Смарг., Крыч., Маст. (Мат. Гродз., Станкевіч, Мат. апыт.), *кусцéўе* н. — Пол., Слаўг. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. апыт.), *кусцяўё* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *кусцё* н. — спарадычна паўн.-зах. з., Калінк. (ЛАБНГ, АЛА), *кýсце* н. — спарадычна ўсх .з., пераважна ўсх.-маг. р. (ЛАБНГ, АЛА, Юрчанка, Мат. апыт.), *пакýсце* н. — Жытк. (ТС), *кусця́* н. — Навагр. (З нар. сл.), *кусця́рнік* м. — Іўеў., Воран. (СПЗБ), *кусцярня́* ж. — Мядз. (НС), *кýснік* м. — Бярэз. (СПЗБ), *карчы́* мн., *карчакí* мн. памянш. — зах.-пал. г. (ТС, ДСБ, ЖС, Шаталава, Мат. апыт.), *кýдра* ж. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *кружóк* м. — пал. р. (Мат. апыт.), *пáмег* м., *памяжóк* м. памянш. — Саліг. (Мат. апыт.), *хвóраст* м. — Крыч. (Мат. апыт.), *хварабнíк* м. — Лоеў. (Янкова), *хмурэ́жнік* м. — Ветк. (Мат. Гом.), *хлуд* м., *хруст* м. — Навагр. (Мат. Гродз., Мат. апыт.), *вялаўцы́* мн. — Ваўк. (Мат. апыт.), *вілашнік* м., *шалы́знік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *мышня́к* м. — Вілен. р. (ЭСБМ), *дзярмóзнік* м. — Жытк. (ТС), *éрык* м. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *шáкі* мн. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *шылéпняк* м. 'густое кустоўе' — Брэсц. (ДСБ), *вярцéп* м. 'кустоўе ў вялікім рове' — Смален. р. (Дабравольскі), *пáрасля* ж. 'кустоўе ў полі' — Рэч., Стол. (ЛАБНГ), *чы́сцік* м. 'кустоўе на месцы выразанага лесу' — Чашн. (Каспяровіч); **дробны, невялікі хмызняк:** *пáраснік* м., *парóснічак* м. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *пáцепнік* м. — віц.-маг. г. (Каспяровіч, Насовіч, Юрчанка, Мат. апыт.), *пóцяпнік* м. — Слаўг., Смален. р. (Мат. апыт.), *пóцябнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *пашы́йнік* м. — Лёзн. (Мат. апыт.), *агаёк* м. — Рас. (ДАБМ), *хім* м., *хімінá* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.).

Чарнічнік

Кусты, на якіх растуць чарніцы.

чарні́чнік м. — Астр., Мсцісл., Дзятл., Люб., Чач., Жытк. (ТС, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *чарніішнік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чарні́цы* мн. — Леп., Слаўг., Жытк. (Мат. апыт.), *я́гаднік* м. — Слаўг., Чач., Люб. (Мат. апыт.), *ягадні́к* м. — Драг., Пін. (Мат. апыт.), *яго́днік* м. — Старадарож., Акц., Жытк., Стол. (ТС, Мат. Гом., Мат. апыт.).

Чарэмшыннік

Зараснік кустоў чаромхі.

чарэ́мшыннік м. — Навагр. (Мат. апыт.), *чарамшы́на* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *чаро́муха* ж. — Глыб., Леп., Старадарож. (Мат. апыт.), *калакалу́шша* н. — усх.-маг. р. (Мат. апыт.).

Чаротнік

Зарасці чароту.

чаро́т м. — Люб., Драг., Пін. (Мат. апыт.), *сі́тнік* м. — Віц. (Каспяровіч, Станкевіч), *камы́ш* м., *камышы́* мн. — Леп. (Мат. апыт.), *пукі́* мн. — Мсцісл. (Мат. апыт.).

Чарэшнік

Чарэшневае кустоўе, зараслі.

чарэ́шнік м. — Беш., Навагр. (Каспяровіч, Станкевіч, Мат. апыт.), *чарашні́к* м. — Драг. (Мат. апыт.), *чарэ́шаннік* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чарэ́шні* м. — Драг., Пін. (Мат. апыт.).

Шыпшыннік

Кусты, зараснік шыпшыны.

шыпшы́ннік м. — Тал., Слаўг., Дзятл., Жытк., Стол. (ТС, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *шупшы́ннік* м. — Навагр. (Мат. апыт.), *чыпчы́ннік* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *шчып-*

чы́ннік м. — Леп., Тал. (Мат. апыт.), *шыпшы́нняк* м. — Драг. (Мат. апыт.), *шыпшы́на* ж. — Слаўг., Старадарож., Драг., Жытк., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *шыпшы́ны* мн. — Жытк. (Мат. апыт.), *шчытчы́на* ж. — Леп. (Мат. апыт.).

Ягаднік

Ягадныя кусты, ягадныя расліны.

я́гаднік м. — Іўеў., Навагр., Мсцісл., Люб., Ганц. (СПЗБ, Ластоўскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *ягадні́к* м. — Слон. (Мат. апыт.), *яго́днік* м. — Мёр., Паст., Ушацк., Пух. (СПЗБ, ЖС, НЛ), *яго́ннік* м. — Віл. (СПЗБ), *я́гады* мн. — Мёр., Глыб. (ЖС, Мат. апыт.).

Ядлоўцы

Зараснікі ядлоўцу.

ядло́ўцы мн. — Глыб., Драг., Пін. (Мат. апыт.), *ядло́вец* м. — Люб. (Мат. апыт.), *вераснí к* м. — Гарад. (НЛ), *жаламу́здзіна* ж. — Гарад. (Каспяровіч, Мат. апыт.).

Ясеннік

Зараснік ясеню.

я́сеннік м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *ясянні́к* м. — Слаўг., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *я́сеніна* ж. — Іўеў. (Мат. Гродз.), *ясяні́на* ж. — Стол. (Мат. апыт.), *ясеніна́* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *я́сень* м. — Старадарож. (Мат. апыт.), *ясяні́* мн. — Драг. (Мат. апыт.).

3.3. НАЗВЫ ЧАСТАК РАСЛІН І ГРЫБОЎ, ІХ ОРГАНАЎ

ЧАСТКІ ГРЫБОЎ

Грыбніца

Вегетатыўнае цела грыба, якое складаецца з бясколерных тонкіх ніцей — гіфаў, пераплеценых паміж сабой; міцэлій.

грыбніца ж. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *грыбны́ цвет* м. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *грыбня́* ж. — мясц. (Мат. апыт.).

Ножка

Ніжняя частка грыба.

но́жка ж. — Навагр., Слон., Стол., Жытк., Буда-Каш., Жлоб., Чач. (ТС, Мат. апыт.), *нага́* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *карашо́к* м. — Верхнядзв. (Шаталава), *ко́рань* м. — Мсцісл. (Юрчанка), *ко́рнішак* м. — Бярэз. (СЦБ).

Шапачка

Верхняя, расшыраная частка грыба.

ша́пачка ж., *ша́пка* ж. — Ашм., Навагр., Буда-Каш., Жлоб., Чач. (Станкевіч, Мат. апыт.), *гало́ўка* ж. — Лаг., Навагр., Слон., Бярэз. (Мат. апыт.), *пле́шка* ж. — Стол., Ельск. (ТС, ЖС), *капту́рык* м. — Гом. р. (НЛГ), *капялю́шык* м. — Маз. (ЖС), *каўпа́к* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *шля́пка* ж. — Мсцісл. (Юрчанка), *падша́пка* ж. ’ніжняя частка шапачкі грыба’ — Пух., Чэрв., Лельч., Буда-Каш. (СЦБ, Мат. Гом.).

Назвы іншых частак грыба

камо́рка ж. ’сітавіна, наздра ў шапачцы ці ножцы грыба’ — Смален. р. (Дабравольскі), *ко́бачка* ж. — ’варонка-

падобнае паглыбленне на шапачцы грыба' — Барыс. (СЦБ), *пе́р'е* н., *пе́р'ечка* н. памянш. 'пласцінкі, якія знаходзяцца пад шапачкай у пласцінчатых грыбоў' — Драг., Кам. (ТС, ЖС).

КВЕТКА І ЯЕ ЧАСТКІ

Бутон

Зародак кветкі, пупырышка; кветка, якая яшчэ не распусцілася.

буто́н м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *бу́балка* ж. — Пух. (СПЗБ), *бубе́ха* ж., *бубе́шка* ж. — Ваўк. (СПЗБ), *бубо́тка* ж. — Брэсц. (ДСБ), *булдо́ўка* ж. — Мядз., Ветк. (СПЗБ, Мат. Гом.), *булбу́шка* ж. — Лоеў. (Янкова), *бу́блікі* мн. — Навагр. (ЖС), *пу́пенак* м. — Брэсц. (ДСБ), *пупёл* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *пу́плік* м. — Пух. (ЖС), *пуплу́х* м. — Ветк., зах.-бран. р. (Мат. Гом., Растаргуеў), *пупы́шка* ж. — мясц. (Станкевіч), *пу́пях* м. — Слон. (Мат. апыт.), *пі́плух* м., *пі́пух* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў); **назвы з іншымі каранямі:** *бу́кля* ж. — Мсцісл. (НЛ), *ко́ўпак* м. 'бутон лілеі' — Нараўл. (Мат. Гом.), *ку́кла* ж. — мясц. (Станкевіч), *за́квець* ж., *на́квець* ж. — мясц. (Ластоўскі), *папу́ха* ж. зборн., *папу́шка* ж. зборн. памянш. 'почкі на дрэвах, бутоны кветак' — Стол. (ТС), *пача́ткі* мн. — Навагр. (ЖС), *пу́калка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *пу́шка* ж. — Гом. (Мат. Гом.), *пыч* м. — Карэл. (З нар. сл.); **завязь кветкі:** *адно́леткі* мн. — Стаўб. (ЖС, СЦБ), *пупыро́к* м. — мясц. (Ластоўскі), *пучо́к* м. — мясц. (Ластоўскі).

Кветка

Орган размнажэння ў пакрытасемянных раслін, які развіваецца з пупышкі (бутона) і складаецца з кветкаложа, кветканожкі, чашачкі, вяночка, звычайна каляровага, тычынак і песціка; частка расліны разам са сцяблом.

кветка ж. — Віц. р., паўн.-зах. з., Бяроз., Кам., усх.-маг. р. (СПЗБ, Бялькевіч, ДСБ, Каспяровіч, Н. сл-сць,

Насовіч, ЭСБМ, Мат. апыт.), *квет* м. — Жытк., Лоеў. (Насовіч, Станкевіч, ТС, Янкова), *цвет* м. — Леп., Ашм., Слон., усх-маг. р. (Бялькевіч, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *цвято́к* м. — Слон., Крыч. (Бялькевіч, Мат. апыт.), *цвято́чак* м. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *цве́цік* м. памянш. — Мсцісл. (Бялькевіч), *цвет* м. 'кветкі пры цвіценні дрэў' — Лаг. (Варлыга), *цвяты́* (*цвятэ́*) мн. 'кветкі на дрэвах і травяністых раслінах' — Навагр. (Мат. апыт.), *цве́цце* н. зборн. — Рас. (СПЗБ), *кра́ска* ж. — Беш., Пух., Чэрв., Лоеў., Лаг. (Каспяровіч, СЦБ, Шатэрнік, Янкова), *кра́ска* ж. 'палявая кветка' — Лаг. (Варлыга), *кра́сачка* ж. памянш. — мясц. (Насовіч); **кветка без завязі плода:** *пустацве́т* м. — Лаг., Дзятл., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Варлыга, Мат. Гродз., Мат. апыт.); **кветкі белага і жоўтага гарлачыка:** *куўшы́нчыкі* мн. — Навагр. (Мат. апыт.); **кветка жыта:** *краса́* ж. — Бяроз., Драг., Чэрв. р. (ЛП, Шатэрнік), *кра́ска* ж. — Стол., Петр., Ельск., Нараўл. (ЛП), *кава́лік* м. — Нараўл. (ЛП); **кветка чырвонай лугавой канюшыны:** *мяду́лька* ж. — Мёр. (ЖС), *смакту́н* м. — Добр. (Мат. Гом.); **кветка дзяцеліны (белай канюшыны)**: *мяду́йка* ж. — Круп. (СЦБ); **ліпавы цвет:** *лі́па* ж., *ліпа́* ж. — Іўеў. (СПЗБ), *лі́пнік* м. — Іўеў. (СПЗБ), *лі́павы цвет* — Слон., Буда-Каш., Жлоб., Чач. (Мат. апыт.); **кветкі лотаці:** *маслёнкі* мн., *масля́чкі* мн., *масля́начкі* мн. — Смарг. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *масле́нкі* мн. — Навагр. (Сл. Гродз.); **кветкі ляшчыны:** *макрачкі́-рабачкі́* — Астр. (СПЗБ); **кветка ружы:** *ражсы́на* ж. — Гом. р. (НЛГ).

Венчык 'верхняя частка кветкі': *кару́нка* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Нектарнікі 'часткі кветкі ў сярэдзіне венчыка, якія вылучаюць цукрысты сок': *мадунцы́* мн. — мясц. (Ластоўскі).

Песцік 'частка кветкі, з якой пасля апладнення ўзнікае завязь і плод': *таўка́чык* м. — мясц. (Ластоўскі).

Пылок 'клеткі, якія развіваюцца ў пыльніках тычынак і ўдзельнічаюць у размнажэнні': *пыло́к* м. — Вілен. р.

(СПЗБ), *пальгá* ж. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, ЭСБМ), *пяргá* ж. — Карм., Добр., Ветк. (Мат. Гом.), *пяргá* ж. 'пылок з кветак, сабраны пчоламі і прынесены ў вулей' — Гродз. (Цыхун), *пярхá* ж., *пярхнíк* м., *перхнічóк* м. — мясц. (Ластоўскі), *пылéц* м. — Стол., Браг., Акц. (ТС, Мат. Гом.), *пыльцá* ж. — Ветк., Браг. (Мат. Гом.), *красá* ж. 'пылок у жыце, пшаніцы ' — Жытк. (ТС), *крáска* ж. 'тое, што і краса' — Стол. (ТС).

Пялёстак 'асобны лісток з вяночка кветкі': *пялюстóк* м. — мясц. (Ластоўскі), *махóр* м., *махры́* мн., *махóрчыкі* мн., *мóхрыкі* мн. 'пялёсткі ў махрастых кветках' — мясц. (ЭСБМ).

КОРАНЬ

Корань

Падземная частка расліны.

кóрань м. — агульн. (АЛА, ЛАБНГ, Дабравольскі, Мат. Гом., Сл. Гродз., СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *карэ́нь* м. — паўн. р., спарадычна Паням. р. (АЛА, ЛАБНГ, Ластоўскі, СПЗБ), *карэ́нне* н. зборн. — агульн. (Каспяровіч, Мат. Гом., СПЗБ, Станкевіч, ЭСБМ, Мат. апыт.), *карэ́нні* мн. зборн. — Гродз., Раг., Буда-Каш., Жлоб. (Сл. Гродз., Мат. Гом., Мат. апыт.), *карэ́не* н. зборн., *карэ́нё* н. зборн. — Астр., Ваўк., Навагр., Слон. (Сл. Гродз., Сцяшковіч, Мат. апыт.), *карэ́нья* мн. зборн. — Слон., Стол., Смален. р. (Дабравольскі, ТС, Мат. апыт.), *карэ́нніна* н. зборн., *карэ́нніца* н. зборн. — Мсцісл. (Юрчанка), *карэ́нечча* н. зборн. — Лоеў. (Янкова), *карэ́ннейка* н. памянш. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *карнявíшча* н. зборн. — мясц. (ЭСБМ), *кляк* м. — Бяроз., Лун. (ДСБ, Шаталава), *карчэ́ўе* н. зборн. — мясц. (Насовіч), *расткí* мн. зборн. — Лід. (СПЗБ), *каранёк* м. ' бакавы тоненькі карэньчык на якой-небудзь расліне' — Мядз. (СЦБ), *кры́кішка* ж. 'выступ кораня' — Кобр. (ДСБ), *махрáчык* м., *махрáчыкі* мн., *махóрчыкі* мн. — Пух., Уздз., Лоеў. (СЦБ, Янкова), *махóр* м., *махры́* мн. зборн., *мóхрыкі* мн. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, Шаталава, ЭСБМ), *махрá* ж. зборн. — Уздз. (СЦБ).

Корань дрэва: *корч* м. — Гродз., Валож., Воран., Лоеў. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *карчыга* ж. 'корань, які выйшаў на паверхню' — мясц. (Насовіч), *карчыжжа* н. зборн. 'карэнне, выкапанае з зямлі і пакінутае сушыцца' — мясц. (Насовіч), *кара́к* м. 'крывы корань, крывіна' — Стол. (ТС), *адзе́мак* м. — Кам. (ДСБ), *ла́па* ж. 'бакавы корань дрэва' — Стол., Жытк. (ТС), *чачо́тка* ж. 'камель, корань бярозы' — Стол. (ТС); **галоўны корань дрэва, старчак:** *старча́к* м. — зах.-пал. г., паўдн.-зах. д., спарадычна сярэд.-бел. г. (ЖС, ЛАБНГ, СПЗБ), *старчма́к* м. — Пух. (ЖС), *тарча́к* м. — Паст. (ЛАБНГ), *тарчма́к* м. — Бял. (ЛАБНГ), *старчавы́ ко́рань* — паўд.-усх. г., паўд.-усх. з. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. Гом.), *старчо́вы ко́рань* — Бяроз., Драг., Іван., Стол. (ЛАБНГ), *пастарна́к* м. — цэнтр. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *ко́рань* м. — спарадычна агульн., пераважна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ), *гало́ўны ко́рань* — Мёр., Гор., Шчуч. (ЛАБНГ), *цэнтра́льны ко́рань* — Чашн., Барыс. (ЛАБНГ), *ствол* м. — Чэрв., Чав., Бых., Кір., Стол. (ЛАБНГ, ТС), *ствалавы́ ко́рань* — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ), *стры́жань* м. — усх. з., пераважна Маг. р. і прылягаючыя тэрыторыі (ЛАБНГ), *стрыжэ́нь* м. — Віц., Леп., Дзятл. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *ма́ціца* ж. — Гродз., Шчуч., Бяроз., Воран., Беластоц. р. (Сл. Гродз., СПЗБ, ЭСБМ), *мацяры́к* м. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *маці́чны ко́рань* — Воран. (ЛАБНГ, СПЗБ), *стая́к* м. — Пух., Старадарож., Чач. (ЛАБНГ), *стая́н* м. — Ашм. (Станкевіч), *све́рдзел* м., *све́рдлік* м. памянш., *шве́рдзел* м. 'вертыкальны корань у пладовага дрэва' — Стол., Жытк. (ТС), *сце́бель* м. — Чэрв. (ЛАБНГ), *сцеблавы́ корань* — Гродз. (ЛАБНГ, СПЗБ), *штыль* м. — Докш. (ЛАБНГ), *штыля́к* м. — Акц. (ЛАБНГ), *бура́к* м. — Жытк. (ТС), *матня́* ж. — Жлоб. (Мат. Гом.), *свёкла* н., *свякло́* н. — Капыл. (ЛАБНГ), *све́чка* ж. — Драг. (ЛАБНГ), *смаля́к* ж. 'галоўны корань хвоі' — Іўеў. (Сл. Гродз.), *стаўмава́ты ко́рань* — Асіп. (ЛАБНГ), *стацявы́ ко́рань* — Смарг. (ЛАБНГ), *сцярцо́вы ко́рань* — Карэл. (СПЗБ), *страткóвы ко́рань* — Ваўк. (ЛАБНГ), *сярдзе́чнік* (*сярдзе́шнік*) м. — Бял. (ЛАБНГ, НС), *таўма́к* м. — Слуц. (ЛАБНГ).

Корань травяністай расліны: *карэ́ньчык* м. — Пух. (СПЗБ), *карэ́нніка* н. — мясц. (Насовіч), *ко́рнік* м. — Свісл., Калінк. (Мат. Гом.), *каранькі́* мн. — Навагр., Калінк. (СПЗБ), *каранцы́* мн. — Лоеў. (Янкова), *карэ́не* н. зборн. — Слон. (Мат. апыт.), *карашо́к* м. — Верхнядзв. (СПЗБ), *кара́шак* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *карчы́* мн. 'рэшткі капусных храпак з коранем' — Пух. (СЦБ), *ду́дка* ж. 'карэньчык' — Віл. (СЦБ), *жы́лка* ж. — Пух., Уздз. (СЦБ), *камлю́шка* ж. — Гом. (НЛГ), *пень* м. (у выразе: пагарэць на пні) — Лоеў. (Янкова), *хвост* м. — Бяроз., Пін. (БДС, Шаталава), *цы́біна* ж. — Лоеў. (Янкова), *па́нка* ж. 'корань аеру' — Зэльв., Ветк. (СПЗБ, Мат. Гом., ЭСБМ), *хра́па* ж. 'корань лілеі' — Лоеў. (Янкова), *шулякі́* мн. 'наросты на корані капусты' — Драг. (НЛ).

Корань караняплодаў: *махры́* мн. — Рас., Лоеў. (БДС, Шаталава, Янкова), *махрачы́* мн. 'карэнні часнаку і іншай гародніны' — Капыл., Мін., Мал. (Н. сл-сць), *махра́* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *махо́рчык* м. — Пух. (Мат. мін.-мал.), *мо́хрык* м. — Петр. (Шаталава), *матлу́ззе* н. зборн. — Лоеў. (Янкова), *зямля́нка* ж. 'карнявішча бручкі' — Лёзн. (ДАБМ), *кі́рна* ж. 'раздвоены корань у караняплодах' — паўн.-зах. з. (СПЗБ, ЭСБМ), *ко́сы* мн. 'карэнні ў часнаку, цыбулі' — Пін. (ДСБ); **карэнне цыбулі**: *до́нца* н. — Навагр. (Сл. Гродз.), *кусныкі́* (*кусныкэ́*) мн. — Малар. (НЛ), *махрашы́* мн. — Іўеў. (ЖС, СЦБ), *мухраны́* мн. — Пух. (СЦБ), *цыбу́к* м. 'адгалінаванне, з якога вырастае асобная галоўка цыбулі' — Навагр. (Сл. Гродз.).

ЛІСТ

Ліст

Жывая тканіна ў выглядзе тонкай пласцінкі звычайна зялёнага колеру, якая прымацоўваецца чаранком да галіны або сцябла.

ліст м. — агульн. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Дабравольскі, Шатэрнік, Каспяровіч, Мат. Гродз., Сл. Гродз.,

Станкевіч, ЭСБМ), *лісцінка* ж. памянш. — Пол., усх.-маг. р., Стол., Жытк. (ТС, Насовіч, ЭСБМ, Юрчанка,), *лісто́к* м. памянш. — Слон., Буда-Каш., Смален. р. (Мат. апыт., Насовіч, Дабравольскі), *лісюча́к* м. памянш. — Леп., Слон., Буда-Каш. (Мат. апыт.), *лі́сцік* м. памянш. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, Насовіч), *лі́сцейка* н. памянш., *лі́сціка* н. памянш. — зах.-бран. р. (Насовіч, Растаргуеў), *лі́ствік* м. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), лісцік (*ле́стык*) м. памянш. — Свісл. (СПЗБ), *лісці́на* ж. 'адзін, асобны ліст' — усх.-маг. р., Краснап., Пол., Стол., Жытк. (ТС, Бялькевіч, ЭСБМ, Юрчанка), *ла́па* ж. 'шырокі ліст' — Жытк. (ТС), *ла́пка* ж. памянш., *ла́пша* ж. памянш. — Жытк. (ТС); **назвы са зборным значэннем**: *лі́сце* н. — Ваўк., Беш., Слон., Чэрв., усх.-маг. р., паўдн. р. (АЛА, ЛАБНГ, Бялькевіч, Каспяровіч, Насовіч, Шатэрнік, ЭСБМ), *лі́сця* н. — асн. мас. г. (АЛА, ЛАБНГ), *лісцё* н. — Паст., Слаўг., Карэл., Зэльв., Слон. (АЛА, ЛАБНГ, Сцяцко, Мат. апыт.), *лі́сцьe* н. — Стол., Жытк. (ТС), *лі́сці* мн. — Брасл., Мёр. (АЛА, ЛАБНГ), *лісць* ж. — Гом. р. (Ластоўскі, НЛГ., ЭСБМ), *лісты́* мн. — спарадычна агульн. (АЛА, ЛАБНГ), *ліст* м. — зах.-пал. г., спарадычна ўсх. з. (АЛА, ЛАБНГ, ТС), *лісто́та* ж. — Астр., Ваўк. (Станкевіч, Сцяшковіч, ЭСБМ); **іншыя назвы:** *бабко́вы ліст* 'лаўровы ліст' — Лаг. (СЦБ), *вішня́к* м. 'вішнёвае лісце' — Чэрв., Пух. (СПЗБ, Шатэрнік), *ліпнёг* м. 'сушанае лісце ліпы' — Лаг. (Мат. мін.-мал.); **завязь ліста, пупышка**: *брысто́к* м. — мясц. (Ластоўскі), *папу́ха* м. — Стол. (ТС), *пучо́к* м. — мясц. (Ластоўскі), *то́фаль* м. 'пупышкі таполі' — Астр. (СПЗБ); **нарасць на лістах:** *папу́шка* ж. 'нарасты на лістах вяза' — Жытк. (ТС), *я́блучка* н. 'нарасць на дубовым лісту' — Стол. (ТС); **чаранок ліста:** *сцімбу́р* м., *сцімбі́р* м., *сцымбу́р* м. — Астр., Ашм., Слон., Вілен. р., (СПЗБ), *цурбуно́чкі* мн. 'цвёрдыя часткі лісцяў агародніны' — Пух. (СПЗБ).

Ліст травяністай расліны: *лакно́* н. 'лісты вадзяных раслін на паверхні вадаёма, лапушыстая вадзяная раслін-насць' — Стол., Жытк. (ТС), *махры́* мн. зборн., *махро́цце* н.

зборн. ’лісце агародніны’ — Гом. р. (Мат. Гом.), *сніць* ж., *шныць* ж. ’маладое лісце агародніны’ — Віц. р. (Станкевіч); **ліст аеру**: *пáшка* ж. ’малады лісточак аеру’ — Свісл. (Шаталава, ЭСБМ); **ліст алоэ**: *лáпка* ж. — Слон. (Мат. апыт.); **ліст асакі**: *асачы́на* ж. — Жытк. (ТС); **ліст белага гарлачыка**: *капялюшы́на* ж. — Жытк. (ТС); **ліст гароху**: *прылíснік* м. ’маленькія лісточкі каля стручкоў гароху’ — Свісл. (Сл. Гродз.); **лісце жыта:** *пéр’е* н. зборн. — Свіл. (Шаталава), *апýка* ж. зборн. ’лісце жыта на пэўным этапе развіцця’ — Арш., Мядз. (ЭСБМ); **ліст капусты:** *капýснік* м. зборн. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом.), *капýснік* м. зборн. ’лісце ачышчанай капусты’ — Бярэз. (ЛАБНГ), *капусцéнне* н. зборн. — Гродз., Нясв., Клецк., зах-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ, Сл. Гродз.), *капусцéнё*, *капусцéне* (*капусцéня*) н. зборн. — Зэльв., Шчуч. (СПЗБ), *капýсціна* ж. — Лоеў. (Янкова), *капусты́нне* н. зборн. — Брэсц. (ДСБ), *капýшчанне* н. зборн. — Ельск. (ЛАБНГ), *капýсніска* н. зборн. — Бераст., Ганц. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *капýсны ліст* — агульн., акрамя паўн. р. (ЛАБНГ), *капýсняя лісцíна* — Драг. (Мат. апыт.), *ліст(ы́) з капýсты* — спарадычна сярэд.-бел. г., паўд.-зах. д., зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *ліст* м., *лíсце* н. — Круп., Чач., Добр., Івац. (ЛАБНГ), *лíсціна* ж., *лíсцінка* ж. памянш. — Мін. р., Верхнядзв. (ЭСБМ), *лісцíнка* ж. памянш. — Верхнядзв. (Шаталава), *лісцінá* ж. — Мядз. (Мат. мін.-мал., СЦБ), *хря́па* ж. — Гарад. (ЛАБНГ), *ахрáп’я капýсная* зборн. — Віл. (ЛАБНГ), *пацярóлкі* мн. — Бярэз. (ЛАБНГ), *пялю́тчына* ж. ’верхнее лісце капусты’ — Драг. (ДСБ); **ліст кропу**: *пéр’ечка* н. — Пін. (Шаталава); **лісце лопуху:** *дзядóўнік* м. зборн. — Мёр. (ЖС), *рапóўнік* м. зборн. — Віл. (СПЗБ), *шáпатнік* м. — Мёр. (ЖС); **ліст пырніку**: *пыр’явы́ ліст* — Слон. (Мат. апыт.); **лісце цыбулі, часнаку:** *пéр’е* н. зборн. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., ТС, Шаталава), *пéрка* ж., *пéркі* мн. — Слуц. р., Жлоб., Гом., Чач., Лоеў. (ЛАБНГ, Янкова, Мат. апыт.), *пёры* мн. — Верхнядзв., Брасл., Мёр., Гл. (ЛАБНГ), *пяры́на* ж. ’асобнае пяро’ —

Лун., Жытк. (ТС, Шаталава), *пярўначка* ж. памянш. — Віл. (СПЗБ), *пярына́* ж. зборн. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *пе́р'я* мн. — Слон., зах.-бран. р. (Растаргуеў, Мат. апыт.), *пе́ра* н. зборн. — Навагр. (З нар. сл., Мат. Гродз.), *цыба́х* м., *цыбахі́* мн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ, ЖС, НС), *цыба́к* м. — Пін. (ДСБ, Шаталава), *цюба́х* м. — Драг. (ДСБ), *цыбуле́не* н. зборн. — Зэльв., Слон., Бяроз., Івац. (ЛАБНГ, СПЗБ), *цыбу́льнік* м. зборн. — Лёзн., Добр., Акц. (Каспяровіч, Мат. Гом.), *шчы́пер* м. — Гродз. р., Астр., Ашм., Зэльв., Іўеў. (ЛАБНГ, З нар. сл., Сцяцко), *шчыпяры́* мн. — Баран., Зэльв. (ДСБ, Сцяцко), *сты́пыр'е* н. зборн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ), *стыбе́лле* н. зборн. — Кобр. (ЛАБНГ), *бы́лле* н. зборн. — Паст., Глыб., Мядз., Віл., Лаг., Добр. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом.), *гламбякі́* мн., *ламбякі́* мн. — Воран. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЭСБМ), *ламанка* ж. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *татаркі́* мн. — Кам. (ЛАБНГ), *цяўе́* н. зборн. — Петр. (ЛАБНГ), *шчымбуры́* мн. — Маст. (Сл. Гродз.), *шчыбёлка* ж. — Брасл. (ЛАБНГ).

Ігліца

Іголкападобнае лісце хвойных дрэў і кустоў.

іглі́ца ж. — асн. мас. г., акрамя Віц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Варлыга, Мат. Гом., Мат. Гродз., Станкевіч, Цыхун, Янкова, Янкоўскі), *глі́ца* ж. — Жытк., Лун., Маз., Браг., Лоеў. (ТС, Шаталава, Янкова), *іго́лкі* мн. — асн. мас. г., акрамя паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *го́лкі* мн. — Навагр. (Шаталава), *ігла́* ж. зборн. — Мядз., Арш., Дубр. (ЛАБНГ), *го́льнік* м. — Барыс. (ЛАБНГ), *іля́га* ж. зборн. — Смарг. (СПЗБ), *калю́чкі* мн. — агульн. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз., НС, Шаталава, Шатэрнік, Мат. апыт.), *калю́кі* мн. — Івац., Светлагор., Кобр. (ЛАБНГ), *калюкі́* мн. — Карэл., Кам., Пін. (СПЗБ, Шаталава), *калюшкі́* мн. — Вілен. р., Гродз., Кам. (СПЗБ), *ко́лцы* мн. — Пол. (ЛАБНГ), *бадулькі́* мн. — Івац., Іван., Пін. (ДСБ, ЖНС, ЖС, НЛ), *бадзю́к* м.,

бадзюкí мн., *бадзюкі* мн., *бадзю́чкі* мн. — Чэрв. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бадзюркí* мн. — Малар. (ДСБ, ЖС), *бадзюры́* мн. — Беластоц. р. (СПЗБ), *бо́дка* ж., *бадкí* мн. — Пін. (ЛАБНГ), *бо́дзя* ж., *бадзякí* мн. — Кобр. (ЛАБНГ), *бадзе́ха* ж. зборн. — Бяроз. (СПЗБ), *бадзюлí* мн. — Лун. (ДСБ), *або́дкі* мн. — Івац. (ЛАБНГ), *кастры́ца* ж. — Гродз., Шчуч., Свісл., Слон., Пруж. (ЛАБНГ, ДСБ, З нар. сл., Шаталава, Мат. апыт.), *касцяры́ца* ж. — Пін. (Шаталава), *кастра́* ж., *кастрама́* ж. — Дзятл., Слон. (Сл. родз., Мат. апыт.), *скуйна́* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *шкуйна́* ж. — Шчуч., Ваўк. (З нар. сл., Сл. Гродз.), *скуётнік* м. зборн. — Навагр., Дзятл. (ЛАБНГ, ЖС), *хво́я* ж. зборн. — Пол., Лун. (ЛАБНГ), *хвой* м. зборн. — Сен. (ЛАБНГ), *хвайна́* ж. зборн. — Шкл. (ЛАБНГ), *чашча́* ж. зборн. — Верхнядзв., Рас., Гарад., Беш., Сен. (ЛАБНГ, НЛ, НС), *ча́шча* ж. зборн. — Рас. (Шаталава), *шпíлькі* мн. — Вілен. р., Мядз., Смарг., Слон., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шаталава), *шпілё* н. зборн. — Маст. (Сл. Гродз.), *шпíльнік* м. зборн. — Шчуч. (СПЗБ), *шпіль-ня́к* м. зборн. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *шыпулí* мн. — Уздз., Дзярж. (СПЗБ), *шыпулí* мн. у выразе: *шыпулí абіра́ць* 'абгаворваць' — Слон. (Сл. Гродз.), *шыпу́лькі* мн. — Пух., Слуц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *шыпулькí* мн. — Драг. (ДСБ), *шыпу́льнік* м. зборн. — Пух. (СПЗБ), *шыпата́* ж. зборн. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ,), *пашыпа́* ж. зборн. — Іван. (ДСБ), *шыбада́* ж. зборн. — Слон., Бяроз., Кобр. (ЛАБНГ, ДСБ, Шаталава), *шы́бад* м. зборн. — Кобр. (ДСБ, НЛ), *шыката́* ж. зборн. — Пруж., Стол. (ЛАБНГ, ДСБ), *шы́кат* м. зборн. — Кам. (ДСБ), *шы́галле* н. зборн. — Бых., Слаўг., Хоц., Кам., Краснап., Буда-Каш., Чач., Нараўл., Добр. (ЛАБНГ, ЖНС, Мат. Гом., Мат. апыт.), *шы́галле* н. зборн., *шыго́лле* н. зборн., *шыго́лкі* мн. 'сухая леташняя ігліца' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *шыгаллё* н. зборн. — Гом. р. (НЛГ), *шы́галь* м., *шыго́ль* м. зборн. — Буда-Каш., Чач., Ветк. (Мат. Гом.), *шы́гальнік* м. — Ашм. (СПЗБ), *шыг* м. зборн. — Стол. (ТС), *шы́га* ж. зборн. — Жытк. (ТС), *шы́льнік* м. зборн. — паўн.-зах. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Мат. мін.-

мал., НС, СПЗБ, Шаталава), *шылле́* н. зборн. — Віл. (СПЗБ, Шаталава), *шы́лле* н. зборн. — Лоеў. (Янкова), *шы́шальнік* м. зборн. — Валож., Іўеў. (ЛАБНГ, ЖС), *шыха́* ж. зборн. — Стол. (ТС), *шып'ё* н. зборн. — Віл. (СПЗБ), *шэ́пка* н. зборн. — Кам. (ДСБ), *асцякі́* мн. — Брэсц. (ЛАБНГ), *бо́ткі* мн., *бэ́ткі* мн. — Гродз. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз.), *е́лка* ж. зборн. — Мін. (ЛАБНГ), *ла́сучнік* м. зборн. — Драг. (ЛАБНГ), *лі́ска* ж. — Шчуч. (Мат. Гродз., Сл. Гродз.), *лі́чнік* м. зборн. 'апаўшаяігліца з хвой або елкі' — Івац. (НС), *пшы́кі* мн. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *сцібі́клі* мн. — Воран. (ЛАБНГ, СПЗБ), *шко́льнік* м. зборн. 'сухая ігліца з хвоі' — Шчуч (Сл. Гродз.), *шыла́льнік* м. зборн. — Добр. (Мат. Гом.), *шы́шкі* мн. — Нясв. (ЛАБНГ), *ялё́нец* м. зборн. — Пол. (ЛАБНГ).

ПАРАСТАК

Парастак

Маладая галінка, якая вырасла ад больш старога ствала або сцябла, флянс.

па́растак м. — Навагр., Жлоб., Буда-Каш., Кам., Стол., Жытк. (СПЗБ, ТС, Мат. апыт), *па́раска* ж. — Ваўк. (СПЗБ), *па́расць* ж., *па́расці* мн. — мясц. (Ластоўскі, Станкевіч), *адро́стак* м. — Лоеў. (Янкова), *адро́сце* н. — мясц. (Ластоўскі), *атро́стак* м. — Мсцісл. (Юрчанка), *атуро́стак* м. — Лёзн., Мядз. (Каспяровіч, СПЗБ), *атуро́сце* н. зборн. — Пол. (НЛ), *атуро́сці* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *о́трасля* ж. — Жытк. (ТС), *о́трасцень* м., *о́трасць* ж. — Жытк. (ТС), *во́трасць* ж. — Стол. (ТС), *на́растачак* м. — Жытк. (ТС), *пры́ро́стак* м. — Слон. (Мат. апыт.), *расто́к* м. — Воран., Стол., Жытк. (Сл. Гродз., ТС), *расты́* мн. — Леп., Астр. (Мат. Гродз., Мат. апыт.), *расця́к* м. — Стол. (ТС), *ро́слі* мн. — Навагр. (Сл. Гродз.), *ато́жылак* м. — Лаг., Уздз. (Варлыга, Мат. мін.-мал.), *ато́жылка* ж. — Навагр. (З нар. сл.), *ато́жылкі* мн. — Верхнядзв., Брасл., Паст., Докш., Смарг., Віл., Гродз., Шчуч., Вілен. р. (СПЗБ), *ато́жальнік* м. зборн. — Верхнядзв., Ашм., Вілен. р. (СПЗБ), *ато́жыл* м., *ато́жыль* м., *ато́жал* м., *ато́жыла* ж. —

Брасл., Іўеў., Воран., Вілен. р. (СПЗБ), *атóжылле* н. зборн. — Пол., Глыб., Віл., Смарг. (НЛ, Сл. Гродз., СПЗБ), *пáсынак* м. — Карэл., Дзятл., Слон., Жлоб., Чач., Буда-Каш., Драг., Стол., Жытк., Лоеў. (Мат. Гродз., Янкова, Мат. апыт., ЭСБМ), *пáсын* м., *пасы́нне* н. зборн. — Старадарож. (НС, СПЗБ), *пагóн* м. зборн. — Воран. (Сл. Гродз.), *пагóн* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *пагóня* ж. зборн. — Жытк. (ТС), *адгóнец* м. — Лоеў. (Янкова), *пáмаладак* м. — Драг. (ДСБ), *пáмаладзень* м. — Лельч. (ЖС), *óтмаладзь* ж. зборн. — Стол., Жытк. (ТС), *гук* м. — Віл., Лаг. (Варлыга, СПЗБ), *пуч'ё* н. зборн. — Лід. (Сл. Гродз.), *пýчча* н. зборн. — Браг. (Шаталава), *атрóдак* м., *атрóдачак* м. памянш. — мясц. (Насовіч), *лáпкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *махóр* м., *махры́* мн., *махóрчыкі* мн., *мóхрыкі* мн. — Беластоц. р. (СПЗБ), *пэнд* м. — Ваўк. (СПЗБ), *рáзік* м. — Жытк. (ТС), *рáла* н., *ралó* н. — Жытк., Стол. (ТС), *сталóн* м. — Браг. (Мат. Гом.), *сцебялёк* м. памянш. — Вілен. р. (СПЗБ); **парасткі вярбы:** *жыгулí* мн., *жы́гулі* мн. — Іўеў. (СПЗБ); **парастак хваёвых:** *засмóлкі* мн. — Віл. (СПЗБ), *зёлкі* мн. — Лоеў. (ЛАБНГ); **парасткі ад пня:** *пáсыны* мн. — Слаўг., Старадарож. (Яшкін), *ты́чка* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *карчакí* мн. — Драг. (З нар. сл.), *пáрасля* ж. зборн. — Барыс. (ЛАБНГ).

Насенны парастак: *пáрасткі* мн. — паўн. р. (ЛАБНГ), *расткí* мн. — паўн.-усх. д., усх.-маг. р., спарадычна паўдн. р. (ЛАБНГ), *расты́* мн. — Брасл., Пол. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *рáска* ж. — Драг., Іван. (ЛАБНГ, ЛП), *расля́к* м. — Чэрв. (Шатэрнік), *рóслі* мн. — Воран., Лід., Навагр., Рэч. (ЛАБНГ, ЖС, З нар. сл.), *рóслік* м. — Лід. (СПЗБ), *рóсля* ж. — Чашн. (Каспяровіч), *росць* ж. — Стол. (ТС), *вы́расткі* мн. — Брэсц. (ЛАБНГ), *храстóк* м., *храсткí* мн. — Вілен. р., Верхнядзв., сярэд.-бел. г., акрамя усх.-маг. р., паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, СПЗБ, Варлыга, ЖНС, Мат. Гродз., Сцяцко, Шаталава, Цыхун, Мат. апыт.), *храсты́* мн. — Ашм., Шчуч., Зэльв., Слуц. (ЛАБНГ, СПЗБ), *атрóсткі* мн. — Карм.

(Мат. Гом.), *храшчы́* мн. — Воран. (Сл. Гродз.), *хра́шчыкі* мн. — Бабр. (ЛАБНГ), *хрэшч* м. — Смарг. (СПЗБ), *хрэ́шчык* м. — Жытк. (ТС), *хросць* м., *хро́сці* мн., — Зэльв. (Мат. Гродз., Сцяцко), *хро́сцікі* мн. — Слуц. (ЛАБНГ), *хро́слі* мн. — Карэл. (Сл. Гродз.), *зубе́ц* м. — Калінк., Гом. (Мат. Гом.), *зубкі́* мн. — Верхнядзв., Барыс., Асіп., Кам. (ЛАБНГ), *кручо́к* м. — Слаўг., Рэч. (ЛАБНГ, Яшкін), *цю́плік* м. — Стол. (ТС), *цю́пцік* м. — Жытк. (ТС), *дзю́бачкі* мн. — Брэсц. (ЛАБНГ), *клычкі́* мн. — Пол. р. (ЛАБНГ), *ко́пачка* ж. 'парастак у бульбе' — Мядз., Барыс. (Мат. мін.-мал.), *па́сынкі* мн. 'парасткі ў бульбе' — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *во́чка* ж. 'насенны парастак у самым пачатку свайго развіцця' — Чач., Жлоб., Буда-Каш. (Мат. апыт.), *пупы́шка* ж. 'тое, што і вочка' — мясц. (Станкевіч), *шчы́кавіца* ж. зборн. 'парасткі травы вясною' — Стол. (ТС); **адросткі ў пазухах памідорных лісцяў**: *па́сынкі* мн. — Смарг., Маладз., Уздз., Стаўб., Дзярж., Пух. (Мат. мін.-мал.), *гро́нкі* мн. — Астр. (Мат. Гродз.).

ПЛАДЫ І ІХ ЧАСТКІ

Плод

Частка расліны, якая развіваецца з кветкі (завязі) і змяшчае ў сабе насенне.

плод м. — Гродз., Дзятл. (Мат. Гродз., Сл. Гродз.), *бу́ба* ж. дзіц. 'гарох', *бу́бка* ж. дзіц. 'ягады' — усх.-маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ); *бу́бка* ж. дзіц. 'семечка, зярнятка, ягадка' — Стол., Жытк. (ТС), *бэ́блах* м. 'недаразвіты плод' — Драг. (ЛП), *навіна́* ж. 'першы даспеўшы плод або першая зелень, прыгодная для спажывы' — усх.-маг. р. (Насовіч), *насе́ннік* м. 'насенны плод' — Іўеў. Карэл., Пін. (СПЗБ), *па́расля* ж. 'маладыя плады садавіны і гародніны' — Воран. (ЛАБНГ), *скаро́зда* ж. 'скараспелы плод' — Беластоц. р. (СПЗБ).

Гародніна: *агаро́дніна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *гаро́дняе* н. — Драг. (Мат. апыт.), *бары́шнае* н. 'плады гарод-

ніны' — Віц. р. (Каспяровіч), *вашчóўна* ж., *вашчэ́ўна* ж., *вашчэ́ўе* н. — Віц. р. (Каспяровіч), *сыры́зна* ж. 'сырая гародніна, плады' — Віц. р. (Каспяровіч).

Садавіна: *садавіна́* ж. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *плод* м. — мясц. (Ластоўскі), *налітóк* м. 'сакавітая спелая садавіна' — Рэч. (НС), *чарвятóк* м. 'чарвівая садавіна' — Гом. р. (НЛГ), *чарватóчыны* мн. 'чарвівая садавіна' — Драг. (Мат. апыт.), *шчапа́ны* прым. 'пра плод з прышчэпленага дрэва' — Лаг. (ЖС), *ўшчэ́пы* мн. 'плады з прышчэпленых дрэў' — Драг. (Мат. апыт.), *дзі́чкі* мн. 'плады з непрышчэпленых дрэў' — агульн. (Мат. апыт.).

Апаўшыя плады: *па́даліца* ж. — Лёзн., Маг. р., зах.-бран. р. (Насовіч, Каспяровіч, Растаргуеў, Станкевіч), *па́даліцы* мн. — Маг. р. (Насовіч), *па́дальніца* ж. — Стол. (ДСБ.), *па́далка* ж. — Гом. р. (НЛГ), *па́далкі* мн. — Старадарож. (ЖНС), *па́далікі* (*па́дылікі*) мн. 'пра яблыкі ці грушы' — Краснап. (Бялькевіч), *па́данак* м. — Бых., Ветк. (Мат. Гом., ЖНС), *апа́д* м. — мясц. (Варлыга), *пад* м. — Гл., Пруж., Брэсц. (ДСБ., ЭСБМ), *апа́дак* м. — Капыл., Драг. (ЖС, ДСБ), *апа́дкі* мн. — Чэрв. р., Слон., Драг. (Шатэрнік, Сл. Гродз., Мат. апыт.), *апа́даш* м. — Мёр., Ушацк., Леп. (ЖНС, НС, Мат. апыт.), *па́даш* м. — Леп. (Мат. апыт.), *спа́дыш* м. — Круп. (ЖС), *пу́канка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *адму́рак* м. — Лельч. (ЖС).

Дробныя плады: *мальга́* ж. 'дробная неўрадлівая бульба, плады, ягады' — усх. маг. р. (ЭСБМ, Насовіч, Бялькевіч), *пе́радзь* ж. 'дробныя ягады, заморкі, неўрадлівая гародніна' — Мін. р., Маладз., Верхнядзв. (ЭСБМ), *пасле́д* м. 'дробныя плады, ягады' — Драг. (Мат. апыт.).

Плод круглай формы: *галóўка* ж. (цыбулі, часнаку і інш.) — Астр., Навагр., Гродз., Драг., Стол., Жытк., Лоеў. (Сл. Гродз., ТС, Янкова, Мат. апыт.), *бу́льбах* м., *бу́льбаха* ж.; памянш.: *бу́льба́шка* ж., *бульбу́шка* ж., *бу́льбушачка* ж., *бульба́шачка* ж. — Стол., Жытк. (ТС).

Гнілы плод: *гніля́к* м. — Жытк. (ТС), *гні́лік* м. — Рэч. (НС).

Плод з «крыламі»: *крыла́тка* ж. — мясц. (ТСБМ, ЭСБМ).

Малыя плады: *бу́бехі* мн. — Зэльв. (Сцяцко, ЭСБМ), *друбя́зак* м. — Драг. (Мат. апыт.).

Няспелыя плады: *зяле́пуха* ж. — Верхнядзв., Мсцісл., Зэльв. (Шаталава, Юрчанка, Сцяцко, ЭСБМ), *зяле́пуха* м. і ж. 'няспелы плод садавіны' — Карэл., Дзярж. (ЖНС, СЦБ), *зяле́пухі* мн. — Чав., Старадарож. (НС, ЖНС), *зяле́пуха* ж., *зяле́пухі* мн. 'недаспелыя ягады' — Нясв., Ветк. (Мат. Гом., Мат. мін.-мал.), *зяле́пух* м. — Чав. (НС), *зеляпа́н* м., *зелепаны́* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *зе́лявынь* ж. — Кам. (ЖНС), *зеляну́ха* ж. — Лун. (Шаталава), *зелянчу́к* м. — Жытк. (Н. сл-ць), *сыры́зна* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.).

Зросткі пладоў: *спары́ш* м. — паўн.-усх. д., Мін. р., Чэрв. р., Лід. (Бялькевіч, Шатэрнік, Каспяровіч, ЛАБНГ, ЖС, Варлыга), *спары́шак* м. — Маг. р. (Насовіч), *спары́шка* ж. — Маг. р., Брасл. (Насовіч, ЛАБНГ), *шпары́шчы* мн. — Брасл., Ваўк. (ЛАБНГ), *спарэ́х* м. — Брасл., Лун. (ЛАБНГ), *спарыння́* ж. — Брасл., Лід. (ЛАБНГ), *спарня́* ж. — Брасл., Паст., Шум. (ЛАБНГ), *па́рка* ж. — Стол., Жытк. (ТС, ЭСБМ), *чапуры́шка* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *блізне́ц* м. — Стол., Жытк. (ТС), *блізню́к* м. — Стол., Жытк. (ТС), *ве́тка* ж. — Лаг. (ЭСБМ, Варлыга), *двайні́к* м. — Лельч. (ЖС).

Струк (зростак пладоў бабовых раслін): *струк* м., *струкі́* мн. — асн. мас. г. (АЛА, СПЗБ, ЛАБНГ, ДАБНГ, ТС, Варлыга, Сл. Гродз., Сцяшковіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *стручо́к* м., *стручкі́* мн. — агульн., акрамя Віц. р. і усх.-маг. р. (АЛА, Мат. апыт.), *стру́чча* н. зборн. — агульн. (Шатэрнік, Дабравольскі, Мат. мін.-мал., ТС, Мат. апыт.), *лапа́тачка* ж. (зялёны стручок) — агульн. (ЭСБМ, Мат. Гом., ТС, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *лапа́тка* ж., *лапа́ткі*

мн. (зялёны стручок) — Мядз., Лях., Жытк. (ЭСБМ, СПЗБ, НС, Станкевіч).

Завязь 'узнікненне, утварэнне плода': *за́вязь* ж. — Паст., Навагр., Пух. (СПЗБ, Мат. Гродз.), *за́везь* ж., *за́вез* м., ж. — Жытк., Стол. (ТС), *за́везка* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *за́везак* м. — Стол. (ТС), *за́вязак* м., *за́вязкі* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *заро́дак* м. — Жытк. (ТС), *мархá́ткі* мн. — Паст. (СПЗБ, ЭСБМ), *пле́ха* ж. (у яблыку) — Свісл. (Шаталава), *пуплёнак* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *заплеу́ка* ж. (у агурках) — Лельч. (ЖС).

Пупышка, пупышкі 'зародак ліста, парастка або кветкі': *пупа́ха* ж. — Петр. (Мат. Гом.), *пупы́шка* ж. — Жытк., Лоеў. (Мат. Гом.), *пу́плік* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *пупя́х* м. — Карэл. (Сл. Гродз.), *пу́пях* м., *пу́пяхі* мн. — Драг. (Мат. апыт.).

Ягада

Невялікі сакавіты плод некаторых кустовых і травяністых раслін.

я́гада ж. — агульн. (СПЗБ, Мат. Гом. Сл. Гродз., Сцяшковіч, Бялькевіч, Дабравольскі, Станкевіч, Ластоўскі), *ягадзі́на* ж. — Драг., Жытк., Маз. (ТС, ГЧ, Мат. апыт.), *я́гадзіна* ж. — Ганц., Лоеў. (СПЗБ, Янкова), *я́гадзіца* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *я́гадка* ж. — Чэрв. р., Маг. р., Рас., Астр. (СПЗБ, Шатэрнік, Насовіч), *яго́дка* ж. — Рас. (СПЗБ), *яго́дкі* мн. — Смален. р. (Дабравольскі), *бу́бка* ж. — Смален. р., Хойн. (Дабравольскі, Мат. Гом.), *бу́бачка* ж. — Паст., Гродз. (СПЗБ), *бу́бачкі* мн. — Пух. (ЖС), *бу́ба* ж. дзіц. — Чэрв. р., зах.-пал. г. (Шатэрнік, ЛП).

Недаспелыя ягады: *зяле́пуха* ж. — Гродз. р., Чэрв. р., Маг. р., Лаг. (Насовіч, Бялькевіч, Шатэрнік, Сцяцко, Варлыга, Станкевіч, Мат. апыт.), *зале́пух* м., *зале́пухі* мн. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *зялёпухі* мн., *зеляпу́шачка* ж. памянш., *зеляпу́шка* ж. памянш., *зеляпу́шачкі* мн. — Смален. р. (Дабравольскі, Станкевіч), *недаго́ніца* ж. — Жытк. (ТС).

Дробныя ягады: *нéрадзь* ж. — Верхнядзв., Стаўб. (Шаталава, Мат. мін.-мал.), *нéрасль* ж — Стаўб. (Мат. мін.-мал.), *нярóда* ж. — Драг.(Мат. апыт.).

Неядомыя ягады: *вóўчыя я́гады* — Слон., Драг., Жытк. (ТС, Мат. апыт.), *я́гады ваўкóвыя* — Краснап. (Бялькевіч), *ваўчалы́к* м., *вóўчае лы́ка* 'ягады расліны воўчая ягада' — Лаг. (СЦБ).

ПЛАДЫ АСОБНЫХ РАСЛІН

(не прыводзяцца назвы пладоў, калі назва плода супадае з назвай расліны).

Арэх

Плод некаторых дрэў ці кустарнікаў, мае ядомае ядро і цвёрдую абалонку.

арэ́х м.– агульн. (ЭСБМ, ДАБМ, ТС, Станкевіч, Ластоўскі, Дабравольскі), *арэ́хі* мн. — агульн. (ДАБМ, Мат. апыт.), *арэ́шак* м. памянш. — агульн. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *арэ́шык* м. памянш. — мясц. (Станкевіч), *арашóчак* м. памянш. — Гом. р. (НЛГ), *гарэ́х* м., *гарэ́хі* мн. — Панял. р., зах.-пал. р. (ДАБМ, ЭСБМ, Сл. Гродз., Мат. Гродз., Сцяцко, Мат. апыт.), *варэ́хі* мн. — Ельск. (ДАБМ), *рэ́хі* мн. — Круп., Мсцісл. (ДАБМ, Растаргуеў), *арахí* мн. — паўдн.-усх. з. (ДАБМ, Мат. Гом.), *варахí* мн. — Жытк., Ельск. (ДАБМ), *рахí* мн. — усх.-маг. р., зах.-бран. р., Ветк., Калінк. (ДАБМ, Растаргуеў), *качáнік* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал., СЦБ), *калатуны́* мн. — Слон. (Сл. Гродз.); **чорны арэх:** *малáнка* ж. — усх.-пал. р., Чэрв. (ЭСБМ, СПЗБ), *маланкóвы арэ́х* — Маст. (СПЗБ), *маланчýк* м. — Гродз. (Сл.Гродз.), *малянчýк* м. — Ганц., Люб. (СПЗБ), *спáленка* ж., *спáленкі* мн. — Лун. (ДСБ, Шаталава); **арэх без ядра, пусты арэх:** *пýстка* ж. — Маг. р. (Насовіч, Станкевіч), *свістýн* м. — Верхнядзв., Лёзн., Маг. р. (Насовіч, Каспяровіч, Шаталава); **спелы арэх, які сам вылушчваецца: назвы з коранем -*лушч*-:** *лушчанéц* м. — Панам. р., Вілен.

р. (СПЗБ, ЭСБМ, Сцяцко, Мат. апыт.), *лушчóнік* м. — Ушацк., Лаг. (Шаталава, ЖС), *лушчáк* м. — Лаг., Рэч. (Варлыга, Мат. Гом., Станкевіч), *лýшчык* м. — Стол. (ТС); **назвы з коранем -*луз*-**: *лузáн* м. — мясц. (ЭСБМ), *лузанéц* м. — усх.-пал. р., Бял., Ветк. (ЭСБМ, Мат. Гом.), *лýзанік* м. — Жытк. (ТС), *лузáнчык* м. — Гл., Ветк. (Янкоўскі, Мат. Гом., ЭСБМ), *лузóнік* м. — Гл. (Янкоўскі, ЭСБМ); **назвы з коранем -*лузг*-**: *лузгáн* м. — Маг. р., Смален. р. (Насовіч, Дабравольскі, Станкевіч), *лузгáнéц* м. — Маг. р. (Насовіч, ЭСБМ), *лузгáнік* м. — Маг. р. (Насовіч, ЭСБМ), *лузгáнчык* м. — Маг. р. (Насовіч, ЭСБМ); **назвы з коранем -*лузк/луск*-**: *лузкáн* м. — Мсціcл. (Юрчанка), *лузкáнчык* м. — Мсціcл. (Юрчанка), *лузкáнік* м. — Мсціcл. (Юрчанка), *лузканóк* м. — Мсціcл. (Юрчанка), *лузкáнец* м. — Мсціcл. (Мат. апыт.), *лузканéц* м. — Мсціcл., Лун. (Шаталава, Мат. апыт.), *лусканéц* м. — Карэл., Мсціcл. (Юрчанка, Сл. Гродз.), *лузканнё* н. зборн. — Мсціcл. (Юрчанка); **назвы з коранем -*кач*-**: *качáнік* м. — Паням. р. (Сцяцко).

Плод бульбы пасля цвіцення

Невялікі, памерам з арэх, зялёны плод круглай формы, цвердаваты на вобмацак; шматнасенная ягада.

бýльба ж. — Зэльв. (Сцяцко), *бýлдаўка* ж. — Круп. (НС), *бýльбаткі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *бýльбачкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *бэ́блах* м., *бэ́блахі* мн. — Драг. (Мат. апыт.), *галýшка* ж. — Петр. (Шаталава), *жалýд* ж. — Рас. (Шаталава), *зялёныя жалуды́* — Рас. (Шаталава), *зáйцавы картóплі* — Стол. (ТС), *каця́чыя я́блыкі* — Стол. (ТС), *трóнка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч).

Жолуд

Плод дуба.

жóлуд м. — паўдн.-зах. д., сярэд.-бел. г., зах.-пал. г., спарадычна Віц.-Маг. р. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., Каспяровіч, Шатэрнік, Насовіч, ЭСБМ, ГЧ,

Бялькевіч, Ластоўскі, Мат. апыт.), *жалу́д* м. — паўн.-ўсх. д., сяр.-бел. г., Стол., Жытк. (ЛАБНГ, АЛА, Станкевіч, Мат. апыт.), *жалуды́* мн. — агульн. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *жо́лад* м. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, АЛА, Мат. апыт.), *жо́лудзь* м. — спарадычна агульн., акрамя паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, АЛА, СПЗБ, Шаталава, ГЧ, ТС, Мат. апыт.), *жалу́дзь* м. — Стол., Жытк. (ТС), *жалудзі́на* ж. — пал. р. (ЛАБНГ, ТС, ГЧ, Мат. апыт.), *жлуд* м. — Драг. (ЛАБНГ), *жалу́ддзе* н. зборн. — Чач., Ветк., Брэст. (Мат. Гом., ЛАБНГ), *жоло́ддзе* н. зборн.— зах.-пал. г. (Мат. апыт.).

Качан

Плод капусты: шчыльна звітыя ў галоўку капусныя лісты.

кача́н м. — паўн.-усх. д., сяр.-бел. г., паўдн.-усх. з., Жытк. (ЛАБНГ, ТС, ЭСБМ, Сцяшковіч, Варлыга, Ластоўскі), *гало́ўка* ж. — зах. з., Мін. р., спарадычна паўн.-усх. д. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. апыт.), *галава́* ж. — Лаг., Стаўб. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *палю́тка* ж., *палу́тка* ж. — Брэст., Драг. (ДСБ), *палу́дка* ж. 'палавіна качана' — Стол. (ТС), *палу́дак* м. 'палавіна качана' — Жытк. (ТС), *пялю́стка* ж. — Лях. (ЛАБНГ, СПЗБ), *пало́йка* ж. — Пух. (СЦБ), *палу́йка* ж. — Пух. (СЦБ), *палу́ччына* ж. — Бяроз. (Шаталава, БДС), *віло́к* м. — зах.-бран. р., Асіп. (Растаргуеў, ЛАБНГ, ЭСБМ), *вяло́к* м. — Ельск (ЖС); **мяккі, рыхлы качан капусты:** *шуля́к* м. — Стаўб., Драг., Лоеў, Лельч, Ельск., Браг. (Мат., Гом., Мат. мін.-мал., Янкова, ЖС, Мат. апыт.), *шулячо́к* м. памянш. — Драг., Ельск., Браг. (Мат.Гом., Мат. апыт.), *шуля́чча* н. зборн. — Лоеў. (Янкова), *шула́к* м. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *шамля́к* м. — Люб., Хойн. (Мат. Гом., ЖС), *шапля́к* м. — Хойн. (Мат. Гом.), *шупля́к* м. — Зэльв. (Сцяцко), *шаўля́к* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *ашамо́так* м. — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал., ЭСБМ), *ашо́мак* м. — Стаўб. (СЦБ, Мат. мін.-мал., ЭСБМ), *марха́т* м. — Лаг. (Варлыга), *пу́жліс* м. — Воран. (СПЗБ),

шамашы́нне н. зборн. — Чач. (Мат. Гом.), *шуга́й* м. — Пруж. (Сл. Брэст.), *шу́пачка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч).

Яблык

Сакавіты плод яблыні, звычайна акруглай формы.

я́блык м. — Падзвінне, Мін. р., Гродз. р., Чэрв. р., Вілен. р. (ДАБМ, СПЗБ, Каспяровіч, Сл. Гродз., Шатэрнік, Сцяцко, Шаталава, Варлыга, Станкевіч, ГЧ, Мат. апыт.), *я́блыка* н. — паўдн.-зах. д., зах.-пал. г., паўдн.-усх. з., Маг. р., Сен., Талач. (ДАБМ, СПЗБ, ДСБ, Мат. Гродз., Бялькевіч, Сцяцко, Цыхун, Шатэрнік, Ластоўскі, Мат. апыт.), *я́блыкі* мн. — асн. мас. (ЛАБНГ, ГЧ, Сл. Гродз., Шаталава, Сцяцко, Мат. апыт.), *яблы́кі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *я́блычка* н. памянш. — агульн. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *я́бка* н. памянш. — Маг. р., Драг. (Насовіч, Мат. апыт.), *я́блака* н. — зах.-бран. р., Лоеў. (Янкова, Растаргуеў), *я́блачка* н. памянш. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *я́блакі* мн. — Лоеў. (Янкова, Мат. апыт.), *я́блачак* м. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *я́блука* н. — Жытк. (ТС), *яблыннё* н. зборн. 'яблыкі' — Круп. (СПЗБ), *гарка́ўка* ж. 'горкі яблык' — Маг. р. (Насовіч), *гарку́ш* м., *гаркуша́* ж. 'горкі яблык' — Лаг. (Варлыга), *кісля́ўка* ж. 'кіслы яблык' — Маг. р. (Насовіч, Юрчанка), *альхо́вікі* мн. 'плады з яблыні, прывітай на алешыне' — Мёр. (ЖНС), *асі́навікі* мн. 'плады з яблыні, прывітай на асіне' — Мёр. (ЖНС), *лазо́вік* м. — 'плод з яблыні, прывітай на лазе' — мясц. (Станкевіч), *ле́жанец* м. 'яблык, які працяглы час праляжаў' — Бых. (ЖНС), *галэ́паўка* ж. 'няспелы яблык' — Лід. (Сл. Гродз.), *гні́ліца* ж., *гні́лка* ж. 'гнілушка' — Лельч. (ЖС).

Дзічкі і лясныя яблыкі: *дзі́чка* ж. — агульн. (ЛАБНГ, Шатэрнік), *дзі́кія я́блыкі* — Паням. р. (ЛАБНГ), *ле́скаўка* ж. — Добр., Гом. (Мат. Гом., ЭСБМ), *ляско́ўка* ж. — Чач., Буда-Каш., Ветк. (Мат. Гом.), *ляско́ўкі* мн. — віц.-маг. г.

(ЛАБНГ), *ліскавыя яблыкі* — Калінк. (ЛАБНГ), *алескавыя яблыкі* — Светлагор., Рэч. (ЛАБНГ), *ляснушка* ж. — Беш. (НС), *ляснушкі* мн. — Верхнядзв., Сен. (Каспяровіч, Шаталава, Станкевіч), *лясныя яблыкі* — Глыб., Віл. (ЛАБНГ), *лыснушка* ж., *лыснушкі* мн. — Сен. (Каспяровіч, Станкевіч, ЭСБМ), *лясоўкі* мн. — Віц.-Маг. р. (ЛАБНГ), *лясаўка* ж., *лясаўкі* мн. — Маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ), *ляснікі* мн. — Верхнядзв., Мёр., Леп. (ЛАБНГ, Шаталава, ЭСБМ), *лясунак* м., *лясункі* мн. — Кругл., Бял., Бых. (ЛАБНГ, ЖНС), *лесавікі* мн. — Віц. р., Пух. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Станкевіч), *лесавыя яблыкі* — Бярэз., Чэрв., Старадарож., Маз., Лельч. (ЛАБНГ), *лясушка* ж. — Барыс. (СПЗБ), *лясушкі* мн. — Круп., Барыс. (ЛАБНГ, НС), *касцянкі* мн. — Пруж. (ЛАБНГ), *паляўкі* мн. — спарадычна паўн.-усх. д., Бяроз. (ЛАБНГ), *польныя яблыкі* — Брасл., Астр. (ЛАБНГ).

Часткі пладоў

Знешняя абалонка: *лупіна* ж. — паўн.-зах. з., зах.-пал. г. (СПЗБ, ЭСБМ, Станкевіч, Мат. апыт.), *лупінка* ж. — Дзятл. (Сцяшковіч), *лупінка* ж. памянш. — Лельч. (ЛП), *лупайка* ж., *лупэйка* ж., *лупайкі* мн., *лупаўкі* мн. — зах-пал. г., усх-пал. г., Гом. р., Маг. р., Гродз. р. (ЭСБМ), *лупяйка* ж. — Драг. (ЛП), *лушпайкі* мн. — Маз. (ГЧ), *лушпаўка* ж. — Пін. (НЛ), *лушпаі* мн. — Старадарож. (ЖНС), *лушпавіна* ж. — Пін. (НЛ), *лушпекі* мн. — Малар. (НЛ), *лушчавіны* мн. — Панямонне, Вілен. р. (СПЗБ, Сцяцко, ЭСБМ), *лушчавіна* ж. — Зэльв. (Сцяцко), *лузга* ж. — усх-маг. р., зах-пал. г., Беластоц. р. (ЭСБМ, Бялькевіч, Насовіч, СПЗБ, Ластоўскі), *луска* ж. — агульн. (Насовіч, Шатэрнік, Растаргуеў, ЭСБМ), *плюска* ж. — Маг. р. (Насовіч), *лухта* ж. — Маг. р. (Насовіч), *шалупа* ж. — мясц. (Станкевіч, Ластоўскі), *шалупка* ж. — Віц. р., Мёр., Пух. (Каспяровіч, Станкевіч, НС, Ластоўскі), *шалупкі* мн. — Мёр, Буда-Каш. (ЖНС, ГЧ), *шалушка* ж. — Віц. р., Мёр. (Каспяровіч, НС), *шарлупка* ж. — Мёр. (НС), *шкарлупка* ж. — Мёр.

(НС), *шулупа́* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *шалупі́на* ж. — Лаг., Чэрв. р. (Варлыга, Станкевіч), *шалупі́нка* ж. памянш. — Лаг., Чэрв. р. (Станкевіч), *шалупі́нне* н. — Лаг, Чэрв. р. (Станкевіч, Ластоўскі), *шалупа́йка* ж. — Чэрв. р., Драг. (Шатэрнік, ДСБ), *шалупа́йкі* мн. — Браг., зах.-бранск. (З нар. сл., Растаргуеў), *шалупа́я* ж. — Пух. (З нар. сл.), *шалупа́і* мн. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *шалупа́хі* мн. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *шалупа́шкі* мн. памянш. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *шалу́п'е* н. — Віц. р., Барыс. (Каспяровіч, Мат. мін.-мал., Станкевіч), *шалуп'е́* н. — Лаг. (Варлыга), *шалуха́* ж. — Маз. (ГЧ), *шакві́ны* мн. — мясц. (Станкевіч), *шакі́ны* мн. — Віц. р., Маг. р. (Насовіч, Станкевіч), *шакі́віны* мн. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *шако́віны* мн. — Віц. р. (Станкевіч), *шако́лы* мн. — Віц. р. (Станкевіч), *шако́ліна* ж. (з грэчкі, ячменю і інш.) — Маг. р. (Насовіч), *шако́лінка* ж. памянш. — Маг. р. (Насовіч), *шако́ліны* мн. — Віц. р. (Каспяровіч), *шаро́йка* ж. (з грэчкі) — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *шкарлупа́йкі* мн. (з бульбы) — Хойн. (Шаталава), *шкарлу́па* ж. (у арэхах і інш.) — Маг. р., Слон. (Насовіч, Мат. апыт.), *шусця́к* м. (на зярнятах) — Малар. (ЛП), *кажура́* ж. — мясц. (ЭСБМ), *кажу́рка* ж. — Маладз. (СЦБ), *скары́нка* ж. (у высахлай агародніне) — Лоеў. (Янкова), *кажушо́к* м. (на бульбе) — Мядз. (СЦБ), *мундзі́р* м. (на варанай бульбе) — Драг. (Мат. апыт.), *цыбу́льнік* (на цыбулі) м. — Стол., Жытк. (ТС, Мат. Гом.), *цыбу́льніца* ж. (на цыбулі) — Жытк. (ТС), *цыбу́лькі* мн. (на цыбулі) — Лельч. (ЖС), *жаро́нкі* мн. (на канапляным семені) — Віц. р. (Каспяровіч), *жамяра́* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *тоўч* ж. (з прасеянага абтоўчанага зерня) — Малар., Стол. (ДСБ, ТС), *асцю́к* м. (са збожжа) — Чэрв. р. (Шатэрнік), *ашакі́* мн. (са збожжа) — Верхнядзв., Вілен. р., Латгал. р. (СПЗБ), *пух* м. (з асіны) — Слон. (Мат. апыт.).

Долька часнаку: *зуб* м. — Драг., Лоеў. (Янкова, ЛП), *зубо́к* м. — Навагр., Стол. (Сцяшковіч, ТС), *друбо́к* м. — Іўеў. (Мат. мін.-мал.).

Мякаць гарбуза: *мяздра́* ж. —паўн.-усх. д, паўн.-зах. з., Жытк. (ЛАБНГ, ТС, ЭСБМ, Каспяровіч, Сцяшковіч, Шаталава), *наздра́* ж. — Докш., Віл. (СЦБ., Мат. мін.-мал., ЭСБМ), *мязгра́* ж. — Лёзн., Маладз., Іўёў., Навагр., Карэл. (ЛАБНГ, Сл.Гродз., ЭСБМ), *мязга́* ж. — спарадычна ўсх. з., Мін. р., Паням. р., Гом. р., Стол. (ЛАБНГ, ТС, Цыхун, Сцяшковіч, Мат. Гом., ЭСБМ), *мязка́* ж. — Стол. (ТС), *мазга́* ж. — Свісл., Ганц., Маз. (ЭСБМ), *мазгі́* мн. — Маг. р., Глыб., Маладз., Круп. (ЛАБНГ, Насовіч, СЦБ, Мат. мін.-мал., НС, ЭСБМ), *мязо́к* м. — Клім. (ЛАБНГ), *мя́са* н. — спарадычна агульн., акрамя Віц. р. (ЛАБНГ, ТС, ЖС, Мат. мін.-мал., СЦБ, Шаталава, Янкова, Сцяшковіч, НС), *гарбузо́ва мя́са* — Бял. (НС), *кі́шкі* мн. — паўдн.-зах.д, сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, З нар. сл., СЦБ, Янкова, Мат. мін.-мал., ГЧ), *кішкі́* мн. — Зэльв., Слон., Кам., Кобр., Драг., Іван. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *кішчы́ны* мн. — Капыл. (СПЗБ, ЛАБНГ), *мя́кіш* м. — паўдн.-усх. з., Шчуч., Маст. (ЛАБНГ, ТС), *мякіша́* ж. — спарадычна паўдн.-усх. з. (ЭСБМ, Мат. Гом., Мат. Маг., Юрчанка), *мякша́* ж. — Маст. (СПЗБ), *мя́каць* ж. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Мат. апыт), *мя́касць* ж. — Жытк. (ТС), *вы́чаўкі* мн. — Іваც., Лун., Пін., Стол. (ЛАБНГ, Шаталава, ЭСБМ), *вантро́бы* мн. — Мсцісл., Дзярж. (ЛАБНГ), *жы́лля* мн. — Кругл. (ЛАБНГ), *кле́тка* ж. ’секцыя ўнутры гарбуза’ — Стол. (ТС), *кло́чча* н. — Стол., Жытк. (ТС), *кудзе́ля* ж. — Ваўк. (ЛАБНГ), *муза́* ж. — Навагр. (З нар. сл., ЭСБМ), *м’яць* ж. — Старадарож. (ЛАБНГ), *пле́ва* ж. — Іван. (ЛАБНГ), *са́ла* н. ’мясістая абалонка гарбуза’ — Навагр. (З нар. сл.), *сярэ́дзіна* ж. — Дзятл., Слон. (Сцяшковіч, Мат. апыт.), *шу́трык* м. — Барыс. (ЛАБНГ).

Хвосцік у гарбузе: *гу́ска* ж. — Жытк. (ТС), *каза́* ж. — Стол. (ТС), *кара́к* м. — Стол., Жытк. (ТС), *сук* м. — Стол. (ТС), *сучо́к* м. — Стол. (ТС), *цю́цік* м. — Жытк. (ТС), *цю́цька* ж. — Маз. — (З нар. сл.), *шпе́нік* м. — Стол., Жытк. (ТС), *шпянёк* м. — Стол., Жытк. (ТС).

Ядро арэха: *ядро́* н. — Маг. р., Беластоц. р., Паст., Лаг., Драг., Стол. (Насовіч, СПЗБ, Варлыга, ТС, Ластоўскі), *зе́рка*

н. — Брасл. (СПЗБ, ЭСБМ), *зе́рашка* н. — Брасл. (СПЗБ), *зярнё* н. — Віл. (СПЗБ), *зярня́* н. — Н́авагр., Зэльв., Слон. (СПЗБ, Сцяцко, Мат. апыт.), *зярню́к* м. — Воран. (СПЗБ), *зёрнушкі* мн. — Зэльв., Слон. (Мат. апыт.), *брандýк* м. — Воран. (СПЗБ).

Часткі жолуда: *пятка* ж. 'тупы канец' — Лаг. (Шаталава), *мі́сачка* ж. 'пладаножка' — Лаг., Драг. (Шаталава, Мат. апыт.), *ша́пачка* ж. 'пладаножка' — Лаг., Петр., Браг. Шаталава), *шкарлу́пка* ж. — Слон. (Мат. апыт.).

Часткі качана капусты: *лялюшачка* ж. 'качан-парастак у качане капусты' — Паст. (СПЗБ, ЭСБМ), *па́сынак* м. 'тое, што і лялюшачка' — Маг. р. (Насовіч), *цыцкі́* мн. 'маленькія качанчыкі пад асноўнымі качанамі' — Стол. (ТС); **храпка** 'ствол качана капусты без лістоў': *хра́пка* ж. — усх. з., акрамя Віц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Бялькевіч, Насовіч, Растаргуеў), *хра́па* ж. — Слуц.-Маз. г., Гом. р. (ЛАБНГ, Мат. Гом., Янкова, Шаталава, ЖС), *хра́піна* ж. — Стол., Лельч. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *храпу́н* м. — Мядз. (ЛАБНГ), *храпу́шнік* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *хра́п'е* н. зборн. — Маг. р. (Насовіч), *ахра́пка* ж. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, Шаталава), *ахра́пак* м. — Беш., Лаг. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Станкевіч), *ахра́п'е* н. зборн. — Віц. р. (Каспяровіч. Станкевіч), *кача́н* м. — зах. з., Мін. р., Чэрв. р. (ЛАБНГ, Шаталава, Станкевіч), *качары́жка* ж. — Падзвінне, Гродз. р. (ЛАБНГ, ЭСБМ, Шаталава, Мат. Гродз., Каспяровіч), *качары́га* ж. — Рас., Гарад., Шум. (ЛАБНГ, ЭСБМ), *качарэ́жка* ж. — Рас., Мёр., Маладз., Барыс., Валож. (ЛАБНГ), *качарэ́жына* ж. — Верхнядзв., Рас., Гарад., Віц., Паст (ЛАБНГ), *качары́жнік* м. — Нараўл. (Мат. Гом.), *качэ́ргі* мн. — Бераст. (Сл. Гродз.), *кара́к* м. — Лун., Жытк. (ЛАБНГ, ТС, Мат. апыт.), *кура́к* м. — Лун. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *крыша́н* м. — Пух. (Мат. мін.-мал.), *сэ́рца* н. — Зэльв., Верхнядзв. (ЛАБНГ), *асёрдак* м. — мясц. (Станкевіч); **цвёрдая частка ліста капусты:** *хруме́ль* м. — Астр. (СПЗБ), *хрумлі́на* ж. — Астр. (СПЗБ).

Часткі яблыка: *пе́нчык* м. ’хвосцік у яблыку, ігрушы’ — Стол. (ТС), *хвост* м. ’хвосцік у яблыку’ — Драг. (Мат. апыт.), *мя́са* н. ’сакавітая частка яблыка’ — Драг. (Мат. апыт.), *я́дра* мн. ’зярняткі ў яблыку’ — Драг. (Мат. апыт.), *шку́ра* ж. ’абалонка ў яблыку’ — Драг. (Мат. апыт.), *лупя́йка* ж. ’тое, што і шкура’ — Драг. (Мат. апыт.).

Часткі караняплодаў

Вочка на бульбіне: *во́чка* н. — Петр. (Шаталава), *ачко́* н. — Драг. (Мат. апыт.), *казлы́* мн. — Смарг., Шчуч., Браг. (СПЗБ, Мат. мін.-мал., СЦБ), *казю́лька* ж. — Жытк. (ТС), *мандзю́ры* мн. — Мёр. (ЭСБМ, Нар. сл.), *мандзюры́* мн. — Мёр. (НС), *дупе́льца* н. (на бульбе, моркве) — Лоеў. (Янкова), *пляснí́ўка* ж. (на гародніне) — Раг. (Мат. Гом.), *я́мачка* ж. (на клубні) — Гродз. р. (Цыхун).

Вярхушка бурака, на якой расце бацвінне: *гало́ўка* ж. — Круп. (НС), *лы́чык* м. — Маг. р. (Насовіч, Станкевіч), *вы́чык* м. — Маг. р. (Насовіч).

Стрыжань морквы: *сэ́рца* н. — Верхнядзв., Рас., Слон., Лун. (Шаталава, Мат. апыт.), *сяро́дак* м. — Навагр. (Сцяшковіч), *сяро́давік* м. — Бярэз. (Мат. мін.-мал.), *сярдо́к* м. — Драг. (Мат. апыт.), *сярэ́дзіна* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *хра́шчык* м. — Добр. (Мат. Гом.).

Частка цыбуліны, якую зразаюць, калі садзяць клубень: *вяршо́к* м. — Маладз. (СЦБ), *маку́шка* ж. — Ельск. (Мат.Гом., ЭСБМ), *пле́шка* ж. — Лоеў. (Янкова).

Іншыя назвы: *дзіч* ж. ’чарвяточына’ — Верхнядзв. (Шаталава), *нары́ца* ж. ’пашкоджаная частка бульбіны’ — Стол. (ТС), *нос* м. ’востры канец бульбіны’ — Драг., Петр. (Шаталава, Мат. апыт.), *но́сік* м. — Гом. р. (Мат. Гом., ЭСБМ), *пя́тка* ’частка бульбіны без вочак’ ж. — Маст. (Сл. Гродз.).

СУКВЕЦЦІ І СУПЛОДДЗІ, ЗРОСТКІ ПЛАДОЎ І КВЕТАК

Агульныя назвы: *суквéцце* н. — Навагр. (Мат. Гродз., Станкевіч), *вéтка* ж. — Жытк., Стол., Лаг. (ТС, ЭСБМ), *кісці* мн. — Ваўк. (ЭСБМ), *бук* м. 'бутон, суквецце з сцяблом' — Стол., Жытк. (ТС), *бýцік* м. памянш., *буцю́к* м. памянш., *буцóчак* м. памянш., *бучóк* м. памянш., *бутóчкі* мн. памянш. 'тое, што і бук' — Стол., Жытк. (ТС).

Гронка

Зростак пладоў на адной галінцы ці караняплодаў пад адным калівам.

грóнка ж. 'галінка з ягадамі' — Ваўк. (Мат. Гродз.), *грáнка* ж. — Верхнядзв., Шум., Барыс., Бярэз., Докш., Лаг., Чэрв. (СПЗБ, Варлыга,), *шып* м. 'гронка арэхаў, корч цыбулі' — Навагр. (НС), *шып* м., *шыпáчка* ж. 'зростак арэхаў, ягад' — Жытк. (ТС), *шыпáк* м., *шупáк* м., *шыпя́к* м., *шчыпáк* м., *шыпáх* м., *шупáх* м. 'зростак арэхаў, ягад' — Стол., Жытк. (ТС), *шыпá* ж. 'зростак арэхаў, ягад' — Стол. (ТС), *шыш* м. — Стол. (ТС), *шышáк* м. — Пін. (ДСБ), *шышакé* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *шы́шка* ж. — Слон., Круп. (НС, Мат. апыт.), *шы́шачкі* мн. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *кíстка* ж. — Стаўб. (АЛА, ЛАБНГ), *кíтка* ж. — Карэл. (З нар. сл.), *кíчка* ж. — Гом. (Мат. Гом.), *казёл* м. 'гронка арэхаў, адно гняздо, корч цыбулі' — Мёр. (ЖНС), *каўцю́к* м. — Жытк. (ТС), *кýчмы* мн. — Карэл. (Мат. Гродз.); **гронка арэхаў:** *шып* м. — Навагр., Стол., Кам., Петр. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шаталава), *шыпóк* м. памянш. — Навагр., Стол. (ЛАБНГ), *шыпáк* м. — Саліг., Лун., Кам., Стол., Маз. (ЛАБНГ, СПЗБ), *шыпéх* м. — Хойн. (ДСБ), *шыпóх* м. — Лельч. (НЛ), *шы́шка* ж. — цэнтр. з., Паням. р., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, Шаталава, Мат. апыт.), *шы́шачка* ж. памянш. — Слон. (Мат. апыт.), *шышáк* м. —

зах.-пал. г., Карэл., Уздз., Слон., Нясв., Клецк. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. апыт.), *гра́нка* ж. — усх. з., спарадычна паўн.-усх. з. (ЛАБНГ), *гро́ня* ж. — Верхнядзв., Мсцісл. (ЛАБНГ), *гразно́* н. — Лёзн., Арш., Дубр. (ЛАБНГ), *грузно́* н. — Віц. р., Беш., Лельч. (ЛАБНГ, НС), *гро́зень* ж. — Віл. (ЛАБНГ), *грузён* м. — Гарад. (ЛАБНГ), *граздо́* н. — Беш. (НС), *кісць* ж. — усх.-маг. р., Гом. р. (ЛАБНГ), *кісце́нь* м. — Зэльв., Маст., Карэл., Шчуч., Іўеў., Лун., Рэч. (ЛАБНГ, СПЗБ), *кістка* ж. — Шкл., Стаўб., Дзярж., Гом. р. (ЛАБНГ), *казёл* м. — Брасл., Шарк., Сен., Ганц., Лун. (ЛАБНГ), *казлы́* мн. — Паст. (СПЗБ), *корч* м. — Бяроз., Лун. (ЛАБНГ, ДСБ, Шаталава), *куст* м. — спарадычна зах. з., Рэч. (ЛАБНГ), *ку́сцік* м. — Пух. (СЦБ), *кусце́нь* м. — Шчуч. (СПЗБ), *кусцёнчык* м. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *ве́тка* ж. — Гор. (ЛАБНГ), *вясла* н. — Слаўг. (ЛАБНГ), *гняздо́* н. — Слон. (Мат. апыт.), *ке́ча* ж., *ке́чка* ж. — Паст. (ЛАБНГ), *кукре́к* м., *кукре́х* м. — Маладз. (ЛАБНГ), *купе́х* м. — Хойн. (Шаталава), *ку́па* ж. — Івац., Лельч. (ЛАБНГ), *кутлуха́* ж. — Гарад. (ЛАБНГ), *ку́ча* ж. — Калінк. (ЛАБНГ), *плёнка* ж. — Карм. (ЛАБНГ), *папа́х* м. — Светлагор., Ельск. (ЛАБНГ), *ша́пка* ж. — Рас. (ЛАБНГ); **гронка вінаграду:** *ве́тка* ж., *ве́тачка* ж. — спарадычна агульн. (АЛА), *гро́нка* ж. — Валож., Маст., Стаўб., Слон., Слаўг. (АЛА, Мат. апыт.), *гра́нка* ж. — Бял., Смарг., Бярэз., Пух., Капыл., Лях., Івац., Акц., Бяроз., Калінк. (АЛА, Шаталава), *шы́шка* ж. — Віл., Стаўб., Пух., Капыл., Саліг., Пін., Лельч. (АЛА), *галі́нка* ж. — Старадарож., Драг. (АЛА), *галэ́ндзя* ж. — Воран. (АЛА, Шаталава), *галэ́нсць* ж. — Воран. (АЛА), *галя́чка* ж. — Кам. (АЛА), *кісць* ж. — Маст., Свісл., Касц., Ветк. (АЛА), *кі́сціна* ж. — Навагр. (АЛА), *кісце́нь* ж. — Шчуч., Зэльв. (АЛА), *кі́ста* ж. — Свісл. (АЛА), *гроздзь* ж. — Слаўг. (АЛА), *гро́здзя* ж. — Віц. (АЛА), *гро́здзі* мн. ’аб любых ягадах, калі цэлы камок іх на адной ветцы’ — мясц. (Ластоўскі), *вінагра́дачка* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *пучо́к* м. — Воран., Жытк. (АЛА), *ла́пка* ж. — Карэл. (АЛА, Шаталава).

Катах

Суквецце з патоўшчаным асяродкам, воссю.

катахі мн., *катахе́* мн., *кіяхі́* мн., *шышкі* мн. — Ганц., Маст. (СПЗБ), *катахі́*, *катахе́*, *катухі́* мн. — Гродз., Кам. (СПЗБ), *като́к* м. — Мёр., Стаўб. (ЖС, СЦБ), *каткі́* мн. ’катахі на сцяблах падарожніка’ — Бар. (СПЗБ), *каты́* мн., *катэ́* мн. — Чэрв., Карэл., Дзярж., Бар. (СПЗБ), *таўка́ч* м. — Слон. (Мат. апыт.), *таўка́чык* м. — Іўеў., Шчуч., Навагр. (СПЗБ, Мат. апыт.), *стаўбу́н* м. ’суквецце некаторых раслін, напрыклад шчаўя’ — Навагр. (Мат. апыт.), *стаўбуно́к* м. — Маст. (СПЗБ), *була́ўкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *бычо́к* м. — Віл. (СПЗБ), *кала́чык* м. — Лях. (СПЗБ), *кача́н* м. — Бяроз. (Шаталава), *кіёўка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *кіцю́х* м., *кіцюшо́к* м. памянш. — Жытк. (ТС), *папу́х* м. — Іўеўск. (Сл. Гродз.), *пе́сік* м. — Стаўб. (ЖС), *жы́чка* ж. — Верхнядзв. (СПЗБ), *шы́шка* ж., *шы́шачка* ж. памянш. — Мёр., Леп., Слон. (ЖС, Мат. апыт.).

Каташковыя суквецці на дрэвах: *кіціцы* мн. ’катахі бярозы, асіны, але не на алешыне’ — Стол. (ТС), *ко́цікі* мн. — Пух., Слон. (З нар. сл., Мат. апыт.), *аве́чка* ж., *аве́чачка* ж. памянш. — Жытк. (ТС), *кілба́скі* мн., *кілба́ска* ж. ’суквецце на бярозе, алешыне’—Мёр. (ЖС), *ме́калка* ж. ’коцік на дрэвах’ — Гл. (Янкоўскі), *шы́шка* ж., *шы́шкі* мн. ’суквецці бярозы, вольхі’ — Навагр. (Мат. апыт.); **катах на алешыне:** *шы́шачкі* мн. — Слон., Стол. (ТС, Мат. апыт.); **суквецці на бярозе:** *калачы́* мн. — Свісл. (Шаталава), *ко́цікі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *піражкі́* мн. — Браг. (Шаталава), *сяро́жкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *таўка́чык* м. — мясц. (Шаталава); **суквецці вярбы:** *каткі́* мн. — Ашм., Астр., Лун., Навагр. (Ластоўскі, Мат. Гродз., СПЗБ, Станкевіч, Шаталава), *ко́ткі* мн. — мясц. (Насовіч), *каташке́* мн. — Маст. (СПЗБ), *ко́цікі* мн. — Навагр. (Мат. Гродз.), *каца́нкі* мн. ’касматая наквець на вярбе’ — мясц.

(Ластоўскі), *авечачка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *авечачкі* мн. — Мсцісл., Браг. (Шаталава, Юрчанка) *багня* ж. — мясц. (Насовіч), *бырачкі* мн. — Добр. (Мат. Гом.), *бэбачкі* мн. — Жытк. (ТС), *волікі* мн. — Петр. (Шаталава), *кунюткі* мн. — мясц. (Насовіч), *павучкі* мн. — Верхнядзв. (СПЗБ), *сярожкі* мн. — Гом. (Мат. Гом.); **суквецце елкі:** *ялтычынка* ж. 'яловая тычынка' — Латгал. р. (СПЗБ); **суквецце таполі:** *пупяхі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *тофаль* м., *тофель* м., *топіль* м. — Астр. (СПЗБ); **суквецці хвоі:** *кашка* ж. 'пупышка хвоі' — Лоеў. (Мат. Гом.).

Каташковыя суквецці і суплоддзі травяністых раслін: **катах аера:** *баролік* м. — Стол. (ТС); **катах кукурузы (кукурузны пачатак):** *кіёўка* ж. — Мядз., Жлоб., Чач., Буда-Каш., Бых. (ЖНС, Шаталава, Мат. апыт.), *кіюшка* ж. — Краснап., Чач., Ветк., Гом., Нар. (Бялькевіч, ЖНС, Мат. Гом.), *кіях* м. — Маладз., Рэч., Хойн., Жытк., Буда-Каш., Ельск., Петр., Браг., Добр., Ветк. (Мат. Гом., СЦБ), *кіяхі* мн. — Лельч. (ЖС); *князх* м. — Пін. (НЛ), *к'ях* м. — Браг. (Мат. Гом.), *кіяк* м. — Старадарож. (ЖНС, Янкоўскі), *кіёк* м. — Гом., Добр., Ветк. (Мат. Гом.), *кійке* мн. — Кір. (НС), *кіян* м. — Гом., Буда-Каш. (Мат. Гом.), *кій* м. — Барыс. (Мат. мін.-мал.), *кіяш* м. — Шчуч. (НЛ), *качан* м. — Паням. р., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Сцяцко, Цыхун, Мат. апыт.), *таўкачы* мн. — Свісл., Маст., Дзятл. (СПЗБ), *калач* м. — Лях., Лід. (СПЗБ); вусікі ў кукурузным катаху: *коскі* мн. — Рэч., Калінк., Буда-Каш., Браг. (Мат. Гом.), *косы* мн. — Лоеў. (Янкова), *валаскі* мн., *валасок* м. — Стаўб. (СЦБ), *махрачы* мн. — Дзятл. (Мат. Гродз.); **катах рагозу:** *кіёўкі* мн. — паўн.-зах. з., усх.-маг. р., а таксама Бярэз. (ЛАБНГ), *кіёўка* ж. — Мёр., Віл., Бял. (ЖС, НС, СЦБ), *кіёўнік* м. зборн. — Мёр., Чэрв. (ЛАБНГ, ЖС), *кіяўкі* мн. — спарадычна. паўн.-зах. з., Мядз., Смарг. (ЛАБНГ), *кійкі* мн. — Мсцісл. (ЛАБНГ), *кіяхі* мн. — паўдн.-зах. д., спарадычна Паням. р., Жытк. (ЛАБНГ, ТС), *кіях* м. — Маз., Лоеў. (ГЧ, Янкова), *кіюха* ж. — Гродз.

(СПЗБ), *кіяшы* мн. — спарадычна паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ), *кіяш* м. — Пух. (СЦБ), *кіяшнік* м. зборн. — Пух. (ЛАБНГ), *каты́* мн. — сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ), *катахí* мн. — спарадычна Паням. р., Чэрык. (ЛАБНГ), *кацяхí* (*кацяхé*) мн. — зах.-пал. г., Лельч. (ЛАБНГ), *кóцікі* мн. — Бых., Стаўб., Бар., Саліг., Рэч., Добр. (ЛАБНГ), *шы́шкі* мн. — пераважна паўн. р., спарадычна агульн. (ЛАБНГ), *шы́шка* ж. — Рас. (Шаталава), *булáўкі* мн. — спарадычна Паням. р. (ЛАБНГ), *булáўнік* м. зборн. — Іўеў., Лід. (ЛАБНГ), *бýлах* м., *бýлахі* мн. — Гродз. (ЛАБНГ, З нар. сл.), *булáшнік* м. зборн. — Бяроз. (ЛАБНГ), *булдóўка* ж., *булдóўкі* мн. — Мядз., Клім., Карм. (ЛАБНГ, СПЗБ), *буяхí* мн., *буякí* мн. — Стол. (ЛАБНГ, ТС), *біях* м. — Стол. (ТС), *пухóўкі* мн. — паўн.-усх. д., усх.-маг. г. (ЛАБНГ), *пухóўка* ж. — Мёр., Чашн., Бял., Лоеў. (ЖС, НС, Каспяровіч, Мат. Гом.), *пухóўнік* м. зборн. — Докш. (ЛАБНГ), *пушкí* мн., *пýшкі* мн. — Буда-Каш., Гом. (ЛАБНГ), *пушáк* м. — Жытк. (ТС), *пушы́на* н. — Жытк. (ТС), *калáч* м. — Лях., Лід. (СПЗБ), *качáлкі* мн. — Чэрв. р., Лаг., Кам. (ЛАБНГ), *качáлка* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *таўкачы́* мн. — Паням. р., Бабр. (ЛАБНГ, СПЗБ), *таўкáч* м. — Навагр. (ЖС); *гáлкі* мн. — Гл., Кобр. (ЛАБНГ), *качаны́* мн. — Бяроз., Кобр. (ЛАБНГ), *мячэ́ўнік* м. зборн — Докш., Чав. (ЛАБНГ), *пýрхаўка* ж. — Жлоб. (Мат. Гом.), *пурхóўка* ж. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *авéчачкі* мн. — Хойн. (ЛАБНГ), *балáбушкі* мн. — Ельск. (ЛАБНГ), *бóйкі* мн. — Драг. (ЛАБНГ), *ваўцкí* мн. — Гарад. (ЛАБНГ), *галавачы́* мн. — Лельч. (ЛАБНГ), *казакí* мн. — Слон. (ЛАБНГ), *калатóўкі* мн. — Бярэз. (ЛАБНГ), *панпýшкі* мн. — Леп. (ЛАБНГ), *сьцíна* ж. — Ашм. (ЛАБНГ), *цыганы́* мн. — Кобр. (ЛАБНГ); **катах чароту (пладовая шышка):** *амялá* ж. — Віл. (СПЗБ), *булавá* ж. — Бераст. (Сл. Гродз.), *булдавéха* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *кіёўка* ж. — Віл. (Мат. мін.-мал.), *пухóўка* ж. — мясц. (Насовіч); **катах шчаўя:** *казятнік* м. ’пладовая шышка дзікага шчаўя’ — Круп. (СЦБ).

Колас

Суквецце большасці злакаў і некаторых іншых раслін, у якіх кветкі не маюць кветканожак і размяшчаюцца ўздоўж канца сцябла; суквецце з пладамі, насеннем гэтых раслін.

ко́лас м. — агульн. (АЛА, СПЗБ, ТС, Ластоўскі, ЛП, Мат. Гродз., Сл. Гродз., Станкевіч), *каласо́к* м. памянш. — Чэрв., Краснап., Карэл., Навагр., Жлоб., Чач., Вілен. р. (Бялькевіч, СПЗБ, Шаталава, Шатэрнік, Мат. апыт.), *трос* м. — Гродз. (Сл. Гродз.); **назвы са зборным значэннем**: *кало́ссе* н. — агульн. (АЛА, Каспяровіч, ЛП, ТС, Юрчанка), *калассё* н. — Круп. (СЦБ), *каласы́* мн. — Воран., Слон. (Мат. Гродз., Мат. апыт.), *каласаві́нне* н. — Тал. (Шаталава), *кало́сейка* ж. — Стол. (ТС); **пусты колас:** *глухо́е жыта* ’каласы з дробнымі пустымі зярнятамі’ — Астр., Воран. (СПЗБ), *пле́вы* мн. — мясц. (Насовіч); **назвы коласа паводле іншых прыкмет**: *блізню́к* м. ’адзін з двух каласоў, што зрасліся’ — Драг., Пін., Іван., Стол., Лун. (ЛП), *падго́ніч* м. ’заморак, недаразвіты колас, кволы парастак і інш.’ — Стол. (ТС), *пы́сы* мн. ’нявымалачаныя каласы’ — Чэрв. (НЛ); *стая́н* м. ’сухі колас у жыце’ — Бяроз., Пін. (ДСБ, Шаталава), *сто́раж* м. ’першы колас у жыце’ — Житк. (ТС).

Часткі коласа

Асцюк ’тонкі доўгі вусік на каласах некаторых злакаў’: *асцю́к* м. — агульн., акрамя паўн. р. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Мат. Гродз., Насовіч, СПЗБ, Станкевіч), *асцюкі́* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *асцю́лька* ж. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ, Насовіч, Станкевіч), *аўсцю́к* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *гасцю́к* м. — Воран., Зэльв. (Мат. Гродз., Сцяцко), *асця́к* м. — Гродз., Шчуч., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ), *гасця́к* м. — Гродз., Шчуч. (СПЗБ), *вусця́й* м. — Драг., Малар. (ДСБ), *асце́нь* м. — усх-маг. р. (Бялькевіч, На-

совіч), *асціна* ж., *асціна́* ж. — Пол. р., Вілен. р., Карэл. (СПЗБ, ЛАБНГ, НЛ), *асце́віна* ж. — Барыс. (ЛАБНГ), *асцё* н. зборн. — Пол., Віл., Лаг., Бераст., Пруж. (ЛАБНГ, Варлыга, СПЗБ), *гасцё* н. зборн. — Докш., Паст., Глыб., Лаг., Маст. (СПЗБ), *асцяўё* н. зборн. — Беш., Докш., Барыс. (ЛАБНГ, СПЗБ), *асцяге́і* мн. — Гродз. (Сл. Гродз.), *аксны́* мн. — Смарг., Воран. (Мат. Гродз., Сл. Гродз.), *аксюкі́* мн. — Астр., Воран. (СПЗБ), *аксцён* м. зборн. — Шчуч. (СПЗБ), *ако́т* м. зборн. — Вілен. р., Брасл., Мёр., Чэрв. р. (ЖНС, СПЗБ, ЭСБМ), *ако́та* ж. — Брасл., Паст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *ако́ціна* ж. зборн. — Вілен. р., Верхнядзв., Брасл., Паст., Мёр. (ЛАБНГ, ЖНС, СПЗБ), *ако́ц-це* н. зборн. — Вілен. р., Верхнядзв., Стаўб. (СПЗБ, СЦБ), *асёклі* мн. — Воран. (СПЗБ), *асю́кля* ж., *асю́клі* мн., *сю́клі* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *восць* ж., *вось* ж. — Верхнядзв., Пух., Віц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шаталава), *осць* ж., *ось* ж. — Віц., Лёзн., Пол. (ЛАБНГ), *вус* м. — усх.-маг. р., спарадычна паўдн. р., Малар., Драг., Стол. (ЛАБНГ, ТС, ЛП), *вусы́* мн. — Барыс., Жлоб., Чач., Буда-Каш., Малар., Драг., Стол. (ЛП., Мат. мін.-мал., Мат. апыт.), *ву́ссе* н. зборн. — Мсцісл., Чав., Бых. (ЛАБНГ), *вусьвіца* ж. зборн. — Пух. (ЛАБНГ), *усні́ца* ж. зборн. — Стол. (ДСБ, ЛП), *касцю́лька* ж., *касцю́лькі* мн. — Сен., Барыс., Краснап. (Бялькевіч, Каспяровіч, Мат. мін.-мал., СЦБ), *касцю́к* м., *касцюкі́* мн. — Чэрв., Пух. (Мат. мін.-мал., СЦБ), *ашáк* м., *áшака* ж., *ашакі́* мн., *ашáкі* мн, *áшакі* мн. — Брасл., Лід., Воран., Паст., Дзятл. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гродз.), *бадзю́к* м. — Чэрв., Кір., Раг. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бадзю́ка* ж. — Чэрв., Кір. (ЛАБНГ), *калю́к* м. — Бяроз., Стол. (ДСБ, ЛП), *ка-лю́кі* мн. — Гл. (ЛАБНГ), *бры́сы* мн. — Гродз., Шчуч. (ЛАБНГ, СПЗБ, Цыхун), *бры́са* ж. — Гродз. (СПЗБ), *валасо́к* м. — Гом. (ЛАБНГ), *вало́ссе* н. зборн. — Чэрв. (Шатэрнік), *вало́тка* ж. — Кір. (ЛАБНГ), *во́лаць* ж. зборн., *во́лацце* н. зборн., *вало́цце* н. зборн. — Верхнядзв. (ЛАБНГ, СПЗБ), *поўсць* ж. зборн. — Пух., Асіп. (ЛАБНГ), *гулякі́* мн. — Жаб. (ЛАБНГ), *жыбу́лька* ж. — Пух. (СПЗБ), *кастры́ца* ж. — паўн.-зах. з. (СПЗБ), *пы́сікі* мн. — Барыс.

(СПЗБ), *ражкí* мн. — Хойн. (ГЧ), *рачáк* м. зборн. — Лельч. (ЖС), *шýста* ж., *шусты́* мн. — Драг. (ДСБ, НЛ), *шусты́нка* ж. — Бяроз. (ЛАБНГ), *шусцé* н. зборн. — Бяроз., Драг. (ЛАБНГ).

Машонка ’месца ў коласе, дзе знаходзіцца зерне’: *машóнка* ж. — Пін. (Шаталава).

Пятка ’ніжняя частка коласа, яго пачатак, які набывае закругленую форму (становіцца бачным), калі пачынае поўніцца’: *пя́тка* ж. — Рас., Пін. (Шаталава).

Трубка ’месца ў сцябле, адкуль выплывае колас’: *трýбка* ж. — Петр. (Шаталава).

Мяцёлка

Суквецце некаторых раслін, якое нагадвае па форме мятлу (пераважна ў злакавых).

мяцёлка ж. — Пол., Стаўб., Навагр., Раг., Жлоб., Чач., Буда-Каш. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *вéтка* ж. — асн. мас. г., спарадычна. зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЛП, СЦБ, Шаталава), *вíтка* ж. — Малар., Пін., Беластоц. р. (НЛ, СПЗБ), *вець* ж. — Верхнядзв., Сен., Клім., Іўеўск. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *квéтка* ж. ’мяцёлка проса, аўса, грачыхі’ — Малар., Драг., Бяроз. (ЛП), *каласóк* м. — Слон. (Мат. апыт.); **аўсяная мяцёлка:** *квéтка* ж. — Ашм., зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ), *квíтка* ж. — Кам. (СПЗБ), *кíстка* ж. — Маст., Стаўб., Кам. (ЛАБНГ), *кíста* ж. — Маст. (СПЗБ), *кíсць* ж., *кíсця* ж. — Чэрык., Касц., Нясв., Слон. (ЛАБНГ), *кíстка* ж. — Малар. (ЛАБНГ, ЛП), *кітóк* м. — Кам. (ЛАБНГ), *кóлас* м. — Паням. р., Шум. (ЛАБНГ), *сцябл*ó н., *сцяблí* мн. — Лід., Навагр., Бераст. (ЛАБНГ), *аўсянíца* ж. — Навагр. (Сл. Гродз.), *галíнка* ж. — Зэльв. (ЛАБНГ), *калівó* н. — Шум. (ЛАБНГ), *калíтка* ж. — Кам. (ЛАБНГ), *кéчка* ж. — Барыс. (ЛАБНГ), *прэ́рвачкі* мн. ’сцяблінкі аўса, зярняты’ — Гродз. (Сл. Гродз.), *сéргі* мн. — Арш. (ЛАБНГ); **мяцёлка проса:** *валóтка* ж. — Пін., Стол. (ДСБ,

ЛП), *ве́ха* ж. — Рэч. (Мат. Гом.), *кве́тка* ж. — Брэсц. (ДСБ), *про́сеніца* ж. — Лун. (Шаталава).

Калючка

Суквецце ў раслін, якія адносяцца да роду калючых.

калю́чка ж. — Слон. (Мат. апыт.), *ваўкі́* мн. 'калючкі чарады, лопуху' — Слон. (Мат. апыт.), *каўту́ннік* м. зборн. 'калючыя галоўкі, суквецце дзядоўніку, лопуху' — Лельч. (ЖС), *шыпу́шка* ж. Чэрык. (Бялькевіч), *бадзю́ка* ж. — мясц. (Насовіч); **калючка лопуху:** *ваўчкі́* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *ку́кса* ж. — Лоеў. (Мат. Гом.), *рапе́й* м., *рапе́йнік* м. — Гродз. (Цыхун), *саба́чка* ж. — Буда-Каш. (Насовіч, Мат. апыт.).

Парасон

Суквецце парасонавых раслін.

парасо́н м. — Іўеў. (Мат. Гродз.), *зо́нцік* м. — Ваўк., Дзярж., Чач. (Мат. Гродз., Мат. Гом.).

Шышка

Прадаўгаватае суквецце хваёвых і некаторых іншых раслін, пакрытае луской.

шы́шка ж. — Чэрв., Іўеў., Астр., Дзятл., Стол., Жытк. (Мат. Гродз., ТС, Шатэрнік), *шы́шачка* ж. памянш. — Стол., Жытк. (ТС), *шы́шачкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *шыш* м. — Жытк. (ТС), *шупу́ль* м. — Петр. (Шаталава), *шупу́льнік* м. зборн. — Петр. (Шаталава).

СУКВЕЦЦІ АСОБНЫХ ТРАВЯНІСТЫХ РАСЛІН

суквецце дзеразы: *качо́лачкі* мн. — Пух. (СПЗБ), *кіяшо́к* м. — Люб. (СПЗБ); **суквецце канюшыны**: *като́к* ж. — Жытк. (ТС), *ку́камка* ж. — Калінк. (СПЗБ), *смакту́шка* ж. — Стол. (ТС); **суквецце сланечніку**: *каце́лка* ж. — Слаўг., Чач. (Мат. апыт.), *каце́лачкі* м. — Ветк. (Мат. Гом.), *круг* м. — Буда-Каш. (Мат. Гом.), *кружо́к* м. — Браг., Светлагор.

(Мат. Гом.), *кружо́лка* ж. — Рэч., Ве̇тк. (Мат. Гом.), *кружэ́лка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *галава́* ж. — Мядз., Круп. (СЦБ), *гало́ўка* ж. — Рас., Мядз. (СЦБ, Шаталава), *калясо́* н. — Петр., Лоеў. (Шаталава, Янкова); *ала́ва* ж. — Астр. (Мат. Гродз.), *вяно́к* м. — Стол. (ТС), *плешка* ж. — Навагр. (Мат. апыт.), *лупо́ны* мн. — Карэл. (СПЗБ), *сон* м. — Браг. (З нар. сл.), *ша́пка* ж. — Кам. (СПЗБ), *шы́шка* ж. — Навагр. (Мат. Гродз.); **суквецце цыбулі**: *бу́льбачка* ж. — Раг., Чач., Хойн. (Мат. Гом.), *бульбу́шачка* ж. — Ельск. (Мат. Гом.), *каце́х* м. — Бяроз. (Шаталава).

Суплоддзе насенная каробачка

гало́ўкі мн. — Верхнядзв., Чач., Буда-Каш., Жытк. (ТС, Шаталава, Мат. апыт.), *гало́вачка* ж. — Лаг. (СЦБ), *бала́бушка* ж., *балабу́шка* ж., *балабе́шка* ж., *була́бушка* ж. 'галоўка ў расліны, бутон, насенная каробачка, завязь' — Стол., Жытк. (ТС), *баламбу́шачка* ж. 'шарык, насенная каробачка' — Жытк. (ТС), *ба́нка* ж., *ба́нька* ж. 'насенная каробачка ў гарлачыкаў' — Стол. (ТС), *бо́мчык* м. — Жытк. (ТС); **галоўка маку:** *ма́каўка* ж. — Ашм., Лаг., Чэрв., Мсціcл., Лях., Навагр., Светлагор., Буда-Каш., Рэч., Стол., Жытк. (Бялькевіч, Варлыга, Мат. Гом., Мат. Гродз., СПЗБ, Станкевіч, ТС, Шатэрнік), *ма́кавіна* ж. — Віц. р., Жлоб., Ветк., Раг. (Каспяровіч, Мат. Гом.), *макаві́ца* ж. — Жытк. (ТС), *макаўні́ца* ж. — Браг. (Мат. Гом.), *маку́шка* ж. — Смал. (Станкевіч), *мачы́на* ж. — Драг. (ДСБ); **галоўка льну**: *гало́ўкі* мн. — Зэльв., Пін. (Мат. Гродз., Шаталава), *галаўкі́* мн. — Стаўб., Гл. (ЖС, Янкоўскі), *гало́ўка* ж. — Верхнядзв., Барыс. (Мат. мін.-мал., СЦБ, Шаталава), *асмо́ржыны* мн. 'абрэзаныя галоўкі льну' — Іўеў. (СПЗБ).

ІНШЫЯ АГУЛЬНЫЯ НАЗВЫ

Верх расліны, макушка: *вяршо́к* м. 'самы верх у вялікай ці малой расліне, макушка дрэва' — зах.-пал. г., паўд.-зах. д., спарадычна сярэд.-бел. г., Астр., Стаўб., Маладз., Лаг. (ЛАБНГ, Варлыга, СЦБ, Сцяшковіч, ЭСБМ), *вяршэ́чак*

м. — Стол. (ТС), *шчык* м. 'вярхушка дрэва, коласа' — Светлагор., Петр., Рэч. (Мат. Гом.), *шчыкавіна* ж. — Жытк. (Мат. Гом.), *шчыкавіца* ж. — Жытк. (ТС).

Сэрцавіна 'сярэдзіна ў ствале, галіне, сцябле': *асяро́дак* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *сэ́рца* н. — Ашм. (Станкевіч).

ЧАСТКІ ДРЭЎ

Вершаліна

Верхняя частка дрэва з суччамі.

вершаліна ж. — Ашм., Мядз., Жытк. (ЛАБНГ, Мат. Гом., ЭСБМ), *вяршáліна* ж. — Ашм. (Станкевіч), *вяршáлка* ж. — Мёр., Пол. (ЛАБНГ), *вяршáлле* н. зборн. — Ушацк. (НЛ), *вяршáльнік* м. 'верхаўё лесу' — Светлагор. (ЭСБМ), *вяршы́ня* ж. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г., паўн. частка паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, СЦБ, Шаталава), *вершынá* ж. — Валож., Іўеў. (ЛАБНГ), *вяршы́ня* ж. — мясц. (ЭСБМ), *верх* м. 'макушка дрэва' — зах. з., пераважна зах.-пал. г. і Паням. р., Пін., Жытк., Стол. (ЛАБНГ, ТС, Шаталава), *вярху́шка* ж. — усх. з., Круп., Смален. р. (ЛАБНГ, Дабравольскі, СЦБ, Мат. апыт.), *вярхо́ўка* ж. 'вершаліна маладняку' — мясц. (ЭСБМ), *верхавіна* ж. — паўн.-зах. з., Мін. р., Чэрв. р., зах.-бран. р., Сен., Светлагор., Лельч. (ЛАБНГ, СПЗБ, Варлыга, Каспяровіч, Мат. Гродз., Растаргуеў, Шатэрнік), *верхаўё* н. — Чэрв. р., Бяроз. (ЖНС, Шатэрнік), *вярхо́ўе* н., *вярхо́ўя* мн. зборн. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *верхаве́ц* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *маку́шка* ж. — усх. з., Брасл. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Каспяровіч, Мат. Гом., Насовіч, СПЗБ, Шатэрнік, Юрчанка), *мáкавіна* ж. — Лёзн., Слон., Мсцісл. (Каспяровіч, Мат. Гродз., Насовіч, Станкевіч, Юрчанка), *мáкавінне* н. зборн. 'зрубленыя верхавіны дрэў' — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *мáкаўка* ж. — Чэрв. р., Слаўг., Шчуч., Навагр., Зэльв., Слон. (ЛАБНГ, Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *макаўё* н. — Рас., Краснап. (Бялькевіч, Насовіч), *шчык* м., *шчыт* м. — паўд.-усх. з. (З нар. сл., ЛАБНГ, Мат. Гом., НС, Шатала-

ва, Янкова), *вільчык* м. — Пін., Стол., Жытк., Ветк., Хойн. (ЖНС, Мат. Гом., ТС), *вéнчык* м. — Жытк. (ТС), *рóчкі* мн. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *хамёлка* ж. 'самы верх дрэва' — Слаўг. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *цары́к* м. — Бял. (НС), *шаламóчак* м. — Стол. (ЛАБНГ), *шáпка* ж. — Брэсц. (ДСБ).

Крона

Верхняя галінастая частка дрэва.

крóна ж. — Навагр. (Мат. Гродз.), *курóна* ж. — Астр. (Мат. Гродз.), *верх* м. — Слон. (Мат. апыт.); **ніжнія галіны ў кроне дрэва, якія навісаюць над зямлёй, шаты:** *асóнне* н. — Свісл. (Сл. Гродз.), *нáвісь* ж. — Карэл. (Мат. Гродз.).

Галіна

Бакавы адростак на ствале дрэва; сук з веццем.

галíна ж., *галíнка* ж. памянш. — Чэрв. р., Касц., зах.-бран. р., Чэрык., Жытк. (Бялькевіч, Растаргуеў, ТС, Шатэрнік, ЭСБМ), *галінá* — Віл., Чэрв., Навагр. (СПЗБ, Шатэрнік), *галя́ка* ж. — Брэсц., Пін. (ДСБ, ТС), *галя́чкі* мн. памянш. — Кам. (СПЗБ), *галіня́ка* ж. — Гл. (Янкоўскі), *галю́ка* ж., *галю́чка* ж. — Гом. р. (Мат. Гом., НЛГ, СПЗБ), *гáліўя* н. — мясц. (Ластоўскі), *гóлька* ж. — Рэч., Чач., Буда-Каш., Лоеў. (НС, Янкова, Мат. апыт.), *гýлькі* мн. — Калінк. (СПЗБ), *галýза* ж. — Віл., Ашм. (Сл. Гродз., СЦБ), *галýска* ж. — Іўеў. (Мат. Гродз.), *галóнзка* ж. — Ваўк. (Сцяшковіч), *галэ́нзі* мн. — Вілен. р., Воран. (СПЗБ), *вéтка* ж. — Віц. р., усх.-маг. р., Смален. р., Лоеў. (Бялькевіч, Дабравольскі, Каспяровіч), *вéтачка* ж. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *вéтхі* мн. — Карэл. (СПЗБ), *вець* ж. — Жытк. (ТС), *вéцце* н. зборн. — Чэрв. р. (Насовіч, Шатэрнік), *вéцціка* н. зборн. памянш. — мясц. (Насовіч), *кóкат* м. — Буда-Каш., Чач., зах.-бран. р. (Станкевіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *какатá* ж. — Свісл. (Сл. Гродз.), *какатóк* м. памянш. — мясц. (Насовіч), *лáпа* ж. — Стаўб., Слон. (ЖС, Мат. апыт.), *лáпка* ж. 'галінка, травінка' — Слон. (Мат. апыт.), *валóтка*

ж. — Пін. (ЭСБМ), *гук* м. — Чэрв. (Шатэрнік), *кве́тка* ж. — пал. р. (ЭСБМ), *лабаза́* ж. зборн. — Гродз. (Сл. Гродз.), *лага́зіна* ж. — Навагр. (Сл. Гродз.), *лу́зік* м. — Слаўг. (ЭСБМ), *рагу́ліна* ж. — Лоеў. (Янкова), *разга́ч* ж. — Стаўб. (Мат. мін.-мал.), *ро́зка* ж. — Пін. (Шаталава), *чаш* м. 'галіна з лісцем' — Жытк. (ТС); **крывая галіна:** *кляк* м. 'загнутая галіна ці корань' — Стол., Жытк. (ТС), *гарама́ха* ж. 'крывая галіна' — Кобр. (ДСБ), *кукаба́ка* ж. 'самарослая крывуля да бычынага ярма' — Лаг. (Варлыга), *рагу́лька* ж. 'сук, галіна, якая нагадвае вілы' — мясц. (Станкевіч); **тонкая галіна:** *галі́нка* ж. — агульн., акрамя Віц. р. (ЛАБНГ), *галіна́* ж. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ), *галля́* ж. — Лоеў., Браг. (ЛАБНГ), *галле́чка* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *галю́ка* ж. — Гом. р. (ЛАБНГ), *го́лька* ж. — Рэч., Нараўл. (ЛАБНГ), *галу́за* ж. — Ашм., Іўеў., Мсцісл., усх.-пал. р. (ЛАБНГ), *галэ́ндзя* ж. — Воран. (ЛАБНГ), *гук* м. — цэнтр. з. (ЛАБНГ), *сучо́к* м. — паўдн.-усх. д., спарадычна сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ), *ато́грыш* м. — Пух. (ЛАБНГ), *кве́тка* ж. 'галінка, сцяблінка' — мясц. (Насовіч), *ламбучо́к* м. — Гродз. (Цыхун), *по́хвіст то́нкі* — Хойн. (ЛАБНГ), *сты́йна* ж. 'доўгая тонкая галіна' — Карэл. (Сл. Гродз.), *таніна́* ж. — Мёр. (ЛАБНГ), *хлю́ба* ж. — Жаб. (ЛАБНГ), *цы́бінка* ж. — Браг. (Шаталава); **тоўстая галіна:** *галі́на* ж. — зах.-пал. г., паўд.-зах. д., Гом. р. (ЛАБНГ), *галіна́* ж. — Асіп., Кір., Раг. (ЛАБНГ), *галля́* ж. — Кам., Кобр., Лоеў., Браг. (ЛАБНГ), *галля́ка* ж. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *галю́ка* ж. — Гом., Добр. (ЛАБНГ), *галу́за* ж., *галуза́* ж. — усх.-пал. р. (ЛАБНГ), *гру́ба галэ́ндзя* — Воран. (ЛАБНГ), *сук* м. — асн. мас. г. (ЛАБНГ), *гук* м. — Віл., Чэрв., Уздз., Старадарож. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *ла́па* ж. — Дзятл., Ваўк., Раг. (ЛАБНГ), *кача́к* м. — Кліч. (ЖС), *ко́кат* м. — Чач. (ЖНС), *ра́лля* ж. — Капыл. (ЛАБНГ), *ламы́* мн. 'тоўстыя сукі, наваленыя на зямлю, ці тыя, што схіліліся да зямлі' — мясц. (Насовіч); **галіна лісцёвага дрэва:** *галі́на* ж. — паўд.-зах. д., зах.-пал. г. (АЛА, ЛАБНГ), *галіна́* ж. — спарадычна цэнтр. з. (АЛА, ЛАБНГ), *галю́ка* ж. — Чач., Ветк. (АЛА, ЛАБНГ), *галя́* ж. —

Жлоб. (АЛА, ЛАБНГ), *галя́ка* ж. — зах.-пал. г. (АЛА, ЛАБНГ), *галэ́ндзь* ж. — Воран. (АЛА, ЛАБНГ), *ве́тка* ж. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г. (АЛА, ЛАБНГ), *сук* м. — паўн.-усх. д., спарадычна сярэд.-бел. г. (АЛА, ЛАБНГ), *ла́па* ж. — Мёр., Валож., Лях., Ганц. (АЛА, ЛАБНГ); **галіна арэшніка:** *гарэ́шына* ж. — Слон. (Мат. апыт.); **дробныя галінкі бярозы, з якіх робяць венікі:** *ве́цце* н. зборн. — Гродз., Зэльв., Смарг. (Сцяцко, Цыхун, Шаталава), *віццё* н. зборн. — Рас., Смарг. (Шаталава), *ве́цё* н. зборн. — Слон. (Мат. апыт.), *вішшо́* н. зборн. — Рас. (Шаталава), *ро́ззе* н. зборн. — Пін. (Шаталава), *ла́пка* ж. — Мсцісл. (Юрчанка); **галіны вішні:** *вішнік* н. зборн. — Лельч. (ЖС), *вішня́к* м. зборн. — Леп. (Мат. апыт.); **галіны вяза:** *вя́знік* м. зборн., *вязні́к* м. зборн. 'тонкія галінкі вяза' — Жытк. (ТС); **галіны вятлы:** *ве́цельнік* м. зборн., *вяце́льнік* м. зборн. — Жытк. (ТС); **галіны вярбы:** *вярба́* ж. — мясц. (Насовіч), *вярбі́на* ж. — мясц. (Насовіч), *вілаго́лле* н. зборн. 'вісячыя галіны вярбы' — мясц. (ЭСБМ), *вяце́льнік* м. зборн. — Жытк. (ЭСБМ); **галіна жавіны:** *жаві́ніна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *сербалі́ніна* ж. — Віц. р. (Каспяровіч); **галіна клёна:** *ла́па* ж. — Слон. (Мат. апыт.); **лазовыя галінкі:** *лаза́* ж. зборн. 'галлё некаторых парод вярбы, вінаграду' — паўн.-зах. з., усх.-маг. р. (ЭСБМ), *лазі́на* ж. — Слон., Жытк. (Мат. апыт., ТС), *лазі́нка* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *лазі́ца* ж. 'дробная і тонкая лазовая галінка' — мясц. (Насовіч), *ло́занька* ж. памянш. — мясц. (Насовіч), *шылег* м. зборн. — Лельч. (ЖС); **галінкі малін:** *малі́ннік* м. зборн. — Смарг. (СПЗБ), *малі́наўкі* мн. — Слон. (Мат. апыт.); **галінкі чорных парэчак:** *смуро́днік* м. зборн. — Глыб., Паст., Чэрв., Стол. (СПЗБ, ТС); **галіна хваёвага дрэва:** *ла́пка* ж. — агульн. (АЛА, ЛАБНГ, Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік), *ла́па* ж. — Глыб., Навагр., паўдн.-зах. д., Касц., Раг. (ЛАБНГ, Станкевіч), *ла́пнік* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *галі́на* ж. — паўн.-усх. д., спарадычна сярэд.-бел. г. (АЛА, ЛАБНГ), *галіна́* ж. — Валож., Кліч., Бабр. (АЛА, ЛАБНГ), *галю́ка* ж. — Чач., Добр. (АЛА, ЛАБНГ), *галя́* ж. — Жлоб. (АЛА, ЛАБНГ),

галя́ка ж. — зах.-пал. г. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ), *галэ́ндзь* ж. — Воран. (АЛА, ЛАБНГ), *го́лька* ж. — Рэч. (АЛА, ЛАБНГ), *сук* м. — паўн.-усх. д., паўн. частка сярэд.-бел. г. (АЛА, ЛАБНГ), *ве́тка* ж. — спарадычна сярэд.-бел. г. (АЛА, ЛАБНГ), *хво́я* ж. — Пол. (ЛАБНГ), *хвайё* н. зборн. — Воран. (Мат. Гродз.), *яла́га* ж. зборн. 'яловыя сукі, галінкі' — Ашм. (Сл. Гродз.), *яла́жнік* м. зборн. 'яловыя лапкі' — Верхнядзв. (СПЗБ), *сасніна́* ж. зборн. 'галінкі хвоі' — Гродз. (СПЗБ), *ко́стачка* ж. 'сухая яловая галіна без кары, па знешнім выглядзе нагадвае косць' — Ушацк. (НЛ), *лі́чнік* м. зборн. 'апаўшыя камлючкі з хвоі або елкі' — Івац. (НС), *ру́дачка* ж. 'сухая галінка хвоі або елкі з рудой іглiцай' — Ушацк. (НЛ), *рэ́пей* м. 'галінка хвоі, упрыгожаная кветкамі' — Хойн. (Мат. Гом.).

Сук 'галіна, што расце непасрэдна ад ствала': *сук* м., *сучо́к* м. памянш. — Беш., Мсцісл. (Каспяровіч, Ластоўскі, Станкевіч, Юрчанка), *су́чча* н. зборн. — Беш. (Каспяровіч, Ластоўскі, Насовіч), *ко́кат* м. 'тоўсты сук у вілаватым дрэве' — Мін., Гом. р., зах.-бран. р. (НЛГ, Растаргуеў, Станкевіч, СЦБ, Мат. апыт.), *кляк* м. — Свісл. (СПЗБ, Шаталава), *ра́ла* н. 'тоўсты сук' — Пін. (Шаталава), *ра́ля* ж. 'тоўсты сук, адгалінаванне, два ствалы з аднаго кораня' — Жытк. (Яшкін), *ра́лцэ* н., *ра́льцэ* н. 'адгалінаванне, сук' — Стол. (ТС), *канча́р* м. — Гродз., Шчуч. (ЛАБНГ), *зо́бзель* м. — Кобр. (ДСБ), *казёл* м. — Гл. (ЭСБМ), *кі́жык* м. 'сучок' — Кліч. (ЖС), *кі́рна* ж. 'тоўсты сук' — Шчуч. (СПЗБ), *ляшчы́ніна* ж. 'сук ляшчыны' — Глыб. (СПЗБ), *свяча́* ж. 'прамы сук у хвоі' — Стол. (ТС).

Сухая галіна: *галы́шык* м. — Лід. (Сл. Гродз.), *галэ́ндзіна* ж. — Лаг. (СЦБ), *канча́р* м. 'корч, сухая галіна' — Іўеў., Ваўк. (Мат. Гродз.), *ражо́н* м. — Ваўк. (Мат. Гродз.), *ralі́na* ж. — Слон. (Сл. Гродз.), *ставару́к* м. — Воран. (СПЗБ), *вярша́льнік* м. зборн. 'сухія галіны з верхавіны дрэва' — Гом. р. (НЛГ).

Галіна без лісця: *хварасці́на* ж. — Жлоб., Буда-Каш., Лоеў. (Янкова, Мат. апыт.), *дубе́ц* м. — Чэрв. р., Драг.,

Стол., Жытк., Гом. р. (ЛП, НЛГ, ТС, Шатэрнік), *дубішча* ж. экспр. — Гом. р. (НЛГ), *вітка* ж. — Воран., Шчуч., Вілен. р. (Сл. Гродз., СПЗБ), *віціна* ж. — мясц. (ЭСБМ), *рóжга* ж., *рóзга* ж., *рóзка* ж., *рóзачка* ж. памянш. — Вілен. р., Ашм., Шчуч.,Ганц., Люб., Чэрвен. (СПЗБ, Шатэрнік), *рóска* ж. — Пух. (Мат. мін.-мал.), *хлюба* ж. 'тонкі лазовы дубец' — Брэсц., Бяроз., Кам. (ДСБ), *хлабаздзíна* ж., *хлабазíна* ж., *хлабзінá* ж. — мясц. (Насовіч), *лабáзіна* ж. 'доўгі дубец, хварасціна' — Маладз. (СЦБ), *хлудзíна* ж. 'дубец, хварасціна' — Бых., Гом. р. (ЖНС, НЛГ, Насовіч), *хлудзíнка* ж. памянш. — мясц. (Насовіч), *шылежсына* ж. 'тонкі прут' — Гом. р. (НЛГ), *шылега* ж. зборн. 'тонкія пруты, розгі' — Гом. р. (НЛГ), *арáсіна* ж. — мясц. (Насовіч), *галяжсына* ж. 'дубец, лазіна' — Маст. (СПЗБ), *жсыдзіна* ж. 'тонкі прут' — Сен. р. (Каспяровіч), *жсыдзíна* ж. — мясц. (Насовіч), *клібíна* ж. 'бярозавы або лазовы дубец' — Пол. (ЖНС), *ламéсіна* н. 'адламаная частка галіны' — Нясв. (Станкевіч), *лазíна* ж., 'лазовы дубец' — Мсцісл., Жлоб., Буда-Каш. (Бялькевіч, Насовіч, Мат. апыт), *лагéзіна* ж. 'дубец, лазіна, прут' — Іўеў. (СПЗБ), *лазíнка* ж. памянш., *лазíначка* ж. памянш. — мясц. (Насовіч), *лéмзіна* ж. 'доўгая тонкая галіна без лісця, дубец' — Карэл (ЭСБМ), *лéмніца* ж. 'нешта доўгае, гнуткае, важкае, чым можна ўдарыць (галіна і інш.)' — Слон. (ЖС), *ляска* ж. 'галінка дрэва, дубец' — Ваўк. (Мат. Гродз.), *прутóк* м. — мясц. (Насовіч), *пярэвітка* ж. 'бярозавы пруток, якім перавязваюць жэрдкі ў плоце' — Чэрв. (Шатэрнік), *расахáціна* ж. 'сукаватая хварасціна' — Чэрв. (Шатэрнік).

Галлё 'сухія галіны ў мностве': *галлё* н. зборн. — Беш., Віл., Чэрв., Мсцісл., Шчуч., Слон., Пух., Ганц., Івац., Жлоб., Чач., Буда-Каш., Беластоц. р., Смален. р., зах.-бран. р. (Бялькевіч, Дабравольскі, Каспяровіч, Насовіч, Растаргуеў, СПЗБ, Шатэрнік, Мат. апыт.), *гóлле* н. зборн. — Віц., Ганц., Шчуч., Стол., Жытк., Лоеў., зах.-бран. р. (Каспяровіч, Растаргуеў, СПЗБ, ТС, Янкова), *галéчча* н. зборн. — Брэсц., Кам. (ДСБ, СПЗБ), *галэндзя* мн. — Гродз. (Сл. Гродз.), *галéнне* н. зборн. — мясц. (Насовіч),

го́ллейка н. зборн. памянш. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *ламáчча* н. зборн. — Чэрв., Свісл., Брэсц., Лоеў. (ДСБ, Мат. Гродз., Шатэрнік, Янкова), *ламатá* ж. зборн. — Карэл., Зэльв., Слон. (Мат. Гродз., Сл. Гродз., Сцяцко), *гарамáчча* н. зборн.—Кобр. (ДСБ), *лам'е́* н. зборн. — Свісл. (Мат. Гродз.), *ламяйкó* н. зборн. — Карэл. (Мат. Гродз.), *лом* м. зборн. — Сен., Іўеў., Кам. (ЖНС, Каспяровіч, Сл. Гродз., Станкевіч), *жагары́* мн., *жагáры* мн., *жагяры́* мн. зборн. 'тонкае суччa, лом' — Брасл., Воран., Беластоц. р., Вілен. р. (СПЗБ), *хвóраст* мн., *хварóст* м. — Вілен. р., Мядз., Паст, Ваўк., Пух., Крыч. (СПЗБ, Яшкін), *вíшша* н. зборн. — Мядз., Смарг. (СПЗБ, СЦБ), *пашы́на* ж. 'галлё, якім пакрывалі лён пры мачэнні' — Рас. (Шаталава), *пашы́на* ж. 'галлё ці зрубленыя маладыя дрэвы з галінамі' — Віц. р., Драг. (Каспяровіч, ЛП), *рагаццё* н. зборн. — Беш. (Каспяровіч), *рагáчча* н. зборн. — Чэрв. (Станкевіч), *рагаччó* н. зборн. — мясц. (Насовіч), *сухаллё* н. зборн. — Гарад., Лаг. (Варлыга, НЛ), *суш* ж. зборн. — мясц. (Насовіч), *труск* м. 'дробныя галінкі' — Стол. (ТС), *трусóк* м. 'тое, што і труск' — Жытк. (ТС), *бáрва* ж. зборн. — Малар. (ДСБ), *бу́ч'е* н. зборн. — Стол. (ТС), *валéжнік* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *дру́чча* н. зборн. — Малар. (ДСБ), *ігрушшó* н. зборн. 'сухое грушавае галлё' — Ушацк. (НЛ), *карчэ́ўейка* н. зборн. — Віл. (СЦБ), *лабазá* ж. зборн. — Гродз. (Сл. Гродз.), *лагаззё* н. зборн. — Карэл. (Шаталава), *лазны́* мн. 'сучча ў лесе' — Смален. р. (Дабравольскі), *лазня́чча* н. зборн. — Гом. р. (НЛГ), *падбóр* м. 'дробнае сучча, галіны, лапкі' — Чэрв. (СЦБ), *палéчча* н. зборн. — Драг. (ЛП), *пацу́рбалкі* мн. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *пáцэпнічак* м. — мясц. (Насовіч), *су́чча* н. зборн. — Верхнядзв. (СПЗБ), *хлабazзё* н. зборн. — мясц. (Насовіч), *хлуд* м. — мясц. (Насовіч), *хмыз* м., *хмызня́к* м. — мясц. (Ластоўскі), *хруст* м., *хрустóк* м., *хрустóчак* м. памянш. 'дробнае сухое галлё' — мясц. (Насовіч), *шакалí* мн. — Воран. (Сл. Гродз.); **галлё з лісцем, зялёнае вецце:** *вéцце* н. зборн. — Чав., Мсцісл., Смален. р. (Дабравольскі, НС, Юрчанка), *вéццё* н. зборн. — Навагр. (З нар. сл.), *вéцційка* н. зборн. памянш. —

Гом. р. (НЛГ), *дымніца* ж. зборн. — Лельч. (Мат. Гом.), *май* м. 'зялёнае вецце, галінкі з дрэва і кустоў' — Віл. (СЦБ); **куча галля:** *груд* м. — Круп. (СЦБ), *угру́д* м. — Верхнядзв., Нясв., Слаўг. (НС, Яшкін), *гу́ра* ж. — Стол. (Яшкін), *ху́ра* ж. — Слаўг. (Яшкін), *ламо́к* м. — Люб. (СПЗБ), *лоу́ж* м. — Барыс. (Мат. мін.-мал.), *шу́ркі* мн. — Чач. (ЖС).

Драўніна

Цвёрдае шчыльнае рэчыва пад карой дрэва.

дзе́рава н. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *жыве́ц* м. 'драўніна ў жывым дрэве' — мясц. (Станкевіч), *касталёжына* ж. 'усохлае дрэва з сукаватымі слаямі' — Лаг. (Варлыга), *набры́згліна* ж. 'драўніна, якая набухла і пачарнела ад вады, сырасці' — Валож. (Мат. апыт.), *пярэ́бардзь* ж., *пярэ́барць* ж. 'драўніна з чаргаваннем здаровых і гнілых праслоек' — Жытк. (ТС), *чачо́тка* ж. 'драўніна бярозы са скручанымі слаямі ' — Жытк. (ТС); **гнілое дрэва, чурбан:** *пагні́лак* м. — Чэрв. (Станкевіч, Шатэрнік), *па́гнілле* н. зборн. — Чэрв. (Шатэрнік), *гніля́к* м. 'кавалак гнілога дрэва' — Нав. (Мат. Гродз.), *трухля́к* м. 'тое, што і гніляк' — Воран., Ваўк. (Мат. Гродз.).

Абалона 'знешнія вільготныя слаі дрэва, якія знаходзяцца пад карой': *абало́на* ж. — Чэрв., Стол. (ТС, Шатэрнік), *абало́нь* ж. — Гом. р., Лаг., Мсцісл., Жытк. (Бялькевіч, Варлыга, НЛГ, ТС), *абало́нка* ж. — Гом. р., Краснап. (Бялькевіч, НЛГ), *абало́ніна* ж. — Воран. (Мат. Гродз.), *бало́ніна* ж. — Краснап., Лун., Смален. р. (Бялькевіч, Дабравольскі, Мат. Гом.), *бало́нь* ж. — Краснап., Хоц. (Бялькевіч), *балана́* ж. — Беш. (НС), *бало́на* ж. — Жытк. (ТС), *бало́нька* ж. — Карм. (Мат. Гом.), *бальна́* ж. — Круп. (НС), *бало́чка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *за́балань* ж. — мясц. (Ластоўскі), *абзо́л* м. — Бяроз., Ветк., Лоеў., Браг. (Мат. Гом., Шаталава, Янкова), *абзо́ль* ж. — Кобр. (НЛ), *абза́* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, ЭСБМ), *абзо́й* м. — Воран. (Мат. Гродз.), *за́бердзь* ж. — Жытк. (ТС), *блэ́нка* ж. 'паласа абалоні, з якой плятуць кашы' — Пін. (ДСБ).

Аскабалак 'кавалак дрэва, палена': *аскаба́лак* м., *аскабо́лак* м. — Чэрв. р. (Станкевіч, Шатэрнік), *аскаба́лак* м.

’кавалак дрэва, адломлены ветрам’ — Лоеў. (Янкова), *ашчабо́лька* м. — Чэрв. р. (Станкевіч, Шатэрнік), *аскялёпак* м., *аськялёпак* м. — Мсцісл. (Насовіч, Станкевіч), *аськёпак* м. — мясц. (Станкевіч), *ашкалёпак* м. — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч), *аскрамётак* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *аскро́так* м. — Віц. р., Мсцісл. (Каспяровіч, Станкевіч), *паплéціна* ж. ’тонкі прадаўгаваты кавалак дрэва’ — Пух. (Мат. мін.-мал.), *хлуст* м., *хлыст*, м. ’тое, што і паплеціна’ — Стол. (ТС); **смалісты кавалак дрэва:** *смаля́к* м. — Чэрв. р., Навагр. (Мат. Гродз., Шатэрнік), *асмо́лак* м. — Карэл. (Шаталава), *асмы́лкі* мн. — Лун. (Шаталава), *асмо́лак* м. ’смалістае палена’ — Чэрв. р. (Станкевіч, Шатэрнік), *асмо́л* м. ’смалісты кавалак сасны’ — Лельч. (ЖС).

Асмол ’амярцвелая смалістая частка хвоі’: *асмо́л* м. — Лун., Хойн. (Мат. Гом., Шаталава), *смоль* ж. ’смалістая сухая сярэдзіна дрэва’ — Браг. (Шаталава).

Краж ’унутраная амярцвелая частка ствала дрэва’: *краж* м. ’патоўшчаныя і больш цвёрдыя слаі ў дрэве, якія ўтвараюцца з сонечнага боку ствала, асабліва на яго выгнутай частцы’— Стаўб. (ЖС), *крэж* м. — Лельч. (ЖС).

Лета ’слаі драўніны, па якіх вызначаюць ўзрост дрэва; гадавое колца ў дрэве’: *лéта* н. — Малар., Драг., Бяроз. (ДСБ, ЛП, Шаталава), *лéтавішча* н. — Віц. р., Ельск. (ЭСБМ), *палéтак* м. — Стол., Жытк. (ТС), *абало́нь* ж. — Чэрв. р., Дзятл., Лун., Браг. (Сл. Гродз., Шаталава, Шатэрнік), *бало́начкі* мн. — Браг. (Мат. Гом.), *кругí* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *пáскі* мн. — Шчуч. (СПЗБ).

Кара

Паверхневая частка ствала і галін дрэва.

кара́ ж. — агульн. (ГЧ, Ластоўскі, Мат. Гродз., СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *кары́на* ж. — Верхнядзв., Віл. (СПЗБ), *кары́ца* ж. — Лід., Віл., Лаг. (СПЗБ), *кары́чка* ж. памянш. — Іўеў. (СПЗБ), *гара́* ж. — Лях. (СПЗБ), *абало́на* ж. — Уздз. (Мат. мін.-мал.), *скару́па* ж. — мясц. (Насовіч); **бярозавая**

кара: *бяро́ста* ж. — Верхнядзв., Слон., Чэрв., Гом. р., Смален. р. (Дабравольскі, НЛГ, СПЗБ, Шаталава, Шатэрнік, Мат. апыт.), *бе́раст* м. — Стол., Маз., Браг. (ГЧ, Мат. Гом., ТС), *бярэ́ста* ж. — мясц. (Станкевіч), *бераста́* ж. — Смален. р. (Дабравольскі), *цэр* м. — Стаўб. (Мат. мін.-мал.); **ліпавая кара:** *лі́па* ж., *ліпа́* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *лі́піна* ж., *ліпо́ўе* н. — Лельч. (ЖС), *лі́пнік* м. — Чэрв. (СПЗБ), *карна́* ж. — Вілен. р. (СПЗБ), *луб* м. — Сен., Лаг. (Варлыга, Каспяровіч); **ліпавае лыка:** *лы́ка* н., *лы́чка* н. памянш. — Ашм. (Станкевіч), *лут* м. — Маз., Браг. (Насовіч, Шаталава), *лу́цік* м. памянш. — Сен. (Каспяровіч, Станкевіч), *лу́цце* н. зборн. — Лун., Лоеў. (Станкевіч, Шаталава, Янкова), *луб* м. — Сен. (Каспяровіч, Станкевіч); **іншыя назвы кары:** *ліма́к* м. 'кара вяза' — усх-пал. р., Рэч. (ЭСБМ), *лімі́нне* н. зборн. 'кара ільмы' — Асіп. (СПЗБ), *лу́цце* н. 'кара з лазы або вяза на лапці' — Маз. (ГЧ); *зазя́б* м., *шавіна́* ж. 'пашкоджанне на кары дрэва ад марозу, калі тое месца зарастае' — Лаг. (Варлыга), *кары́нка* ж. 'кавалак, абломак кары' — Гом. р. (НЛГ), *раме́за* ж. 'луска верхняга слоя кары ў хвоі' — Лід., Петр. (Сл. Гродз., Шаталава).

Мязга

Мяккая частка дрэва паміж карой і драўнінай, камбій.

мязга́ ж. — асн. мас. г. (АЛА, ЛАБНГ, Ластоўскі, Станкевіч, ТС, Мат. апыт.), *мазга́* ж. — Свісл., Бярэз., Ганц., Бяроз., Пін., Маз., Браг. (АЛА, ЛАБНГ, Шаталава), *мязка́* ж. — паўдн.-усх. з., Круп., Стол. (ЛАБНГ, Насовіч, СЦБ, ТС), *маска́* ж., *мазгі́* мн. — Круп. (НС, СЦБ), *ме́зак* м. — Гор., Ваўк., Капат. (АЛА, ЛАБНГ), *мяздра́* ж. — паўн.-зах. з., Віц. р., Касц. (АЛА, ЛАБНГ, Варлыга, Каспяровіч), *мяздро́* н. — Шчуч. (АЛА, ЛАБНГ), *мязгра́* ж. — Валож. (АЛА, ЛАБНГ), *абало́на* ж. — Івац. (АЛА, ЛАБНГ), *бало́ніна* ж. — мясц. (Насовіч), *аба́лак* н. 'пасак мязгі дрэва' — Лаг. (ЭСБМ), *былы́ок* м. — Кам. (АЛА, ЛАБНГ), *абза́* ж. — Віц. р., Лаг. (Варлыга, Каспяровіч, Станкевіч), *ка́шка* ж. — Капыл. (АЛА, ЛАБНГ).

Нарасць

Бакавое патаўшчэнне на ствале, галіне.

нáрасць ж. — Воран., Чэрв., Чач., Ельск., Стол., Акц., Жытк. (Мат. Гом., Мат. Гродз., Станкевіч, ТС, Мат. апыт.), *нáрасцень* м. — Мсцісл., Стол., Жытк. (Насовіч, Станкевіч, ТС, Юрчанка), *нáрасля* ж., *нарóсля* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *валбýка* ж. — Кір., Чач., Гом. (Мат. Гом., НС), *вальбýка* ж. — Гродз. (Сл. Гродз.), *валбýчча* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *балбýка* ж., *балбýчка* ж. памянш. — мясц. (Насовіч), *я́па* ж. — Ельск., Акц., Маз., Жытк. (ГЧ, Мат. Гом., ТС), *уя́па* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *уя́п* м. — Стол. (ТС), *уя́ліна* ж. — Лельч. (Мат. Гом.), *ця́па* ж. — Лун. (Шаталава), *балáбушка* ж., *балабýшка* ж., *балабéшка* ж., *булáбушка* ж. — Стол., Жытк. (ТС), *бýлава* ж., *булавá* ж., *булáўка* ж. памянш. — Стол., Жытк. (ТС), *варгýль* м. — пал. р. (ЭСБМ), *варгуля́цце* н. — Лоеў. (Янкова), *гуз* м. — Чэрв. (Шатэрнік), *гузáк* м. — Гом. р. (НЛГ), *галýза* ж. — Стол. (ТС), *гулíга* ж. — Драг. (ДСБ), *гулíза* ж. — Гродз. (ЖНС), *гóмза* ж. — Воран. (СПЗБ), *какшýн* м. — Касц. (Бялькевіч), *мумáк* м. 'нараст на дубовых пнях' — Краснап. (Бялькевіч), *навáр* м. — Стол., Жытк. (ТС), *цэр* м. — Лаг., Чэрв. (НЛ, Шаталава), *чачóтка* ж. — Слаўг. (Мат. апыт.), *чачóчына* ж. — Бяроз. (Шаталава); **адзінкавыя назвы:** *бакýла* ж. 'нарасць, якая, паводле павер'я, з'яўляецца на дрэве ў выніку закляцця' — Стол. (ТС), *баю́ра* ж. — Жытк. (ТС), *гарбýль* м., *гарбы́ль* м. — мясц. (Насовіч), *гарýн* м. — мясц. (Ластоўскі), *гíга* ж. — Рэч. (НС), *гýта* ж. — Малар. (ДСБ), *камылгá* ж. — Малар. (НЛ), *корж* м. — Стол. (ТС), *крýчанне* н. — Слаўг. (Мат. апыт.), *куля́біна* ж. — Маз. (ГЧ), *мачýла* ж. — Стол. (ТС), *нáплыў* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *пýпец* м., *пупéц* м. — Стол. (ТС), *рáкавіна* ж. — Стол. (ТС), *свіль* ж., *світавíна* ж. 'нарасць у форме выпуклага клуба, дзе дрэва гаіла рану на кары' — мясц. (Ластоўскі), *скры́пель* м. — Лоеў. (Янкова), *скулá* ж. — Стол. (ТС), *шышáк* м., *шышачóк* м. памянш. — Мсцісл.

(Юрчанка); **нарасць на бярозе:** *чачата́* ж. 'самарослая булава на бярозавым дрэве' — Лаг. (Варлыга), *чачо́та* ж. — Лун. (Шаталава), *чачо́тка* ж. — Лях. (ДСБ), *кура́тка* ж. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *субярэ́зіна* ж. — Гарад. (Каспяровіч).

Пень

Ніжняя частка ствала з каранямі, якая застаецца ад зламанага або ссечанага, спілаванага дрэва.

пень м. — Астр., Гродз., Іўеў., Чэрв., Жлоб., Чач., Буда-Каш., Стол., Жытк., Лоеў. (Сл. Гродз., Мат. Гродз., ТС, Шатэрнік, Янкова, Мат. апыт.), *пенюшо́к* м. памянш. — Кліч., Чэрв. (ЖС, Насовіч, Шатэрнік), *пнюшо́к* м. — Кліч. (ЖС), *пелюшо́к* м. памянш. — Бераст. (Сл. Гродз.), *пянёк* м., *пенячо́к* м. — Стол., Жытк. (ТС), *пянчу́к* м. памянш. — Чэрв. (Шатэрнік), *пні́шча* н. зборн. — Ваўк., Слаўг. (Мат. Гродз., Ластоўскі, Яшкін), *пне́ўя* н. зборн. — Лаг. (Варлыга, Ластоўскі), *пяне́ўе* н. зборн. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *пяннё* н. зборн. — мясц. (Станкевіч), *глухі́ пень* 'пень без парасткаў' — Жытк. (ТС), *івярэ́нь* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *галаме́нь* м., *галам'ё* н. зборн. — мясц. (Ластоўскі), *заро́сціна* ж. 'пень-спарыш' — Валож. (СЦБ), *кура́шка* ж. 'сухі гнілы пень' — Сен. (Каспяровіч), *страмп* м. — Петр. (Мат. Гом.), *стырка́ч* м. — Лід. (Мат. Гродз.), *стырча́к* м. 'ствол зламанага дрэва, пень' — Ганц. (СПЗБ); **пень, вывернуты з зямлі з карэннем, корч:** *корч* м. — Брасл., Віл., Віц. р., Маст., Дзятл., Лаг., Чэрв., Жытк., Лях., Лельч. (Варлыга, ЖС, Каспяровіч, Ластоўскі, Сл. Гродз., СПЗБ, Станкевіч, ТС, Шатэрнік), *карчаве́шка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *карча́га* ж. — Бяроз. (СПЗБ), *карчэ́нь* м. — Смален. р. (Дабравольскі), *кара́к* м. — Стол., Жытк. (ТС), *дзяртышка* ж. — Івац. (НС), *ву́скідзь* м. — Лельч. (ЖС), *кі́чка* ж. — Лоеў. (НЛГ, Янкова), *прастарча́ка* ж. — Лоеў. (Янкова); **назвы са зборным значэннем:** *карчэ́ўе* н. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, Шатэрнік), *карчэ́ўя* н. — Лаг. (Варлыга), *карчаўё* н. — спарадычна паўн.-зах. з., а таксама Бых.,

Рэч. (ЛАБНГ), *карчаўе́* н. — Шчуч., Хойн. (ЛАБНГ), *карчо́ўе* н. — спарадычна паўдн. р. (ЛАБНГ), *карчы́ска* н. — Бераст. (Сл. Гродз.), *карчажсы́на* ж. 'смалякі, трэскі, гнілушкі з карча' — Стаўб. (СЦБ); **невялікі корч:** *карчо́к* м. 'маленькая карчага, пянёк' — паўн.-зах. д. (СПЗБ, ЭСБМ), *карчу́к* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *карчачо́к* м. — Навагр. (ЭСБМ); **смольны корч:** *смаля́к* м. — Віц. р. (Каспяровіч), *смалячо́к* м. памянш. — Навагр. (Мат. Гродз.), *смала́* ж. — Чач. (Мат. апыт.), *смальня́к* м. — Слон. (Мат. апыт.), *су́крак* м. — Гродз., Лельч. (ЖС, Сл. Гродз.), *кі́чка* ж. — Браг. (Шаталава), *пэ́ханік* м. — Гродз. (Сл. Гродз.).

Пупышка

Драўняная почка.

пупы́шка ж. — Верхнядзв., Брасл., Віц. р., Іўеў., Слон., Мін., Мсцісл. (Бялькевіч, Каспяровіч, Мат. Гродз., Насовіч, СПЗБ, Станкевіч), *пупу́шка* ж. — Вілен. р., Астр., Лаг., Люб. (Варлыга, Мат. Гродз., СПЗБ, Станкевіч), *папу́шынка* ж. — Чэрв. (СПЗБ, Шатэрнік), *пупа́шка* ж., *пупу́шачка* ж., *пупа́шачка* ж. памянш. — Стол., Жытк. (ТС), *пупі́шак* м. — Ганц. (СПЗБ), *пупы́шак* м. — Слон. (Мат. апыт.), *пупушо́к* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *пупу́шык* м. — Пух. (СПЗБ), *пу́пах* м. — Стол., Жытк. (ТС), *пу́пех* м. — Гродз., Брэсц. (ДСБ, Цыхун), *пу́пек* м. — Івац. (ДСБ), *бубы́шка* ж. — Беш., Леп. (Каспяровіч, Мат. апыт.), *бубы́шачка* ж. памянш. — Леп. (Мат. апыт.), *пампу́шачка* ж. — Ваўк. (СПЗБ), *по́каўка* ж. — Карэл. (Мат. Гродз.), *по́ўпрыца* ж. — Пух. (Станкевіч, Шатэрнік), *пучо́к* м. — Свісл. (Шаталава), *шыпу́шка* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч); **назвы са зборным значэннем:** *по́пушкі* мн. — Люб. (СПЗБ), *пу́пахі* мн., *пу́пехі* мн., *пу́пісі* мн., *пу́пухі* мн. — Пруж., Пін., Лях., Свісл., Вілен. р. (СПЗБ), *пупяхі́* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *пупшычкі́* мн. — Чэрв. (СПЗБ), *пупшэ́* мн. — Дзятл. (СПЗБ), *пупушы́* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *по́чачкі* мн. — Паст. (СПЗБ), *пучы́нкі* мн. — Шчуч., Ваўк. (СПЗБ), *пучкі́* мн., *пучке́* мн. — Вілен. р., Маст., Шчуч. (СПЗБ), *пу́ччэ* н., *пуч'ё* н., *пу́ч'е*

(*пу́ч'я*) н. — Гродз., Ваўк., Свісл., Кам., Драг. (СПЗБ), *кры́пенкі* мн. — мясц. (ЭСБМ), *лі́пачкі* мн. 'ліпкія пупяхі на бярозе' — Слон. (Мат. апыт.), *пу́шкі* мн. — Калінк. (СПЗБ), *я́брадзь* ж. — Стол., Жытк. (ТС).

Развіліна

Разгалінаванне на два ствалы дрэва.

атві́ліна ж., *атві́лінка* ж. памянш. — Мсцісл. (Юрчанка), *вілá́кі* мн. — Карм. (Мат. Гом.), *ві́лы* мн. — Свісл. (Мат. Гродз.), *ра́ла* н. — Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт), *ра́ля* ж. — Драг. (ЛП), *расо́ха* ж. — Стол. (ТС).

Ствол

Надземная частка дрэва ад каранёў да верхавіны.

ствол м. — Астр., Шчуч., Леп., Слон., Слаўг., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Стол. (Мат. Гродз., СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *ствало́* н. — Слон. (Мат. апыт.), *сцябло́* н., *сцяблі́на* ж., *сцябе́льца* н. памянш. — Жытк. (ТС), *сцебялёк* м. памянш. — Шчуч. (СПЗБ), *абало́н* м. — Рэч. (Мат. Гом.), *галаме́нь* м. — мясц. (Ластоўскі), *кало́да* ж. 'ствол без сукоў' — Петр. (Шаталава), *ра́ла* н. 'раздвоены ствол' — Лельч. (ЖС), *стрэ́ва* н. — Калінк. (Мат. Гом.), *цэ́ўка* ж. — мясц. (Станкевіч), *цяле́ш* м. — мясц. (Станкевіч), *чачо́тка* ж. 'ствол бярозы з кручанымі валокнамі' — Навагр. (ЖС).

ЧАСТКІ СТВАЛА, ПАШКОДЖАННІ І ІНШ.

Дупло 'пустата ў ствале дрэва на месцы выгніўшай драўніны': *дупло́* н. — агульн. (Варлыга, ЛАБНГ, Мат. апыт.), *дуплё* н. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г. (ЖНС, ЛАБНГ, НС, СЦБ), *дупле́* н. — Слуц., Акц., Петр. (ЛАБНГ), *дупля́* ж. — Астр., Ашм., Іўеў. (ЛАБНГ), *дупе́ль* м. — Смарг. (ЛАБНГ), *дзюпло́* н., *дзюплаві́на* ж., *дупле́нка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *шупло́* н., *шуплаві́на* ж., *шупле́нка* ж. — мясц. (Ластоўскі).

Засмолак 'месца на ствале, галінцы, дзе выступае смала': *засмо́лак* м. — Лід. (СПЗБ).

Зачоска ’пралысіна на ствале дрэва’: *зачо́ска* ж. — Стол. (ТС).

Месца ў ствале дрэва, дзе зрастаюцца галіны, сукі: *зро́ставіна* ж. ’месца на дрэве, дзе зрастаюцца вілы дрэва ці тоўстыя сукі’ — Лаг. (Варлыга), *раёўка* ж. ’густы зростак сучкоў на дрэве’ — Лаг. (Варлыга), *галале́дзь* ж. — Тал. (Мат. апыт.), *барсу́к* м., *барсу́чча* н. зборн., *балбу́чча* н. зборн. — Слаўг. (Мат. апыт.), *ві́лкі* мн., *ві́лы* мн. — Слаўг., Шчуч. (Мат. апыт.), *рага́ль* м. — Слаўг. (Мат. апыт.), *раёўка* ж. ‘густы зростак сучкоў на дрэве’ — Лаг. (Варлыга), *рало́* н. — Старадарож. (Мат. апыт.).

Камель ’ніжняя патоўшчаная частка ствала, якая прылягае да кораня’: *каме́ль* м. — Віц. р., Воран., Гродз., Лаг., Слон., Дзярж., усх.-маг. р., Лях., Бар., Гарад., усх-пал. р., зах.-бран. р. (Бялькевіч, Варлыга, Каспяровіч, Мат. Гродз., Мат. апыт., СПЗБ, ЭСБМ), *ко́мель* м. — Стаўб., Чэрв. р. (СЦБ, Шатэрнік), *камбе́ль* м. — Гродз. (СПЗБ), *камёл* м., *камлю́к* м. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *гузы́р* м. — Стол., Жытк., Лельч. (ЖС, ТС), *гуз* м. — Лельч. (ЖС), *кражня́к* м. — Ветк. (Мат. Гом.), *то́ўшчык* м. ’камель у дрэва, а таксама ніжняя частка снапа’ — Жытк. (ТС), *це́леса* н. — Лельч. (ЖС), *чачо́тка* ж. ’камлёвая частка бярозы з цвёрдай і пакручастай драўнінай’ — Гродз. (Цыхун), *штамб* м. ’камель садовага дрэва’ — Светлагор. (Мат. Гом.); **тоўстая частка ствала, бервяна:** *старшо́к* м. — Драг. (ДСБ), *адзёмак* м. ’тоўстая частка бервяна, 1—2 метры ад зямлі’ — Брэсц., Малар. (НЛ).

Стрыжань ’унутраная частка ствала, асяродак, сэрцавіна’: *стры́жань* м. — Вілен. р., Віл., Астр., Лаг., Чэрв. р., Стол., Браг. (Варлыга, СПЗБ, ТС, Шаталава, Шатэрнік), *астрыжо́нак* м. — Стаўб. (ЖС), *стрыжо́нак* м. — Ветк. (Мат. Гом.), *астры́жань* м. — мясц. (Насовіч), *сэ́рца* н. — Іўеў., Дзятл., Слон. (Мат. Гродз., Мат. апыт.), *серцаві́на* ж. — Ветк., Лоеў. (Мат. Гом.), *сарцаві́на* ж. — Лоеў. (Янкова), *асяро́дак* м. — Віл., Ашм. (СПЗБ), *жарало́* н., *жарло́* н. — Стол. (ТС), *суха́рына* ж. — Раг. (Мат. Гом.);

месца ў ствале, дзе стрыжань праходзіць не па цэнтры: *укро́м* м. — Чач., Карм. (Мат. Гом.), *во́ўчы сук* м. — Стол. (ТС), *рагаві́на́* ж. 'дрэва, дзе з аднаго боку буйны слой, а з другога дробны' — Лаг. (Варлыга).

Стрымб 'расшчэп у дрэве': *стрымб* м. — Гродз. (СПЗБ).

Сук 'пянёк на дрэве ад галіны': *сук* м. — Жлоб., Чач., Буда-Каш., Стол. (ТС, Мат. апыт.).

СЦЯБЛО І ЛІСЦЕ ТРАВЯНІСТЫХ РАСЛІН

Сцябло

Надземная частка травяністай расліны, якая нясе на сабе лісце, кветкі і плады.

сцябло́ н. — агульн., Беластоц. р. (СПЗБ, Мат. Гродз., ГЧ, Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч), *сцябе́лліка* н. памянш. — мясц. (Станкевіч), *сцебяльцо́* н. памянш. — Лях. (СПЗБ), *сці́бла* н. — мясц. (Насовіч), *сцябе́ль* м. — Мсцісл., Іўеў. (Сл. Гродз., Бялькевіч), *сце́бель* м., *сцебялёк* м. памянш. — Паст., Віл., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *сцяблі́на* ж. — Маст., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *сцебялі́на* ж. — Бяроз. (ДСБ, Шаталава), *сцеблаві́на* ж. — мясц. (Ластоўскі), *бады́ль* м. — паўн.-зах. з., Беластоц. р., Вілен. р. (СПЗБ, Сл. Гродз., ЭСБМ), *баду́ль* м. — Шчуч. (СПЗБ), *бады́ліна* ж., *бады́лінка* ж. памянш. — цэнтральная частка пал. р. (СПЗБ, ТС), *бады́лле* н. зборн. — спарадычна ўсх.-пал. р. (ТС, Янкова), *бадыллё* н. зборн. — усх.-маг. р., Ваўк. (Мат. Гродз., Бялькевіч), *бады́ля* н. зборн. — Бар. (СПЗБ), *бадылі́ене* н. зборн. — Беластоц. р. (СПЗБ), *былі́на* ж., *былі́нка* ж. памянш., *былі́начка* ж. памянш. — Жытк., Стол. (ТС, Насовіч, Станкевіч), *быльня́к* м. — Астр. (Сл. Гродз.), *лады́га* ж., *лады́жка* ж. памянш. — спарадычна паўн.-зах. з., Вілен. р., Беластоц. р. (СПЗБ, СЦБ, Насовіч), *цы́біна* ж., *цы́бінка* ж. памянш. — Браг. (Шаталава), *цыбіна́* ж. — Лаг. (Варлыга), *цубі́нка* ж. — Старадарож. (СПЗБ, НС), *цыбу́к* м., *цыба́к* м., *цуба́к* м., *цыбла́х*

м. — Стол. (ТС), *дзыба́к* м. — Навагр. (ЖС), *цыба́лка* ж. — Віц. (Каспяровіч, Насовіч), *цабалка́* ж. — Шум. (СПЗБ), *цыбулле́* н. зборн. — Пух. (Мат. мін.-мал.), *цымбу́р* м. — гродз.-бар. г., Вілен. р. (СПЗБ, Насовіч), *сцімбу́р* м. — Панм. р., Вілен. р. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *сцымбу́р* м. — Астр. (СПЗБ), *цу́рбалка* ж. — Старадарож. (ЖНС), *цурба́лка* ж., *цурбылка* ж. — Мсцісл. (Бялькевіч), *цурпа́лка* ж. — Стол. (ТС), *цурпа́лак* м., *цуруба́лак* м. — Жытк., Стол. (ТС), *цуру́балы* мн. — Беш. (Каспяровіч, Станкевіч), *цуру́балле* н. зборн. — Гродз., Жытк. (ТС, Сл. Гродз), *цу́рка* ж. — Люб. (СПЗБ), *турбаві́на* ж., *турбаві́нка* ж. памянш. — Лельч. (ЖС), *цаві́на* ж. — Гл., Жытк. (Мат. Гом., Янкоўскі), *цаві́на́* ж., *цаўё* н. — Люб. (СПЗБ), *цяці́ва* ж., *цяці́ўка* ж. памянш., *цяці́ўе* н. зборн., *ця́ціўе* н. зборн. — Беш., Смарг. (Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч), *наць* ж., *нацьва́* ж., *на́ціва* ж., *наці́нне* н. зборн. — мясц. (Ластоўскі), *батаўе́* н. зборн., *батагі́* мн. зборн. — мясц. (Ластоўскі), *ламбу́к* м., *лымбу́к* м., *ламбя́к* м., *ламбячо́к* м. памянш., *ломб* м., *лэмб* м. — Панм. р., Вілен. р. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *лёмбас* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *дуда́н* м. — зах.-пал. г. (ДСБ), *стоўб* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *стаўбу́н* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *стаўпа́н* м. — Драг. (ЛП), *стабаро́к* м. памянш. — Латгал. р. (СПЗБ), *стэрба́к* м. — Беластоц. р. (СПЗБ), *гіц* ж. — Лоеў. (Янкова), *гічы́на* ж. адзінк. — Жытк., Маз. (ТС, ГЧ), *гічы́* мн. зборн., *гічаўё* н. зборн. — мясц. (Ластоўскі), *кі́сцік* м. — Смарг. (СПЗБ), *хвасцю́к* м. — Гродз. (Сл. Гродз.), *галі́нка* ж. памянш. — Гом. р. (НЛГ), *кве́тка* ж. — мясц. (Насовіч), *ка́ліўе* н. зборн. — Чэрв. р. (Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік), *ка́ліва* н. і ж. 'асобная сцябліна' — Жытк., Стол., Латгал. р., Смален. р. (ТС, Дабравольскі), *падса́да* ж. 'бакавыя сцёблы, якія растуць ад кораня пры падрослым ужо асноўным сцябле' — Чэрв. (Станкевіч), *стаўбу́р* м., *бату́г* м. 'пень травяністай расліны' — мясц. (Ластоўскі), *стумбе́ль* м. 'цвёрдая частка сцябла' — Вілен. р. (СПЗБ); **голае, без лісця сцябло:** *стрыч* м. — Жытк. (ТС), *стырч* м., *сторч* м., *старч* м. — Стол. (ТС), *стрыча́н*

м. — Жытк. (ТС), *стырча́н* м., *старча́н* м. — Жытк., Стол. (ТС), *стрымбу́ль* м. — Гродз., Дзятл., Вілен. р. (СПЗБ, Цыхун), *быллё* н. зборн. — мясц. (Насовіч), *ладыга* ж. — Гродз., Ашм. (Мат. мін.-мал., Цыхун), *стаўбу́р* м. — Зэльв. (Сцяцко), *цуру́балка* ж. — Лельч. (ЖС), *ражны́* мн. — Браг. (Шаталава), *пу́га* ж. — Лоеў. (Янкова), *дзяркач* м. перан. — Стол. (ТС), *цабе́лле* н. зборн., *цабе́ўле* н. 'сцёблы гародніны з абарваным лісцем' — Рас. (Шаталава), *цыб'е* н. зборн. 'табачныя сцёблы без лісця' — Гл. (Янкоўскі), *бінджу́р* м. 'аб'едзенае сцябло расліны, дрэўца' — Слон. (НЛ), *дуда́н* м. 'сцябло адна- ці двухгадовай расліны з малай колькасцю лісця і адросткаў' — Драг. (ЛП); **сухое сцябло:** *быллё* н. зборн. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *ба-дзі́ль* м. — Паст. (СПЗБ), *цуба́ліна* ж. 'ссохлае сцябло буйной травяністай расліны' — Мсцісл. (Юрчанка); **буйное, тоўстае і доўгае сцябло:** *лабаза́* ж. — Карэл. (З нар. сл.), *лабо́ддзе* н. зборн. — Мсцісл. (З нар. сл.), *лазга́н* м. — Беластоц. р. (ЭСБМ), *бале́ўе* (*бале́ўя*) н. зборн., *бадле́ўе* н. зборн., *бадло́ўе* н. зборн. — Мёр. (ЖС); *ло́будзь* ж. 'тоўстае сцябло гародніны' — Стол. (ДСБ), *ду́дачка* ж. 'сцябліна, на якой трымаюцца ягады (у парэчак і інш.)', *ду́дка* ж. 'больш тоўстая сцябліна ў параўнанні з папярэдняй' — Леп. (Мат. апыт.), *ду́дка* ж. 'сцябло, звычайна полае ўнутры' — Мядз. (СЦБ), *калю́чка* ж. 'калючае, з іголкамі сцябло' — мясц. (Насовіч), **сцябло караняплодных раслін:** *цецява́* ж., *цецяві́на* ж. адзінк., *цяці́ўнік* м. — Віц. р. (Станкевіч), *бэ́мбаль* м. — Шчуч. (З нар. сл.); **кветаноснае сцябло некаторых гародніх раслін (цыбулі, часнаку, шчаўя і інш.):** *стрэ́лка* ж. — паўдн.-зах. д. (акрамя Гродз. р.), віц.-маг. г., Мін. р., Чэрв. р., Брасл. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., НС, Станкевіч, Шаталава, Шатэрнік, Янкова, Мат. апыт.), *стаўбу́н* м. — зах. з. (акрамя зах.-пал. г.), Вілен. р., Беластоц. р., спарадычна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гом., Мат. мін.-мал.), *стаўбу́нне* н. — Старадарож. (ЖНС), *стоўб* м. — пераважна цэнтральная частка пал. р. (ЛАБНГ, ТС, Шаталава), *стаўпа́к* м. — зах.-пал. г.

(ЛАБНГ, НЛ, Шаталава), *ступа́к* м. — Жаб. (ЛАБНГ), *сто́ўпняк* м. — Брэсц. (ДСБ), *сту́пняк* м., *стапня́к* м. — Драг. (ДСБ, НЛ), *стаўбу́р* м. — Зэльв., Лельч., Вілен. р. (СПЗБ, ЖС, Сцяцко), *сцімбу́р* м., *сцімбі́р* м. — Вілен. р. (СПЗБ), *стрымбу́ль* м. — Гродз. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., З нар. сл), *страбу́ль* м., *страбу́к* м. — Гродз. (Сл. Гродз.), *пук* м. — паўн.-усх. д., Вілен. р., Беластоц. р., Латгал. р., спарадычна сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, ЖС, ЖНС, Мат. мін.-мал., Варлыга, Шаталава), *пу́чча* н. зборн. — спарадычна віц.-маг. г., а таксама Верхнядзв., Лоеў. (ЛАБНГ, СПЗБ), *гук* м. — Лельч. (ЛАБНГ, ЖС), *ствол* м. — Брасл., Гарад., Віл., Быx., Ветк. (ЛАБНГ, СПЗБ), *цэ́бур* м. — спарадычна Панярм. р. (ЛАБНГ), *цыбу́р* м. — Стаўб. (З нар. сл.), *цымбур* м. — Навагр. (ЖС), *цыбу́к* м. — пераважна цэнтр. з., а таксама Докш., Івац., Лельч. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., Шаталава, Янкоўскі), *цыбу́х* м. — Пін. (ЖС), *цыба́к* м. — Бяроз., Лун. (ЛАБНГ, Шаталава), *цыба́х* м. — Драг., Пін. (ДСБ, НЛ), *цэ́бах* м. — Драг. (ЛП), *цымба́х* м. — Кам. (ДСБ), *цыб* м. — Малар. (НЛ), *дуда́р* м. — Акц. (ЛАБНГ), *ду́дачка* ж. — Леп. (Мат. апыт.), *семяні́к* м. — Лун. (ДСБ, Шаталава); *шчаўні́к* м. ’кветканоснае сцябло шчаўя з насеннем’ — Дзятл. (Мат. Гродз.), *грыжа́н* м. ’кветканоснае сцябло морквы’ — Стаўб. (Мат. мін.-мал.); **стрэлка, кветаноснае сцябло ў цыбулі:** *цыбу́ль* м. — Воран. (ЛАБНГ), *дубе́ц* м. — Маз. (ЛАБНГ), *ламбя́к* м. — Воран. (СПЗБ), *маска́ль* м. — Карэл. (ЛАБНГ), *паля́к* м. — Дзярж. (ЛАБНГ), *поп* м. — Гом. (ЛАБНГ), *цвёл* м. — Стаўб. (Мат. мін.-мал.), *сі́ўка* ж. — Кам. (ЛАБНГ), *ладыга* ж. — Воран. (СПЗБ), *сты́пыр'е* н. — Малар. (НЛ).

Назвы сцябла асобных раслін: *кміно́ўнік* м. зборн. ’сцёблы кміну’ — Паст. (СПЗБ), *жаві́ніна* ж. ’сцябло, лазіна ажавіны’ — мясц. (Насовіч), *касцяні́чнік* м. ’сцёблы касцяніцы’ — мясц. (Станкевіч), *пыр'і́на* ж. ’адно сцябло пырніку’ — Жытк. (ТС), *трусці́нка* ж. ’сцябло трыснягу’ —

Вілен. р. (СПЗБ), *чарэ́ціна* ж. ’сцябліна чароту’ — Стол. (ТС), *цыбуллё* н. зборн. ’сцёблы сіту’ — Пух. (СПЗБ), *хміс* м. ’сухія сцёблы хмелю’ — Стол. (ТС), *вітка* ж. ’сцябло гарбуза’ — Астр. (Мат. Гродз.), *сцімбу́р* м., *ламбу́к* м. ’сцябло гарбуза без лісцяў’ — Навагр. (3 нар. сл.), *по́вад* м. ’паўзучае сцябло ў гарбузах, агурках’ — усх.-пал. р. (ТС, Мат. Гом.), *драбы́* мн. ’сцёблы агуркоў без лісцяў’ — Навагр. (3 нар. сл.), *звірслакі́* мн. ’капусныя сцёблы’ — Карэл. (Сл. Гродз.), *радзько́ўнік* м. ’сцёблы рэдзькі’ — Шчуч. (Сл. Гродз.), *памідо́рнік* м. ’сцябло памідораў’ — Лельч. (ЖС); **бульбяное сцябло:** *бульбя́ніна* ж. — мясц. (Насовіч), *цыпу́рык* м. — Навагр. (Мат. апыт.); **сцябло бурачніка:** *цу́рка* ж. — Петр. (Шаталава), *бадылі́на* ж. — Лоеў (Янкова), *бацвіна* ж., *бацві́нка* ж. памянш., *бацвініна* ж. — мясц. (Насовіч); **сцябло сланечніку:** *саламе́шына* ж. — Віц. р. (Каспяровіч), *сонашнакаві́на* ж., *сонашнакаві́нне* н. зборн. — Жытк. (ТС), *со́ннік* м. — Гом. (Мат. Гом.), *цымбру́к* м. — Гродз., Воран. (Сл. Гродз., 3 нар. сл.), *каце́лачнік* (*каце́лышнік*) м. — Краснап. (Бялькевіч), *ду́дка* ж. — Бял. (НС), *цу́рка* ж. — Ветк. (Мат. Гом.); **сцябло тытуню:** *цыбурэ́нне* н. зборн. — Зэльв. (Сцяцко), *бады́лле* н. зборн. — Драг. (СПЗБ); **сцябло шчаўя:** *апу́цка* ж. — Гом. р. (Мат. Гом.), *карушо́к* м. — Астр. (Мат. мін.-мал.), *пук* м. — Навагр. (Мат. Гродз.), *цымбу́р* м. — Капыл. (ЖС); **сцёблы канопляў:** *канаплянік* м. — Браг. (Мат. Гом.), *калапня́* ж. — мясц. (Насовіч), *пасканіна* ж. ’сцябло маніц (жаночай разнавіднасці канопляў)’ — Мсцісл. (Юрчанка); *ліні́на*’ сцябліна лёну’ — Мёр. (Н. сл-сць), *зеля́нкі* мн. ’недапелыя адгалінаванні на сцябле лёну’ — Лоеў. (Янкова), *кол* м. ’сцябло аўса’ — Гродз. (Сл. Гродз.), *кіяшы́на* ж. ’сцябло кукурузы’ — Хойн. (Мат. Гом.); **сцябло жыта:** *жы́ціна* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *жы́цінка* ж., *жы́цінaчка* ж. памянш. — Мсцісл. (Юрчанка).

Ніткападобныя парасткі на сцёблах некаторых раслін (агуркоў, гарбузоў, клубніц і інш.): *вусы́* мн. — агульн.

(ДАБМ, ТС, Мат. апыт.), *вýсікі* мн. — Дзятл., Драг., Жытк. (ТС, ДСБ, Мат. Гродз.), *кóсы* мн. — пераважна паўдн.-усх. з., а таксама Чэрв. р., Верхнядзв., Лаг., Барыс. (ДАБМ, СЦБ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., Шаталава), *кóскі* мн. — спарадычна паўдн.-усх. з. (Мат. Гом.), *кóссе* н. зборн. — Касц. (ДАБМ), *армóшкі* мн. — Астр. (Мат. Гродз.), *пóвад* м., *павадьí* мн. — Петр. (Шаталава), *пýгі* мн. — Рэч., Калінк. (Мат. Гом.).

Калючы шып на сцёблах некаторых раслін: *калюшкí* мн. — Маст. (СПЗБ), *калю́к* м. — Карэл., Стол. (ТС, Шаталава), *шыпáк* м. — Лельч. (ЖС), *гóлка* ж. — Зэльв. (Шаталава), *бадзю́лька* ж. — Віц. р., Смален. р. (Бялькевіч, Каспяровіч, Насовіч).

Міжвузелле, сучляненне ў сцябліне расліны: *калéнца* н. — Іўеў., Малар., Стол. (Мат. Гродз., ЛП), *калéнка* н. — Слон. (Мат. апыт.), *калéна* н. — Лаг., Навагр., Зэльв. (Мат. Гродз., Варлыга), *сукалéнца* н. — Светлагор. (Мат. Гом., Насовіч), *сукалéнка* н. — Беш., Круп. (НС, Каспяровіч), *сукалéна* н. — Жлоб. (Мат. Гом.), *калóдачка* ж. — Бяроз. (Шаталава), *чы́каладка* ж. — цэнтральная частка пал. р. (ЛП, Шаталава), *чы́каладак* м. — Драг. (Мат. апыт.), *паратóчка* ж. — Стол. (ТС), *кóстачка* ж. — Жытк. (ТС), *бýркалка* ж., *бýркаўка* ж. — Стол. (ТС); *пук* м. 'патоўшчаная частка сцябла збожжавых раслін, з якой выходзіць колас' — Барыс., Латгал. р. (СПЗБ, Мат. мін.-мал.).

Ніжняя частка капуснага сцябла: *качарэ́жка* ж. — мясц. (Ластоўскі), *качары́жка* ж. — Шчуч. (З нар. сл.).

Ніжняя ад кораня частка сцябла аеру, якую любяць есці дзеці: *ля́лька* ж. — Уздз. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *пáнна* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *кáшка* ж. — Чач. (Мат. апыт.).

Націна

Сцябло і лісце агародных і некаторых іншых раслін.

націна ж., *націнка* ж. памянш. — паўдн.-зах. д., паўн. р., усх.-маг. р., Беластоц. р. (СПЗБ, ТС, СЦБ, Сл. Гродз., Бялькевіч, Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч, Янкоўскі, ЭСБМ), *націнне* н. — Жытк. (ТС), *маціне* н. — зах.-пал. г. (ЭСБМ), *націва* ж., *нацвінне* н. — мясц. (Ластоўскі), *бацвінне* н. — Чэрв. р., Віц. р., Смален. р., Рас. (Дабравольскі, Каспяровіч, Шаталава, Шатэрнік), *бацвіннік* м., *бацвіннічак* м. памянш. — Мсцісл. (Юрчанка), *батва́* ж. — паўдн.-усх. з. (ТС, Насовіч, Янкова), *бато́ўе* н. — Віц. р., Круп., Светлагор., Лоеў. (ДАБМ, СЦБ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., Каспяровіч, Насовіч, ЭСБМ), *батаўе́* н., *бату́ззе* н. — мясц. (Ластоўскі), *буцяўё* н. — Ашм. (Сл. Гродз., Ластоўскі), *буцявіна* ж. — мясц. (Ластоўскі), *бу́тлы* мн. — мясц. (ЭСБМ), *ца́ўнік* м. — Слуц. (СПЗБ), *цяўнёк* м. — Пух. (СПЗБ), *цяці́ўнік* м. — Віц. р. (Станкевіч), *цяце́ўнік* м. — Дзярж. (НС), *цяце́ўе* н. — Дзярж. (НС), *цяціўё* н. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, Сл. Гродз., ЖС), *цяціве* н. — Гарад. (СПЗБ), *цеціва́* ж. — Зэльв., Пруж. (ДСБ, Сцяцко), *цяцёва* ж. — Свісл. (СПЗБ), *цяцівіна* ж. адзінк. ’адна асобна ўзятая націна’ — Верхнядзв. (СПЗБ), *татавіна* ж. — Івац. (ДСБ), *цавіна* ж. — Дзятл., Гом. (Сл. Гродз., Мат. Гом.), *мя́ціва* н. — Панямр. р. (Сл. Гродз., Мат. мін.-мал.), *мяціўя* н. — Бял. (НС), *гіч* м. — усх.-пал. р. (ТС, ГЧ, ЖС, Шаталава, Станкевіч), *гічы́* мн. — мясц. (Ластоўскі), *гіча́н* м. — мясц. (ЭСБМ), *гіча́ннік* м., *гічыўнік* м. — спарадычна паўдн.-зах. д. (ЭСБМ), *гіча́рнік* м. — Петр. (ЖС), *гі́чка* ж. — Жытк., Пін., Драг. (ТС, НЛ, ДСБ), *гі́чча* н. — Жытк. (ТС), *гічэ́ўе* н. — Валож. (СЦБ), *гіча́нне* н. — Карэл., Стаўб. (СЦБ, Шаталава), *зіча́нне* н. — Навагр. (З нар. сл.), *гі́чанне* н. — Жытк. (ТС), *гічаннё* н. — мясц. (ЭСБМ), *гічавінне* н. — Стол. (ТС), *бы́льнік* м. — Навагр., Жытк. (ТС, Шаталава), *бады́лле* н. — Іван.

(ЖНС), *бадыллё* н. — Зэльв. (СПЗБ), *цыбулле́* н., *цыбуллё* н. — Чэрв. р. (СПЗБ, Шатэрнік), *цыбур'ё* н. — Гродз. (Сл. Гродз.), *цыб'ё* н. — Навагр., Браг. (Сл. Гродз., Шаталава), *лабу́ззе* н., *лабу́знік* м. — Жытк., Стол. (ТС), *лабу́з* м., *ло́буз* м., *ло́будзь* м. — Стол. (ТС), *лабу́зіна* ж. адзінк. 'асобная націна' — Жытк. (ТС), *ахра́пак* м. — Віц. р., Лаг. (Каспяровіч, ЭСБМ), *ахра́пка* ж. — Бял. (Яўсееў, ЭСБМ), *ахра́п'е* н. — Чашн. (Мат. дыял. сл., Каспяровіч, ЭСБМ), *хра́пы* мн. — Рас. (Шаталава), *ва́рыва* н. — Шум., Круп. (НС, Каспяровіч, Станкевіч), *ду́ддзе* н. — Мёр. (Шаталава), *кабачы́нне* н. — Малар. (ДСБ), *гмыль* ж. — Добр. (Мат. Гом.), *ка́ліва* н. і ж. 'націна аднаго клубня' — паўн.-зах. з. (СПЗБ), *матарля́сы* мн. 'рэшткі пабітага градам бацвіння' — Маз. (ГЧ).

Націна агуркоў: *агуро́чнік* м. — агульн. (ДАБМ, СПЗБ, Шатэрнік), *агуро́шнік* м. — Бярэз. р., спарадычна паўн. р. і паўн.-зах. з. (ДАБМ), *гуро́чнік* м. — Паням. р., Слуц. р., Бярэз. р., спарадычна віц.-маг. г., а таксама Гл., Буда-Каш. (ДАБМ, Сл. Гродз., СЦБ, Мат. Гом., ЖНС, Янкоўскі), *гуро́шнік* м. — пераважна ўсх. з., Брэсц. (ДАБМ, Янкова), *агурэ́чнік* м. — усх.-маг. р., Беластоц. р., пераважна поўнач паўн. р., спарадычна гродз.-бар. г., пал. р. (ДАБМ, СПЗБ, Бялькевіч, Ластоўскі), *агурэ́шнік* м. — пераважна поўнач паўн. р. (ДАБМ), *гурэ́чнік* м. — спарадычна Паням. р., а таксама Гарад., Брасл., Кобр. (ДАБМ, Сл. Гродз., Станкевіч), *гурэ́шнік* м. — спарадычна ўсх. з. (ДАБМ), *гуро́вачнік* м. — Добр. (ДАБМ), *гурачкаве́нне* н. — Слон. (Сл. Гродз.), *гуро́чніска* н. — Барыс. (Шаталава), *гурко́ўнік* м. — Маг. р., усх.-маг. р., Мядз., Нясв., Чач. (ДАБМ, СЦБ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., Насовіч, Станкевіч, Юрчанка), *агурко́ўнік* м. — Воран. (ДАБМ), *агу́рнік*, *агуры́ннік* м. — Брасл. (ДАБМ), *гуркаве́нне* н. — зах.-пал. г., спарадычна гродз.-бар. г. (ДАБМ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., З нар. сл., Сцяшковіч, Мат. апыт.), *гураве́нне* н. — Лун. (ДАБМ), *гуркаві́нне* н. — спарадычна пал.-гродз. р. (ТС, Сл. Гродз., ЛП, Сцяцко), *гураквíнне* н. — Кам. (ДАБМ),

гуркаве́ніска н. — Свісл. (ДАБМ), *гуркаўні́ска* н. — Бераст. (Сл. Гродз.), *гуркаві́на* ж. — Гродз. р. (ДАБМ), *гуркаві́ца* ж. — Пін. (ДАБМ), *гуркі́* мн. — Драг., Кобр., Брэсц. (ДАБМ), *лабу́ззе* н. — Драг., Стол. (ДАБМ), *лабузя́к* м. — Стол. (ДАБМ), *бацві́нне* н. — Ашм., Чав., Кам. (ДАБМ), *батва́* ж. — Кір. (ДАБМ, ЭСБМ), *бата́ўе* н., *батно́ўе* н. — Верхнядзв. (ДАБМ), *гурко́вая наці́на* — Буда-Каш., Браг. (ДАБМ), *наці́на* ж. — Чач., Лоеў. (Янкова, Мат. апыт.), *маці́на* ж. — Кам. (ДАБМ), *цецява́* ж. — Бар., Івац. (ДАБМ), *цяці́ўе* н. — Віл., Карэл. (ДАБМ), *бады́лле* н. — Люб., Кобр., Пін. (ДАБМ), *буракаве́нне* н. — спарадычна Панямо. р. і зах.-пал. г. (ДАБМ), *мілі́нне* н. — Пруж. (ДАБМ), *хмеліно́* н. — Жытк. (ДАБМ), *ка́ліва* н. — Шарк. (ДАБМ), *ка́ліўе* н. — Ушацк., Глыб. (ДАБМ), *каснікі́* мн. — Лёзн. (ДАБМ), *павады́* мн. — Лун. (ДАБМ).

Лісце і сцёблы бобу: *бабо́ўнік* м. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, СЦБ), *бабаўня́к* м. — Кобр. (ЛАБНГ), *бабаве́ннік* м. — Жаб., Лун. (ЛАБНГ), *бабаве́нне* н. — Панямо. р., Беластоц. р., спарадычна зах.-пал. г. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бабаві́нне* н. — Гродз. (Сл. Гродз.), *бабо́вінне* н. — зах.-пал. г., Гарад., Люб., Лельч. (ЛАБНГ), *бабо́віна* ж. — Мёр., Пол. (ЛАБНГ), *бабаві́на* ж. — Рас. (СПЗБ), *бабаві́ны* мн. — Уздз. (СЦБ), *бабо́вішча* н. — Рас., Шум., Іўеў. (ЛАБНГ), *бабо́віска* н. — Лях., Івац. (ЛАБНГ), *бабавя́ніска* н. — Карэл. (Шаталава), *бабо́ўе* н. — цэнтральная частка паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, Варлыга), *бабо́ўне* н. — Лельч. (ЛАБНГ), *боб* м. — спарадычна пал.-гродз. р., а таксама Асіп., Чэрык. (ЛАБНГ), *бабі́шча* н. — Гродз. (ЛАБНГ), *бабо́выя бадыллі́* — Шчуч. (ЛАБНГ), *бадылі́ бо́бу* — Воран. (ЛАБНГ), *па́лкі з бо́бу* — Лельч., Маз. (ЛАБНГ), *сало́ма із бо́бу* — Ганц. (ЛАБНГ), *сцябло́* (*сцябе́лле*) (*з*) *бо́бу* — цэнтральная частка пал. р., а таксама Бар., Хоц. (ЛАБНГ), *сцёбла* мн. — Івац. (ЛАБНГ), *ду́дкі* мн. — Смарг. (ЛАБНГ), *цырyба́лкі* мн. — Люб. (ЛАБНГ), *лісцё і стаўбуры́ зяле́ныя* — Зэльв. (ЛАБНГ).

Бацвінне бульбы: *бульбо́ўнік* м. — паўн.-усх. д., Вілен. р., зах.-бран. р., Смален. р. (ДАБМ, СПЗБ, Бялькевіч, Варлыга, Каспяровіч, Насовіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *бульбе́ўнік* м. — паўн. р. (ДАБМ, СПЗБ, СЦБ, ЖНС, НЛ), *бульбе́йнік* м. — Віл. (СПЗБ), *бульбя́ўнік* м. — Валож. (ДАБМ), *бульбо́ўе* н. — Шкл. (ДАБМ), *бульбя́нік* м., *бульбя́ннік* м. — спарадычна асн. мас. г. (ДАБМ, СПЗБ, НЛ, Насовіч, Шатэрнік), *бульба́нік* м. — Арш., Тал. (ДАБМ), *бульбо́нік* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *бульбе́нік* м., *бульбе́ннік* м. — Пол., Ушацк., Леп., Лаг., Барыс., Стол. (ДАБМ, СЦБ, Мат. мін.-мал.), *бульбі́нік* м. — Валож., Пін. (ДАБМ), *бульбя́нне* н. — Барыс. (ДАБМ), *бульбе́нне* н. — Чашн. (ДАБМ), *бульбаве́нне* н., *бульбаве́не* н., *бульбаве́ня* н. і ж. — зах. з. (ДАБМ, СПЗБ, Сл. Гродз., З нар. сл., Цыхун), *бульбаві́нне* н. — зах.-пал. г. (ДАБМ), *бульбавя́нне* н. — Карэл. (ДАБМ), *бульбаве́ннік* м. — Воран. (ДАБМ), *бульба́шнік* м. — спарадычна паўн.-усх. д. (ДАБМ, СПЗБ, СЦБ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал.), *бу́льбашнік* м. — Віл., Маладз., Бярэз., Уздз. (СЦБ), *бульбя́шнік* м. — спарадычна сярэд.-бел. г. (ДАБМ, Мат. Гом., ЖС), *бульбо́шнік* м. — зах.-бран. р., спарадычна сярэд.-бел. г. (ДАБМ, СЦБ, Мат. мін.-мал., Растаргуеў), *бульбо́чнік* м. — Лельч. (ДАБМ), *бульбе́шнік* м. — сярэд.-бел. г., спарадычна паўн.-усх. д. (ДАБМ, ЖС, Мат. мін.-мал.), *бульбе́чнік* м. — Ганц. (ДАБМ), *бульбі́шнік* м. — Чач., Ветк. (ДАБМ), *бульбо́вашнік* м. — Гродз. (ДАБМ), *бульбя́нішнік* м. — Карм. (ДАБМ), *бульбя́к* м. — Маладз. (ДАБМ), *бульбя́нка* ж. — Воран. (ДАБМ), *бульбя́ніска* н. — Гродз., Шчуч. (ДАБМ), *бульбо́віска* н. — Бяроз. (ДАБМ), *бульвя́нік* м. — Бераст. (ДАБМ), *бульві́нік* м. — Іван. (ДАБМ), *бульваве́йка* ж., *бульваві́нка* ж. — Пруж. (ДАБМ), *бульваве́нне* н. — Карэл. (ДАБМ), *бульваві́нне* н., *буляві́нне* н., *буляве́нне* н., *булёвене* н. — Пруж. (ДАБМ, СПЗБ), *бульмя́нік* м. — Віл., Пух. (ДАБМ), *бульме́ннік* м. — Чэрв. (СПЗБ), *буле́ўнік* м. — Віл., Кліч. (ДАБМ), *булёўнік* м. — Пруж. (ДАБМ), *булённік* м. — Лях. (ДАБМ), *буле́ннік* м. — Пол. (ДАБМ), *буле́шнік* м. — Лаг. (ДАБМ), *картафля́нік* м. —

паўдн.-усх. д. (ДАБМ, СПЗБ, Мат. Гродз., ЖС, ЭСБМ, Мат. апыт.), *картафле́нік* м., *картафле́ннік* м. — Панямр., Жытк., Лун. (ДАБМ, СПЗБ), *картафлíннік* м. — Слуц. р., Маз. (ДАБМ), *картафе́льнік* м. — Ганц. (ДАБМ), *картафле́нне* н. — Паням. р., зах.-пал. г. (ДАБМ, Мат. Гродз.), *картафлíнне* н. — спарадычна паўдн.-зах. д. і зах.-пал. г. (ДАБМ), *картафлíска* н. — Гродз., Бераст., Малар. (ДАБМ), *картафля́ніска* н. — спарадычна гродз.-бар. г. (ДАБМ), *картафле́ніска* н. — Свісл. (ДАБМ), *карто́флíшча* н. — Саліг., Івац., Лельч. (ДАБМ), *картахля́нік* м. — Нар. (Мат. Гом.), *картапля́нік* м. — Чэрв. р., спарадычна Паням. р. і ўсх.-пал. р. (СЦБ, Мат. Гродз., Мат. Гом., ЖС, ЭСБМ, Шаталава, Шатэрнік), *карто́плянік* м. — спарадычна паўдн.-зах. д. (ДАБМ), *картапле́нік* м. — Слон., Ганц. (СПЗБ, Мат. апыт.), *картапля́шнік* м. — усх.-пал. р. (ДАБМ, Мат. Гом.), *картаплёшнік* м. — Лельч. (ДАБМ), *карто́пнік* м. — Слон., Івац. (ДАБМ, Мат. Гродз.), *картаплíна* ж. — Пін. (ДАБМ), *картапле́нне* н. — пал.-гродз. р. (СПЗБ, ТС, ДСБ, СЦБ, Мат. Гродз., Сл. Гродз., ЖНС, ЭСБМ, Сцяцко, Шаталава), *картаплíнне* н. — спарадычна паўдн.-зах. д. і зах.-пал. г. (ДАБМ, ДСБ, Мат. Гом.), *картаплявíнне* н. — Жытк. (ТС), *картапляні́шча* н. — Саліг. (ДАБМ), *картапля́ніска* н. — Карэл. (Шаталава), *картаплíска* н. — Свісл. (ДАБМ), *карто́плíска* н. — Іван. (ДАБМ), *карто́шнік* м. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *кардапля́нне* н. — Лоеў. (Янкова), *кардаплíнне* н. — Малар. (ДАБМ), *кардахля́нне* н., *кардахлíнне* н. — Смален. р. (Бялькевіч), *курдо́пнік* м. — Івац. (ДАБМ), *гіч* м., *гіча́нік* м. — усх.-пал. р. (ДАБМ, Мат. Гом.), *гіча́льнік* м., *гіча́рнік* м. — Жытк. (ДАБМ), *гічні́к* м., *гіча́й* м. — Люб. (ДАБМ, СПЗБ), *гі́ча* ж. — Жытк. (ДАБМ), *гі́чка* ж. — спарадчына зах.-пал. г., а таксама Лях. (ДАБМ, СПЗБ, ДСБ), *гіча́нне* н. — Паням. р., усх.-пал. р. (ДАБМ, СПЗБ, ДСБ), *гічаве́нне* н. — Шчуч. (СПЗБ), *ка́ліўе* н. — спарадычна паўдн.-усх. з., а таксама Ушацк., Чашн., Лаг. (ДАБМ, ЭСБМ), *калíўе* н. — Віл., Круп., Чач. (СПЗБ, Мат. мін.-

мал., Мат. апыт.), *каліўнік* м. — Браг. (ДАБМ), *каліўнік* м. — Барыс., Хойн. (ДАБМ, Мат. Гом.), *каліўянік* м. — Браг. (ДАБМ), *каліўяшнік* м. — Лоеў. (Мат. Гом.), *каліваишнік* м. — Кір. (ДАБМ), *каліваишнік* м. — Добр. (Мат. Гом.), *цяўнік* м. — Слуц. р., спарадычна паўдн.-усх. з. (ДАБМ), *цяціўнік* м. — Дубр. (ДАБМ), *цяўня* ж. — Капыл. (ДАБМ), *цяўе* н. — Слуц. р. (ДАБМ), *цяцеўе* н., *цяціўе* н. — Стол. (ДАБМ, ТС), *цеціва́* ж. — усх.-маг. р. (ДАБМ), *цецявіна* ж. — Стол. (ТС), *цявіна* ж. — Капыл. (ДАБМ), *цыбуллё* н., *цыру́більнік* м. — Чэрв. (Мат. мін.-мал., Шатэрнік), *былінннік* м. — Верхнядзв. (ДАБМ), *бы́льні́к* м. — Мёр., Маст., Ганц., Жытк., Лун., Стол. (ДАБМ, СПЗБ, Сл. Гродз., ЖС), *быліна* ж. — Іван., Лун. (ДАБМ), *бы́лле* н. — зах.-пал. г., (ДАБМ), *бы́лле́* н., *быллё* н. — зах.-пал. г., Докш. (ДАБМ. СПЗБ), *бады́лле* н. — Бяроз., Стол. (ДАБМ), *бады́льнік* м. — Лун. (ДАБМ), *націна* ж. — Маг. р., Пін., Драг. (ДСБ, Мат. Маг., ЭСБМ), *маціна* ж. — Ганц. (СПЗБ), *націнне* н. — Іўеў. (ДАБМ), *маці́нне* н. — Кам. (ДАБМ), *бацві́нне* н. — Акц. (ДАБМ), *батва́* ж. — Кір., Добр., зах.-бран. р. (ДАБМ, ЭСБМ), *бато́ўка* ж. — Тал. (ДАБМ), *бато́ўе* н. — Мёр. (ДАБМ), *лабу́ззе* н. — Лун. (ДАБМ), *лабуззё* н. — Драг. (ДАБМ), *лабу́знік* м., *ло́буз* м. — Стол. (ДАБМ), *дзя́гілле* н., *дзіга́лле* н., *гігалле́* н. — Івац. (ДАБМ, ЭСБМ), *сцябе́лле* н. — Драг. (ДАБМ), *бе́лле* н. — Стол. (ДАБМ), *бе́цце* н. — Пін. (ДАБМ), *стаціўнік* м. — Лун. (ДАБМ), *хмяліна* ж. — Пін. (ДАБМ), *хмялінне* н. — Брэсц. (ДАБМ), *пако́пішча* н. — Гродз. (Сл. Гродз.), *ду́дкі* мн. — Паст. (ДАБМ), *лапкі́* мн. — Ганц. (ДАБМ), *баліўкі* мн. — Леп. (ДАБМ).

Націна бручкі: *бручко́ўнік* м. — цэнтр. з., Віален. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. Гом., НС), *брушко́ўнік* м. — Докш. (СПЗБ), *бручо́ўнік* м. — Барыс. (ЛАБНГ), *бруча́ннік* м. — Леп. (ЛАБНГ), *бру́шнік* м. — Ельск. (ЛАБНГ), *бручэ́шнік* м. — Гродз., Шчуч. (ЛАБНГ), *брушэ́чнік* м. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *бручкавінне* н. — Зэльв., Жаб. (ЛАБНГ, Сцяцко),

бручкаве́ня н. і ж., *бручкаве́нне* н., *брушкаве́нне* н. — Паням. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз., 3 нар. сл., НС, Цыхун), *бручко́ўе* н. — Лаг. (Варлыга), *бручкаўні́ска* н. — Лун. (ДСБ), *бруко́ўнік* м. — пераважна паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, ЖС, Мат. Гом., Янкоўскі), *бруке́ннік* м. — Лун. (ЛАБНГ), *брукавя́н* м. — Гродз. (Сл. Гродз.), *брукаві́нне* н. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ДСБ), *брукаве́нне* н. — Івац., Пруж., Бяроз. (ЛАБНГ), *бру́кавішча* н., *бру́квішча* н. — Слаўг. (ЛАБНГ), *брукве́ннік* м. — Ганц., Лельч. (ЛАБНГ), *бруквéльнік* м. — Стол. (ТС), *бруквя́нік* м., *брук'я́нік* м. — Жытк. (ТС), *бруква́ннік* м. — Лоеў. (Янкова), *брукваа́шнік* м. — Кір., Раг. (ЛАБНГ), *бруквя́нішча* н. — Рэч. (ЛАБНГ), *бру́квеніца* ж. — Лельч. (ЛАБНГ), *бруксо́ўнік* м. — Клім. (ЛАБНГ), *буксо́ўнік* м. — Касц. (ЛАБНГ), *ліст (лісця) бру́чкі* — спарадычна паўдн. р., а таксама Мсцісл. (ЛАБНГ), *бруквя́ны ліст* — спарадычна паўдн. р. (ЛАБНГ), *наці́на бру́квашная* — Раг. (ЛАБНГ), *гручко́ўнік* м. — Паст. (ЛАБНГ, СПЗБ), *кручко́ўнік* м. — Мядз., Астр., Смарг., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *кручкаве́ня* н. — Вілен. р. (СПЗБ), *грыжо́ўнік* м. — паўн. р. (ЛАБНГ, Каспяровіч), *грыжа́ннік* м. — Ушацк. (ЛАБНГ), *гры́жнік* м. — Гарад. (ЛАБНГ), *гры́жа* ж. — Рас., Пол. (ЛАБНГ), *ка́лічнік* м. — Пол. (ЛАБНГ), *калі́шнік* м. — Рас. (Шаталава), *бульбо́ўнік* м. — Петр. (ЛАБНГ), *бульбе́нік* м., *бульбе́нне* н. — Жытк. (ТС), *бульбаве́нне* н. — Стол. (ТС), *бульмо́ўнік* м. — Старадарож. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бульма́шнік* м. — Асіп. (ЛАБНГ), *бура́чнік* м. — Верхнядзв., Брасл., Лаг., Чэрв. (ЛАБНГ), *буракаве́нне* н. — Гродз. (Цыхун), *бацві́нне* н. — спарадычна паўн. р., а таксама Чэрык, Лях., Рэч. (ЛАБНГ), *баці́ўе* н. — Круп. (ЛАБНГ), *мя́ціва* ж. — Чэрв. (ЛАБНГ), *гіч* м. — Стол. (ЛАБНГ), *гічы́ бру́квы* — Ганц. (ЛАБНГ), *го́лле* н. — Нясв. (ЛАБНГ), *сіну́шнік* м. — Гарад. (ЛАБНГ).

Націнне буракоў: *бура́чнік* м., *бура́шнік* м. — асн. мас. г. (акрамя Маг. р. і паўночнай часткі паўн.-зах. з.), зах.-бран. р., спарадычна паўдн.-усх. з. (ДАБМ, Растаргуеў, Шатэрнік, Мат. апыт.), *бурачвя́нік* м. — Нясв. (ДАБМ),

бурачэ́нне н. — Пруж., Бяроз., Брэсц. (ДАБМ), *бурачы́нне* н. — Кам., Драг., Пін. (ДАБМ), *бурача́нне* н. — Бар. (ДАБМ), *бура́чанне* н. — зах.-пал. г., Смал., Свісл. (ДАБМ), *бурачанне́* н. — Свісл. (ДАБМ), *бурачкаве́нне* н. — Маст., Свісл., Драг. (ДАБМ), *бурач'ё* н. — Лях. (ДАБМ), *бура́чышча* н. — Маст. (ДАБМ), *бурача́нішча* н. — Бар. (ДАБМ), *бура́чнішча* н. — Верхнядзв. (ДАБМ), *бурачкаве́ніска* н. — Свісл. (ДАБМ), *бура́чніска* н. — Івац. (ДАБМ), *буракóўнік* м. — спарадычна віц.-маг. г., а таксама Лун. (ДАБМ), *буркóўнік* м. — Лоеў. (Янкова), *буракві́ннік* м. — Лун. (ДАБМ), *буракаві́нне* н. — зах.-пал. г., Лаг., Чэрв., Зэльв., Свісл. (ДАБМ, СЦБ, Мат. мін.-мал., Сцяцко), *буракаве́нне* н. — спарадычна пал.-гродз. р. (ДАБМ, Мат. Гродз., Сцяшковіч), *буракаве́ня* н. і ж. — Карэл., Свісл. (СПЗБ), *свякóльнік* м. — Лёзн., Хоц. (ДАБМ), *бацві́нне* н. — агульн., Вілен. р. (ДАБМ, СПЗБ, ТС, СЦБ, Мат. Гродз., Бялькевіч, Варлыга, Сцяцко, Янкова), *бацве́нне* н. — Жытк., Стол. (ТС), *бацві́ннік* м. — спарадычна асн. мас. г. (ДАБМ), *бацві́на* ж. — Астр. (СПЗБ), *бацві́нішча* н., *бацьві́ніска* н. — спарадычна гродз.-бар. г. (ДАБМ, СПЗБ), *батóўе* н. — спарадычна паўн.-усх. д. (ДАБМ), *батлóўе* н. — Верхнядзв. (ДАБМ), *батóўнік* м. — Віц. р. (ДАБМ), *батóўкі* мн. — Паст. (ДАБМ), *батва́* ж. — спарадычна віц.-маг. р. (ДАБМ), *гіча́нне* н. — Паням. р., цэнтральная частка пал. р. (ДАБМ, Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., ЖС, НЛ), *гічанне́* н. — Карэл. (ДАБМ), *гіча́нне* н. — Драг. (ДАБМ, Мат. апыт.), *гічаві́нне* н. — Жытк., Стол. (ДАБМ), *гічэ́ўе* н. — усходняя частка Паням. р. (ДАБМ), *гічóўе* н. — Навагр. (ДАБМ), *гіцьé* н. — Слуц. (ДАБМ), *гічóўнік* м. — Акц. (ДАБМ), *гіча́ннік* м. — Саліг. (ДАБМ), *гіча́рнік* м. — Лельч. (ДАБМ), *гіч* м. — Ганц., Лун., Стол. (ДАБМ, СПЗБ), *гі́чка* ж. — Шчуч., Капыл., Ганц., Іван. (ДАБМ, Сл. Гродз.), *гічкí* мн. — Драг. (ДАБМ), *гічаны́* мн. — спарадычна Паням. р. (ДАБМ), *нацíна* ж. — спарадычна агульн. (ДАБМ, Сцяшковіч), *нацíнне* н. — спарадычна зах. з., а таксама Хойн. (ДАБМ), *цяўнік* м. — Слуц. р., Пух. (ДАБМ), *цяў-*

нік м. — Уздз. (ДАБМ), *цяўе* н. — Слуц. (ДАБМ), *цяціўе* н. — паўн.-зах. з. (ДАБМ), *цяціўе́* н. — Мядз., Карэл. (ДАБМ), *цяцеўе* н. — Свісл. (ДАБМ), *ціцяўе* н. — Лаг. (Варлыга), *цецявенне* н. — Шчуч., Маст. (ДАБМ), *цявіна* ж. — Капыл. (ДАБМ), *татавіна* ж. — Івац. (ЖС), *каліўе* н. — Леп. (ДАБМ), *каліўе* н. — Маг., Бабр. (ДАБМ), *ва́рыва* н. — Маг. р., Ваўк. (ДАБМ, ЭСБМ), *варо́ўнік* м. — Сен. (ДАБМ), *бадылле* н. — Іван. (ДАБМ), *быльнік* м. — Рас. (ДАБМ), *ламбякі́* мн. — Воран., Вілен. р. (ДАБМ, СПЗБ), *лампякі́* мн. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *ламбукі́* мн. — Гродз. (СПЗБ), *ламбы́* мн. — Вілен. р. (СПЗБ), *лыч* м., *лычык* м., *лычыкі* мн. — Віл. (СПЗБ, Насовіч, ЭСБМ), *по́цяраб* м., *по́цярабкі* мн. — Шчуч. (СПЗБ), *хмяліна* ж. — Івац. (ДАБМ), *ладыга* ж. — Воран. (СПЗБ), *ламза́* ж. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *цыдо́ве* (*цыдо́вя*) н. — Ваўк. (Мат. Гродз., Сцяшковіч), *падбураце́нне* н. 'маладое бацвінне буракоў' — Слон. (Сл. Гродз.).

Гарбузовая націна: *гарбу́знік* м. — асн. мас. г. (ДАБМ, ТС, Мат. Гродз., Растаргуеў, Янкоўскі), *арбу́знік* м. — спарадычна паўн.-зах. з., а таксама Раг. (ДАБМ), *гарбузе́ннік* м. — спарадычна гродз.-бар. г., а таксама Лельч. (ДАБМ), *гарбузя́нік* м. — Жытк. (ЖС), *гарбузя́тнік* м. — Брасл., Шарк. (ДАБМ), *гарбузо́ўнік* м. — усх.-маг. р., Сен., Навагр. (ДАБМ, Мат. Гродз., Каспяровіч, Насовіч, Юрчанка), *гарбузе́нне* н. — пал.-гродз. р. (ДАБМ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., ЖС, ЖНС, Сцяшковіч, Мат. апыт.), *гарбузі́нне* н. — Жытк. (ТС), *гарбузаве́нне* н., *арбузаве́нне* н. — Гродз. р (ДАБМ), *гарбузяня́* н. — Уздз. (СЦБ), *гарбузя́нішча* н. — Мёр. (ДАБМ), *гарбузе́ніска* н. — спарадычна гродз.-бар. г. (ДАБМ), *гарбузя́нка* ж. — Мёр. (ДАБМ), *гарбузі́ца* ж. — Пін. (ДАБМ), *ду́дкі гарбуза́* — Глыб. (ДАБМ), *гарбузо́выя ладыні* — Старадарож. (ДАБМ), *дынаві́нне* н. — Кобр. (ДАБМ), *ды́ннік* м. — Малар. (ДАБМ), *лабу́знік* м. — Стол. (ДАБМ), *лабузі́нне* н. — Жытк. (ТС), *лабу́ззе* н.,

лабузó н. — Навагр., Драг., Стол. (ДАБМ), *бацвíнне* н. — Брэсц. (ДАБМ), *батóўе* н. — Рас. (ДАБМ), *батвá* ж. — Віц. (ДАБМ), *калíўе* н. — Віц., Глыб. (ДАБМ), *бы́лле* н. — Кам., Брэсц. (ДАБМ), *бы́льнік* м. — Пін., Стол. (ДАБМ), *нацíна* ж. — спарадычна паўн. р. і Маг. р., а таксама Лях. (ДАБМ), *ціцявá* ж. — Крыч., Бар., Слуц. (ДАБМ), *цыбуллё* н. — Чэрв. (СПЗБ), *хмялíнне* н. — Брэсц. (ДАБМ), *касá* ж. — Мсцісл. (Мат. апыт.), *паваді́* мн. — Ганц., Лун., Жытк. (ДАБМ).

Сцёблы і лісце гароху: *гарóхаўнік* м. — сл.-маз. г. (ДАБМ), *гарахóўнік* м. — Пух. (СЦБ), *гарахвя́нік* м. — паўдн.-усх. з., спарадычна віц.-маг. г. і Паням. р. (ДАБМ), *гарахавя́нік* м. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *гарóхнік* м. — Леп., Барыс. (ДАБМ), *гарóхаўніца* ж. — Гл. (ДАБМ), *гарахвя́нне* н. — зах.-пал. г., спарадычна Чэрв. р., Слуц. р. і ўсх.-пал. р. (ДАБМ), *гарахвéнне* н. — Стаўб. (ЖС), *гарóхвінне* н. — Брэсц., Драг. (ДСБ), *гарахавéнне* н. — Гродз., Ваўк. (Мат. Гродз., Сцяшковіч), *гарахвéня* н. і. ж. — Шчуч. (З нар. сл.), *гарахавіска* н. — спарадычна зах. з. (ДАБМ), *гарóхавіска* н. — Шчуч. (Мат. Гродз.), *гарóхаўе* н. — цэнтральная і паўднёва-ўсходняя частка паўн.-зах. з., спарадычна Маг. р., а таксама Верхнядзв., Мсцісл., Гл. (ДАБМ, Юрчанка), *гарóхавіны* мн. — пераважна паўночная частка паўн.-зах. з. (ДАБМ, Мат. Гродз.), *гарóхвіны* мн. — віц.-маг. г. (акрамя ўсх.-маг. р.), *гарóшнік* м. — паўдн.-усх. з. і спарадычна яе сумежжа (ДАБМ), *гарóшынне* н. — зах.-пал. г. (ДАБМ), *гарóшыска* н. — Ваўк., Свісл., Івац., Пруж. (ДАБМ, Мат. Гродз., Сцяшковіч), *гарóшына* ж. — Шчуч. (Мат. Гродз.), *гарóшыны* мн. — паўдн.-зах. д., спарадычна Маг. р. і паўднёвая частка паўн. р. (ДАБМ), *гарóшвіны* мн. — Гарад. (СПЗБ), *гарóшміны* мн. — Навагр. (ДАБМ), *цяцíўé* н. — Верхнядзв. (ДАБМ), *цяцíва* ж. — Слаўг., Пін. (ДАБМ), *цяцíна* ж. — Добр. (ДАБМ), *марóчыны* мн. — Рас. (ДАБМ).

Сцябло кукурузы разам з лісцем: *кія́шнік* м. — Гом. р. (НЛГ, Янкова), *кія́чнік* м. — Гл. (Янкоўскі), *кіюшнік* м. —

Гом. (Мат. Гом., ЭСБМ), *кіёвашнік* м. — Чач. (Мат. Гом.), *кіёўнік* м. — Хоц., Ветк., зах.-бран. р. (Мат. Гом., Бялькевіч, Растаргуеў).

Макавыя сцёблы з лісцем: *макóўнік* м. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., Мат. Гом., ЭСБМ, Каспяровіч), *мáкаўнік* м. — усх. з., Лід., Навагр. (ЛАБНГ, СПЗБ, СЦБ, Мат. Гом., З нар. сл.), *маркóўнік* м. — Тал. (ЛАБНГ), *макаўнíк* м. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *макавíннік* м. — Навагр. (З нар. сл.), *макавéннік* м. — Буда-Каш., Лун. (ЛАБНГ), *макавéшнік* м. — Карм. (ЛАБНГ), *макавíнне* н. — паўдн. р., Беластоц. р., Навагр. (ЛАБНГ, СПЗБ, ДСБ, Мат. Гом., Мат. Гродз., З нар. сл., ЭСБМ, Янкова), *мáкавінца* н. — Кобр. (ЛАБНГ), *макавéнне* н. — Гродз. (Цыхун), *макавéня* н. і ж., *макавіéня* н. і ж. зборн. — зах.-пал. г., Паням. р., Беластоц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *маркавéня* н. і ж. — спарадычна Паням. р. (ЛАБНГ), *макóвішча* н. — Светлагор. (Мат. Гом.), *макаўё* н. — спарадычна поўдзень паўн. р. (ЛАБНГ), *мáкаўе* н. — Лаг. (СЦБ, Станкевіч), *мóкавіны* мн. — Круп. (ЛАБНГ), *мак* м. — спарадычна паўдн.-зах. д. і сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ), *сцяблы́* (*мáку*) — Верхнядзв., Кобр., Стол. (ЛАБНГ), *лíсце мáку* — Сен., Смарг., Барыс. (ЛАБНГ), *мáкавы ліст* — Віл. (ЛАБНГ), *лабýззе* н. зборн. — Верхнядзв., Дзярж. (Мат. мін.-мал., Шаталава), *лабýззе* н. — Дзярж. (СЦБ), *цыбóўка* ж. — Добр. (ЛАБНГ).

Націнне морквы: маркóўнік м. — асн. мас. г., акрамя Гродз. р., усходняя частка гродз.-бар. г. (ЛАБНГ, ТС, Сл. Гродз., Каспяровіч, Мат. апыт.), *маргóўнік* м. — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ, СЦБ), *мархóўнік* м. — Мядз., Іўеў. (СЦБ), *маркаўнíк* м. — Навагр. (З нар. сл.), *мархаўнíк* м. — Астр. (Мат. Гродз.), *маркавéннік* м. — спарадычна паўд.-зах. д., а таксама Чашн. (ЛАБНГ), *маркавéнне* н. — пал.-гродз. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, ТС, Мат. Гродз., З нар. сл., Мат. апыт.), *маргавéнне* н., *маргавéня* н. і ж., *маркавéня* н. і ж. — Шчуч. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *маркавíнне* н. — Навагр., Бяроз., Стол., Жытк. (ТС, ЖНС, Шаталава), *маркóўе* н. — Лаг. (Варлыга), *маркóўнае лíсце* — Рэч. (ЛАБНГ), *мóркавае лíсце* — Лоеў.

(ЛАБНГ), *лісце моркі вы* — Мсцісл., Навагр., Лоеў. (ЛАБНГ), *бадылле з мо́рквы* — Кобр. (ЛАБНГ), *націна мо́рквы* — Дубр., Акц. (ЛАБНГ), *бацві́нне* н. — Гом., Калінк. (ЛАБНГ), *бато́ўе* н. — спарадычна паўн. р. (ЛАБНГ), *батва́* ж. — Гарад., Краснап., Люб. (ЛАБНГ), *бэ́лле* н. — Кобр. (ЛАБНГ), *дзя́гілле* н. — Лях. (ЛАБНГ), *ціця́ўе* н. — Маст. (ЛАБНГ), *ціці́ва* ж. — Хоц. (ЛАБНГ), *цяці́ўкі* мн. — Арш. (ЛАБНГ), *гіч* м. — цэнтральная частка пал. р. (ЛАБНГ), *гі́чка з мо́рквы* — Малар., Пін. (ЛАБНГ), *гічы́ марко́ўніка* — Ганц. (ЛАБНГ), *грыжа́н* м. — Стаўб. (СЦБ).

Сцёблы і лісце рэпы: *рапо́ўнік* м. — Віц. р. (Станкевіч), *рапо́ўе* н. — Лаг. (Варлыга), *наці́на* ж. — Рэч. (ЭСБМ).

Сцёблы і лісце фасолі: *фасо́льнік* м. — асн. мас. г., Вілен. р. (ЛАБНГ, СПЗБ, Сл. Гродз.), *фасалявéнне* н. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *фасалявéня* ж. і н. — Іўеў., Шчуч. (ЛАБНГ), *фасалéнне* н. — Бяроз. (ЛАБНГ), *фасо́льнішча* н. — Латгал. р. (СПЗБ), *фасо́ліска* н. — Бераст., Бар. (ЛАБНГ, Сл. Гродз.), *фасо́ль* ж. — Паст., Барыс., Бял., Рэч. (ЛАБНГ), *ліст(ы́) ад (з) фасо́лі* — спарадычна агульн. (ЛАБНГ), *фасо́льны ліст* — спарадычна Віц. р., а таксама Старадарож., Лоеў. (ЛАБНГ), *калі́ўя фасо́лі* — Глыб. (ЛАБНГ), *сцябло́(ы́) з (ад) фасо́лі* — спарадычна агульн. (ЛАБНГ), *бадылі́ фасо́лі* — Воран. (ЛАБНГ), *бато́ўя фасо́лі* — Верхнядзв., Брасл. (ЛАБНГ), *ду́дкі ад фасо́лі* — Смарг. (ЛАБНГ), *пру́ццё фасо́лі* — Верхнядзв. (ЛАБНГ), *квасо́льнік* м. — Ветк., Лун., Стол. (ТС, Мат. Гом., Шаталава), *квасалі́нне* н. — Кобр. (ЛАБНГ), *квасалéнне* н. — Бяроз. (ЛАБНГ), *квасавéнне* н. — Пруж. (ЛАБНГ), *квасаля́нне* н. — Слаўг. (ЛАБНГ), *квасо́лішча* н. — Паст., Маст., Слон., Слаўг. (ЛАБНГ), *аха́пак квасо́лі* — Бял. (ЛАБНГ), *пасо́льнік* м. — гродз.-бар. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Мат. мін.-мал., ЖС, З нар. сл., Мат. апыт.), *пасалéнне* н. — спарадычна ўсходняя частка паўн.-зах. з. (ЛАБНГ), *пасалéня* н. і ж. — Шчуч., Дзятл. (СПЗБ, Сл. Гродз.), *пасалявéня* н. і ж. — Карэл., Свісл. (СПЗБ),

басаля́нне н. — Карэл. (ЛАБНГ), *пасо́лішча* н. — спарадычна Панят. р., а таксама Лаг., Слаўг. (ЛАБНГ, СПЗБ), *пасо́льніска* н. — Шчуч. (СПЗБ), *пасо́ля* ж. — Слон., Івац. (ЛАБНГ), *пасо́льныя ду́дкі* — Віл. (ЛАБНГ), *бабо́ўняк* м. — Драг. (ЛАБНГ), *бабаві́нне* н. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *бабі́нне* н. — Кобр. (ЛАБНГ), *бабо́віна* ж., *бабо́віны* мн. — Пол. (ЛАБНГ), *бабо́выя* мн. — Драг. (ЛАБНГ), *боб* м. — Стол. (ЛАБНГ), *шальбабо́нік* м. — Паст. (ЛАБНГ), *шальбабо́н* м. — Шчуч. (ЛАБНГ), *ша́блі* мн., *шабе́льнік* м. — Малар. (ЛАБНГ), *быллё* н. — Валож. (ЛАБНГ), *наці́на* ж. — Дубр. (ЛАБНГ).

Насенне

Зародак вышэйшых раслін з абалонкай, а таксама зерні раслін, прызначаныя для пасеву.

насе́нне н. — агульн., акрамя паўн.-усх. і усх.-маг. р. (ЛАБНГ, Каспяровіч, Мат. Гродз., СПЗБ, Станкевіч, ТС, Шаталава, Мат. апыт.), *насе́на* н. — Брасл., Мёр., Шарк., Глыб. (ЛАБНГ), *насе́нка* ж., *насёнка* ж. — Лід., Вілен. р. (СПЗБ), *насёна* н., *насёны* мн. — Вілен. р., Смарг., Паст., Воран. (СПЗБ), *надзу́бленае насенне* 'насенне, якое толькі пачынае прарастаць' — мін.-мал. г., Гом. р. (ЭСБМ), *се́мя* н. — Воран., Дзятл., Мсцісл., Стол. (Бялькевіч, Мат. Гродз. Насовіч, Станкевіч, ТС, Мат. апыт.), *се́мя* н., *се́м'ё* н., *се́мне* н., *сі́мне* н. — Шчуч., Маст., Свісл., Паст., Вілен. р., Іўеў., Лід., Віл., Валож., Навагр., Ганц., Пін., Драг. (АЛА, ЛАБНГ, СПЗБ), *семяно́* н. — Верхнядзв., Брасл., Лаг., Пух., Бабр., Слон., усх. з., Вілен. р. (АЛА, ЛАБНГ, Мат. Гом., Мат. мін.-мал., Растаргуеў, СПЗБ, Мат. апыт.), *семяна́* мн. — Пол. р., віц.-маг. г., Зэльв., Карэл., Стол., Жытк. (АЛА, ЛАБНГ, ТС), *се́міны* мн. — Лёзн., Арш. (ЛАБНГ, Каспяровіч), *се́мянё* н., *се́мяна* н. — Карэл., Воран. (СПЗБ), *сяме́не* н. — Брасл., Слуц., Воран. (АЛА), *зярно́* н., *зярнё* н., *зярня́* н. — Астр., Пух., Мядз., усх-маг. р., Чач. (Бялькевіч, СПЗБ, СЦБ, Мат. апыт.), *зе́рне* н. — Ашм. (Сл. Гродз.), *зя́рка* н. 'насенне траў' — Вілен. р. (СПЗБ), *зяро́шка* н. памянш. 'зярка' — Верхнядзв. (СПЗБ), *зярэ́нкі* мн. па-

мянш. 'зярняткі' — Смарг. (СПЗБ); **адно зярнятка збожжа, маку і інш.:** *каліва* н. — Чэрв. р., Мсцісл. (Бялькевіч, Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік), *каліўка* н. памянш. — Рас. (Бялькевіч, Насовіч), *каліўца* н., памянш. — мясц. (Насовіч), *бўбка* ж. — Гродз., Лоеў., Чач. (Мат. Гродз., Насовіч, Янкова, Мат. апыт.), *бўба* ж. — Жытк. (ТС), *бўбачка* ж. памянш., *бўбенка* ж. памянш. — зах.-бран. р. (Растаргуеў, Насовіч); **пустое насенне, няякаснае, слабое:** *заморак* м. — Браг. (Шаталава), *заморнік* м. — Браг. (Шаталава), *заморыш* м. — Чач. (Мат. апыт.), *зелянкі* мн. 'заморкі насення канапель' — Лаг. (Варлыга), *плюшчак* м. — Жытк., Стол., Акц. (Мат. Гом., ТС), *плюшка* ж. — Ельск. (Мат. Гом.), *пужсыла* ж., *пужсыла* ж. — Стол., Жытк. (ТС).

Зерне, семя раслін, прызначанае для пасеву: *насевак* м. — Астр., Гродз., Мядз. (Мат. Гродз., Мат. мін.-мал., Сл. Гродз., СЦБ), *засевак* м. — мясц. (Насовіч), *насене* н. — Ваўк., Зэльв. (Мат. Гродз.), *насенне* н. — Дзятл., Лаг., Чач. (Мат. Гродз., Мат. апыт., Варлыга), *насенне* н. 'семя збожжавых' — Чэрв. р. (Шатэрнік), *насена* н. — Лаг. (СЦБ), *насенак* м. — Навагр. (Сл. Гродз.), *насенка* ж. 'семянная канюшына ці бульба' — Чэрв. р. (Шатэрнік), *семяно* н. — Лоеў. (Янкова), *семянё* н. — Карэл. (Шаталава), *сяменне* н. — Смарг. (Шаталава), *сяўба* ж. — Астр. (Мат. Гродз.), *парніна* ж. зборн. 'насенне пад пар ' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *пашня* ж. зборн., *пашніца* ж. зборн. 'насенне ўсіх збожжавых культур, лёну, бульбы, гародніны' — Слаўг. (Яшкін); **насенне гародніны:** *насенне* н. — мясц. (Насовіч), *зярняткі* мн. — Навагр. (Мат. Гродз.); **насенне садавіны:** *зерка* м. — мясц. (ЭСБМ); **насенне злакаў, збожжа:** *зярно* н. — Слон., Навагр., усх. з., Вілен. р. (АЛА, ГЧ, Мат. Гродз., СПЗБ, Мат. апыт.), *зярнё* н. — Вілен. р., паўн.-зах. з. (АЛА, Сцяшковіч), *зерне* н. — Стол., Капыл., Бяроз., Калінк., Хойн., Маз., Лельч. (АЛА, Насовіч, ТС), *зерня* н. — Смарг., Валож., Гродз., Ганц., Лун., Кам., Драг. (АЛА, ЛП, СПЗБ), *зярняты* мн. — Слон., Зэльв. (Мат.

Гродз., Насовіч), *зéрнета* н. — Брасл., Воран., Краснап., Маз. (ГЧ, СПЗБ), **памяншальныя назвы:** *зéрнетка* н. — Шчуч., Маст., Віл., Леп. (СПЗБ, Мат. апыт.), *зярня́тка* н. — мясц. (Ластоўскі), *зярня́ткі* мн. — Слон. (Мат. апыт.), *зёрнышка* н. — Леп. (Мат. апыт.), *зярёнушка* н. — Гарад. (ЛАБНГ), *зёрка* н., *зёрачка* н., *зёранка* н. — мясц. (Насовіч), *збóжжа* н. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *збóжа* н. — Навагр. (Мат. Гродз.), *збажá* ж. — Навагр. (Мат. Гродз.), *збажынá* ж. — Гродз. (Мат. Гродз.), *збóжа* н. і ж., *збóж'е* н. зборн., *збóж'ё* н. зборн., *збош* н. зборн. — Шчуч., Лях., Ганц., Барыс., Пруж., Вілен. р., Беластоц. р. (СПЗБ), *дабрó* н. — Гродз. (Мат. Гродз.), *дабрынá* ж., *дабрыня́* ж. — Брасл., Глыб. (СПЗБ); **азімае збожжа:** *азíміна* ж. — Жытк. (ТС); **яравóе збожжа:** *я́ра* ж. зборн. — Жытк. (Мат. Гом.), *яры́ца* ж. зборн. — Ельск., Браг. (Мат. Гом.); **іншыя назвы збожжа:** *бýба* ж. дзіц. — Ваўк. (СПЗБ), *кóлас* м. — Лоеў. (Янкова); **адборнае, найбольш буйное зерне:** *чалó* н. — Воран., Гродз., Ваўк., Карэл., Браг. (Цыхун, Шаталава), *адбры́зак* м., *абры́зак* м., *бры́жчык* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *бры́зак* м., *бры́зачка* ж. памянш. — мясц. (Насовіч), *галавíца* ж. — 'самыя лепшыя буйныя зярняты пры веянні ўручную збожжа, канапель' — Стол., Пін. (ДСБ, ТС); **дробнае зерне:** *азáдкі* мн. зборн. — Жытк. (ТС), *азáдак* м. — Стол. (ТС), *азáддзе* н. зборн. — Драг. (ЛП), *вы́тычкі* мн. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *кáліўца* н. — мясц. (Насовіч), *сýбар* м. 'дробнае зерне з розных відаў злакаў' — Рэч. (НС); **недаразвітае зерне ў коласе:** *недагóніч* м. — Стол. (ТС), *недагóніца* ж. — Жытк. (ТС); **збожжа, пакінутае на насенне:** *сяўбá* ж. зборн. — Віл. (Станкевіч), *сеўбянóе* (*жы́та*) — Паст., Мядз. (ЛАБНГ), *семянó* н. зборн. — Асіп. (Шаталава), *сéміны* мн. — Віц. р. (Станкевіч), *сямéне* н. — Іўеў. (Мат. мін.-мал.); **адно зерне злакаў:** *зéрне* н. — паўн. р., Чэрв. р., Беластоц. р. (ЛАБНГ, СПЗБ), *зярня́* н. — Панням. р. (АЛА, ЛАБНГ, Сцяцко, Цыхун), *зéрнета* н. — Пол. (ЛАБНГ, ЖНС), *зярню́к* м. — Паст., Воран., Іўеў., Пін., Стол. (ЛАБНГ, СПЗБ), *бýбка* ж. — Ветк., Гом., Рэч., Лоеў. (ЛАБНГ, Мат. Гом.), *бýба* ж. дзіц. — Ваўк. (СПЗБ), *крупíна* ж. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *аўсíна* ж. 'зярнятка аўса' — Бяроз. (ЖНС), *жыт-*

нёўка ж. 'жытняе зерне' — Гом. р. (НЛГ), *прасінка* ж. 'каліўца проса, прасяное зярнятка' — Гл., Пруж. (СПЗБ, Янкоўскі), *ячменіна* ж. 'ячменнае зерне' — Жытк. (ТС).

Насенне траў, пустазелля

зелле н. — віц.-маг. г. (ЛАБНГ), *зяло* н. — Лаг. (Варлыга, СПЗБ), *зеліва* н. — мясц. (Насовіч), *буза* ж. 'насенне пустазелля ў збожжы' — Чэрв. р. (Шатэрнік), *кукальван* м. 'семя кукаля (пустазелля)' — Гом. р. (НЛГ), *нёпша* ж. 'прымесь у зерні проса' — Лоеў. (Янкова).

Назвы насення асобных раслін

насенне буракоў: *буракі* мн. — Паст. (СПЗБ); **насенне сланечніку і гарбузоў:** *семкі* мн. — Жлоб., Чач., Буда-Каш. (Мат. апыт.), *семячкі* мн. — Зэльв., Астр., Навагр., Слон., Дзятл., Ваўк. (Мат. Гродз., Мат. апыт.), *семачкі* мн. — Астр., Уздз. (Мат. Гродз., Мат. мін.-мал.), *пэсткі* мн. — Брэсц. (ДСБ), *ядро* н. — Кобр. (НЛ); **насенне гарбуза:** *гарбузікі* мн. — Гл., Лун., Пруж., Івац., Ганц., Драг., Стол. (ДСБ, ЖНС, СПЗБ, ТС, Янкоўскі), *гарбузік* м. 'адно зерне гарбуза' — Чэрв. р., (Шатэрнік), *гарбузы* мн. — Слон., Уздз, (Мат. мін.-мал., Мат. апыт.), *гарбузяняты* мн. — Шчуч., Кам. (ЖНС, СПЗБ), *гарбузянікі* мн. — Жытк. (ТС), *семка* ж. 'зернейка гарбуза' — Ветк., Карм., Калінк., Светлагор., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Лоеў. (Мат. Гом.), *семака* ж. — Ветк. (Мат. Гом.), *семачка* ж. — Хойн. (Мат. Гом.), *семкі* мн. — Смарг., Буда-Каш., Чач. (СПЗБ, Мат. апыт.), *семяно* н. — Слон. (Мат. апыт.), *зярняты* мн. — Стол., Жаб., Жытк. (З нар. сл., ДСБ), *зернеты* мн. — Лоеў. (Янкова), *буба* ж. зборн. — Маз. (З нар. сл.), *дынька* ж. 'адно семя гарбуза, сырое або пражанае' — Малар. (НЛ), *насеннік* м. 'зернейка гарбуза' — Чэрв. р. (Шатэрнік), *пэсткі* мн. — Бар. (ЖС); **насенне гароху:** *гарушкі* мн. — Уздз. (СЦБ); **насенне дзьмухаўца:** *адувачка* ж. 'сухая галоўка з насеннем' — Брэсц. (НЛ); **насенне з ільну:**

се́мя н. — Сен., Чэрв. р., Валож., Буда-Каш. (Варлыга, Насовіч, ГЧ, Мат. мін.-мал., Шатэрнік), *се́м'е* н. — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *сі́ме* н., *сі́мя* н. — Брэсц. (ДСБ), *се́мя ад лёну* — Уздз. (ЛАБНГ), *се́м'е з ілну* — Лун. (ЛАБНГ), *се́мянё* н. — Слон., Зэльв. (НЛ, Сцяцко, Шаталава), *семянё* н. — Гродз. (Цыхун), *се́мене* н. — Гл. (Янкоўскі), *сяме́ня* н., *сяме́нне* н. зборн. — Брасл., Астр., Віл., Ашм., Воран., Навагр., Смарг., Гродз., Вілен. р. (СПЗБ), *сяме́нне* н. зборн. — Мядз., Ашм., Воран. (ЛАБНГ, Станкевіч, Шаталава), *сі́мень* м. — Брэсц., Пін. (ДСБ, НЛ), *семяля́нка* ж., толькі адз. — Гом. р. (НЛГ), *ільняно́е се́ме* — спарадычна агульн. (АЛА. ЛАБНГ), *ільня́нае се́мя* — спарадычна паўдн.-зах. д., спарадычна сярэд.-бел. г., акрамя усх.-маг. р., (АЛА, ЛАБНГ), *ільно́е се́мя* — Бярэз. (ЛАБНГ), *ілляно́е се́мя* — паўн. р., спарадычна усх. з. (АЛА, ЛАБНГ), *ілля́нае се́ме* — Віл., Барыс., Асіп., Жлоб., Браг. (АЛА, ЛАБНГ), *іляно́е се́мя* — Мёр., Пол. (АЛА, ЛАБНГ), *іллі́на́я* прым. — Шарк. (ЛАБНГ, АЛА), *ілліняну́* прым. — Леп. (ЛАБНГ), *альняно́е се́мя* — Ушацк., Круп., Краснап. (ЛАБНГ),

альня́нае се́мя — Калінк. (ЛАБНГ), *альняна́я* прым. — Калінк. (ЛАБНГ), *алляно́е се́мя* — віц.-маг. г., усх.-маг. р. (ЛАБНГ), *алля́нае се́мя* — Бых., Ветк. (АЛА, ЛАБНГ), *се́мя альяно́е* — Віл. (ЛАБНГ), *лляно́е се́мя* — спарадычна агульн. (АЛА, ЛАБНГ), *лля́нае се́мя* — спарадычна паўдн.-зах. д., а таксама Барыс., Валож., Пін. (АЛА, ЛАБНГ), *льняно́е се́мя* — спарадычна агульн. (АЛА, ЛАБНГ), *льня́нае се́мя* — спарадычна агульн., акрамя усх.-маг. р. (АЛА, ЛАБНГ), *ляно́е се́мя* — зах.-пал. г., а таксама Ашм., Гродз., Акц., Івац., Слон. (ЛАБНГ), *ля́нае се́мя* н. — паўн.-зах. з., Гродз. р., Рэч. (ЛАБНГ), *ля́но се́мя* — Гродз. (ЛАБНГ), *се́мя льняно́е* — Маз. (ГЧ), *се́мя льяно́* — Нараўл. (ЛАБНГ), *ленаво́е насе́нне* — Добр. (ЛАБНГ), *ляне́* н. — Пін. (ЛАБНГ), *ляні́чый* м. — Пін. (АЛА, ЛАБНГ), *насе́нне лёну* н. — Кам. (ЛАБНГ); **насенне канопляў:** *кано́плі* мн. — паўн.-зах. д., цэнтр. з., віц.-маг. г., усх.-маг. р. (АЛА, ЛАБНГ, ГЧ),

канаплі мн. — паўн.-зах. з., Пол., Віц. р., зах.-пал. г., Лельч. (АЛА, ЛАБНГ), *канапе́лька* ж. — Жытк., Стол. (ТС), *канапе́лькі* мн. памянш. — мясц. (Станкевіч), *канапля́нае се́мя* — агульн. (ЛАБНГ), *каноп́лянае се́мя* — Гродз., Драг., Пін., Лельч. (ЛАБНГ), *кано́пнае* прым. — Дзятл., Ваўк., Слон., Бяроз. (ЛАБНГ), *калапні́* мн. — Пол., Мядз., паўн.-зах. з., Кам. (АЛА, ЛАБНГ), *кало́пні* мн. — Віл., Леп. (ЛАБНГ, Насовіч, Станкевіч. СЦБ), *калапня́нае се́мя* — паўн.-зах. з. (ЛАБНГ), *калапля́нае* прым. — Верхнядзв., Ушацк., Докш., Калінк. (ЛАБНГ), *калапне́* н., *калапня́* ж. — Мядз. (СЦБ), *калапе́нькі* мн. памянш. — мясц. (Насовіч), *се́мне* н. — Малар. (ЛАБНГ), *се́мене* н. — Кам. (ЛАБНГ), *се́мне з канапе́ль* — Драг. (ЛАБНГ), *насе́нне з канапе́ль* — Лельч. (ЛАБНГ), *зяро́нкі* мн. — мясц. (Насовіч); **насенне маку:** *мак* м. — Браг. (ГЧ), *ма́кавінка* ж. — Раг. (Мат. Гом.), *ма́каўка* ж. — Браг. (ГЧ), *мачы́на* ж. — Стол. (ТС), *ма́чына* ж. — Лоеў. (Янкова), *ма́чынка* ж. — мясц. (Станкевіч), *зяры́нка* ж. — Калінк. (Мат. Гом.); **насенне сланечніку:** *се́мачкі* мн. — Пух., Жытк. (СПЗБ, ТС), *се́мечкі* мн. — Клім., Гл., зах.-бран. р. (Бялькевіч, Растаргуеў, Янкоўскі), *ся́мечка* н. ’адно зернейка сланечніку’ — Гл. (Янкоўскі), *се́мкі* мн. — Чач., Лоеў. (Янкова, Мат. апыт.), *зе́рне* н. — Лоеў. (Янкова), *зе́рнета* мн. — Стол., Жытк. (ТС), *пэ́сткі* мн. — Гродз., Лід. (Мат. Гродз., Цыхун), *фэ́сткі* мн. — Гродз. (Цыхун), *падсо́лнушкі* мн. — мясц. (Шаталава), *сло́нкі* мн. — Чэрв. (ЖС), *со́нчыкі* мн. — Пін. (ДСБ), *стралкі́* мн. — Драг. (ДСБ); **насенне шыпшыны:** *во́шы* мн. — Маз. (ГЧ).

Костачка

Семя ў некаторых пладах, пакрытае цвёрдай абалонкай.

ко́стачка ж. — Гарад., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *ко́стка* ж. — Чач. (Мат. апыт.), *каме́ньчык* м. — Старадарож., Драг., Жытк., Нараўл., Лоеў. (ЖНС, Мат. Гом., ТС, Янкова).

Часткі насення

вáта ж. ’каланасенны валакністы прыдатак у некаторых раслін’ — мясц. (Ластоўскі), *клёк* м. ’жыццёвая сіла ў зерні, клейкавіна’ — Чэрв. (Насовіч, Станкевіч), *я́кар* м. ’ядро збожжавага зерня’ — Віц. р. (Каспяровіч, Станкевіч).

РЭЧЫВЫ, ЯКІЯ ЗНАХОДЗЯЦЦА Ў ЖЫВЫХ ТКАНКАХ РАСЛІН ЦІ ВЫДЗЯЛЯЮЦЦА РАСЛІНАМІ

Алей ’тлушч з раслінных зярнят’: *алей* м. — пашыр. (Варлыга, Мат. апыт.), *але́я* ж. — Драг. (Мат. апыт.), *алíва* ж. — Гродз. р., Віц. р., Чэрв. р. (Мат. Гродз., Сцяшковіч, Насовіч, Каспяровіч, ЭСБМ), *бальсáм* м. ’раслінны тлушч з прыемным пахам’ — мясц. (Насовіч).

Нектар ’цукрысты сок, які выдзяляецца нектарнікамі вышэйшых раслін (цукрысты сок з кветак) ’: *асэ́ж’е* н. — Бераст. (Сл. Гродз.), *манá* ж. — Лельч. (НЛ), *мёд* м. — Стол. (ТС), *салóдзіна* ж. — Жытк. (ТС).

Падзь ’салодкая клейкая вадкасць на лістах раслін’: *падзь* ж. — Добр., Стол. (Мат. Гом., ТС), *пад* м. — Стол. (ТС), *мяднíца* ж. — Вілен. р. (З нар. сл., СПЗБ).

Смала ’ліпкае пахучае вязкае рэчыва, якое выдзяляюць хваёвыя і некаторыя іншыя расліны’: *смалá* ж. — пашыр. (ЖС, Станкевіч, Мат. апыт.), *смоль* ж. ’тлеючае смалістае рэчыва’ — мясц. (Насовіч), *вар* м. — мясц. (Насовіч), *канфóра* ж. ’смолка канфорнага дрэва’ — мясц. (Ластоўскі); **смала з вішнёвых і івавых дрэў:** *клей* м. — Стол. (ТС), *мед* м. — Жытк. (ТС), *смалá* ж. — Стол. (ТС), *шпік* м. — Жытк. (ТС); **смала з хваёвых дрэў:** *смалá* ж. — Астр., Слон., Жытк., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Насовіч, Мат. Гродз., ТС, Мат. апыт.), *жывíца* ж. — Ашм., Лаг., Чэрв., Клім., Дзятл., Слон., Жытк. (Бялькевіч, Варлыга, СПЗБ, Станкевіч, ТС, Шатэрнік, ЭСБМ, Мат. апыт.), *жывáя смалá* — Слон. (Мат. апыт.), *смóлка* ж. ’мяккая

вадкая смала з маладых хваёвых шышак' — Чэрв. (Шатэрнік).

Сок 'вадкасць з жывых тканак раслін і пладоў': *сок* м. — пашыр. (ТС, Мат. апыт.), *цок* м. — Стол. (ТС), *сядзёр* м. — Пол., Барыс., Леп. (Станкевіч), *сакавік* м. 'сок бярозы, клёна, які ўжываецца як пітво' — Чэрв. р. (Станкевіч, Шатэрнік), *клёк* м. 'сок з ягад' — Гродз., Навагр., усх-маг. г. (ЛАБНГ), *ма́нна* ж. 'застылы сок манніка і некаторых іншых раслін' — Маг. (ЭСБМ), *гуміля́стыка* ж. 'сок дрэва гумілястыка (каўчука)' — мясц. (Ластоўскі); **бярозавы сок:** *бяро́завік* м. — Навагр., Старадарож., Чэрв., Жлоб., Буда-Каш., Чач., зах.-бран. р., Смален. р. (Дабравольскі, Мат. Гродз., Растаргуеў, СПЗБ, Шатэрнік, Мат. апыт.), *бе́рка* ж. — Віц. р. (Каспяровіч, Ластоўскі, ЭСБМ), *бі́рка* ж. — Пруж. (ЖС), *квас* м. — Маз. (ГЧ); **кляновы сок:** *кляно́вік* м. — Віц. р., Гл., Гом. (Каспяровіч, Мат. Гом., Станкевіч, ЭСБМ), *кленаві́к* м. — зах.-бран. р., Смален. р. (Дабравольскі, Растаргуеў), *кляно́ўнік* м. — Светлагор. (Мат. Гом.), *кляно́вы сок* — Брасл. (СПЗБ).

Млечны сок 'вадкасць белага ці белаватага колеру ў сцёблах, лісці і каранях некаторых раслін': *малако́* н. — усх.-маг. р., паўн.-зах. з., Пол. (Бялькевіч, НС, СПЗБ), *дзягно́* н. 'канаплянае малако' — паўн. р., віц.-маг. г. (ЛАБНГ), *за́ліўка* ж. 'канаплянае малако' — мясц. (Насовіч).

Хларафіл 'рэчыва, што надае лісту зялёны колер': *лістазе́лень* м. — мясц. (Станкевіч).

3.4. ЛЕКСІКА ЖЫЦЦЯДЗЕЙНАСЦІ РАСЛІН І ГРЫБОЎ

АГУЛЬНЫЯ З'ЯВЫ, ПРАЦЭСЫ, ПРЫКМЕТЫ, ЗВЯЗАНЫЯ З РОСТАМ РАСЛІН

Расці

У выніку жыццёвага працэсу станавіцца большым, даўжэйшым, вышэйшым.

расці незак. — агульн. (Станкевіч, ТС, Мат. апыт.), *расту́чы* прым. 'які хутка расце, размнажаецца' — Лаг. (Мат. мін.-мал.), *пуска́ць роичч* незак. — Драг. (ЛП), *жыць* незак. — Пух. (З нар. сл.), *ісці* незак. 'расці, прарастаць' — Лоеў. (Янкова), *ніціць* незак. — Хойн. (Мат. Гом.), *удава́цца* незак. 'добра расці, даваць плён' — Стол., Жытк. (ТС), *сла́цца* незак. 'расці, пакрываючы паверхню, прылягаючы да паверхні чаго-небудзь' — мясц. (Станкевіч), *расціла́шчы* прым. 'які сцелецца' — Жытк. (ТС), *сядзе́ць* незак. 'расці ў пэўным месцы' — Слон. (Мат. апыт.), *узя́цца* зак. 'прыняцца, пайсці ў рост' — Жытк. (ТС); **рост**: *рост* м. — пашыр. (ДСБМ, Мат. апыт.), *ро́сласць* ж. — мясц. (Насовіч), *ро́сля* ж. — Лун. (БДС), *ро́шча* ж. — Лоеў., Зэльв., Брэсц., Драг. (ЖС, ЛП, Сцяцко, Янкова), *паго́нь* ж. 'хуткі рост' — Смарг. (Сл. Гродз.); **слаба расці:** *выцяка́цца* незак., *выцячы* зак. 'расці кволым, выцягвацца ўверх' — Смарг., Іўеў. (СПЗБ), *сядзе́ць* незак. — Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *сядзе́ць дзёбам* незак. 'не расці' — Уздз., Лоеў. (Мат. мін.-мал., Янкова), *ма́кам сядзе́ць* незак. — Калінк. (ЭСБМ), *гне́сціся* незак. — Жытк., Стол. (ТС), *заярэ́ць* зак., *з'ярэ́ць* зак. 'перастаць расці' — Бял. (НС), *каржане́ць* незак. 'не расці' — Лоеў. (ЭСБМ), *цві́гнуць* незак., *зацві́гнуць* зак., *сцві́гнуць* зак. 'жаўцець, глохнуць' — мясц. (Насовіч), *шчырэ́ць* незак. 'расці кволым' — Смарг. (СПЗБ), **хутка расці, буяць:** *гусці* незак. — Уздз., Стаўб. (Мат. мін.-мал., СЦБ), *бахта́ць* незак. — Стол. (ТС), *ле́зці* (*з поля*) незак. — Жытк. (ТС), *раскашава́цца* незак. — Гом. р. (НЛГ), *адбуры́ць* зак. 'прайсці перыяд буйнага росту' — Стол. (ТС), *пусці́цца* зак. 'пачаць хутка расці' — мясц. (Станкевіч), *буя́лы* прым. 'густы, добра прарослы' — Лід. (Сл. Гродз.).

Адрасці, адрастаць

Вырасці зноў пасля таго, як было зрэзана, падстрыжана.

адрасці зак. — Стол., Жытк. (ТС), *адро́стваць* незак. ' адрастаць' — Стол. (ТС), *адско́чыць* зак. 'хутка адрасці' —

Чэрв., Жытк. (ТС, Станкевіч, Шатэрнік), *падско́чыць* зак. 'хутка вырасці, з'явіцца (пра траву)' — Жытк. (ТС), *адхо́дзіць* незак. 'адрастаць, даваць парасткі' — Стол. (ТС).

Вырасці

Закончыць рост, стаць большым, падрасці.

вы́расці зак. — пашыр. (ТС, Станкевіч, Мат. апыт.), *парасці́* зак. — Стол., Жытк. (ТС), *узрасці́* зак. — Мін. (Станкевіч), *вы́гнаць* зак. 'хутка вырасці, выперці' — Жытк. (ТС), *урасці́* зак. 'змагчы вырасці, развіцца' — Жытк. (ТС).

Нарасці

Вырасці ў вялікай колькасці.

нарасці́ зак., *нараста́ць* незак. — Стол., Жытк. (ТС), *панараста́ць* зак. — Жытк. (ТС), *наспары́ць* зак. — Пол. (ЭСБМ), *паўпіра́ць* зак. 'парасці вялікім' — Лоеў. (Янкова).

Зарастаць

Пакрывацца расліннасцю.

зараста́ць незак., *зарасці́* зак. — Бар., Пух., Жытк., Стол., Вілен. р. (СПЗБ, ТС), *зарасці́* зак. — Чэрв. (Станкевіч), *абраста́ць* незак., *абрасці́* зак. 'зарасці з усіх бакоў' — мясц. (Станкевіч), *пазараста́ць* зак. — Жытк. (ТС), *параста́ць* незак. — мясц. (Станкевіч), *ураста́ць* незак., *урасці́* зак. — Ашм. (Станкевіч), *заро́станы* дзеепрым., *заро́шчаны* дзеепрым. 'зарослы'—Жытк. (ТС), *засяда́ць* незак., *засе́сці* зак. — Жытк., Стол. (ТС), *залясе́ць* зак., *залясе́цца* зак. 'зарасці лесам' — Мсцісл. (Юрчанка), *лясі́сты* прым. 'зарослы лесам' — Верхнядзв., Паст. (СПЗБ), *лясно́* прысл. 'лясісты' — Стол. (ТС), *укамяне́ць* зак. 'знерухомець, зарасці, узяцца дзірваном (пра палеткі)' — Карэл. (Сл. Гродз.); **зарастаць травой:** *траве́ць* незак. — Віц., Воран., Смален. р. (Дабравольскі. Каспяровіч, Сл. Гродз., Станкевіч), *утраве́ць* зак. — Карэл., Смален. р. (Дабравольскі, Сл. Гродз.),

утравіцца зак. — Пух. (3 нар. сл.), *затравéць* зак. — Мёр. (НС), *забíць* (*грáды*) зак. — Стол. (ТС), *зашчырыць* зак. — Дзятл. (Сл. Гродз.), *сцякцí* зак. 'зарасці пустазеллем' — Шчуч. (Сл. Гродз.); **зарослы травой:** *затравéлы* прым. — Гродз., Іўеўск. (Сл. Гродз.), *траўлíвы* прым. 'зарослы пустазеллем' — Пух., Уздз. (Мат. мін.-мал.), *траўляны́* прым. — Чэрв. (СПЗБ), *утравéлы* прым. — Астр. (Сл. Гродз.), *неўтравéлы* прым. 'не зарослы травой' — Карэл. (Сл. Гродз.); **зарастаць імхом:** *імшэ́ць* незак. — мясц. (Станкевіч), *замшэ́ць* зак. — мясц. (Станкевіч); **зарослы імхом:** *амшáлы* прым. — Жытк., Стол. (ЭСБМ), *імшáрысты* прым. — Віл. (СПЗБ), *мшáрысты* прым. — мясц. (Насовіч), *машы́сты* прым. — Стол. (ТС); **зарослы (іншыя назвы):** *задрымýшчаны* дзеепрым. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *захáшчаны* дзеепрым. — Жытк. (ТС), *асачы́сты* прым. 'зарослы асакой' — Лід. (СПЗБ), *лебядóвы* прым. 'зарослы лебядой' — Мсцісл. (Юрчанка).

Прарастаць

Выпускаць расткі, парасткі.

прарасцí зак. — агульн. (ЛАБНГ), *прарасцíцца* зак. — Кам., Стол. (ЛАБНГ), *прарастáць* незак. — Лун. (ЛАБНГ), *парасцíцца* зак. — Кам., Кобр., Драг., Іван., Пін. (ЛАБНГ), *парасцí* зак. — Рас., Лельч., Зэльв. (ЛАБНГ, Мат. Гродз.), *парасліцца* зак. — мясц. (Насовіч), *зарасцí* зак. — Уздз. (СЦБ), *рóсліцца* незак. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *пусцíць расты́* зак. — Леп. (Мат. апыт.), *пускáць растóчкі* незак. — Стол. (ЛАБНГ), *пазýбіцца* зак. — Лід., Асіп., Бых., Бяроз., Драг., Іван., Акц. (ЛАБНГ, ЛП, Мат. Гом.), *празýбіцца* зак. — Навагр. (НС), *назýбіцца* зак., *назубíцца* зак. — Рэч., Чач., Ветк. (ЖНС, Мат. Гом.), *вы́зубіцца* зак., *вызýбвацца* незак. — Ашм., Воран., Чач. (Сл. Гродз., Мат. апыт.), *зазýбіцца* зак. — Лаг. (СЦБ, Мат. мін.-мал.), *пахрасцíцца* зак. — паўдн.-зах. д., акрамя усх.-пал. р., ся-

рэд.-бел. г., акрамя усх.-маг. р. (ЛАБНГ, НС, Мат. мін.-мал., СПЗБ, Сцяцко, НЛ, Шаталава), *храсціцца* незак. — Гарад., Навагр., Маст., Дзятл., Лях. (Мат. Гродз., СПЗБ), *клычыцца* незак. — Мін. (СПЗБ), *наклюнуцца* зак. — Калінк. (Мат. Гом.), *ніцець* незак. 'расці ў парасткі' — Бераст. (Сл. Гродз.); **які прарос, прарослы**: *рослы* прым. 'пра насенне збожжавых: якое пусціла парасткі' — мясц. (Насовіч), *парослы* прым. 'які прарос у снапах (пра жыта, пшаніцу)' — мясц. (Насовіч), *назублены* прым. — Жытк. (ТС), *назублены* прым. 'пра насенне, якое толькі пачынае прарастаць' — Чэрв., Бяроз., Уздз. (Мат. мін.-мал.), *наклюнуты* прым. 'які толькі пачынае прарастаць, назублены' — Ашм., Смал., Мядз. (Мат. мін.-мал.).

Разрастацца

Захопліваць у выніку росту больш месца.

гусціцца незак. — Гом. р. (НЛГ), *лапушыцца* незак. 'пышна разрастацца, выпускаць многа лісця' — Ваўк. (ЭСБМ), *параскадацца* зак. 'разрасціся' — Стол. (ТС), *парастапурыцца* зак., *парастапурваць* зак. 'рассунуцца ў бакі' — Стол., Жытк. (ТС), *разыйціся* зак. 'разрасціся, распаўсюдзіцца' — Жытк. (ТС), *раскалясіцца* зак. 'разрасціся ў кроне' — Слон. (ЖС), *раскапусціцца* зак. — Гом. (Мат. Гом.), *распоўзвацца* незак. — Стол. (ТС), *разгалінацца* незак., *разгалінаць* незак. 'разрастацца ў галінах' — мясц. (Ластоўскі), *разрослы* прым. 'які ў выніку росту захапіў больш месца, разросся' — мясц. (Насовіч).

Узыходзіць

Даваць усходы, прарастаць, паказвацца з-пад зямлі.

усходзіць незак. — Малар., Маз., Стол., Пін., Лун. (ЛП), *узайці* зак. — Жытк. (ТС), *паўсходзіць* зак. — Лід. (Сл. Гродз.), *сходзіць* незак. — Петр., Нараўл. (ЛП), *сходзіць* незак. — Драг., Стол., Іван. (ЛП), *абысці* зак. — Віл.,

Навагр. (ЖС, Мат. апыт.), *вытыка́цца* незак. 'пра першыя ўсходы' — Бяроз., Стол. (ЛП), *павуска́каць* зак. — Житк. (ТС).

ІНШЫЯ ПРАЦЭСЫ, ЗВЯЗАНЫЯ З РОСТАМ РАСЛІН

Адходзіць

Пра заканчэнне росту грыбоў, ягад.

адхо́дзіць незак. — Смален. р., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Дабравольскі, Станкевіч, Мат. апыт.).

Акапурыцца

Абсесці нарастамі (пра капусту).

акапу́рыцца зак. — Жытк. (ТС).

Буяць

Пра гародніну: праз меру расці ў сцябло, націну і не даваць добрых пладоў (на шкоду пладам).

буя́ць незак. — Лаг., Уздз. (Варлыга, Мат. мін.-мал.), *збуя́ць* зак. — Воран., Іўеў., Шчуч., Гродз., Лях., Навагр., Гл., Малар., Лун., Стол. (ЛП, СПЗБ, Мат. Гродз., ТС, Шаталава, Янкоўскі), *пабуя́ць* зак. — Гл., Раг., Стол. (СПЗБ, ТС, Янкоўскі), *вы́буянець* зак. — Астр. (Мат. Гродз.), *зніце́ць* зак. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *зні́ціцца* зак. — Гом. (Мат. Гом.), *вы́цянець* зак. — Астр. (Мат. Гродз.), *збуце́ць* зак. — Старадарож. (ЖНС), *збуша́віць* зак. — Слон. (Мат. апыт.), *звіша́ць* зак. — Лях. (СПЗБ), *лахну́ць* незак. 'пра бульбу: расці ў сцябло, а не ў клубень' — Драг. (ЛП).

Выкідацца

Пра грыбы, ягады: з'яўляцца ў пэўных месцах і ў досыць вялікай колькасці.

выкіда́цца незак., *вы́кінуцца* зак. — Бых. (ЖНС), *пракіда́цца* незак., *пракі́нуцца* зак. — Буда-Каш., Чач. (Мат.

апыт.), *пракінуцца* зак. 'пачаць расці зрэдку (пра грыбы)' — Мсцісл. (Юрчанка).

Даць семянную сцябліну:

пайсці ў пукі зак. — Стаўб., Бярэз., Круп. (СЦБ), *пайсці ў стоўп* зак. (пра цыбулю, моркву, капусту) — Стол. (ТС), *пукаваты* прым. 'пра расліну, якая пайшла ў пукі, дала семянную сцябліну' — Смарг. (Мат. мін.-мал.), *пукавы* прым. 'тое, што і пукаваты' — Верхнядзв. (СПЗБ).

Даць старчака

Вырасці ўніз (пра галіну на хвоі).

даць старчака зак. — Стол. (ТС).

Зацяняць

Разрастаючыся, перашкаджаць росту іншых раслін.

глушыць незак. — Стол., Чач. (ТС, Мат. апыт.), *забуяць* зак. 'быць падаўленым другой раслінай, зарасці' — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

Звіцца

Пра капусту: зрабіцца качаном.

звіцца зак. — пашыр. (Мат. апыт.), *павіцца* зак. — Жытк., Стол. (ТС), *вялая* прым. 'пра капусту: якая звіваецца ў качан' — Смален. р. (Дабравольскі).

Зрастацца

Злучацца ў працэсе росту, утвараючы адно цэлае.

зрастацца незак., *зрасціся* зак. — пашыр. (Насовіч, Станкевіч, ТС, Мат. апыт.), *зрасляцца* незак., *зрашчацца* незак. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *зрасціцца* зак., *зросціцца* зак. 'сплесціся паміж сабой парасткамі (гаворыцца

пра збожжа, асабліва ў снапах) — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *спарышавáны* прым. ’пра дрэвы: зрошчаны’ — Раг. (Мат. Гом.).

Зелянець

Набываць зялёны колер.

зеляніць незак. — Зэльв. (ЖС), *замуражэць* зак. ’зазелянець (пра траву)’ — Ветк. (Мат. Гом.), *зéлкі* прым. ’пазелянелы (пра бульбу)’ — Вілен. р. (СПЗБ), *парутнéць* зак. ’пазелянець’ — мясц. (Ластоўскі).

Караніцца

Пускаць карэнне.

караніцца незак. — Ваўк., Віц. р., Чэрв. р. (Каспяровіч, Станкевіч, Шатэрнік), *укараніцца* зак. — Віц. р., Чэрв., Чач. (Каспяровіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *укамéльвацца* незак. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *укамліцца* зак. — Навагр. (Сл. Гродз.), *прыняцца* зак. — Навагр., Дзятл. (Мат. Гродз.).

Кусціцца

Разрастацца карчом.

кусціцца незак. — Ваўк. (Мат. Гродз.), *накýшчвацца* незак. — Стол. (ТС), *раскусціцца* зак. — Чач., Жытк., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *куставáты* прым. ’кусцісты’ — Гродз. (СПЗБ), *карчыцца* незак. — Слон. (Мат. апыт.), *раскарчыцца* зак. ’разрасціся карчом (пра гародніну)’ — Бераст., Зэльв. (Сл. Гродз., Сцяцко), *раскóрчыцца* зак. — Стол. (ТС), *карчысты* прым. ’кусцісты’ — Гл. (Янкова), *грázніцца* незак. — Тал. (Шаталава), *караніцца* незак. — Пруж. (СПЗБ), *каркаліцца* незак. — Верхнядв. (СПЗБ), *кашлатáць* незак. ’пускаць парасткі, кусціцца’ — Раг. (СПЗБ), *на рáла* (пайсці, разбіцца) ’пра разгалінаванне, кушчэнне’ — Жытк., Стол. (ТС); **кусцісты (іншыя назвы)**: *растýчы*

прым. — Рэч. (Мат. Гом.), *ра́сны* прым. ’кусцісты (пра бульбу)’ — Браг., Ельск. (Мат. Гом.).

Ліствяніцца

Пакрывацца лісцем.

ліствя́ніцца незак. — Навагр. (Сл. Гродз.).

Маладзіцца

Пра расліны: свяжэць, станавіцца больш жыццяздольным.

маладзі́цца незак., *абмаладзі́цца* зак. — Смален. р. (Дабравольскі).

Межань

Веснавы рух сокаў у дрэвах.

межа́нь м., *ме́жынь* м. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ), *адсача́ць* незак, *адсычэ́ць* зак. ’пра кару падчас межані: няшчыльна прылягаць да абалоні, лёгка адставаць’ — Лаг., Мсцісл. (Варлыга, Юрчанка).

Навыскакваць

Раптоўна з’явіцца (пра грыбы).

навыска́кваць зак., *наўска́кваць* зак. — Жытк., Чач. (ТС, Мат. апыт.).

Насявацца

Насейвацца, распаўсюджвацца ў пэўных мясцінах.

насява́цца незак. — Навагр. (Мат. апыт.).

Палегці

Ад цяжару схіліцца да зямлі.

пале́гці зак. — агульн. (Мат. апыт.), *пале́ч* зак. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *вы́легці* зак. — Жытк. (ТС), *пале́глы* прым. ’які палёг’ —Леп., Жлоб., Чач., Буда-Каш. (Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт), *як рагóжа ляжы́ць*

'пра палеглае збожжа' — Стол. (ТС), *клякаць* незак. — Стол., Драг. (ЛП), *паклёкнуць* зак. — Навагр. (ЖС); **палеглае збожжа, лён, трава:** *палéгліца* ж. — Лаг., Пух., Стол., Жытк. (СЦБ, ТС); *палéгля* ж. — Стол. (ТС); **іншыя назвы:** *стаяк* м. 'непалеглы лён' — Навагр. (ЖС).

Радзець

Пра лес: станавіцца рэдкім.

радзéць незак. — Віц. р. (Каспяровіч).

ПРАЦЭСЫ І ПРЫКМЕТЫ, ЗВЯЗАНЫЯ З РОСТАМ І ВЫСПЯВАННЕМ ЖЫТА, ПШАНІЦЫ

Абсыпацца

Пра зерне: не трымацца ў коласе.

ацірáцца незак. — Мсцісл. (Юрчанка), *выплывáць* незак. — Чэрв. (Шатэрнік), *спáсці з кóласа* — Жытк. (ТС).

Выплываць

Утвараць колас, каласаваць.

выплывáць незак. — паўн.-зах. з., Паням. р., Лаг., Валож., Вілен. р. (ЛАБНГ, Насовіч, СПЗБ, СЦБ), *выплывáнне* н. 'з'яўленне каласоў' — Астр., Лаг. (Варлыга, СПЗБ), *каласавáцца* незак. — Верхнядзв., віц.-маг. г., паўдн. р. (ЛАБНГ, Каспяровіч, СПЗБ), *каласавáць* незак. — Гл. (Янкоўскі), *каласíцца* незак. — Краснап. (Бялькевіч), *закаласíцца* зак. 'пачаць каласаваць' — Чэрв. (Шатэрнік), *пакаласíцца* зак. 'выпусціць колас' — Жытк. (ТС), *высыпáцца* незак. — зах.-пал. г., паўдн.-усх. з. (ЛАБНГ, СПЗБ), *вы́сыпацца* зак. — Жытк. (ТС), *усыпáцца* незак. — Петр. (Шаталава), *вырэ́зьвацца* незак. — Стол., Малар., Іван., Ельск., Пін., Маз. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *вымятáцца* незак. — Чэрв., Пін. (ЛАБНГ, СПЗБ), *выкідáць* незак. — Кам. (ЛАБНГ), *вырýніваць* незак. — мясц. (Ластоўскі),

зцвітáць незак. — Мсцісл. (ЛАБНГ), *узя́цца ў кóлас* — Бераст. (Сл. Гродз.); **пра жыта, якое яшчэ не выкаласілася:** *жы́та ў калóдзе* — Жытк. (ТС), *жы́та ў трýбку* — Стол. (ТС).

Красавацъ

Цвісці: пра жыта, пшаніцу.

красавáць незак. — агульн., акрамя пал.-гродз. р. (ЛАБНГ, Варлыга, ДСБ, Ластоўскі, Каспяровіч, СПЗБ, ТС, Шатэрнік, Янкоўскі), *красавáцца* незак. — зах.-пал. г., Глыб., Докш., Докш., Мядз., Рэч., Буда-Каш., Добр., Раг., Ветк., Лоеў., Хойн., Нараўл., Браг. (ЛП, Мат. Гом., СПЗБ, СЦБ, ТС), *адкрасавáцца* зак. 'адцвісці' — Жытк. (ТС), *скíдаць крáску* 'адцвятаць' — Петр. (Шаталава), *красá* ж. 'цвіценне' — Смарг., Пух., Ганц. (СПЗБ), *расавáць* незак. — пал.-гродз. р., Слон., Зэльв. (ЛАБНГ, ЛП, НЛ, Сл. Гродз., Сцяцко, Шаталава, Мат. апыт.), *здрасавáць* зак. 'зацвісці' — Свісл. (Сл. Гродз.), *расá* ж. 'цвіценне' — Воран. (СПЗБ), *расавáнне* н. 'тое, што і раса' — Слон. (Мат. апыт.), *квітавáць* незак. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, ЛП), *грацъ* незак. — Кам., Лун. (ЛАБНГ, Шаталава), *ігрáць* незак. — Лун., Маз. (ДСБ, ЛП), *цвісцí* незак. — Віц. р., усх.-маг. р., Гом., Добр., Лун., Брэсц., Кобр. (ЛАБНГ), *цвіцéць* незак. — Шум., Латгал. р. (СПЗБ), *рабíць* незак. — Кобр., Малар., Бяроз., Драг., Стол. (ЛП, НЛ), *рабíтка* ж. 'пара цвіцення' — Кобр. (НЛ), *рунíць* незак. — Слуц., Кам. (ЛАБНГ), *мáяць* незак. — Брэсц. (ДСБ).

Наліваццa

Напаўняцца сокам, спець.

налівáцца незак. — агульн. (ЛАБНГ, ТС), *налівáць* незак. — Слон. (Мат. апыт.), *налíцца* зак. — Стол. (ТС), *налíў* м. 'наліванне' — Стол., Жытк. (ТС), *паспявáць* незак. — Стол., Ельск., Драг., Іван., Бяроз., Нараўл. (ЛП), *спець*

незак. — Валож. (ЛАБНГ), *поўніцца* незак. — Бяроз., Драг., Пін. (ЛП, Шаталава), *спаўняцца* незак. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *споўніцца* зак. — Жытк. (ТС), *бялець* незак. — Зэльв., Петр. (ЛП, Сцяцко, НЛ), *выраўняцца* незак. — Бяроз. (СПЗБ), *назубрывацца* незак. 'вытыркацца з коласа' — Стол. (ТС), *наплываць* незак. — Віц., Навагр., Пін. (ЛАБНГ, ЛП), *расці* незак. — Воран., Ваўк. (ЛАБНГ), *сісярэць* 'жаўцець, рудзець, спець' — Лаг. (Варлыга), *скарадзіцца* незак. — Петр. (Шаталава), *тужаць* незак. 'цвярдзець' — Стол. (ЛП), *палавець* незак. 'даспяваць (пра авёс)' — Пін. (ЛП), *ёдрыністы* прым. 'пра колас: поўны' — мясц. (ЭСБМ), *зваліцца* зак. 'пераспець' — Ашм. (Мат. мін.-мал.).

Рунець

Узыходзячы зелянець, разрастацца.

рунець незак., *рунець* незак. — пашыр. (Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *зарунецца* зак. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *урунець* зак. — Чэрв. (Шатэрнік, Насовіч, Станкевіч), *руніць* незак. — Слон. (Мат. Гродз.), *руніцца* незак. — Жытк. (ТС), *уруніцца* зак., *уруніцца* зак. — Драг., Пін., Стол., Жытк. (ЛП, ТС), *уруніць* зак. — Карм. (Мат. Гом.), *урунівацца* незак. — Пін., Стол. (ЛП), *урунівацаь* незак. — Чэрв. (Шатэрнік), *паруніцца* зак. — Жытк. (ТС), *абрунівацъ* незак., *абрунець* зак., *зарунівацъ* незак., *зарунець* зак., *нарунівацъ* незак., *нарунець* зак. — мясц. (Насовіч), *выруніць* зак. 'выпусціць сцябло з пучка зелені' — мясц. (Насовіч, ЭСБМ), *руністы* прым. 'кусцісты, добра разрослы' — мясц. (Насовіч), *зелянець* незак. — Слон. (Мат. апыт.), *зеляніцца* незак. — Малар., Стол. (ЛП), *скарадзіцца* незак. — Ельск. (ЛП), *храсціцца* незак. — Бяроз. (ЛП); **кусцістыя ўсходы збожжавых, рунь**: *рунь* ж. — Слон. (Мат. апыт.), *урунь* ж. — Гродз. (Мат. Гродз.), *урунне* н. — Ушацк. (НЛ), *руна* н. — мясц. (Насовіч), *уруненне* н. — мясц. (Насовіч).

Узыходзіць

Паказвацца на паверхні глебы.

вызу́бвацца незак. — Зэльв. (Сцяцко), *назу́бвацца* незак., *назу́біцца* зак. — Жытк. (ТС), *ярьі́цца* незак. 'пра пшаніцу' — Ваўк. (Мат. Гродз.), *усхо́д* м. 'вырастанне з зямлі маладых збожжавых раслін' — Лаг. (Варлыга), *усхо́ды* мн. 'усходы яравых культур' — Ваўк. (Мат. Гродз.), *неабхо́дны* прым. 'пра зерне, якое не дае ўсходаў'—Мядз. (СЦБ).

Іншыя дзеянні

бусе́ць незак. 'псавацца, пакрывацца іржой' — мясц. (ЭСБМ), *паласава́ць* незак. 'пра калоссе: хістацца' — Верхнядзв., Мёр. (Шаталава), *спарьі́ць* зак. 'добра пайсці ў рост, хутка вырасці' — Віл., Буда-Каш., Чач. (Мат. мін.-мал., Мат. апыт.).

ДЗЕЯННІ І ПРЫКМЕТЫ, ЗВЯЗАНЫЯ З ЦВІЦЕННЕМ РАСЛІН І ВЫСПЯВАННЕМ ПЛАДОЎ

Ападаць

апада́ць незак., *апа́сці* зак. — Чэрв. р., Стол. (ТС, Шатэрнік), *адпа́дваць* незак. — Жытк. (ТС), *адпа́сці* зак. — Стол., Жытк. (ТС), *адпа́дзены* дзеепрысл. *адпа́лы* прым. — Жытк. (ТС), *адпа́длы* прым. 'які апаў' — мясц. (Насовіч), *па́даны* прым. 'апалы' — Жытк. (ТС), *па́данкі* мн. 'апалыя яблыкі, апад' — Стол. (ТС), *асьі́пацца* незак. — Лаг., Стол., Жытк. (Варлыга, ТС), *абсьі́пацца* незак. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *валі́цца* незак., *звалі́цца* зак. — Ашм., Пух. (СЦБ), *пу́каць* незак., *папу́каць* зак. 'пра садавіну: гулка ападаць' — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *пя́каць* незак. 'тое, што і пукаць' — Бых. (ЖНС), *шпо́каць* незак. 'тое, што і пукаць' — Бых. (ЖНС), *шпу́каць* незак. 'тое, што і пукаць' — Ушацк. (НЛ), *адкаці́цца* зак. 'апасці' — Стол. (ТС), *нацю́паць* зак. 'пра садавіну: *напа́даць*' — Стол. (ТС).

Апыляцца

курьі́ць незак. — Пін., Стол., Лун. (ЛП), *выпу́львацца* незак. 'пускаць пылок' — Жытк. (ТС).

Буйнець

Спеючы, павялічвацца ў памерах, станавіцца сакавітым.

буйне́ць незак. — Віц. р. (Каспяровіч), *пабуйне́ць* зак. — мясц. (Насовіч), *бу́йны* прым. 'вялікага памеру, большы, чым сярэдні' — Віц. р. (Каспяровіч), *ядране́ць* незак. — Гарад., Лёзн., Сен. (Каспяровіч, Насовіч), *паядране́ць* зак. — мясц. (Насовіч), *я́драны* прым. — Гарад., Сен., Буда-Каш., Чач. (Каспяровіч, Насовіч, Мат. апыт.).

Вылушчвацца

Пра плады: пазбаўляцца знешняй абалонкі.

вылу́шівацца незак. — Слон. (Мат. апыт.), *лу́шчыцца* незак. 'лузацца, аблуплівацца' — Вілен. р. (СПЗБ), *вылупа́вацца* незак., *вылу́плівацца* незак., *вылупля́цца* незак. — мясц. (Насовіч), *пралу́плівацца* незак. — мясц. (Насовіч),

Высеяцца

Даць насенне і распаўсюдзіцца.

вы́сеяцца зак. — Воран. (СПЗБ).

Завязацца

У час цвіцення ўтварыць зародак плода.

завяза́цца незак. — Жытк., Чач. (ТС, Мат. апыт.), *назавя́звацца* зак. 'завязацца ў вялікай колькасці' — Жытк. (ТС), *пазавя́звацца* зак., *пазавя́зваць* зак. — Жытк., Чач. (ТС, Мат. апыт.), *зві́цца* зак. — Стол. (ТС).

Набрыняць

Павялічыцца ў аб'ёме (пра пупышкі на дрэвах).

набрыза́ць незак. — мясц. (Ластоўскі), *напуцне́ць* зак. — Драг. (Мат. апыт.), *набубні́цца* зак. — Верхнядзв. (НС), *напры́шчыцца* зак. — Браг. (Шаталава); **набрынялы**: *набу́х-*

шы прым. — Дзятл. (Мат. Гродз.), *набра́клы* прым. ’пра намочанае, але не прарослае насенне’ — Мядз. (Мат. мін.-мал.), *набра́кшы* прым. ’тое што і набраклы’ — Маладз., Смарг. (Мат. мін.-мал.).

Наліваццa (сокам)

наліва́цца незак. — Жлоб., Буда-Каш., Чач., Жытк. (ТС); **наліты сокам, сакавіты:** *сакаві́сты* прым. — Жытк. (ТС), *сакаві́* прым. — Жытк. (ТС), *сакаўні́* прым. — Лаг. (Варлыга), *сачы́сты* прым. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *наліўні́* прым. — Воран., Жытк. (ТС), *сукры́сты* прым. — Гродз. (Мат. Гродз.), *я́драны* прым. — Воран., Шчуч., Смарг. (СПЗБ), *ядро́ны* прым. — Навагр. (Мат. Гродз.), *ся́дравы* прым. — Рэч. (НС).

Пахнуць

Вылучаць які-небудзь пах.

па́хнуць незак. — пашыр. (Мат. апыт.), *пахню́чы* прым. ’які прыемна і моцна пахне, духмяны’ — мясц. (Станкевіч), *запашы́сты* прым. ’тое, што і пахнючы’ — Лоеў. (Мат. Гом.), *мане́ць* незак. — Драг. (ЛП), *мані́ць* незак. — Бяроз. (Шаталава), *тро́нціць* незак. ’прыемна пахнуць’ — Іўеў. (Сл. Гродз.); **пах:** *пах* м. — пашыр. (Мат. апыт.), *за́пах* м. — Буда- Каш., Жлоб. (Мат. апыт.), *ва́гер* м. ’водар’ — Карэл. (Сл. Гродз.), *і́мпат* м. ’пах’ — Стаўб. (СЦБ.).

Радзіць

Пра расліны: прыносіць плады.

радзі́ць незак. — пашыр. (Станкевіч, Мат. апыт.); **даць добры ўраджай:** *урадзі́ць* зак. — Чэрв., Гродз., Стол., Жытк. (ЛП, Насовіч, НЛ, Сл. Гродз., Станкевіч, ТС, Цыхун), *урадзі́цца* зак. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *зарадзі́ць* зак. — Чэрв., Люб., Стол., Жытк., Карм. (Мат. Гом., ТС, Шатэрнік, Мат. апыт.), *заўрадзі́цца* зак. ’пачаць пладаносіць’ — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *вы́даць* зак. — Стол. (ТС), *упло́дзіць* зак. — мясц. (Насовіч); **які дае добры ўраджай, ура-**

джайны: *урадлíвы* прым., *урóдлівы* прым. — Лёзн., Чэрв., Слуц., Гродз., Люб., Жлоб., Чач., Буда-Каш. (Каспяровіч, Станкевіч, Цыхун, Мат. апыт.), *урóдны* прым. — Чэрв. (НЛ, Станкевіч), *раджáйны* прым. — Карэл. (Мат. Гродз.), *ражáйны* прым. — Ашм. (Сл. Гродз.), *рóсны* прым., *расны́* прым. — Жытк., Стол., Лоеў. (ТС, Янкова), *ядрóны* прым., *я́драны* прым. — Зэльв., Пін. (ЖС, Сцяцко, НЛ), *вядрóны* прым. — Ашм. (Сл. Гродз.), *сíльны* прым. — Драг., Стол., Жытк. (НЛ, ТС), *пладзю́чы* прым. 'пладаносны (пра дрэва)' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *плóдны* прым. 'тое, што і ўрадлівы' — Ашм. (Насовіч, Станкевіч), *плóднасць* ж. 'ураджайнасць' — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *бу́чна* прысл. 'густа, ураджайна' — Ваўк. (Сл. Гродз.), *картó-пелісты* прым. 'урадлівы на бульбу' — Астр. (Сл. Гродз.), *узбу́йнена* прысл. 'урадліва' — Лід. (Сл. Гродз.).

Распускацца (пра кветкі, пупышкі)

распускáцца незак., *распусцíцца* зак. — Беш., Слон. (Каспяровіч, Насовіч, Мат. апыт.), *распукáцца* незак. — Жытк. (Насовіч, ТС), *распукну́цца* зак. — Гом., Буда-Каш., Гл. (Мат. Гом., Янкова), *распу́кнуць* зак. — Стол. (ТС), *распу́квацца* незак. — Стол., Жытк., Петр. (Мат. Гом., ТС), *распóкацца* незак. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *пóкацца* незак. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *пóкаць* незак. 'трэскацца, лопацца' — Карэл. (Мат. Гродз.), *пу́кацца* незак. — Чэрв., Жытк. (Ластоўскі, Насовіч, Станкевіч, ТС, Шатэрнік), *напукну́цца* зак. 'набухнуць, пачынаць распускацца' — Стол. (ТС), *папу́кацца* зак. 'распусціцца ў вялікай колькасці' — мясц. (Ластоўскі, Насовіч), *распу́к-ванне* н. 'раскрыццё пупышак, бутонаў' — Гл. (Янкова), *распу́кшы* дзеепрым. 'які распусціўся' — Стол. (ТС), *развi-вáцца* незак., *развíцца* зак. — Стол., Жытк. (ТС), *раскідáц-ца* незак., *раскíнуцца* зак. — Віц. р. (Каспяровіч, Станке-віч), *распупы́шыць* зак. 'распусціць пупышкі' — Гом. р. (НЛГ), *распушы́цца* зак. 'раскрыцца, расцвісці (пра кветку)'— Стол.

(ТС), *трыишчыцца* незак., *патрыишчыцца* зак. ’пра пупышкі на дрэвах’ — Беш. (Каспяровіч).

Рэпацца

Пра спелыя плады: трэскацца, лопацца.

рэ́пацца незак., *парэ́пацца* зак. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *парэ́паны* прым. ’патрэсканы (пераважна пра яблыкі)’ — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *ло́пацць* незак. — Зэльв. (Сцяцко, НЛ).

Семяніцца

Даваць насенне.

семяні́цца незак. — Свісл. (Шаталава).

Спець

Станавіцца прыгодным для ўжывання.

спець незак. — агульн. (АЛА, Ластоўскі, Мат. Гродз., ТС, Шатэрнік, Мат. апыт.), *спі́ліць* незак. — Драг. (НЛ), *спяле́ць* незак. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *паспе́ць* зак. — агульн. (Гарэцкі, Каспяровіч, Ластоўскі, Станкевіч, ТС, Шатэрнік, Мат. апыт.), *наспе́ць* зак. — Ашм. (Станкевіч), *успе́ць* зак. — мясц. (Станкевіч), *спе́лы* прым. ’які паспеў’ — агульн. (Каспяровіч, Ластоўскі, Станкевіч, ТС, Мат. апыт.), *саспе́лы* прым. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *паспе́лы* прым. — мясц. (Насовіч), *спяле́йшы* прым. ’параўнальная ступень да спелы’ — Чэрв. (Шатэрнік), *спяле́цкі* прым. экспр. ’які добра выспеў’ — Стол. (ТС), *спе́ласць* ж. ’уласцівасць спелага’ — мясц. (Ластоўскі), *спе́нне* н. ’дзеянне паводле дзеяслова спець’ — мясц. (Ластоўскі); **даспець, даспяваць** ’станавіцца, стаць поўнасцю спелым’: *даспе́ць* зак., *даспява́ць* зак. — Малар., Стол. (ЛП, Ластоўскі, Станкевіч), *даспе́лы* прым. ’які даспеў’ — мясц. (Ластоўскі), *даспява́нне* н. ’дзеянне паводле дзеяслова даспяваць’ — мясц. (Лас-

тоўскі), *выспець* зак. — Лаг., Жытк., Стол. (Станкевіч, ТС), *выспяваць* незак. — Стол. (ТС), *падспе́ць* зак., *падспява́ць* незак. 'неканчаткова паспець, знаходзіцца ў стадыі выспявання' — мясц. (Станкевіч), *прыспе́ць* зак. — Гродз. (З нар. сл.), *дайці́* зак. — Буда-Каш., Жлоб., Чач., Смален. р. (Дабравольскі, Станкевіч, Мат. апыт.), *вы́зраць* зак. — Лоеў. (Янкова), *зазрэ́ць* зак. —Жытк. (ТС), *дасціга́ць* незак. — Малар. (ДСБ, ЛП), *вы́жаўрэць* зак. — мясц. (Ластоўскі); *папапуха́ць* зак. 'паспець у вялікай колькасці' — Жытк. (ТС), *ядраве́ць* незак., *ядрэ́ць* незак. 'спець, налівацца' —мясц. (Ластоўскі); **даспяваць знятым, лежачы на сонцы (пра садавіну)**: *адле́жвацца* незак. — Стол., Жытк. (ТС), *ле́жыцца* незак. — Мёр. (НС), *зары́цца* незак. — Драг., Стол. (ЛП, ТС); **чырванець ад спеласці**: *пачырване́ць* зак. — мясц. (Насовіч), *бруснець* незак. —Чач. (Мат. апыт.), *брусне́лы* прым. 'чырванаваты ад спеласці' — мясц. (Насовіч), *заруме́ніцца* зак. — мясц. (Ластоўскі); **недаспелы**: *зялёны* прым. — пашыр. (Янкова, Мат. апыт.), *зе́лены* прым., *зеляня́вы* прым., *зелянца́вы* прым. — Карэл. (СПЗБ), *зелянцо́вы* прым. — Стаўб. (СПЗБ), *зеленкава́ты* прым. — Жытк. (Насовіч, ТС), *на́дзелень* ж. 'пра нешта недаспелае, крыху зеленаватае' — Карэл., Бярэз., Мсцісл. (ЖНС, СЦБ, Юрчанка), *малады́* прым. 'недаспелы, у малочна-воскавай стадыі' — Бярэз. (СЦБ), *зягра́ты* прым. — Зэльв. (Сцяцко), *недаспе́лы* прым. — мясц. (Ластоўскі, Насовіч), *недаспеласць* ж. 'уласцівасць няспелага' — мясц. (Насовіч), *я́драны* прым. — мясц. (Насовіч).

Пераспець

Прайсці пару спеласці.

пераспе́ць зак., *пераспява́ць* незак. — Леп., Чэрв., Смарг., Слон., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Ластоўскі, Станкевіч, Шатэрнік, Мат. апыт.), *пераспе́лівацъ* незак., *пераспе́ліцца* зак. — мясц. (Насовіч), *пераспе́лы* прым. — Леп., Слон., Шчуч., Буда-Каш. (Насовіч, Мат. Гродз., Мат. апыт.),

перажаўрэць зак. — мясц. (Ластоўскі), *лежаны* прым. 'пераспелы' — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

Цвісці

Пакрывацца кветкамі.

цвісці незак. — агульн., акрамя паўн.-усх.-д. (ЛАБНГ, Мат. Гродз., Станкевіч, ТС, Шатэрнік, Янкова, Мат. апыт.), *цвіцець* незак. — паўн.-усх. д., усх.-маг. р. (ЛАБНГ, Варлыга, СПЗБ), *цвісць* незак. — усх.-маг. р., зах.-бран. р. (ЛАБНГ, Бялькевіч, Насовіч, Растаргуеў), *цвыць* незак. — Паст. (ЛАБНГ), *цвет* м. 'пара цвіцення' — Сен. (Каспяровіч), *цвет* м. 'цвіценне на дрэвах, ягадных раслінах' — Віл., Ашм. (СПЗБ), *цветабой* м. 'перыяд росквіту' — Гродз. (Мат. Гродз.), *квітнуць* незак. — Вілен. р., Воран., Паст., Брасл., Астр. (СПЗБ), *квіцець* незак. — Астр., Драг. (ДСБ, СПЗБ), *квісці* незак., *квісціся* незак., *квісць* незак. — мясц. (Ластоўскі, Насовіч, Станкевіч), *паквітнуць* зак., *паквіцець* зак. 'цвісці на працягу некаторага часу' — мясц. (Ластоўскі), *гарэць* незак. 'цвісці' — Барыс., Паст., Люб., Пух., Жытк. (Мат. мін.-мал., СПЗБ, ТС), *расавацца* незак. — Зэльв. (Сл. Гродз.), *расаванне* н. 'цвіценне кветак' — Шчуч. (Сл. Гродз.), *драмаць* незак. 'цвісці (пра лён)' — Драг. (ЛП), *кракосіцца* незак. 'цвісці, красавацць' — Гом. (НЛГ), *лялеяць* незак., *лялеіць* незак. —мясц. (ЭСБМ), *рунець* незак. — Старадарож. (НС, СПЗБ), *ичаніцца* незак. — Брасл. (СПЗБ).

Адцвісці

Скончыць цвіценне.

адцвісці зак., *адцвятаць* незак. — Віц. р., Лаг., Жлоб., Чач., Буда-Каш. (Каспяровіч, Насовіч, СПЗБ, Мат. апыт.), *адцвісць* зак. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *абцвісці* зак. — Стол. (ТС), *перацвісці* зак. — Стол., Жытк. (ТС), *перацвітаць* незак. — Зэльв. (ЖС), *паадцвітаць* зак. 'адцвісці ў мност-

ве' — Житк. (ТС), *выцвілы* прым. 'які адцвіў' — мясц. (Станкевіч), *перагарэ́ць* зак. 'адцвісці (пра гуркі)' — Стол. (ТС), *адквісці́* зак., *адквіта́ць* незак. — мясц. (Ластоўскі, Насовіч, Станкевіч), *адквіта́нне* н. 'адцвітанне' — мясц. (Ластоўскі, Насовіч), *выквіта́ць* незак. 'пераходзіць пару паўнакветнасці' — мясц. (Ластоўскі), *пераквіта́ць* незак. — мясц. (Ластоўскі), *пераквéт* м. 'адцвітанне' — мясц. (Ластоўскі), *вы́чаўрэць* зак. — мясц. (Ластоўскі).

Зацвісці

Пачаць цвіценне, пакрыцца кветкамі.

зацвісці́ зак., *зацвіта́ць* незак. — Астр., Віл., Ганц., Жлоб., Чач., Буда-Каш., Житк. (СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *зацві́тваць* незак. 'зацвітаць' — Житк. (ТС), *перацві́сць* зак. — мясц. (Насовіч), *расцвіва́ць* незак. 'расцвітваць'— Стол. (ТС), *заквітнéць* зак. — Астр., Смарг. (СПЗБ), *расквісці́* зак., *расквіта́ць* незак., *расквіці́цца* зак., *расквéціцца* зак. — мясц. (Станкевіч), *расквéчаны* прым. 'пакрыты кветкамі' — мясц. (Станкевіч), *закрасава́ць* зак. — Віц. р. (Каспяровіч), *распушы́цца* зак. 'распусціцца' — Лоеў. (Янкова), *узвéсніцца* зак. — Гродз. (Сл. Гродз.).

Чарвівець

Станавіцца чарвівым.

чарві́вець незак., *счарві́вець* зак. — Жлоб., Буда-Каш. (Мат. апыт.), *пачарвéць* зак. — Навагр. (СПЗБ), *чарвава́ць* незак. — Житк. (ТС), *чарві́вы* прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *каро́слівы* прым. 'пра бульбу: чарвівая' — Лоеў. (Янкова).

Іншыя дзеянні, звязаныя з выспяваннем пладоў

зажураві́нець зак. 'пакрыцца журавінамі' — Іўеў. (Сл. Гродз.), *здрабнéць* зак. 'зрабіцца дробным' — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

НЕКАТОРЫЯ СПАЖЫЎНЫЯ ЯКАСЦІ ПЛАДОЎ

Лёжкі

Які добра захоўваецца.

лёжкі прым. — Ашм., Лоеў. (Сл. Гродз., Янкова).

Разварысты

Пра бульбу: якая добра разварваецца.

зо́бкі прым. — Навагр. (Сл. Гродз.), *со́пкі* прым. — Драг. (ЛП), *мы́лкі* прым. ’пра бульбу; якая не разварваецца, вадзяная’ — Вілен. р. (ЭСБМ).

ДЗЕЯННІ, ЗВЯЗАНЫЯ З ЗАВЯДАННЕМ, АДМІРАННЕМ, ГНІЕННЕМ РАСЛІН І ПЛАДОЎ

Буцвець

Гнісці, прэць, парахнець.

буцве́ць незак., *буце́ць* незак., *пабуцве́ць* зак. — мясц. (Ластоўскі, Станкевіч), *перабуцве́ць* зак. ’пра дрэва, палена: згнісці’ — Хойн (Мат. Гом.), *збуце́ўшы* прым. ’спарахнелы’ — Хойн. (Мат. Гом.), *бутле́ць* незак. — Беш., Слон. (ЖС, НС), *збутне́ць* зак. ’збуцвець, сапрэць, струхлець’ — Гродз. (Цыхун), *пцець* незак. — Віц. р. (Станкевіч), *пце́лы* прым. — Віц. р. (Станкевіч), *прэць* незак. — Жытк., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (ТС, Мат. апыт.), *перапа́рыцца* зак. ’збуцвець, перапрэць’ — Жытк. (ТС), *скаладне́ць* зак. ’збуцвець, сапрэць’ — Жытк. (ТС).

Вышышкацца

Спустошвацца, пазбаўляцца ядра, мякаці.

вышышка́цца незак. — мясц. (Насовіч, Станкевіч).

Вянуць

Страчваць вільгаць, свежасць.

вя́нуць незак., *вяць* незак. — пашыр. (Каспяровіч, Насовіч, Станкевіч, ЭСБМ, Мат. апыт.), *в'я́нуць* незак., *в'яць* незак. — Стол., Жытк., Маз. (ТС, ГЧ), *зау́я́ць* зак. — Стол. (ТС), *звя́нуць* зак. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *звя́гнуць* зак. — (СПЗБ), *завя́лы* прым., *завя́ўшы* прым. 'пра расліну, часцей пра кветку, якая страціла вільгаць, свежасць' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *звя́ты* прым. — Слон. (Мат. Гродз.), *непрывя́лы* прым. 'пра плады: свежы, сакавіты' — Бераст. (Сл. Гродз.), *паўя́ць* зак. 'звянуць' — Жытк. (ТС), *свя́нуць* зак. — мясц. (Ластоўскі), *вя́дзець* незак. — Мін., Чэрв. р. (Шатэрнік, Станкевіч, ЭСБМ), *ба́бець* незак. 'вянуць, маршчыніцца, карабаціцца (пра плады)' — Зэльв. (НЛ), *зба́бець* зак. 'звянуць, пакарабаціцца (пра плады)' — Зэльв. (Сцяцко), *зба́біць* зак. 'тое, што і збабець' — Маст. (СПЗБ), *паба́бець* зак. 'тое, што і збабець' — Зэльв. (Сцяцко, НЛ), *бля́кнуць* незак. — мясц. (Насовіч), *бля́клы* прым. — мясц. (Насовіч), *забля́кнуць* зак. — мясц. (Насовіч), *забля́клы* прым., *зbléклы* прым. — мясц. (Насовіч), *аблягáць* незак. 'вянучы, абвісаць' — Маз. (ГЧ), *пасну́ць* зак. 'завяць' — Стол. (ТС), *смя́гнуць* незак., *сме́гці* незак., *асмягáць* незак.— мясц. (Насовіч, Станкевіч), *урэ́ць* незак., *ваўрэ́ць* зак., *саўрэ́ць* зак. — мясц. (Насовіч), *урэ́лы* прым. 'звялы ад гарачыні' — мясц. (Насовіч), *ча́нуць* незак. — мясц. (Ластоўскі), *ча́ўраць* незак. — Зэльв. (Сцяцко, НЛ); **вялы, звялы (іншыя назвы):** *буцвя́лы* прым. 'вялы, пажоўклы' — Шум. (СПЗБ), *зачэ́злы* прым. — Лід. (Сл. Гродз.), *карабава́ты* прым. 'вялы, маршчыністы' — Зэльв. (Сцяцко).

Гнісці

гні́сці незак. — пашыр. (ТС, Мат. апыт.), *згні́сці* зак. — пашыр. (ТС, Мат. апыт.), *пагні́ць* зак. 'згнісці ў вялікай

колькасці' — пашыр. (Мат. апыт.), *дагніць* зак. 'стаць зусім гнілым' — Стол. (ТС), *загніваицца* незак. 'пачынаць гнісці' — Жытк. (ТС), *загніць* зак. 'згнісці' — Стол., Жытк. (ТС), *сагніць* зак. 'згнісці' — Стол. (ТС), *падгніваць* незак. 'гнісці знізу' — Стол. (ТС), *гнілы́* прым. 'які згніў' — пашыр. (Мат. апыт.), *загнойны* прым. — Жытк. (ТС), *прагнойсты* прым. 'пра дрэва: падгніўшы, сітаваты' — Стол. (ТС), *прагной* м. 'загніванне, сітаватасць у драўніне' — Стол. (ТС), *выкісаць* незак. 'вымакаючы, гнісці (аб гародніне)' — пал. р. (ЭСБМ), *гарэць* незак. — Жытк. (ТС), *налойніваць* незак. 'гнісці, чарнець ад вільгаці (пра дрэва)' — мясц. (Насовіч), *псініць* незак. 'намакаць ад гніення, прымаючы сіні колер (пра дрэва)' — мясц. (Насовіч); **гнілы, гніль (іншыя назвы):** *мурша́вы* прым. — Свісл., Ваўк., Смарг. (Сл. Гродз., СПЗБ, ЭСБМ), *мурашывы* прым. 'гнілы, струхнелы' — Маст. (Сл. Гродз.), *дупліна́ты* прым. 'пра дрэва, у якім выгніла нутро' — Лаг. (Варлыга), *казлівы* прым., *казлякава́ты* прым. 'паточаны, шашаляваты' — Стол. (ТС), *по́дпар* м., *падпа́р* м. 'загніванне ў дрэве; тое, што і прагной' — Жытк. (ТС), *распа́даны* дзеепрым. 'гнілы, сапсаваны' — Жытк. (ТС).

Жоўкнуць

Рабіцца жоўтым, набываць жоўтае адценне пры завяданні.

жо́ўкнуць незак. — Сен., Буда-Каш., Чач., Жлоб., зах.-бран. р. (Каспяровіч, Насовіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *жо́ўклы* прым. — Сен., Жытк. (ТС, Каспяровіч), *пажо́ўкнуць* зак. — Маз., Буда-Каш., Жлоб., Чач., зах.-бран. р. (ГЧ, Насовіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *пажо́ўкці* зак. — мясц. (Насовіч), *пажо́ўклы* прым. — Чэрв., Буда-Каш., Чач. (Шатэрнік. Мат. апыт.), *ажо́ўкнуць* зак. — мясц. (Насовіч), *ажо́ўклы* прым. — мясц. (Насовіч), *зжо́ўкнуць* зак. — мясц. (Насовіч), *зжо́ўклы* прым. — мясц. (Насовіч), *ізжо́ўк-*

нуць зак. — Ганц. (СПЗБ), *жаўцéць* незак. — Ашм. (Насовіч, Станкевіч), *жаўцéцца* незак. — мясц. (Станкевіч), *зажаўцéцца* зак. — мясц. (Станкевіч), *зажóўціцца* зак. — мясц. (Насовіч), *жóўты* прым. 'пажоўклы, пераспелы (пра агуркі)' — Віл., Стаўб. (СЦБ), *палавéць* незак. 'спеючы, жоўкнуць (пра жыта, пшаніцу)' — Стол., Жытк., зах.-бран. р. (ТС, Растаргуеў), *спалавéлы* прым. 'пажоўклы' — Гродз. (Сл. Гродз.).

Зарастаць, дзічэць

глýхнуць незак. — мясц. (Насовіч), *загінáць* незак. — мясц. (Насовіч), *зацвíгіваць* незак. — мясц. (Насовіч), *зацвíглы* прым. 'зарослы, здзічэлы' — мясц. (Насовіч), *траванéць* незак. — мясц. (Ластоўскі), *пасíліваць* незак. 'заглушаць' — мясц. (Насовіч).

Ніцець

Рабіцца тонкім, кволым.

ніцéць незак. — Верхнядзв., Пол., Пух. (НЛ, СПЗБ, СЦБ), *зніцéць* зак. — паўн.-усх. д., сярэд.-бел. г. (ЛАБНГ, СПЗБ, Шаталава), *заніцéць* зак. — паўн.-зах. з. (СПЗБ, ЭСБМ), *паніцéць* зак. 'пра бульбу: парасці тонкімі сцяблінкамі' — Валож., Стаўб., Кругл. (СЦБ), *ніціць* незак. — Лаг. (Варлыга), *сцякáць* незак. — зах.-пал. г., паўдн.-зах. д. (ЛАБНГ, НС, НЛ), *пасцякáць* зак. — Рэч. (НС), *сцéкаць* незак. 'марнець ад ценю' — Жытк. (ТС), *пасцéкаць* зак. — Драг., Стол. (ЛП, ТС), *ісцячы́* зак. — Маст. (СПЗБ), *сцéкціся* зак. — Латгал. р. (СПЗБ), *сцёклы* прым. 'тонкі, слабы, кволы' — Латгал. р. (СПЗБ), *сценяцéць* зак. — Паст., Чашн., Круп., Кругл., Касц. (ЛАБНГ), *зашчы́рыць* зак. — Іўеў., Дзярж., Слуц. (ЛАБНГ), *звішэ́ць* зак. — Лях., Лельч. (ЛАБНГ), *збутвéць* зак. — Петр. (Шаталава), *пазбычáць* зак. 'зарасці пустазеллем і ад недахопу святла зрабіцца

вельмі малым (пра буракі)' — Малар. (НЛ), *сцвіклы* прым. 'слабы, кволы (пра націну)' — Гродз. (Сл. Гродз.).

Парахнець, трухлець

Разбурацца ад часу, ператварацца ў пацяруху, парахню, труху.

спарахнéць зак. — Віц. р., Чэрв. (Каспяровіч, Шатэрнік), *парахнéць* незак. — мясц. (Станкевіч), *спарахнéлы* прым. 'які спарахнеў' — Драг. (ЛП), *парахáнавáты* прым. 'спарахнелы, трухлявы' — Жытк. (ТС), *парахня́вы* прым. 'спарахнелы, трухлявы' — Жытк., Стол. (ТС), *парахня́* ж. 'дробныя, як пясок, сухія рэшткі сапрэлага або паточанага шашалем дрэва' — Чэрв. (Станкевіч, Шатэрнік), *парахнó* н. 'тое, што і парахня' — Віл. (Станкевіч), *парахóнь* м. 'тое, што і парахня' — Віц. р. (Каспяровіч), *трухлéць* незак. — Мін. (Станкевіч), *датрухлéць* зак. 'струхлець да канца' — Мсцісл. (Юрчанка), *трупéхнуць* незак. — Віц. р., Мсцісл. (Каспяровіч, Станкевіч, Юрчанка), *затрупéхнуць* зак. — мясц. (Станкевіч), *патрупéхнуць* зак. — мясц. (Насовіч), *струпéхнуць* зак. — Беш. (Каспяровіч), *трýхнуць* незак. — Стол. (ТС), *трóхнуць* незак. — Драг. (ЛП), *патрухнéць* зак. — Жытк. (ТС), *ператрýхаць* незак. — Жытк. (ТС), *ператрýхнуць* зак. — Жытк. (ТС), *пратрýхнуць* зак. — Стол. (ТС), *прухнéць* незак. — Мясц. (Насовіч); **трухлявы:** *трухля́вы* прым. 'які струхлеў, ператварыўся ў труху' — Дзятл., зах.-бран. р. (Растаргуеў, Сцяшковіч), *трýхлы* прым. 'трухлявы, крохкі, нямоцны' — Мін., Чэрв., Жытк., Стол. (Мат. Гом., Станкевіч, ТС, Шатэрнік), *патрýхлы* прым. — Петр. (Мат. Гом.), *трáхлы* прым. — Добр. (Мат. Гом.), *трухня́вы* прым. — Буда-Каш., Лоеў., Калінк. (Мат. Гом.), *трухнíвы* прым., *трухня́вы* прым. — Жытк. (ТС), *трупéхлы* прым. — Віц. р., Воран., Лаг., Мсцісл. (Каспяровіч, Станкевіч, Варлыга, Юрчанка), *трупéшлы* прым. — Ашм. (Сл. Гродз.), *прухня́вы* прым. — мясц. (Насовіч); **труха:** *трухá* ж. 'трухлявая драўніна' — Добр. (Мат. Гом.), *трухлё* н. — 'гнілое дрэва' — Навагр.

(ЖС), *трупе́ишка* ж. 'спарахнелае дрэва, сухая гніліна' — Мсцісл. (Юрчанка); **трухлявы, спарахнелы (іншыя назвы):** *хаўтны* прым. 'пра дрэва: з гнілым стрыжнем' — Стол., Жытк. (ТС), *ха́ўтны* прым. 'спарахнелы' — Лельч. (ЖС), *прытле́лы* прым. — Жытк. (Мат. Гом.).

Перарадзіцца

Страціць ранейшыя каштоўныя якасці, сапсавацца.

перараджа́цца незак. — мясц. (Насовіч), *вы́радачны* прым. 'які перарадзіўся' — мясц. (Насовіч).

Прапасці

вы́гібнуць зак. 'прапасці на корані' — Петр. (Шаталава), *вы́гінуць* зак. 'прапасці на корані' — Стаўб. (СЦБ), *па́даць* незак. 'гінуць, звальвацца з кораня' — Стаўб. (СЦБ), *пачэ́пліць* зак. 'пра плады: прапасці' — Жытк. (Мат. Гом.).

Сітавець

Трухлець, парахнець (пра дрэва).

сітаве́ць незак. — Чач. (Мат. Гом.), *сітава́ты* прым. 'пра драўніну: падгніўшая і таму мяккая, валакністая' — Астр., Лаг., Чэрв., Жытк. (Мат. Гродз., Варлыга, ТС, Шатэрнік), *сітава́тавы* прым. 'тое што і сітаваты' — Дзятл. (Мат. Гродз.), *асі́ты* прым. — 'тое, што і сітаваты' — Драг. (ЛП), *сітава́* ж. 'трухлявае дрэва' — Жытк., Чач. (Мат. Гом.); **сітаваты (іншыя назвы):** *бердзява́ты* прым. — Стол. (ТС), *жабердзява́ты* прым. — Жытк. (ТС), *забярджо́васты* прым. 'абалонны, з нетрывалымі, спарахнелымі слаямі (пра драўніну)' — Жытк. (ТС), *забе́рдзеваты* прым., *забердзява́ты* прым. — Стол., Жытк. (ТС), *забрэ́дзісты* прым. — Стол. (ТС).

Скідаць лісце

скіда́ць незак. — Слон. (Мат. апыт.), *падалі́ст* м. 'лістапад' — Свісл. (Сл. Гродз.).

Сохнуць

Пазбаўляцца вільгаці.

со́хнуць незак. — агульн. (ЛАБНГ), *со́хці* незак. — усх.-пал. р., спарадычна сярэд.-бел. г., зах.-пал. г. (ЛАБНГ), *сухе́ць* незак. — Маз. (ГЧ), *схну́ць* незак., *схну́ці* незак. — зах.-пал. г., сл.-маз. г., спарадычна Панямо. р. (ЛАБНГ), *пасо́хнуць* зак. — Леп., Навагр., Слон., Люб., Буда-Каш., Жлоб., Чач. (Мат. апыт.), *пасо́хці* зак. 'высахнуць у множстве' — Жлоб., Буда-Каш. (Станкевіч, Мат. апыт.), *усо́хці* зак. 'высахнуць' — мясц. (Станкевіч), *сухі́* прым. 'які высах' — Навагр., Слон., Леп., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *пасо́хлы* прым. 'тое, што і сухі' — Леп., Навагр., Слон., Люб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *сухалі́нны* прым. 'пра дрэва: вельмі сухі' — Віц. (Станкевіч), *сухалі́на* ж. 'высахлае і гады два прастаяўшае на пні дрэва' — Віц. (Станкевіч), *пашэ́рхлы* прым. 'пра траву: высахлая' — Лід. (Сл. Гродз.), *учаўрэ́ць* зак. 'загінуць, засохнуць' — Верхнядзв., Лід. (Сл. Гродз., СПЗБ), *вы́чаўралы* прым. — Навагр. (Сл. Гродз.), *вы́шаптацца* зак. 'высахшы, зрабіцца ў сярэдзіне пустым (пра плады)' — Пол. (НЛ), *зача́хнуць* зак., *сча́хнуць* зак. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *абча́хнуць* зак. 'абсохнуць (пра траву)' — Кобр. (НЛ), *пазасу́квацца* зак. 'пра лісце: паскручвацца' — Стол. (ТС), *се́ніцца* незак. 'высыхаючы, пераўтварацца ў сена' — Пух. (Шатэрнік), *спятрэ́ць* зак. 'вянучы, высахнуць' — Сен. (Каспяровіч), *счэ́знуць* зак. 'ссохнуць' — Хойн (Мат. Гом.), *шаты́рыцца* незак. 'пра траву і збожжавыя: высыхаючы, раздавацца ў бакі' — Мін. (Станкевіч, Шатэрнік); **засыхаць на корані:** *вішэ́ць* незак. — паўдн. р. (ЛАБНГ, ТС), *звішэ́ць* зак. — Бераст. (Сл. Гродз.), *звіша́ць* зак. — Нясв. (Мат. мін.-мал.), *вішава́ць* незак. — Бар., Старадарож. (ЛАБНГ, СПЗБ), *вішы́ць* незак., *вышы́ці* незак. — Ганц., Пін. (ЛАБНГ), *вішарава́ць* незак. — Гл. (ЛАБНГ), *упалыне́ць* зак. 'зарасці палыном, засохнуць' — Навагр. (Сл. Гродз.).

ІНШЫЯ ДЗЕЯННІ І ПРЫКМЕТЫ, ЗВЯЗАНЫЯ З ФІЗІЧНЫМІ ЎЛАСЦІВАСЦЯМІ РАСЛІН І ПЛАДОЎ

Брыняць, набіраць вільгаці

набрыня́ць зак. 'набрацца вільгаці' — Ваўк. (Сцяшковіч), *адмя́кнуць* зак. 'увабраць у сябе вільгаць 'пра бульбу, збожжа' — Лёзн. (Каспяровіч), *адпіва́цца* незак., *адпі́цца* зак. 'пра насенне, зерне: увабраўшы ў сябе вільгаць, павялічыцца ў аб'ёме, брыняць' — мясц. (Насовіч), *распука́ць* незак., *распу́кнуць*, зак. 'тое, што і адпівацца' — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *спла́ўваць* незак., *сплыва́ць* (*сплува́ць*) незак. 'аплываць ад вільгаці (пра грыбы)' — Жытк. (ТС).

Віцца

Размяшчаючыся вакол, на паверхні чаго-небудзь, заплятаць, пакрываць сабой.

ві́цца незак. — Леп., Слон., Навагр., Буда-Каш., Жлоб., Чач. (Мат. апыт.), *віну́цца* незак. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *дра́цца* незак. — Браг. (Мат. Гом.), *пле́сціся* незак. — Слон. (Мат. апыт.).

Вылежацца

Набыць патрэбныя якасці, праляжаўшы пэўны тэрмін у адпаведных умовах.

вы́лежацца зак. — Леп., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *вы́легчыся* зак., *вы́лажацца* зак., *павылягá́цца* зак., *паўле́жыцца* зак. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *выле́гацца* незак. — Ашм. (Станкевіч).

Выветраны

Пазбаўлены вільгаці, высахлы.

вы́петрахлы прым. — Бераст. (Сл. Гродз.).

Гнуцца

Пад уздзеяннем чаго-небудзь станавіцца крывым, няроўным.

гнýцца незак. — пашыр. (Мат. апыт.), *гнýткі* прым. 'які добра гнецца (пра галіну, дубец)' — Драг. (ЛП), *жыдкавáць* незак. 'выгінацца і не ламацца' — Зэльв. (Сцяцко), *жы́ткі* прым. 'тое, што і гнуткі' — Слон. (НЛ), *крóхкі* прым. 'які не гнецца, а ламаецца' — Лаг. (Варлыга), *хісля́вы* прым. 'пра малое тонкае дрэва' — мясц. (Насовіч).

Калючы

З мноствам калючак; такі, які колецца.

калю́чы прым. — пашыр. (Мат. апыт.), *калю́шчы* прым. — Шчуч., Пух. (З нар. сл., НЛ), *калю́шчавы* прым. — Кам. (ЖНС), *каля́чы* прым. — Лях. (СПЗБ), *бадзю́чы* прым. — мясц. (Насовіч), *шóрсткі* прым. — Чэрв. (Шатэрнік).

Калыхацца

Мерна рухацца зверху ўніз ці збоку ў бок.

калыхáцца незак. — пашыр. (Мат. апыт.), *заважсыняцца* зак. — Шчуч. (Сл. Гродз.), *лялéяць, лялéіць* незак. 'калыхацца (пра збожжа, траву)' — усх.-пал. р. (ЭСБМ).

Пераплесціся

пераплéсціся зак., *сплéсціся* зак. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *сплы́ціцца* зак. 'пераплесціся галінкамі, лапкамі' — Стаўб. (Мат. мін.-мал.), *узя́цца ў рунó* 'сплесціся, збіцца' — Стол. (ТС).

Раскашлаціцца

Стаць кашлатым, разгалістым.

раскашлáціцца незак. — Стол. (ТС).

Стрыкацца

Пра крапіву: апякаць скуру.

стрыка́цца незак. — Жлоб., Гом., Буда-Каш., Ветк., Чач. (Мат. Гом., Мат. апыт.), *стрыка́ць* незак. — Леп., Люб., Буда-Каш., Жлоб., Чач. (Мат. апыт.), *стрыклі́вы* прым. 'які пячэцца, стрыкаецца' — Краснап., Касц., Буда-Каш., Смален. р. (Бялькевіч, Дабравольскі, Мат. апыт.), *стры́кны* прым. — Мсцісл. (Бялькевіч), *стрыку́чы* прым. — зах.-бран. р. (Растаргуеў, Станкевіч), *джга́цца* незак., *джгаць* незак., *джы́гнуць* зак. — Мсцісл., Чач. (Юрчанка, Мат. апыт.), *джы́галіць* незак., *джыга́сіць* незак., *джы́гаць* незак. 'стракаць крапівай' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *джагі́вы* прым. 'які стрыкаецца, стрыклівы, пякучы' — Лоеў. (Янкова), *жыгка́вы* прым. 'тое, што і стрыклівы' — Віл. (СПЗБ), *пяку́чы* прым. 'тое, што і стрыклівы' — Люб. (Мат. апыт.), *непяку́шчы* прым. 'які не стрыкаецца' — Навагр. (Мат. апыт.).

Усмаліцца

Стаць смольным, набрацца смалы.

усмалі́цца зак. — Стол. (ТС).

Шалясцець

Утвараць шолах, шум; шапацець.

хлепята́ць незак. — Гом. (НЛГ).

3.5. СЛОВЫ СА ЗНАЧЭННЕМ КОЛЕРУ, ВЕЛІЧЫНІ, ВЫГЛЯДУ РАСЛІН І ГРЫБОЎ

Абалоністы

Які мае тоўстую абалонку.

абало́ністы прым. — Іўеў., Воран., Чэрв., Стол., Жытк. (Сл. Гродз., ТС, Шатэрнік), *бало́ністы* прым. — Жытк.

(ТС), *абзо́льны* прым. — Лоеў. (Янкова), *буехава́ты* прым. — Жытк. (ТС).

Ажэвісты

З markerрознай прорасцю.

ажэ́вісты прым. — Астр. (Сл. Гродз.).

Азадні

Пра зерне: няякасны, дробны.

аза́дні прым. — Стол. (ТС).

Асцяваты

Пра зерне: з гірсой.

асцява́ты прым. — мясц. (Ластоўскі), *асцюкава́ты* прым. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *аськава́ты* прым. — Ушацк. (НС), *асі́сты* прым. — Верхнядзв. (СПЗБ).

Атрутны

Які ўтрымлівае атруту; якім можна атруціцца.

ядаві́ты прым. — Лаг. (Варлыга).

Бадзюлькаваты

Які мае калючкі.

бадзюлькава́ты прым. — мясц. (Насовіч).

Бадылісты

З мноствам камельчыкаў, што застаюцца ад сцёблаў буйной травы.

бады́лісты прым. — Карэл. (Сл. Гродз.).

Бахматы

Пышны, разложысты.

бахматы прым. — мясц. (Ластоўскі), *валахаценькі* прым. — Хойн. (ГЧ), *купчасты* прым. — Маст., Шчуч., Гродз. (СПЗБ).

Бацвіністы

З добрым бацвіннем.

бацвіністы прым. — Шчуч. (Сл. Гродз.).

Безгрыбоўны

Такі, у якім няма грыбоў.

безгрыбоўны прым. — Мсціслю (Юрчанка).

Безладыгі

Пра ліст, які не мае чаранка, з вельмі кароткім чаранком.

безладыгі прым. — мясц. (Ластоўскі).

Бузяны

Пра ваду ў рацэ, возеры: мутна-зялёнага колеру, з вялікай колькасцю ілу.

бузяны прым. — Беш. (Каспяровіч).

Буйны

Вялікага памеру і добрай якасці (пра плады, часцей пра зерне).

буйны прым. — Верхнядзв., Глыб., Паст., Чэрв., Н-авагр., Іўеў., Смарг. (СПЗБ, Мат. Гродз.), *бойны* прым. — Рэч. (НС), *ядраны* прым. — Лаг. (Варлыга), *ядраны* прым. — Драг. (НЛ), *ядраністы* прым. — Гом. р. (НЛГ), *ядроны*

прым. — Слон. (Мат. апыт.), *ядрысты* прым. — мясц. (Ластоўскі), *вядроны* прым. — Навагр. Зэльв., Маст. (СПЗБ), *чалавы* прым. 'пра жыта' — Браг., Воран. (Шаталава), *якарны* прым. — мясц. (Насовіч).

Бязлузгі

Які не мае лускі.

бязлузгі прым. — мясц. (Ластоўскі).

Бясквєтны

Аб раслінах, што не выпускаюць кветак, не цвітуць.

бяскветны прым. — мясц. (Ластоўскі).

Бяскмельны

Пра расліну, якая не мае ствала (падаецца ў якасці прыкладу папаратнік).

бяскмельны прым. — мясц. (Ластоўскі).

Варсаваты

З крапінкамі (пра плады).

варсаваты прым. — Беш. (Каспяровіч).

Вачакаваты

З парасткавымі вочкамі (пра бульбу).

вачакаваты прым. — Вілен. р. (СПЗБ).

Вінны

Кісла-салодкі на смак (пра яблыкі).

вінны прым. — Бярэз. (СЦБ).

Воўчы

Пра плады: неядомыя, атрутныя.

вóўчы прым — Леп., Слон., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *ваўчыíны* прым. — Ушацк. (ЖС).

Высокі

Пра расліну: з доўгім і моцным ствалом ці сцяблом.

высóкі прым. — агульн. (Мат. апыт.), *дубцавáты* прым. — Іўеў. (Сл. Гродз.), *гóнкі* прым. 'пра высокія дрэвы ў лесе' — Чач. (Мат. апыт.).

Вярцісты

Пра капусту: пакручаная.

вярцíсты прым. — Навагр. (ЭСБМ).

Вяцісты

Пра суквецце аўса, канопляў: з вялікай мяцёлкай.

вяцíсты прым. — Мёр., Лаг. (ЖНС, СЦБ), *кунáты* прым. — Чэрв. (НЛ).

Галавісты

З вялікай галоўкай (пра капусту, цыбулю).

галавíсты прым. — Рэч. (НС).

Галінасты

Пра дрэва: з вялікімі і моцнымі галінамі, разрослае, з буйной кронай.

лáпісты прым. — Карэл., Лях., Слон. (СПЗБ, Мат. апыт.), *галінáсты* прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *галінясты* прым. — Гарад., Жытк., Смален. р. (Дабравольскі, НЛ, ТС), *галíсты* прым. — Жытк. (ТС), *гал-*

ністы прым. — Слон. (Мат. апыт.), *разгалістыя* прым. — мясц. (Ластоўскі), *галявісты* прым. — Рэч. (НС), *гамлісты* прым. — Гродз. (Сл. Гродз.), *вяцісты* прым. — Стол., Жытк., Петр. (ТС, ЭСБМ), *вяцьвісты* прым. — усх.-маг. р. (Бялькевіч, ЭСБМ), *вілаваты* прым. — Смален. р. (Дабравольскі), *вільён* м. 'эпітэт дуба ў выразе дуб-вільён' — Смален. р. (Дабравольскі), *кунаты* прым. 'галінасты, з густой пышнай кронай' — Лаг., Барыс., Пух., Чэрв. (НЛ, СЦБ, Станкевіч), *ралаваты* прым. — Лун., Стол. (ТС, Шаталава), *на ралцах*, у выразе: увесь на ралцах 'пра шматлікія разгалінаванні' — Стол. (ТС), *на дзве (тры) ралі* 'у два (тры) сукі, адгалінаванні' — Стол., Жытк. (ТС), *рассахаты* прым. 'пра шырокае дрэва з доўгімі сукамі' — Астр., Лаг. (Варлыга, Мат. Гродз.), *расахаваты* прым. 'пра дрэва з разгалінаваннем' — Стол. (ТС), *расахаты* прым. — Ашм. (Станкевіч), *сахаты* прым. — мясц. (Ластоўскі), *разлапы* прым. — Астр. (Сл. Гродз.), *лапісты* прым. — Слон. (Мат. апыт.), *карчавы* прым. — Гродз. (Сл. Гродз.), *карчысты* прым. — Валож. (СЦБ), *галавачысты* прым. — Свісл. (Сл. Гродз.), *каранаваты* прым. 'нізкі і галінасты' — Лоеў. (Янкова), *каркалісты* прым. — Верхнядзв. (НС), *купкаваты* прым. 'з густой кронай' — Пух. (СЦБ), *кучаравы* прым. — Чач. (Мат. апыт.), *разлажысты* прым. — Навагр. (Сл. Гродз.), *разложысты* прым. — мясц. (Станкевіч), *расхілісты* прым. — Стол. (ТС), *развіслы* прым. — мясц. (Станкевіч), *разгаты* прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *сукаваты* прым. — мясц. (Ластоўскі), *шатрасты* прым. — Гом. р. (НЛГ), *шатрысты* прым. — Дзятл. (НЛГ).

Галоўчысты

Пра лён: з вялікай колькасцю галовак.

галоўчысты прым. — Стол. (ТС).

Гірслівы

Пра збожжа: засмечанае гірсой, чорнае.

гірслі́вы прым. — Верхнядзв., Мядз. (СПЗБ, СЦБ), *гірсяны́* прым. — Вілен. р. (СПЗБ).

Гонкі

Пра дрэва з высокім роўным ствалом, які надта паволі танее да верху, а таксама пра лес, у якім растуць такія дрэвы.

го́нкі прым. — Лаг., Чэрв. р., Стол., Смален. р. (Дабравольскі, Варлыга, ТС, Шатэрнік), *выганя́сты* прым. — Маст. (Сл. Гродз.), *узго́ністы* прым. — Смален. р. (Дабравольскі), *падгалёністы* прым. — Смален. р. (Дабравольскі), *выно́сны* прым. — Драг., Стол., Жытк. (ТС, ЭСБМ), *вынёслы* прым. — Гродз. (Цыхун), *выно́сісты* прым. 'высокі і тонкі' — Ветк. (Мат. Гом.). *ро́ўны* прым. — Жытк. (ТС), *стро́мкі* прым. 'высокі і тонкі'— Жытк. (ТС).

Горкі

Які мае своеасаблівы едкі смак.

го́ркі прым. — пераважна агульнае (Мат. апыт.), *гарка́вы* прым. — Чач., Буда-Каш. (Мат. апыт.), *гаркі́* прым. — Маладз. (Маз.), *го́ркач* ж. 'уласцівасць горкага, горыч' — Уздз. (СЦБ), *асінава́ты* прым. — мясц. (Насовіч).

Гургунаваты

Пра дрэва: пакрытае жаўлакамі, наростамі.

гургунава́ты прым. — Стол Жытк. (ТС), *мачу́лісты* прым. — Стол., Жытк. (ТС).

Густы

Пра лес: з мноствам дрэў і кустоў, што шчыльна параслі адно каля аднаго; непраходны.

густы́ прым. — агульн. (Мат. апыт.), *гусце́нны* прым. — Добр. (Мат. Гом.), *кало́даю* прысл. (у выразе: трава кало-

даю) — Жытк. (ТС), *як калóда* (у выразе: жыта (трава) як калода) — Стол. (ТС).

Даўгалыты

Пра грыб: на доўгай ножцы.

даўгалы́ты прым. — Глыб. (СПЗБ).

Даўкі

Які перасядае ў горле, выклікае аскому.

дáўкі прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт., Насовіч), *кóрсткі* прым. — мясц. (Насовіч), *сáдкі* прым. — мясц. (Насовіч), *сáдкасць* ж. — мясц. (Насовіч).

Двайнёвы

Пра расліну: што складаецца з дзвюх частак.

двайнёвы прым. — Буда-Каш., Чач. (Мат. Гом.), *двайнясты* прым. — Ветк. (Мат. Гом.).

Драпчасты

Шурпаты, шорсткі; з дробнымі няроўнасцямі.

драпчáсты прым. (*вербалóс: карá на ім драпчáстая, дзераскавáтая*) — Слон. (Мат. апыт.), *дзераскавáты* прым. — Слон. (Мат. апыт.).

Драпчасты

Дробненькі, з дробнымі кветачкамі.

драпчáсты прым. — Драг. (ЖНС).

Дробны

Пра плады, караняплоды: невялікага памеру, малы.

дрóбны прым. — агульн. (Мат. апыт.), *дрóмны* прым. — Віл. (НС).

Дуплаваты

Які мае дупло, пусты ў сярэдзіне (пра дрэва ці караняплод).

дуплінáты прым. — Бял. (НС), *дуплянáты* прым. — Мядз., Стол. (НС, ТС), *дупляня́ты* прым. — Ветк. (Мат. Гом.), *дупленявáты* прым. — Жытк. (ТС), *дупляня́сты* прым. — Стол. (ТС), *дуплíсты* прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *дзюплíсты* прым. — мясц. (Ластоўскі). *дупля́вы* прым. — Гродз., Свісл. (Мат. Гом., Цыхун), *дуплёны* прым. 'пра бульбу' — Рэч. (Мат. Гом.), *дупля́ты* прым. — Рэч. (Мат. Гом.), *дрáблы* прым. 'пусты ў сярэдзіне (пра рэдзьку, радыску) — Лоеў. (Янкова).

Дуплісты

Пра качан капусты ці караняплод: мяккі, рыхлы, пуставаты.

шуплавáты прым. — Лід., Зэльв. (Сл. Гродз., Сцяцко), *ашóмкі* прым. — Чач. (Мат. апыт.), *шулякавáты* прым. — Стол. (ТС), *вы́шупцелы* прым. — Лоеў. (Янкова), *хлупяны́* прым. 'пра рэдзьку' — Чач. (Мат. Гом.).

Духмяны

Які прыемна пахне.

духмя́ны прым. — Сен. (Каспяровіч), *бальсáмны* прым. — мясц. (Насовіч).

Жаўтлявы

Жоўтага колеру.

жаўкля́вы прым. — Мёр., Лельч., Чач. (ЖНС, Мат. Гом.).

Жухлы

Пра траву, што звяла і высахла.

жу́хлы прым. — Гом. р. (НЛГ).

Жывы

Які адносіцца да жывёльнага ці расліннага свету.

жыві́ прым. — пашыр. (Мат. апыт., Станкевіч).

Жырны

Цёмна-зялёны (пра траву, якая вырасла на месцы, дзе быў памёт).

жы́рны прым. — Вілен. р. (СПЗБ).

Заасянелы

Пра траву: што стаіць зялёнай да самай вясны.

заасяне́лы прым. — Слон. (Сл. Гродз.).

Занорысты

Пра бульбу: з няроўнай паверхняй, бугрысты.

зано́рысты прым. — Ваўк., Гродз. (Мат. Гродз., Цыхун).

Захвослівы

Пра дрэва з тонкай вершалінай.

захво́слівы прым. — Астр., Лоеў. (Мат. Гродз., Янкова), *захво́ставаты* прым. — Стол. (ТС), *захво́ставы* прым. 'пра вершаліну дрэва: закручаная, паперакручаная' — Мсцісл. (Юрчанка), *зво́дзісты* прым. — Стол. (ТС).

Звязісты

Пра дрэва: якое дрэнна шчапаецца.

звя́зісты прым. — Слон. (Мат. апыт.).

Зеленкаваты

Пра плады: зялёнага колеру, недаспелыя.

зеленкава́ты прым. — Жытк., Чач. (ТС, Мат. апыт.).

Зелляваты

З пустазеллем.

зелліва́ты прым. — Стол. (ТС).

Злосны

Пра лес: у якім растуць высокія і роўныя дрэвы.

зло́сны прым. — Малар. (НЛ).

Зяграты

Буйны (пра семя).

зягра́ты прым. — Зэльв. (Сцяцко).

Зялёначубы

Пра дрэва: з зялёным верхам.

зялёначубы прым. — Карэл. (Сл. Гродз.).

Зялёны

Недаспелы.

зялёны прым. — пашыр. (Мат. апыт.), *зе́лены* прым. — мясц. (Насовіч), *зеляня́вы* прым. — мясц. (Ластоўскі).

Імшысты

Парослы мохам.

імшысты прым. — Чэрв. (Станкевіч, Шатэрнік), *мшаны́* прым. — Пух. (СЦБ).

Каласісты

З буйным калоссем.

каласі́сты прым. — Лаг., Чач., Жытк. (Варлыга, ТС, Мат. апыт.), *каласён* прым. — Гом. (НЛГ), *каласавы́* прым. — Чэрв. (Станкевіч, Шатэрнік), *каласава́ты* прым. — мясц. (Ластоўскі), *кало́сны* прым. — мясц. (Ластоўскі).

Камлісты

З тоўстым камлём (пра дрэва, а таксама іншую расліну).

камлі́сты прым. — Астр. Чэрв. р. (Мат. Гродз.), *ко́млісты* прым. — Калінк. (Мат. Гом.), *камлява́ты* прым. — Добр. (Мат. Гом.), *закаме́лісты* прым. — Светлагор., Нар. (Мат. Гом.), *закамялі́сты* прым. — Лоеў. (Янкова), *гало́місты* прым. — мясц. (Ластоўскі), *дзядкава́ты* прым. — Хойн. (Мат. Гом.), *пні́сты* прым. — мясц. (Ластоўскі).

Камяністы

Цвёрды, падобны да костачкі.

камяні́сты прым. — Жытк. (ТС).

Карабаваты

Пра дрэва: пакрыты тоўстай растрэсканай карой.

карабава́ты прым. — Карэл., Слон. (Сл. Гродз., Мат. апыт.), *кара́бісты* прым. — Слон. (Мат. апыт.).

Каравы

Пакрыты карою, лускою, шурпаты, шорсткі.

кара́вы прым. — Стол. (ТС), *кары́кавы* прым. — Смален. р. (Дабравольскі), *кару́злы* прым. — Смален. р. (Дабравольскі), *кару́злы* прым. ’шурпаты (пра бульбу)’ — Лоеў. (Янкова), *бальклі́вы* ’пра бульбу: карослівая, шурпатая’ прым. — мін.-мал. г. (ЭСБМ).

Карамзаты

Нізкарослы і крывы (пра дрэва).

карамза́ты прым. — Чэрв. (Шатэрнік).

Караністы

З моцным коранем.

карані́сты прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *карана́сты* прым. — Жытк. (ТС), *кака́цісты* прым. ’з багатай каранёвай сістэмай’ — Мсцісл. (Юрчанка), *какаціце́нькі* прым. памянш. — Мсцісл. (Юрчанка).

Каржакаваты

Пра дрэва: нізкі, з тоўстым сукаватым ствалом.

каржакава́ты прым. — Сен., Чэрв. (Каспяровіч, Шатэрнік), *кра́жаваты* прым. — Стаўб., Стол. (ЖС, ТС), *карамза́ты* прым. — Стол., Жытк. (ТС), *карамзава́ты* прым. — Стол. (ТС), *карамзакава́ты* прым. — Жытк. (ТС), *каркалі́сты* прым. ’сукаваты, крывы’ — Верхнядзв. (СПЗБ), *каркале́сты* прым. ’сукаваты’ — Смален. р. (Дабравольскі), *карка́ты* прым. ’тое, што і каркалісты’ — Верхнядзв. (СПЗБ), *карлава́ты* прым. — Гродз., Ваўк. (СПЗБ), *карна́ты* прым. ’прысадзісты’ — Лід. (СПЗБ).

Карчысты

Які расце гронкамі.

карчы́сты прым. — Лун. (ЛАБНГ).

Касаты

Пра дрэва: калі галіны абвісаюць на дол.

каса́ты прым. — Лаг. (ЭСБМ).

Кастрывы

З прымессю кастрыцы.

кастры́вы прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *кайстры́вы* прым. — Чэрв., Лоеў. (Станкевіч, Янкова).

Качаністы

З вялікім качаном.

кача́ністы прым. — Ваўк., Гл. (Сл. Гродз., СПЗБ).

Квяцісты

З вялікай колькасцю кветак; з буйнымі кветкамі.

квяці́сты прым. — мясц. (Ластоўскі), *кваці́сты* прым. 'пра расліну, кветкі якой складаюцца з кветкавых лісткоў' — Лаг. (ЭСБМ).

Кілаты

Пра капусту: з нарастамі на карэнні.

кіла́ты прым. — Рас. (Шаталава), *кілава́ты* прым. — Лун. (Шаталава).

Кіслы

Пра плод: які мае своеасаблівы смак, падобны да смаку недаспелага яблыка.

кі́слы прым. — пашыр. (Мат. апыт., Станкевіч), *кіслʼя́вы* прым. — мясц. (Станкевіч), *кіслʼя́васць* ж. 'якасць кіслага, кіслінка' — мясц. (Станкевіч).

Кромлены

Раскідзісты; са спілаванай ці зламанай вершалінай (пра дрэва).

кро́млены прым. — Стол. (ТС), *укро́місты* прым. — Жытк. (ТС).

Крутасты

Пра капусту: пакручаная.

крута́сты прым. — Пруж., Кобр., Пін. (ЭСБМ), *круцёсты* прым. — Навагр. (ЭСБМ).

Круты

Пра дрэва з няроўнымі, перавітымі слаямі, якое цяжка шчапаецца.

круты́ прым. — Жытк., Драг. (ТС), *кру́чаны* прым. — Пух. (СЦБ), *пакару́чаны* прым. — Стол., Жытк. (ТС), *візава́ты* прым. — Лаг. (ЭСБМ), *начо́савы* прым. 'пакручасты, з няроўнымі слаямі' — Стол. (ТС), *паві́ты* прым. — Жытк. (ТС), *паво́рысты* прым. — Бяроз. (ЛАБНГ), *сувярто́чысты* прым. — мясц. (Насовіч).

Крывы

Пра дрэва: з крывым ствалом.

крывы́ прым. — пераважна агульн. (Мат. апыт.), *карамка́ты* прым. — Малар. (НЛ), *каракава́ты* прым. — Стол. (ТС), *карачава́ты* прым., *карачу́наваты* прым. — мясц. (ЭСБМ), *украмава́ты* прым. — Жытк. (Мат. Гом.), *укро́місты* прым. — Светлагор. (Мат. Гом.).

Кусцісты

Які разрастаецца кустом, мае шмат парасткаў.

кусцíсты прым. — Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *карчы́сты* прым. — Гл. (Янкоўскі), *карчавáты* прым. 'прысадзісты, кусцісты' — Жытк., Стол. (ТС), *каракавáты* прым. — Стол. (ТС), *ралясты* прым. 'кусцісты шматпарасткавы' — Жытк. (ТС).

Ламбукаваты

Таўставаты, грубаваты (пра сцяблы).

ламбукавáты прым. — Карэл. (СПЗБ).

Лапушысты

Пра ліст: вялікі, шырокі, падобны на лісце лопуху.

лапушы́сты прым. — Віл., Мсцісл., Жытк. (З нар. сл., СПЗБ, ТС), *лапушны́* прым. — Жытк. (ТС), *лапухавáты* прым. — Жытк. (ТС), *лапáты* прым. — Кам. (СПЗБ), *расклáдзісты* прым. — Стол. (ТС).

Лекавы

Які выкарыстоўваецца ў леках, якім можна лячыць якія-небудзь хваробы (пра расліны).

гаю́чы прым. — Гродз. (Мат. Гродз.), *памóцны* прым. — Гродз. (Сл. Гродз.).

Ліпаваты

Мяккі (пра драўніну).

ліпавáты прым. — Стол. (ТС).

Лясісты

Які парос лесам.

лясíсты прым. — мясц. (Ластоўскі), *палéсісты* прым. — мясц. (Станкевіч).

Магутны

Пра стары лес, у якім растуць вялікія дрэвы.

магу́тны прым. — Віц. р. (Каспяровіч).

Малады

Які нядаўна вырас, свежы (пра гародніну).

малады́ прым. — Віц. р., паўн.-зах. з., Чэрв. р., усх-маг. р., Лоеў. (ЭСБМ).

Махнаты

З густой ігліцай.

махна́ты прым. — Іўеў., Лаг. (ЭСБМ).

Махрысты

З мноствам махроў, дробных карэньчыкаў.

махры́сты прым. — Петр. (Шаталава).

Мяккакоры

Пра плады: з мяккай скуркай.

мяккако́ры прым. — Стол. (ТС).

Наворысты

Пахілы, нахілены (пра дрэва).

наво́рысты прым. — Жытк. (ТС).

Нарыцаваты

Пра караняплоды: з чарваточынай.

нары́цаваты прым. — Стол. (ТС).

Ніцы

Нізкі, паніклы (звычайна пра дрэва).

ніцы прым. — паўн.-зах. з., Віц. р., Пін. (СПЗБ, ЭСБМ).

Падгалы

Пра дрэва: з доўгім ствалом без галін знізу.

падгáлы прым. — Лаг., Нараўл., Ашм. (Варлыга, Мат. Гом.), *падгáлісты* прым. — Стол. (ТС).

Поўны

Пра насенне: дабраякасны.

пóўны прым. — Ашм., Лоеў. (Янкова, Мат. мін.-мал.).

Праставерхі

Пра дрэва: з прамым верхам.

праставéрхі прым. — мясц. (Ластоўскі).

Пульхнаваты

Мяккі, быццам надзьмуты, пухлы.

пухавáты прым. — Стол. (ТС).

Пупышкавы

Які мае шмат пупышак.

струплівы прым. — Люб. (ЖНС).

Пусты

Недабраякасны (пра насенне).

пусты́ прым. — Лоеў. (Янкова), *няпэ́ўны* прым. — Уздз. (Мат. мін.-мал.).

Разнабокі

Пра кавун: неаднолькавага колеру; недазрэлы.

разнабóкі прым. — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

Расісты

Пра авёс: з вялікай мяцёлкай.

расíсты прым. — Мсцісл. (З нар. сл.).

Раскідзіста

Пра рост кораня: шырока ў бакі і неглыбока, блізка да паверхні.

расклéіста прысл. — Стол. (Мат. апыт.)

Рослікавы

Пра збожжа: у якім многа спарынні.

рóслікавы прым. — Браг. (ГЧ).

Руністы

Пра ўсходы збожжа: кусцісты, разрослы.

руністы прым. — мясц. (Насовіч, Станкевіч).

Рэдкі

Пра пасевы збожжавых.

рэ́дкі прым. — агульн. (Мат. апыт.), *пахаджáлы* прым. — Чав. (НС), *чэ́злы* прым. 'пра лес, у якім дрэвы параслі далёка адно ад аднаго' — Карэл. (Мат. Гродз.).

Сакавіты

Які ўтрымлівае многа соку.

сакавíты прым. — Ашм., Слуц. (Станкевіч), *сакавы́* прым. — Ашм., Слуц. (Станкевіч), *сакаўны́* прым. — Ашм., Слуц. (Станкевіч), *асóтлівы* прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *сядзёрысты* прым. — Пол., Леп., Барыс. (Станкевіч).

Семенны

Поўны спелага семя.

се́менны прым. — мясц. (Насовіч, Станкевіч).

Слаісты

слаява́ты прым. — Жытк. (ТС), *хлапава́ты* прым. 'буйна слаісты, мяккі на буйных слаях (пра хваёвае дрэва) ' — мясц. (Насовіч).

Смалісты

Які ўтрымлівае смалу, насычаны смалой (пра дрэва).

смалóвы прым. — усх.-маг. р. (Бялькевіч), *смóлны* прым. — Жытк. (ТС), *смóльны* прым. — Чэрв. (Насовіч, Станкевіч, Шатэрнік), *смóлкі* прым. — мясц. (Станкевіч), *сма́льны* прым., *смаляны́* прым. — мясц. (Насовіч), *укрэ́ністы* прым. — Рас. (Шаталава).

Сопкі

Рассыпісты, з рыхлай мякаццю; маласакаўны, але мяккі (пра плады).

сóпкі прым. — Брасл., Чэрв. (Ластоўскі, Станкевіч, Шатэрнік, Янкоўскі), *сóпкасць* ж. 'уласцівасць сопкага' — мясц. (Ластоўскі).

Спічасты

Пра дрэва: з вострай і тонкай вяршыняй, вастраверхае.

мышахвóсты прым. — Дзятл. (Мат. Гродз.).

Старакоры

З застарэлай карой.

старакóры прым. — Стол. (ТС).

Стары

Пра дрэва, што расце многа гадоў.

стары́ прым. — агульн. (Мат. апыт.), *дравя́ны* прым. — Чач. (Мат. Гом.).

Стаўбурны

Які мае кветканоснае сцябло, стаўбур, стрэлку (пра травяністыя расліны).

стаўбу́рны прым. — Маз. (ГЧ).

Стручны

У якім многа струкоў.

стручны́ прым. — Ашм. (Станкевіч), *стручы́сты* прым. — Мядз. (НС), *стручáны* прым. — Тал. (Шаталава), *стру́чны* прым. 'з мноствам ягад' — Бяроз. (Шаталава).

Стрыжнёвы

Які мае тоўстую сярэдзіну, стрыжань.

стрыжнёвы прым. — Стол. (ТС), *стрыжнявáты* прым. — Стол. (ТС).

Сукаваты

З мноствам сукоў.

сукавáты прым. — Слон., Мсцісл., Чач., Жлоб., Буда-Каш., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *сукáты* прым. — Віц. р., зах.-бран. р. (Каспяровіч, Растаргуеў, Насовіч), *сукалéнны* прым., *сукалéнчаты* прым. — мясц. (Насовіч), *павівáсты*

прым. — Лоеў., Браг. (Мат. Гом.). *ражнава́ты* прым. — Свісл. (Сл. Гродз.).

Сцяблісты

Выносісты, з высокім моцным сцяблом.

сцяблі́сты прым. — Чашн., Навагр., Зэльв. (Каспяровіч, Мат. Гродз., СПЗБ, Станкевіч), *сцеблава́ты* прым. — мясц. (Ластоўскі).

Сыры

Які ўтрымлівае многа вільгаці.

глейкава́ты прым. — Ваўк. (Сл. Гродз.).

Травяністы

Які мае ўласцівасці травы.

траўляны́ прым. — Стол. (НЛ).

Траўлівы

На якім добра расце трава.

траўлі́вы прым. — Ашм. (Станкевіч).

Цвёрды

Пра дрэва: з плотнай драўнінай.

лубава́ты прым. — Чэрв. (Шатэрнік).

Цягучы

Пра смалу.

расцяга́ты прым. — Слон. (Мат. апыт.).

Шырматы

Шырокі і круглы, пляскаты (пра зерне сачавіцы).

шырма́ты прым. — Драг. (НЛ).

Шышкаваты

Пра рабіну, пакрытую гронкамі ягад.

шышкава́ты прым. — Слон. (Мат. апыт.).

Ядраны

Наліты сокам, жыццёвай сілай, добра развіты.

я́драны прым. — Чач. (Мат. апыт.).

Яркі

Які добра шчапаецца (пра дрэва).

я́ркі прым. — Лаг. (Варлыга), *ске́пісты* прым. — мясц. (Насовіч, Станкевіч).

НАЗВЫ КОЛЕРАЎ ПАВОДЛЕ НАЗВАЎ РАСЛІН

Аранжавы

Падобны да колеру апельсінаў.

арэ́шкавы прым. 'светла-аранжавы' — Карэл. (Сл. Гродз.), *баркО́ўны* прым. 'аранжавы, маркоўны' — Іўеў. (Сл. Гродз.), *памара́нчавы* прым. — Карэл. (Сл. Гродз.).

Бэзавы

Бледна-ліловы, колеру бэзу.

базо́вы прым., *бэзальто́вы* прым. — Астр. (Сл. Гродз.), *бузко́вы* прым. — зах.-бран. р.(Растаргуеў).

Зялёны

Колеру травы, зелені.

зелянцо́вы прым. ’светла-зялёны, пад колер маладой травы’ — Шчуч. (Сл. Гродз.), *малашча́вы* прым. ’ярка-зялёны, пра лісце на агурках)’ — Свісл. (Сл. Гродз.), *муравы́* прым., *мураўцо́вы* прым. ’светла-зялёны’ — Іўеў. (Сл. Гродз.), *махо́вы* прым., *мо́хавы* прым. ’які мае колер моху’ — Лід., Іўеў. (Сл. Гродз.).

Канапляністы

Колеру канапель.

канапля́ністы прым. — Мсцісл. (Бялькевіч), *канапе́лісты* прым. — мясц. (Станкевіч).

Карычневы

Буравата-жоўты, колеру жолуда або карыцы.

баравіко́вы прым. ’цёмна-карычневы, колеру шапачкі баравіка’ — Ашм. (СПЗБ), *табачко́вы* прым. ’зеленавата-карычневы, колеру тытуню’ — Беластоц. р., Ашм., Гродз., Ваўк. (СПЗБ, Насовіч, Сцяшковіч, Цыхун), *таба́чны* прым. — Рэч., Гом., Лоеў. (Мат. Гом.).

3.6. СЛОВЫ СА ЗНАЧЭННЕМ ПРЫКМЕТЫ ПАВОДЛЕ РОДАЎ І ВІДАЎ РАСЛІН, ІХ ЧАСТАК І ОРГАНАЎ

Агрэставы

Які адносіцца да агрэсту.

а́грэ́ставы прым. — мясц. (Ластоўскі, Насовіч), *я́груса-вы* прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.).

Агурочны

Які мае адносіны да агуркоў.

агурко́вы прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *гурко́вы* прым. — мясц. (Насовіч), *гуро́чны* прым. 'зроблены з агуркоў' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *гурэ́шны* прым. — мясц. (Насовіч).

Аеравы

Які адносіцца да аеру, уласцівы яму.

ае́равы прым. — Навагр., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *яе́равы* прым. — мясц. (Насовіч), *я́варавы* прым. — мясц. (Насовіч).

Ажынавы

Які адносіцца да ажыны.

ажы́навы прым. — мясц. (Насовіч), *жаві́навы* прым. — мясц. (Насовіч).

Альховы

Які адносіцца да альхі.

альхо́вы прым. — Навагр., Чэрв., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Ластоўскі, Шатэрнік, Мат. апыт.), *але́хавы* прым., *але́шневы* прым. — Чэрв. (Шатэрнік).

Альясавы

Які адносіцца да альясу.

амо́савы прым. — мясц. (Насовіч).

Арэхавы

Які адносіцца да арэха.

арэ́хавы прым. — мясц. (Ластоўскі), *гарэ́хавы* прым. — Лід. (СПЗБ), *арэ́шневы* прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *ляско́вы* прым. — мясц. (Насовіч).

Асінавы

Які адносіцца да асіны.

асі́навы прым. — Леп., Слон., Чэрв., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Шатэрнік, Мат. апыт.).

Аўсюговы

Які адносіцца да аўсюга.

аўсюго́вы прым. — мясц. (Насовіч).

Аўсяны

Які адносіцца да аўса.

аўся́ны прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.).

Бабовы

Які мае адносіны да бобу.

бабо́вы прым. — Стол., Буда-Каш., Чач. (ТС, Мат. апыт.).

Бадзяковы

Які мае адносіны да бадзяку.

бадако́вы прым. — Ваўк. (Сл. Гродз.).

Балотны

Які расце ў балоце.

бало́тны прым. — асн. мас. г. (ЛАБНГ, Мат. апыт.), *бало́тні* прым. — зах. з. (ЛАБНГ), *бало́тлівы* прым. — Паням. р., Асіп., Мядз. (ЛАБНГ, ЖС), *балатавы́* прым. — Віл. (СПЗБ), *балацця́ны* прым. — Мёр., Валож., Чэрв., Пух. (ЛАБНГ), *балацяны́* прым. — Іван., Драг. (ЛАБНГ), *бало́цяны* прым. — зах.-пал. г. (ЛАБНГ, З нар. сл.), *бало́цісты* прым. — Дзятл., Нараўл. (ЛАБНГ), *ба́гнавы* прым. — мясц. (Насовіч).

Бальзамінавы

Які адносіцца да бальзаміну.

бальзаме́нкавы прым. — Буда-Каш. (Мат. Гом.).

Баравіковы

Які адносіцца да баравіка.

баравіко́вы прым. — Чэрв. (Шатэрнік).

Баравы

Які расце ў бары.

баравы́ прым. — Чэрв., Бярэз., Жытк., Стол., Лоеў. (СЦБ , ТС, Шатэрнік, Янкова, Мат. апыт.).

Баршчэўнікавы

Які адносіцца да баршчэўніку.

баршчо́вы прым. — мясц. (Насовіч).

Берасцяны

Зроблены з бярозавай кары.

берасця́ны прым. — Чашн., Жытк. (Каспяровіч, ТС), *бяро́ставы* прым. — Чэрв. (Шатэрнік).

Бружмелевы

Які адносіцца да бружмелю.

бружме́левы прым. — мясц. (Насовіч), *жы́ламатны* прым. — Мсцісл. (Насовіч, Юрчанка).

Бруснічны

Які мае адносіны да брусніц.

брусні́чны прым. — Іўеў. (Мат. Гродз.).

Бручкавы

Які адносіцца да бручкі.

бручко́вы прым. — мясц. (Насовіч).

Бузіновы

Які адносіцца да бузіны.

бзо́вы прым., *бэ́завы* прым. — мясц. (Насовіч).

Бульбяны

Які адносіцца да бульбы.

бульбяны́ прым. — Лёзн., Жлоб., Буда-Каш., Чач., зах.-бран. р. (Каспяровіч, Ластоўскі, Насовіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *бульбавы́* прым., *бульба́вы* прым., *бульбо́вы* прым., *бульбо́венькі* прым. — Мсцісл. (Юрчанка), *бу́льбіны* прым. — Леп. (Мат. апыт.), *картапля́ны* прым. — Калінк., Барыс., Жытк., Лоеў. (СПЗБ, ТС, Янкова), *картафля́ны* прым. — Рэч. (Мат. Гом.), *картахля́ны* прым. — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *картафлёвы* прым. — Ваўк. (СПЗБ).

Бураковы

Які адносіцца да бурака.

буракóвы прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач., Стол., зах.-бран. р. (ТС, Насовіч, Растаргуеў, Мат. апыт.), *баракóвы* прым. — Мсцісл. (Юрчанка), *бурачкóвы* прым. — мясц. (Насовіч), *бурáчны* прым. — Смален. р. (Дабравольскі).

Буяковы

Які адносіцца да буякоў.

буя́шны прым. — Буда-Каш., Светлагор., Ветк., Лельч. (Мат. Гом.), *дурні́чны* прым. — Раг., Чач. (Мат. Гом.).

Бэзавы

Які адносіцца да бэзу.

бэ́завы прым., *бзóвы* прым. — мясц. (Насовіч).

Бярозавы

Які адносіцца да бярозы.

бярóзавы прым. — Леп., Чэрв., Слон., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Стол., Смален. р. (Шатэрнік), *берастóвы* прым. — Лоеў. (Янкова), *чачóткавы* прым. 'зроблены з карэльскай бярозы' — мясц. (Насовіч).

Валяр'янавы

Які адносіцца да валяр'яну.

валяр'я́навы прым. — Слон. (Мат. апыт.).

Васільковы

Які адносіцца да васілька.

васількóвы прым. — Воран., Смален. р. (Дабравольскі, Мат. Гродз.).

Верасовы

Які адносіцца да верасу.

верасо́вы прым. — Віл. (СПЗБ), *вераско́вы* прым. — Пух., Стол. (СПЗБ, ТС).

Вербалозавы

Які адносіцца да вербалозу.

берало́завы прым. — Стол. (ТС).

Вікавы

Які мае адносіны да вікі.

вы́кавы прым. — Чэрв. (СЦБ), *выко́вы* прым. — Мсцісл. (Юрчанка), *віча́ны* прым. — Віл. (СЦБ).

Вішнёвы

Які адносіцца да вішні.

вінёвы прым. — Леп., Слаўг., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Жытк., Стол. (ТС, ГЧ, Мат. апыт.), *вішнёвенькі* прым. — Жытк., Стол., Чач. (ТС, Мат. апыт.).

Вязавы

Які мае адносіны да вязу.

вязо́вы прым. — Стол. (ТС), *берасто́вы* прым. 'які адносіцца да ільмы, разнавіднасці вяза' — Драг., Стол. (ТС, Мат. апыт.), *лямо́вы* прым. 'тое, што і берастовы' — Брасл. (СПЗБ).

Вярбовы

Які адносіцца да вярбы.

ве́рбны прым. — Чэрв., Смален. р. (Дабравольскі, Шатэрнік), *ве́рбны* прым. 'у спалучэннях тыпу вербная нядзеля, вербны тыдзень' — Жытк. (ТС), *вярбо́вы* прым. — Чэрв. (Шатэрнік), *вятло́вы* прым. — Стол., Жытк. (ТС).

Гарбузовы

Якi адносiцца да гарбуза.

гарбузо́вы прым. — Верхнядзв., Вiлен. р., Сен., Жлоб., Буда-Каш., Чач., зах.-бран. р. (СПЗБ, Каспяровiч, Насовiч, Растаргуеў, Шаталава, Мат. апыт.), *гарбузі́ны* прым., *гарбузя́ны* прым. — Жытк. (ТС).

Гарохавы

Якi адносiцца да гароху.

гаро́хавы прым. — Брасл., Паст., Воран., Астр., Леп., Слон., Навагр., Краснап., Буда-Каш., Чач. (Бялькевiч, Мат. Гродз., СПЗБ, Мат. апыт.), *аро́хавы* прым. — мясц. (СПЗБ), *аро́шаны* прым. — мясц. (СПЗБ), *гарахвя́ны* прым. — Жытк. (ТС).

Гваздзiчны

Якi адносiцца да гваздзiкi.

гваздзі́кавы прым. — мясц. (Насовiч).

Грабавы

Якi адносiцца да граба.

грабо́вы прым. — Свiсл., Жытк. (СПЗБ, ТС).

Грачаны

Якi мае адносiны да грэчкi.

грача́ны прым. — Стол., Лоеў. (ТС, Янкова), *грача́нны* прым. — Кам. (СПЗБ), *грэ́чаны* прым. — Стол. (ТС), *грэ́чанны* прым. — Кам. (СПЗБ), *грыча́ны* прым. — мясц. (Ластоўскi), *грэ́цкі* прым. — Чашн., Чэрв., Навагр., Дзятл., Жытк., Смален. р. (СПЗБ, ТС, Дабравольскi, Мат. Гродз.), *грацко́вы* прым. — Лаг., Мсцiсл. (СПЗБ, Юрчанка), *гра-*

чы́шны прым. — Сен., Мсцісл., Смален. р. (Дабравольскі, Каспяровіч, Насовіч, Юрчанка), *грачы́чны* прым. — Круп. (СЦБ), *грэ́чневы* прым. — Пух. (СЦБ), *грэ́чні* прым. — Докш. (СПЗБ).

Грыбны

Які мае адносіны да грыбоў.

грыбны́ прым. — агульн. (СПЗБ, Мат. апыт.), *грыбо́вы* прым. — Свісл. (СПЗБ).

Двойчаты

Які належыць да двух сартоў.

дво́йчаты прым. — мясц. (Насовіч).

Дзівасільны

Які мае адносіны да дзівасілу.

дзевяцьсі́льны прым. — Лоеў. (Мат. Гом.).

Драўляны

Які адносіцца да дрэва, зроблены з дрэва.

драўля́ны прым., *драўля́сты* прым., *драўля́ністы* прым. — мясц. (Ластоўскі), *дзераўля́ны* прым. — Жытк. (ТС), *дзяр-вя́ны* прым. — Леп. (Мат. апыт.).

Дубовы

Які адносіцца да дуба.

дубо́вы прым. — Леп., Слон., Навагр., Хоц., Клім., Мсцісл., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Жытк., Нараўл., Смален. р. (ТС, Бялькевіч, ГЧ, Мат. апыт., Дабравольскі, Юрчанка).

Жалудовы

Які адносіцца да жолуда, жалудоў.

жалудо́вы прым. — Брасл., Стол., Жытк. (СПЗБ, ТС), *жалудзёвы* прым., *жалу́дзевы* прым. — Стол., Жытк. (ТС). *жалу́дны* прым. — мясц. (Ластоўскі).

Журавінавы

Які адносіцца да журавін.

жураві́навы прым. — Віц. р. (Каспяровіч), *жураві́нны* прым. — мясц. (Ластоўскі, Насовіч, Станкевіч).

Жытнёвы

Які адносіцца да жыта.

жытні́ прым., *жы́тны* прым. — Паст., Ашм., Віл., Лаг., Чэрв., Шчуч., Кам., Чач., Стол., Жытк., Маз., Лоеў, Вілен. р. (СПЗБ, ТС, Варлыга, ГЧ, Ластоўскі, Насовіч, Сл. Гродз., Станкевіч, СЦБ, Мат. апыт.), *жытняны́* прым. 'зроблены з жыта' — зах.-бран. р. (Растаргуеў), *аржаны́* прым. — Верхнядзв., Чэрв., Навагр., зах.-бран. р. (СПЗБ, Мат. Гродз., Насовіч, Растаргуеў, Шатэрнік), *ржаны́* прым. — Жытк. (ТС), *іржаны́* прым. — мясц. (Станкевіч).

Зяберны

Які адносіцца да зябру.

зя́берны прым. — мясц. (Насовіч).

Івавы

Які адносіцца да івы.

і́вавы прым. — Мсцісл. (Юрчанка), *яво́равы* прым. — мясц. (Насовіч).

Ільняны

Які адносіцца да льну.

ільняны́ прым., *ілля́ны* прым. — Верхнядзв., Глыб., Докш., Рас., Ашм., Жытк., Стол., Лоеў. (СПЗБ, ТС, Варлыга, Ластоўскі, Станкевіч, Янкова), *ільны́* прым. — мясц. (Ластоўскі), *альня́ны* прым. — Сен., Мсцісл. (Каспяровіч, Юрчанка), *алля́ны* прым. — Мсцісл., Слаўг., Ветк., Гом., Лоеў., Смален. р. (ГЧ, Дабравольскі, Мат. Гом., Насовіч, Юрчанка, Янкова), *алляне́нькі* прым. — Мсцісл. (Юрчанка), *лляны́* прым. — Рэч., Ветк. (Мат. Гом.), *ля́ны* прым. — Маладз., Навагр. (ЖС, Мат. Гродз.), *льня́ны* прым. — Слон., Смален. р. (Дабравольскі, Мат. Гродз.).

Імховы

Які адносіцца да імху.

імхо́вы прым. — мясц. (Ластоўскі), *імхавы́* прым. — Чэрв. (СПЗБ), *імшаны́* прым. — Чэрв. (СПЗБ), *мо́хавы* прым. — Стол. (ТС).

Калінавы

Які адносіцца да каліны.

калі́навы прым. — Верхнядзв., Ганц., Клім., Смален. р. (СПЗБ, Бялькевіч, Дабравольскі).

Калуферавы

Які адносіцца да калуферу.

калу́феравы прым. — мясц. (Насовіч).

Канапляны

Які адносіцца да канапель.

канапля́ны прым. — Шчуч., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Стол. (СПЗБ, ТС, Бялькевіч, Мат. апыт.), *канаплі́ны* прым. — Вілен. р. (СПЗБ), *калапля́ны* прым. — Верхнядзв., Глыб., Паст., Смарг. (СПЗБ), *калапня́ны* прым. — мясц. (Насовіч), *кано́пны* прым. — Ваўк., Свісл., Маст. (СПЗБ, Ластоўскі), *кано́пісты* прым. — мясц. (Ластоўскі), *пласко́нны* прым. — Чэрв. (Насовіч, Шатэрнік).

Капусны

Які адносіцца да капусты.

капу́сны прым. — Вілен. р. (СПЗБ), *капусця́ны* прым. — Астр., Іўеў., Вілен. р. (СПЗБ).

Кармавы

Звычайна пра бурак: які ідзе на корм свінням, каровам.

быдля́чы прым. — Мядз. (Мат. мін.-мал.).

Кіпарысавы

Які адносіцца да кіпарысу.

кіпрысо́вы прым. — мясц. (Ластоўскі).

Кляновы

Які адносіцца да клёна.

кляно́вы прым. — Астр., Леп., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Ластоўскі, Мат. Гродз., Мат. апыт.).

Кменны

Які адносіцца да кмену.

кме́нны прым. — мясц. (Станкевіч), *кмі́нны* прым. — Мсцісл. (Насовіч, Юрчанка), *кмяно́вы* прым. — мясц. (Насовіч).

Крушынавы

Які мае адносіны да крушыны.

крушы́навы прым. — Мсцісл. (Бялькевіч), *крушыно́вы* прым. — Слон. (Мат. апыт.), *крухо́вы* прым. — Жытк. (ТС).

Кукурузны

Які мае адносіны да кукурузы.

кукуру́зны прым. — Рас. (Шаталава), *кіяхо́вы* прым. — Жытк., Браг. (Мат. Гом., ТС), *кія́шны* прым. — Гом. р. (НЛГ).

Кустовы

Які мае адносіны да куста.

кусто́вы прым. — мясц. (Ластоўскі).

Лазовы

Які мае адносіны да лазы.

лазо́вы прым. — Паст., Смарг., Леп., Слон., Навагр., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Драг., Стол., Смален. р. (СПЗБ, ТС, Дабравольскі, Мат. Гродз., Мат. апыт.), *лазяны́* прым. — Лоеў. (Янкова), *жылбуцёвы* прым. — Воран. (СПЗБ), *жылвіцёвы* прым., *жылгуцёў* прым. — Вілен. р. (СПЗБ), *шыльго́вы* прым. — Браг. (Мат. Гом.).

Лаўровы

Які мае адносіны лаўра.

арло́вы прым. — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

Лілейны

Які мае адносіны да лілеі.

ліле́йны прым. — Буда-Каш. (Мат. Гом.).

Лімонавы

Які адносіцца да лімона, уласцівы яму.

цытрынóвы прым. — мясц. (Ластоўскі).

Ліпавы

Які мае адносіны да ліпы.

ліпавы прым., *ліпóвы* прым. — паўн.-зах. з., Жлоб., Рэч., Чач., Буда-Каш., Стол., Жытк. (Мат. Гом., Мат. Гродз., СПЗБ, ТС, Мат. апыт.), *лýтавы* прым. — Браг., Чач. (Шаталава, Мат. апыт.).

Лісцвяны, лісцёвы, лісцяны

Які мае адносіны да лісця, які мае лісце, з лістамі.

лісцёвы прым. — Глыб. (СПЗБ), *лісцявы́* прым. — Ветк. (Мат. Гом.), *лісця́сты* прым. — Астр., Вілен. р. (СПЗБ), *лісцявáты* прым. — мясц. (Ластоўскі), *ліставы́* прым. — Віл., Лід., Вілен. р. (СПЗБ).

Лубінавы

Які мае адносіны да лубіну.

ліпінскі прым. — Вілен. р. (СПЗБ).

Лубяны

Які мае адносіны да лубу, зроблены з яго.

лубя́ны прым. — Чэрв. р. (Шатэрнік).

Лугавы

Які мае адносіны да лугу, расце на ім; сенажатны.

лугавы́ прым. — Жытк. (ТС).

Лыкавы

Які мае адносіны да лыку, зроблены з лыку.

лыко́вы прым. — Чэрв. р. (Станкевіч, Шатэрнік).

Лясны

Які мае адносіны да лесу.

лясны́ прым. — Брасл., Вілен. р., Віл., Гродз., Леп., Буда-Каш., Чач., Смален. р., Жлоб. (Дабравольскі, СПЗБ, Мат. апыт.), *лесавы́* прым. — Глыб., Пух., Воран., Гл., Светлагор., Добр., Буда-Каш., Стол., Жытк., Лельч., Лоеў. (Мат. Гом., Мат. Гродз., СПЗБ, ТС, Янкоўскі), *лясо́вы* прым. — Стол., Жытк. (ТС).

Ляшчынавы

Які мае адносіны да ляшчыны.

ляшчыно́вы прым. — Астр. (СПЗБ), *ляшчы́нны* прым. — Краснап. (Бялькевіч, Станкевіч), *ляско́вы* прым. — Слуц. (СПЗБ), *ляско́ўны* прым. — Зэльв. (Шаталава).

Майранавы

Які адносіцца да майрану.

майрано́вы прым. — мясц. (Ластоўскі).

Макавы

Які адносіцца да маку.

ма́кавы прым. — Леп., Слон., Дзятл., Навагр., усх.-маг. р., Жлоб., Буда-Каш., Чач., Жытк. (ТС, Мат. Гродз., Бялькевіч, Ластоўскі, Станкевіч, Мат. апыт.).

Малінавы

Які адносіцца да малін.

малінавы прым. — пашыр. (ГЧ, Ластоўскі, Станкевіч, Мат. апыт.).

Маркоўны

Які адносіцца да морквы.

маркóўны прым. — Лоеў. (Янкова).

Марэнавы

Які мае адносіны да марэны, атрыманы з карэнняў марэны.

прыстрэ́чны прым. — Стол. (ТС).

Міндальны

Які адносіцца да міндалю.

мігдалóвы прым. — мясц. (Насовіч).

Мурожны

Які адносіцца да мурагу, лугавой травы, мае яе якасці.

мурóжны прым. — Віц. р., Беластоц. р. (СПЗБ, Бяльекевіч, Каспяровіч, Ластоўскі, Насовіч, Станкевіч).

Мускатны

Які адносіцца да мускату.

мушкатóвы прым. — мясц. (Ластоўскі, Насовіч).

Насенны

Які адносіцца да насення.

насéнны прым. — Чэрв. р., Жытк. (ТС, Ластоўскі, Шатэрнік), *сéменны* прым. — мясц. (Ластоўскі), *семянны́* прым. — Мсцісл., Зэльв., Дзятл., Жлоб., Буда-Каш., Жытк. (ТС, Мат. Гродз., Юрчанка, Мат. апыт.).

Пагніўны

Які можа расці толькі ў вільготных месцах.

пагніўны прым. — Кам. (ЖНС).

Палыновы

Які адносіцца да палыну.

палы́навы прым. — Круп., Маладз. (СЦБ).

Палявы

Які расце ў полі.

пальны́ прым. — Мёр. (ЖНС), *паляны́* прым. — Зэльв. (ЖС).

Папаратнікавы

Які адносіцца да папараці.

папаратніко́вы прым. — Смал. (СЦБ), *па́паратны* прым. — Буда-Каш. (Мат. Гом.).

Парэчкавы

Які мае адносіны да парэчак.

парэ́чкавы прым. — Астр., Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. Гродз., Насовіч, Мат. апыт.), *смуро́давы* прым. — Гом. р. (НЛГ).

Прасяны

Які адносіцца да проса.

прася́ны прым. — Дзятл., Смален. р. (Дабравольскі, Мат. Гродз.), *пруся́ны* прым. — Воран. (Мат. Гродз.), *прася́начны* прым. — Кам. (СПЗБ), *пшаня́ны* прым. — Стол. (ТС).

Пушчавы

Які адносіцца да пушчы, расце ў ёй.

пу́шчавы прым. — Светлагор. (Мат. Гом.).

Пшанічны

Які адносіцца да пшаніцы.

пшані́чны прым. — Віц. р., усх.-маг. р., Паст., Чэрв., Ганц., Кам., Жлоб., Чач., Буда-Каш., Стол., Лоеў, Вілен. р. (СПЗБ, Бялькевіч, Каспяровіч, Ластоўскі, ТС, Янкова, Мат. апыт.), *пшані́чні* прым. — Стол. (ТС), *пашані́чны* прым. — Смален. р. (Дабравольскі), *пшо́нны* прым., *пшэ́нны* прым. — Вілен. р., Паст., Віл., Беш., Воран., Лід., Смарг., Гродз., Нараўл. (СПЗБ, Каспяровіч, Ластоўскі, Насовіч, Цыхун).

Пырнікавы

Які адносіцца да пырніку.

пы́рнікавы прым. — мясц. (Насовіч, Станкевіч).

Пялёсткавы

Які адносіцца да пялёстка, пялёсткаў.

пелюстко́вы прым. — мясц. (Ластоўскі).

Пяргоеы

Які адносіцца да пяргі.

пярго́вы прым. — Браг. (Мат. Гом.).

Пярцовы

Які адносіцца да перцу.

пярцо́вы прым. — мясц. (Ластоўскі).

Рабінавы

Які адносіцца да рабіны.

рабінавы прым., *рабіны* прым. — Стол., Жытк. (ТС).

Рагозавы

Які адносіцца да рагозу, зроблены з яго.

рагозавы прым. — Стол. (ТС).

Ракітавы

Які адносіцца да ракіты.

ракітавы прым. — Стол. (ТС).

Рамонкавы

Які адносіцца да рамонка.

руменкавы прым. — мясц. (Насовіч, Станкевіч), *румянкавы* прым. — Іўеў. (Мат. Гродз.).

Ружовы

Які адносіцца да ружы.

ружовы прым. — мясц. (Ластоўскі), *рожавы* прым. — мясц. (Станкевіч).

Рутовы

Які адносіцца да руты, уласцівы ёй.

руцвяны прым. — мясц. (Станкевіч), *руцяны* прым. — Шчуч. (Мат. Гродз.).

Рысавы

Які адносіцца да рысу.

рысавы прым. — пашыр. (Ластоўскі, Мат. апыт.), *рыжкóвы* прым. — мясц. (Ластоўскі), *рыжавы* прым. — зах.-бран. р. (Растаргуеў).

Садовы

Які расце ў садзе.

садóвы прым. — агульн. (Насовіч, Станкевіч, Мат. апыт.).

Саламяны

Які адносіцца да саломы.

саламя́ны прым. — Чэрв. р. (Шатэрнік), *салóменны* прым. — Жытк. (ТС).

Сачыўкавы

Які адносіцца да сачыўкі.

сачыўкавы прым. — мясц. (Станкевіч).

Свідзінавы

Які адносіцца да свідзіны.

швідóвы прым. — Жытк. (ТС).

Сілегавы

Які адносіцца да сілегі, зроблены з яе.

сілегавы прым. — Стол. (ТС).

Сланечнікавы

Які адносіцца да сланечніку.

сланéчнікавы прым. — мясц. (Насовіч).

Слівовы

Які адносіцца да слівы.

слівóвы прым. — Слаўг. (ГЧ), *слíвашны* прым. — Жытк. (ТС), *слівíны* прым. — Стол. (ТС), *слíўкавы* прым. — Шчуч. (Сл. Гродз.).

Смолкавы

Які адносіцца да смолкі.

смóлкавы прым. — мясц. (Насовіч, Станкевіч).

Стакроткавы

Які адносіцца да маргарыткі.

стакрóткавы прым. — мясц. (Ластоўскі).

Сталовы

Які ўжываецца ў ежу.

цвіклóвы прым. 'пра бурак' — Мядз. (Мат. мін.-мал.).

Сунічны

Які адносіцца да суніц.

сунíчны прым. — Клім. (Бялькевіч, Насовіч), *пазéмкавы* прым., *пазёмкавы* прым. — Мядз., Маладз. (СЦБ).

Травяны

Які адносіцца да травы.

травянЫ́ прым. — мясц. (Ластоўскі, Станкевіч), *трáўны* прым. — мясц. (Станкевіч), *траўлянЫ́* прым., *траўля́ны* прым. — Жытк. (ТС).

Трыпутнікавы

Які адносіцца да трыпутніку.

трыпу́тнікавы прым. — мясц. (Станкевіч), *падаро́жнікавы* прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *во́баратнікавы* прым. — Лаг. (СЦБ).

Тытунёвы

Які адносіцца да тытуню.

тытуно́вы прым. — Вілен. р. (СПЗБ), *цюцю́нны* прым. — мясц. (Насовіч).

Тычковы

Які ўецца (пра фасолю).

тычко́вы прым. — Лельч., Ельск., Жытк., Петр. (Мат. Гом.).

Фасолевы

Які адносіцца да фасолі.

фасалёвы прым. — Астр. (СПЗБ), *квасо́левы* прым. — Лоеў. (Янкова), *квасо́льны* прым. — Старадарож. (СПЗБ), *пасо́левы* прым. — Слон. (Сл. Гродз.).

Хваёвы

Які адносіцца да хвоі, уласцівы ёй.

хваёвы прым. — Іўеў., Воран., Чэрв. (СПЗБ, Мат. Гродз., Станкевіч, Шатэрнік), *хво́йны* прым. — Вілен. р., Дзятл. (Мат. Гродз., СПЗБ), *бараві́* прым. — Вілен. р., Круп., Ганц. (СПЗБ), *сасно́вы* прым. — Глыб., Леп., Мсцісл. (СПЗБ, Бялькевіч, Мат. апыт.), *смало́вы* прым. — Стол., Маз., Лоеў. (ТС, ГЧ, Янкова), *яло́венькі* прым. памянш. — Слаўг. (ГЧ).

Цімафейкавы

Які адносіцца да цімафееўкі.

цімафе́йкавы прым. — Браг. (Мат. Гом.).

Цісавы

Які адносіцца да цісу, уласцівы яму.

ці́савы прым., *цісо́венькі* прым. — мясц. (Насовіч).

Цыбульны

Які адносіцца да цыбулі, уласцівы ёй.

цыбу́льны прым. — Віц. р. (Ластоўскі, Насовіч, Станкевіч).

Цытварны

Які адносіцца да цытвару (гліснiку).

цытва́рны прым. — мясц. (Насовіч).

Чабаровы

Які адносіцца да чабору, уласцівы яму.

чабаро́вы прым. — Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *чабо́равы* прым. — мясц. (Станкевіч), *чабро́вы* прым. — мясц. (Насовіч).

Чайны

Які адносіцца да чаю, уласцівы яму.

ча́йны прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач. (Мат. апыт.), *герба́тны* прым. — мясц. (Насовіч).

Чаромхавы

Які адносіцца да чаромхі, уласцівы ёй.

цярэ́мхавы прым. — мясц. (Насовіч).

Чаротавы

Які адносіцца да чароту, уласцівы яму.

чараця́ны прым. — Лельч. (ЖС), *чарэ́цены* прым., *чарэ́чны* прым. — Стол. (ТС).

Чачотавы

Які адносіцца да карэльскай бярозы.

чачо́тавы прым. — Чэрв. р. (Шатэрнік).

Шчаўевы

Які адносіцца да шчаўя, уласцівы яму.

шчаўёвы прым. — Ашм. (Станкевіч), *шча́ўлевы* прым., *шчаўлёвы* прым. — Лоеў. (Янкова), *шчаўро́вы* прым. — Лельч. (ЖС), *са шча́ўля*— Чач. (Мат. апыт.).

Шыпшынавы

Які адносіцца да шыпшыны, уласцівы ёй.

шыпшы́навы прым. — Іўеў., Навагр., Беластоц. р. (Мат. Гродз., СПЗБ), *супшы́навы* прым. — Гом. р. (НЛГ).

Яблыневы

Які адносіцца да яблыні.

я́блынавы прым. — Ашм. (Станкевіч).

Яблычны

Які адносіцца да яблыкаў, зроблены з іх.

я́блычны прым. — Ашм. (Станкевіч).

Яваравы

Які адносіцца да явару.

яваро́вы прым. — Стол. (ТС), *я́варны* прым. — Смален. р. (Дабравольскі).

Ягадны

Які адносіцца да ягад.

я́гадны прым. — Жлоб., Буда-Каш., Чач., Жытк. (ТС, Насовіч, Мат. апыт.).

Ядлоўцавы

Які адносіцца да ядлоўцу.

ядлаўцо́вы прым. — Ваўк. (СПЗБ), *ялаўцо́вы* прым. — Чэрв. р., Слон., Лід., Шчуч., Гарад. (СПЗБ, Шатэрнік, Мат. апыт.), *ядле́нцавы* прым., *яле́нцавы* прым., *ялынцо́вы* прым. — Верхнядзв., Рас., Вілен. р. (СПЗБ), *велацо́вы* прым. — Маст. (СПЗБ), *пад'яло́ўцавы* прым. — Лаг. (СЦБ).

Язмінавы

Які адносіцца да язміну.

язме́нны прым. — мясц. (Станкевіч).

Яловы

Які адносіцца да елкі.

яло́вы прым. — Верхнядзв., Брасл., Глыб., Ашм., Віл., Леп., Стаўб., Краснап. (Бялькевіч, СПЗБ, Мат. апыт.), *яло́венькі* прым. памянш. — Смален. р. (Дабравольскі), *е́льны* прым. — Смален. р. (Дабравольскі), *іло́вы* прым. — Вілен. р. (СПЗБ), *ядло́вы* прым. — Воран., Вілен. р. (СПЗБ).

Яравы

Пра пшаніцу, якую пасеялі вясной.

яравы́ прым. — агульн. (Мат. апыт.), *яро́вы* прым. — Вілен. р., Навагр., Шчуч., Кам. (СПЗБ), *яраві́ны* прым. — Мін. (Насовіч).

Ясянёвы

Які адносіцца да ясеня.

ясянёвы прым. — Жытк. (ТС), *ясяно́вы* прым. — Клім. (Бялькевіч, Станкевіч).

Ячменны

Які адносіцца да ячменю, уласцівы яму.

ячме́нны прым. — Жытк. (ТС), *я́чны* прым., *я́шны* прым. — Чэрв. р., Віц., Беш., Краснап. (Бялькевіч, Каспяровіч, Ластоўскі, Шатэрнік).

ПРАДМЕТНЫ ПАКАЗАЛЬНІК

Б

Д

З

І

К

Л

М

Н

О

П

С

Т

У

Ц

Э

Ю

Я

ЗМЕСТ

Даведачнае выданне

РАСЛІННЫ СВЕТ

ТЭМАТЫЧНЫ СЛОЎНІК

С к л а д а л ь н і к і

Вера Дзмітрыеўна Астрэйка,
Марына Анатольеўна Ісачанкава,
Аляксандр Антонавіч Крывіцкі і інш.

Рэдактар Г. У. Малахава
Мастак В. А. Жахавец
Мастацкі рэдактар В. А. Жахавец
Тэхнічны рэдактар Т. В. Лецьен

Падпісана ў друк 15.06.2001. Фармат 84x108$^{1}/_{32}$. Папера афсетная. Гарнітура Таймс. Афсетны друк. Ум. друк. арк. 34,44. Ум. фарб. адб. 34,86. Ул.-выд. арк. 24,73. Тыраж 700 экз. Заказ 2012.

Падаткавая льгота — Агульнадзяржаўны класіфікатар Рэспублікі Беларусь АКРБ 007-98, ч. 1; 22.11.31.000.

Рэспубліканскае унітарнае прадпрыемства «Выдавецтва «Беларуская навука». ЛВ № 13 ад 31.12.97 г. 220141. Мінск, Купрэвіча, 18.

Рэспубліканскае унітарнае паліграфічнае прадпрыемства «Баранавіцкая ўзбуйненая друкарня». 225320. Баранавічы, Савецкая, 80.

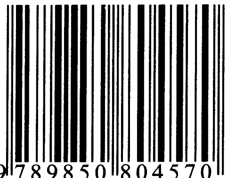
ISBN 985-08-0457-2
9 789850 804570